

Nguyễn Trung

Tiểu Thuyết

Lũ

(tiếp theo *Dòng đời*)

*

Bản thảo 1 ®

Khai bút tại Hà Nội, ngày 17-04-2008

Ghi chú:

Cuộc sống trong tiểu thuyết chỉ là cuộc sống của tiểu thuyết. Toàn bộ tên các nhân vật, địa danh, sự kiện, sự việc, thời gian, không gian và mọi thứ khác... trong tiểu thuyết đều thuộc về đời sống trong tiểu thuyết và chỉ có trong tiểu thuyết mà thôi; mọi sự trùng lặp với đời sống thực ngoài đời nếu xảy ra đều là và chỉ là sự trùng lặp ngẫu nhiên.

Nguyễn Trung

Tổ quốc, xin Người hãy nhận lấy trọn vẹn trái tim con!

Tưởng nhớ hương hồn
anh Nguyễn Cơ Thạch và anh Võ Văn Kiệt

Lũ – Tập I

1

Năm nay đám giỗ cụ Tuyên ông và cụ Tuyên bà của đại gia đình họ Phạm lần đầu tiên có thêm khách mới là Thạch. Những người trong họ Phạm hôm nay lần đầu tiên mới được gặp ông đều xúng xốt thì thào với nhau:

- *Ôi, sao trẻ thế! Cừ tướng là...*

Đúng là ông Thạch quá trẻ so với trí tượng tượng lâu nay của họ!..

Trước đây, qua nhiều câu chuyện, mọi người đều thấy đại tá Nghĩa và tướng về hưu Lê Hải dành cho Thạch sự trân trọng và mến phục khác thường. Vì lẽ này, ai cũng định ninh Thạch phải đồng vai đồng lứa với các bậc lão thành nhà này.

Thật không ngờ, về tuổi tác rõ ràng ông Thạch phải kém các bậc lão thành nhà này đến mười, mười lăm tuổi. Song về nói năng, giao tiếp, mọi người đều thấy ông Thạch quả là già trước tuổi. Không đến nỗi ông cụ non, nhưng đỉnh đặc, chín chắn, lúc nào cũng thấy hình như ông cân nhắc từng lời. Hay đây chỉ là sự thận trọng trong bờ ngõ ban đầu?..

Hơn nữa, cả nhà đều biết ông Thạch là ân nhân cứu mạng ông Nghĩa thoát khỏi vụ trọng án Thạch Thất, nên dù chưa một lần biết mặt, nhưng đã từ lâu họ dành cho ông mỗi thiện cảm sâu sắc...

... **H**ồi ấy cả nước ta ngọt ngào, căng thẳng trong không khí vừa chiến tranh, vừa hòa bình. Đất nước vừa mới im tiếng súng được dăm hôm thì ngày mùng 4 tháng 5 năm bảy mươi năm quân Khmer đỏ đã xông ra chiếm đảo Phú Quốc,

khoảng một tuần sau đó đánh luôn đảo Thổ Chu, tàn sát hàng trăm dân thường... Cao điểm là các cuộc tấn công của Khmer đỏ từ tháng 4-1977 vào An Giang, lính Polpot có lúc đã vào sâu đến hàng chục cây số. Man rợ nhất là cuộc tấn công của Khmer đỏ vào Thị trấn Ba Chúc tháng 4-1978, giết hại hơn một nghìn dân, trong đó rất nhiều phụ nữ và trẻ em... Ngày 17 tháng 2 năm 1979 Trung Quốc ra lệnh 9 quân đoàn bộ binh nhất loạt tiến công toàn bộ biên giới phía Bắc nước ta để dạy *cho Việt Nam bài học*... Đã thế, khắp nơi trong nước hôi ầy chợ búa xác xơ, cái gì cũng tem, cũng phiếu mua hàng nhưng vô cùng khan hiếm... Đất nước vừa gạo của thế giới nhưng cơm ăn không độn mỳ thị độn bo-bo mà vẫn không được no... Trong khi đó vết thương chiến tranh tê dại cả nước. Cái mất mát, cái nghèo lâu nay như bị chôn chặt đâu đó bây giờ mới xuất hiện nguyên hình, để hoành hành, để nhắc nhở. Khắp cả nước hương khói, làng làng xóm xóm la liệt các mộ, các nghĩa trang liệt sỹ... Đã thế, lại còn nảy sinh ra trong xã hội biết bao nhiêu chuyện đau đầu không sao hình dung được của cái thời hậu chiến...

Một trong những chuyện đau đầu thời hậu chiến là mối quan hệ của những người thuộc một số tầng lớp khác nhau trong xã hội đối với chế độ chính trị của đất nước. Lúc đầu lác đác một vài nơi, rồi ồ ạt nhiều nơi, người *di tản* và người Hoa lũ lượt bỏ nước ra đi, đất nước càng thêm tiêu điều. Trong số họ, không biết bao nhiêu người chót lọt và tới đích, bao nhiêu người làm mồi cho cá trên biển cả hay bỏ mạng vì hải tặc. bao nhiêu người chết trong các trại tỵ nạn vì ốm đau... Câu chuyện đâu có phải chỉ là các con số thống kê, mỗi thân phận là một sinh mạng, một giọt máu của đất nước... Những người có liên quan xa gần nào đó với quá khứ đau buồn của chiến tranh bỏ nước ra đi đã đành... Song trong số “thuyền nhân”, “người di tản”, “người tỵ nạn”... còn có những người đã từng là “*con đẻ của chế độ ta*”, có nhà cửa họ hàng đông đủ... Số người có cuộc sống đàng hoàng không ít. Có thể nói những người ra đi thuộc đủ mọi thang bậc xã hội, lác đác có nhân vật có tên tuổi, có người đã từng tham gia lãnh đạo Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam Việt Nam...

Một nhân vật có hạng thời chính quyền Sài Gòn đôi lần vượt biển không thoát, lại bị công an bắt giải về, bí thư Thành ủy lúc đó là ông Võ Văn Kiệt phải đến tận nơi khuyên can:

- *Ráng chịu vài năm nữa, thấy không sống nổi thì nói tôi bố trí cho anh đi hợp pháp. Vượt biển thế này nguy hiểm lắm...*
- *Vài năm nữa mà sống không nổi, thì ông mới là người phải ra đi chứ không phải tôi!* – ông Kiệt bị vặc lại.
- ...

Giữa lúc này, những giấy báo tử mới từ chiến trường Campuchia vẫn cứ tìm đường len lỏi đến các gia đình khắp cả nước...

Nỗi đau trong chiến tranh, nỗi đau sau chiến tranh, rồi lại chiến tranh tiếp theo... Chưa biết nỗi đau nào đứt ruột hơn nỗi đau nào...

Giữa khung cảnh ấy của đất nước, trung tá thương binh Phạm Trung Nghĩa, sỹ quan ban tham mưu đang làm nhiệm vụ tổng kết chiến lược quân sự trong kháng chiến chống Mỹ, bất ngờ bị bắt giải lên Thạch Thất...

Mọi chuyện đã mấy chục năm nay rồi tính từ khi xảy ra vụ án Thạch Thất... Hôm nay là lần đầu tiên cánh họ Phạm mới mời được ông Thạch đến nhà ăn giỗ...

Thạch không phải là người xa lạ hay kiêu kỳ gì, nhất là đối với ông Nghĩa. Nhưng chính vụ án Thạch Thất cũng bẻ ghi đường đời ông sang một ngã khác. Lại đúng vào lúc hoạn nạn thì nhau ập tới gia đình ông. Mọi tai ương trên đời hình như bảo nhau đổ dồn lên đầu lên cổ con người sắt đá này. Để trêu ngươi, để thử thách?...

Khi vụ án Thạch Thất khép lại, ông Nghĩa thoát chết, ngay tức khắc Thạch hiểu cái giá mình phải trả cho việc bảo vệ chân lý. Ngay tức khắc Thạch quyết định xin nghỉ hưu. Tính nhạy cảm của nghiệp vụ tình báo chiến lược mách bảo ông như thế. Nguyên vọng của Thạch được đáp ứng chóng vánh đến không ngờ. Chính cái quyết định chóng vánh này của tổ chức khiến ông càng quyết tâm rũ bỏ tất cả, lặn tằm khỏi cuộc sống... Vì lẽ này, kể từ lúc chia tay nhau ở trại giam đặc biệt, ông Nghĩa tới đâu cũng không thấy tăm hơi ông Thạch.

Mọi nỗ lực của ông Nghĩa gần như vô vọng.

...Từ cái buổi mình thoát chết ấy... Ôi, đã gần ba chục năm trời rồi!.. Mãi cho đến buổi giỗ hôm nay... - ông Nghĩa lầm nhảm trong đầu, ngồi trước mâm cỗ mà tâm trạng lung tung đâu đâu...

...

Cụ Tuyên ông và cụ Tuyên bà là thân sinh bốn anh em nhà các ông bà Chính – Nghĩa – Lễ - Hoài. Hai cụ mất khác năm nhưng trùng ngày, nên mỗi năm nhà họ Phạm chỉ có một cái giỗ chung cho cả bố và mẹ. Nghĩa là mỗi năm họ Phạm cũng chỉ một lần có dịp hàn huyên trong nhà với nhau và bận bề thân thiết. Vì thế giỗ thường kéo dài cả ngày. Năm này qua năm khác, cách làm giỗ như thế đã thành cái nếp. Đôi lúc nhà họ Phạm phải xê dịch ngày giỗ vào thứ bảy hoặc chủ nhật để duy trì truyền thống hàn huyên này.

Lần giỗ này, chưa hề có trong thường lệ, ông Phạm Trung Chính - người con cả của họ Phạm, và tướng về hưu Lê Hải – nguyên là thủ trưởng của ông Nghĩa và đồng thời là người bạn chí cốt của đại gia đình họ Phạm, khẩn khoản yêu cầu ông Nghĩa phải bằng mọi cách tìm mời cho được ông Thạch về dự buổi giỗ năm nay...

Vì nhiều lý do, mấy người “chủ mưu” quyết định năm nay phải lôi bằng được ông Thạch về. Sự việc quan trọng đến mức ông Chính dọa em trai mình:

- Nếu Nghĩa không mời được Thạch về, tôi sẽ không cho chú ăn cỗ!..
Đừng có hòng về đây thắp hương cho cậu mợ!..
- ...
- ...

Bất đắc dĩ nhận lời. Ra đi, ông Nghĩa ngảnh lại nói:

- Anh và anh Lê Hải đã sai bảo thế, tôi chỉ còn một đường là *tuân chỉ!*..
Rõ là cấp trên bắt nạt cấp dưới! Phong kiến hết chỗ nói!..

Song trong thâm tâm ông Nghĩa không tin có thể mời được Thạch, nhất là chỉ nói mời về để ăn giỗ! Vì hàng chục năm nay đã năm lần bảy lượt mời hụt rồi...

- Đừng ngại khó! Chú nên nhớ là giỗ cậu mợ năm nay mà không mời được Thạch về là thất bại to đấy, các lần trước không tính nên bỏ qua. – ông Chính gằn như không đổi giọng.
- Lần giỗ này có gì đặc biệt ạ?
- Lệnh là lệnh! Không hỏi!
- Đúng là cái giọng quân phiệt!.. – ông Nghĩa lục bục trong mồm...

Thế là xe ô-tô nhà phải đưa ông Nghĩa mấy ngày đường. Lặn lội hết tỉnh nọ đến tỉnh kia. Nhưng đều hụt!

Xe đưa ông Nghĩa đi khắp mấy tỉnh đồng bằng Bắc Bộ, ngược xuôi loanh quanh mãi đuổi theo những tin này tin nọ thâu lượm được về ông Thạch, rồi vòng lên đến tận Hà Giang... Sau nhiều lần dò hỏi tại chỗ và qua điện thoại, cuối cùng nhờ trời cũng lần ra đầu mối. Tới đây, vào được huyện Đồng Văn, ông Nghĩa phải leo lên xe ô-m, vì không có đường ô-tô. Vào đến Lũng Cú, ông Nghĩa còn phải chống gậy lệch xệch lê cái chân giả đi bộ hơn hai giờ đồng hồ nữa đường núi, nhờ một người địa phương dẫn đường, mãi mới gặp được ông Thạch tại bản Seo Lũng, trong một gia đình đồng bào người dân tộc Hmông.

Rồi hàng giờ thuyết phục Thạch về dự buổi giỗ.

- Anh mà không nhận lời, tôi ở hẳn lại đây cho mà xem. Biết gan Nghĩa què này to như thế nào rồi chứ!
- Biết! Biết... Đã quỳ xuống chấp tay lạy ông nội rồi ạ... Hơi một tý lại lời cái chuyện Thạch Thất năm nào ra mà dọa người ta!..
- ...
- ...

Ông Nghĩa đã hết cả lý lẽ, nhưng vẫn không sao lay chuyển được Thạch. Cuối cùng ông tự tay trái bặt lên sàn, tìm chần chiếu, tự thu xếp chỗ nằm cho mình. Ông tháo chân gỗ ra cho đỡ mỏi, vừa lò cò, vừa chống gậy ra đứng tựa cửa sổ, ngắm nhìn con sông Nho Quế quanh co dưới chân. Bên kia sông lá cờ Trung Quốc lấp loáng như ngọn lửa dữ giữa núi non trùng trùng điệp điệp xanh sẫm... Ông Nghĩa nhìn quanh phía bên này sông chỉ thấy lơ thơ mấy mái nhà sàn tiêu tụy... Ông Thạch hồi chiều cho ông biết dân địa phương được phổ biến trên sẽ sớm hiện đại hóa vùng đất cực Bắc này của đất nước...

Một mình, cứ như thế, ông Nghĩa đứng yên như cây gỗ, nhìn trời, nhìn đất mãi... Tâm trạng miên man, nặng trĩu... *Ôi, bao giờ cho đến ngày mai!..*

Mãi cho đến lúc thấy người mới bã, ông Nghĩa quay vào nhà, nằm lăn trên tấm bạt tự tay mình đã trái, không nói không rằng... Ông quyết định ở lại... Ông Thạch một mình lạch sạch đụn nước, nấu cơm mời bạn.

Vợ chồng và hai con chủ nhà bồng bế nhau đi làm nương xa, ở lại lán, đã mấy hôm nay không về nhà.

Đêm trên rừng ập xuống rất nhanh, trong ngôi nhà sàn lụp xụp đêm nay chỉ có Thạch và Nghĩa, hai người đàn ông, đều từng là lính cụ Hồ... Họ chẳng hề quen biết nhau, cả hai chiến đấu trên hai mặt trận hoàn toàn khác nhau... Mãi cho đến khi sỹ quan Ban tham mưu Z4 Nguyễn Thạch được giao nhiệm vụ trực tiếp phá vụ án gián điệp, được đặt tên là vụ án **Thạch Thất**. Nghi can đầu mỗi **vụ án** này là trung tá thương binh Phạm Trung Nghĩa. Cũng do vụ án này, cả hai gắn bó sống chết với nhau, tuy rằng ngay sau khi hồ sơ vụ án được niêm phong, mỗi người đi một phương trời... Cho đến tận hôm nay...

...**S**uốt những năm tháng băng đi như thế, ông Thạch lang thang nay đây mai đó, khắp các tỉnh từ đồng bằng lên đến miền núi phía Bắc. Khoảng dăm năm nay, ông Thạch lặn lội trong các huyện của Hà Giang, làm công việc tuyên truyền sinh đẻ có kế hoạch, vận động bỏ nghiện hút ma túy, phòng chống HIV-AIDS... Tất cả do Hội Chữ thập đỏ giao. Cách đây ngót nghét ba chục năm, khi còn giữ trọng trách trong công tác phản gián, Thạch là người đã từng nắm trong tay mười mười cái thực quyền muốn cho ông Nghĩa sống thì được sống, hay muốn bắt ông Nghĩa chết thì phải chết, chứ đâu có phải người xa lạ... Vụ án Thạch Thất hồi ấy giăng co quyết liệt giữa một bên là Thạch - người quyết tìm ra tội, một bên là Nghĩa - người phải chứng minh là mình vô tội... Tội phản quốc chứ không phải chuyện tâm phào...

Hôm nay trong bữa giỗ, câu chuyện vụ án Thạch Thất năm xưa ngang bướng trôi lại nóng ran trong đầu ông Nghĩa.

Phải, gần ba chục năm rồi, thế mà bây giờ mọi chuyện lại cuộn cuộn lên trong đầu, cứ như thể mới xảy ra hôm qua... Ngồi ăn cỗ, mà ông Nghĩa thấy bồn chồn trong lòng. Có lúc ớn lạnh xương sống, rùng mình hai ba cái liền... Lúc như lửa đốt khắp người.

- ...*Ôi, nếu hồi ấy Thạch chỉ mềm yếu một chút!*

Hai tai ông Nghĩa giựt giựt liên hồi, nhói hai bên thái dương, trắng bạch, rồi đỏ ửng... Ông lấy cả hai tay liên hồi vuốt mạnh đầu ra phía sau, cố lấy lại trấn tĩnh.

Thình thoảng ông Nghĩa phải bước sang phòng bên, nhìn vào gương thấy mặt mình lúc trắng bệch, lúc đỏ rần rần, cứ như là người đang say mềm...

...Hôm ấy, xịch một cái, một chiếc xe u-oat phanh gấp trước cửa cơ quan ông Nghĩa, vừa đúng lúc ông Nghĩa lệch xệch dắt cái xe đạp Thống Nhất của mình bước lên hè để vào cổng cơ quan: Ông đột nhiên bị bắt đưa về trại biệt giam ở Thạch Thất – chỉ bằng một cái lệnh miệng, kèm theo là một tờ giấy có tiêu đề Bộ Quốc phòng, có chữ ký và đóng dấu đỏ. Tờ giấy ghi vồn vẹn mấy chữ viết tay cầu thả: *Yêu cầu người nhận lệnh tuân thủ nghiêm ngặt quân lệnh này...*¹ Buổi liên hoan gia đình bà Nguyệt hôm ấy chuẩn bị mừng sinh nhật ông Nghĩa năm mươi tuổi bị bỏ dở.

...Vôn là người có bản lĩnh, ông Nghĩa hằng mong mọi chuyện dĩ vãng sẽ đi vào dĩ vãng. Nhưng từ khi thoát chết khỏi vụ án Thạch Thất, kẻ đồng hành như hình với bóng của ông Nghĩa là cái chân gỗ lại không chịu như vậy. Nó là người thay thế không thể thiếu được cho cái chân trái của ông đã bị mảnh đạn đại bác xé nát ở mặt trận Quảng Trị (1972). Nó luôn luôn bắt nạt ông, thường buộc ông phải nhớ lại tất cả những gì ông muốn quên, nhai nghiền thân xác ông, nhất là những khi ông khi ông muốn bỏ rơi nó... Bực quá, từ lâu ông Nghĩa đã gán cho nó cái tên xấu xa nhất ông có thể nghĩ ra được: *Đồ ngoan cố nhất trần đời!*

Nhưng trước sau cái chân gỗ vẫn trơ tráo, nhâng nhâng nháo nháo với ông. Hồn láo không ai bằng!..

...O bé, chịu thương chịu khó với cái chân gỗ đến nay là hơn ba chục năm, gần bốn mươi năm rồi – nghĩa là gần nửa cuộc đời của ông chứ ít ỏi gì, thế nhưng nó không biết khoan nhượng. Ông nâng niu chăm sóc nó gớm lắm, ầu một tý là nó cà khịa với ông ngay. Không hiềm lúc nó làm ông nhăn mặt, tê dại cả bên đùi, có khi tím tái cả người. Nó đã được phục chế, chế tạo mới, rồi phục chế, rồi lại được chế tạo mới..., lặp đi lặp lại nhiều lần, nhưng cái tính bất trị của nó không hề suy yếu. Đã nhiều lần ông Nghĩa quăng nó vào một xô, giơ cả hai cái nạng đập mạnh vào nó, dọa “ly dị”. Nhưng nó vẫn trơ ra... Đã có những lần vài ngày liền ông đi chỗ này chỗ nọ với cái ống quần bên trái mặc sức lủng lẳng, để cho cái chân gỗ thấy quyết tâm chia tay của mình... Song người thua cuộc trước sau vẫn là ông Nghĩa. Ông không thể bỏ được nó... Những gì ông đã trải qua cứ như là đóng dấu, đóng triện trong tâm khảm ông rồi...

Tuy thế, nhiều lúc trong lòng ông vẫn phải thầm cảm ơn cái chân gỗ, vì nó đã giúp ông dễ thông cảm với những khó khăn của biết bao người, luôn luôn giữ cho ông có cái nhìn bao dung nhưng không bao giờ thỏa hiệp với đời...

¹ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một trang 442-461,

Hôm nay nhân chuyện Thạch có mặt trong bữa tiệc giỗ, cái chân gỗ - *kẻ ngoan cố nhất trần đời* - hình như lên mặt vênh vang hơn mọi khi. Đến nỗi ngồi ăn cỗ với cả nhà và khách quý, mà chốc chốc ông Nghĩa lại phải dành thời giờ cúi xuống dưới gầm bàn tiếp chuyện riêng nó. Lúc thì ông phải nói bớt cái dây đai da siết vào khớp gối – cái dây đai này vừa mới thay, nên cọ tẩy đồ da thịt lên, nói lỏng hết cỡ mà chỗ nối đầu gối vẫn đau rát... Có lúc ông Nghĩa phải nghe cái chân gỗ nói hoài nói mãi những chuyện ông muốn quên... Miên man câu chuyện Thạch Thất, bỗng nhiên cái chân gỗ đổi chiều nói với ông rất nhiều về cái chết của đại úy Nam – con giai ông Chính.

Nam hy sinh trên chiến trường Campuchia năm xưa năm xưa...

Ngồi ăn cỗ với cả nhà mà đôi lúc ông Nghĩa hẫng người rơi vào đâu đâu, không biết mình đang ăn hay đang làm gì... Những giờ phút ông động viên Nam và tiễn cháu mình ra trận sống lại trong ký ức... Nam là con giai ông Chính và cũng là cháu đích tôn của họ Phạm. Trước ngày Nam lên đường, hai chú cháu bộc bạch với nhau những điều sâu kín nhất về lẽ làm người... Rồi tiếp đó đến cái tin sét đánh: Huệ bị hải tặc hãm hiếp chết trên biển... Huệ là con gái đại tá quân đội Sài Gòn Phạm Trung Lễ, gọi ông Nghĩa là bác ruột. Ít lâu sau, là cái ngày mang đến tin sét đánh lần nữa: Nam hy sinh tại chiến trường Siêmriệp..., vào lúc ông Nghĩa vừa mới chân ướt chân ráo được tha khỏi trại biệt giam Thạch Thất...

- *Nam ơi..., nếu hồi đó ta đừng lên giây cót cho cháu như vậy!.. Chỉ tại ta trung thành quá cháu ơi...*
- *Ông sai rồi! – cái chân gỗ cãi lại. – Là bộ đội như ông, lúc ấy ai cũng phải có lập trường như thế!*
- *Nhưng từ bao năm nay ta đã nghĩ lại...*
- *Đúng, bây giờ có rất nhiều chuyện phải nghĩ lại... Chẳng có gì là chân lý bất dịch, chẳng có gì là kiên cố... – cái chân gỗ nhâng nháo.*
- *Nhưng không thể tưởng tượng được tình hình bây giờ đến mức này...*
- *Hối tiếc lắm hả?*
- *Phải. Vì ta bị phản bội! Dân tộc này bị phản bội!*
- *Gần xuống lỗ rồi mà không biết thế nào là quy luật muôn đời hả?..*
- ...
- *Bác Nghĩa ơi, ngày nào ba Lễ cháu được ra khỏi trại cải tạo hả bác? ...Má Thảo cháu bảo: Người ta nói tù cải tạo cấp tá quân đội ngụy Sài Gòn không có thời hạn... – giọng nói của Huệ mấy chục năm xưa, hôm*

nay vẫn còn như đang cứa nát tim gan ông... Có lúc ông Nghĩa mừng tượng Huệ đang chơi với giữa biển cả, nhưng vẫn cố nhoi lên để hỏi ông câu hỏi xé gan xé ruột này.

Ông phải nhắm nghiền hai mắt trong giây lát, cố xóa đi những gì mình đang mừng tượng ra...

...
...

...Anh Nghĩa ơi, sao đất nước mình, dân tộc mình, gia đình mình phải chịu nhiều đau thương đến nhường này hả anh Nghĩa?!.. Cái giá phải trả cho độc lập thống nhất đất nước đắt quá... chúng ta chưa lường được hết đâu... Mà đã được yên thân đâu!.. - những tiếng nói của Lễ từ nửa bên kia trái đất qua điện thoại hôm cụ Tuyên bà mất... giờ đây lại vang lên trong đầu ông Nghĩa, bóp trái tim ông đến tức thở...

Ông Nghĩa xoay người vờ vờ cốc rượu trên bàn. Lần này ông uống một ngụm lớn, cố nuốt trôi mây chục năm đã qua...

Ông đưa mắt nhìn mọi người trên bàn tiệc giỗ...

Như bị một điều gì đó tự nhiên sai khiến, mắt ông dừng lại rất lâu nhìn Yên, đứa cháu dâu của mình... Lúc Nam ra trận, ông là người giúp cháu dâu mình nhập ngũ, với hy vọng để làm vợ đi nổi niềm xa cách của cặp vợ chồng trẻ này... Khi ấy họ mới cưới nhau được mấy ngày... *Khổ thân các cháu tôi quá trời đất ơi! Ai đã cướp đi hạnh phúc của các cháu tôi!..* – ngồi giữa tiệc giỗ mà ông Nghĩa vẫn khẽ rít rít qua hai hàm răng những điều chua xót...

Bao nhiêu năm nay, trong lòng ông canh cánh lúc gần lúc xa một thoáng nghĩ *...Ta có lỗi?.. Mẹ con cháu Yên côی cút thế này là lỗi tại ta?.. Vì ta hồi ấy lập trường quá!.. Ôi nếu ta biết hôm nay như thế này... Sao trời đất oan nghiệt làm vậy!.. Ta đã mang hết những gì ta tin tưởng, ta tôn thờ ra động viên Nam... Ngờ đâu làm như thế là chính ta đã xui Nam vào chỗ chết!.. Ôi đau lòng quá! Nhìn lại, hôm nay phải nói thế!..*

- *Có đáng không?.. Nếu nhìn vào cảnh ngộ đất nước hôm nay, cái chết của cháu ta có đáng không?! Cái chết của bao nhiêu người khác nữa... ...Sao ta lại nhẫn tâm đẩy cháu ta vào chỗ chết như vậy hả trời!?..*

Đã mấy chục năm nay, cái ý nghĩ thoáng gần thoáng xa ấy chưa lúc nào buông tha ông... Một sự ăn năn khó tả... Trong khung cảnh sum họp gia đình ngày giỗ hôm nay, sự có mặt của Thạch phủ phàng ném ông Nghĩa trở về dĩ vãng, gần ba chục năm về trước...

Ôi nếu ta biết đất nước hôm nay có nhiều điều ngang trái thế này!..

Trong khi đó Yến đang vui vẻ nói chuyện với mọi người chung quanh. Mấy ngụm rượu vang làm mặt Yến hồng lên.

- *...Ôi Nam ơi...!* – ông Nghĩa thấy ngực mình bỗng nhiên đau nhói phía bên trái, xuýt nữa ông thốt lên thành lời. Ông cúi mặt xuống gầm bàn, trong lòng thì thầm với cái chân gỗ: *...Tao van mày, tao lay mày... Im đi một lúc cho tao nhờ!*
- *Im sao được! Day dứt lắm phải không, ông bạn già?.. Đòi là thế mà... Ha ha ha...*

Ông Nghĩa cảm thấy tai mình nhói lên tiếng cười lạnh lạnh từ cái chân gỗ. Ông bắt giác nhăn mặt lại.

...Phải, mọi chuyện lại đột nhiên nổi sóng... Có lẽ tại hôm nay lần đầu tiên Thạch nhận lời mời đến ăn giỗ nhà ta, sau mấy chục năm... – ông Nghĩa tự lý giải với mình như vậy, cố tìm cách bình tĩnh trở lại...

Năm nay cũng thế, “tiệc” giỗ xong, người giúp việc từ phòng bên sang ghé vào tai ông Chính nói câu gì đó, ông Chính đứng dậy mời khách, các bố mẹ và các con họ Phạm sang phòng giữa, bắt đầu cuộc tao đàm hội ngộ đã thành lệ vào dịp này hằng năm. Đám các cháu – thế hệ thứ ba của họ Phạm - tụ tập với nhau thành các nhóm riêng ở các phòng bên theo sở thích của chúng...

Từ lúc đặt chân vào nhà ông Chính, hết ngõ ngang này đến ngõ ngang khác thi nhau làm Thạch bối rối. Sự bàng hoàng, cùng với trạng thái bị choáng ngợp về cái phòng khách rộng rãi và bài trí tao nhã, rồi đến những gương mặt hôm nay mới thấy lần đầu..., tất cả khiến Thạch như đang lò dò từng bước đi trên mặt nước, giữa lúc mọi người chuyện trò với nhau rôm rả. Những bờ ngõ như thế, hết về chuyện này đến chuyện khác, nhiều lúc khiến Thạch phải thốt lên trong lòng: *...Ta quá xa lạ với nhà họ Phạm này mất rồi... Cuộc sống thay đổi hàng ngày ngay trước mắt*

ta... Thạch vừa nghĩ như vậy, vừa liên hệ với những gì trí nhớ mình còn lưu lại về toàn bộ lý lịch các thành viên của đại gia đình họ Phạm khi thụ lý vụ án Thạch Thất...

Ngày Tết có khi còn thiếu người này người khác vì lý do nào đấy, nhưng cho đến nay, vào ngày giỗ này nửa gia đình lớn con cháu Phạm sống ở trong nước, dù là đang làm gì trong Nam ngoài Bắc, vẫn giữ được cái nếp có mặt đông đủ. Nửa gia đình lớn còn lại của họ Phạm sống ở Mỹ, đi lại diệu vợi nên thường cách năm họ mới về nước dự chung giỗ bố mẹ một lần. Họ mới về năm ngoái nên năm nay không về. Nửa ở Mỹ bao gồm gia đình Phạm Trung Lễ - người em thứ ba trong gia đình, nguyên đại tá quân đội Sài Gòn, và gia đình Phạm Thị Hoài, người em thứ tư và cũng là út của họ Phạm, tất cả đang sống ở San Jose.

Riêng phái các bà, gồm bà Chính, bà Nghĩa và bà Hậu - vợ tướng về hưu Lê Hải, đã tụ tập cùng nhau cả tuần nay tại nhà bà Chính để chuẩn bị, nấu nướng, xấp đặt các thứ cho “tiệc” giỗ hôm nay. Mặc dù nhà ông Chính có ba người giúp việc, nhưng các bà vẫn muốn tự tay mình làm tất cả, tĩa tót tươm công bốc vò từng ly từng tý... Các bà muốn dồn hết thương yêu của mình cho những người mình yêu quý nhất.

Giống như thường lệ, dẫn dắt câu chuyện trong các buổi hội ngộ sau “tiệc” giỗ hôm nay là đại tá thương binh về hưu Phạm Trung Nghĩa và tướng về hưu Lê Hải. Hai ông này hẳn gặp nhau là chẳng bao giờ hết chuyện.

Vài tuần vừa rồi ông Nghĩa vừa nằm viện về để thay chân giả, đồng thời phải *củng cố* đôi ba chuyện liên quan đến tim mạch, tiền liệt tuyến, đau khớp... Lẽ tự nhiên, sau khi tạm quên những rắc rối với cái chân gỗ dưới gầm bàn, bỗng dưng cơn bệnh viện hôm nào làm cho ông có ấn tượng sâu sắc, song quan trọng nhất là ông Nghĩa muốn tôn vinh các bà:

- Các anh các chị ạ, ai muốn biết được cỗ nhà ta hôm nay ngon thế nào thì phải vào ném cơm bệnh viện vài tuần như tôi mới đã. Ăn hôm nay cứ như là cả đời chưa được biết cỗ là gì!
- Trời đất, con người anh Nghĩa đã bắt đầu *hông* vào hệ thống rồi mà vẫn còn thích ăn ngon vậy sao? – tướng về hưu Lê Hải lúc nào cũng sẵn một câu châm chọc.
- Chỉ giới xoi mới! Cái *hệ thống to hông* thì không lo! Ai khiến anh lo cái *hệ thống* của tôi? – ông Nghĩa trả miếng.
- Đương nhiên *hệ thống* của ai người này lo rồi!

Cả nhà đều cười về câu nói bông của tướng Lê Hải.

- Các chị ơi, anh Nghĩa khen chúng mình bằng cách so cổ chúng ta nấu với com bệnh viện thì còn ra cái thể thống gì nữa! – bà Hậu, vợ tướng Lê Hải, để thêm vào câu nói của chồng mình.

Cả nhà cười âm lên, còn ông Nghĩa khua cả hai tay lên trời:

- Tôi nói thật thà... Hai cái nhà ông bà già mắc dịch này đừng có ngay mà bẻ ra queo! Ai không tin cứ vào nằm thử bệnh viện vài ngày mà chiêm nghiệm!
- Anh Nghĩa bây giờ lại còn muốn cả nhà vào bệnh viện nữa có phải không? Thật quá đáng! – bà Nghĩa cố giữ bộ mặt tinh bơ, giáng thêm cho chồng mình một đòn nữa. Điều bộ lên mặt của bà làm cho cả nhà đều cười.
- Cả cái nhà này đang xúm lại bắt nạt thương binh! Thế là hỏng rồi! Hỏng bét rồi!.. – ông Nghĩa kêu âm lên, trong lòng cảm thấy bí thật sự.
- Sao không nói hỏng cả hệ thống hả Nghĩa? – ông Chính trêu em mình.
- Chị Chính ơi, mợ² mà còn sống mợ sẽ cho món nem cua và món bún thang của các chị hôm nay điểm mười! Lại tìm được cà cuống tươi cho cái món bún thang mới tuyệt chứ!.. – ông Nghĩa không trả lời ông Chính, vì sợ rơi vào bẫy của anh mình.
- Chú Nghĩa còn chưa nói là mắm tôm cho bún thang hôm nay bảo đảm không có H5N1! – bà Chính để thêm vào, cố tình ghép H5N1 vào chuyện mắm tôm³.
- Thôi, cả nhà tha cho thương binh đi. – ông Chính can mọi người rồi quay ra hỏi lại vợ mình: ... - Nhưng mắm tôm thì làm sao mà có H5N1 hả bà?
- Thế thì mắm tôm cũng không thể có khuẩn tả! Nồng độ muối cao như thế khuẩn nào sống được! – bà Chính cười.

Ông Chính lúc này mới hiểu ra, cũng cười theo vợ mình, rồi nói tiếp với cả nhà:

² Gia đình các anh em họ Phạm gọi bố mẹ là cậu mợ.

³ Đây là cách nhiều người dân chế diễu việc Bộ Y tế coi mắm tôm là nơi xuất xứ của vi khuẩn gây bệnh tả được Bộ gọi là bệnh “tiêu chảy cấp tính”. Vi-rút H5N1 gây bệnh cúm tamiflu (SARS) đặc biệt nguy hiểm, không liên quan gì đến mắm tôm hoặc bệnh “tiêu chảy cấp tính”..

- Dù đã *hông* vào đến hệ thống rồi mà Nghĩa vẫn còn thích ăn ngon thì cũng đáng mừng... Ở tuổi chúng ta ăn được ngủ được là tiên mà.
- Tôi cứ lo kỳ này chú Nghĩa phải nằm viện lâu đấy, thế mà vẫn lặn lội nắng mưa mời được anh Thạch về đây. Quá giỏi! Hoan hô chú!.. – bà Hương vợ ông Chính khen.

Nghe nhắc đến tên mình, ông Thạch đang lơ lửng đầu đầu bỗng giật mình:

- Chết, tôi sơ ý quá... Tôi chưa kịp hỏi thăm sức khỏe anh Nghĩa thế nào mà đi viện ạ? Tuyệt nhiên không thấy anh Nghĩa kể gì ạ.
- Có gì đâu anh Thạch... – ông Nghĩa nói ngay: ...Khám bệnh định kỳ ấy mà. Nhưng bắt đầu trục trặc nhiều thứ rồi... Và lại đến kỳ thay chân mới...
- Anh Chính và anh Lê Hải chê anh Nghĩa đã bắt đầu *hông* vào hệ thống là không oan đâu anh Thạch ạ. – bà Nguyệt vợ ông Nghĩa giải thích thêm.
- Nhưng thương binh U80 như tôi thế này là lãi to rồi, có phải không?.. Làm sao mà bì được với anh Chính và anh Lê Hải! Các anh cứ thử làm thương binh như tôi xem!..
- Tính gan lỳ anh Nghĩa thì tôi biết rồi ạ. Tôi kém anh Nghĩa hơn chục tuổi mà cũng chịu thua ạ. – Thạch bắt đắc dĩ cộc lốc mấy tiếng đáp lấy lệ rồi lại ngồi im, đầu óc cứ như bị những người chung quanh mình thôi miên. Đến đây Thạch nhớ lại những cuộc đấu trí vô cùng căng thẳng khi thăm vấn ông Nghĩa ở trại biệt giam Thạch Thất năm nào... Rồi đến cái bước ngoặt không biết trước trong đời mình. ...*Trời đất, đã gần ba chục năm mình nhận quyết định nghỉ hưu, rồi “chính trường”...*

Thạch rơi tõm vào quá khứ xa xôi, nỗi băn khoăn chưa hiểu lý do đích thực hôm nay mình được mời về ăn cỗ là gì lớn thêm... Sự im lặng của Thạch khiến chuyện vui râm ran trong nhà bỗng ngưng tịt hẳn.

Lúc này đám người giúp việc lục tục bung bê lên trà ướp sen mới pha, cùng với xôi vò và chè hoa cau trắng miệng. Chờ cho đám người giúp việc xấp xếp xong mọi thứ lên bàn và đi khỏi, ông Chính mới đứng dậy nhìn khắp gian phòng một lượt. Thấy mọi việc chu đáo, ông liền rời khỏi chỗ ngồi, tự tay cẩn thận khép cửa ra vào lại rồi trở về chỗ của mình.

Nhìn cử chỉ cẩn thận của ông Chính, Thạch đoán sẽ có việc gì hệ trọng lắm đây mà mình chưa biết. ...*Có lẽ vì thế mà anh Nghĩa quyết tóm cổ mình về đây bằng được?..*

Yến, con dâu trưởng họ Phạm, tự tay rót nước cho từng người khắp bàn, vị hương chè ướp sen thơm ngát.

- Cháu nghe thím Nghĩa kể đi viện lần này chú Nghĩa gặp toàn những người từ cõi chết trở về, có đúng thế không ạ? – Yến dừng lại nơi ông Nghĩa.
- Toàn các bệnh nhân thập tử nhất sinh hả anh Nghĩa? – tướng Lê Hải cũng ngạc nhiên hỏi với theo.
- Làm gì có, cả phòng có ba bệnh nhân, mỗi mình tôi là U80, hai bậc lão tướng còn lại thì một là tám tư (84), một là tám năm (85), nhưng cả ba chúng tôi đều khỏe như voi!
- Ôi, các lão tướng của anh Nghĩa còn kém tuổi ông tướng về hưu của em! – bà Hậu kêu lên, cả nhà đều buồn cười.
- Anh Hải của chị thì nhất rồi! – ông Nghĩa được dịp trả miếng. - ...Cả hai lão tướng của tôi không có được cái giọng nói sang sảng như anh Lê Hải của chị Hậu đâu. Hai lão tướng này móm, thều thào rồi, nhưng trí nhớ thì tuyệt vời... Đúng là tất cả từ cõi chết trở về thật cháu Yến ạ... - ông Nghĩa trở lại cái giọng nhỏ nhẹ vốn có của mình.
- Đau ốm thế nào mà lại nói từ cõi chết trở về? – vẫn ông Lê Hải.

Ai nấy đã ngồi vào chỗ của mình, mọi con mắt dồn về ông Nghĩa, chờ đợi:

- Xin thưa với cả nhà, chuyện đã xưa hơn nửa thế kỷ rồi, thế mà cứ nóng bỏng như mới xảy ra hôm qua có sợ không chứ!.. - ông Nghĩa chậm rãi – ...Đầu đuôi là thế này ạ... Số phận dun dủi thế nào không biết, phòng bệnh tôi nằm có ba người, thì cả ba đều trời đánh không chết thật... Tôi nằm giữa, đã từng ăn đại bác mà vẫn còn ngồi đây, điều này cả nhà biết rồi.
- Anh Nghĩa đại ngôn quá. Anh mới chỉ bị mảnh đại bác xéo chân thôi, làm gì có chuyện ăn được đại bác!.. – bà Nguyệt uốn nắn chồng. Cả nhà cười ồ.

Ông Nghĩa dừng một lát, cười nhìn vợ rồi lại giơ tay làm hiệu nói tiếp:

- Nguyệt cũng phải cho anh huyền thuyên một tý mới vui chứ! – ông Nghĩa chống chế, rồi quay ra mọi người nói tiếp: - ... Giường bên phải tôi là tử tù cải cách ruộng đất Đào Duy Khoát... Lão tướng này nguyên là bí thư huyện ủy vùng địch hậu Yên Lạc – Vĩnh Yên cũ. ...Hồi đó Pháp càn đi càn lại, cơ sở vỡ, cán bộ hy sinh gần hết, ông Khoát có khi phải kiêm một lúc bốn chức, kể cả chức đại đội trưởng lực lượng võ trang địa phương, đánh giặc toi bồi... Thế nhưng loanh quanh thế nào trong cải cách ruộng đất ông bị các anh chị *đội*⁴ tố là phần tử địch nguy hiểm, chui vào thâu tóm các vị trí then chốt của huyện. Ông Khoát chẳng những bị kết án tử hình, mà còn bị coi là loại tử tù đặc biệt nguy hiểm, nhờ thế mà thoát chết!
- Sao? Đặc biệt nguy hiểm mà lại thoát chết là thế nào? – Ông Chính ngạc nhiên.
- Vâng. Đúng thế anh Chính ạ. Người ta đã đục hai lỗ vào chân tường trụ sở Ủy ban xã, ông Khái phải tra hai chân vào, phía bên kia tường người ta đẽo gỗ gõ hai chân ông lại để chờ ngày đầu tổ xong sẽ đưa đi xử bắn. Thế nhưng ban chỉ huy *Cụm cải cách ruộng đất*⁵ thấy giam như thế vẫn chưa yên tâm, nên quyết định chuyển ông Khoát lên trại biệt giam của Huyện. Đường đi bộ lên huyện không đầy một ngày đường, nhưng đoàn giải tù đi mất gần hai ngày. Vì mấy anh chị *đội* và cốt cán giải tù được dịp đi chơi chợ, có công tác phí đảng hoàng. Chậm trễ như thế, nên lúc có lệnh giải ông Khoát về lại xã để mang ra bắn lỡ mất ba ngày! Đúng lúc này đột nhiên từ Trung ương có cái lệnh hoãn tất cả các vụ xử tử trong cải cách ruộng đất. Thế là ông Khoát thoát chết!

Mọi người trong phòng như cùng rú lên, rồi thở phào.

- Trời đất ơi, nghe mà lạnh cả người... – bà Hậu kêu lên thành tiếng, nước mắt tự nó giàn giụa. Bà nhớ lại bố mình, nguyên bí thư chi bộ và xã đội trưởng, đã bị xử tử trong cải cách ruộng đất ở Vĩnh Bảo. Ông Lê Hải phải xô ghế nhảy bỏ lại chỗ bà ngồi, ôm chặt lấy vợ, rồi lấy khăn lau lau nước mắt cho bà.

Ông Nghĩa chờ một lúc rồi nói tiếp:

⁴ Tên thường gọi cán bộ trong *đội* đi làm Cải cách ruộng đất hồi những năm 1955-1956.

⁵ Cụm chỉ huy 3 đến 5 *đội*, mỗi *đội* làm cải cách ruộng đất một xã.

- Tôi xin lỗi làm chị Hậu xúc động, nhưng chuyện đã xảy ra như thế... Nằm bên trái tôi là tử tù Lê Phương, bị kết án trong chính đôn tổ chức nhân dịp tiến hành cải cách ruộng đất ở Thanh Hóa. Tên thật ông ta là Tôn Thất Nam, học cao, nguyên là con một tổng đốc. Lão tướng Lê Phương là cán bộ Đảng làm công tác thanh vận. Tôi tặng cho ông ta danh hiệu *hoàng thân* Lê Phương, vì vào Đảng từ năm bốn tư (1944), trở thành đảng viên cộng sản nhà nòi rồi mà vẫn còn đảng điệu lắm. Từ cách đi đứng, đến ăn nói đều thông dong rất là *hoàng thân*... Đôi lúc có thói quen nói xen một hai câu tiếng Pháp... Ông ta bị tố là gián điệp chui vào lũng đoạn tổ chức của ta. Vụ án có nhiều dây dợ quá phức tạp, nên chưa thể hành quyết ngay được. Thế là cũng thoát chết nhờ cái lệnh khẩn cấp nói trên.
- Nghe chú Nghĩa kể như thế, cháu càng tin là người ta chết có số... – Yên gần như bâng quơ nói một mình, tránh lòng liên tưởng đến cái chết của chồng mình trên chiến trường Siêmriệp năm nào... .. Hồi ấy, hai người tranh thủ dịp nghỉ Tết làm lễ cưới, được vài ngày thì Nam phải trở lại chiến trường... Và từ hôm đó Nam không bao giờ trở về nữa... Không biết bao nhiêu lần bà Chính đã khuyên con dâu mình đi bước nữa... Thế nhưng... Thế nhưng bây giờ Phạm Trung Trung Nam, con của vợ chồng Nam - Yên, cháu đích tôn của ông bà Chính – đã học xong thạc sỹ được hai năm rồi... Trung Nam chưa bao giờ được biết mặt bố...
- Xin thưa tiếp với cả nhà... Đến cái đoạn ông Khoát kể về họp bàn sửa sai, cả phòng tôi chuyện râm ran đến nửa đêm. May mà y tá trực đêm không để ý tới... – ông Nghĩa kể tiếp. - ...Ba chúng tôi cứ lật đi lật lại mãi câu hỏi vì sao lại đến nông nỗi ấy... Đề ra không biết bao nhiêu giả thiết, nhưng vẫn chưa thấy được lý lẽ nào hoàn toàn thuyết phục.
- Anh Nghĩa ạ, đến hôm nay mà vẫn chưa sáng tỏ hay sao? – lại bà Hậu. Bà vẫn chưa hết xúc động.
- Quả thực chưa rõ, chị Hậu ạ. Đành rằng hồi đó có sức ép của cố vấn Trung Quốc, của tình thế... Nhưng còn cái sai, cái dốt, cái dở của ta nó đến đâu nữa chứ!.. Chẳng lẽ người ta ép gì, xúi gì, mình cũng chịu, cũng theo sao?!.. Chuyện sai thì đã rõ, không còn phải bàn cãi nữa. Nhưng đến nay vẫn chưa có một xác nhận chính thức nào về nguyên nhân các lỗi lầm trong cải cách ruộng đất. – ông Nghĩa thừa nhận.

Ông thuật lại rất sinh động buổi tranh luận đêm ấy, mọi người cứ ngỡ là đang nghe ba ông già sôi nổi bắt bẻ lẫn nhau.

- Xin hỏi anh Nghĩa, hai lão tướng tâm trạng như thế nào khi đối mặt với cái chết ạ? – Thạch lúc này mới nói.
- Chính tôi đã hỏi đi hỏi lại câu này và kể cho hai lão tướng nghe tâm trạng tôi trong những ngày ở cái biệt thự Thạch Thất của cái anh chàng này đây, cả nhà ạ! – tay ông Nghĩa chỉ vào ông Thạch.
- Hai cụ ấy nói sao, chú? – bà Chính giục.
- Ông già Khoát lúc ấy thì chỉ mong được đem đi bắn càng sớm càng tốt thôi ạ, vì bị nhục hình khổ quá. BỐ ông Khoát đã tự vẫn bằng cách treo cổ khi bị quy lên địa chủ, gia đình ông tan tác... Ông Khoát kể lúc chưa bị bắt giam, đói quá có khi đi hái trộm mấy cọng rau khoai lang của nhà mình trồng cũng phải len lén giấu trong vạt áo... Liên miên bị đấu tố thâu đêm, đói, khát, thân thể tê dại... Hết đấu tố ông lại bị quăng ra nằm còng queo trên sàn đất, chân tra vào cùm trong tường, chốc chốc người đi qua nếu không đá vài cái thì lại dội một hay hai gáo nước lên đầu, mà trời thì rét căm căm... Có lúc ông già Khoát nhồm hăn dậy, vạch màn thò hăn đầu ra ngoài, giữa nửa đêm mà cứ oang oang xen lẫn thều thào nói với hai chúng tôi: *“Thế mà tớ hông bị hung phối mới lạ! Chỉ cái chuyện này đủ chứng tỏ tớ là u ích gang hép ùng tịch hậu...”* - ông Nghĩa cố bắt chước giọng ông Khoát. *(Thế mà tớ không bị sung phối mới lạ. Chỉ cái chuyện này đủ chứng tỏ tớ là du kích gang thép vùng địch hậu!)*

Cả nhà đều cười và thán phục ông già Khoát.

- ...Đến tận hôm nay, thừa với cả nhà, nghĩa là sau hơn một nửa thế kỷ, thế mà ông già Khoát vẫn không sao hiểu nổi mình lấy đâu ra sức để có thể sống sót sau những trận nhục hình ngày này sang ngày khác như thế! Cả về thể xác lẫn tinh thần... – ông Nghĩa nói tiếp. - ...Nhiều lúc ông già Khoát biết mình đang bị chửi rửa, đang bị ép cung... Ông kể lại: Tai ông ù lên, mồm ông cứng ngắc vì đau, cứ như bị đóng hàm thiếc, không nói được và cũng không thiết nói gì nữa, trong lòng chỉ mong chóng được chết, vì ông cho rằng nói gì với bọn ngu này cũng vô ích...*húng đánh mỗi tay rồi hôi!..* Trong khi đó ngài *hoàng thân* của chúng ta luôn luôn tìm cách cãi đến cùng cả nhà ạ! ...Bị cốt cán tát gãy răng vẫn cãi! ...*Hoàng thân* kể lại có lúc vì quá ức, quá bí lời, xô ra hàng tràng tiếng Tây, các anh chị *đội* và cốt cán đưa ngậy ra nhìn, đưa nhe răng cười... Nhưng ngay sau đó là đấm, đá, chửi thề... cho đến khi ông ta gục nhẽo xuống... Rồi ông lại bị ném vào xà lim như một cái bị cát... Đến đợt đấu sau, *hoàng thân* lại cãi...
- Đúng là gan Việt Cộng!.. – tướng Lê Hải trầm ngâm.

- Nhưng lạ một cái là cả ba chúng tôi lật ngược lật xuôi mãi mà cứ đưng đi đưng lại một câu hỏi... – ông Nghĩa nói tiếp: - Bàn tay nào đã tạo nên sự phá hoại hay tội ác man rợ này? Hai ông già đều cho rằng dù sức ép bên ngoài hay tình thế bắt buộc đến thế nào chăng nữa, không thể tự đưng lại có chuyện đem đồng chí đồng đội của mình ra mà bắn, không thể tự đưng có chuyện con đầu cha, đình chùa tan hoang thành nơi đầu tở, trong vòng một đêm xóm làng toi tả... Trong khi đó ba năm liền Tây đồn lực đánh phá mà không làm sao chiếm gọn được Yên Lạc...
- Hai lão tướng hôm nay đã tìm thấy câu trả lời chưa? – ông Chính hỏi.
- Chưa, anh Chính ạ.
- Nhưng ít nhất cũng phải tìm ra cái hướng nào chứ? – ông Chính gạn hỏi.
- Hướng thì có thể đoán ra được anh Chính ạ. *Hoàng thân* cho rằng: Cái gốc là lối tư duy về giai cấp và đấu tranh giai cấp và chủ nghĩa cơ hội. *Hoàng thân* nhân đi nhân lại: Chủ trương đường lối sai, quyền lực lại trao vào tay những người thất học và bất tài, hãnh tiến, thì ắt phải như vậy... Họ thuộc giai cấp nào cũng thế thôi. Càng vô sản lắm càng chết!.. Riêng trong những cái gọi là quan điểm “đấu tranh giai cấp”, “giai cấp lãnh đạo”, “lập trường giai cấp”... toàn là những chuyện tào lao, nói đến *Tết Công-gô* cũng không hết!.. *Hoàng thân* nói đây là kinh nghiệm bản thân ông nhận ra sau khi cả đời đã “vô sản hóa”, đi học đủ các lớp từ rèn cán chỉnh cơ, chỉnh huấn..., rồi các khóa bồi dưỡng chính trị, trường Nguyễn Ái Quốc... Rồi còn động cơ cá nhân xen vào nữa chứ...
- Có lẽ đúng là như thế... Văn hóa thấp kém, đạo đức của nhân danh lập trường giai cấp, ...và cơ hội!... – ông Chính gật gù đồng tình.
- Nhưng ông già Khoát cãi anh Chính ạ. Ông ấy bảo Hồ Viết Thắng⁶ đâu có phải là vô sản. *Hoàng Thân* bác lại ngay: ...Hồ Viết Thắng có thể không phải là vô sản gốc, nhưng ông ấy khi vào Đảng thì đã *được vô sản hóa*..., ví dụ như tôi chẳng hạn... – ông Nghĩa vừa bắt chước lại điệu bộ của *hoàng thân*, vừa nói: - ...*Hoàng thân* đắm đắm vào ngực mình thế này... *Hỏi đó tôi cũng phải đi vô sản hóa đến nhòm cả người rồi mới được kết nạp Đảng, da tôi lại hay bắt nắng*... Ông Khoát hỏi lại: Hay là Hồ Viết Thắng là vô sản giả?.. *Hoàng thân* nói: *Theo kinh nghiệm của mình, vì không phải là vô sản chính hiệu, nên nhiều lúc cứ phải cương lên để cho đúng như vô sản thật... Đã thế lúc nào cũng phải thể hiện kiên định lập trường cách mạng nữa chứ! Cái chết là chỗ này... Mà đã là vô sản giả, vô sản sắm vai như thế thì còn tệ hại gấp trăm lần cái vô sản*

⁶ Ông Hồ Viết Thắng lúc đó giữ cương vị Chủ tịch Ủy ban Cải cách ruộng đất Trung ương, người giữ cương vị cao nhất trên mặt trận này.

chính hiệu. Đấu tranh giai cấp của vô sản giả, vô sản sắm vai ở ta nó như thế đấy!

- Nếu đây là sự thật thì ghê sợ quá!.. Có lẽ là như thế... *Hoàng thân* lấy trải nghiệm của mình ra để xem xét sự việc!.. – ông Chính gần như tự nói với mình.

Cả nhà ô lên vì nhận xét lạ tai này. Song mọi người ngồi nghe chắc khó có ai thấu hiểu được câu chuyện ông Nghĩa đang kể như bà Hậu. Nhiều lúc bà cứ ngỡ là mình đang nghe ông Nghĩa thuật lại chuyện ngày xưa ở làng mình, đang nghe kể lại chuyện bố mình... *Một loạt súng nổ, bố bà Hậu máu me đầy ngực. “Đảng Lao Động Việt Nam muôn năm!” “Chủ tịch Hồ Chí Minh muôn năm!” – bố bà Hậu hô vang... Vì hai tay bị trời giạt cánh khuấy vào cái cọc tre, ông cố rướn cả người lên để hô cho to. Một loạt đạn nữa chát chúa, đầu bố bà Hậu nghoẹo sang một bên... ... Ôm con trong đám nông dân được huy động ra đứng xem, mẹ bà Hậu ngã vật ra trên bãi cỏ, nhưng hai tay vẫn cố dúi mặt bà Hậu xuống đất để tránh cho con khỏi nhìn vào cảnh tượng này... Bà Hậu hay tay úp mặt bật khóc không ra tiếng, tướng Lê Hải phải nắm chặt lấy vai bà, cố giúp bà nén lại cảm xúc của mình...*

- Để dẫn chứng, - ông Nghĩa nói tiếp - *hoàng thân* kể lại sau này ông được nghe: khi Trung ương quyết định đình chỉ cải cách ruộng đất và hủy ngay các án tử hình, những người trong Ủy ban Cải cách ruộng đất đã phản ứng lại dữ dội. Họ chỉ tay vào các ông Trường Chinh, Lê Văn Lương...: *Mới chỉ có thế mà các đồng chí đã dao động giai cấp rồi hả? Rõ ràng đây là phản ứng giai cấp của các đồng chí! Có phải thế không?.. Hoàng thân* khẳng khẳng: Quyền lực trong tay vô sản hay là trong tay đóng vai vô sản thì nó như thế đấy! Bàn đi bàn lại mãi, đêm hôm ấy ông già Khoát và tôi thừa nhận có lẽ *hoàng thân* có lý.

Là người từng trải, ông Chính vẫn cảm thấy chưa thật được thuyết phục lắm:

- Đành là thế, tôi thấy khó bắt bẻ thêm được. Song tôi vẫn thấy thiếu thiếu cái gì đó Nghĩa ạ. Loáng thoáng tôi được nghe ý kiến giải thích về chuyện Tàu gây sức ép và xui đại ta trong câu chuyện cải cách ruộng đất. Âm mưu này thâm độc lắm, họ muốn lái ta mà... Cứ cho là chuyện này có thật đi, nhưng tôi vẫn không đặt ra xem xét ở đây, mà chỉ muốn biết sâu hơn những nguyên nhân của ta, tự chính ta... Vậy toàn bộ “cả gói” cái nguyên nhân tự ta và hệ quả tất yếu như *hoàng thân* nêu ra nó phải nói lên một thực trạng gì chứ? Nó phải có một cái gì đó thuộc về văn hóa

và nhân văn chứ, không thể không được. Hay là chính nó biểu hiện một thứ văn hóa, một thứ nhân văn thấp kém nào đó... Phải có một cái gì đó gốc gác cho cái *đạo đức, chính trị, cơ hội* này chứ, và đã gây ra tội ác khủng khiếp quá!..

Sự im lặng ập về theo câu hỏi khó. Ông Lê Hải và ông Nghĩa trao đổi với nhau điều gì đó, rồi ông Nghĩa nêu suy nghĩ của mình:

- Tôi thừa nhận bản khoán của anh Chính có lý. Anh Lê Hải và tôi cho rằng chính thực trạng này phản ánh một cách tổng hợp nhất mức độ kém phát triển của nước ta. Việc nước ta hồi đó vừa mới thoát thai từ chế độ thuộc địa chỉ làm cho thực trạng này gay gắt thêm mà thôi, chứ không phải là nguyên nhân để ra nó.
- Không được. Nói như anh Nghĩa còn vòng vo lắm. Phải nói trắng ra là không thể đổ hết mọi tội lỗi cho thực dân đế quốc sài lang hay bàn tay bên ngoài..! Chính cái yếu kém tự tại của bản thân mình đã vay mượn, dung nạp, đã nuôi dưỡng *cái nhân danh vô sản, cái đội lột vô sản!* Ta đã tự đánh mất chính ta không ít qua sự vay mượn này! Bây giờ cái nhân danh này đang đẻ ra đủ các thứ *nhân danh, các thứ đội lột* khác, đã trở thành một thứ văn hoá, không hiếm lúc trở thành bất lương! Nó sẽ tiếp tục còn là gánh nặng lâu dài, gây thảm họa lâu dài cho đất nước này...
- Trời ơi anh Lê Hải! – ông Chính kêu lên.
- Tôi không thể nói khác được. – tướng Lê Hải nói tiếp: - ...Kinh nghiệm những gì đã trải qua của bản thân, tôi thấy điều đáng lo hàng đầu không phải là nước ta đang đứng trước thực trạng này – vì đây là thực tế khách quan đang diễn ra của đất nước. Mỗi lo nằm ở chỗ giới lãnh đạo các cấp hiện nay ít quan tâm, hoặc chưa đủ trí tuệ nhận thức được thực trạng đã trở thành một thứ *văn hóa* như thế này. Có thể còn tệ hơn nữa là họ quá kém văn hóa... Hay đây chính là văn hóa của họ?!.. Chính đây là nỗi khổ của đất nước! Vì họ nắm vận mệnh đất nước. – tướng Lê Hải bổ sung thêm.
- Anh không gọi đây là vô văn hóa chứ, anh Hải? – ông Nghĩa hỏi lại.
- Tôi muốn gọi tên thực trạng, không muốn miệt thị.

Thạch chỉ ngồi nghe mà cảm thấy hai tai ù lên “...*Trời đất ơi, câu chuyện chung quanh bữa cỗ mà sao dữ dằn thế này...*”, trong đầu tự nhủ quyết ngồi im để nghe cho hết.

Yến hưởng ứng suy nghĩ của tướng Lê Hải:

- Cháu thấy ý kiến của bác Lê Hải chí lí quá ạ, nhưng có lẽ bác hãy còn dượng dẹ có phải không ạ?

Cả gian phòng đột ngột im lặng vì nhận xét của Yến. Mọi người chờ đợi.

- Vâng, cháu thấy có lẽ đây là một não trạng văn hóa của hệ thống chính trị này!.. Đúng hơn có lẽ phải nói là một hệ thống chính trị ra đời từ cái thứ văn hóa này!.. Trong kinh doanh cháu đụng độ hàng ngày với thực trạng này. – Yến nói suy nghĩ của mình.

Cả nhà ngạc nhiên.

- Não trạng?
- Nghĩa là đã thành tật?
- ...Ra đời từ thứ văn hóa này!..
- ...
- ...

Các câu hỏi rộ lên

- Vâng, nghĩa là không thể sửa được nữa... Theo con, có lẽ là như thế ạ...
– Yến nói tiếp. - ...Chúng cháu thừa nhận sự dung dưỡng hay cái nhân danh này chí ít là không thể ngày một ngày hai mà sửa được ạ, mặc dù chúng cháu nôn nóng lắm. Ví dụ xây dựng một văn hóa làm ăn theo cam kết trong hợp đồng, theo luật..., chúng cháu thấy sao khó ời là khó, nhất là về phía cán bộ nhà nước! Cái cách lên cái cách xuống chẳng ăn thua gì đâu ạ. Còn đất dung dưỡng những yếu kém và sai trái như thế thì còn chết!..
- Yến ơi, thế mà mẹ cứ nghĩ là con chai lý rồi đấy! – bà Chính chia sẻ với con dâu.
- Con chịu câm thôi, chứ không nuốt được mẹ ạ. – Yến lại quay sang phía mọi người: - ...Đã thế, là những người muốn làm cho đất nước giàu có, chúng cháu bị đối xử cứ như là kẻ đi xin việc!.. Trở lại câu chuyện hai lão tướng trong bệnh viện của chú Nghĩa, cháu thấy đúng là nhờ cái quyết định của trên mà hai ông già may mắn thoát chết. Cháu xin hỏi: Quyết định của chú Thạch đối với chú Nghĩa cháu có phải là nhờ vào

may mắn không ạ? Vì ít nhiều cháu vẫn tin con người ta sống chết có số ạ. – Yến hỏi.

- Vâng, hôm nay có chú Thạch, cháu xin được nói thêm cho rõ câu hỏi của chị Yến cháu: Có phải bố cháu thoát chết là nhờ may không chú? Đến bây giờ là ngót nghét ba chục năm rồi, như vậy là chú có đủ khoảng cách thời gian nhìn nhận lại tất cả ạ... Cháu nghĩ chú Thạch là người chứ không phải là thánh, nên hồi ấy chú cũng có thể kết luận sai chứ ạ! – Mai, con gái ông Nghĩa, bổ sung thêm vào câu hỏi của chị dâu mình.

Câu chuyện đột nhiên chuyển hướng vào vấn đề gai góc. Trần nhà như tụt thấp xuống.

...Đúng, đã mấy chục năm trôi qua, kể từ cái ngày ông Nghĩa đột nhiên bị đưa vào trại biệt giam ở Thạch Thất, vào đúng cái ngày ông Nghĩa tròn năm tuổi... Song cho đến hôm nay, Thạch chưa bao giờ hé miệng cho ai biết lý do sâu sa của quyết định bắt giam ông Nghĩa, Suốt quá trình hồi cung ông Nghĩa, Thạch cũng không bao giờ đề lộ điều này.

Cấp trên dặn kỹ Thạch phải tuyệt đối giữ kín, để tìm cho ra nhẽ: *Tại sao giữa lúc đang chiến tranh ác liệt trên hai tuyến đầu của đất nước, Phạm Trung Nghĩa lại kiến nghị trên nên rút quân khỏi Campuchia, nên tìm cách đình chiến với Trung Quốc ở phía Bắc, phải tìm đường thương lượng sớm ra khỏi cái bẫy của Trung Quốc? Phải xem lại tất cả đường lối chính sách của ta... Động cơ nào mà Phạm Trung Nghĩa dám đề nghị như vậy? Bẫy nào? Ai cài, ai đặt?..*⁷

Thạch lục lợi trong trí nhớ... văn bản Báo cáo tổng kết của Viện nghiên cứu chiến lược quân sự, ký tên trung tá Phạm Trung Nghĩa...

...Sau khi đã đuổi được Polpot dạt sang phía Thái Lan, ta đã cứu được nhân dân Campuchia thoát khỏi nạn diệt chủng. Song ngay lập tức ta rơi vào tình trạng tiến thoái lưỡng nan: Ở lại, tất yếu ta bị trói chặt vào cuộc chiến tranh du kích, ta không thể thắng nổi, đồng thời không thể tập hợp được dư luận thế giới ủng hộ sự có mặt của quân đội Việt Nam ở Campuchia. Không ở lại, Khmer đỏ sẽ quay lại với sự cuồng chiến khát máu gấp bội, nhất là có sự hậu thuẫn của Trung Quốc ngày càng mạnh. Mỹ và Trung Quốc câu kết với nhau lôi kéo được các nước “tuyến đầu” – các “Front States” – chống Việt Nam, đi đầu là Thái Lan. ...Kéo dài tình trạng ở lại Campuchia, Việt Nam sẽ chảy máu đến chết và hiển diện trong

⁷ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập I tr. 405-408, tập II, tr. 453-460 và 583-584.

đur luận thế giới là kẻ xâm lược. Bao nhiêu thiện cảm của dư luận tiến bộ thế giới nhân dân ta giành được trong cuộc kháng chiến chống Mỹ đang gần như tiêu tan hết... Ta đã quá chủ quan và đã mắc bẫy... Thực tế này tạo ra cho Mỹ và Trung Quốc cái cơ lợi hại và những điều kiện tốt nhất tiến hành bao vây cô lập Việt Nam, đảo ngược thế cờ thất bại của hai nước này trong cuộc chiến tranh Việt Nam và ở Đông Nam Á... Tất cả cho thấy vấn đề Campuchia là một cái bẫy chết người, cuộc chiến tranh biên giới phía Bắc thực chất nhằm ý đồ chặn đứng con đường Việt Nam rút ra khỏi cái bẫy này, căng nước ta ra hai đầu mà đánh để khuất phục ta!.. Ta đã làm đầy đủ nghĩa vụ đối với nhân dân Campuchia, bây giờ là lúc dân tộc này phải tự làm mọi việc tự cứu lấy mình... Không thể để cho vấn đề Campuchia trở thành vấn đề của riêng Việt Nam, càng không thể để một mình Việt Nam phải đối mặt với cả thế giới về vấn đề này...

Cả về sau này, năm này qua năm khác đánh vật với những dòng chữ táo tợn ấy, Thạch gần như thuộc lòng báo cáo tổng kết do ông Nghĩa soạn thảo...

Rõ ràng đọc đến rách cả báo cáo mà không tìm thấy lấy một chữ về lập trường giai cấp, về ý thức hệ, về làn sóng chủ nghĩa xã hội trên thế giới... Song báo cáo lại dám cả gan phê phán lãnh đạo mắc bẫy... Ôi, chỉ riêng một tội này đã đủ tiền trăm hậu tấu!.. Thạch tự nói với mình như thế không biết bao nhiêu lần. Tệ hơn nữa báo cáo không nói gì đến xu thế xã hội chủ nghĩa ở Campuchia mà hồi đó ta đang muốn thúc đẩy. Báo cáo trích dẫn ba bốn lần báo chí nước ngoài coi ta là nước lớn đánh nước nhỏ, là nước chiếm đóng, là kẻ xâm lược mới... Các vạch bút chì xanh xanh đỏ đỏ chỉ chỉ chít của những người đọc trước Thạch đè kín nhiều trang trong bản báo cáo này. Những nét bút màu chổi thì khoanh tròn, chỗ gạch chéo chữ thập... giống như những dây thép gai, lúc trói nghiền những dòng chữ này, lúc như đóng gông những từ ngữ bị coi là dị ngôn trong báo cáo... Song gay gắt nhất trong báo cáo tổng kết này của ông Nghĩa có lẽ là những nhận định lý giải sự đồng lõa giữa Mỹ và Trung quốc muốn nhân sự suy yếu của Liên Xô tạo ra vấn đề mới trong khu vực này sau chiến tranh Việt Nam. Nhất là đoạn ông Nghĩa phê phán tình trạng ta không thấy thực chất cuộc chiến tranh chống Mỹ cứu nước là năm, sáu cuộc chiến tranh lòng vào nhau⁸, hơn nữa còn là một cuộc nội chiến..., nên sau chiến tranh chống Mỹ ta đã vấp hết sai lầm này đến sai lầm khác. Ông Nghĩa hầu như bỏ sang một bên hoặc chẳng biết mô tê gì về tất cả những cái được coi là thuộc về phạm trù thời đại toàn thế giới tiến lên chủ nghĩa xã hội, lại càng không thấy báo cáo tổng kết này đề cao đúng tầm vinh quang hiển hách nước ta đã ra tay cứu nhân dân Campuchia thoát khỏi nạn diệt chủng... Mấy chục năm đã qua, Thạch vẫn nhớ như in là đã đếm được mười tám nhận xét ghi bên lề các trang giấy

⁸ Xem *Dòng đời*, quyển I, tập 2, tr. 496...

của những người có thẩm quyền: *Phản động! Cực kỳ phản động! Phản tử địch trong hàng ngũ ta?..*

Khi thụ lý hồ sơ vụ án “Phạm Trung Nghĩa”, Thạch được trên dặn đi dặn lại phải nghiên cứu thật kỹ *Bản Báo cáo tổng kết chiến tranh* của ông Nghĩa, không được phép bỏ sót bất kỳ chi tiết nào, phải đối chiếu từng ly từng tý với lý lịch tướng Lê Hải và toàn gia đình trung tá họ Phạm...

Vốn tuân thủ nghiêm ngặt nguyên tắc của nghiệp vụ, ông Thạch không bao giờ tự ý phát biểu điều gì nếu cấp trên không hỏi, song trong thâm tâm ông Thạch không sao tránh khỏi ngạc nhiên khi thấy báo cáo tổng kết của ông Nghĩa bám sát vào sự việc với một thái độ khách quan lạnh lùng, không đếm xỉa đến bất kỳ cái gì khác ngoài sự kiện, sự việc, văn bản, lời nói, số liệu...

Hồi đó ông Nghĩa có lần nói vui với thủ trưởng Lê Hải khi công trình tổng kết chiến tranh hoàn thành:

- Một khi diễn viên lịch sử cố gắng bước lên sân khấu để ra mắt công luận với tính cách là con người thật, con người của tự nhiên, nhiều khán giả có lẽ sẽ phải che mặt hoặc nhắm mắt trước cảnh lỏa lồ khiếp đảm đấy, anh Hải ạ!
- Thế còn những người chỉ biết đến kinh thánh thì sao?
- Thì họ không nghe nhìn thấy gì cả, và mặt trời vẫn quay quanh trái đất.
- À nói thế thì sẽ có ngày... Nếu không “dựa cột” thì cũng một đời “bóc lịch”... Liệu hồn đấy! – tướng Lê Hải dọa lại. - ...Nhưng anh đào ở đâu ra cái thói tổng kết đầy soi mói thế này hả anh Nghĩa?
- Không phải soi mói, anh Lê Hải ạ. Vật lộn giữa sống và chết trong cuộc đời chinh chiến quá ác nghiệt này đã dạy tôi phải sống bằng sự thật với tất cả trí tuệ và ý chí của mình. Không khách quan với sự vật như thế thì tôi bị chiến tranh ăn thịt lâu rồi... Nhờ vậy hôm nay mới còn sống ngồi đây để làm báo cáo tổng kết cho anh...
- ...

Trung tá Nghĩa và tướng Lê Hải đều không ngờ giai thoại này ngay sau đó đã cho hai người nhiều trải nghiệm cay đắng...

Cơ quan phát hiện vụ nghi án này đã có kết luận cuối cùng, ông Thạch chỉ được giao nhiệm vụ thẩm vấn lại một lần nữa trước khi phán quyết. Cấp trên dặn đi dặn lại như vậy.

Những quan điểm này là cực kỳ phản động, phải loại bỏ... Cần tập trung làm rõ Phạm Trung Nghĩa là một cá nhân, hay còn tổ chức nào đứng sau?..

Một cái tội đáng chết nữa của ông Nghĩa là báo cáo nhấn mạnh: Chẳng có cái ý thức hệ hay mâu thuẫn giai cấp nào có thể vượt lên chi phối những mâu thuẫn hay xung đột lợi ích quốc gia, quan hệ giữa ta và Trung Quốc rõ ràng là như thế... Với cái kết luận tung tung: ...*Mà như thế, thời đại tiến lên chủ nghĩa xã hội trên phạm vi toàn thế giới làm sao có thể ngăn cản nổi hai cuộc chiến tranh đẫm máu chống ta ngay sau chiến thắng 30 Tháng Tư?*

Trời ơi sự thật là thế này sao? Thật không ngờ và không thể bắt bẻ được! Tổng kết như thế này thì còn gì là ngọn cờ bách chiến bách thắng của chủ nghĩa xã hội, là thời đại tiến lên chủ nghĩa xã hội phạm vi toàn thế giới?!.. Thạch còn nhớ khi ấy mình vừa đọc, vừa run.., nhiều chỗ Thạch phải thốt lên thành lời...

- *Hay là Phạm Trung Nghĩa điếc không sợ súng?..⁹ Hay là gì gì nữa?..*
- *Nhờ Phạm Trung Nghĩa là kẻ phản bội thật thì sao?*
- *Trời đất, nếu ta để lọt lưới!.. Đây có thể là kẻ phản bội táo gan nữa là khác... Chí ít cũng là một thằng điên!..*
- ...

Trong những ngày thâm vấn ấy, Thạch tự hỏi như vậy hàng trăm lần mà chưa dám cả quyết tự trả lời mình lấy một lần. Trong thâm tâm Thạch thừa nhận gia đình họ Phạm này mất mát nhiều quá trong chiến tranh... Nhưng dù thế nào đi

⁹ Xem *Dòng đời*, quyển một, tập II, từ trang 496.... , đại ý: Trong tổng kết chiến tranh của mình, Phạm Trung Nghĩa nêu lên có ít nhất 6 cuộc chiến tranh trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của nhân dân ta: (1)Cuộc chiến tranh chống ngoại xâm; (2)Cuộc chiến tranh giữa chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa đế quốc; (3)Cuộc chiến tranh Mỹ chống Liên Xô trên chiến trường Việt Nam; (4)Cuộc chiến tranh Mỹ chống Trung Quốc trên chiến trường Việt Nam; (4b)Mỹ - Trung câu kết chống Liên Xô trên chiến trường Việt, và Trung Quốc chống Việt Nam trong vấn đề Campuchia; (5)Cuộc tranh giành ảnh hưởng giữa Liên Xô và Trung Quốc trên chiến trường Việt Nam; (6)Đặc biệt nghiêm trọng là cuộc kháng chiến chống Mỹ còn chứa trong nó một cuộc nội chiến – dưới dạng Việt Nam Cộng Hòa chống Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam... Chưa kể một số nước “ăn theo” (những nước “tuyển đầu” là thành viên SEATO hồi đó như Úc, Hàn Quốc...) cũng tham gia cuộc chiến tranh này. Với quan điểm như vậy, Phạm Trung Nghĩa cho rằng khi cuộc kháng chiến chống Mỹ kết thúc, cuộc sống khách quan đòi hỏi phải xử lý thấu đáo hệ quả của tất cả 6 cuộc chiến tranh này thì mới hy vọng kết thúc thực sự mọi vấn đề cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước để lại, tìm ra con đường phục hồi đất nước trong một môi trường thế giới đã hoàn toàn thay đổi. Tuy nhiên với cách nghĩ thừa thắng xông lên, duy ý chí đi thẳng lên chủ nghĩa xã hội, với cách nhìn thế giới theo tư duy ý thức hệ, nên một mặt vấp nhiều sai lầm nghiêm trọng đối nội và đối ngoại, mặt khác mất khả năng xử lý các vấn đề hệ trọng như di tản, “nạn kiều”, hòa hợp dân tộc – với hệ quả chung là đẩy đất nước vào khủng hoảng trầm trọng trong 10 năm đầu tiên sau khi ra khỏi chiến tranh. Tình hình chỉ được cải thiện và thay đổi từ khi tiến hành đổi mới.

nữa, xưa nay chẳng thấy ai tổng kết ngược đời như vậy cả. Càng không ai dám cả gan kiến nghị rút quân ở phía Nam và đình chiến ở phía Bắc, để sớm thoát khỏi âm mưu Trung Quốc thâm hiểm đang căng Việt Nam ra hai đầu mà đánh... Kiến nghị như thế giữa lúc nước sôi lửa bỏng, đầu rơi máu chảy... Có lúc Thạch cảm thấy ê rãng và toàn thân buốt lạnh lên tận đỉnh đầu... Trong khi đó không khí báo chí cả nước hừng hực tính chiến đấu gay gắt, Bộ Ngoại giao ta ra sách trắng chống chủ nghĩa bá quyền Trung Quốc, sau đó còn ghi rành rọt điều này vào Hiến pháp¹⁰...

- *Ôi anh Nghĩa! Chống Hiến pháp, chống chủ nghĩa xã hội, thế là đủ tội chết rồi, đừng nói gì đến những chuyện động trời khác... - hôm nay nghĩ lại, Thạch vẫn phải kêu lên trong đầu như vậy.*

...Ngồi ăn cỗ nhà họ Phạm trong không khí vui vẻ như vậy, Thạch vẫn thấy lạnh rờn rợn trong lòng. *...Ôi cái gì sẽ đến với Phạm Trung Nghĩa, với gia đình này..., rồi đất nước này... Nếu hồi đó ta chỉ tìm cách bổ xung đôi ba luận cứ nhằm củng cố cho cái kết luận đã thành án?!.. Mọi chứng cứ, mọi dữ liệu đã rành rành mười mười cho một bản án như thế...*

- *Tất cả đã rõ để kết án! Không phải bàn cãi gì nữa! Chỉ cần xác định nốt Phạm Trung Nghĩa là một cá nhân hay là một tổ chức để truy cứu tiếp những vụ khác?... - người giao nhiệm vụ cho ông Thạch nhận đi nhận lại ý này.*

Hôm nay lật đi lật lại vấn đề, ông Thạch càng thấy giữa đúng và sai, giữa Phạm Trung Nghĩa yêu nước và Phạm Trung Nghĩa phản quốc chỉ cách nhau sợi tóc...

Mọi người chờ đợi, nhưng Thạch vẫn ngồi im như pho tượng.

- Chú Thạch đến hôm nay vẫn còn phải đắn đo nhiều đến thế ạ? Bộ Chính cháu nói chú đã nghỉ hưu hơn chục năm nay rồi cơ mà? – Yến sốt ruột.

Lúc này Thạch mới nhúc nhích, nhưng cũng chỉ cầm tách nước lên nhấp nhấp rồi lại ngồi im.

- Chú làm chúng cháu sợ đấy ạ. – giọng nói của Mai run run.

¹⁰ Hiến pháp năm 1980.

Thạch bất đắc dĩ phải trả lời:

- Vâng, xin thưa với cả nhà, đến tận hôm nay tôi vẫn chưa biết nên nói gì ạ. Tôi nói thật lòng đấy ạ... – ông quay sang ông Nghĩa: - ...Anh Nghĩa ạ, câu hỏi *may hay không may? Có số hay không có số?* của cô Yến và cô Mai nêu ra... có lẽ chỉ có anh mới đủ tư cách trả lời thôi ạ.
- Ôi, thế là thế nào? – mắt ông Nghĩa tròn xoe.
- Thế là thế nào? – tướng Lê hải cũng hỏi theo.
- ...

Cả gian phòng ồn ào.

- Xin hãy tin tôi. Suốt quá trình thụ lý vụ án này, cấp trên chỉ đạo ráo riết lắm, tôi chỉ lo bỏ sót tội... – Thạch giải bày. – Nếu bỏ sót, tôi cũng sẽ mắc trọng tội phản quốc không kém gì anh Nghĩa đâu ạ.
- Vậy hôm nay anh có thể kết luận dứt khoát được chưa? – ông Nghĩa gắng hỏi.
- Chỉ anh mới có thể đánh giá được là kết luận của tôi có phải là một sự may mắn hay không, anh Nghĩa ạ. Chỉ có anh thôi... - Thạch không trả lời thẳng vào câu hỏi của ông Nghĩa: - ...Chuyện đã hàng chục năm nay rồi, nhưng mỗi khi nghĩ đến, thực lòng tôi vẫn chưa hết bàng hoàng. Bây giờ cũng vậy... Nhất là bây giờ trước mặt mình nhìn thấy cả đại gia đình họ Phạm sum họp đề huề như thế này... – dứt câu nói, Thạch ngược mặt lên trời, như đang tìm kiếm ai đó trên trần nhà.
- Không, anh Thạch! Không thể thế được! Tôi tưởng mọi chuyện đã hai năm rõ mười!.. – ông Nghĩa đứng hẳn lên, khập khiễng bước lại bên, đưa cả hai tay nắm lấy vai ông Thạch như thể kéo Thạch từ trần nhà xuống: - ...Cho đến hôm nay tôi còn nhớ như in mọi câu anh hỏi cung, còn thuộc không sót một chữ những gì tôi viết trong các bản khai báo... Anh biết không... Đến hôm nay... Đến hôm nay, ngồi giữa những người tôi yêu thương trong gian nhà này..., thế mà tôi vẫn chưa làm sao quên được cái cảm giác lúc ớn lạnh sờn da gà khắp người, lúc đầu tôi cứ như một cục lửa... Anh biết không... Hồi ấy... ...Đã đôi ba lần tôi toan cướp lấy khẩu AK của bảo vệ bắn tất cả những ai đứng quanh tôi, kể cả anh... Thầm mong đây là khẩu đại bác xóa sạch cả cái khu biệt giam Thạch Thất của anh đi, rồi muốn ra sao thì ra... - đến đây ông Nghĩa mặt đỏ bừng. Ông phải dừng lại, mắt nhắm nghiền. Ông buông Thạch ra, hai bàn tay nắm chặt trước ngực. Ông thở hổn hển như người thiếu không khí.

Cả gian phòng sững sờ, chết lặng.

- ...Không bao giờ!.. Không bao giờ anh Thạch ạ... – ông Nghĩa nói nhát gừng, mãi chưa thành câu. -Anh cố ý bắt tôi khai đi khai lại không biết bao nhiêu lần... Tôi không tránh né bất kỳ câu hỏi nào của anh cả, có đúng không? Như thế còn điều gì chưa rõ hả anh Thạch?

Ngẫm nghĩ mãi Thạch mới nói được:

- Thưa anh Nghĩa, tôi hiểu được anh. Xin hãy tin là tôi hiểu được anh... Tôi hiểu được cả khuôn mặt anh những lúc trắng bệch ra, nhưng môi mím chặt... Hiểu được cả hai mắt anh lúc đỏ ngầu như lửa nhìn tôi chăm chăm... Làm sao tôi quên được những khoảnh khắc ấy hả anh Nghĩa?!.. Tôi không nhớ xuể bao nhiêu lần tôi đã đối thoại với khuôn mặt ấy trong những năm qua, với cái nhìn nãy lửa của anh., trên mọi nẻo đường sau khi tôi giải ngũ., nhất là những khi sau này chính tôi phải đối mặt với những điều tôi không tài nào lý giải được...
- Anh nói hết đi! Anh Thạch!.. – giọng ông Nghĩa gần như van xin.
- Vâng... Hôm nay xin anh cho hỏi một câu: Anh có thấy điều gì tôi không hỏi cung anh không ạ? – ông Thạch cố ý nói rất chậm, nhưng mắt vẫn nhìn về đâu đâu, cứ như thể đang lục lọi điều gì đó nơi xa xăm.

Câu hỏi của Thạch làm ông Nghĩa chần tĩnh lại. Ông khập khiễng bước ra đứng sừng sững giữa nhà, một tay khoanh lại trước ngực, một tay đưa lên chống cằm, đắn đo từng lời:

- Nhớ chứ... Tôi rất nhớ... Và hồi đó thấy rất khó hiểu nữa là khác... Ừ... Anh hỏi tôi đủ thứ, kể cả truy tôi ai chủ mưu đề nghị rút quân., hỏi rất kỹ lý lịch các em tôi., nhưng trừ một điều... Sau vài hôm viết khai báo theo hỏi cung, tôi thừa biết là trừ một điều anh không hỏi...
- Xin anh nói tiếp đi, anh Nghĩa – ông Thạch giục.
- Từ ngày tôi vào trại đến ngày tôi ra trại, anh không bao giờ hỏi tôi một câu về công việc tổng kết chiến tranh của tôi cả. ...Sau ngày đầu tiên anh hỏi cung, tôi biết ngay bản tổng kết chiến tranh của tôi mới đúng là cái thông lọng sẵn sàng treo cổ tôi. Nhưng chừng nào anh không chủ động hỏi về báo cáo tổng kết này, thì tôi nhất quyết không nói. Một nửa lời cũng không nói! Đơn giản báo cáo tổng kết không phải là thứ mang ra để khai! Đây là nguyên tắc sống của tôi! Chết thôi, không hỏi dứt khoát

không nói! Đừng có mà hòng làm tôi phun ra trước! Anh gan lắm! Có đúng thế không?.. – ông Nghĩa dừng lại, nhìn thẳng vào mặt Thạch: - ...Tại sao anh không đụng đến một chữ nào về báo cáo tổng kết chiến tranh của tôi hả anh Thạch? Không đụng lấy một chữ!.. Hôm nay anh phải nói đi!

- Thừa anh Nghĩa, ngay cả hôm nay tôi cũng xin nhất quyết không hỏi anh câu này ạ. Chết mang theo, chứ không hỏi. Vì nó là nguyên tắc nghiệp vụ anh Nghĩa ạ. – nét mặt ông Thạch dạn ra chút ít.

Cả gian phòng nín lặng một lúc, rồi đột nhiên tiếng vỗ tay ran lên.

- Kỳ phùng địch thủ! Sau mấy chục năm mà vẫn còn là kỳ phùng địch thủ của nhau! Giỏi đấy!.. – tướng Lê Hải vỗ tay to nhất, vẻ mặt đầy thán phục. – Bây giờ thế này, trước khi anh Nghĩa trả lời hai cháu, đề nghị anh Thạch giải thích tại sao anh đến hôm nay anh vẫn tránh lấy cung anh Nghĩa câu hỏi quan trọng nhất. Bản tổng kết chiến tranh của Viện tôi mới là cái đỉnh của câu chuyện, anh thừa biết như thế mà! Anh nói là nguyên tắc nghiệp vụ, tôi chấp nhận. Nhưng đến hôm nay là mấy chục năm rồi còn gì nữa...

Ông Thạch lúc này mới nhìn vào mọi người:

- Xin thưa cả nhà, đây là nguyên tắc của nghề nghiệp ạ, không được phép mớm cung hay là tạo ra khả năng mớm cung ạ.
- Lấy gì đảm bảo anh có thể giữ được điều này. – ông Lê Hải bảm riết.
- Tôi xin chịu anh Lê Hải là người tinh quái ạ. – ông Thạch lúc này mới thoáng cười. - ...Chính vì vậy sau khi nghiên cứu hồ sơ của anh Nghĩa, tôi đã yêu cầu trên chỉ để một mình tôi được tiếp cận nghi can, cho đến khi tôi thụ lý xong sự việc ạ.
- Yêu cầu của anh được chấp nhận?
- Vâng, đó là điều kiện tôi đặt ra để nhận hay không nhận thụ lý vụ trọng án phức tạp này anh Lê Hải ạ. Nhưng chuyện của anh Nghĩa hỏi đó còn một rắc rối khác lớn hơn nhiều, liên quan đến một đường dây từ bên ngoài, lúc đó chưa xác minh được ạ. Đã thế báo cáo tổng kết của anh Nghĩa đụng chạm đến tất cả đường lối chính trị, quân sự, ngoại giao của Đảng, lời lẽ nhiều chỗ phạm thượng đủ mức xử trảm...
- Bây giờ chú đã xác minh được điều gì chưa ạ? Xin chú kể cho cả nhà nghe đi. – Mai giục giã.

- Vâng, chuyện là thế này ạ... - Thạch nói: - ...Đường dây có liên quan hỏi đó phải làm rõ là có một nhà báo nước ngoài đến gặp Tổng thống Dương Văn Minh vài giờ trước khi đọc bản Tuyên bố đầu hàng¹¹ – Thạch giải thích: - ...Nhà báo này nói, ông ta được Trung Quốc ủy nhiệm đến khuyên Dương Văn Minh cố tử thủ thêm vài giờ nữa. Cố vài giờ nữa thôi, Trung quốc sẽ có phương án ứng phó thích đáng!.. Chỉ cần không đầu hàng!.. Nhưng tướng Minh đã khước từ... Nhờ vậy Sài Gòn được nguyên vẹn...
- Có chuyện ấy? – tướng Lê Hải hỏi?
- Thưa anh Lê Hải, tin trên trời nói như vậy ạ. Là ăng-ten thì phải thu hết mọi thứ anh ạ. – Thạch đáp lại.
- Anh Thạch này, anh Hải và tôi không có thông tin trên trời hay dưới biển nào cả, nhưng cả hai chúng tôi đánh giá cao quyết định đầu hàng của tướng Minh. Quyết định này tránh cho Sài Gòn thương vong và tan nát, đơn giản có thể thôi... Sự việc là thế, báo cáo tổng kết của chúng tôi viết ra như thế. Tôi không nhớ nguyên văn, nhưng dứt khoát có ý này. – ông Nghĩa xác nhận.
- Vâng, một trong những “tội chết” của anh chính là điểm này ạ. Về sau biết thêm đường dây này liên quan đến chiến tranh Campuchia, chiến tranh phía biên giới phía Bắc... – Thạch nói tiếp. - ...Rồi tới tấp các khuyến cáo từ bên ngoài dụ dỗ Việt Nam nên đầu hàng... Nga Xô kiệt quệ sắp đổ đến nơi... Vâng, chiến tranh tâm lý hỏi đó quyết liệt lắm... Thưa các anh các chị, trong tình hình như thế anh Nghĩa không bị bắt mới lạ ạ...
- Rõ... Thế là rõ... – ông Nghĩa như đang nói với chính mình.
- Trời đất ơi... - nhiều người cùng ngạc nhiên như ông Nghĩa.
- Thưa anh Nghĩa, chưa rõ đâu ạ. Tội anh to hơn thế nhiều anh ạ... – Thạch lại bỏ lửng.
- Chết!.. Chết! Còn gì nữa?!.. – ông Nghĩa kêu lên. Cả nhà càng ngạc nhiên và giục Thạch phải nói tiếp,
- ???
- ???
- Rõ khổ! Bao lần xuýt chết vì cầm đèn chạy trước ô tô mà không chừa!.. – đã mấy chục năm rồi mà bà Nguyệt vẫn chưa hết sốt sa cho chồng.
- Hôm nay tôi xin thưa: Tội của anh Nghĩa trong bối cảnh hỏi ấy đủ mức y án đấy ạ. Xin cho tôi dừng ở đây, tôi không thể nói thêm điều gì nữa đâu ạ.

¹¹ Trưa ngày 30-04-1975.

- Lại cái chuyện đường dây? – ông Nghĩ hỏi.
- Vâng, đúng thế! Một đường dây lớn ạ. Thông tin hồi đó nhiều lắm, xin miễn hỏi thêm. Chết mang theo!.. Nguyên tắc nghề nghiệp đấy ạ.

Mọi người nhao nhao hỏi lại, Thạch một mực từ chối trả lời tiếp.

- Không thể nói là tôi may mắn, mà phải nói là anh kết luận chính xác, anh Thạch ạ. – ông Nghĩ tự trả lời câu hỏi của số phận, cũng là câu hỏi của Yên và Mai. - ...Hôm nay tôi càng hiểu... Khi anh gặp lại để tuyên bố tôi vô tội, tôi thấy anh phờ phạc, như thể bỗng nhiên già sọm đi mấy tuổi! Khuôn mặt anh hôm ấy... Tôi nhớ lắm...
- Vâng, thưa anh bởi vì kết luận của tôi bị trên bác. Tôi chống lại hai ngày liền, mề đầu sứt trán...
- Anh thuyết phục được trên chứ? – tướng Lê Hải hỏi.
- Không ạ. Hôm ấy bàn hết cả một buổi sáng, rồi chuyển sang hôm sau..., cuối cùng tôi chỉ nói được: Nếu bắt tôi kết luận khác, tôi đành không ký vào biên bản kết án. Trên muốn xử lý tôi thế nào xin tùy ạ... Cũng may là lúc ấy vẫn còn sự sáng suốt của người có tiếng nói quyết định...Cuối cùng bản án không thành...

Tướng Lê Hải ngồi thẳng người lên, hai mắt sáng quắc chăm chăm vào Thạch như muốn đi tới cùng của sự thật:

- May là hồi đó con người còn có cái tâm... Sau đó anh đã làm gì hả anh Thạch?

Cả gian phòng im ắng chờ đợi. Mãi ông Thạch mới nói, nhưng rất khẽ, gần như chỉ nói cho mình nghe:

- Sau đó tôi chuẩn bị cho mình tất cả ạ, thưa anh Lê Hải... Kể cả tình huống nếu đến lượt tôi phải ngồi vào ghế bị hỏi cung như anh Nghĩ... Nghề nghiệp của tôi nó quyết liệt như thế đấy ạ... Tôi còn nhớ, đúng lúc ấy chỗ tôi nhận được thêm mấy gián điệp vừa mới bắt được từ chiến trường phía Bắc gửi về để thẩm vấn... Cũng có thể đấy là những gián điệp được lệnh chủ động bộc lộ để cho ta bắt, để gài tin, để nhử tin?... có mà trời biết!.. Trong mặt trận này người ta có nhiều chiêu lắm anh Lê Hải ạ, mà chiến sự trên biên giới phía Bắc lúc ấy rất ác liệt, sau đợt nhập tiến công 6 tỉnh là rút về pháo kích... Có những đợt Trung Quốc rút đại bác sang bên ta tôi ngày tôi đêm hàng tuần liền...

- Nhớ... Tôi nhớ... – tướng Lê Hải nói thêm. - ...Hồi ấy báo chí ta còn đưa tin Trung Quốc hình như muốn nhân dịp này bắn hết số đạn cũ tồn kho..., nhất là trút vào điểm Núi Đất và một số điểm nữa xã Thanh Thủy ở Vị Xuyên tỉnh Hà Giang¹².
- Anh Hải đúng là con nhà binh! – ông Chính thán phục.
- Anh Nghĩa chị Nguyệt chắc còn nhớ chứ, đợt pháo kích ấy là câu chuyện chủ đề của chúng ta trong bữa cơm sinh nhật Hậu. Cùng dự với chúng ta hôm đó có cả vợ chồng anh chị Lễ... Có đúng không? – ông Lê Hải hỏi bạn.
- Nhớ, anh Hải ạ. Hôm đó Thảo có ý kiến rất độc đáo về quan hệ đối ngoại của đất nước¹³.
- Quả là thế. – tướng Lê Hải nhớ lại. - ...Hôm đó tôi thừa nhận với chị Thảo là chúng ta tui bụi với kháng chiến nên chưa đủ chín tỉnh để nhìn thế giới...
- Bữa cơm sinh nhật đầy oan khiên, làm vỡ không biết bao nhiêu cái đầu Tào Tháo, có phải thế không anh Thạch? – ông Nghĩa hỏi, đầu óc lại nghĩ đến cái trai biệt giam Thạch Thất.
- Vâng. – Thạch trả lời: - ...Tại các anh các chị lúc đó cả gan mời vợ chồng đại tá ngụy quân đến nhà ăn cơm, ngay lúc anh Lễ vừa ở trại cải tạo về! Lúc bấy giờ người ta gọi là ngụy quân, chứ không gọi là quân đội Sài Gòn như bây giờ đâu ạ.
- Thời cuộc thay đổi, ngôn ngữ cũng thay đổi có phải không? - bà Chính hỏi.
- Mỗi ngày một khác chị ạ. – Thạch đáp lại.
- Dù sao tôi cũng gặp may thật, anh Thạch ạ. Câu chuyện của tôi hồi đó hầu như chỉ xoay quanh giữa đúng và sai. Nếu xảy ra vào thời buổi nhiễu nhưng như bây giờ, dây nọ nhằng nhịt dây kia, **đúng** – **sai** đổi chỗ cho nhau loạn tung xị, thì... thì... – ông Nghĩa bỏ lửng câu nói của mình, vì bỗng dưng cảm thấy toàn thân mình lại ớn lạnh cái lạnh của người từ dưới mồ trở về năm nào...
- ...
- ...

Cả gian phòng lao xao chuyện ngày xưa. Trừ người trẻ nhất lúc ấy chưa biết gì là Phạm Trung Trung Nam - con trai Yên, cũng là người duy nhất của thế hệ thứ ba họ Phạm được góp mặt, tất cả những người còn lại trong phòng này đều là nhân

¹² Điểm cao 1059 – Núi Đất, hiện nay Trung Quốc chiếm, đặt tên là “Lão Sơn”.

¹³ Xem *Dòng đời*, quyển một, tập I, trang 366...

chúng có ý thức của những năm tháng đầy mùi thuốc súng và nước mắt này. Chờ cho yên lặng một chút, ông Chính mới đứng dậy cầm con dao ăn gõ keng keng vào một cái cốc trên bàn, trịnh trọng:

- Thừa anh chị Lê Hải, thừa anh Thạch, thừa cả nhà, chúng ta tạm dừng câu chuyện Thạch Thất ở đây. Quá khứ này là một phần máu thịt của chúng ta, là một phần của chính chúng ta hôm nay. Tất cả chúng ta ngồi đây, dù các thế hệ khác nhau, nhưng cùng tâm tâm niệm niệm một điều là để có hôm nay không bao giờ quên quá khứ, càng không bao giờ được mài quá khứ ra mà sống. Chính vì lẽ này, anh Lê Hải và tôi hôm nay có câu chuyện xin thừa với cả nhà...

Mọi người ngơ ngác.

- Nguyệt và Hậu ơi, mục này không thấy trong *thực đơn!* Anh Chính mới sáng tác ra hay sao thế? - bà Chính kêu lên.

Tiếng cười bắt đầu rộn lên.

- Vâng, tôi hy vọng đây là bất ngờ vui. Anh Lê Hải với tôi là kẻ chủ mưu ạ. - ông chính nói tiếp: - ...Bây giờ xin nhường lời cho anh Lê Hải ạ.

Đến lượt tướng Lê Hải đứng dậy, vui vẻ:

- Vâng, hai chúng tôi muốn giữ bí mật các anh các chị ạ. Nhưng dù sao bác vẫn phải xin lỗi các cháu ở đây. Còn các cháu khác trong Nam bác đã thông báo rồi.

Đám trẻ xì xào giương mắt nhìn nhau. Họ gồm Yến là con dâu ông bà Chính cùng với con trai Phạm Trung Trung Nam, Loan là con gái ông bà Chính, có vợ chồng Mai - Khái là con gái và con rể ông bà Nghĩa.

- Cho bác nói thêm, các cháu trong Nam đã tán thành rồi. - ông Lê Hải nói thêm.
- Ôi!.. - Yến reo lên một tiếng rồi im. Lúc này Yến hiểu ngay hôm nay sẽ có chuyện gì.
- Anh Chính nói đúng đấy ạ. - tướng Lê Hải giải bày. - ...Chúng tôi chẳng những thống nhất với nhau không được mài lịch sử ra mà sống, mà còn bảo nhau trời còn để sống ngày nào thì còn muốn có ích ít nhiều cho mọi

người ngày đó, trước hết là lo cho con cháu mình trong nhà... Chỉ xin nói thêm thế này: Bên má Sáu Nhơn chúng tôi có Bản Tuyên ngôn Độc lập đã bị xé. Bên hai cụ Tuyên nhà ta đây đất nước độc lập thống nhất rồi mà vẫn có cháu Nam phải hy sinh ở Campuchia, có cháu Huệ đã mất trên biển..., rồi đến bức thư tâm huyết của cụ Phạm Trung Học... .. Vâng, các cụ Sáu Nhơn và Phạm Trung Học không còn nữa. Nhưng tất cả chúng ta ngồi đây, nhất là thế hệ các cháu, đều mang nặng trong lòng những ước vọng các cụ đã dặn dò, cũng là ước vọng của cả dân tộc ta. Vì thế anh Chính và tôi mới chọn ngày giỗ hôm nay để thừa chuyện với cả nhà. Bây giờ chắc cháu Yến đã hiểu ý bác. Nói đi Yến!

Đến lượt Yến đứng dậy. Tuy đã biết chuyện mà Yến vẫn không tránh khỏi hồi hộp:

- Thừa bác Lê Hải, có phải cháu phải nói về chuyện bác đã bàn với em Vũ và cháu trong Sài Gòn không ạ? – Yến thận trọng.
- Đúng. Chỉ có chuyện ấy thôi. – ông Lê Hải lúc này mới ngồi xuống.
- Vâng ạ, bây giờ con xin nói. Thừa cả nhà ạ, bác Lê Hải và bố Chính cháu rất lo cho công việc làm ăn của tụi cháu. Đã gần ba năm rồi... Vụ án tai nạn em Quân bị xe tải cố tình đâm chết tại Quận 9 cho đến hôm nay vẫn chưa được đưa ra xét xử. Khiếu nại đi khiếu nại lại, lúc họ kêu là điều tra chưa xong, lúc thì cãi là đã có kết luận dứt khoát là tai nạn. Lúc còn sống bác trai và bác gái Hai Phong kiên dữ lắm với chính quyền, nhưng không ăn thua gì ạ...
- Quân là con rể của anh chị Hai Phong tôi, là em rể của Huỳnh Thái Vũ anh Thạch ạ. – ông Lê Hải giải thích.
- Vâng. Tôi cũng đoán thế ạ. Tôi thuộc lý lịch bên nhà, xin hiểu cho đây là bệnh nghề nghiệp ạ. – nói được như thế, nhưng đến giờ này Thạch vẫn không sao đoán được hôm nay hai nhà Phạm - Huỳnh này định bàn chuyện gì.
- Nghe lời khuyên của bác Lê Hải và bố cháu... – Yến nói tiếp: - ...trước đây hai năm chúng cháu đã quyết định hoãn việc thành lập tập đoàn kinh tế PH của họ Phạm và họ Huỳnh. Không khí chính trị và tình trạng luật pháp hiện nay chưa cho phép lập tập đoàn kinh tế tư nhân một cách danh chính ngôn thuận đâu ạ. Làm như thế sẽ chẳng khác gì hút đạn về phía mình. Nên chúng cháu thống nhất với nhau phương châm áo gấm đi đêm. Chúng cháu tìm mọi cách mở rộng hoạt động Ngân hàng PH, nhưng không xưng danh tập đoàn. Lấy ngân hàng PH làm đại bản doanh ạ.

- Mẹ gọi đây là tập đoàn chui có được không con? – bà Chính trêu con dâu.
- Đành phải thế mẹ ạ. Ngân hàng cổ phần tư nhân này thực chất là tổng hành dinh của tập đoàn PH chưa có giấy khai sinh. Ví dụ con hiện nay là chủ tịch tập đoàn, nhưng danh nghĩa này không có về mặt pháp lý, nên con phải mượn cái ghế chủ tịch Hội đồng quản trị ngân hàng PH để có một tư cách pháp nhân tương xứng trong giao dịch.
- Tập đoàn bị cấm hả cháu? – bà Hậu thật thà.
- Dạ không ạ. Không có Luật nào cấm thành lập tập đoàn kinh tế tư nhân đâu ạ. Nhưng lúc này chủ động làm nam châm tự hút đạn về phía mình thì không nên ạ.
- Áo gấm đi đêm ngay ban ngày ban mặt trên đất nước mình hả cháu? Sao mà kỳ quặc thế? – vẫn bà Hậu.
- Không có cách nào khác cô Hậu ạ. Trong khi đó tập đoàn kinh tế quốc doanh đã được Thủ tướng trực tiếp chỉ đạo, lại còn được phép kinh doanh trái nghề. Kinh tế ngầm tha hồ phát triển. Chúng cháu càng vỡ đầu. Các tập đoàn chiếm sân chơi của chúng cháu dễ như không! Lại lập ra các ngân hàng riêng nữa. Nghĩa là ngoài cái đặc quyền nhà nước ban, họ còn mọc thêm những cánh tay bạch tuộc khác, tha hồ mà thao túng!
- Như vậy kinh tế quốc doanh là chủ đạo là có cái lý của nó đây chứ? – bà Hậu mỉa mai.
- Thừa cô Hậu đúng thế ạ. Báo chí gọi thẳng đây là chủ nghĩa tư bản đỏ, chủ nghĩa tư bản thân hữu. – Yên đồng tình. - ...Bác Lê Hải và bố cháu phán đoán đúng: Quy mô kinh doanh của chúng cháu càng liên kết rộng, chúng cháu càng thắng. Nếu cạnh tranh đặng thẳng phân miêng với bọn cháu, chắc chắn các ông bà quốc doanh không còn mảnh giáp! Chính vì thế kiểu gì họ cũng sẽ tìm cách thôn tính bọn cháu quyết liệt.
- Chịu khoanh tay chờ chết hả Yên? – bà Nguyệt hỏi.
- Không đời nào chúng cháu chịu thế thím Nguyệt ạ. Nhưng nguy hiểm là ở chỗ họ có quyền lực trong tay, họ xoay trở nhanh hơn khả năng đối phó của chúng cháu! Vì thế chúng cháu đang lép vế.
- Em hiểu rồi, tại *hoa hậu quý bà* Nguyễn Thị Bạch Yến không chịu để cho người ta rước vào ngòi dưới lọng quan này quan nọ thôi! – Loan, em chòng của Yên (em gái Nam), chêm vào. Loan nhớ lại những lần cả nhà bàn bạc sôi nổi với nhau việc mấy “vua lớn, vua nhỏ” đánh tiếng chuyện trâu cau với ông bà Chính về Yên, một số chuyện khác đại loại thế sàm sỡ và thiếu văn hóa hơn...
- Đúng thế Loan ạ. Lọng rơm thì không nói làm gì, còn lọng thật của các quan thật chị thấy cái nào cũng bé! – Yên cười.

Cả nhà cười theo.

- Thế mới là chị Yến của em chứ! – Loan đắc chí.
- Thế còn *tổng cóc* thì sao?
- ...

Không khí trong phòng rộn lên vui vẻ.

Lúc này Thạch mới định thần lại được để nhận ra câu nói của Loan: ...*Trời ơi... Yến đẹp quá thật!.. Đẹp một cách cao quý đoan trang... Chắc cũng ngoài 50 rồi mà sao còn trẻ thế... Không nắm được lý lịch dòng họ này thì không sao đoán được... Chẳng lẽ cái cô gái thạc sỹ được sỹ này năm nào dám nhảy lên đứng trên nóc xe ô-tô trần áp đám đông quây phá là nàng tiên giáng thế này hay sao?. Trời đất!.. Dưới chân người con gái hiên ngang này hôm ấy lâu lâu bọn nghiện hút, trong tay lăm lăm dao gậy đòi xan bằng khu xí nghiệp được liên doanh Vĩnh Phúc...*¹⁴ – ông Thạch miên man trong đầu, tai có lúc nghe câu được câu chẳng...

- Ngồi đây chỉ còn mỗi chú Thạch chưa biết thôi ạ, câu chuyện *cái lọng* rách việc cho cháu lăm đấy ạ. Cháu xin nói tiếp. – Yến nhìn về phía Thạch, dĩnh đạc trình bày. - ...Đã có vài đại gia mời chào các công ty của chúng cháu “liên doanh”, gạ gẫm chung ăn chung chi... Toàn là những thương hiệu quốc doanh Tổng nợ Tổng kia cỡ bự. Có cả lời đe dọa mua đứt ngân hàng PH nữa, khá trắng trợn...
- Chị Yến phải kể cho chú Thạch nghe chuyện lão già đòi chơi trống bởi nữa chứ! – Mai con gái ông Nghĩa xen vào.
- Trước sau chú Thạch cũng sẽ biết em ạ. Cháu xin nói tiếp: Chúng cháu sẽ đối chọi lại được. Chúng cháu tin như thế. Song trong cái cơ chế còn bao nhiêu chuyện tù mù thế này, lại không chịu anh anh em em, không chịu chung ăn chung chi, chung nợ chung kia với bọn họ, khó khăn cho chúng cháu khôn lường ạ.

Tai ông Thạch có lúc ù lên... *Chúng nó mắt dậy quá!..*

- Chú Thạch ơi, đủ các loài chú ạ. Từ vua đất, đến vua lò vôi, vua phân bón..., rồi giáo sư tiến sỹ cho đến *tổng cóc*... Đủ các mặt anh tài không thiếu một ai chú ạ!.. – Mai thêm vào.

¹⁴ Xem *Dòng đời*, quyển một, tập II, từ trang 723, quyển hai, tập III, tr. 143..., 147...

Cả nhà cười ran, trừ Thạch.

- Vâng, có chuyện ấy thật ạ. – Yến nói tiếp, mặt đỏ lên một chút: - ...Vì thế nhóm chúng cháu cần có thêm trí tuệ và nghị lực. Chúng cháu đã bàn nhiều lần với bác Lê Hải và bố Chính rồi ạ. Không có quyền trong tay thì phải chăm lo cho thể mạnh của cái đầu vậy. Phải có trí tuệ ạ! Đây là chủ đề của câu chuyện hôm nay. Thay mặt nhóm PH, cháu xin ý kiến cả nhà ạ. – Yến ngồi xuống.
- Thảo nào hai ông anh tôi cứ bắt tôi phải lôi bằng được anh Thạch về đây. Thương trường là chiến trường ở ta có một nghĩa đen lạ thường!.. Nó hoang dã hơn tôi tưởng tượng ra được... – ông Nghĩa bây giờ mới vỡ lẽ.
- Không phải chỉ là hoang dã, mà còn là dã man! – tướng Lê Hải sửa lại ông Nghĩa.
- Các anh các cháu bàn đi. Nếu như thế này chị em chúng tôi sẵn sàng đãi cả nhà thêm bữa cỗ nữa! – ý kiến bà Nguyệt vợ ông Nghĩa.

Ông Lê Hải đứng dậy:

- Xin nói thêm thế này ạ, anh Chính và tôi mời anh Thạch tham gia vào nhóm PH, thậm chí anh phải đóng vai quân chủ lực, vì chúng tôi ở vào cái tuổi ốc không tha nổi mình ốc nữa rồi, anh Nghĩa là thương binh, nên được miễn. Vậy khi nào phải xung trận chúng tôi sẽ cử anh Thạch. Chúng tôi nghĩ mãi rồi, phải là người có bản lĩnh như anh Thạch cùng tham chiến...

Thạch thấy hoảng trong lòng, vì vẫn chưa hiểu Át Giáp gì, nhưng vẫn ngồi im.

- Sao hai anh đánh giá tôi thấp thế ạ. Có phải tại cái chân gõ của tôi không? – ông Nghĩa hỏi.
- Chú Nghĩa yên tâm. Chú được cử làm quân dự bị đấy. Chỉ có anh Lê Hải và tôi là phải rút về hậu tuyến làm lính gác “gôn” thôi Nghĩa ạ.
- Chú Thạch nhận lời mời của bác Lê Hải và bố Chính cháu chứ ạ? – Yến hỏi ngay.

Cả gian phòng im lặng, chờ đợi.

- ...

- Tôi thực sự như bị bỏ bom... Tôi không hiểu gì ạ... – Thạch quát gừng: - Tôi có biết tý teo gì về kinh doanh đâu ạ.
- ...
- ...
- Thế này, anh Thạch ạ, - ông Chính nói: - ...Chúng tôi cũng không hiểu biết gì về kinh doanh, nhất là ngày nay... Cái chính là cần người có bản lĩnh giúp các cháu can đảm, chín chắn, cân nhắc trước sau, nhất là để không bao giờ sơ xuất... Những điều này trên chiến trường kinh tế của nước ta hôm nay không bao giờ đủ anh Thạch ạ. Ngoài ra nếu góp được ý kiến gì về phán đoán việc này việc nọ... Khi cần phụ được một tay nữa, thì càng hay.
- Nhưng cụ thể xin anh Chính cho biết tôi phải làm gì ạ?
- Mời anh về sống hẳn với chúng tôi và dành hết thời giờ cho công việc của nhóm PH. – ông Chính trả lời.
- Thôi chết! – Thạch thốt lên một tiếng rồi im hẳn.
- ...
- ...

Thạch ngộ ngậy mãi như ngồi trên lửa, không biết nên thưa thốt thế nào. Mọi người giục giã, nài nỉ. Cuối cùng mới nói được:

- Thật quả tôi không biết mô tê gì chuyện kinh doanh. Xin cả nhà cho tôi thời gian... Hay... tốt hơn là... miễn cho tôi ạ... – Thạch rên rĩ.
- Xin tùy anh. – ông Lê Hải không muốn dồn ép: - Nhưng tôi chắc quyết định này của anh sẽ không khó hơn năm nào anh quyết định kết luận anh Nghĩa vô tội đâu.

Cả nhà đều cười.

- Anh Thạch không hỏi gì thêm? – ông Nghĩa thăm dò.
- Có chứ ạ. – Thạch nhìn thẳng vào Yên: - ...Xin cô Yên cho tôi biết cơ ngơi như thế nào mà định lên tập đoàn ạ?

Yên đứng dậy:

- Thưa chú, cơ ngơi nhóm PH còn nhỏ thôi ạ. Chúng cháu có tám đơn vị ạ. Dù là không công bố, ngay từ bây giờ nhóm PH đã hoạt động theo phương thức tập đoàn rồi. Nói đơn giản là thế này ạ: các đơn vị đều độc lập, tự chịu trách nhiệm, tự hạch toán, có vùng trời riêng, chiến lược

riêng, có thể liên doanh liên kết trong và ngoài tập đoàn ạ, song tất cả cùng một nguyện vọng là hợp tác và tăng vẩy cánh cho nhau, để cùng nhau mạnh lên. Nhiệm vụ chính của tập đoàn là hỗ trợ nhau, để các đơn vị riêng của mình thường xuyên ra đời sản phẩm mới sớm nhất, chiếm thị trường nhanh nhất... Ngân hàng PH vừa là nơi hội tụ mọi ý tưởng, vừa là công cụ đặc dụng chung của cả nhóm ạ.

- Tôi chưa rõ lắm, nhóm PH có ngân hàng riêng, thế mà lại gọi ngân hàng thương mại của các tập đoàn quốc doanh là các vôi bạch tuộc?
- Hai thứ khác nhau một trời một vực ạ. – Yên giải thích. - Cái gốc là ở chỗ sở hữu quốc doanh câu kết với quyền lực chính trị sẽ tạo ra đặc quyền. Như thế luật pháp và thị trường sẽ đều vô nghĩa hết. Mới cách đây vài hôm, khi bị Quốc hội chất vấn, Bộ trưởng tài chính thừa nhận Tổng công ty đầu tư vốn Nhà nước đã rót vào thị trường chứng khoán hàng chục nghìn tỷ đồng, đây là một ví dụ ạ. Về danh nghĩa đây là sự hỗ trợ dành cho thị trường chứng khoán, song dư luận cho rằng thực chất là cứu các cổ phiếu quốc doanh thân hữu đang tụt dốc. Ngân hàng PH là vốn của các cổ đông góp lại, không thể đem tiền của cổ đông đổ đi đâu thì đổ ạ...
- Trong kinh tế người ta gọi là vỡ bong bóng thị trường chứng khoán chú ạ. – Mai nói thêm vào.
- Vốn này là của cải của quốc gia, chẳng lẽ cái Tổng công ty vốn này muốn làm gì cũng được ạ? – Thạch hỏi.
- Vâng, đúng thế ạ, Quốc hội yêu cầu nói rõ cứu những cổ phiếu nào, hết bao nhiêu tiền..., thì Bộ trưởng xin được miễn giải trình ạ, nói đây là những bí mật kinh doanh tế nhị...
- Cô Yên vui lòng nói rõ xem đổ vỡ thế nào mà phải cứu?
- Chỉ trong vòng nửa năm giá trị các cổ phiếu trên thị trường chứng khoán tụt mất khoảng sáu bảy chục phần trăm ạ. Đây là ví dụ rõ nhất. Người dân đã chất vấn công khai trên báo chí: Các đại gia tập đoàn quốc doanh thông qua các ngân hàng riêng của mình đã nướng mất của Nhà nước bao nhiêu nghìn tỷ đồng vào chứng khoán, được SCIC dùng vốn Nhà nước cứu lại bao nhiêu nghìn tỷ, ...và các đại gia bỏ túi cá nhân bao nhiêu nghìn tỷ!?
- Có làm rõ được không? – Thạch nôn nóng.
- Vô phương chú ạ. Đến nay chưa có câu trả lời nào ạ. Chỉ dám chắc được một điều là phân thắng thì các đại gia trong các tập đoàn nhà nước bỏ túi xong xuôi từ khi phát hành cổ phiếu rồi, đến khi xảy ra vỡ bong bóng thì nhà nước gánh chịu giúp. Còn Ngân hàng PH là tiền riêng của nhóm PH và các cổ đông, ai vay phải chịu lãi, chi một đồng cũng phải theo nguyên

tắc của điều lệ ngân hàng PH ạ, Hội đồng quản trị giám sát mọi hoạt động kinh doanh... Rồi còn phải hạch toán, kiểm toán đúng luật với sở thuế nữa ạ... Tất cả phải công khai trên bảng cân cân thanh toán của ngân hàng. Không thể nào làm khác được ạ. Nếu xảy ra thua lỗ, thì mất chính đồng vốn của mình, không thể sàng-sê đánh lận con đen quỹ nọ sang quỹ kia như trong quốc doanh được đâu ạ.

- Xin cảm ơn. Nói thế thì tôi hiểu. Thì ra mâu chốt vẫn là câu chuyện sở hữu. – Thạch vỡ lẽ. - ...Cơ ngơi nhóm PH gồm những gì ạ?
- Dạ, nhóm này gồm Ngân hàng cổ phần PH. Đây là cột trụ của tập đoàn ạ. Nhóm có ba xí nghiệp sản xuất, hai công ty liên doanh xuất nhập khẩu, một công ty kinh doanh bất động sản, một công ty tư vấn dịch vụ luật, cả thảy là tám đơn vị ạ.
- Thành quả hai mươi năm của các cháu hai dòng họ nhà tôi đây anh Thạch ạ. Ông Tám Việt gọi đây là thành quả của *con đường đi lên từ đò đồng nát!* – tướng Lê Hải bổ sung¹⁵.
- Vâng, đúng thế ạ. – Yên nói tiếp. Khởi thủy, em Vũ bên bác Lê Hải đã đi lên từ đò đồng nát với đúng nghĩa đen của từ này ạ! Nếu thuận lợi, có lẽ trong vòng vài năm nữa nhóm PH sẽ có thêm một trường đại học ạ. Lẽ ra nhóm PH phải quảng cáo rầm rộ để phô trương thanh thế và để bành trướng tiếp, nhưng tình hình này còn phải chờ thêm thời gian nữa ạ. Đến ngay cái việc in sách giới thiệu (brochure)¹⁶ để làm marketing nhóm PH nghĩ mãi rồi cuối cùng vẫn phải rút lại ạ, vẫn chưa đúng lúc ạ.
- Chê cái lọng thì nó phiền toái như thế đấy chú Thạch ạ. – Loan giải thích thêm.
- Tôi cứ tưởng năng động, nhậy bén như PH thì cần gì phải ô với lọng ạ? – Thạch nói khích để tìm hiểu thêm.
- Cái khó cho PH là muốn xuôn xẻ vui vẻ thì phải làm ăn theo đường dây chú Thạch ạ, và phải chịu *làm luật* với các đại ca hay đại gia. Nhưng ba phần tư doanh số các công ty sản xuất và kinh doanh trong nhóm PH là làm ăn với các đối tác nước ngoài có thương hiệu lớn. Họ chỉ chấp nhận làm ăn theo đúng luật. Lại còn trách nhiệm với cổ đông... Nên nhóm PH không thể có chuyện đi theo các đường dây hay ô với lọng được ạ.
- Cũng tại chị Yên cháu kiêu hãnh quá và cứng nhắc quá đấy chú Thạch ạ. Người ta bảo đi với bụi mặc áo cà sa, đi với ma mặc áo giấy cơ mà. – Mai trêu Yên.
- ... - Yên chỉ cười nhìn Mai.

¹⁵ Tìm xem: “*Dòng đời*” quyển một, tập II, từ trang 694.

¹⁶ Brochure: Sách mỏng để giới thiệu công ty và làm marketing.

- Nói thế, tôi có thể hình dung được. Xin cô Yên cho tôi biết ý tưởng chung của PH là gì? – Thạch hỏi.

Yên còn đang cân nhắc xem nên nói như thế nào, Thạch đã giục:

- Có cần tôi phải cam kết giữ bí mật không ạ?
- Dạ không, PH thật ra không có ý tưởng nào, nên không có gì phải giữ bí mật ạ.
- Cô Yên nói gì? Không có ý tưởng? – Thạch nghĩ tai mình nghe nhầm.
- Đúng thế đấy ạ, ý chí thì không cần phải giữ bí mật. Còn ý tưởng thì chật hẹp lắm, cứng nhắc lắm, không hợp với tính hiếu động của PH ạ. – Yên đáp lại.
- Nghĩa là gặp gì làm nấy hay sao ạ? – Thạch hỏi.
- Dạ không. Thật ra là hoàn toàn ngược lại ạ. Tập đoàn PH chỉ lấy hai chữ “**thuyết phục**” làm phương châm hành động thôi ạ. Nghĩa là tất cả phải xoay quanh mọi chiều của hai chữ “thuyết phục”. Quyết định làm gì, cũng phải có tính thuyết phục. Nếu thắng, cũng phải thắng một cách thuyết phục. Nếu thua, cũng chỉ chịu thua một cách thuyết phục. Hợp tác càng phải dựa trên cơ sở thuyết phục, quan hệ thuyết phục... Hai chữ thuyết phục này đơn giản như thế nhưng rất khó đấy ạ.

Mọi người chung quanh không lấy gì làm ngạc nhiên, vì đây là câu chuyện hàng ngày, đã được Yên cùng bàn bạc từ lâu rồi, và cũng đã thấy tập đoàn của Yên hoạt động như thế nào.

Nhưng Thạch:

- Xin cho tôi hỏi PH lấy ở đâu ra phương châm kỳ lạ này ạ? Xưa nay tôi vẫn nghĩ kinh doanh phải lấy chữ tín làm đầu...
- Dạ lúc đầu PH cũng đề ra các ý tưởng và triết lý kinh doanh này nọ đấy ạ... Nhưng chính sách nhà nước cứ xoay như chong chóng, khiến cho thị trường nước ta vốn kém phát triển càng thêm hoang sơ, nhiều lúc như tranh cướp nhau quyết liệt, nhất là một khi có bàn tay của quyền lực dính vào... Nên tụi cháu đành lấy trí tuệ chỉ đạo hành động vậy. Cập nhật hàng ngày, chứ không thể đóng đinh hành động vào một ý tưởng hay triết lý nào được.
- Vâng, bây giờ tôi hiểu. Nhưng xin hỏi từ đâu ra cái ý tưởng tập đoàn PH ạ?

- Thừa chú, chuyện lâu lắm rồi ạ, có tới gần hai chục năm nay. Thoạt đầu là cháu giúp nhóm Vũ thoát khỏi phá sản do xí nghiệp chế tạo cơ khí của Vũ bị Thành phố bốc đi, với lý do quy hoạch Thành phố Hồ Chí Minh thay đổi¹⁷. Thực chất là bị một nhóm có thế lực của Thành phố cướp đất. Qua bài học này chúng cháu quyết định thành lập nhóm PH của hai họ Phạm – Huỳnh, sống cùng sống, chết cùng chết. Dần dà liên kết, hợp tác với nhau mới hình thành được cơ ngơi như cháu vừa trình bày. Nhóm có năm người, cháu là chị lớn, nên được giao giữ chức “*tiểu đội trưởng*”, Vũ “*tiểu đội phó*”, với quy định người này “*hy sinh*” thì người khác lên thay. ba anh chị em Vũ còn lại là nhóm viên, nay “*hy sinh*” mất một là Quân. Chắc chú biết Quân là chồng của Bảo Vân.
- Vâng, tôi biết.
- Nên nhóm viên bây giờ chỉ còn lại hai. Đây là Bích Ngọc – vợ Vũ, và Bảo Vân – vợ của em Quân.
- Coi như hôm nay tôi được bài học vỡ lòng. Xin cảm ơn cô Yến. – Thạch lại ngồi im.

Cả nhà ào ào một lúc.

- Ý kiến anh Thạch thế nào ạ? – ông Chính hỏi.
- ... – Thạch định nói gì đó nhưng lại thôi.
- Cho tôi nói thêm vài câu để anh Thạch hiểu mong đợi của chúng tôi. - ông Lê Hải có vẻ nóng ruột: - ...Hoặc là phải o bế, bán mình cho quyền lực – đây là một cách. Hoặc là phải tự khẳng định mình. Các cháu hai họ PH nhà tôi chọn con đường thứ hai.
- Tính ngang bướng của họ Phạm và họ Huỳnh cộng lại với nhau thành ngoan cố, có phải không ạ? –Thạch hỏi. Mọi người đều cười.
- Thực ra phần nào thôi ạ. - Yến trả lời: - ...Nhóm PH đã qua cái thời kỳ đam mê làm giàu rồi chú ạ. PH thành công là do PH luôn luôn đi trước một đoạn đường, có thể nói có lúc quyền lực đuổi không kịp... Đúng là ý tưởng và trí tuệ của PH hái ra tiền thật ạ. Cuộc sống của các thành viên nhóm PH bây giờ không phụ thuộc vào việc kiếm tiền nữa rồi ạ. Nhờ vậy tụi cháu bây giờ đứng thẳng hơn được một chút. Kiếm tiền đối với tụi cháu trở thành một thói quen, một bản năng, hay coi đây là cái nghiệp cũng được.
- Tôi nghe người ta nói thời buổi bây giờ cạnh tranh võ mạt, cô lại nói là hái ra tiền?

¹⁷ Xem thêm *Dòng đời*, quyển hai, tập III, tr. 259...

- Hoàn toàn đúng thế ạ. Từ lâu chúng cháu đã thoát khỏi tâm lý bầy đàn, cố bắt cái đầu làm việc thật nhiều. Đây là lợi thế của chúng cháu trong khi cái hoang sơ còn phổ biến ở thị trường nước ta. Mà như thế thì có ý tưởng sẽ nhìn đâu cũng thấy tiền.
- Cô giáo giảng bài phải nêu ví dụ chứ! – Thạch bắt đầu cười.
- Vâng. Chú có thể hình dung thế này: xí nghiệp dược Mê Linh của PH là *dân doanh* một trăm phần trăm ạ. Nhưng Mê Linh cạnh tranh ngang ngửa với xí nghiệp dược cổ phần hóa Traphacom lớn hơn nhiều về mọi mặt đấy ạ. Biên chế của Mê Linh chỉ bằng hai phần ba Traphacom. Quan trọng hơn là mỗi năm sản phẩm mới của Mê Linh nhiều gần gấp đôi Traphacom, nhất là từ khi Mê Linh mua được nhiều bản quyền mới và đưa công nghệ mới vào chế biến thảo dược trong nước.
- Sáng kiến của ai vậy?
- Dạ đây không phải là sáng kiến ạ, mà là kinh nghiệm tích góp được từ liên doanh với Thụy Điển xí nghiệp dược Vĩnh Phúc trong hàng chục năm trước đó ạ. Thông tin về khoa học, công nghệ và thị trường thế giới tui cháu cập nhật hàng ngày. Kinh tế nhà nước học không vào điều này từ liên doanh với nước ngoài, nhưng PH thì học được, chú ạ.
- Nghĩa là làm giàu bằng chất xám? Chất xám học được, chất xám đi mua, chất xám đi thuê, tất cả các loại..?
- ...Vâng! Nghe kiêu căng một chút, nhưng nói như thế cũng được ạ. Ngân hàng PH của cháu thuộc loại trẻ nhất trong số ngân hàng thương mại ngoài quốc doanh, song hiện đang nằm trong top mười (*top ten*) của ta đấy chú ạ. Cháu xin kể một ví dụ khác: công ty tư vấn luật PH Consul và công ty bất động sản PH Estate cộng lại biên chế chưa được 50 người. Nhưng các loại thuế nộp Nhà nước của hai công ty này lớn hơn tổng số các loại thuế của cả 5 xí nghiệp còn lại của PH với gần hai nghìn lao động!
- Chị Yến phải nói thêm: Toàn bộ các loại thuế và phí của cả nhóm PH hàng năm nộp cho ngân sách nhà nước tương đương với thuế thu được của cả tỉnh Hà Tây, mà nhà nước không phải bỏ một xu vốn. Nói thế chú Thạch mới hình dung được. – Loan cổ vũ chị dâu mình.
- ... - Thạch lắc đầu khâm phục, thật là chuyện không ngờ...
- Vâng, quả là như vậy. Chú thử nghĩ xem, việc làm và cuộc sống của mấy nghìn con người, nghĩa vụ đóng thuế... Vì thế trách nhiệm của nhóm PH lớn lắm chú ạ. Bây giờ PH đã có mặt ở Mỹ, EU và Nga, riêng Nhật và Trung Quốc PH chưa vào được bao nhiêu. Có thể vài năm nữa sẽ khác ạ...

- Tôi thấy tivi hồi này ca ngợi Soros kiếm tiền như là làm ảo thuật, bóc các đại gia Mỹ khác lên mây xanh... Xin hỏi PH muốn làm Bill Gates, Warren Buffet? Hay Soros của ta?
- Dạ, PH chưa dám như thế đâu ạ. Có búng các ông này đem về trồng ở Việt Nam thì họ cũng thui chột thôi.
- Tôi cứ nghĩ là người tài thì quẳng vào đâu mà không sống. – Thạch dò ướm.
- Nước ta có lẽ còn rất lâu, hoặc không bao giờ có thể có một văn hóa và một thể chế chính trị và luật pháp cho phép các tài năng như thế nảy nở và hoạt động chú ạ. Phải nói thực là PH thèm muốn ước mơ và môi trường tự do ấy của họ. Cháu phải dùng chữ *thèm* mới nói được hết ý ạ... Thèm lắm. - Yên cân nhắc thận trọng.
- Kể cũng lạ, lần đầu tiên tôi được nghe bà chủ nhà băng Nguyễn Thị Bạch Yên nói về tiền với thái độ dửng dưng, nhưng lại thèm muốn những ước mơ và môi trường tự do của Bill Gates, Soros...

Lời bình của Thạch làm cho không khí cả gian phòng trở nên nhẹ nhõm hẳn.

- - ...Nhóm PH chúng cháu trở nên khác trước từ lâu rồi... – Yên giải thích thêm. – Chúng cháu đã qua giai đoạn mê tiền, bắt đầu có ý niệm hay có tố chất để hiểu thế nào là tiền. Nghĩa là PH bắt đầu giai đoạn làm chủ đồng tiền. Tiền có thể thay đổi và làm đẹp cuộc sống mọi người nhiều lắm, nếu nó nằm trong tay chúng cháu.., nếu quật nó lên làm giàu theo cách riêng của chúng cháu... Nhóm PH mơ ước như thế.
- Nghĩa là các thành viên nhóm PH không đơn thuần coi tiền là phương tiện sống nữa? Không có cái chuyện mua cái xe Rolls-Royce để ngắm chơi như cái bà gì đó được TV nói tới, có phải không ạ? - Thạch muốn đi tới cùng.

Mọi người trong nhà tuy đã rõ cách suy nghĩ của nhóm PH, nhưng rất thích thú về cuộc đối thoại này.

- Cái bà “Rolls-Royce” của chú tự cho mình như thế là oách nhất nước. Cần xe đi đâu chú có thể nói bà ấy cho đi nhờ. Chắc chắn bà ấy OK chú ngay đấy ạ! – Yên đáp lại.
- Xe có rồi, cái bà Rolls-Royce đang cần người đi nhờ lắm đấy, chú Thạch nhanh chân lên ạ. – Mai chen thêm vào

Câu châm chọc của hai chị em Yến làm cả phòng khách ồn lên. Thạch hơi luống cuống:

- Ấy chết, sao lại đem bà ấy buộc vào tôi!
- Chú Thạch dám chê bà Rolls-Royce ă? Sản phẩm thượng đẳng của văn hóa kinh doanh Việt Nam đấy ă. – Yến không buông tha.
- Tôi đâu có dám chê... Bà Rolls-royce tôi chỉ thấy trên TV, chưa giáp mặt lần nào. Nhưng tôi biết cái xe đó là gì, đã từng được nó chở đi... - Thạch nhớ lại những năm công tác ở nước ngoài khi tiếp xúc với giới thượng lưu... - ...Nhưng cô Yến đang chế riễu cái sản phẩm văn hóa thượng đẳng này có phải không?
- Chú hiểu thế cũng được ă. Cháu không biết mình có thiếu khiêm tốn không... Nói theo các cụ ngày xưa, nhóm PH bây giờ hoàn toàn có thể ngồi mát ăn bát vàng vài đời chú ă. Song bọn cháu lại tìm thấy sự lồi cuồn khác. Nhóm PH muốn sống, chứ không muốn tồn tại. Nói cho rõ, PH đang có hai vấn đề lớn chú ă.
- Xin nói rõ là gì vậy.
- Dạ thưa, toàn bộ hoạt động của PH bây giờ phải tìm cách chuyển sang phương thức khác, vì nước ta đã tham gia cạnh tranh toàn diện với cả thế giới rồi. Duy trì mãi khai thác lao động cơ bắp và công nghệ thấp PH sẽ thua.
- Cái gì cản trở PH làm việc này ă?
- Cơ chế và chính sách hiện nay không theo kịp ă, tùy tiện thay đổi xoành xoạch, thậm chí quá lạc hậu. Vì thế khả năng tiên liệu triển vọng mọi mặt ra sao trong làm ăn rất thấp ă. Làm ăn cạnh tranh khốc liệt là thế mà chúng cháu lại không lúc nào dám nhả hết ga... Thị trường, công sở..., chỗ nào cũng đầy các anh hùng “núp” sẵn sàng ăn thịt mình! Chính thực tế này đang cầm chân bọn cháu. Đây là vấn đề thứ nhất ă.
- Vấn đề thứ hai?
- Vâng. Nếu thiếu những cơ chế và chính sách cần thiết, nhóm PH có thể chủ động dẹp tiệm ă, chứ quyết không chịu thua ai. Vì nhóm PH bây giờ thực sự không có nhu cầu kiếm tiền vật nữa ă, song cũng vì lòng tự trọng hay là tinh thần tự ái dân tộc của PH nữa. Các thành viên nhóm PH muốn tung hoành phỉ chí, muốn chứng tỏ doanh nhân Việt Nam không xoàng, nước Việt Nam của chúng ta không xoàng!.. – Yến càng nói càng sôi nổi.
- Cô Yến nói rõ hơn được không ă?
- Vâng. Chú xem, ở các nước phát triển, doanh nhân có vị thế đối với nhà nước hoàn toàn khác ta ă. Tại sao ở nước ta lại không thế như vậy?.. Vai

trò của họ trong xã hội cũng thế. Về nhiều mặt họ là động lực rất quan trọng nếu không nói là quyết định thúc đẩy sự phát triển đất nước họ. Họ làm nên tên tuổi đất nước họ. Nói đến Sony là người ta nghĩ ngay đến Nhật. Nói đến Bill Gates là nói đến nước Mỹ... Những quốc gia này sẽ là gì nếu thiếu những tên tuổi như vậy ạ?

- Cô Yên nói sao? Ta có Điện Biên Phủ, hết dưới đất lại trên không! Ta có Tết Mậu Thân, có 30 Tháng Tư... - Thạch cố tình nhấn mạnh câu nói của mình.
- Chú nhầm rồi ạ. – Loan lộp chộp chen ngang vào. - ... Trong kinh tế người ta không nói sử chính trị ạ. Người ta đang nói Việt Nam có các vụ CPI Huỳnh Ngọc Sỹ, vụ Securency tiền polyme...
- Chú Thạch trêu đẩy Loan ạ., đừng mắc bẫy!.. - Yên can em mình. – Chú Thạch ạ, nhóm PH muốn cùng với giới doanh nhân nước mình làm nên tên tuổi cho nước mình. Tại sao lại không ạ? Nhiều người trên thế giới đã nhắc nhở chúng ta rồi: *Việt Nam là quốc gia! Việt Nam không phải là chiến tranh!*.. Nhóm PH có quyền yêu nước theo cách của mình. Đây là quyền, vâng là quyền của công dân của các thành viên nhóm PH. Quyền công dân! Đất nước này cũng là của PH, mong chú hiểu cho... - mặt Yên bưng bưng.
- À... Hóa ra là các thành viên nhóm PH muốn trốn cái việc cứ mở mồm ra một câu là phải nói “Ơn Đảng, ơn Chính phủ...” một câu, mở mồm ra hai câu là phải nói “Ơn Đảng, ơn Chính phủ...” hai câu... Xin nói thật đi, đòi quyền là vì thế, có phải không ạ?

Cả nhà cười to.

- Vâng, trúng tim đen rồi ạ! PH hãnh diện vì bị quy chụp như thế chú Thạch ạ. – Yên cười đáp lại.

Đám trẻ vỗ tay, thế là cả nhà vỗ tay theo. Có lẽ bà Chính là người vui nhất, khước mắt bà nói lên điều này. Bà hết nhìn Yên rồi lại nhìn Thạch, ước ao ôm cả hai người vào lòng mình... Bà đứng dậy đi tới chỗ Yên, ôm lấy con dâu mình: “Mẹ tự hào về con!..”

- Con có nói gì sai không mẹ?
- Phải, Việt Nam là một quốc gia! Mẹ tán thành. Việt Nam không còn là hay chỉ là chiến tranh nữa!
- Cảm ơn mẹ... - Yên áp chặt má mình vào má mẹ.

Chờ cho mọi người im lặng, Thạch nói to trong nụ cười rạng rỡ:

- Xin thưa ạ..., đến đây tôi xin thừa nhận thua cô Yên 1-0!

Tiếng vỗ tay lại ran lên. Loan rất tinh ý:

- Cả nhà thấy không, đến bây giờ mới thấy chú Thạch cười ạ!

Tướng về hưu Lê Hải gạn hỏi:

- Thế là anh Thạch nhận lời rồi nhé?
- Ấy chết, không ạ. Tôi mới chỉ nhận thua 1-0 thôi ạ. – Thạch cứ như là đĩa phải vôi.
- Nhận thua có nghĩa là đã bị bắt làm tù binh rồi, không phải bàn nữa!.. – bà Chính dứt khoát. Bà vừa nói vừa nắm cả hai tay giơ lên trời như thể chính mình là người chiến thắng.
- Xin cả nhà cho tôi thời gian suy nghĩ ạ...
- Sao lại thế?
- Còn chờ gì nữa?..
- ...

Ông Nghĩa đứng dậy:

- Xin thưa với cả nhà, anh Thạch nhận lời sẽ suy nghĩ là quý lắm rồi. Thực ra ngày đêm tôi lo cho các cháu tôi không kém anh Lê Hải và anh Chính. Đọc một bài báo hay một mẫu tin nào đó trên báo giấy hay trên mạng là tôi nghĩ ngay đến công việc các cháu đang làm... Thế nhưng tôi chưa đi tới được cái sáng kiến của anh Lê Hải và anh Chính hôm nay. Trước hết xin có lời bái phục hai ông già tinh quái này! Bất cóc Thạch về đây là đúng sách rồi!..

Tướng Lê Hải và ông Chính cười cười và rất vui về nhận xét của ông Nghĩa.

- Tôi xin nói thêm đôi điều để anh Thạch hiểu rõ tâm trạng chúng tôi... – ông Nghĩa nói tiếp. - ... Má Sáu Nhon phía anh Lê Hải là cơ sở bí mật của cách mạng. Má đã đem tính mạng của cả gia đình mình và các gia đình con cháu mình ra gìn giữ Tuyên Ngôn Độc Lập giấu trong nhà mình từ thời khởi đầu Nam Bộ Kháng chiến¹⁸ cho đến Ba mươi Tháng Tư. Xin

¹⁸ Bắt đầu từ 23-09-1945.

anh nhớ cho điều này! Thế nhưng chính tay má Sáu Nhơn đã xé bản Tuyên Ngôn Độc Lập ấy anh Thạch ạ! Đó là lúc má Sáu buộc phải giục con cháu mình đi di tản... Thật không tưởng tượng nổi anh Thạch ạ...

- Thôi chết!.. Có chuyện này sao hả anh Nghĩa? Tôi không được biết chi tiết này. Tôi cứ ngỡ là... – mắt Thạch giương to.
- Vâng. Má Sáu Nhơn xé Tuyên Ngôn vì thấy mọi điều mình gửi gắm đã bị phản bội... Thế rồi chính tay má Sáu Nhơn lại trao cho Vũ là cháu đích tôn của mình nhiệm vụ phải tiếp tục gìn giữ bản Tuyên Ngôn bị xé này. Má dặn đi dặn lại: *“Cha truyền con nối phải cùng nhau giữ lấy, không được đưa vào viện bảo tàng, vì Đảng này còn nợ dân tộc này những điều đã cam kết ở trong”*¹⁹...
- Ôi, tôi không ngờ Má Sáu quyết liệt đến vậy! – Thạch kêu lên.
- Anh Thạch còn chưa biết mấy cuộc đối thoại giữa má Sáu tôi với ông Tám Việt về kinh tế của Thành phố. Thực sự là nhãn quan của một nhà kinh doanh lớn hiếm có, anh ạ. – tương về hưu Lê Hải nói thêm²⁰.
- Còn về họ Phạm chúng tôi, - ông Nghĩa nói tiếp - ông chú ruột của chúng tôi là cụ Phạm Trung Học, trước khi về với tổ tiên cụ để lại cho chúng tôi bức thư trắng trời xé lòng... Hơn chín mươi năm làm người, hầu như không có gian truân nào có thể khiến ông chú tôi bỏ cuộc. Ông chú chúng tôi chỉ có một điều ân hận: *Cái giá dân tộc ta phải trả cho độc lập thống nhất đất nước đắt quá.., thế mà vẫn chưa trọn vẹn...* Ông chú tôi viết: *Gửi gắm vào Đảng của các cháu, thì Đảng của các cháu bây giờ trở thành ông chủ đất nước mất rồi, chứ không phải dân... Đây là lầm lẫn lớn nhất trong đời chú!.. Vì thế cho nên đến bây giờ vẫn chưa có thống nhất dân tộc!.. Ông cụ viết như thế có chết chúng tôi không anh Thạch!?* – ông Nghĩa dừng lại và ngồi xuống.
- Trời đất ơi!.. – Thạch kêu lên.
- Chưa hết đâu anh Thạch ạ. Anh Nghĩa nói tiếp cho anh Thạch biết đi! – bà Nguyệt giục chồng.
- Tôi nghĩ tâm tư như thế là đủ lắm rồi, có phải không anh Thạch? – ông Nghĩa chân chừ.
- Tôi xin được nghe đến hết. Xin anh Nghĩa nói tiếp đi. – ông Thạch nài nỉ.
- Vâng, tôi xin kể tiếp vậy. – ông Nghĩa nể lời. - ...Chính đám con cháu chúng tôi cũng chưa lường hết sự ray rứt của ông chú tôi, anh Thạch ạ. Trong thư ông cụ viết: *...Cả đời người đi khắp gầm trời cuối đất, chưa bao giờ chú bị lừa cay đắng đến thế!.. Chỉ vì nặng lòng với đất nước, nên*

¹⁹ Xem thêm: *Dòng đời*, quyển hai, tập III trang 165, tập IV trang 663-689, và trang 769.

²⁰ Xem thêm: *Dòng đời*, quyển một, tập II, trang 539...

*chú cố bầu vú gửi gắm vào Đảng của các cháu!.. Nhưng cuối cùng chú thất vọng!.. Chẳng lẽ các cháu không bao giờ tự hỏi gia đình họ Phạm ta đã bao nhiêu người hy sinh cho sự nghiệp của Đảng của các cháu hay sao?..*²¹ *Ôi có bao nhiêu cái tốt đẹp của đảng này đang tàn lụi dần... Đất nước phát triển tiếp tục như thế này sao mà tránh được thân phận là đất nước cho thuê, đất nước đi làm thuê, còn dân bây giờ thì trở thành kẻ nô dịch của ông chủ mới... Chẳng lẽ đây là cái đích chúng ta muốn đạt tới khi tham gia cách mạng?!.. Cả họ Phạm tôi đọc đi đọc lại bức thư này hàng trăm lần, anh Thạch ạ!*

- Trời đất ơi, cụ kết luận là bị đánh lừa?!.. – Thạch thốt lên. - ... Đất nước cho thuê, đất nước đi làm thuê! Dân là nô dịch của ông chủ mới?!.. Cụ Học viết rành rọt ra như thế hả anh Nghĩa? – Thạch hỏi.
- Vâng, anh nghe rõ rồi đấy anh Thạch ạ!.. Là đảng viên, tôi tự hỏi mình: Đảng ta đang vô cảm đến mức nào đối với tâm trạng thất vọng này?!..

Một bầu không khí nghiêm trang, căng thẳng ập chiếm cả gian phòng.

Thạch thừ người ra, môi mím chặt. Những gì lâu nay Thạch cố tránh né, cố lờ đi, cố đui, cố điếc bao năm nay.., bây giờ đang bị xé toạc ra... từ những lời nói ở đây hôm nay.., từ miệng một người lính già... anh *bộ đội cụ Hồ* Phạm Trung nghĩa năm nào²²... Thạch không ngờ rằng vết thương tinh thần mình cố né tránh còn nằm sâu hơn rất nhiều so với hiểu biết của mình...

- Câu chuyện là thế đấy anh Thạch ạ. – ông Nghĩa ngồi xuống.
- Anh Nghĩa ạ. Xin thưa.., tôi hiểu được... Anh đã chuyển tải cho tôi những điều bao lâu nay tôi cố đui, cố điếc để cố tình không nghe không biết gì hết!.. Nhưng hôm nay tôi hiểu rằng mình vẫn còn quá nông cạn, quá hời hợt trước nỗi đau chung này... - Thạch thưa lại.
- Ôi, nói được như thế, là anh Thạch hiểu tâm huyết má Sáu Nhơn và ông chú Học tôi... – ông Nghĩa chống tay lên bàn đứng phăng dậy, không để bạn nói hết câu. - ...Anh Thạch ạ, tôi không sao quên được mỗi lần về nước ông chú tôi lại dạy cho chúng tôi không biết bao nhiêu bài học. Nhưng chung quy cũng chỉ có bốn chữ thôi: **dân tộc, dân chủ!**²³ Ông chú tôi nói cả một đời người đi khắp thế giới chỉ học được mỗi bốn chữ

²¹ Xem thêm: *Dòng đời*, quyển một, phần II, tr.: 796.., 800.., 806.., 810..

²² Xem thêm: *Dòng đời*, quyển một, tập II, trang 455...

²³ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập II, trang 773-811; quyển hai, tập III, trang 153...

này thôi... Họ Huỳnh và họ Phạm chúng tôi có gánh nợ lớn lắm với các bậc thân sinh ra mình...

Ngực mọi người nặng trĩu.

Thạch đưa mắt nhìn tất cả một lượt rồi lên tiếng:

- Xin thưa, ...nếu tôi đoán đúng, có lẽ hầu hết chúng ta ngồi đây là đảng viên. Có phải không ạ?

Một giây phút tĩnh lặng.

- Vâng, tất cả... Trừ mỗi cháu Trung Nam... - bà Nguyệt là người duy nhất đáp lại, có phần e dè, day dứt: - ...Đã can dự vào sự nghiệp thì cũng phải can đảm nhận lấy nghiệp.
- Vâng, như thế nghĩa là không một đảng viên nào trong chúng ta ngồi đây vô can có phải không ạ!? - Thạch hỏi lại, song gần như tự hỏi chính mình.

Cả gian phòng chết lặng.

- Không! Không một ai trong chúng ta ngồi đây vô can anh Thạch ạ, có lẽ trừ cháu Trung Nam không phải là đảng viên!.. - mãi mới có tiếng đáp lại, vẫn bà Nguyệt, gần như bà nói cho riêng mình.

Cả gian phòng chỉ còn lại tiếng máy điều hòa không khí chạy rì rì...

- Các gia đình chúng tôi ngồi đây có tới ba thế hệ đi theo cách mạng đây anh Thạch ạ! Bố mẹ chúng tôi, chúng tôi, các con chúng tôi... Chính vì vậy, lâu nay tôi thực lòng không biết nên gọi đó là số phận, hay nên hiểu đó là bi kịch của những người đảng viên như chúng ta đang ngồi đây!.. - vẫn bà Nguyệt thổ lộ.

Chỉ có tiếng máy điều hòa không khí chạy rì rì đáp lại.

- Ba thế hệ!.. - Thạch rên rỉ...
- Để cho Đảng bây giờ như thế này, tất cả chúng ta ngồi đây đều mắc nợ!.. Bi kịch của dân tộc... - tướng Lê Hải thốt lên như vậy.
- ...

- ...
- Con xin có ý kiến ạ, chúng ta không ai có thể chọn lịch sử cho mình được. Nhưng chúng ta buộc phải chọn cách ứng xử của mình. – Khái, con kể ông bà Nghĩa-Nguyệt, ngồi nghe suốt buổi, bây giờ mới nói câu đầu tiên.
- Ý con là..? – ông Nghĩa hỏi.
- Bố Nghĩa ạ, ý con là bác Lê Hải và bác Chính hôm nay đã hành động nhân danh chúng ta. Con xin cả nhà đừng ai phân vân.
- Xin thưa, bây giờ tôi hiểu hôm nay tôi được gửi gắm điều gì... – Thạch đứng hẳn dậy. - ...Xin thưa tôi rất hiểu. Tôi rất tán thành ý kiến của em... - Thạch chưa kịp nhớ tên, nên lấy tay chỉ về phía Khái.
- Đây là Khái, con kể tôi. – ông Nghĩa giúp Thạch.
- Vâng, tôi tán thành ý kiến em Khái... - đến đây Thạch ngập ngừng một lúc vì vẫn còn phân vân: - ...Nhưng dù thế nào, cũng xin các anh các chị và các em cho tôi chuẩn bị thi sát hạch trước đã... Thế có được không ạ? ...Tôi trượt hay là đỗ, may mắn lắm cũng chỉ là 50/50 thôi ạ. – Thạch khẩn khoản.
- ...
- ...

Khi ra về, ông Chính dắt Thạch quay trở lại gian thờ, bắc ghế lấy xuống từ trên tam kỷ tại bàn thờ chính giữa một hộp sơn mài màu đen, hai tay đỡ hộp rồi đưa về phía Thạch:

- Anh mở hộp này ra và đọc đi.

Thạch mở ra, trình trọng lần lượt nâng lên trong tay hai bản có chữ viết tay...

Vợ chồng tướng Lê Hải, bà Chính, vợ chồng ông Nghĩa đứng xúm quanh. Trong khi Thạch đọc, ông Chính ôm hộp sơn mài màu đen vào ngực. Tất cả đều kiên nhẫn chờ đợi. Mọi người đều thấy nét mặt của Thạch hình như thay đổi theo từng con chữ anh đang đọc.

Sau khi cẩn thận đặt trả lại hai bản viết tay vào hộp sơn mài màu đen cho ông Chính. Thạch đứng ôm mặt hồi lâu. Mãi mới nói được một câu không đầu không đuôi:

- Trời đất!.. Tuyên ngôn Độc lập và thư của cụ Học!..

Mọi người yên lặng để chia sẻ sự xúc động của Thạch. Một lúc sau tướng Lê Hải giải thích:

- Bàn thờ họ Huỳnh và họ Phạm chúng tôi đều thờ hai văn bản thiêng liêng này.
- ...
- ...

Ra về, tất cả mọi người xuống sân tiễn ông Thạch tận cửa xe.

- Mai anh Thạch nhất định quay lên Hà Giang ngay? – tướng Lê Hải hỏi.
- Vâng tôi đang dở chút việc trên đó. Chiều nay tôi đi chào mấy người bà con rồi mai bắt xe đi luôn.
- Anh dùng ngay xe này đi lên Hà Giang nhé? – ông Chính hỏi.
- Cảm ơn anh. Để lần sau anh Chính ạ. Chiều nay xe đưa tôi đi thăm loanh quanh trong Hà Nội, như thế là được rồi. Thú thực vì nhớ Hà Nội quá...
- Vâng, xin tùy anh. - ông Chính tự mình mở cửa xe cho ông Thạch, cẩn thận dặn dò người lái xe của nhà: - ...Anh chịu khó lựa đường nào đỡ tắc xe mà đi nhé, đừng vội.
- Thưa ông vâng ạ. – người lái xe lễ phép đáp lại.
- Khoan... Khoan... - ông Nghĩa cà nhót cà nhắc chạy vội đến ghì cửa xe lại, gần như thò hẳn đầu vào khoang xe nói thêm với Thạch: - ...Thật ra tất cả chúng ta đều chậm hiểu, Thạch ạ. Mấy chục năm rồi nhìn lại mới ngộ ra câu chuyện Thạch Thất của chúng ta năm nào là một trong những triệu chứng đầu tiên về cái quán tính của kẻ chiến thắng. Thế có chết không chứ? Có phải thế không hả Thạch?
- Mấy chục năm nay lặn ngụp trong cuộc sống dân dã, tôi có cảm tưởng đất nước ta đang ở đỉnh gia tốc của cái vòng xoáy quán tính này, anh có nghĩ như thế không ạ?
- Như thế là chúng ta cùng chung một hướng nghĩ. Sớm bàn tiếp nhé! Đi đường bình an... - ông Nghĩa vỗ vai Thạch, tạm biệt...
- ...

Thạch ra về, mọi người còn ngồi nán lại một lúc nữa dưới sân vườn. Chiều về, nắng vàng chan hòa khắp vườn.

Câu chuyện trong vườn xoay quanh những vấn đề thời sự nóng bỏng: Nạn tiền giả tại mấy tỉnh biên giới phía Bắc, báo chí nước ngoài xôn xao việc Trung Quốc ép các công ty BP và ExxonMobil phải rút các hợp đồng dầu khí đang triển khai dở dang tại khu vực Trường Sa ký với Việt Nam, việc các nhà ngoại giao Trung Quốc ở Washington trực tiếp gây sức ép với lãnh đạo tập đoàn ExxonMobil về vấn đề này, việc thả không bắt tù nguyên thứ trưởng Nguyễn Việt Tiến, vụ trọng án PMU 18 chỉ mới xử xong tội đánh bạc, sự kiện hai nhà báo Nguyễn Văn Hải và Nguyễn Việt Chiến vừa mới bị bắt giam và việc khởi tố tướng Quắc về tội đánh PMU 18, báo chí cả nước rầm rầm phản đối vỡ trời, nhưng được đúng một ngày thì chết lặng... Chuyện các chỉ số cả hai sàn chứng khoán Sài Gòn và Hà Nội rớt xuống thê thảm mà vẫn chưa tới đáy, thị trường chợ đen sôi động của đồng đôla, chuyện nếu giá dầu thế giới vượt con số 200 đôla/thùng?...

Mọi câu chuyện đều nhưc nhồi, đến mức cứ ngồi lại với nhau là phải nói tới, dù là trong bối cảnh nào.

Trong câu chuyện, Loan được dịp chê chị Yến tinh tướng mà đại, không dám cá cược với Phó thống đốc Ngân hàng Nhà nước Nguyễn Đông Tiến cam kết sẽ không có lạm phát hai con số²⁴.

Rồi đây sáp nhập Hà Tây vào Hà Nội tình hình sẽ như thế nào đây... - nghe nói lúc đầu đa số đại biểu Quốc hội không tán thành, nhưng rồi vẫn có cách thông qua...

- Cháu thấy Quốc hội nước nào cũng có chuyện lobby, nhưng cách lobby trong Quốc hội nước ta độc đáo tới mức làm cho Quốc hội trở thành một bộ máy thông qua hoàn hảo. – Phạm Trung Trung Nam đưa ra nhận xét.
- Công nghệ cao không chêm vào đâu được có phải không cháu? – cô Mai hỏi lại cháu mình.
- ...
- ...

Bà Chính gọi chồng ra một chỗ nói riêng:

- Em cứ tưởng là Thạch nhiều tuổi lắm, bây giờ gặp mặt mới biết là còn trẻ.

²⁴ Xem Sài Gòn Giải Phóng ngày 14-08-2007.

- Trước đây qua cách xử sự chuyện của chú Nghĩa, anh cũng nghĩ Thạch phải là con người từng trải, già dặn, lại thêm cách xưng hô rất trân trọng của Nghĩa nữa, anh đoán già đoán non là là hai người xấp xỉ tuổi nhau. Hôm nay mới biết mặt...
- Có lẽ Thạch phải kém Nghĩa đến chục tuổi hay hơn thế. Trăm nghe không bằng một thấy, em thừa nhận Thạch là người có bản lĩnh. Dám nghĩ là không một đảng viên nào vô can trước tình hình đất nước hiện nay... Nghĩ được như thế là rất có bản lĩnh!..
- ...

Bầu trời đã lên đèn. Giữa mùi hoa thiết mộc lan và hoa nguyệt quế xa xa theo từng đợt gió chiều nhẹ thoảng vào trong vườn, các lái xe lục tục xe nào khách nấy đưa mọi người về nhà.

2

Sau khi để cho các tia nước nóng mát sa thỏa thuê trên làn da khắp thân thể mình trong tâm trạng hoàn toàn thư giãn, Yên mới bấm chuông cho Lan, người giúp việc riêng, vào tắm cho mình.

Người giúp việc tay khăn, tay khay đựng đồ tắm bước vào. Song gần như lần nào cũng thế, cô ta ngây ngất đứng ngắm nhìn Yên bông bênh trong bồn tắm hồi lâu rồi mới lên tiếng:

- Con thấy *sếp* hôm nay mát sa nước lâu hơn thường lệ đến mười mười lăm phút.
- Vậy hả Lan? Tại chuyến bay dài quá, lại trễ mấy tiếng đồng hồ ở Taipei. Về lại phải lao vào ăn cỗ ngay...
- May quá, *sếp* vẫn còn về kịp buổi giỗ hai cụ.
- Nhưng thời gian được nghỉ sẽ phải rút bớt.
- Con đã chuẩn bị xong lâu rồi, đứng ngắm *sếp* thích quá mà chưa thấy *sếp* gọi vào.
- Có lẽ tại hôm nay tham ăn nên thấm mệt.
- Nhìn lịch làm việc *sếp* giao cho mà con phát khiếp. Trẻ như con cũng chịu thua.
- Tất cả là thói quen thôi Lan ạ. Chờ *sếp* lâu như thế có sốt ruột không?
- Chờ lâu nữa cũng được *sếp* ạ. *Sếp* đẹp quá... Con đứng ngắm mãi không chán... Lần nào cũng ngỡ là có một nàng tiên xuống bơi trong bể bơi nhà mình...
- Định chiêu đãi *sếp* bánh rán có phải không?... Mũi *sếp* không phồng nhanh thế đâu!
- Con nói thật đấy. *Sếp* còn thon thả hơn cả con là gái chưa chồng đấy *sếp* ạ. Con thua xa!..
- Kết quả của chịu khó tập luyện Lan ạ. Bạn đến mấy cũng không được bỏ tập. Đêm hôm qua *sếp* tập khí công cả ở trên máy bay, vì mỏi quá.
- *Sếp* có nước da trắng hồng, mịn oi là mịn.
- Con cũng thế, không thấy da con bắt nắng bao giờ...
- Vẫn không thể so với *sếp* được ạ... - người giúp việc đặt khăn và khay đồ tắm lên ghế, cởi hết quần áo đang mặc rồi mặc lên móc, sửa lại búi tóc đuôi ngựa cho cao lên, thong thả bước vào bể bơi Yên đang tắm...

Lan có nước da trắng mà Yên cũng phải khen, dong dong cao cùng tạng người như Yên, với cái đẹp thanh tú của con gái đang chín tuổi dậy thì...

Bây giờ là hai nàng tiên giáng thế...

Không biết là họ đang tắm cho nhau hay đây là ngôn ngữ của hình hài tuyệt mỹ giữa hai con người mà chỉ có bàn tay siêu phàm của tạo hóa mới tạc thù nên được...

Tùng làn nước nước nô đùa đuổi bắt nhau trên khắp thân thể họ, thi nhau mon trón các bờ cong, khe suối, núi non..., làm tung bay muôn vàn bong bóng ly ty đủ màu sắc... Dưới chân họ các làn sóng nước ghen tuông nổi cơn xô đẩy nhau... Sóng đuổi sóng, chúng muốn thi nhau vươn cao lên nữa... Trong hơi nước lúc mờ lúc ảo, lúc êm dịu lúc ngậy ngát hương lá chanh, không gian phòng tắm như là nơi chốn nối liền cõi thiên thai với dương thế...

- Hôm nay nước quả nhà ta làm nhiều lắm sếp ạ, con chỉ chọn toàn bã táo xay đem giã cùng với mứt đắng. Lượng mật ong và sữa chua con cho nhiều hơn mọi khi một chút.
- Đồ tắm cho sếp hôm nay có nhiều chất dinh dưỡng tự nhiên hơn có phải không?
- Vâng ạ. Vì thế con giảm đáng kể lượng kem dưỡng da sếp ạ. Mấy quả chanh tươi hôm nay mong ơi là mong... - Lan vừa nói vừa trộn khăn go vào khay đựng những thứ vừa kể trên rồi lấy ra kỳ cọ theo kiểu mát sa khắp cơ thể cho Yên.
- Pha chế như thế là con thuộc bài đấy. Bí quyết loại mỹ phẩm tự chế này ai mua cả triệu đô cũng không bán.
- Có lẽ dùng mỹ phẩm độc đáo tự chế như thế này con thấy da sếp mịn lạ lùng...
- Đi các Spa trong nước và thế giới, cô vẫn thấy con tắm cho cô ở nhà là số một! Không một Spa nào bằng... - Yên chuyển cách xưng hô khác lúc nào không biết. - ...Nhiều quý phú nhân và hoa khôi cứ hỏi cô bí quyết gì, dùng mỹ phẩm nào... Cô giảng giải cho nghe nhưng số đông cho là cô giỡn họ! Có người nghĩ là cô quê mùa và bủn xỉn.
- Văn hóa họ đến thế thôi mà sếp. Cứ bôi trát mãi hóa chất vào người, rồi sẽ có ngày...
- ...

Câu chuyện không chủ đề như thế giữa hai người lan man đến lúc Yến nằm dài trên tấm đệm mút để Lan đắp các chất dưỡng da lên mặt...

Yến thiếp đi trong cái ngủ bình yên, thanh thản.

Làm xong các việc còn lại, nhìn đồng hồ trên tường rồi chờ một lát nữa Lan mới khe khẽ đánh thức Yến dậy, tắm lại cho Yến, rồi hai người xuống bể bơi vùng vẫy chút nữa.

Yến hướng dẫn Lan một số động tác thể dục thẩm mỹ dưới nước..., cho đến khi nhạc chuông đồng hồ đùng đĩnh tiễn hai người ra khỏi phòng tắm...

Trở lại phòng riêng của mình trước khi đi ngủ, Yến xem lại một lượt quần áo, nữ trang, giày dép, các thứ linh tinh khác, túi, ví, điện thoại... Lan đã chuẩn bị cho mình. Yến mở vali nhìn lại một lần nữa quần áo cho chuyến đi nước ngoài vào chuyến bay chiều mai, trong đầu điểm lại vài việc và cảm thấy yên tâm... Sau đó Yến sang phòng thờ thắp cho bố mẹ mình và cho chồng một nén hương, ngồi tĩnh tâm một mình trước bàn thờ dăm ba phút.

Quay lại phòng riêng, Yến nằm ngả dài trên ghế sofa thư giãn một lúc, thả cho tâm tư mình chơi vui trong giai điệu của bản concert viết cho Violine của Ludwig van Beethoven (Violine Concerto D major Op.61c) mà Yến đã cùng nghe với Nam trong những ngày mới cưới nhau. Một làn hơi thở âm ấm quấn quanh đầu đó... Tiếng độc tấu và tiếng hợp tấu hòa quyện quấn quýt lấy nhau, lúc nỉ non, lúc rộn ràng, lúc réo rắt da diết... Yến cảm thấy như đang bay vào không trung...

Yến thường nghe nhạc như vậy lúc rỗi rãi mỗi tối khi đi xa về.

Lúc này Yến mới để ý đến lọ hoa trên bàn. Một bông lan tím quần quýt một bông lan trắng vút lên cao, giữa những bông vi linh hương nhiều màu sắc lấp lánh như các vì sao... Lờ của hoa là tiếng vĩ cầm và tiếng dương cầm vọng lên trong phòng, lúc dồn dập, lúc réo rắt, nỉ non...

Lọ hoa đơn giản, trang nhã và đẹp quá... Yến thốt lên như vậy rồi bấm chuông.

Lan bước vào:

- Sếp gọi con ạ?
- Ai dậy con cắm lọ hoa này? – Yên ngồi dậy.

Lan hỏi hệt, chưa biết lành dữ thế nào, mãi mới nói được:

- Thưa sếp con học trên ti vi cách cắm hoa của người Nhật ạ. Trông có được không ạ?

Yên cười, không trả lời ngay:

- Sếp hỏi, con phải nói thật nhé?
- Vâng ạ.
- Con đang yêu có phải không?

Mặt Lan trắng ra rồi chuyển sang đỏ ửng:

- Sếp nghe được tiếng nói của hoa có phải không ạ? – Lan thú nhận.
- Hoàng tử là ai thế?
- Thưa sếp, là người đang cùng học tại chức với con ạ, nhưng anh ấy sắp tốt nghiệp rồi ạ. Cũng môn kinh tế như con.
- Cô chúc mừng.

Lan khẽ thở ra thật dài, nhẹ nhõm, Yên nghe rõ, trong lòng cũng thấy vui lây, nên tìm cách chuyển hướng câu chuyện cho Lan đỡ hỏi hệt:

- Con bây giờ chuẩn bị thi học kỳ đầu tiên có phải không? Có đủ thời giờ học không?
- Vâng. Con đủ thời giờ ạ, các bài tập con đều được điểm khá ạ.

Yên im lặng hồi lâu, cân nhắc xem nên nói với Lan điều gì lúc này là thích hợp nhất. Hiểu tính Yên, Lan hỏi hệt đứng chờ. Yên cầm lên tay cái bút chì trên bàn, chấm chấm vạch vạch một vài nét, không phải là để viết cái gì, mà để gạn lọc trong đầu các ý nghĩ. Cuối cùng Yên đặt bút xuống bàn:

- Cố gắng nhé. Sếp lo cho con không bằng chính bản thân con tự lo cho mình. Nói thế có hiểu không?
- Con hiểu ạ.
- Sếp hy vọng thế. Lan này, ...
- Dạ.

- ...Nếu biết cách học hai người với nhau, sẽ học giỏi đấy. Nếu...
- Con hiểu ạ. Con sẽ cố ạ. – Lan vừa nói, vừa nhìn thẳng vào mắt Yến – gần như một lời cam kết.
- Bây giờ sắp có thể chúc mừng... Cảm ơn con đã chuẩn bị mọi thứ cho sắp ngày mai rất chu đáo.
- ...

Sau khi Lan cáo lui, Yến ngồi lại làm tiếp một số việc, song đầu óc còn lờn vờn một lúc với câu chuyện của Lan, cô gái may mắn...

Bố Lan là bộ đội trên chiến trường Campuchia, chết vì sốt rét ác tính sau khi phục viên. Nhà nghèo, Lan hai lần thi tốt nghiệp trung học phổ thông không đậu. Chuyện đã lâu rồi, nhưng sau đó lại trúng tuyển công nhân xí nghiệp được Mê Linh. Nhớ đến những đồng đội đã cùng chiến đấu với chồng mình, lại thấy Lan dễ nhìn, có vóc dáng thanh tú, nên Yến rất chú ý. Hỏi thăm mọi người, được biết Lan là người đức hạnh và có chí... Yến quyết định tuyển Lan về làm người phục vụ riêng cho mình, với chủ định tạo điều kiện cho Lan học tại chức đến hết đại học để chuẩn bị việc lâu dài...

Lan cảm ơn trời phật về phận may của mình...

Tuy không nói ra, Yến cảm thấy đang hình thành dáng dấp một tình cảm mẹ con giữa hai người. Hôm nay Yến thấy lòng vui vui khi Lan dám thổ lộ với mình điều sâu kín trong lòng...

Trở lại câu chuyện hôm nay, Yến không biết trước việc ông Chính và tướng về hưu Lê Hải chọn thời điểm ngày giỗ ông bà để khởi đầu một việc cực kỳ hệ trọng đối với PH. Yến cảm thấy phần nào nhẹ nhõm và đánh giá cao sự chín chắn của Thạch. Nỗi lo ít nhiều vơi đi: Hy vọng hậu phương của tập đoàn HP sẽ ngày càng được củng cố, nhất là trong lúc này có thêm người như Thạch. Hôm nay là lần đầu tiên Yến tiếp xúc với Thạch. Yến thừa nhận đánh giá của mọi người trong nhà về ông quả không sai, trong lòng thầm cảm ơn trời đất là gia đình họ Phạm quy tụ được nhiều con người đáng quý.

Có tiếng gõ cửa:

- Mẹ vào với con một lúc được không? – bà Chính hỏi.
- Ôi mẹ, con đang mong mẹ tới.

- Lẽ ra mẹ đến sớm hơn. Trung Nam dắt bạn gái đến giới thiệu, mẹ nói nhiều chuyện với hai đứa, cái chính là để xem bạn gái của Trung Nam là người thế nào.
- Mẹ thấy có được không ạ? Con biết mọi chuyện, nhưng con nhất định chờ cho đến khi Trung Nam tự mình thưa chuyện với con.
- Chuyện này ta nói sau. Trung Nam cũng xin mẹ đừng nói gì với con vội.
- Chúng ta cùng chờ, mẹ nhé? Đã mấy năm rồi mẹ nhỉ?
- Có lẽ gần hai năm rồi. Cũng có thể hơn... Nhưng chuyện vẫn là thời kỳ mới bắt đầu mà... Từ cái hôm cả nhà ta đi dự buổi trình diễn nhạc Văn Cao và Trịnh Công Sơn tại Nhà Hát lớn. Con nhớ chứ?
- Con biết. Ngay khi ra về Trung Nam đã liêu siêu như người mất hồn vì cô ca sỹ Vi Thanh này rồi... Từ hôm đó hình như không lần nào nói chuyện với con mà Trung Nam không nói đến Vi Thanh.
- Mẹ nào con ấy thôi. – bà Chính cười.
- Mẹ nói thế là thế nào ạ?
- Giống như con bị cái tranh Phạm Trung Nam vẽ tặng hộp hồn con ấy mà. Có khác nhau gì đâu...
- Thế là chính mẹ nói xấu con trai mẹ nhé! Không phải con!..

Bà Chính không trả lời ngay mà ôm lấy Yến, nhìn vào tận trong mắt Yến:

- Mẹ là mẹ của các con các cháu mẹ. Mẹ hiểu con hiểu cháu mình chứ!
- Vâng. – Yến ghì chặt lấy bà Chính, nói sát vào tai: - ...Mẹ chỉ được cái nói đúng ạ!

Bà Chính vội gạt nhanh giọt nước mắt trên mặt mình rồi buông yến ra:

- Qua câu chuyện hôm nay con thấy chú Thạch thế nào?
- Con thấy nhà mình hình như là nơi hội tụ những người cứng đầu cứng cổ nhất nước Nam này, có phải thế không mẹ?
- Con cũng “đại ngôn” bắt chước chú Nghĩa hả?
- Vâng. Con là cháu chú Nghĩa mà! Con thấy chú Thạch là người có cá tính đấy.
- Con nhận xét cho mẹ nghe xem nào. – bà Chính ướm.
- Con chỉ cần mô tả chú ấy bằng một từ là đủ.
- Từ gì vậy?
- Đó là **lỳ** ạ!
- Mẹ đồng ý.

- Nhóm PH chúng con đang cần những cái đầu lý như thế. Chú Thạch trẻ hơn con nghĩ rất nhiều, thế mà cứ phải gọi bằng chú! Tức chết được!
- Thế thì gọi bằng anh đi...
- ... - Yên lặng thình không nói, nhưng hai má bùng bùng.
- Cách xưng hô của ta nó rối rắm thế đấy!.. Theo chú Nghĩa vừa mới kể, Thạch chỉ hơn con chừng mười tuổi là cùng thôi. Có khi không đến đâu... - bà Chính cười mỉm, rồi bỏ lửng câu nói.
- Thế thì con không gọi là chú đâu. Gọi thế khó nghe lắm.
- Vậy hử?... Hai người cứ chịu khó thi nhau cái tính bướng ấy đi... – bà Chính ít nhiều hóm hỉnh.
- Tôi nay mẹ ngủ lại với con được không? – Yên đánh trống lảng.
- Chuyện đề tài nhanh thế!.. Tôi nay mẹ muốn sang ngủ với con. .. Kỳ này con đi vắng nhiều ngày, mẹ nhớ con quá.
- Vâng, cái chính là thủ tục xin mở trường đại học rườm rà quá mẹ ạ, không đếm xuể bao nhiêu khâu, chiếm mất bao nhiêu thời giờ của con. Đã bán càng thêm bán, trong khi đó các việc khác con không bỏ được. Chuyên đi châu Âu của con vừa qua dài ngày quá...
- Việc xin lập trường đại học tạm ổn chưa con?
- Gần xong được phần giấy phép của Bộ rồi mẹ ạ, bây giờ lại đến phần cấp đất, mặc dù thành ủy đã có công văn chấp thuận gửi các ban ngành. Nhưng...
- Nhưng chuyện gì nữa con?
- Giấy phép cầm chưa nóng tay đã có công văn chất vấn chương trình giảng dạy.
- Mẹ nghĩ chương trình đã có trong hồ sơ chi tiết, vì thế mới được xét cấp giấy phép chứ?
- Vâng, đúng như thế ạ. Nhưng trong giấy phép thông một câu: Chương trình giảng dạy phải phù hợp quy định của Bộ. Sáng nay Khái điện cho con Bộ lại có trát mới! Thế là lại có thêm việc để trình bẩm...
- Thế mà mẹ nghe nói bây giờ thoáng hơn. Đã tìm được địa điểm chưa?
- Rồi ạ. Đất đai Bảo Vân đã sẵn sàng từ mấy năm nay, mua được liền khoảnh, cộng lại có thể hơn hai mươi hecta ở Đồng Dơi, gần các trục giao thông mẹ ạ.
- Ai trông coi?
- Chính những chủ bán đất mẹ ạ. Bảo Vân lập một trang trại, chi cho họ một khoản phụ cấp nhỏ ban đầu, tiếp tục cho chủ đất canh tác đến khi hợp thức xong việc mua bán và chuyển đổi mục đích sử dụng đất cho việc xây dựng trường.

- Trời ơi nhiều khô thế hả con? Đất mình bỏ tiền ra mua mà lại còn phải chờ giấy phép cấp đất?
- Nếu được cấp thì còn phải bỏ tiền ra mua quyền sử dụng đất nữa mẹ ạ.
- Mua lại cái của mình đã mua?
- Vâng. Với cái giá chỉ có trời biết.
- Lại còn thế nữa hả con?
- Vâng. Còn tùy các quan chức *làm luật* hay thực hiện luật mẹ ạ! Luật và quyền sử dụng đất đai của nước mình nó cao su lắm. Tiền của mình bỏ ra hẫng hoi mà cái gì cũng mong manh, chui lủi. Thị trường bất động sản ở nước ta là bệnh hoạn nhất, có lúc là chiến trường thực sự mẹ ạ.
- Thế sao đầu tư nước ngoài họ vẫn vào?
- Thị trường Việt Nam vẫn hấp dẫn lắm mẹ ạ. Nhưng chính sách và cơ chế như hiện nay thì chỉ béo bở các nhà đầu tư loại cò con hay đánh quả thoi. Loại đầu đàn và làm ăn nghiêm túc còn ít lắm.
- Mẹ nghe nói Bảo Vân là vua đất Cần Giờ có phải không?
- Cô ấy giỏi lắm mẹ ạ, thừa hưởng cái gen bà nội mình. Tội nghiệp cho Bảo Vân, rõ ràng chồng bị cố tình giết hẫng hoi mà tòa vẫn cứ coi là tai nạn giao thông. Cả nhà Bảo Vân kiện đi kiện lại mấy năm trời mà vẫn không đâu vào đâu.
- Có tệ hơn cả cái vụ hai cháu gái học sinh trên đường Láng – Hòa Lạc năm nào không?
- Vụ Láng – Hòa Lạc là tội đua xe ô-tô làm chết người, còn đằng này là chuyện xe tải cố tình đâm thẳng vào xe Quân, may là Bảo Vân hôm đó đi đường dài thềm ngủ ngòì phía sau nên thoát chết.
- Nhưng bây giờ đã rõ nguyên nhân chưa hả con?
- Càng ngày càng rõ mẹ ạ. Một sự trả thù hèn hạ. Bảo Vân nói với con: Quân phải trả giá cho khu đất Đòng Dơi để xây trường đại học bằng chính mạng sống của mình.
- Trời đất ơi!..
- Một đại gia có thể lực định hót tay trên, nhưng thua cuộc nên giao cho bọn đàn em trả đũa mẹ ạ. Bảo Vân đúng là có cái gan của bà Sáu Nhơn. Chồng bị giết vẫn không đầu hàng mẹ ạ!
- Có sợ chuyện *con kiến mà kiện củ khoai* không con?
- Đối với bọn mafia thì không biết đằng nào mà lường ạ. Cách tốt nhất là cứ lôi mọi việc ra ánh sáng. Bảo Vân quyết làm như thế. Cả nhóm PH tụi con cũng đồng tình. Có những việc mình phải chịu lùi bước vậy, song riêng việc này tụi con bàn với nhau phải đi tới cùng.
- Để thắng kiện?

- Không ạ. Không có chuyện ấy được đâu... Chắc chắn lại là một vụ đâm xe Láng – Hòa Lạc mới thôi. Nhưng tại con kiên tiếp, cái chính là để cho đại gia này đừng lấn tới nữa.
- Thật ra các con hai họ PH nhà mình toàn những người hiền khô, nhưng chỉ vì muốn ngoan nên bướng dễ sợ! – bà Chính vừa nói vừa lắc đầu.
- Ý mẹ nói chúng con chưa đủ hư để làm người hiền lành để bảo có phải không ạ?
- Hai mẹ con mình nói chuyện buồn cười nhỉ! Mẹ muốn nói chỉ tại chúng ta yêu lẽ phải thôi. Yêu như thế, nên chúng ta muốn sống nghiêm chỉnh, nhưng cuộc sống lại cứ bắt mình phải uốn éo.
- Quả là chúng con chưa đủ uốn éo thật mẹ ạ.
- Theo mẹ, đây là nhược điểm lớn nhất, không phải, là khó khăn lớn nhất của các con.

Chuông điện thoại di động trên bàn reo.

- Con nghe điện đi.
- Chắc là Cẩm Liên đây ạ. Giờ này chỉ có một mình Cẩm Liên mới được phép gọi cho con vào máy này.

Yến nhắc máy, nghe một lúc, hỏi thêm vài câu rồi tắt máy.

- Cô thư ký nhắc lại giờ bay chiều mai của con và cho biết phía đối tác nước ngoài muốn bổ sung thêm đề tài đàm phán. Thiếu Cẩm Liên và Lan có lẽ con phải dẹp tiệm thật mẹ ạ. Hai cô gái này thông minh và hợp với con.
- Ôi Yến của mẹ! Lúc nào thì con sống cho chính mình?
- Mẹ ơi, con sống cho mình một ngày đủ 24 giờ đấy chứ ạ! Không vì mình thì con sống làm sao được ạ?
- Mẹ hiểu chứ...

Yến đứng dậy, dắt bà Chính về phòng ngủ của mình.

Hai mẹ con cùng soạn sửa chăn gối, xem lại điều hòa nhiệt độ, vặn nhỏ ngọn đèn ngủ.

- Bạn của Trung Nam mẹ thấy có được không ạ?
- Ăn nói dễ thương... Nhưng mẹ đã hứa với Trung Nam là chưa nói gì với con. Chúng ta chờ nhé.

- Hai bà cháu đứng cùng một phe. Con sẽ một mình một phe cho mẹ xem.
- ...
- ...

Cả hai mẹ con rúc rích đủ mọi thứ chuyện. Song từng lúc, từng lúc bà Chính vẫn cố nén trong lòng một cái thở dài không để cho Yến cảm thấy...

Có lẽ tới cả chục năm nay bà Chính thôi không khuyên con dâu mình đi bước nữa, mặc dù lúc này lúc khác hầu như liên tục đủ các loại người đánh tiếng xa gần, ...trong đó có một vài trí thức có tên tuổi. Đôi ba đám đầu trâu mặt ngựa có thể lực thì không nói làm gì... Thế nhưng trong bà lòng vẫn canh cánh nỗi sốt sa về đời một người con gái...

...Phẩm chất làm mẹ hay là bản năng của phụ nữ? Hay là nỗi thương cảm? Hay là tính nữ của chúng ta nó như vậy?.. Bà Chính tự hỏi không biết bao nhiêu lần, nhưng chẳng lần nào bà có câu trả lời.

Đôi lần mẹ con đang nằm trò chuyện với nhau cũng như thế này, bà Chính bỗng dung phải ôm chầm lấy con mình, vì giọt nước mắt từ đâu đó cứ tự nó lăn ra, bà phải giúi đầu vào vai Yến để cho giọt nước mắt không xui mà đến ấy không lăn trên má mình... Nhưng phụ nữ giấu nhau làm sao được?

Yến rất hiểu lòng mẹ chồng. Yến an ủi bà bằng cách nói những chuyện vui, bằng tiếng cười..., hoặc bằng một lời trêu chọc mẹ nữa... Song chính Yến đôi khi cũng rơi vào cảm nghĩ: Không biết mình đang làm cho mẹ bớt buồn hay là đang tự an ủi chính mình...

Đôi lúc Yến cũng có cảm nghĩ không hiểu được chính mình, kể từ khi xảy ra cái tình yêu sét đánh... qua một bức ký họa của Nam tặng... Rồi đến...

Hay là bức ký họa được sỹ quân y Phạm Trung Nam vẽ rất vội chân dung Yến khi Yến đến thăm gian triển lãm tranh của Nam năm nào đã gắn kết vĩnh viễn số mệnh hai người?..¹ Duyên và nghiệp!..

Một lần Phạm Trung Nam hỏi mẹ Yến về bức tranh ấy, bức tranh duy nhất treo trong phòng làm việc của Yến. Có lẽ sau khi dẫn đo nhiều lần:

¹ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập I, trang 276...

- Mẹ ơi, mẹ đặt tên cho bức tranh bố tặng mẹ là gì ạ? – năm ấy Trung Nam vừa mới tốt nghiệp đại học môn phát triển và quản trị nguồn nhân lực tại đại học Cambridge, về nước nghỉ hè để chuẩn bị học tiếp cao học.
- Bố vẽ tặng mẹ ngay sau khi lần đầu tiên nhìn thấy mẹ lúc mẹ đến xem triển lãm tranh của bố.
- Chuyện này mẹ kể con nghe nhiều lần rồi, nhưng mẹ vẫn chưa trả lời câu hỏi của con.
- Tên Phạm Trung Trung Nam mẹ đặt cho con chưa đủ hay sao?
- Con biết ạ. Mẹ muốn tên con có cả tên bố. Như thế là tất cả. Nhưng con muốn hiểu mẹ của con nhiều hơn cơ.
- Thế con định đặt cho bức tranh này tên gọi gì?
- Chỉ có mẹ mới trả lời được thôi ạ: Đó là một tượng đài? Một kỷ niệm? Hay là... - Trung Nam ngập ngừng mãi mới dám nói tiếp: - ...Hay đây là bức tranh định mệnh?... Con không đoán được... - Trung Nam ngần ngừ một lúc, ôm chặt lấy mẹ rồi mới dám nói tiếp: - ...Nhưng điều con biết chắc chắn là hình như mẹ không bao giờ muốn tự mình bước ra khỏi bức tranh này. Đúng không ạ? Mẹ nói thật lòng đi!.. – mấy câu cuối cùng Trung Nam nói sát vào tai mẹ, cứ như là nói thầm, mặc dù chỉ có hai mẹ con ngồi nói chuyện với nhau.
- Sao con lại hỏi mẹ thế? – Yến lặng người, cố gắng lắm mới hỏi lại con được như vậy.
- Vì con rất thương mẹ.
- Ôi con tội!..

Yến nghẹn ngào không nói được nữa, ôm chặt con vào lòng mình. Mãi Yến mới ghé sát được vào tai con mình:

- Mẹ biết... Con hỏi thế vì con rất thương mẹ.

Trung Nam để nguyên giọt nước mắt nóng nóng của mẹ lăn trên má mình, đưa cả hai tay ôm lấy mặt mẹ:

- Mẹ ơi, mẹ có quyền sống cuộc sống riêng của chính mình. Con xin mẹ đấy...
- ...
- Mẹ làm được đấy. – Trung Nam dỗ dành mẹ mình: - ... Mẹ cứ đặt tên cho bức tranh đi. Tên là gì cũng được... Con sẽ giúp mẹ tiếp.
- Tên của bức tranh này là tất cả những tên con vừa mới gọi lên đấy con ạ...

- ...
- ...

Cũng từ đây, không bao giờ Trung Nam dám gọi lại chuyện bức tranh nữa, vì chỉ sợ mẹ mình buồn. Yến hiểu con mình lắm và cũng tự hỏi mình không biết bao nhiêu câu hỏi.

...Đã lúc nào mình ngã lòng chưa nhỉ? Sao lại ngã lòng? Thế nào là ngã lòng?..

...Nhiều lần hai tay muốn buông xuôi tất cả... Làm như trâu lặn để làm gì cơ chứ? Lợi cho đất nước, lợi cho công ăn việc làm của bao nhiêu con người... Thế mà chính mình cứ như là người đi xin việc! Nhiều lúc chỉ muốn nhổ vào mặt mấy tên lưu manh có chức có quyền!.. Thà là như thế còn dễ chịu hơn chịu căng răng tự nhủ mình chữ “nhẫn”... Vì ai mới được cơ chứ?.. Mà chẳng biết tại sao mình vẫn cứ tự đứng lên được... Có ai trói buộc mình vào số phận này đâu...

...Ôi biết bao nhiêu lần mình thêm một bờ vai, một chỗ dựa cho những lúc chôn chân mỗi gói! Một lời âu yếm...

...Ôi những giây phút mình khao khát một tình yêu dành riêng cho mình... Anh Nam cũng giục giã mình...

Có những ngày nghỉ ngơi ở nhà, Yến vừa hỏi mình những câu hỏi tương tự như thế, vừa tự ngắm nhìn mình trong gương, tự nắn bóp cơ thể thon chắc của mình...

...Đúng, mình còn trẻ lắm. Lan nói đúng đấy, nhiều cô gái chắc gì đã theo kịp.

...Kính nguyệt đều đặn, đi khám sức khỏe và phụ khoa định kỳ các bác sỹ bao lần phải kêu lên:

- *Ôi chị làm bọn em phát ghen!*
- *Trời cho chị nhiều quá mà không bù chút ít cho chúng em...*
- *Chị có thể đẻ hai ba cháu nữa mà trông vẫn vẫn giòn con mắt chị ạ!..*
- ...

...*Đôi lúc mình thêm yêu một tình yêu của một cơ thể khỏe mạnh, cho thân thể lành mạnh của mình. Thêm lắm...* - Yên gần như nói lên thành lời trong đầu với mình như vậy.

...Song thêm cũng là thêm thể thôi, chẳng bao giờ có ý định đi tìm kiếm nó, chẳng bao giờ phải trấn áp nó, cũng chưa lần nào phải xua đuổi nó... Một sự thăng bằng, khoan thai tự tại đến kỳ lạ.., hay đây là một khả năng tự tại bẩm sinh?.. Yên không trả lời được và cũng không thấy có nhu cầu phải trả lời...

...Hay là niềm đam mê hội họa và âm nhạc đang dẫn dắt ta đi sang những thế giới khác? Những buổi tọa đàm bất tận trong phòng tranh Phạm Trung Nam – một địa chỉ văn hóa ở Hà Nội nhiều khách thập phương trong nước và nước ngoài cố gắng tìm đến khi có dịp... Những buổi triển lãm tranh Phạm Trung Nam tại nước ngoài do Yên chủ trì... Những buổi biểu diễn và mạn đàm về nhạc thính phòng, nhạc giao hưởng do nhóm PH tài trợ khi ở Hà Nội, khi ở Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng.., nhiều nghệ sỹ có tiếng tăm tham gia...

...Tuy tự tại là thế mà vẫn không tránh khỏi đôi lúc Yên lo lắng tự hỏi trong lòng: *...Mình không có thời giờ để buồn? Hay là... mình không còn khả năng cảm nhận cái buồn nữa mất rồi? Cũng có nghĩa ta không còn khả năng cảm nhận tình yêu nữa? Chẳng lẽ đã tụt đến mức như vậy? ... Ta đã hóa đá trong tim hay là đã trở thành một loại gia súc cao cấp! Một con ngựa kéo xe không biết mệt mỏi?! ...Nó đâu có khác ta nhiều lắm?!.. Ôi nếu thế ta còn là người sao được nữa?..*

Trong sâu thẳm có lúc Yên tự thú với mình: *...Trời đất!.. Xua đi sự trống vắng này thật không dễ...*

...Không còn cách nào khác, phải gồng mình vượt lên trên chính mình, để trở về đích thực với chính mình:

- *Ở ta không có khái niệm chạy trốn!..* – Yên tự nói với chính mình như vậy đến tỷ tỷ lần – lúc đi ngủ, lúc hội họp, trong các buổi yến tiệc nhà nước, trong những buổi cãi cọ đập bàn đập ghế tại công sở.., đôi ba lần cái trát công an triệu tập đã nằm trong tay... Những lời mời mọc quyến rũ...

...Đôi lần thất bại và tâm trạng cô quạnh trong ký ức đưa Yên trở về câu chuyện cầu hôn của Bân năm năm xưa năm xưa, sau khi đã đoạn tang chồng. ...*Giá mà hồi đó ta đi bước nữa... Sinh cho Bân một hai đứa con...Một gia đình hạnh phúc đủ bù đắp mọi đau thương... Ôi những năm tháng đau khổ của Bân! Tội nghiệp cho Bân quá...*²

...Bân là phó của Nam trên chiến trường Campuchia, là bạn chí cốt, là người đưa thi hài của Nam từ Siêmriệp về nước năm nào... Bân bao phen chết đứng chết ngồi vì tình yêu chỉ có một bề này, Yên cũng rất quý mến Bân. Ông bà Chính – bố mẹ chồng – và cả nhà họ Phạm cũng hết lòng vun vào cho Bân... Song chuyện không thành là không thành. Yên chẳng hiểu tại sao và cũng chẳng bao giờ thấy cần thiết phải cắt nghĩa cho mình đến nơi đến chốn tại sao cả... Tất cả là tại duyên số?.. Ai mà cắt nghĩa được...

...Hay là tại ta yêu anh Nam quá và vì thế không bao giờ có thể yêu người khác được nữa? Có thể là như thế chăng? – Hỏi được như thế nhưng chưa lần nào Yên tới được tận cùng câu trả lời.

...Đôi lần, hình như Nam bước ra khỏi bức tranh để chuyện trò với Yên. Nam chỉ nói đôi ba câu... Yên cảm nhận được nhưng không sao nhớ lại được lời Nam nói gì... Hình như Nam nói những câu, những ý giống như Trung Nam đã nói với mẹ, giục giã mẹ..., với giọng hiền từ, có phần thúc giục, có phần như cầu xin... ...*Đấy còn là nguyện vọng của cả nhà em ạ! Nghe anh đi... Anh xin em...*

Yên hiểu và cảm nhận được tất cả...

...Có lần Yên ngủ mơ, thấy lại cái ngày Nam từ Campuchia trở về, được nghỉ phép mười hôm ăn cái Tết muộn ở nhà.., rồi đến đám cưới vội, ...đến những giờ phút Nam và Yên lúc nào cũng như trên chín tầng mây, cùng nắm tay nhau bay tới mọi miền ánh sáng chan hòa của thế giới bao la...

...Những lúc cả hai cùng giang tay bay lượn mãi trên những cánh đồng đầy hoa thơm cỏ lạ, giữa tiếng chim muông muôn loài trong không trung... Có lúc Nam và Yên cùng bay sòng đôi hay đuổi bắt nhau, có lúc

² Xem thêm: *Dòng đời*, quyển một, tập II, trang 735...

lạc lối trong bầu trời muôn vàn trăng sao... Rồi lại tìm thấy nhau, rồi lại mất nhau, lại cùng bên nhau bay đi, bay mãi... theo các vòng quay của vũ điệu valse, ...càng bay các vòng quay càng rộng mãi trong vũ trụ bao la.

Tay trong tay đôi mắt đắm đuối của Nam nói lên với Yên những lời yêu thương tha thiết...

- *Bay nữa đi! Bay mãi với em anh nhé!..* – Yên đáp lại.
- ...
- ...

... Cứ thế.., từ dải ngân hà này đến dải ngân hà khác... hai người tay trong tay bay đi... Bay mãi... Đến những ngày đêm ái ân ngắn ngủi...

Cuộc ái ân dang dở...

...Tình dạy Yên thấy đồ lót của mình bị ướt...

Bà chính đã xuống nhà từ sớm. Biết Yên sẽ nghỉ ở nhà cả buổi sáng để chuẩn bị cho chuyến đi xa chiều nay, nên bà không nỡ làm Yên thức giấc.

...Nằm lại một mình thoải mái, Yên ôm chặt cái gối và không muốn dậy: *...Trời vẫn thương ta! Vẫn cho ta một tâm hồn thanh thản trong một thân thể khỏe mạnh... Ôi, ta vẫn yêu, nghĩa là ta không chỉ tồn tại, ta vẫn sống!..*

Niềm khát khao cuộc sống phía trước trào dâng.

Đột nhiên lúc này những suy nghĩ về dự án trường đại học đang xúc tiến àoạt đổ về.

Từ khi bắt tay vào dự án này, Yên thấy cứ lúc nào tâm trí rảnh rỗi lại nghĩ ngay đến nó, với bao điều lo lắng, song cũng gửi gắm bao nhiêu hy vọng.

Thật khó mà tính được công sức tới nay đã bỏ ra cho dự án, những cơ hội làm ăn khác phải hy sinh vì nó... Dự án này chắc chắn sẽ phải tự vận hành được nhưng không thể làm ra tiền và cũng không nhằm mục đích kiếm tiền. Ngay từ đầu

nó đã được Yên chủ trương như vậy. Thật sự đây là dự án khó nhất trong cuộc đời kinh doanh của Yên cho đến nay, vì nhiều rào cản quá. Yên muốn dần dần thực hiện bằng bất cứ giá nào, chỉ vì nặng một lời nguyên...

Bây giờ kiếm tiền không còn là mục đích sống nữa,.. ý nghĩ kiếm tiền để làm giàu đôi với Yên dần dần cũng không còn là cái đích trung tâm. Những lúc tự sự một mình về cuộc đời, về mục đích mình đang theo đuổi, Yên hiểu... *Ta đã giành được quyền tự do đối với đồng tiền, song thật sự ta lại đang đứng trước một thách thức khác lớn hơn nhiều...*

Vì nhân cách làm người ta đã lựa chọn cho mình? Vì lòng tự trọng cá nhân? Tinh thần tự ái dân tộc? Vì nỗi nhục nước nghèo? Vì lời nguyên đối với những người đã khuất ngay từ trong họ tộc mình và rộng ra nữa là trong cả cộng đồng dân tộc mà ta không có quyền bội ước?

Thế còn lời tuyên thệ khi ta vào Đảng?

...Chú Nghĩa đã chẳng bao nhiêu lần chia sẻ với ta: “...Không được phản bội một hy sinh nào! Không một mắt mắt nào được phép bỏ qua!...”³

...Riêng ta, ta đã hứa gì trước vong linh của anh Nam?.. Còn điều gì thiêng liêng hơn là kế tục ước nguyện của anh dang dở?

“...Em sẽ lưng đeo con, tay xách đồ vẽ đi theo anh khắp gầm trời cuối đất... để anh vẽ lên những bức tranh tình yêu thiết tha cuộc sống cho thế gian này!..”

Đã bao lần ta ước ao như vậy, hứa với anh như vậy?⁴

Có không biết bao nhiêu điều thiêng liêng thấm vào từng vi ti huyết quản và trong từng hơi thở của Yên, làm nên con người và lẽ sống của Yên hôm nay. Cùng với thời gian, sự dày dặn trong cuộc đời và những cuộc đối mặt nảy lửa với các loại người vô liêm sỉ thuộc mọi đẳng cấp càng thách thức Yên phải trung thành với lời nguyên trong thâm tâm mình: Hoặc ta thắng, hoặc các người thắng – ở đây không có thỏa hiệp!

³ Đọc thêm những trang cuối cùng của *Dòng đời*, tập 4.

⁴ Xem *Dòng đời quyền một*, tập I, trang 346.

Đâu đó vang vọng trong tâm trí Yên: *...Dân tộc này không thể chấp nhận thỏa hiệp hay đầu hàng các người! Không thể để các người cướp đi tất cả! Nhất định không thể!..*

Song càng va đập vào những tệ nạn, những bất cập trong đời sống hàng ngày, Yên càng thấm thía: Không nóng vội được, càng không thể đơn độc. Tha hóa của quyền lực cộng sinh cùng với mọi yếu kém của nghèo hèn và lạc hậu đang nuôi dưỡng một văn hóa không thể ngày một ngày hai thay đổi được!

...Đây là cuộc chiến mình sẽ phải dân thân đến hơi thở cuối cùng... Phải phủ định tất cả, phủ định triệt để cái thứ văn hóa đang lăm le gặm nhấm tất cả, hủy hoại tất cả những gì đất nước, dân tộc đã tạo dựng nên được trong suốt chiều dài lịch sử của mình! Cái thứ văn hóa được sản sinh ra từ các nhóm quyền lực, các nhóm lợi ích, các tha hóa của hệ thống chính trị - xã hội này... Ý chí mở trường học càng thêm da diết...

Yên không quên lời mình tuyên thệ khi gia nhập Đảng, song chính vì thế mà phải hàng ngày liên hệ với không biết bao nhiêu lời nói, hành động chường tai gai mắt của những người đang nhân danh Đảng tác yêu tác quái...

...Đảng như thế này còn là Đảng của ta? ...Hay là Đảng của ta đã bị tham nhũng chiếm đoạt mất rồi?.. Nó thực sự chỉ còn lại là cái đảng bây giờ!?.. – Yên rít lên như vậy trong lòng... Cái đảng bây giờ có thể phản bội dân tộc này... Nó đang làm như vậy, nhưng ta dứt khoát không!..

...Trời ơi, lời cảnh báo nghiêm khắc của thím Nguyệt!.. – Không biết bao nhiêu lần Yên thốt lên như thế trong lòng để tìm cho chính mình sự kiên trì và lòng dũng cảm Yên đang rất cần trong cuộc đời này.

...Thím nhắc đi nhắc lại với chú Nghĩa và bác Lê Hải – và cũng có nghĩa cho cả những đảng viên khác như Yên - : *...Những người đảng viên chân chính các anh đang phải bước vào một cuộc chiến đấu khó khăn gian khổ nhất trong đời mình... Cuộc chiến đấu mới của cả dân tộc này vì chính mình bây giờ mới bắt đầu đấy các anh ạ... Các anh chưa hình dung hết được đâu, khó khăn gian khổ nhất trong đời mình đấy các anh ạ!..* ⁵

⁵ *Dòng đời*, quyển II, tập 4, tr. 856-858.

...Lại những cuộc tiễn đưa mới của người ở lại... Tôi linh cảm trước nhiều điều...⁶

Trời đất ơi làm sao thím Nguyệt, một người vợ, một người mẹ đã gần hết cả đời mình bao nhiêu lần tiễn đưa chồng và con cháu mình vào nơi ra sống vào chết có thể nói lên những lời như vậy? Người vợ nào, người mẹ nào lại muốn có thêm những cuộc tiễn đưa như vậy? Hay là sự sụp đổ của các nước Liên Xô – Đông Âu và thực trạng đang diễn ra của đất nước mang lại cho thím lời cảnh báo này? Hay là ...vì thím là một đảng viên chân chính, một bà giáo nghiêm khắc dạy Sử?

...Ôi hơn sáu chục năm rồi, bao nhiêu xương máu và nước mắt.., mà bây giờ phải làm lại từ đầu! Hay bây giờ mới thực sự bắt đầu cuộc chiến đấu mới, có phải thế không thím Nguyệt ơi!?. Còn gì cay đắng hơn trên đời này khi cả một dân tộc bị phản bội!..

...Thế còn Đảng?.. Ta trước sau vẫn giữ nguyên lời ta tuyên thệ, vì làm người, ta không thể nuốt lời? Nhưng đảng bây giờ như thế này vẫn còn là Đảng của ta? Còn phần nào là Đảng của ta? Hay bây giờ thành Đảng của ai? Vì sao đến nông nỗi đảng viên con cháu cách mạng nhà nòi như Vũ cũng phải thốt lên “Đảng trong tim tôi và đảng khai trừ tôi là hai đảng khác nhau?”⁷... Phải chăng đảng lãnh đạo biến tướng thành đảng cai trị là thế này đây! Vì thế người ta cứ muốn “độc quyền yêu nước”, cứ muốn “đảng hóa”, muốn “cơ cấu”, muốn ngoan cố duy trì tư tưởng “nhiệm kỳ”... - nghĩa là muốn cùng nhau đến lượt, cùng nhau chia chát, cùng nhau vơ vét.., và thi nhau làm tan hoang đất nước này! Tất cả nhân danh đảng của giai cấp công nhân, nhân danh đội tiền phong của cách mạng!..

Nghĩa là ta đã bị cái Đảng nhân danh như vậy phản bội? Còn lại cái gì trong cái Đảng nhân danh này của hôm nay là cái chất cách mạng chân chính vì dân vì nước của Đảng của ta trước đây? Còn gì nữa không?..

Chú Nghĩa chẳng đã bao nhiêu lần cảnh báo về những cuộc chia quả thực sau mỗi cuộc cách mạng!⁸.. Tất cả những điều này đều bị bỏ ngoài tai? Đều là chuyện nước đổ đầu vịt?.. Bác Tám Việt ơi, bác Sáu Dân ơi, bác Lê Hải ơi.., các

⁶ Đọc thêm những trang cuối cùng của *Dòng đời*.

⁷ Đọc thêm: *Dòng đời*, quyển một, tập II, trang 712...

⁸ Đọc thêm: *Dòng đời*, quyển một, tập I, trang 8.

bác đang nghĩ gì về đất nước ta hôm nay? Phải làm gì cho đất nước này?.. Trên 30 năm xây dựng trong hòa bình mà đất nước vẫn đứng trước ngã ba đường..., hình như đang lún sâu vào ngã đường trở thành đất nước làm thuê, đất nước cho thuê... Ông Học nói đúng!.. Con rồng con hổ đâu chẳng thấy, hay chỉ là một quốc gia nô dịch mới mới đang xuất hiện trong vùng trời này, với mọi tệ nạn tham nhũng bắt rễ sâu sắc trong hệ thống kinh tế - chính trị của đất nước!?

Vũ nói đúng. Đảng kết nạp ta và đảng hôm nay là hai đảng khác nhau!

Nhưng mà làm sao tách bạch được hai đảng khác nhau này!? Trong cái này có cái kia, trong cái kia có cái này, mọi diễn biến tùy thời thế là chính... Còn nếu phải tùy thuộc vào ý chí của chúng ta thì hầu như không có gì!.. Có phải thế không? Nếu phe xã hội chủ nghĩa không đổ thì sao? Cái nào sẽ thắng cái nào? Sẽ làm gì có đổi mới! Chỉ có điều lịch sử chẳng bao giờ có chữ “nếu”, ví dụ như nếu xây nhà trên cát không đổ!.. – đấy mới là tất cả. Các ông Gorbachov và Yeltsin ạ, dù ai muốn chửi các ông hết lời thế nào, khếp các ông vào tội gì cũng được... Dù các ông yếu kém đến mức nào... Nhưng bước ngoặt lịch sử này không thể thiếu các ông! Có phải như vậy không? Nghĩa là bước ngoặt lịch sử nào cũng đều phải ghi lại dấu ấn bằng những con người riêng của chính nó?.. Không có các ông cũng sẽ có những người khác như các ông!.. Bước ngoặt này là lịch sử của các ông...

Còn bước ngoặt đi vào đoạn đường mới của Việt Nam sẽ được đánh dấu như thế nào đây? Giữa đúng và sai cứ hai trong một và một trong hai như thế này làm sao mà tách bạch ra được? Cái nào đang lấn át cái nào? Cuộc đời chẳng lẽ oái oăm đến vậy sao?

Lý tưởng giờ đây đã tha hóa thành quyền lực, rồi đến lượt chính quyền lực được sinh sôi từ tha hóa này tìm cách gặm nhấm tất cả, ăn gỏi tất cả trong tâm với của nó để nuôi sống chính nó, ...cho đến khi chính nó đẻ ra sự phủ định mới, lý tưởng mới!.. Trời đất ơi, chẳng lẽ cái vòng xoáy luẩn quẩn của tiến hóa không có điểm dừng là thế này hay sao?

...Tai ương hiện nay phải chăng là ở chỗ quyền lực đã sinh sôi đủ các loại âm binh những nhiễu, quây phá trùng điệp khắp nơi chốn trong cả nước, câu kết lại thành bè thành mảng, thể chế kiểm soát chúng ngày càng tê liệt, bị biến dạng thành con tin, thành công cụ của chính các âm binh này?..

Ôi có phải thế không, một khi quyền lực trở thành con tin của những âm binh do chính nó sinh sôi ra!..

...Không dưới một lần yếm tự phản tỉnh mình: Là đảng viên, tay ta đã nhúng chàm đến đâu trong cái bể tội lỗi do tha hóa này gây ra? Không một đảng viên nào dù chân chính đến đâu chẳng nữa có thể được phép coi mình là vô can trước thực trạng hiện nay của đất nước – Thạch hỏi đúng đấy!.. Bởi lẽ hoặc thiếu dũng cảm, hoặc chưa dám trung thực đến mức mắt còn.., hoặc chính mình cũng bất cập và tha hóa, hoặc ấu trĩ để cho chính mình bị lừa gạt, hoặc chính sự tiếp tay có ý thức hay vô ý thức cho phản bội xảy ra ở trong Đảng.., tất cả đang bằng cách này hay cách khác cộng sinh lại thành những nguyên nhân gây ra thực trạng đất nước hôm nay. Có phải thế không?..

Làm sao nói khác được! Cái kết cục hôm nay không phải là của Đảng này thì là của ai? Đảng viên chẳng lẽ được phép nói mình vô can?..

Phải, ít hay nhiều, có ý thức hoặc vô ý thức, tất cả các đảng viên đều mắc tội! Kẻ trực tiếp phạm tội đã đành. Kẻ bất lực, vô thức hay tòng phạm cũng không thể tự cho mình là vô can được! Kẻ hèn nhát, ngậm miệng cũng không thoát tội được! Nhận trách nhiệm, nhận vinh quang của Đảng về mình, thì cũng phải nhận lấy tất cả mọi hệ lụy. Ôi thím Nguyệt ơi, thím nói đúng đấy...

- ...Anh Nam ơi, nếu còn sống hôm nay anh sẽ nói gì? Nếu còn sống, đồng chí đồng đội đã ngã xuống của anh sẽ nghĩ gì? nói gì? Cho em biết đi, anh sẽ nói những gì?!...
- Anh cũng có lỗi cho thực trạng của đất nước hôm nay chứ! Làm sao mà anh thoát tội được, có phải không anh?.. Có cách gì bào chữa cho anh là vô tội không?..
- Trời đất ơi có thể oái oăm đến như vậy được không anh?
- ...Nhưng mà anh mắc tội lỗi gì cơ chứ anh Nam? Tội quá trung thành? Tội quá dễ bị sai bảo? Tội không biết mình cũng chỉ là một công cụ, một phương tiện? Tội về chữ “ngộ” còn quá nhỏ bé của mình? Còn tội gì khác nữa?..

Ôi, ngoài dang hiến tính mạng mình, anh đã được Đảng này ban cho những gì cơ chứ?.. Để rồi hôm nay cũng phải cùng với em, cùng với tất cả các đồng chí của anh tay đã nhúng chàm như vậy?.. Tội đã lấy mình thấp đuốc làm vinh quang cho Đảng này!?.. – Yên thấy ngực mình rúm rỏ, đau nhói...

- Nói đi: Anh được ban phát cho những gì, anh Nam!?

- *Hay là anh được ban ân huệ hy sinh chính mình, lấy mạng sống của mình góp phần làm nên hào quang cho cái Đảng nhân danh hôm nay? Để làm lóa mắt nhiều người!?*
- *Cũng có nghĩa là sự hy sinh của anh đang hà hơi tiếp sức đạo lý cho tồn tại của quyền lực sinh sôi từ tha hóa hôm nay?*
- *Còn gì nữa mai chua chát hơn thế nữa không hả anh Nam?*
- ...

Yên hỏi hoài, hỏi mãi, để tự tìm câu trả lời...

Lý tưởng của Đảng mà anh tôn thờ đã hun đúc nên con người anh. Không thể khác được! Nó không dính dáng gì đến ngày hôm nay!

Chỉ có sự phản bội của quyền lực tha hóa hôm nay đang dần dần ăn cắp đi lịch sử vinh quang của Đảng này, đang lăm le lấy đi tất cả của anh và của cả dân tộc này! Nó đang đánh tráo tất cả! Không thể nói khác được! Cả những hy sinh mát mát trong gia đình nhà ta cũng đang được nó lợi dụng vào việc làm giàu thêm cái vốn lịch sử, để nó có thể mài ra mà sống tiếp, mà sinh sôi thêm con cháu!?! Ôi Huệ, cả em nữa! Em ở nơi nao trên biển cả?! Em có đáng chết như vậy không? Hàng chục năm rồi, nhưng vai chị vẫn nóng bỏng những giọt nước mắt của thím Lễ hôm nào...

...Không!.. Muôn vàn lần không!.. Quyền lực sinh sôi từ tha hóa hôm nay không dính dáng gì đến Đảng một thời đã làm nên chúng ta anh Nam ạ! Có phải thế không?

Nó càng không có quyền giương lên ngọn cờ đã từng có sức mạnh hiệu triệu cả dân tộc! Đó không phải và không hề bao giờ là ngọn cờ của nó! Không thể chấp nhận sự đánh tráo này!..

Nhưng than ôi chúng ta thực sự bất lực, không sao bóc trần được sự đánh tráo này anh Nam ạ! Đây mới chính là lỗi của chúng ta!.. Không có cách gì biện minh được anh Nam ạ. Trên trán mỗi chúng ta chữ “hèn” đã bị cái triện sắt nung đỏ đóng vào quá sâu mất rồi. Không có cách gì gột tẩy được!.. Nhưng không oan uổng anh Nam ạ! Trong trường hợp chúng mình, đúng là người bị mất cắp cũng mắc tội, có phải thế không anh?! Tội vì hèn yếu nên để mất cắp! Tội vì không chiến thắng được kẻ cắp!..

...Ít nhất đây là cái tội để mất cấp mà lặng thinh hoặc không dám than thở. Tội không dám hô hoán lên mình bị mất cấp để cảnh báo mọi người khác! Tội không dám vạch mặt kẻ cấp! Tội không dám cùng nhau đứng lên bắt kẻ cấp... Ôi, bằng ấy cái tội cộng lại có thua kém bao nhiêu tội đồng lõa? Hề là đảng viên, làm sao có thể nói mình vô tội được anh Nam!?..

*Song không ngu không hèn như thế làm sao ta sống được như thế này?
Không ngu, không hèn như thế làm sao ta còn giữ được ta là ta?..
Viết cái gì, nói cái gì, làm gì cũng phải rào trước đón sau... Nói ít hiểu nhiều, cái gì cũng sự thật một nửa, chẳng bao giờ dám nói đến nơi đến chốn!..*

Ôi quán tính lịch sử này của muôn đời mới ác nghiệt làm sao! Không một sự nô lệ nào, dù đầy xiềng xích đến đâu, cũng không thể so sánh với sự nô lệ không hình không dáng của cái quán tính lịch sử này!

Càng sau này ta mới càng thấu hiểu thêm tâm trạng của chú Nghĩa, mới rõ thêm vì sao má Sáu Nhơn đã đến mức phải xé Tuyên ngôn Độc lập mà chính má đã đem tính mạng của mình và tất cả con cháu mình ra bảo vệ nó suốt mấy thập kỷ giữa Sài Gòn đầy máu lửa!⁹

...Ôi không ai khác, chính ta, trong thâm tâm ta đã không dưới một lần ly khai hay phủ nhận cái đảng nhân danh hôm nay. Chính ta cũng không sao giải thích được cho mình: Sự khôn ngoan hay tính hèn nhất? Không hèn như thế này ta làm sao mà tồn tại được dưới chế độ này?.. Sự thật là ta có thể bị giẫm bẹp bất kể lúc nào, thậm chí quyền lực còn có thể khoác thêm cho ta bất kể tội danh gì để giữ lấy cái tính chính đáng của nó... Ta cam chịu làm một con mồi, một nạn nhân như thế của quyền lực? Tại sao ta chưa dám noi gương má Sáu Nhơn xé tấm thẻ đảng viên của mình? Hay ta hèn như thế mới là khôn ngoan?.. Cái đảng hôm nay, cái đảng của nhân danh, có gì không dám làm để bám lấy cái chính danh không phải là của nó?

...Cái đảng nhân danh hôm nay với Đảng ta tuyên thệ hôm qua đâu phải là một!..

Thế hệ ta hôm nay quả là hèn nhất hơn thế hệ cha ông!..

⁹ Đọc lại *Dòng đời* tập IV, trang 663-677.

Thế nhưng... Chẳng nhẽ cứ nhất thiết phải nộp mạng cúng tế bạo quyền để đòi lấy hai chữ khí tiết mới là đặc đạo hay sao? Như thế mới là khôn ngoan?

...Không, như thế mới là ngu dốt chứ?.. Ta với cái quyền lực hiện thân cho cái đảng nhân danh này đâu còn gì dây mơ rễ má với nhau? Sao ta quyết đi đến cùng mà mãi không tới thế này?!..

...Nhưng không bao giờ ta tự trời bỏ mình! Cho dù ta đúng ta sai như thế nào!.. Không bao giờ!..

...Ôi nếu từng đảng viên nhận ra sự đánh tráo giữa hiện thân của quyền lực tha hóa hôm nay và Đảng hôm qua đã từng dựng lên ngọn cờ cứu nước cho cả dân tộc, đã thu giang san về một mối!

“...Cái giá phải trả cho độc lập thống nhất đất nước lớn quá mà vẫn chưa trọn! Hãy nhìn ra bốn phương trời đất của tổ quốc giang san, rồi nhìn vào trong lòng dân tộc mình hôm nay.... Đến bao giờ chúng ta mới có đủ tâm trí nhận ra điều này hả các con? các cháu?..

Đừng quên lời đòi nợ của Má Sáu Nhơn đối với Đảng này!..”

“...Hãy nhìn ra bốn phương trời đất của Tổ quốc giang san, rồi nhìn vào trong lòng dân tộc mình hôm nay...” ...Ôi những dòng chữ xé lòng ấy trong bức thư tâm huyết của ông Học nhà mình!..

Phải, hãy nhìn đi! Mở to mắt ra và nhìn thật kỹ đi! Và ngươi thấy gì hả Yén?

Ngày nay quyền lực xưng xưng nói rằng chủ nghĩa xã hội là sự lựa chọn của dân tộc, nhân danh cái độc lập dân tộc gắn với chủ nghĩa xã hội để khẳng định sự tồn tại của nó.

Nhưng chủ nghĩa xã hội nào? Nội dung nó là gì?

... Cái được gọi là sự lựa chọn của dân tộc đang diễn ra thực chất là sự hoành hành của quyền lực này? Cái đang diễn ra đích thực là sự lựa chọn của dân tộc?

...Trước sự đánh tráo đang diễn ra, cái gì bắt ta phủ nhận hay phải che đậy, phải bọc kín chính ta..., đến mức bao lần ta phải tự hỏi lại chính mình: Ta bây

giờ còn là ta nữa không? Ta đang là thật hay là giả? Lúc nào ta là thật, lúc nào ta là giả? Đây chính là vai diễn của kẻ bị nô dịch đang sắm vai người tự do?..

Ôi chữ “hèn” và chữ “nhẫn” như thế có khác gì nhau! Cả hai đều thật khó nuốt làm sao!..

Trời đất, nhưng không hèn, không hai mặt như thế này làm sao mà sống sót được trong cái cối xay người trá hình đang hiện hữu trên đất nước? Ta thừa lý lẽ để biện minh cho sự sống sót này, chẳng kém gì lý lẽ quyền lực đang biện minh cho sự tồn tại của nó! Hay là không sống sót nổi trong cái cối xay người trá hình này, chịu thua cái cối xay thịt này mới là hèn là ngu chứ?.. Có phải như vậy không?.. Ôi ta quyết đứng bằng hai chân ta trên đất nước ta, không trốn chạy đi đâu cả! Còn mô mả anh Nam nằm đây... Nhưng sao đứng trên đất nước của ta, muốn giữ cho ta là chính ta lại khó đến nhường vậy!.. Ta còn thuộc về Đảng của ta trước kia đến chừng nào? Ta hôm nay đã biến thành phần tử của cái đảng nhân danh kia tới đâu?

...Khái nói đúng, ta không thể chọn được lịch sử. Nhưng lựa chọn cách ứng xử là việc của ta chứ? Ôi, cuộc chiến đấu khó nhất của dân tộc này bây giờ mới bắt đầu... Đúng lắm thím Nguyệt ạ...Ngày xưa chú Nghĩa, bác Lê Hải còn có chỗ ẩn náu che chắn trong vùng địch hậu. Hôm nay những người đảng viên chân chính chúng ta ngoài nơi ẩn náu trong trái tim mình còn có chỗ nương trú ở đâu?

...Mà lạ quá sao đến giờ này họ vẫn chưa khai trừ ta ra khỏi Đảng? Họ có ty tỷ các lý do viện ra, từ Điều lệ, từ 19 điều cấm, từ cơ man nào các Nghị quyết để làm việc này cơ mà! Có thể quý quyết đến thế nữa hay sao? Thà rằng quyền lực này cứ thẳng tay khai trừ ta, sẽ nhẹ gánh hơn cho ta biết bao nhiêu!.. Thật giả cũng sẽ trở nên rõ ràng hơn, tay ta cũng đỡ phải dẫm vào cái việc tự mình bóc trần trắng đen... Nhất là từ cái ngày ta quyết định đuổi cổ một đám đảng viên ám ó ra khỏi xí nghiệp được liên doanh Vĩnh Phúc năm nào!.. Đã mấy lần ta nhận cảnh cáo nghiêm khắc... Song khai trừ ta thì hình như họ nhất quyết không! Họ muốn ta phải tự tay cắt cầu, để ta tự dựng chính ta lên thành kẻ ly khai, kẻ phản bội! Quyền lực nào mà chẳng muốn tham những cả lẽ phải!.. Ta đi guốc trong bụng mấy người...

...Hoặc ta là ta! Hoặc là nếu không đủ khôn ngoan rồi chính ta cũng sẽ bị guồng máy tha hóa này xay vụn, sẽ cho ra bã, hay là sẽ nhào nặn ta thành một con rối mà thôi! Có lẽ đây là thách thức ta phải chấp nhận? Có sự lựa chọn nào khác nữa không?!..

Tất cả chỉ hun đúc thêm quyết tâm của Yên: Phải kiên trì như ròi non lấp biển vậy! Phải bằng cách nào đó bắt đầu từ góp phần thay đổi con người, từ làm lại, đào tạo lại con người..., để cuối cùng tạo ra được điều kiện căn bản nhất có thể thay đổi được tận gốc... Đến nay bao nhiêu bậc tiền bối đã chỉ ra: *Chỉ có tri thức mới có thể kéo dân tộc ta ra khỏi được quá khứ của chính mình!*.. Cả nước đang bức xúc về thực trạng giáo dục lạc hậu hiện nay.

Một trăm năm Đông Kinh Nghĩa Thục càng thôi thúc Yên lựa chọn con đường này – Yên đã phát biểu rõ ràng như vậy tại buổi lễ kỷ niệm với lập luận dứt khoát:

“Nhớ tới Đông Kinh Nghĩa Thục, chúng ta nên khắc cốt ghi tâm bài học lịch sử: Không có dân trí mới, không có con người mới, đất nước không có khả năng chống lại lực hấp dẫn của quán tính lịch sử...Thay đổi gì đi nữa mà không chặt đứt được vòng xoáy liên hồi của cái quán tính đầy tai ương này, thì chúng ta lại sẽ chỉ dựng lên được sự nô dịch mới còn tồi tệ hơn hoặc không kém của chính chúng ta cho chúng ta mà thôi!.. Không chặt đứt được cái mắt xích tai ương này, trong cạnh tranh toàn cầu ngày nay nước ta chỉ có cơ may trở lại con số không to hơn! Tôi không hù dọa các bạn đâu, những vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội nóng bỏng chúng ta đang phải đối mặt là sự cảnh báo nghiêm khắc. Không ăn bớt được gì đâu! Mong các bạn đừng quên điều này.

Thưa các bạn, trong mọi cuộc đấu tranh giải phóng, cuộc đấu tranh giải phóng khỏi sự nô dịch của chính mình mà ngày nay cả dân tộc ta đang tiến vào là gian khổ nhất, quyết liệt nhất các bạn ạ! Trên con đường này, giáo dục, chứ không phải công nghiệp hóa hiện đại hóa, mới là yếu tố quyết định vận mệnh dân tộc ta trong thế kỷ 21 và mãi mãi về sau...

Cuộc đấu tranh giải phóng chính mình khỏi quá khứ của mình không có tiền tuyến, không có hậu phương, chỉ có trận địa ngay trong mỗi con người chúng ta, bắt đầu từ mỗi chúng ta!.. Trước hết, là chiến đấu chống lại cái hèn cái dốt của chính chúng ta! Trước hết, mỗi người đảng viên chân chính của Đảng Cộng Sản Việt Nam phải bước ra khỏi cái bóng của chính mình!..”

Tiếng vỗ tay nổ ran hồi lâu.

Cũng tại buổi lễ kỷ niệm duy nhất này trong cả nước nhân 100 năm ngày Đông Kinh Nghĩa Thục, diễn giả thạc sỹ dược sỹ Nguyễn Thị Bạch Yến lần đầu tiên công bố trước công luận dự án thành lập trường đại học của nhóm PH.

...

- ... **G**ải phóng chính mình khỏi quá khứ của mình? Rành rành kêu gọi làm phản cách mạng, thế mà không cho công an ra khóa mõm nó lại!..
- ...*Bước ra khỏi cái bóng của chính mình!?* Kêu gọi như thế có khác gì học đòi Yeltsin đưa Đảng ra Tòa án Hiến pháp không?..

Vị quan chức cao cấp là khách mời danh dự của buổi lễ kỷ niệm Đông Kinh Nghĩa Thục nói vào tai ông Tám Việt như vậy! Vị này bắt buộc dĩ phải góp mặt vào buổi lễ, theo chỉ thị của trên. Cần như thế, để chụp ảnh đăng lên báo, để cho thiên hạ xem là Đảng không thờ ơ với kỷ niệm về Đông Kinh Nghĩa Thục... Ngoài một vài bài nhạ như nước ốc của mấy tờ báo khác nữa, công chúng hầu như không biết hay không quan tâm đến *Một trăm năm Đông Kinh Nghĩa Thục*. Có thể vì chuyện này chẳng nghĩa lý gì so với chuyện cơm áo gạo tiền của đời sống dân thường hàng ngày, nhất là vào lúc thời giá cứ bay lên vun vút thế này. Có thể vì sự kiện này quá tầm thường và không nằm trong chương trình tuyên truyền vận động đã được Tuyên giáo cài đặt. Có thể sự kiện này quá vụn vặt so với đợt vận động học tập tư tưởng Hồ Chí Minh sâu rộng khắp cả nước với hàng trăm cuộc hội thi, hội thảo rầm rộ được tiến hành từ hai năm nay, bài vở tham gia cuộc thi được đo tính bằng tạ bằng tấn. Trên báo chí lúc này những hình ảnh hoạt động của các hoa hậu quốc tế và Việt Nam tại Hội An, Thành phố Hồ Chí Minh, Hà nội...đốt cháy trang nhất hầu hết báo chí trong cả nước. Và lại cái *100 năm Đông kinh nghĩa thục* này đâu có dính dáng gì đến cái giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa hôm nay... Phải chăng là như thế?..

Bên ngoài xã hội lao xào vào tai Yến:

...Người là con điểm chính trị không hơn không kém!
...Đây là kẻ đang đứng xếp hàng cả hai con đường, cho hôm nay và cho một tình huống khác... - giống như người ta đã từng xếp sẵn cục gạch xí chỗ ở bất kỳ chỗ nào, lúc nào, cho bất kỳ mua hay lĩnh cái gì trong thời bao cấp..!

Một vài cú điện thoại lạnh lùng nhắc nhở Yến.

Nhưng một vài bài báo lại gọi Yên là “*sản phẩm hai mặt của chế độ*”, là “*con buôn mà rắp ranh làm chính khách!..*” Có người cả quyết: “*Nói năng như thế mà nó không bị vào tù thì chỉ có thể là chim môi! Chí ít cũng là để tô vẽ cho chế độ!..*”

Đạn bắn từ mọi phía.

Có nhiều lý do.

Nhất là người ta thấy đảng viên Nguyễn Thị Bạch Yên đẹp gái, ngang bướng, giàu có, nói năng lung tung *mất lập trường* ...mà đến nay vẫn chưa hề hấn gì!..

Nếu đem những bài Yên viết trên báo, những lời phát biểu của Yên tại một số diễn đàn... “*muốn chống tham nhũng có hiệu quả phải chống từ hệ thống...*”, những bài đòi *cải tạo tập đoàn kinh tế quốc doanh...*, quan điểm của Yên chống “*nền kinh tế GDP tỉnh*”, chống “*tư tưởng nhiệm kỳ*”... rồi đem so sánh với những bài báo “*chống chế độ*” nhan nhản trên các báo mạng, quả thật chưa biết cái nào nặng ký hơn cái nào... Và như thế là đủ để bắt giam, để khởi tố.. *Mấy cái vụ lệt xệt về dân chủ nhân quyền* mới đem ra xét xử vừa rồi... suy ra chưa hẳn đã ăn nhằm gì so với tác động của những lời nói của Yên đối với dư luận!..

- *Thế mà ả ta vẫn không bị tóm?*
- *Chưa bị tóm!*

...Yên vẫn cười nói nhả răng ngoài đời, vẫn nhớn nhợ nay đây mai đó nước trong nước ngoài, vẫn được vời đến các cuộc họp mang tính tượng trưng trung bộ mặt quốc gia, một số diễn đàn quốc tế... Đã thế tính Yên lại rất năng nổ trên các diễn đàn – vì Yên không có thời giờ đi họp chỉ để khoe tên, khoe phần son, đồ nữ trang, khoe quần áo, thi nhau “*chấp nửa trái*”!.. Những người này thường loe xoe bu quanh mấy các *anh Hai, Ba, Tư, Năm, Sáu, Bảy...* đây quyền thế, không hiếm khi sự bu quanh như thế là khúc dạo đầu cho những chuyện khác, những dự án...

Toàn bộ sự xuất hiện của Yên trước công luận, dù là ở đâu, lúc nào cũng như gai chọc mắt khối người, nhất là các bà chủ:

- *...Hay là vì cái lợi thế đẹp gái như mấy nữ bộ trưởng kia nọ?*
- *...Ồi dào, ả ta chỉ cần cọ mông một cái vào thủ trưởng, thì dù có là ông trời đi nữa ả ta xin gì cũng phải cho! Đánh quả nào mà không thắng?*

- ...
- *Hay là tùm ả ta sẽ đứt dây động rìng?*
- *Hỏi như thế là ngu! Là chẳng hiểu gì về cái bộ máy cai trị này cả!*
- ...
- *Vợ liệt sỹ. Đụng vào rách việc đấy!*
- *Vợ liệt sỹ thì ăn thua mẹ gì! Tù Côn Đảo còn chẳng ăn ai nhé!..*
- ...

Một lần bà Chính, tờ báo *An ninh toàn cầu* trong tay, hốt hải chạy đến hỏi con dâu:

- Yến ơi, con viết lách thế nào mà bài báo này đòi phải truy cứu con trách nhiệm hình sự về tội nói năng vô trách nhiệm?

Yến cầm lên tờ báo, đọc xong trao lại bà Chính:

- Có gì đâu mẹ, vụ thực hiện đề án 112 về tin học hóa hệ thống cơ quan hành chính quốc gia thất bại, con đòi xử lý nghiêm người thực hiện sai, nhưng con cũng đòi phải truy cứu trách nhiệm người ra đầu bài sai. Có vậy thôi mẹ ạ.
- Con có biết đòi thế là thế nào không?
- Có chứ ạ. Nhưng nếu không làm như vậy thì đất nước chỉ có tụt hậu và đổ vỡ mãi. Con nói thẳng thừng, đề án đào tạo 20 nghìn tiến sỹ sẽ là một đầu bài sai mới, sẽ nguy hại hơn nhiều, vì nó liên quan đến con người. Trước đó đã hàng chục đề tài nghiên cứu khoa học KX cấp nhà nước thất bại, tốn không biết bao nhiêu trăm tỷ nhưng không ai thèm rút kinh nghiệm!
- Đành rằng câu chuyện là thế, con lay chuyển được họ sao?
- Còn biết bao nhiêu đầu bài sai khác nữa trong đầu tư, trong kinh tế, trong các quyết sách chính trị... mẹ ạ. Cứ đầu bài sai mãi như thế đất nước này làm sao mở mày mở mặt được hả mẹ? Sao lại cứ bắt cả dân tộc này ề cổ gánh chịu mãi những đầu bài sai của người cầm quyền? – khó khăn lắm Yến mới tự kiềm chế được mình.
- Chết, đừng nói oang oang như thế con...Còn những lời đàm tiếu ác khẩu về con thì thế nào?
- Thiên hạ biết gì về con mà nói hả mẹ!
- ... - bà Chính cảm thấy vững lòng về phẩm chất con dâu mình, nhưng nỗi lo cho con dâu mình tăng lên gấp bội. ...*Mà phải, tụi bay biết gì về con ta mà nói!..*

Có những lần thất bại ê chề trong kinh doanh mà bề ngoài Yén vẫn phải lấy ngậm bồ hòn làm ngọt, những rào cản quan liêu đến lố bịch, tệ nạn tham nhũng quý quyết hơn bất kỳ ngôn ngữ nào có thể nói lên được của hệ thống, những lề thói trở thành văn hóa được sản sinh ra từ sự vận động của hệ thống, sự lây lan của nó trong toàn xã hội và sức ngấm sâu của nó vào đến mọi tế bào của cộng đồng..., nhất là từ khi làm chủ được đồng tiền, tất cả càng thôi thúc Yén theo đuổi bằng được dự án trường đại học. ...*Phải đi trên con đường có sức thuyết phục!* – Yén tâm tâm niệm niệm như vậy, cả nhóm PH nhất trí đứng đằng sau.

Kể từ khi phác thảo những ý tưởng đầu tiên, đã gần bốn năm theo đuổi dự án này rồi... Thế mà vẫn còn hàng trăm việc vô bổ phải làm, hết chờ duyệt nọ đến chờ duyệt kia, trong khi đó đất đai chờ việc, vốn chờ việc, người chờ việc, được duyệt rồi lại bắt đem duyệt lại... Song Yén quyết theo tới cùng...

...Cùng với tất cả những ai tâm huyết góp gió thành bão! Nhất quyết phải bắt tay vào việc trồng người để thay đổi dần dần và mãi mãi từ gốc đất nước này... Ta không đơn độc. Không có con đường nào khác... Phải kiên trì và thâm lặng!.. Bây giờ hoặc không bao giờ... Yén tự nhủ với mình như vậy, trong đầu toan tính các việc để rút ngắn hơn nữa cái thời gian chết cho những việc “vô bổ”...

Lan bước vào, hai tay đưa cho Yén cái điện thoại di động.

Đầu bên kia là tiếng nói của Tân từ Helsinki: Sự chuẩn bị cho công việc của Yén ở Helsinki đã xong. Trường đại học Helsinki đã mời đủ các thành viên thảo luận từng đề tài cho một tuần làm việc của đoàn Yén với trường. Ngoài ra Tân cho biết bà giáo sư Liane Marakov, thành viên ban lãnh đạo Hiệp hội nghiên cứu khoa học châu Âu, sẽ mời đoàn của Yén đến ăn cơm tối tại nhà riêng. Sau khi đến thăm cuộc triển lãm tranh của Phạm Trung Nam ở Helsinki năm ngoái, bà Liane Marakov trở thành người bạn mới của Yén.

Phạm Trung Tân là giáo sư toán chính thức của trường đại học Stockholm sau khi đã chu du đi thỉnh giảng nhiều năm tại châu Âu, Mỹ, Trung Quốc, Nhật... Tân là con chú Nghĩa, hai chị em kỳ này sẽ gặp nhau và cùng có mặt trong đàm phán tại Helsinki. Nếu dự án trường đại học của nhóm PH thành công, Tân sẽ cùng cả gia đình chuyển về sống ở Việt Nam. Nhóm PH mời Tân làm giám đốc của trường, Tân nhận lời. Vợ Tân, Linda Palme – lẽ ra phải là Linda Phạm Trung, là người Thụy Điển. Bà Nguyệt, mẹ Tân, cứ thắc mắc mãi là cặp vợ chồng này đến

bây giờ vẫn không làm lễ cưới, đưa con gái duy nhất của họ bây giờ đã học xong đại học mà họ vẫn sống với nhau, chưa có giấy giá thú...¹⁰

Tham gia đoàn của Yến còn có Khái, tiến sỹ vật lý, chồng của Mai, con rể chú thím Nghĩa. Khái là chủ nhiệm ban biên tập báo cáo nghiên cứu khả thi thành lập trường đại học của nhóm PH. Đoàn còn có một chuyên gia tài chính về các dự án của Ngân hàng PH. Cẩm Liên là thư ký riêng của Yến, đồng thời là thư ký của đoàn trong chuyến đi này. Theo một số nguyên tắc đề phòng rủi ro của nhóm PH, Vũ và Yến không bao giờ cùng tham gia một chuyến bay hay cùng đi công tác chung dài ngày ở nước ngoài. Nhưng dự án này rất quan trọng và khác hẳn mọi dự án kinh doanh có lợi nhuận của nhóm PH, nên nhóm quyết định Vũ cũng tham gia – đây là trường hợp ngoại lệ đầu tiên của PH. Nhóm PH không bố trí phiên dịch cho công việc khi còn ở giai đoạn thương thảo tế nhị này.

¹⁰ Xem *Dòng đời*, quyển hai, Tập III, trang 127.

Cường đá, là anh ruột của *Vua lò vôi* và là *bố dượng* của *trùm xe vua*. Cái nhà toàn là *vua* này có cái tên chung là *nhóm Cường đá*. Cảnh thạo tin Sài Gòn còn đặt cho nhóm *Cường đá* cái tên **tổ chầy**, bởi vì nó biết quá nhiều chuyện ở cái thành phố đông đúc này.

Nếu nhìn người theo quan điểm lý lịch và thành phần giai cấp, thì cả ba nhân vật này đều xuất thân từ... - thật là khó xác định: một chút nông dân, một chút công nhân, một chút tiểu thương kiêm cò môi, chạy áp-phe đủ các thứ hàng – kể cả chạy bằng cấp, chức vụ, chạy án..., thậm chí một chút vô sản, vô sản lưu manh nữa - vì đã có tháng năm xa xưa thời niên thiếu họ tay trắng, phải kiếm sống bằng bán sức lao động trên mỏ đá, trên công trường, ăn dầm nằm dề không ít với đủ các loại người du thủ du thực...

Thôi, cứ tạm gọi cái đám *Cường đá* xuất thân từ nhân dân lao động cho tiện và cũng đỡ ách khẩu.

Trên *Cường đá* còn một người anh nữa, anh Hai, nhưng bị lạc mất tích từ năm lên sáu, cho đến bây giờ không biết sống chết thế nào. Bản thân *Cường đá* vào đời là công nhân mỏ đá, khởi nghiệp là kinh doanh khai thác đá, chiến công lớn nhất là đã san phẳng cả một quả núi đá...

Mọi khó khăn ác nghiệt, những lúc treo người trên vách đá thẳng đứng với mọi tính toán phải mạo hiểm bằng cả mạng sống, cái nóng cháy lửa và cái rét thấu xương của mỏ đá ở mỗi loại thời tiết, những cái chết ập đến trong chớp mắt, đá chỉ hiểu được tiếng nói của các vụ nổ mìn và những nhát búa, nhát chòong..., tính láu cá đánh đố hết đội trưởng này đến đội trưởng khác và cuối cùng là ngoi lên mua luôn cả chủ mỏ, làm chủ cả quả núi..., tất cả đã tạo nên tính cách lý và lợm của con người *Cường đá*.

- *Núi đá tao còn bạt sạch banh. Tụi bay không đũa nào là cái thá gì! Cứ liệu hôn!..*

Đây là câu nói thường gặp mỗi khi *Cường đá* giao tiếp với mọi người cùng bọn. Cái tên Ba Cường dần dà biến dạng thành *Cường đá* là do câu nói của miệng đầy tính cách *anh chị* này.

Vợ *Cường đá* là hoa khôi làng, nguyên là vợ hai ngoài giá thú của chủ mỏ đá. Khi chủ mỏ phá sản treo cổ tự tử, toàn bộ cơ nghiệp và người đẹp này rơi vào tay *Cường đá*, cùng với đứa con riêng bây giờ là *trùm xe vua*. Cũng có ý kiến nghi ngờ chủ mỏ bị bức tử. Nhưng ở cái nơi đá và núi đều không biết nói, đã treo cổ thì là tự tử, mọi suy luận khác không có đất mọc.

Không rõ vì lý do gì, *Cường đá* không có con, nên quan hệ giữa *Cường đá* với đứa con riêng của vợ là Hai Điều – rất gắn bó. Bản thân Hai Điều hầu như không còn nhớ hay ít nhắc đến bố đẻ của mình, có thể vì ông chủ mỏ đá này chết lúc mẹ con Hai Điều túng quẫn nhất, sau đó lại được bố dượng là *Cường đá* chiều chuộng không khác gì bố đẻ. Hơn nữa *sự nghiệp* Hai Điều có được như hôm nay không thể thiếu bàn tay và cái đầu của *Cường đá*. Về nhiều mặt, Hai Điều coi bố dượng là thần tượng của mình... Ngoài đời cái tên *trùm xe vua* của Hai Điều gây hãi hùng cho nhiều người.

Em *Cường Đá* là Tư Vôì, đám áp-phe gọi y là *vua lò vôì* – có bốn con. Tư vôì tự phong *vua* cho mình hay còn có điển tích nào khác nữa thì chưa rõ, nhưng có nhiều áp-phe ở cái đất Sài Thành này thiếu *vua lò vôì* là không xong...

Cả ba anh em cha con nhà này tham gia khá nhiều đoàn thể, hiệp hội này nọ. Nhưng họ chưa hề là cán bộ viên chức nhà nước lấy một ngày. Có thể họ vốn có cái máu ghét biên chế nhà nước – vì chê đồng lương còm cõi và những quy định ràng buộc chằng?.. Cũng có thể trình độ văn hóa họ thấp quá, không ai biết đích xác học lực của họ đến đâu. Thậm chí rất khó đoán họ có phải là đảng viên hay không... Mấy lần *Cường đá* được mời tham gia công tác của Phòng Công nghiệp và Thương mại của Thành phố, là ủy viên hay cố vấn gì đó... Nhưng *Cường đá* một mực từ chối: “...*Cảm ơn, tôi chỉ biết kinh doanh, làm từ thiện, không làm chính trị.*” Cách đây ít lâu, một tay *áp-phe* có hạng trong Thành phố đã “bố trí” được tới mức đưa *Cường đá* vào *cơ cấu* lãnh đạo Mặt trận, nếu thuận sẽ bầu làm chủ tịch... Nhưng lạ thay, *Cường đá* không màng. Cuộc buôn bán chính trị này thất bại. Hoàn toàn không phải vì đòi hỏi *Cường đá* phải chi tiền mua ghế, chạy ghế gì cả. Lời đồn còn nói đại gia A, đại gia B sẵn sàng bỏ tiền đánh đố bất cứ ứng viên nào muốn tranh cái ghế mà trên đã ướm cho *Cường đá*... - vì họ cần nó.

Đúng hơn có lẽ phải nói: Cả nhóm *Cường đá* đều có ý thức *chìm* như vậy trên chính trường. Nghĩa là cho đến lúc này, cái ***tổ chấy*** không phải để *bán*, cũng không thể để *mua* được!

Ấy thế mà tất cả những ai ít nhiều tiếp xúc, đụng chạm hay có mối quan hệ công việc nào đó dính dáng với quy hoạch đất đai, với thị trường bất động sản, thị trường vật liệu xây dựng..., dù là trong phạm vi Thành phố hay trong toàn vùng lân cận, đều biết tới họ, đều hiểu các mối quan hệ họ hàng của họ – theo đúng nghĩa *họ* và *hàng*.

Nhóm *Cường đá* quan trọng đến mức hầu hết những cụm dân cư “xuất hiện trong một đêm” tại một số Quận của Thành phố và các vùng lân cận sẽ chỉ là chuyện hoang tưởng nếu thiếu họ. Những cụm dân cư “xuất hiện trong một đêm” này bé là vài chục vài trăm căn nhà, lớn là một hai nghìn, được xây cất nhanh chóng có lẽ không kém “*thần Đèn*” của Aladdin trong chuyện cổ tích là bao. Khi những cụm dân cư này bị các cấp Quận hay Thành phố *phát hiện*, thì hầu như mọi căn nhà, căn hộ nếu không có đầy người ở thì cũng có chủ, có nơi đã hoàn thành cấp hộ tịch, chóng vánh đến kỳ lạ... Đôi ba trường hợp cấp phường và cấp quận thực sự lúng túng không biết nên đặt tên gọi như thế nào cho những cụm dân cư không có trong quy hoạch này. Phở xá trong nội thành vì thế có những khu hể cứ động có mưa là ngập lụt. Nếu gặp ngày triều cường, thì bỗng nhiên những khu này trở thành các phố *Venise* con con với trăm nghìn điều phiền toái... Năm này qua năm khác cả Thành phố cứ như một công trường xây dựng vĩnh cửu, vì phải đào thêm các cống thoát nước mới, đã thế cống sau thường lớn hơn cống trước, nên tắc vẫn hoàn tắc, cứu được nơi này lại gây ngập lụt cho nơi kia. Lại phải cứu tiếp...

Các nhà nghiên cứu, các nhà lý luận tha hồ phân tích, mổ xẻ hiện tượng kinh tế này. Trí tưởng tượng của họ phong phú đến đâu cũng được, chẳng chết ai cả. Song nếu các học giả này quá tin vào các lý luận sách vở, đánh giá thấp nhóm *Cường đá* này, thì họ sẽ không làm sao hiểu nổi sự hình thành của những cụm dân cư *thần Đèn* – từ quy hoạch, đến mặt bằng đất đai, đến thiết kế kiến trúc, vật liệu xây dựng..., và nhiều trường hợp là cả các binh chủng xây dựng các loại – từ phu trộn hồ, thợ xây đến thợ mộc, thợ hàn, thợ nước, thợ điện..., và các thiết bị xây dựng, các dàn xe vận tải cỡ khủng... Nói đơn giản là hiện tượng kinh tế này thiếu ***cái tổ chấy*** là không xong, cho dù nhà *Cường đá* không bao giờ có một vị trí cố định nào trong xã hội hay một vai trò nhất định nào trong kinh tế. Lúc họ là ông chủ, lúc họ là “cò”, là kẻ thương thuyết, là ông bầu..., lúc họ là người vận động, người bảo trợ, nhà từ thiện, nhà hoạt động văn hóa và tôn giáo... Nhóm này đã từng cúng tiền tu bỏ lại một số chùa cổ trong khắp miền Đông Nam Bộ... Điều

chắc chắn hơn cả là họ đều giàu và có quyền thế. Tuy nhiên có thể nói không sợ nhầm lẫn: Mặt trận chính của nhóm *Cường đá* là “quan hệ”, nghề nghiệp chính của nhóm *Cường đá* là “quan hệ”, công cụ làm ăn hầu như vô địch của họ là “quan hệ”..., rồi mới kể đến đất đai, vật liệu xây dựng...

- *Không đủ sức buôn vua thì buôn quan hệ!..*
- *Thời buổi này phải có quan hệ nắm lấy đất đai, thế là nắm tất cả! – đây là triết lý Cường đá ngày ngày dạy Tư Vôi và vợ con.*

Trong nhóm *Cường đá* hầu như không có sự phân công lao động rõ rệt. Nghĩa là họ kinh doanh đủ mọi thứ đến tay liên quan đến thị trường địa ốc. Trừ trường hợp *trùm xe vua* là ngoại lệ, có phần chuyên sâu hơn về vận tải vật liệu xây dựng. Câu *trùm* này có gần sáu chục xe siêu trường siêu trọng hoạt động trên mọi tuyến đường liên quan đến Thành phố. Chúng chở về các nguyên vật liệu từ khắp nơi tới các địa điểm xây dựng, chở đi các phế thải. Vô phước cho ai trên đường gặp phải đoàn xe siêu trường siêu trọng này. Khôn hồn thì đứng dạt sang một bên ăn bụi và nhường đường cho chúng đi hết đã. Phương tiện giao thông nào cũng phải làm thế, tránh voi chằng xấu mặt nào. Dở lý lẽ hay luật đi đường ra với những con ma-mút sắt này nếu không bị nghiền bẹp dí đầu đuôi thì cũng mất chân mất tay. Công an cũng thua luôn, hay là sẵn sàng chịu thua theo sự hiệp đồng nào đó đã trở thành thói quen. Vì thế các ma-mút sắt này được gọi là *xe vua*, với nghĩa dọc ngang không cần biết đến luật pháp. Nhiều đoạn đường vùng này xây dựng bằng vốn ODA xe chạy băng băng. Nhưng lâu là một hai năm, chóng là dăm ba tháng – tùy chất lượng ODA được thực hiện, những đoạn đường này đều bị các *xe vua* cày nát thành các ổ gà, ổ trâu... Ngân sách nhà nước còng lưng trùng tu. Nhiều đoạn đường phải chặn đầu chặn đuôi chuyển sang đi vào một làn để sửa chữa. Xe cộ chạy trong đô thị mà cứ mù mịt như đi giữa sa mạc nổi gió, còn trời mưa thì như đi trong đầm lầy. Tiền của công sức mất nhiều, đường mới mở ra cũng nhiều, nhưng ách tắc giao thông vì những lẽ như vậy vẫn tiếp tục tăng lên. Có đợt báo chí lên tiếng phê phán hàng tháng rờng hiện tượng *xe vua*, nhưng tất cả cứ như nước đổ lá khoai. Đã thế có người cũng dây máu ăn phần với *xe vua* mà vẫn được lên chức – từ cấp huyện chuyển lên cấp tỉnh! Cách đây khoảng 3 năm, một trong các con ma-mút sắt ngang nhiên chuyển làn ngược chiều một quãng dài rồi đâm thẳng vào xe của vợ chồng Quân. Quân cầm lái, nên bị chết ngay tại chỗ, vợ Quân là Bảo Vân đang nằm ngủ ghế sau, may mắn thế nào nên chỉ bị thương nhẹ.. Tòa án đã xử là tai nạn giao thông!..

Trong nhà, mọi người gọi *Cường đá* là Ba Cường, song ngoài đời sự nổi danh của bản thân làm đảo lộn cả ngôn ngữ xưng hô. Hỏi Ba Cường thì ít người

biết và dễ lộn, bởi vì cái thành phố sáu bảy triệu dân này có không biết bao nhiêu trăm, bao nhiêu nghìn Ba Cường! Nhưng hỏi *Cường đá* thì vô số người bán hàng rong, xe ôm, xe xích-lô... trong thành phố này cũng biết, cánh taxi còn thạo hơn, dân trong nghề địa ốc thì khỏi bàn!..

Tur Vôì cũng vậy, là tên gọi trong nhà. Khi đẻ ra, bà đỡ vườn lấy phần vôì vạch vào chân đánh dấu để khỏi lẫn với con nhà khác, nên bố mẹ đặt luôn cho cái tên là Vôì. Nhưng xã hội bên ngoài thì chỉ quen biết cái tên *Vua lò vôì*. Lúc đầu cái tên này là *Vua Vôì*, nhưng Tur Vôì có dính dáng gì đến vôì với cát đâu. Câu chuyện là bất kể dự án địa ốc hay công trình nào, tư hoặc công, có hay không có FDI, ODA..., nếu thiếu sự tham gia của *Vua Vôì* thì không trực trực ở khâu này cũng sẽ rắc rối ở khâu khác. Biệt tài của Tur Vôì là xấp xếp, môi giới, phá đám..., để các bên biến các cuộc đấu thầu dự án trở thành lấy lệ cho đúng thủ tục, mọi việc đã xong xuôi từ trước khi mở thầu rồi. Cái tên *Vua Vôì* do đó được miệng thế gian tôn vinh thành *Vua lò vôì*, nghe vui vui và dễ gọi... Nếu “áp-phe” phức tạp quá thì *Vua lò vôì* nhờ *Cường đá* chi viện. Nếu *Cường đá* cũng không giúp nổi thì tốt nhất là nên quên đi, dành thời giờ cho “áp-phe” khác.

Cường đá ở vào cái tuổi U70, nhưng tráng kiện như U40 - 50, có thể do trời phú. Từ hơn chục năm trở lại đây *Cường đá* hầu như không trực tiếp mó tay làm bất kể “áp-phe” nào, mà chỉ nghe ngóng, đi gặp anh này anh nọ, rồi lệnh cho các đàn em và con cháu làm thế này, làm thế kia... Riêng việc chỉ bảo cho *Vua lò vôì* và *Trùm xe vua* điều này điều khác có phần nào bận rộn chút ít, vì hai người này lúc nào cũng “no lòng đói con mắt!” – *Cường đá* thường mắng họ như vậy. Các chuyên *Cường đá* tham gia đoàn này đoàn nọ đi nước ngoài tháp tùng các vị lãnh đạo đất nước cũng thừa dần, vì chán rồi, vả lại không còn quan trọng nữa, từ dăm năm nay thôi hẳn, nhiều lúc để Tur Vôì thay thế. Bây giờ họa hoằn lắm *Cường đá* mới ra mắt mọi người, không còn là để lấy oai, lấy tiếng – vì chuyện này cũng không cần thiết nữa, mà chỉ để nhắc nhở mọi người về sự tồn tại của mình. Ngày tháng *Cường đá* thường dẫu dãi nắng gió trên các sân golf trong nước và khắp vùng Đông Nam Á, nếu chán thì bay đến một Night Club hoặc một sòng bạc nổi tiếng nào đó ở Macao vài hôm, đổi không khí là chính chứ không màng chuyện đỏ đen. Lúc nổi hứng, *Cường đá* còn tham gia thi đấu quần vợt giải người cao tuổi của Thành phố lấy tiền làm từ thiện, thường là nhân các ngày lễ lớn quốc gia và hầu như lần nào cũng đoạt cúp vàng. Có thể xem *Cường đá* là hiện thân của một hiện tượng phát triển mới trong xã hội: Một chút doanh nhân, một chút chính khách, một chút *bố già* kiểu mafia, một chút *gangster*, một chút *cowboy*, và cả một chút *playboy*...

Đi đâu *Cường đá* cũng kè kè dất bên cạnh một vệ sỹ, kiêm thằng hầu, kiêm thư ký. Người này có đôi mắt còn gian hơn kẻ đánh bài Tây, tiếng Anh bồi liến láu. Người này không được quyền mang súng lục để bảo vệ chủ – vì luật pháp không cho phép, nhưng mang theo 3 cái điện thoại di động cho 3 đường dây khác nhau. Những thứ này còn lợi hại hơn cả một tiểu đội vệ sỹ có vũ khí. Vừa mới đây chưa đầy một tuần lễ, trên đường từ Đà Lạt đi Phan Rang, xe của *Cường đá* vượt ầu quệt khá nặng một xe ca chờ đầy khách ngay đoạn ở lưng chừng đèo Ngoạn Mục, chung quanh chỉ có núi và cây. Một cái điện thoại của vệ sỹ làm việc, khoảng nửa giờ sau đã có một xe u-oát biển đỏ và hai người mặc thường phục lên đón *Cường đá* và vệ sỹ đi tiếp. Một trong hai người mặc thường phục của cái xe u-oát biển đỏ ở lại xử lý tiếp sự cố...

Sáng hôm nay thứ sáu ngày 13, dưới bầu trời Thành phố xanh thắm rất hiem hoi vào mùa chôm chôm này, *Cường đá* – anh của *Vua lò vôi* và bố dượng của *trùm xe vua* – lại xuất hiện trước công chúng. Lần này không phải trên sân vận động quần vợt Lan Anh, mà là trước tòa án dân sự của Thành phố, để dự phiên chung thẩm của Tòa về một vụ kiện đã kéo dài hơn 3 năm.

Cường đá là bên bị, bên nguyên là người đã bán cho *Cường đá* ngôi nhà ở ngã ba đường Trần Hưng Đạo – Nguyễn Cảnh Chân. Chuyện đã cách đây 16 năm, giá bán lúc đó là 140 cây vàng bằng giấy viết tay, bây giờ ngôi nhà này trị giá sáu nghìn cây vàng mà *Cường đá* không bán. Không rõ vì lý do gì, đến bây giờ ngôi nhà vẫn chưa hợp thức sang tên chủ mới. Lý do của vụ kiện là có người sui bên nguyên kiện chuộc lại, kể cả với giá sáu nghìn cây vàng, và sẽ thưởng thêm 100 cây nữa cho người bán nếu chuộc lại được. Đơn kiện cho rằng việc mua bán chưa hoàn tất. Đường dây của *Cường đá* nắm được thông tin áp-phe này liên quan đến dự án cao ốc lớn nhất Thành phố, nên lập trường của *Cường đá* rất dứt khoát, bản tin: Không bán là không bán, ngoại trừ trường hợp *Cường đá* được mời tham gia là cổ đông chính của dự án này. Thế của bên nguyên có sự hậu thuẫn rất mạnh từ một nhóm có thế lực trong Thành phố, thế của bên *Cường Đá* cũng không kém, nên vụ án cứ lằng nhằng mãi.

...Chiếc Mercedes đen đời Grand Class 550 bóng nhoáng chở *Cường đá* đến sát cổng chính của trụ sở Tòa án Thành phố mới dừng lại. Trên vỉa hè, nườm nượp các nhân viên bảo vệ, phóng viên, những người tò mò đi xem xử án...

Trời dất, vô công dôi nghề hết cả hay sao mà mọi người về đây đông thế!..

Tất cả xúm xít quanh cái xe Mercedes, cứ như bị nam châm hút. Người vệ sỹ của *Cường đá* bước xuống trước. Anh ta vận, quần đen sơ-mi trắng, cổ đeo nơ đen, tay mang găng trắng, chân dận giày da đen bóng của hãng Bata. Tay gạt bớt người, tay mở cửa xe, anh ta cúi đầu trình trọng mời *Cường đá* xuống xe. Mưa chộp loảng nhoảng từ ống kính các loại đến một hai phút không dứt. Ai ai đều muốn bầu lầy *Cường đá*, vo vo như ruồi thấy mật. Câu hỏi như mưa, microphone chọc ra tua tủa. *Cường đá* chỉ gật gật, cười mỉm, chân vẫn bước, tai như điếc. Hai cảnh sát chạy lại, về mặt ân cần, vừa đi vừa khua tay sang hai bên mở đường cho *Cường đá*.

Trên đường dẫn vào cửa sảnh giữa của tòa án, lúc này mọi người mới nhìn được rõ *Cường đá* thong dong trong bộ áo kỹ giả màu trắng, may bằng loại đũi tơ tầm dệt ở Nhật. Nó là thứ đang rất *mốt* và đắt cắt cổ ở Sài Gòn. Màu trắng của bộ quần áo đũi này rất hợp với thân hình rắn rỏi của *Cường đá*, lại thêm nước da bánh mật được nướng qua năm tháng trên các sân golf. Tóc muối tiêu gói “cua”, trông nửa xì-po (sport) nửa tay chơi. Mặt đánh đánh vẽ dãi dầu sau cặp kính trắng rất quý phái, chút lạnh lùng, chút ang ác, quyết đoán. *Cường đá* luôn ngừng cao khi bước vào trong sảnh. Mắt nhìn thẳng, không thèm để ý đến ai, ông ta cứ lừ lừ bước như đi vào chỗ không người. Thỉnh thoảng ông ta giơ tay lên mặt sửa lại cặp kính trắng rất đàng điệu, rất trí thức... *Cường đá* giữ điệu bộ khinh khinh đến mức khiến mọi người cảm thấy hình như chẳng có *nguyên* hay *bị* nào ở đây cả, mà chỉ có một ông chủ đang bước vào nhà của mình.

- Chú Ba trông lúc nào cũng như một quý ông. Chú cũng thân chinh đến dự cái phiên tòa lèng xèng này sao ạ? – một nhà báo đứng sát lối đi cất tiếng chào. Anh ta từ lâu vốn là đệ tử của *Cường đá* và thường viết bài tâng bốc ông bầu của mình trong những dịp khác nhau.
- Đến chớ! Mọi người đều bình đẳng trước pháp luật! – *Cường đá* oang oang đáp lại giữa lối đi, chỉ nghiêng nghiêng một chút đáp lời rồi lại nhìn thẳng, càng khiến mọi con mắt chung quanh dồn về.
- Các phiên trước chỉ thấy chú cử người đi thay ạ.
- Dứt điểm. Tòa báo là hôm nay muốn chung thăm cho dứt điểm! Đưa tin cho ngon vào nghe! - *Cường đá* vẫn cứ nhìn thẳng mà nói.
- Dạ... Nhưng thưa... nhờ chú thua kiện thì sao ạ?
- Công lý là công lý, thắng thua không thành vấn đề.
- Chú... Chú...
- Ta không muốn biến Tòa án Thành phố thành một kiểu *Tòa án Đồ Sơn*¹.

¹ Diễn ra trong quý III năm 2006 của thành phố Hải Phòng, xử tội tham nhũng lớn về đất đai tại Đồ Sơn, nhưng tất cả các bị cáo người có trọng trách cao nhất được miễn truy cứu trách nhiệm hình sự để kiểm điểm và xử lý hành

- Chú Ba muốn nêu gương “Mọi người sống và làm việc theo pháp luật” à?
- Pháp luật là pháp luật! Thắng thua bài viết cứ nêu rõ như vậy. – *Cường đá* vẫn đang nói vào giữa không khí.
- Ôi, có dành cho chú danh hiệu *chí sỹ hay nhân sỹ* cũng chưa xứng!
- ...

Vào đến giữa sảnh, một nhân viên của Tòa chạy tới, trình trọng đưa *Cường đá* vào chỗ ngồi của mình.

Phiên chung thẩm kéo dài mất 2 giờ đồng hồ, xử *Cường đá* thắng kiện, chấm dứt câu chuyện kiện tụng lê thê mất gần 3 năm từ khi thụ án. Thẻ theo nguyện vọng của bên bị, chánh án mời *Cường đá* nói lời cuối cùng:

- Thưa ông Chánh án, thưa quý Tòa, trước hết tôi xin cảm ơn chân thành sự phán quyết công bằng. Một lần nữa chúng tôi tỏ lòng dân sự của Thành phố ta rất ưu việt. Xin cho phép tôi chia sẻ sự thông cảm với bên nguyên. Thật ra không ai thắng ai thua trong vụ kiện này, nguyên do chính là vào thời điểm chúng tôi mua bán với nhau chỉ có cái *giấy trao tay* làm bằng. Luật pháp lúc ấy chưa thừa nhận việc mua bán như bây giờ. Nếu không thì làm gì có chuyện... Tất cả chỉ do hoàn cảnh... Chẳng bên nào lỗi cả... Nguyên nhân chính là luật pháp bất cập...

Bốp! – Chánh án gõ búa hơi mạnh xuống mặt bàn, cắt lời:

- Cảm ơn ông *Cường đá*, xin lỗi, cảm ơn ông Bùi Văn Cường. Tôi tuyên bố phiên tòa bế mạc! – trong thâm tâm ông Chánh án rất sợ để *Cường đá* huyền thuyên lạc đề hay lỡ lời thành chuyện phê phán hệ thống luật pháp nước nhà thì lời thôi quá.
- Thông cảm với gia cảnh người bán nhà, tôi dù thắng kiện, vẫn xin tự nguyện chi toàn bộ án phí cho hai bên của vụ này... - *Cường đá* cố nói thêm câu này rồi mới chịu ngồi xuống, giữa những con mắt tròn xoe và những cái mồm há hốc...
- ...
- ...

chính, số còn lại được hưởng án treo và phải nộp án phí 50.000 đồng/người. Án này về sau bị hủy, vụ này phải xử lại.

Tại lối đi chính giữa bước ra khỏi sảnh giữa của tòa, nhà báo lúc này giơ ngón tay cái lên trời:

- Số dzách! Số dzách! Chú Ba hôm nay chơi đẹp lắm.
- Nêu cái *giấy trao tay* là tao nói cho Tòa dễ hiểu và thông cảm thôi, không được đưa vào bài báo chuyện này nghen!
- Yên tâm đi chú, cây bút tay nghề lựa đấy! – nhà báo cười khoái trá trước mặt mọi người.
- ...
- ...

Trong xe, *Cường đá* xem đồng hồ rồi đập đập vào vai vệ sỹ ngồi phía trước:

- Anh Hai vào đây làm việc từ hôm qua, giờ này chắc nghỉ rồi. Bây giờ lại rước anh Hai đi Bình Châu tắm nước nóng. Tối chủ nhật quay về nghen.
- Anh hẹn trước anh Hai chưa ạ?
- Khỏi cần. Ai bố trí cấp trên làm việc chiều thứ sáu mà lo.
- Dạ vâng.

Vệ sỹ loay hoay một lúc với 2 trong 3 cái điện thoại cầm tay mang theo, cùng lúc đó tài xế quẹo xe về hướng khu nhà khách T78. Một lúc sau vệ sỹ ngoái cổ lại báo cáo:

- Thưa sếp, mọi chuyện chuẩn bị xong hết rồi ạ.
- Tốt.

Khi *Cường đá* tới nơi, vừa lúc anh Hai đang dùng cơm trưa. *Cường đá* được mời cùng ăn luôn, truyện trò rôm rả, vì cũng đã lâu hai người không gặp nhau.

Anh Hai đồng ý đi ngay Bình Châu sau bữa cơm, không cần nghỉ trưa, vì ở đây không khí trong lành hơn cái thành phố ngọt ngào này.

Đầu giờ chiều, xe của lãnh đạo Thành phố tới T78 rước anh Hai đi nghỉ Vũng Tàu, song lúc này có lẽ anh Hai cùng với *Cường đá* đã tới Bình Châu rồi...

Trong xe, câu chuyện giữa anh Hai và *Cường đá* đụng vào chỗ tế nhị:

- Làm ăn thế nào mà vụ *xe vua* cán chết người cứ để người ta lòng thông kiện lên kiện xuống thế? Gia đình nạn nhân đang khiếu nại lên Viện Kiểm sát Nhân dân tối cao và Ban kiểm tra Trung ương.
- Anh Hai ạ, vụ này công an Thành phố đã xác định dứt khoát rồi. Là tai nạn giao thông thôi. Gia đình nạn nhân ngoan cố quá...
- Nghe nói dính líu đến tranh chấp đất đai ở Đồng Dơi?
- Có chuyện ấy thật anh Hai ạ, nhưng đấy chỉ là chuyện tranh mua tranh bán thôi, chẳng dính dáng gì đến vụ tai nạn giao thông.
- Không lo thu xếp cho yên sẽ rách việc đấy.
- Vâng, tụi em sẽ cố.
- Dặn Tư Vôì bớt huênh hoang đi.
- Nó lại làm chuyện gì bậy hả anh?
- Vừa rồi cùng với đoàn thương gia tháp tùng lãnh đạo Nhà nước đi thăm châu Âu, trên đường về, nó chui vào cửa hàng miễn thuế ở Dubai đòi mua một lúc 70 cái túi *lulu-tôngtông* gì đó. Sao lại kỳ quặc vậy?
- Dạ... Chắc chắn đấy là loại túi xách tay Lu-i Vui-tông ạ (Louis Vuillton)! Cửa độc đấy ạ. Giá bán ra cũng từ sáu bảy chục đô đến vài trăm đô một cái tùy loại... Có cái giá cả nghìn đô đấy ạ. – người thư ký ông Hai đỡ lời, nhưng không nhin được cười về ông Hai, nên anh ta vừa nói vừa phải lấy tay che miệng.
- Ờ ờ. Chắc là cái thứ đó. – ông Hai nói tiếp. – Anh em kể lại: Người bán hàng trở mắt rồi lên mạng tìm trong kho của nhà phân phối, xục mãi cũng chỉ còn 20 cái, mà cũng phải vài tuần mới có hàng.
- Lại cái thằng Tư...
- Nó ngu hay nó lảm tiên thế? Câu chuyện làm trò cười cho cả đoàn, rồi đến tai Trung ương.
- Có, có chuyện này. Em biết nên đã đập cho nó một trận rồi. – *Cường đá* bây giờ mới thú nhận. - Không biết nó biểu xén những ai mà định mua lảm thế...
- Cả cái đám Tổng công ty tụi bay cứ ra nước ngoài là tiêu tiền như rác. Tụi bay không biết bảo nhau. Có đưa mua nguyên cả khay đồ trang sức bằng vàng của cửa hàng người ta đem về làm quà tặng. Bỏ bịch chó gì mà mua dữ vậy!..
- Vâng... Sao mà ngu thế!.. – *Cường đá* rên theo.
- Bây giờ khác trước rồi, hơi một tý là đến tai Trung ương ngay.
- Anh Hai xem, các đoàn trước đây có em tham ra làm gì có chuyện này. Mấy thằng tổng giám đốc ty toe vung tiền là em bóp ngay. Chúng nó chưa đủ chín chắn.

- Nhắc cho mà biết để liệu bảo nhau. Nhưng trước sau dàn xếp cái chuyện tai nạn giao thông cho gọn đi, hiểu không? Đụng vào cơ sở cách mạng Sáu Nhơn cũ không ổn đâu.
- Tụi em sẽ cố. Em còn lạ gì con cháu nhà Sáu Nhơn này...
- ...

Trong lúc *Cường đá* đang lúng túng bị ông Hai truy kích thì may quá có điện thoại đường dài từ Hà Nội gọi vào. *Cường đá* nhẹ cả người.

- Hả? A lô... Tôi Hai đây...
-
- Phải đẹp ngay! Đẹp ngay! Giữ cho bộ mặt thủ đô sạch sẽ. Lúc này đang có hội nghị quốc tế về lễ Phật Đản. Cả thế giới người ta trông vào.
-
- Trên đã dặn rất kỹ điều này. Tỉnh nào để nông dân kéo về Hà Nội biểu tình, ghi sô bí thư tỉnh ủy tỉnh đó.
-
- Chỉ thị viết như thế đã đủ quyết liệt chưa? Viết ngay đi. Một Phó Ban khác nào ký tên cũng được, không cần chờ tôi về.
- ...
- Nhớ dặn kỹ, nông dân của tỉnh nào thì tỉnh đó phải cố tự giải quyết bằng được và tự chịu trách nhiệm.
- ...
- Thế còn các bài báo?
- ...
- Nhưng mà cái kiểu chạy tít “*Xây rì-xoọc (resort) - dân lâm cảnh màn trời chiếu đất*” là giạt gân, là kích động! Làm báo mà ngu thế hả?
- ...
- Vậy nhé!
- ...
- Dù mẹ, cái điện thoại di động làm khổ ông! Đi đâu cũng không thoát!... Cuối tuần cũng không yên!.. – ông Hai chửi đổng một câu rồi ném cái điện thoại di động vào tay người thư ký của mình.
- Anh Hai hồi này ốm quá... - *Cường đá* tìm lời vờ về.
- ...

Ba tháng sau khi thắng vụ kiện dân sự về ngôi nhà ngã tư Trần Hưng Đạo – Nguyễn Cảnh Chân, chủ dự án cao ốc Skyline đem theo phiên dịch

đích thân đến gặp *Cường đá*, mời tham gia dự án với tư cách là một trong các cổ đông sáng lập. Chủ đầu tư này - ông Tây mũi lõ - để tóc dài búi tó, cũng mặc đồ đũi trắng, nhưng là kiểu áo dài tay và cổ cài khuy như của Tàu, tiếng Việt nói như ma, song vẫn đem theo phiên dịch, chỉ vì ngại ăn miếng trả miếng với *Cường đá*.

- *Thế là khôn ngoan. Cuối cùng thì các người cũng biết ta là ai...*

Cường đá nói thâm trong bụng như vậy, ngoài mặt vui vẻ nhận lời.

Ngay sau đó *Cường đá* triệu tập “họp đặc biệt” – nhóm này tự đặt tên như vậy cho những cuộc họp bàn việc quan trọng của mình. Lần này tại “tổng hành dinh” – nghĩa là nhà *Cường đá*.

Tọa lạc tại ven sông Sài Gòn chỗ Quận 7, nhà *Cường đá* là biệt thự nằm gọn trong khu người dân ở đây gọi đùa là “*Little Phú Mỹ Hưng*”. Khởi mào có lẽ tại một vài người Việt ở Mỹ hay một số thương gia Mỹ sống trong khu này đã liên hệ đến Little Saigon ở quận Cam bên California nên đặt tên như vậy cho khu này. Sau đó quen miệng cả vùng. Cả khu có 3 nhà chung cư và 5 biệt thự, không kể biệt thự của *Cường đá*. Toàn khu có tường xây bao quanh với đúng nghĩa kín cổng cao tường, có trạm biên thế riêng. Về danh nghĩa, khu này thuộc sở hữu của công ty dịch vụ Ngọc Lan, song thực ra nó thuộc quyền sở hữu của *Cường đá*.

Nhìn thẳng ra sông Sài Gòn mênh mang, ngày đêm cuốn theo từng mảng lục bình lớn muôn hình vạn dạng trông không biết chán mắt, biệt thự của *Cường đá* có cảnh quan đẹp nhất trong cả khu. Quanh năm ngày tháng lộng gió ven sông, biệt thự nằm giữa vườn hoa trái rộng tới kè đá sát bờ sông và nằm sâu tận cùng trong khu. Về mùa hoa lục bình nở, muôn vàn bông hoa tím điểm vàng dật dìu nắm tay nhau lướt đi trong ánh nắng muôn màu sắc, bập bênh thi nhau nhảy múa như những đoàn vũ công không dứt trong những lễ hội Carnival ở Brasil hay Mexico.

Từ xa khi trông thấy trạm gác, người lái xe của *Vua lò vôi* và người lái xe của *trùm xe vua* đã giơ tay làm hiệu. Người gác cổng mặc đồng phục bảo vệ nhanh chóng đẩy ba-ri-e chống ngược lên trời rồi chạy lại vồn vã ngó vào từng xe:

- Chào ông bà Tư ạ...
- Chào cậu mợ Hai ạ... Mới bây giờ, hôm nay ông Ba mời ông bà Tư và cậu mợ Hai lên sớm quá.

Chỉ có tiếng chào lại của hai người lái xe.

Ngay sau đó hai xe nối đuôi nhau ton ton trên đường ngoằn ngoèo trong khu.

Vốn thuộc đường, hai xe đi một mạch đến thẳng công khu biệt thự của *Cường đá*. Vào đến đây mới thấy biệt thự của *Cường đá* nằm biệt lập trong khu *Little Mỹ Hưng* và chiếm gọn phần giáp bờ sông.

Theo tục lệ hình thành từ lâu, “họp đặc biệt” chỉ gồm ba người. Các bà vợ của ba người không ai được phép bén mảng, đơn giản vì tính nhạy cảm của những chuyện được bàn. Vì vậy sau chào hỏi qua loa, các bà vợ ngồi lại phòng khách chính của biệt thự, nói đủ các thứ chuyện trên đời và thưởng thức những món ăn mình thích.

Ba người đàn ông kéo nhau ra nhà kính giữa vườn hoa.

Đây là ngôi nhà nhỏ một tầng rất đẹp, nằm gọn dưới bóng hai cây dừa nước lớn, giữa một khu vườn rộng mướt mà. Cuối vườn hòn non bộ mang tên *Ngũ Hoành Sơn* rất ấn tượng. Phải nói những người thợ vườn nhà này rất giỏi, nhất là về công nghệ bon-sai. Đúng là *cỏ cây chen lá, đá chen hoa*... Ngôi nhà họp hình bát giác, cả tám mặt tường là những tấm kính đầy, bên ngoài là lớp màn trúc đan rất cầu kỳ và điều khiển bằng remote. Trời nóng thì đẩy kín các tấm kính để chạy điều hòa, chiều mát các bức tường kính được đẩy vào bốn phía để hứng gió trời. Bài trí bên trong nhà kính rất trang nhã, một cây bon-sai lộc vừng được tạo thế như một thác nước đổ xuống từ núi cao chơi voi. Một kệ sách thấp, điểm một vài bức tượng gỗ và bình cổ mang màu sắc văn hóa phương Đông, bên cạnh là bộ kính Bát Nhã tiếng Việt, tất cả sạch bong, không có lấy một hạt bụi... Giữa nhà là bộ sa-lông mây kiểu cổ hoàng gia ai đó chọn được thực khéo. Dù có người tới lui hay không, nhà kính lúc nào cũng có một lọ hoa đặt đúng chỗ và làm vui mắt cả những người khó tính. Nhà kính rất thuận tiện cho những cuộc đàm đạo hoặc “họp đặc biệt” như thế này. Khi rảnh rỗi, đây có thể là nơi uống trà, ngồi đọc sách. Hoặc nếu thích, tôi tôi có thể mắc võng nằm ngả lưng ngắm trăng sao. Sớm sớm có vài con chim gáy thi nhau gù gù đầu đó, nếu không thì là những tiếng khướu véo von...

Có thể nói *Cường đá* tìm được kiến trúc sư và họa sỹ có tay nghề đáng nể cho việc thiết kế và trang trí ngôi nhà kính và khu vườn.

Nếu nghĩ theo cách *trông mặt mà bắt hình dạng*, thì khách đến thăm sẽ đoán chủ nhân của ngôi nhà kính này phải là bậc trí giả, đam mê cầm kỳ thi họa và có

đầu óc thẩm mỹ, hay là một lão nông chi điền gắn bó với thiên nhiên, người am hiểu Phật học... Song ngoài cái vui vui mắt, tất cả những thứ này không có ý nghĩa gì khác đối với *Cường đá*. Ngoài đời *Cường đá* là người biết ăn diện một cách cao sang, lại chơi thể thao, nên cái vết tích anh phu đá hay ông chủ mỏ đá năm xưa bây giờ chỉ còn lại cái thân hình rắn rỏi, lanh lẹ, với nước da bánh mật rất đúng mốt... Cao lương mỹ vị cùng với cách chiều chuộng của những ca-ve có hạng trong các sòng bạc nổi tiếng ở Macao, Hongkong, Genting Highlands (Malaysia), Manila (Philippines)... và nhiều sân golf đó đây... góp phần quan trọng làm nên một *Cường đá* quý phái và sành điệu có hạng, không kém các quý ông tỷ phú *play boys* là bao như thường thấy trên một số báo ảnh nước ngoài. Nếu dùng sành ngoại, thì các *play boys* nước ngoài để gì đã qua mặt được *Cường đá*, về công, sang...

Nói đơn giản thế này: tiền và trí tuệ của sự láu cá do trải đời đã bù đắp lại tất cả những gì mà đáng đáp chí sỹ hay nhân sỹ *Cường đá* không có. Cái mà nhiều chí sỹ hay nhân sỹ không có mà *Cường đá* có là tiền và quyền ngầm, ảnh hưởng ngầm, sự ranh mãnh đến lạnh lùng...

Người vệ sỹ nói tiếng Anh bồi liên láu cũng là một ăng-ten quan trọng nổi thế giới hiện đại với *Cường đá*. Sự thông minh đáng nể, tiền và chính cái “ăng-ten” này đã giúp *Cường đá* ngày một từng trải thêm, dần dần tạo ra được cho mình một cái “gu” không phải người thức giả nào cũng có được. Không phải chỉ câu chuyện ngôi nhà kính, mà còn trong nhiều chuyện khác nữa ngoài đời, khó mà nói được *Cường đá* ngô ngọng cái gì. Trong nhiều trường hợp, *Cường đá* tỏ ra vượt trội hẳn nhiều nhà kinh tế có bằng cấp, nhất là trong việc đánh giá thị trường và phán đoán xu thế, ra quyết định.

Tùy tình hình, lúc dồn dập, lúc thưa thớt, song nhìn chung nhà kính mỗi tháng chỉ được dùng đôi ba lần. Hãn hữu *Cường đá* cũng tiếp khách riêng tại nhà kính, ví dụ như ông Hai, những VIP khác cùng hạng hoặc cao hơn nữa.

- Câu chuyện cao ốc Skyline đã ngã ngũ. Ba giao cho Hai Điều đứng tên được không? Để chú Tư tiếp tục lo những việc khác. – *Cường đá* vào đề luôn, không dài dòng.
- Ba thắng án, nhà bây giờ giấy trắng mực đen là của ba rồi, sao ba không đứng tên?
- Đã bảo ba rút lui khỏi thương trường rồi mà. Không xuất đầu lộ diện nữa. Đây là nguyên tắc.
- Con chỉ sợ làm như thế người ta phật ý, cho là mình trịch thượng, nhất là cái ông Tây nói tiếng Việt như ma...

- Mặc nó. Cần nhận lấy việc này để tiếp xúc với một môi trường kinh doanh mới. Không trường học nào bằng.
- Chịu đi! Ba cháu sắp xếp đúng đây, Hai Điều à. – lúc này Tur vôi mới tham gia ý kiến.
- Ba có đặt cho con điều kiện gì không?
- Có. Dành phần lớn thời giờ có thể vào mọi việc trong Hội đồng quản trị Skyline. Để mắt đến bất cứ việc gì. Vậy thôi... Được không?
- ... - Hai Điều chưa dám trả lời.
- Theo dõi kỹ và nắm lấy cách làm ăn của họ để làm vốn cho mình. ...Con đã khôn lên nhiều đấy, nhưng *chưa ngon lắm!* Còn phải học nhiều.
- Dạ... Nhưng... - Hai Điều đang toan tính trong đầu mua thêm một đội *xe vua* nữa cho tròn 70 cái và mấy cái máy xúc..., nghề xây dựng đang phát.
- Không bàn ngang. Giao hết mọi việc đang làm cho vợ con. – *Cường đá* cắt phẳng.
- Con hiểu. – Hai Điều đành phải cúi đầu nhận lời.
- Song việc thứ nhất. Bây giờ nghe chú Tur. – *Cường đá* xoay sang Tur Vôi.
- Công việc đúng như dự kiến, anh Ba à. Đất Thủ thêm xong. Đất Bình Dương xong. Chỉ có Ciputra ngoài Hà Nội không y như kế hoạch.
- Tại sao? Ta đi trước nhiều đũa cơ mà?
- Thông tin của ta vẫn chậm so với những đũa khác tại chỗ anh Ba ạ. Chỉ mua được lẻ tẻ ba căn hộ chung cư, nhưng nằm trong ba bin-đing khác nhau, không ra mớ món gì cả. Cùng với hai nhà liền kề và một nhà biệt thự... Họ bán hết ngay từ hội thị trường chứng khoán đang phát, chứ không phải lúc đổ bể như bây giờ. Đất xây cao ốc đường Lê Duẩn sát công viên Lê-nin đã bị cánh Hà Nội câu kết với nước ngoài nằng tay trên từ lâu rồi, nhưng lại là cái may, dân tình và báo chí đang phản đối dữ dội. Xem ra ngoài Hà Nội chẳng làm được cái gì ra hồn anh Ba ạ. Ngoài ấy không như trong này. Đường dây của mình ngoài ấy lại chưa tốt, chậm tìm được người đứng tên thay mình. Chỉ dựa vào điện thoại di động qua lại không ăn thua.
- Thế còn hướng Ba Vì?
- Chúng ta không phải là vua xứ Bắc, anh Ba!
- Đúng. Cánh tay chúng ta ngoài ấy quá ngắn. – *Cường đá* kết luận.
- Cần thời gian anh Ba ạ. Đang có nhiều lô đất mới quanh Hồ Tây, nên chú ý món này.
- Biết. Chú định làm gì với những mớ đất ở Thủ Đức?
- Đưa vào liên doanh, được không anh. Với bất kỳ ai cần. Vì khá đẹp và về cơ bản là liền khoảnh.
- Lý do?

- Đất chết không được và rất khó giữ. Bán thì không nên.
- ... - *Cường đá* ngẫm nghĩ, mãi mới hỏi: - Quy hoạch dự án Thủ Thiêm bây giờ thế nào?
- Đúng như những thông tin chúng ta có anh ạ. Đất đai trong phạm vi dự án phân bố hết rồi. Đất toàn bộ các vùng chung quanh dự án Thủ Thiêm chúng nó mua hết rồi.
- Nói lại đi, dự án Thủ Thiêm quy hoạch rộng bao nhiêu?
- Em xem lại bản đồ rồi, lối chừng 8 cây số vuông, anh Ba. Nhưng bốn cây cầu và một đường hầm của dự án Thủ Thiêm thừa sức phục vụ cho cả một vùng dân cư khoảng 200 - 300 cây số vuông, chưa tính một cầu cho người đi bộ.
- Nói cụ thể đi, những công trình kết cấu hạ tầng này có đủ sức lan tỏa cho cả vùng Thủ Đức, Quận 2 và Quận 9 không?
- Chắc chắn trong tay, anh Ba.
- Tình hình đất đai chung quanh Thủ Thiêm thế nào?
- Đã nói rồi anh Ba, chung quanh quy hoạch Thủ Thiêm đất bán hết trội cho các đại gia rồi. Trước sau nhất định dự án sẽ phải mở rộng ra Thủ Đức và các vùng lân cận. Chúng ta đã có mặt sẵn ở đây rồi.
- Phần của chúng ta bao nhiêu?
- Khoảng hai ba chục hécta gì đó.
- Trong cả một vùng khoảng 200 cây số vuông? Sao ít vậy?
- Như thế là cô lắm rồi anh Ba. Mật ít ruồi nhiều mà, nhất là không địch lại được cánh Năm Hồng.
- Lại Năm Hồng?
- Em mới là người gần lửa rất mặt! Lúc nào cũng như ác mộng. Mình ló mặt ở đâu là đã thấy nó rồi!
- Mở miệng là Tur Hồng với Năm Hồng! Bàn chùn hả? – *Cường đá* cau mặt lại.
- Làm gì có, anh Ba. Nhưng bọn này rắn lắm.
- Không phải thế. Tại mình ngu thôi, không biết tận dụng thông tin.
- Em đã làm hết sức thông tin rồi anh Ba.
- Đến giờ này vẫn chưa nhận ra hả? Các công trình kết cấu hạ tầng đủ cả cho một vùng hai ba trăm cây số vuông, mà quy hoạch Thủ Thiêm chỉ có 8 cây số vuông. Coi như trộm trộm hai ba trăm cây số vuông để chia chát nhau mà chỉ giành được có thế! Làm ăn vậy hả? Nếu ta trực tiếp vào cuộc thì khác rồi! - *Cường đá* dữ dằn.
- Nhưng chúng mình đâu có độc quyền thông tin anh Ba?

- Biết. Nhưng có chuyện dốt! Đánh giá thông tin chưa hết mức! Làm chơi chơi!
- Chính em là người nói với anh ngay từ đầu, hệ thống cầu công và đường hầm của khu Thủ Thiêm quy hoạch như vậy thì trong vòng vài trăm cây số vuông đất trở thành vàng.
- Càng lời cái ngu! Nói được thế mà làm ăn vậy! Đến tận mồm rồi mà không biết đớp!
- Cũng có thể tại “quan hệ” chúng ta chưa đủ bự. Có phải thế không ba? – Hai Điều hỏi.
- ... - *Cường đá* bậm môi như một con thú dữ đang gầm ghè...
- Thôi, giận mất khôn anh Ba. Tại... - *Tư Vôi* ngập ngừng.
- Tại cái gì?
- Tại anh Ba cứ đi đánh golf hoài và đứng ngoài chỉ tay năm ngón! – *Tư Vôi* không muốn bị rầy nữa.
- Thế thì bao giờ tụi bay khôn được!
- Sức chúng mình mới với có được vậy thôi, ta làm tiếp. Đường còn dài mà anh Ba... – *Tư Vôi* khuyên giải.
- Liên doanh để giữ đất bây giờ hơi khó chú *Tư ạ*. – Hai Điều vào việc.
- Vì sao? – *Tư Vôi* hỏi cháu mình.
- Đang lạm phát cao thế này, ngân hàng và doanh nghiệp đều thiếu vốn chú *Tư ạ*. Ngoại trừ liên doanh với nước ngoài, những dự án cho ra hồn hiếm quá. – Hai Điều trả lời.
- ... - *Cường đá* vẫn ngồi im.

Tư Vôi và Hai Điều chờ đợi bằng cách đứng dậy đi ra nhấm nháp cà-phê đá đã có sẵn tại tủ buýp-phê. Một lúc sau *Cường đá* gọi hai người lại:

- Giữ đất! Bằng cách nào cũng phải giữ đất!
- Bằng cách nào anh Ba?
- Ở thủ Đức có khoảng bao nhiêu?
- Em nói rồi, khoảng hai ba chục gì đó. Có thể mở rộng thêm, tất cả lời chừng đủ hay hơn ba chục héc-ta một chút.
- Thôi được. Lên phương án chôn đất chờ thời! – *Cường đá* lúc này mới hết hăm hè.
- Có gợi ý gì cụ thể không anh Ba? – *Tư Vôi* hỏi.
- Mang danh *vua lò vôi* mà hỏi thế à? Gọi mấy thằng cha tổng công ty du lịch. Cho xây khu vui chơi giải trí kiểu như Suối Tiên. Tiền thuê đất tính hời một chút. Cần thì giúp chúng huy động vốn hoặc vay ngân hàng. Hợp

đồng cứ nói lúc đầu là 5 năm. Chỉ 5 năm, không hơn nhen. Chúng nó đang thiếu dự án và thiếu công ăn việc làm.

- Sau đó thế nào ba? – Hai Điều hỏi.
- Sau đó xé hợp đồng. Khi biết chắc quy hoạch đường xá thì có thể xé trước hạn. Năm đất là năm tất cả, đừng lúc nào quên điều này!
- Nếu khu vui chơi giải trí không thành thì cho làm *mini golf* được không ba? – Hai Điều góp ý.
- ... - *Cường đá* lặng thinh, trong đầu nhằm tính các con số.
- Cả nước có hơn một trăm sân golf rồi, báo chí nước trong nước ngoài đang chửi um cả lên. Dân càng chửi. Đừng có xui dại. – Tư Vôi bác ý kiến cháu mình.

Cường đá vẫn không nói gì, mãi mới quay ra hỏi Tư Vôi:

- Có động tĩnh gì về các dự án sân golf mới của Thành phố chưa?
- Trong 13 dự án sân golf mới đang xin duyệt, có tin ngày hôm qua Thành phố đã cấp phép 7 cái rồi anh Ba ạ, tổng cộng khoảng trên 700 héc-ta, nhưng trong đó không có cái sân golf Đồng Dơi của nhà mình.
- Dù mẹ!.. Có phải tại con Bảo Vân vẫn đi kiện tiếp về cái chết của thằng Quân không? – *Cường đá* buột miệng, tay đập xuống bàn, sau đó ngồi im, khuôn mặt không động đậy, hai môi mím chặt.

Chờ một lúc, Tư Vôi nói tiếp:

- Có thể đây là lý do trực tiếp anh ạ. Nhưng cái chính là cánh *VinaFund* mạnh lắm anh Ba ạ, đô-la của chúng từ Nga và từ Trung Quốc đổ về như nước. Chúng đi đâu lọt đâu. Dự án sân golf của nhà mình thuộc nhóm xét duyệt đầu tiên, nhưng bây giờ vẫn nằm chờ.
- Được! – *Cường đá* buông một câu cụt lủn.
- Được là thế nào anh Ba!
- Chúng nó muốn treo lại cái của mình hả?
- Em lo như thế.
- Càng tốt!
- Anh Ba nói sao?
- Chuẩn bị các phương án xé lẻ sân golf thành đất chung cư, đất biệt thự, khu đô thị vệ tinh... Tìm *quan hệ* khác đi. Nếu chót lọt càng thắng! – giọng Ba Cường lạnh tanh.

Tư Vôi ngẫm nghĩ một lát rồi đấm xuống bàn:

- Chuyện nhỏ như con thỏ! Nhất trí, anh Ba!
- Tốt! – *Cường đá* kết luận. – Làm tiếp nghen!
- Dạ.
- Đắt ở Bình dương cũng phải găm lại.
- Xong ngay, anh Ba.
- Còn một chuyện rắc rối khác.
- Chuyện gì thế anh Ba?
- Bữa nọ ông Hai vào đây lại nhắc chuyện xe chở đá đâm chết thằng Quân. Họ vẫn kiện tiếp ra ngoài Trung ương.
- Kệ họ, ba. Công an đã có kết luận chính thức bằng văn bản cách đây mấy năm rồi. Viện Kiểm sát Thành phố, Viện Kiểm sát Trung ương đến nay im re, lo gì ba?
- Giỡn hoài. Ông Hai đã nhắc thì không đơn giản đâu. – *Cường đá* nói lại.
- Vấn đề là chứng cứ ba ạ. Mấy năm rồi mà họ không đưa ra thêm được chứng cứ nào.
- Có đấy, nhưng yếu và thiếu. Ông Hai kể: Bảo Vân nói xe đá chuyển làn đường một quãng dài rồi cố ý đâm trực diện vào xe thằng Quân. Biên bản thừa nhận như vậy. Như thế không thể nói là tai nạn. Còn vì sao cố ý thì nhiệm vụ của Công an phải làm rõ. Bảo Vân còn nói: Dân đóng thuế nuôi Công an để làm gì?
- Đấy là những lập luận cũ mà ba. Mấy năm nay vẫn thế.
- Quên việc này đi anh Ba. Nào là xe mất lái. Nào là tài-xế ngủ gật, say rượu... Nào là sự cố bất khả kháng... Thiếu gì lý lẽ để bác bỏ, anh Ba? Trừ trường hợp lãnh đạo Thành phố có ý kiến chỉ đạo khác... – *vua lò vôi* lý sự.
- Đã bảo là chỉ dọa cho nó sợ thôi, lại làm nó chết queo. Sai một ly, đi một dặm. Rách việc! – *Cường đá* làu bàu.
- Con đã cho người dặn kỹ thằng lái xe đá như vậy, nhưng có lẽ nó ẩu nên quá đà.
- Thôi đi! – *Cường đá* nổi cáu, quay sang Tư Vôi: - ...Nhà của ông Hai hoàn tất chưa?
- Xong hết rồi anh Ba, cả sổ đỏ ngon lành. Nhà cũng giáp bờ sông. Khi nào ông Hai nhận nhà và thích mua sắm gì cho nội thất thì anh Ba cho em hay. Em đã dặn kỹ lái xe của em mọi chuyện rồi.
- Có ai coi nhà chưa?
- Ngon lành. Khởi phải bàn anh Ba.

- Tốt. ...Này Tư, quên Hà Nội đi. Như thế phân tán lực lượng quá. Kiếm người cáng đáng, rồi giao cho thím Tư theo dõi mấy việc lật vạt ngoài ấy, được không?
- Được ạ. Nhưng còn việc khu vực Hồ Tây trở thành trung tâm của thủ đô lớn? – Tư Vôì hỏi lại
- Không bỏ. Việc này ta tính sai.
- Anh cần nhắc kỹ chưa? Đất ở đây bây giờ có giá 50 triệu đồng/mét vuông đấy.
- Bỏ!
- Chết cha!... Thế còn đất Hòa Lạc, đất Ba Vì...? – đầu óc Tư Vôì nghĩ đến một vài “môi” đã hình thành ngoài Bắc.
- ...
- Người ta sáp nhập Hà Tây làm Thủ đô chỉ vì mục đích này mà, anh Ba!..
- Đập bẻ đầu bây giờ! Nói năng như thế quem mồm đi. – *Cường đá* gắt.
- Cả nước nói thế, đâu mình em, anh Ba.
- Không thể hai tay ôm hết bầu trời được. Nghĩ nát rồi, chân rết ngoài ấy ít quá. Đất dụng võ của chúng mình trước sau vẫn là trong này.
- Tuân lệnh! – Tư Vôì biết không gặng được nữa, vừa nói vừa cười, chịu khuất phục tính quyết đoán của anh mình.
- Chú Tư và Hai có biết vì sao Skyline phải hạ mình đến thế không?
- Tại cái nhà của ba đặc địa quá chứ còn gì nữa ba? – Hai Điều nhanh nhẩu.
- Em nghĩ cánh ở “rờ”² về bây giờ ngày càng yếu, nhất là từ khi ông Chín Tạ thất sủng³. Mà Skyline thì lại ra đời từ cánh này.
- Đúng. Này Hai Điều, còn lâu con mới theo kịp được chú Tư con. Phải ráng nữa nghen. Họ cần vây cánh mới.
- Dạ.
- Ba con nhét con vào Hội đồng quản trị của Skyline là có lý đấy. – *Tư Vôì* tán thưởng.
- Thực quả con quên bằng ông Chín Tạ rồi ba ạ. – Hai Điều thừa nhận. – Chuyện ông Chín nghe chừng cũng chìm xuống rồi phải không ba? Vụ này tệ hơn vụ xe đá của con vạn lần chứ⁴?
- Chìm xuống một nửa thôi. – *Cường đá* giảng giải: - Đệ tử ông Chín là thằng Thăng phạm tội hiếp dâm và giết người đã bị tử hình rồi. Vợ ông

² Cánh cán bộ đảng viên lãnh đạo Thành phố gồm những người đã tham gia chiến khu thời kháng chiến chống Mỹ.

³ Xem thêm: *Dòng đời*, quyển hai, tập IV, từ trang 481...

⁴ Xem thêm *Dòng đời*.

- Chín dính líu đường dây buôn lậu nhiều thứ, nhưng chưa đủ chứng cứ nên cho qua. Bạch Liên mười mười là tự tử, án nói rõ chẳng liên quan gì đến ông Chín. Thế là ông Chín vô can. Cho ông Chín ra khỏi thành ủy, chuyển công tác khác để giữ thể diện cho lãnh đạo. Thu xếp thế khá ổn.
- Đúng quá! Chẳng lẽ hơi một tý đem bỏ tù hết thì bộ máy này lấy đâu ra người mà làm việc. – Tur Vôì đồng tình.
 - Nhưng cái lão Tám Việt dai như đĩa đói mà ba. – Hai Điều nhắc nhở.
 - Phải, đến bây giờ ông vẫn chưa buông tha vụ xe đâm chết thằng Quân. Cứ lẳng nhẳng giúp con Bảo Vân kiện Thành phố.
 - Tám Việt rồi cũng chাম hết, lo gì anh Ba? – Tur Vôì nhận xét: - ...Cứ năm ngày thì ba ngày vào viện khám tim, liệu còn làm được gì nữa.
 - Phải. Cái gì ta không cản được, bàn tay của trời sẽ giúp ta. Lo gì... - *Cường đá* mặt lạnh như tiền.
 - Rắn rồi chịu chơi như anh Ba lúc nào giáp mặt cánh Năm Hồng hay cánh *VinaFund* coi! – Tur Vôì chọc anh mình.
 - Linh tinh thế đủ rồi. Bắt tay vào việc đã bàn đi. – *Cường đá* đẩy ghế đứng dậy. Hai người còn lại cũng đứng lên theo.

Đi khỏi bậc nhà bước xuống vườn, Tur Vôì còn nán hỏi thêm *Cường đá*:

- Vụ đất trường dậy nghề Quận 9 chưa giải quyết xong, anh Ba. Bàn mọi cách mà họ vẫn không chịu di dời. Có cách nào không anh Ba?
- Còn thời gian không?
- Chậm nhất là một năm nữa bằng mọi cách phải đưa nốt khu đất của trường này vào dự án khách sạn 5 sao, vì thương lượng hợp đồng xong đến chín phần mười rồi.

Cường đá đứng lại, lục lọi mọi thứ trong đầu.

- Ai chủ quản trường? – *Cường đá* hỏi.
- Sở Lao động và Thương binh Xã hội.
- Thử xem, đến bàn với giám đốc Sở. Vạch ra một số khuyết điểm của trường này, rồi bảo Sở lệnh cho sáp nhập trường này vào một trường nào đó danh tiếng hơn. Cấp đất di dời cho nó, kèm theo hứa hẹn giúp đỡ cải tiến gì đó... Bảo dự án chi tiền trang trải việc này từ A đến Z giúp Sở nghen. Như thế có thể di dời trường ngon lành.
- Cái chính là chỉ sợ dân chửi và sợ cái mồm mấy thằng nhà báo, chứ còn đất lấy cách nào mà chẳng được.
- Làm như thế bịt mồm được mấy thằng nhà báo chưa?

- Đắc sách đầy. Nhà báo im, dân cũng sẽ im. – Tư Vôi thán phực.
- ...

Lúc này cả ba người vợ mới từ trong phòng khách ủa ra ngoài vườn nhập bọn với ba người chồng, cười nói râm ran khu vườn...

Hai Điều đưa ra sáng kiến:

- Con muốn mở tiệc chiêu đãi người đẹp thế giới thi hoa hậu hoàn vũ nước ta. Ba và chú Tư tính sao?
- Lý do? - *Cường đá cộc lốc.*
- Thanh thế của chúng ta chưa xướng. Nên tiếng nói bị hạn chế. Đã thế nói đến chúng ta là mọi người chỉ nghĩ đến vôi, đá, gạch, xe...
- Nói về mi hay nói về ta? – *Cường đá hỏi.*
- Nói chung về cánh ta ba ạ. Phải thay đổi hình ảnh này mà ba! Con muốn ngày nào đó sẽ đánh bại Năm Hồng. – Hai Điều trả lời.
- Nghĩ được thế là tốt. Tính tiếp đi. – *Cường đá tán thành, tuy trong bụng vẫn thấy Hai Điều chưa hiểu hết cái mạnh và cái yếu của tổ chầy.*
- Chiêu đãi với danh nghĩa nào anh Hai? – Vợ Điều hỏi chồng.
- Tiền sẽ tìm hộ danh nghĩa, lo gì. Quảng cáo cho mình như thế mới độc chiêu. Nhà nước bỏ ra mấy chục triệu đô để tổ chức cuộc thi hoa hậu này, ta là chủ nhà tội gì mà không tận dụng?
- ???
- Làm gì có lắm vậy. Các nhà tài trợ bỏ ra là chính. – vợ Hai Điều cãi.
- Thì cũng là tiền của đất nước này! Ta là chủ nhà mà. – tay Hai Điều vung lên.
- ???

Ý kiến của Hai Điều lúc đầu làm mọi người ngỡ ngác. Ngay sau đó tất cả đều bàn vào, câu chuyện trên vườn chỉ có sáu người mà như pháo ran...

Từ hôm ăn giỗ nhà họ Phạm, Thạch suy nghĩ trăm bề. Nói cho đúng hơn là Thạch lại trằm mình vào trạng thái lao lung mà hàng chục năm nay anh tưởng rằng mình đã thoát ra được.

Bão táp trong lòng nguôi dần. Khoảng từ hai chục năm nay, không gia đình, không vợ con, không chức phận nào, Thạch dành hết thời giờ và tâm trí vào mọi công việc từ thiện. Anh làm bất kể là việc gì có thể với tới được. Ngày đêm trong lòng tự nhủ: *Ta quyết lặn khỏi cuộc đời này, như thể ta chưa từng xuất hiện trên đời này!...Nghề và nghiệp của ta là thế!.. Trận tuyến thay đổi rồi... Ôi trận tuyến ngày nay thay đổi thật rồi...*

Giá mà mình chọn được con đường vào chùa đi tu!..

Thạch đã định chọn cho mình con đường như thế từ lâu. Nếu như thế thì một ông Nghĩa, chứ mười ông Nghĩa cũng chẳng biết đường nào mà tìm, nhưng...

Làm như thế chỉ đơn giản là để cho không ai tìm thấy mình?.. Cái nghiệp của nghề này đòi hỏi như vậy, có phải không?..

...Song ta là con người quá triệt để, quá quyết liệt, chẳng may may thích hợp với từ bi hỷ xả... Mà chắc gì ta đã thoát khỏi tham sân si!.. Như thế làm sao chọn nổi đường tu hành...

Kể từ khi dấn thân cho lý tưởng mà ta thờ phụng, cả cuộc đời ta chỉ làm một nghề duy nhất là phẫu thuật cuộc sống con người, nghề của ta nó như vậy, thành nghiệp mất rồi...

Phẫu thuật tách biệt rạch rời giữa đúng và sai, giữa chính nghĩa và phản động, giữa cái được phép và cái không được phép, giữa chính và tà... Phẫu thuật như thế trong từng con người phải mổ xẻ, trong từng sự việc phải xem xét. Chỉ có vậy thôi. ...Cuộc sống tự nó sinh ra cái nghề nó như thế, giống như một cơ thể

sống luôn luôn phải có một hệ thống đề kháng sinh học của nó để tự bảo vệ chính nó...

Duyên phận cuộc đời ràng buộc ta vào cái nghề nó như thế, và tất cả những điều này tạo nên con người ta như thế, tự ta ta không thay đổi được nữa rồi... Tất cả chỉ có đúng hoặc sai, trắng hoặc đen, thiện hoặc ác... Không thể có sự dung hòa, càng không thể có sự đánh đổi, nhập nhằng, pha trộn, đánh tráo... Dù trong thiện có ác, trong ác có thiện, trong đúng có sai, trong sai có đúng, không có gì là tuyệt đối, song dù thế nào đi nữa..., đã phẫu thuật thì phải rạch ròi, trái là trái, phải là phải... Tất cả là để bảo vệ cho một sự nghiệp, một lý tưởng mà ta đã lựa chọn cho mình, đã hiến dâng, đã theo đuổi... Biết bao nhiêu cám dỗ, biết bao nhiêu thách thức quyết liệt ta đã vượt qua, để giữ chính mình là mình, với mục đích trước hết là để bảo vệ sự nghiệp của dân tộc này, của đất nước này mà ta đã cam kết sẵn sàng hy sinh cả tính mạng... Đảng đã rèn luyện nên ta một con người như thế... Hơn nữa, khi nhận vào mình nghề và nghiệp này, ta đâu có có thói quen trốn tránh mọi thử thách trên đời...

Bây giờ ta chỉ muốn đoạn tuyệt với những gì ta đã làm..., muốn bắt tay vào một cuộc sống khác có ý nghĩa hơn đối với ta, thế thôi...

Mọi chuyện làm nên bước ngoặt trong đời ta hầu như bắt đầu từ vụ việc Phạm Trung Nghĩa... Quả thực là thế!.. Chẳng lẽ cuộc sống lại oái oăm như vậy sao?

Ta đã làm gì với vụ việc này? Tại sao ta lại bắt đầu thay đổi chính ta từ vụ việc này?.. Trận tuyến đã thay đổi thật rồi sao?..

Chẳng có gì khác cả ngoài cái công việc “phẫu thuật” tách bạch đúng và sai, chất lọc, phân ra chính và tà..., như ta vẫn thường làm năm này qua năm khác trong cái “nghề” của mình, với tất cả trách nhiệm và kỹ thuật nghề nghiệp mà ta đã được rèn luyện và tự trau dồi cho mình... Thế mà... Thế mà... Chính cái nghiệp vụ của ta đã mở mắt cho ta!.. Sao lại oái oăm đến vậy hả trời!?..

Lúc đầu ta chỉ nghĩ vụ việc Phạm Trung Nghĩa là một vụ việc hệ trọng, rất khó, rất phức tạp, sẽ quyết định chuyện sinh tử không những chỉ một con người, mà còn liên quan đến vận mệnh bao nhiêu con người khác và của cả đất nước, liên quan đến chiến tranh và hòa bình...

Lúc đầu ta chỉ nghĩ đây sẽ là sự đụng độ, là cuộc đọ sức quyết liệt chỉ riêng giữa ta và Nghĩa: Để làm cho rõ.., và sau cùng là ...để vạch trắng ra: Nghĩa là ai? Nghĩa đã làm gì, đang làm gì, ...rồi sẽ làm gì?..

Phải, đây thực sự là một cuộc đọ sức quyết liệt nhất mà ta gặp trong suốt cuộc đời nghề nghiệp của mình... Song chỉ mất năm ngày, sang đến ngày thứ sáu sự việc đã ngoặt sang một hướng khác không ngờ. Trong thâm tâm ta thừa nhận: Vụ việc này không còn là cuộc đọ sức giữa ta và Nghĩa nữa, mà là một cuộc đọ sức giữa chính ta và cái kết luận mà ta được giao nhiệm vụ phải chứng minh, có nghĩa vụ phải bảo vệ!

Trời đất, sao lại có sự thay đổi trập tuyến nhanh đến thế, quyết liệt đến thế được nhỉ? – một câu hỏi đến nay ta vẫn chưa làm sao tìm được câu trả lời cuối cùng! ...Hay là tại vì ta quyết liệt quá, chuẩn xác quá.., đến mức ta không thể nào thoả hiệp với chính ta được nữa!? Tại vì ta không biết thoả hiệp? Tại ương là chỗ này?!..

Chỉ sau có 5 ngày làm việc thôi...¹ Tất cả không còn là cuộc đọ sức giữa ta và Nghĩa nữa, không còn là chuyện đương đầu với Phạm Trung Nghĩa cứng đầu cứng cổ nữa!.. Ta phải thách thức và đang bị thách thức! Phải chống lại hay chịu quy hàng một kết luận đã hoàn tất? Thách thức giữa cái kết luận bày ra ta phải bảo vệ và lẽ sống ta đã lựa chọn! Thách thức đến mức hoặc đầu hàng thừa nhận cái kết luận này là chân lý, hoặc là ta phải ra đi!.. Không đầu hàng thì sống hay là chết cũng phải ra đi... Không có con đường thứ ba...

Ôi không ngờ, vụ nghi án Phạm Trung Nghĩa lại trở thành sự việc đẩy ta ngò vào cái ghế để phán xét chính ta! Còn trên người hơn thế được nữa không hở trời!..

Linh cảm của nghề nghiệp ngay từ đầu đã mách bảo: Cái kết luận ta có nghĩa vụ xác nhận ấy là không thể thay đổi, là vô cùng hệ trọng, là bất di bất dịch, cứ liệu hồn đấy... Ta đã bắt tay vào việc với sự nhắc nhở của linh cảm này...

...Đúng. Danh dự, bản lĩnh, kinh nghiệm nghề nghiệp, sự tín nhiệm, và trên hết cả là lẽ sống... Tất cả những gì ta có được là lý do để lựa chọn và giao cho ta vụ việc nghiêm trọng này! Tất cả những gì ta có được hình như chỉ có nhiệm vụ tăng thêm sức nặng của cái kết luận không thể thay đổi được này... Trời đất đùn

¹ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập II tr. 442...

đẩy vào tay ta cái cung đoạn chốt của công việc... Ta phải hoàn tất nó, chứ không phải xét lại nó, có phải thế không?..

Nhưng chỉ sau năm ngày...

Thật là không thể ngờ được cơ sự này: Hoặc là phải chọn Nghĩa và ra đi! Mà không phải sẽ chỉ có ra đi... Vì nghề và nghiệp này nó như vậy... Hoặc ta phải lựa chọn cái kết luận đã tất định với tất cả hệ lụy của kết luận này... - Thạch rùng mình sờn da gà khi đụng đến suy nghĩ này... Một cảm giác ớn lạnh không sao xoa đuổi được...

Trước sau vẫn là câu hỏi: Tại sao trận tuyến lại thay đổi nhanh đến thế? Hay là ta bị Nghĩa lung lạc? bị cuộc sống khuất phục?..

Trước sau đến nay ta vẫn chưa có câu trả lời cuối cùng. ...Hay là người chiến thắng bao giờ cũng được giành lấy quyền thắng về mình? Cái tất định nó là như vậy hả?..

Phải ngoan cố sống, anh Nghĩa ạ. Phải ngoan cố sống! Anh đã dạy tôi như vậy trong những ngày anh ở trại này. Và đây cũng là câu tôi trả bài cho anh...

- ???... ???

Đến hôm nay Thạch vẫn không sao quên được cái nhìn của ông Nghĩa hôm Thạch nói với ông Nghĩa câu ấy. ...Phải, ta đã nói như vậy khi chia tay... Nhưng lúc bấy giờ anh Nghĩa hình như không hiểu câu dặn dò hay lời van xin này của ta. Rõ ràng lúc ấy anh Nghĩa vẫn chưa hiểu. Chắc chắn là như vậy. Hôm nay thì có thể... Hôm nay chắc anh hiểu chứ anh Nghĩa?..

Nếu hôm nay được nhắc lại câu này anh Nghĩa ạ, tôi sẽ nói rõ với anh: “Trận tuyến đã thay đổi! Không phải chỉ có anh.., mà tất cả chúng ta đều phải ngoan cố sống!..”

- *Trận tuyến đã thay đổi! Tất cả chúng ta phải ngoan cố sống, anh ạ!.. Tất cả những gì Yên và các anh đã nói, trước sau đều chứng minh một điều: Trận tuyến đã thay đổi...Tất cả chúng ta ngồi đây đều mắc nợ... như chị*

² Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập II tr. 453-454, quyển hai tập IV tr. 856.

Nguyệt đã thay mặt tất cả chúng ta thú nhận: Đã gắn bó với sự nghiệp này thì phải mang thân nhận lấy nghiệp này!..

...Trận tuyến thay đổi, có nghĩa là các giá trị đã thay đổi!!!... ??? Ta ngu và chậm hiểu đến vậy sao??? !!! ... Một trong những triệu chứng đầu tiên của cái quán tính của kẻ chiến thắng... đất nước ta đang ở đỉnh cao gia tốc của cái vòng xoáy quán tính này... Ôi chẳng lẽ đây mới là cái cốt lõi của cuộc sống chúng ta đang sống?.. Còn mát mát mào to lớn hơn? Còn sự phản bội nào chua chát hơn?..

Cái tính quyết liệt vốn có trong con người |Thạch, cái kết luận quyết liệt trận tuyến đã thay đổi, nỗi niềm chua xót về sự hoành hành của cái quán tính đang ở đỉnh cao gia tốc của nó tác động lên đất nước.., tất cả dẫn dắt Thạch đi tới quyết định: Phải tìm đường gặp lại tướng Lê Hải, ông Chính và ông Nghĩa... Từ hôm ăn giỗ nhà họ Phạm, sau hơn chục ngày lúc ngồi như thiền, lúc lững thững một mình trong các triền rừng Lũng Cú, cái quyết định trở về với gia đình họ Phạm lớn dần lên trong tâm trí Thạch...

Nhưng trước đó Thạch còn phải dẫn vật nhiều phen nữa để tự vượt qua chính mình. Vì đã “lặn” được mấy chục năm khỏi cuộc sống này, nay lại ngoi vào sống trong nó thật không đơn giản... Cái nhìn lạnh buốt của người thủ trưởng hôm nào khi trao vào tay Thạch cái quyết định ghi rành rành hàng chữ cho phép Thạch “nghỉ hưu vì lý do mất sức...” ...Cái nhìn như các tia lửa ấy giờ đây bỗng dung trùng trùng rọi sâu vào tâm khảm Thạch... Còn hơn cả một phát súng ân huệ!.. Cái nhìn không lời, không âm thanh, nhưng xuyên thủng tất cả...

Do bác bỏ cái kết luận tất định lẽ ra phải hoàn chỉnh trong nghi án Thạch Thất, ông Thạch được trên lạng lẽ ban cho cái quyết định giải ngũ, nội dung ghi rõ: Nghỉ hưu theo chế độ mất sức, giữa lúc Thạch bước vào giữa quãng tuổi *ba mươi* – quãng tuổi chín và năng động nhất của một đời người... Cái lạng lẽ nói lên tất cả, giống như người đao phủ quăng cái thầy ma xuống huyết. Cái thầy ma được quăng xuống huyết ấy là sự tín nhiệm gần như tuyệt đối mà cấp trên dành cho sỹ quan cao cấp binh chủng phản gián Nguyễn Thạch. Được chôn cùng với cái thầy ma ấy trong huyết là bản án Thạch Thất bất thành.

Trong tâm trí Thạch phảng phất đâu đó một làn khói... Như thể là của những nén nhang nghi ngút trên nấm mồ của thầy ma Nguyễn Thạch và cái bản án bất thành đó... Một lời nhắc nhở xa xa đâu đó trong vang vọng lại...

...Quy luật muôn đời đừng bao giờ quên: Thầy ma không bao giờ biết nói!..

Mọi chuyện rất chóng vánh, chỉ chừng vài tháng, sau khi ông Nghĩa được ra khỏi trại biệt giam Thạch Thất.

Cái nghề nghiệp này nó khắc nghiệt như thế, hay là tự nó phải như thế!

Mới chỉ có dăm tháng kể từ khi cầm cái quyết định nghỉ hưu vì *mất sức*, chưa kịp hoàn hồn để bắt đầu cuộc đời dân sự, vợ Thạch qua đời, cùng một căn bệnh như con gái ông đã qua đời trước đó hai năm: bệnh máu trắng (leuchemie – leukaemie). Cùng năm âm lịch ấy, mẹ vợ ông, người thân thiết cuối cùng của ông, vĩnh viễn đi xa.

Người đời nói: Đây là trùng tang.

Thạch nghĩ: Cụ không chịu đựng nổi những mất mát quá lớn trên đời này.

Thạch ý thức sâu sắc về nghề và nghiệp của mình, ông quyết định trở thành người cầm đũa gánh vác số phận của mình: *Thầy ma không bao giờ biết nói...*

Hết tang vợ và tang mẹ vợ, Thạch trốn về nằm bẹp ở quê một thời gian, sau đó lăm lăm đi gặp Hội chữ Thập đỏ Hà Nội. Trong tay quyển lương hưu, ông xin làm từ thiện không công, bất cứ việc gì.

- Tôi thông cảm và xin chia sẻ mọi gánh nặng tinh thần của đồng chí. Sau chiến tranh, vết thương tinh thần sẽ còn làm tan nát nhiều người... - bà chủ tịch hội Chữ Thập Đỏ thành phố Hà Nội an ủi Thạch.
- Xin cảm ơn chị.
- Hòa bình mấy năm rồi mà số bệnh nhân tâm thần trong cả nước vẫn tăng đột biến, đồng chí ạ.
- Thưa chị, tôi vẫn là người khỏe mạnh ạ.

Bà chủ tịch Hội lúng túng:

- Chết. Chết... Xin lỗi đồng chí... Thành thực xin lỗi đồng chí, tôi không nói về đồng chí, mà chỉ xin chia sẻ thông tin như thế, để đồng chí thấy Hội cần rất nhiều tình nguyện viên...
- ...
- ...

Sau câu chuyện ngắn ngủi với bà chủ tịch Hội, Thạch được chấp nhận dễ dàng, được giao khối việc, lúc đầu là làm tạp vụ. Chẳng bao lâu Hội chuyển ông lên Cao Bằng, vì dần dà Hội thấy Thạch là người từng trải, tin cậy được. Hội cần người có năng lực đi theo các dự án cứu trợ... Rồi sang Lào Cai, rồi lên Hà Giang...

- *Trận tuyến đã thay đổi rồi, ta đi giúp những người không tự giúp được mình vậy...* - Thạch thường tự nhủ với mình như vậy để lấy sức cho chính mình.

Trở trâu là càng đi, càng đến, Thạch càng gặp nhiều điều thật ra không muốn nghe, không muốn nhìn, không muốn biết... Thạch hiểu, không phải đoạn đường xa gần mình đang đi, mà là thời gian đang làm đổi thay tất cả... Càng sống, Thạch càng đến với nhiều điều không muốn nghe, không muốn biết...

Cho đến khi ông Nghĩa lên *tóm* được Thạch ở Lũng Cú hôm nào...

Từ hôm ăn giỗ ở nhà ông Chính về, Thạch nhiều phen đã thắng được mình trong việc nhận lời với nhóm PH. Nhưng khi nghĩ đến công việc cụ thể phải làm, Thạch lại trăn trờ, vì cả đời cho đến nay, ngoài việc lĩnh lương hàng tháng để sống, ông chưa bao giờ đụng chạm vào bất kỳ việc gì gọi là làm kinh tế, mặc dù nghề nghiệp cũ của mình nhiều phen đụng chạm vào những câu chuyện hay vụ việc kinh tế đụng trời, từ vụ tìm nguồn nhập thép làm máy cày và thiết giáp, đến việc lo nhập nhà máy dệt cho quân nhu, những đường dây và các vụ án kinh tế liên quốc gia... Song tất cả chung quy vẫn là thừa hành các lệnh, khác hẳn với *làm kinh tế*. Mà về với nhóm PH không làm kinh tế thì làm gì?..

...Nhưng phụ lòng của hai họ Phạm, Huỳnh thì ta không thể, nhất là anh Nghĩa đã thức tỉnh ta, thay đổi cuộc đời ta!..

...Giúp được việc gì ta sẵn sàng! Nhưng khổ nỗi ta đâu có biết gì trong môi trường mới này! Kinh nghiệm cũ vận dụng được gì?..

Cả quyết như thế, lưỡng lự như thế, Thạch trở về Hà Nội để cân nhắc tiếp, không hẹn trước. Tính đến hôm nay là đúng bốn tuần từ cái hôm ăn giỗ... Thu xếp các việc, đánh vật mệt nhoài với mọi điều giữa ở và đi, giữa nên và không nên, giữa *lặn* tiếp hay quay về cuộc sống đời thường...

- *Đúng, còn tham sân si lắm, tâm ta chưa đủ tĩnh để vào chùa đi tu được!..*
Thạch tự chế diễu mình.

Chuyến xe đường dài từ Hà Giang về cập bến đúng giờ tại chân Cầu Long Biên. Khách vừa mới bước xuống đường, nào là người lái xe ô-m, người lái xe tắc-xi nhao nhao đến bu quanh. Tất cả tranh nhau âm ỹ chào mời khách sử dụng dịch vụ của mình. Có người thô bạo đến mức cứ nắm lấy tay khách lôi đi xềnh xệch, vừa đi vừa chào mời, chỉ sợ các đối thủ khác giành mất mồi. Cái bến xe trở nên nhộn nháo rất nhanh, tiếng cãi nhau ngày càng ồn.

Tuy phải đề phòng kẻ cắp, Thạch vẫn bị lôi cuốn vào những cảnh tượng như vậy, dù rằng năm này qua năm khác ông đã quá quen với việc đi xe đò. Ngó mắt nhìn ra xa chung quanh Thạch cũng thấy quang cảnh như vậy khi những xe khách khác mới vào bến.

...Mật ít ruồi nhiều khổ thật!.. Đâu đâu cũng thiếu việc làm!

Ở Hà Giang, ở Hà Nội, ở bất kỳ bến xe khách nào ông tới, chỗ nào ông cũng thấy hiện tượng này, mà vẫn không sao quen được.

Lúc này mới xế chiều, ông chọn một cái xe ô-m, vì còn thời gian, và cũng vì muốn ngó nghiêng nhìn Hà Nội để tập cho mình quen dần việc quay trở lại sống nơi đô thị. Hơn nữa kinh nghiệm dạy ông xe ô-m để thoát nạn tắc đường. Lúc này ông mới để ý, so với khi ông dòi nơi đây để lang thang hết các tỉnh dưới đồng bằng rồi lên miền núi, Hà Nội nay đã khác xưa nhiều.

Hà nội ngày nay chật cứng, ồn ào, lộn xộn trong khói sương nhức đầu. Người và xe cộ các loại không biết ở đâu ra mà lăm thế. Càng đi ông càng thấy nhiều nhà mới, cao thấp lổ nhổ, hiện đại và không hiện đại, cái mỏng dính, cái có mặt tiền chưa đầy hai mét, hàng và quán đổ ra đến quá nửa hè, có nơi chiếm gọn cả vỉa hè. Xe ô-m của ông còn đi qua những phố mới ông chưa hề nghe tên...

Có đoạn đường Thạch thấy bỗng dưng náo nhiệt như chạy loạn. Người lái xe ôm giải thích:

- Đang ráo riết thực hiện lệnh cấm hàng rong đấy.
- ... - Thạch cố tình im lặng. Song nhìn cảnh những người tay bê, tay xách hoảng hốt xô nhau như chạy loạn, những xe đạp thồ hàng hoa quả giẫm đạp lên nhau, rạt vào các ngõ... Thạch cũng hiểu chuyện gì đang xảy ra, răng nghiến lại, cổ ghim trong ngực mình cái thở dài.

Vào tới đường Thụy Khuê xe ôm của Thạch bị kẹt cứng.

- Giờ tan tầm chú ạ. Chạy đường nào cũng không thoát. – người thanh niên lái xe ôm nói với Thạch.
- Liệu phải đứng đây ăn khói bao lâu?
- Trời biết! Chú có thấy cuộc sống ngày càng khó khăn không? ...Con thấy chú chỉ có mỗi cái balô và cái túi sách?
- Tôi chắc không thể giàu hơn anh. Ít nhất anh hơn tôi cái xe máy đang chờ chúng ta.
- Phương tiện kiếm sống cả nhà con đây chú ạ.
- Anh quê ở đâu?
- Dạ, Quỳnh Phụ, Thái Bình ạ. Nhà con năm miệng ăn trông vào cái xe này đây.
- Sống được không?
- Qua ngày ạ, với điều kiện con không được ốm.
- Gia đình anh thế nào?
- Bọn con có một thằng cu và một cái hĩm đang học cấp hai, tốn lắm. Ruộng còn đúng 2 sào. Dù sao còn hơn chán vạ kẻ ở làng đi làm nê, quanh năm tay chỉ vừa đủ đút lỗ mồm thôi chú ạ.
- Chuyện này tôi hình dung được.
- Đi nghề kiếm sống như thế chui rúc khổ lắm chú ạ. Chung chạ lung tung. Nếu dính nợ dính kia thì đi đứt cuộc đời là cái chắc. Bò được về nhà còn đầy đọa làm khổ người thân nữa chứ... – vừa nói anh ta vừa tắt công-tắc xe máy.
- Làng anh có nhiều cuộc đời đi đứt như thế không? – Thạch vừa hỏi, vừa liên hệ đến Lũng Cú, đến những nơi ông đi làm công việc cứu trợ.
- Đếm gần đủ hai bàn tay rồi đây chú ạ, trong cái làng con con, có chưa đầy một trăm hộ.
- Nuôi con đi học tốn thế nào?

- Mất khoảng một nửa thu nhập hàng tháng ạ, vì phải đóng nhiều loại tiền quá. Sang năm cả hai đưa lên cấp ba sẽ chưa biết thế nào. Cũng may là hai đứa sáng dạ.
- Xã anh hiện nay có gì đặc biệt không?
- Nhiều cái đặc biệt chứ chú. Nhưng cái đặc biệt nhất là lâu lâu lại mất tích vài cô gái. Toàn những đứa đến tuổi lấy chồng.

Ông Thạch hiểu ngay chuyện gì, nhưng cứ đóng bộ là người trên cung trăng rơi xuống:

- Chính quyền có cho người đi tìm không?
- Chú đùa cháu rồi, cháu nghĩ trong cả nước quê nào mà không có con gái mất tích như thế! Hơi đâu mà cho người đi tìm.
- Sao? Mất tích nghĩa là có thể bị bắt cóc, bị giết..., thế mà không đi tìm?
- Không giết, không bắt cóc, nhưng quả thật là mất tích – biến vào các chợ vợ, vào tay các má mì, bị lừa bán đi Trung Quốc...
- À... à... Nói thế thì hiểu.
- Chú vẫn chưa hiểu đâu. Mất tích với nghĩa nếu còn sống, dù thân tàn ma dại cũng không dám vác mặt về làng... Loại đi làm ô-sin không tính. Nhà nào khá giả hơn chạy được tiền cho con đi lao động Hàn Quốc hay Malaysia thì không gọi là mất tích, nhưng cũng bị lừa vô khối chú ạ.
- Chính quyền hay luật pháp không bảo vệ họ à?
- Chú nói toàn chuyện vui. Chẳng có ai bảo vệ chúng cháu, ngoài tiền. Đứng mười mười về mình cũng phải tiền.
- Cậu có quá lời hay có gì ác cảm với chính quyền không?
- Tuyệt nhiên không ạ. Họ là như thế mà, ăn được của dân là ăn, chẳng chê cái gì cả. Kinh nghiệm đã dạy người dân chúng cháu, khi có công có việc đồng tiền đi trước là đồng tiền khôn.
- Thanh niên có được quan tâm chăm lo không?
- Đâu cháu không biết, thanh niên nông dân quê cháu chỉ được dành cho mỗi hai ưu tiên thôi, một dành cho con trai là tự do đi làm nê làm mợ khắp nơi, một dành cho con gái là được chịu cảnh bị mất tích như cháu nói lúc nãy. Phải là con nhà khá giả, chạy nổi tiền từ chục triệu đến vài chục triệu trở lên thì mới hy vọng đi học nghề, đi xuất khẩu lao động. Cái đoạn cấm xe ba gác và cấm hàng rong sẽ còn làm cho nông dân chúng cháu tha hồ điêu đứng nữa...
- ... - Thạch không nói gì, thậm chí ông quên mất mình đang nói chuyện với người lái xe ôm, trong đầu niềm ray rứt lâu nay lại nổi dậy: ... *Chung quy là chuyện phát triển con người! Có cách gì giải quyết được tận gốc*

chuyện này?.. Những người nông dân của chúng ta, ôi quân chủ lực của cách mạng một thời... Họ còn phải khổ đến bao giờ!..

- Chú ơi, chỉ cần chú về quê cháu sống một ngày thôi, chú sẽ thấy tình cảnh thực của nông dân bây giờ như thế nào.
- ... - Thạch vẫn đóng vai người điếc, trong lòng nghĩ: ...*Anh bạn ơi, hai mươi năm nay tôi chung sống với bà con, họ hàng của anh bạn rồi, tôi muốn nghe tự tai mình những nhận xét của chính anh cơ...*
- Chú có dám về sống thử ở nông thôn trọn vẹn lấy một ngày không chú? – người lái xe ôm nhích nhích bên vai có tay của ông Thạch đang vịn vào.
- ...Ồ ờ.., dám chứ. – Thạch gằn như giật mình. – ...Nhưng có gì đáng xem không?
- Thôi, cháu không kể khổ với chú làm gì. Có lẽ chú đã quen đọc báo về những trang trại tiền triệu tiền tỷ rồi. Nhưng chú phải biết khối ông chủ mới này cũng chết đứng đấy chú ạ.
- Cậu có phìa ra không đấy?
- Ngày xưa ông Từ Hải chết đứng thế nào cháu không biết, chắc cũng chết đứng na ná như mấy ông chủ trang trại này thôi.
- Cậu đang chuyện nọ rọ chuyện kia, tôi không hiểu. Nói rõ xem nào. – Thạch lúc này cố tình khơi chuyện.
- Thế này chú ạ, chuyện H5N1, tai xanh tai đỏ, lở mồm long móng... cháu không nói làm gì, rơi vào đâu thì cả làng chết tuốt, không phân biệt giàu nghèo. Còn bình thường khối ông chủ trang trại ở vùng cháu cũng tự dưng lặn đùng ra chết. Ý cháu muốn nói cái trang trại đổ lên đổ xuống mà chết...
- Kinh tế trang trại không được khuyến khích à?
- Chú hỏi chuyện to tát quá, cháu không biết. Vợ cháu đang làm cho một trang trại nuôi lợn ở xã bên, đi làm tiện lắm, đạp xe mất khoảng nửa giờ thôi. Bỗng dưng từ hơn năm nay vợ cháu mất việc! Cái số ông chủ nơi vợ cháu làm nó lặn độn lắm, lúc thì đầu ra nếu không bị tư thương thì cũng bị công ty thu mua bắt chẹt, lúc thì thiếu con giống, lúc chết dở vì hạn điền. Ông chủ mấy năm nay xin mua thêm có 3 sào ruộng để có đất mở rộng trại nhưng không được. Quy mô trang trại ông ta hiện quá nhỏ nên thua lỗ so với công suất thiết bị ông ta đã đầu tư.
- Rồi sao nữa?
- Cháu nghĩ giờ này chắc ông ta chết đứng thật rồi, vì không chịu xuể ngân hàng xiết nợ. Đây là lý do vợ cháu bị xa thái... Thế mà chúng cháu đã nuôi mộng vợ cháu sẽ làm ở đây cho đến khi hai con cháu học xong cấp ba.
- Chỉ tính lo cho con học xong cấp ba thôi à?

- Cấp ba còn lo không xong, làm sao tính chuyện dài hơn nữa chú? Cháu nghĩ thời buổi này chẳng có gì lâu dài được.
- ??? – Thạch chợt nhớ lại chuyện cũ: - Nghe nói Quỳnh Phụ trước đây có chuyện nông dân nổi lên đánh cán bộ, có phải không?
- Ôi, đấy là chuyện làng cháu. Mấy ông bị đánh đòn bây giờ lang bạt đi đâu mất rồi, không ở làng nữa. Vẫn chuyện tham nhũng ấy mà.
- Bây giờ có khá hơn không.
- Khá hơn nhiều chứ ạ.
- Khá như thế nào?
- Lớp cán bộ mới bây giờ khôn hơn, dân cũng khôn hơn, nhưng cán bộ khôn nhanh hơn dân chú ạ. Dân vẫn thiệt.
- Lại có kiểu thi đua thế này à?
- Bây giờ không có cái kiểu ăn bớt một ít xi-măng hay một ít gạch làm đường làng hay mương máng thủy lợi như trước nữa đâu. Kiểu nhậu này tép diu và lạc hậu rồi.
- Lại còn thế nữa!
- Chú biết không, bây giờ là ăn quy hoạch, ăn đất đai, liên kết với trên huyện, trên tỉnh, dân không biết đường nào mà lần... Dân chúng cháu bảo nhau: Bây giờ tài thật, ruộng đất cũng mọc chân chạy đi khỏi làng!

Thạch khựng người về câu nói này, mất một lúc mới nói được:

- Cậu có đoán mò không?
- Cháu thề với chú, làm xe ôm, cháu biết khối quan các tỉnh mua nhà ở Hà Nội cho con cháu ăn học, Thái Bình chúng cháu cũng góp mặt vài vị.

Thạch đập vào vai người lái xe ôm:

- Này, sao cậu kể cho tôi nghe chuyện nào cũng buồn?
- Chú làm nghề gì mà thông cảm được với nông dân như vậy?
- Cậu coi tôi là loại người nào mà hỏi thế?
- Chú dứt khoát không phải nông dân rồi, cháu dám đánh cược.
- Vậy tôi là ai?
- Cách hỏi han của chú thì sệt là cán bộ. Làm nghề xe ôm chúng cháu nhìn người tinh lắm. Nhưng trông cách chú đeo ba-lô và xách túi thạo như thế này, chắc chú thuộc loại tềng tềng thôi. Có đúng không chú? Lúc này chú còn nói chú nghèo hơn cháu mà.
- Có lẽ đúng.

- Cán bộ tềng tềng thì nghèo rớt là cái chắc, nếu không thì phải sống bằng đút lót.
- ... - ông Thạch bật cười, không trả lời ngay được. – Anh coi bộ mặt tôi có ai cần đút lót không.
- Cháu cứ suy mọi chuyện ở làng cháu ra thì nói lý thế thôi, chú đừng giận. Chuyện ông chủ trang trại chưa hết đâu. – người lái xe ôm cứ ngồi yên không quay mặt lại, anh ta nói tiếp: - ...Vợ cháu nói phần đất trang trại của ông ta là đi thuê lại của người khác, cũng sắp hết hạn sử dụng đất đến nơi rồi.
- Nghĩa là...
- Nghĩa là chết đứng là cái chắc!
- Ôi... - Thạch bắt giắc kêu lên, trong bụng nghĩ thầm: *Mỗi vùng nông thôn là một loại vấn đề khác nhau, làm thế nào bây giờ? Càng ngày càng tích tụ nhiều vấn đề mới... Trong khi đó có những kẻ cướp hàng trăm mẫu đất đai của nhà nước cứ như thò tay vào túi áo!..*

Mùi xăng ngày càng nồng nặc. Tiếng còi của những xe máy tìm đường lộn lại inh tai nhức óc. Thạch đờ đẫn, hơi buồn nôn, không rõ vì khói xăng, hay vì những điều ông mắt thấy tai nghe suốt hai chục năm lang thang ngoài đời đang được anh xe ôm vô tư nện chan chát vào đầu mình. ...*Ôi bài học tổng kết!?!..*

Thấy khách không nói gì, người lái xe ôm cũng lặng yên, thật ra anh ta còn muốn nói chuyện nữa để quên cái cảnh đứng chết dí một chỗ trên đường như thế này. Hơn nữa anh ta cũng cảm thấy khách là người dễ bắt chuyện. Sự kiên nhẫn của anh ta có hạn. Một lúc sau anh ta lại nhích nhích cái vai:

- Chú ơi, có lẽ phải chờ ở đây đến tối mất. Chắc đầu đường Ngô Văn Thường có chuyện gì rồi?
- Chuyện gì? – Thạch như bưng tỉnh.
- Đây là địa điểm thường có nhiều cuộc biểu tình ngồi của bà con nông dân lên khiếu kiện chuyện đất đai.
- Thường kéo dài bao lâu?
- Có đợt bà con nằm qua đêm la liệt hết vườn hoa trước trụ sở tiếp dân, đun nấu ngay trên vườn hoa.
- Thường thường là người ở đâu?
- Khó nói lắm chú ạ. Cứ nhìn vào khẩu hiệu trương lên, cháu thấy có lần là đoàn từ Sóc Trăng ra. Lần thì Vĩnh Yên. Lần thì là Thái Bình chính hiệu của chúng cháu...
- ...

- Chú ơi, cháu quay ngược xe lên đường Lạc Long Quân rồi đi vòng lên đường Âu Cơ vậy. Hơn một giờ đồng hồ rồi mà không nhúc nhích được. Chú trả thêm tiền cho cháu nhé.
- Đồng ý. Tôi cũng sắp chết ngạt rồi. – Thạch tụt xuống đất...

Người lái xe ôm lết lết tìm đường quay xe rồi nổ máy.

Khi Thạch thò tay bấm chuông nhà ông Nghĩa, thành phố đã lên đèn. Lúc này mới thấm cái mệt cả một ngày đường ngồi cho xe lắc, rồi lại hàng giờ hít khói trên xe ôm... Hai vai Thạch trĩu xuống. Ông cố thở hít thật sâu trong khi đứng chờ...

Ngay sáng hôm sau ông Chính và ông Lê Hải đến ăn sáng ở nhà ông Nghĩa, để cùng nhau tiếp đón Thạch.

Bà Nguyệt đi tham quan động Phong Nha – Kẻ Bàng với gia đình Mai, người giúp việc cũng đi theo, nên ở nhà chỉ có bốn đàn ông tự loay hoay vào bếp với nhau. Thoạt đầu họ định kéo nhau đi ăn phở, vì đầu phố nhà ông Nghĩa có quán *Phở 24* mới khai trương. Song ông Nghĩa muốn khoe tài pha cà-phê của mình, mọi người chấp nhận ông Nghĩa *chiêu đãi* mỳ ăn liền. Trong bếp có đủ giò lụa, hành tỏi và các gia vị khác, ngoài ra có bưởi, nho, cam...

Bốn người tự khen nhau: Bữa ăn sáng không tồi. Riêng Thạch khen thêm là quá sang!

Mọi người đều chờ đợi với niềm tin chắc chắn sự gia nhập của Thạch vào ngôi nhà chung này. Nhóm PH đã chuẩn bị rất chu đáo, mặc dù lúc này Yến vắng mặt. Sau chuyến đi Thụy Điển, Yến đến thẳng Giơ-ne-vơ, làm việc với Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO). Nhóm PH đang triển khai đầu mối liên hệ với những cơ quan của tổ chức này. Ngoài ra Yến muốn tranh thủ sự giúp đỡ của họ cho việc hình thành bộ môn Luật Thương mại quốc tế cho trường đại học tương lai của mình.

Về thể thức, Thạch được mời ký một hợp đồng với chức danh làm *cố vấn chính sách* cho Ngân hàng thương mại cổ phần PH. Ông chính nói vui:

- Cái chức danh *cố vấn* rất tiện, hợp thức cho ai cũng được!
- Nếu vậy xin các anh ghi rõ trong hợp đồng là *cố vấn giấy*. – Thạch nhận lời.

Ngân hàng PH thuê một căn hộ riêng trong khu Ciputra cho Thạch và dành cho ông một xe riêng. Ông chính giải thích:

- *Cố vấn* cho một ngân hàng có thương hiệu như PH nên mọi việc cũng phải rất PH, mong anh Thạch thông cảm.
- Nhưng thưa các anh, tôi có biết gì đâu mà *cố vấn* *cố ve* ạ?
- Thế thì chỉ còn một đường là phải tìm cách nhập vai thôi. *Cố vấn giấy* cũng phải nhập vai. – ông Nghĩa chen mọi khả năng thoái lui của Thạch.
- Anh Thạch đừng lo, cháu Yến đã tính toán hết mọi việc rồi. Cái tay thương binh Nghĩa nói đúng đấy: Anh phải tìm cách nhập vai thật.
- Thưa anh Chính, bằng cách nào ạ?
- Anh có vốn mười mấy năm công tác ở nước ngoài trong vai tình báo chiến lược, sau lại đứng trên mặt trận phản gián ở trong nước, chắc chắn nhập vai nhanh thôi. – ông Chính không trả lời thẳng vào câu hỏi.
- Anh vẫn chưa nói cho biết bằng cách nào ạ! – Thạch lo nhiều hơn là sốt ruột.

Ông Chính đứng dậy đưa cho Thạch một chiếc cặp Samsonite đen:

- Tất cả nằm trong cặp này anh Thạch ạ. Bộ đồ nghề của doanh nhân giữ chức *cố vấn* đây!
- ... - Thạch giờ hai tay đỡ lấy, ngắm nghía, chưa nói được gì.
- Cháu Yến đề nghị anh dành thời giờ tìm hiểu quá trình hoạt động của ngân hàng PH, xem hồ sơ một số vụ án tranh chấp thương mại, một số vụ án tham nhũng có liên quan, một số báo cáo và tài liệu tham khảo khác... Tất cả do công ty Luật của nhóm PH chuẩn bị riêng cho anh để nghiên cứu. Ngoài ra ngân hàng PH đã bố trí một nhóm chuyên gia sẵn sàng giúp anh tìm hiểu bất kể vấn đề chuyên môn hay nghiệp vụ tiền tệ, ngân hàng, hay tài chính nào. Họ cũng sẵn sàng bình luận các chính sách kinh tế hiện tại của Nhà nước mà anh quan tâm. Cần đi tham quan thực tế bất cứ vấn đề gì, anh cứ nêu lên. Nhóm PH đề nghị anh dành hẳn ba tháng chỉ riêng cho việc tìm hiểu này, nếu thấy chưa đủ thì kéo dài thêm. Thiếu vấn đề gì cần tìm hiểu nữa, anh cứ nêu thêm. – ông Chính ngồi xuống.

Thạch vẫn đứng yên như trời trồng giữa nhà. Chờ một lúc, ông chính lại đứng dậy, tay trao cho Thạch một cái túi khác:

- Bây giờ đến tiết mục thứ hai: Đây là cái laptop. Yên dặn anh nên tìm cách sử dụng thành thạo cái này để đọc các thứ đựng trong cặp. Một nhân viên PH sẽ giúp anh việc này ngay ngày mai. Học những thứ này nhanh thôi.
- Xin hỏi thật lòng. Các anh muốn một người không biết việc như tôi thế này để làm gì ạ? – Thạch vẫn đứng giữa nhà mà nói.
- Không có chuyện muốn. – tướng Lê Hải dứt khoát như là ra lệnh: - ...Từ giờ anh là thành viên trong đại gia đình PH chúng tôi! Nói đến mức ấy anh đã hiểu chưa?
- Nói thế thì tôi hết đường chạy các anh ạ.
- Có thể chứ! Hai ông anh tôi không nhầm. – ông Nghĩa vui ra mặt.
- Thưa các anh, nói đơn giản là tôi có ba tháng tập sự mà không phải ăn lương tập sự, có phải không ạ?
- Hiểu thế cũng được. – ông Chính trả lời.
- Vậy xin các anh cho tôi tập sự suốt đời có được không ạ?

Mọi người đều cười về câu nói vui của ông Thạch.

- Như vậy ổn không anh Thạch? – tướng Lê Hải hỏi lại một lần nữa.
- Thưa anh, nhóm PH chuẩn bị cho tôi như thế là rất chu đáo ạ. Tôi nghĩ tôi bắt đầu bớt lo được một chút...
- ...

*C*âu chuyện thủ tục chỉ có vậy, nghĩa là chưa kịp uống xong tách cà-phê do ông Nghĩa thết đãi. Mọi người chuyển sang cuộc hội ngộ không hẹn mà nên.

Sự phân biệt chủ - khách biến mất rất nhanh. Thế sự quốc gia xoay vần chung quanh mấy tách cà-phê của bốn người đàn ông về vườn, trong đó chỉ có ông Chính có quyết định hưu đảng hoàng, 3 người còn lại đều thuộc loại thất sủng – hiểu theo nghĩa nào cũng được. Bị xếp vào diện nghỉ hưu bất đắc dĩ là thiếu tướng Lê Hải, với lý do danh nghĩa là cơ quan giải thể. Bỏ nhiệm sở là đại tá Nghĩa, do kháng lệnh của thủ trưởng, may vì là thương binh già nên được trên xí xóa không kết tội là đào ngũ, vẫn thu xếp cho chế độ hưu. Còn sỹ quan tình báo chiến lược Nguyễn Thạch thuộc diện bí, tự mình phải xin giải ngũ, do không chấp nhận cái

“*kết luận tất định*” của thượng cấp về *vụ án Phạm Trung Nghĩa*, song quyết định hưu được ghi là *nghỉ mất sức...*, bởi lẽ tính từ ngày ký quyết định Thạch còn hàng chục năm nữa mới đến tuổi hưu.

Lúc này là thời kỳ chuẩn bị cho Hội nghị Trung ương 7, trung tâm của chương trình nghị sự sẽ là vấn đề “tam nông”. Tivi đưa đoạn tin “...Tòa án nhân dân thị xã Gia Nghĩa đã tuyên phạt nông dân Lương Văn Quý trú tại phường Nghĩa Tân, thị xã Gia Nghĩa, 15 tháng tù cho hưởng án treo và 30 tháng thử thách, và nông dân Trần Quốc Thường, trú tại phường Nghĩa Thành, thị xã Gia Nghĩa, 9 tháng tù cho hưởng án treo và 18 tháng thử thách; với tội danh *làm nhục và xúc phạm danh dự người khác* bằng các bài thơ và vẽ bêu xấu lãnh đạo thị xã Gia Nghĩa trong việc thu hồi đất đai của hai người này để “...*xây công trình công cộng...*”

- Ôi công lý ở nước ta! Thưa các anh thế này là thế nào ạ? Vừa mới hôm qua tôi được cậu lái xe ôm lên lớp cho một trận về tình cảnh của nông dân hiện nay... – Thạch rên lên, tay chỉ vào cái tivi.
- Kháng chiến nông dân là quân chủ lực. Hòa bình xây dựng đất nước nông dân là quân chủ khổ. Còn cái “chủ” nào nữa thì quảng nốt cho nông dân đi! – tướng Lê Hải chì chiết.
- Bây giờ cho nông dân tam nông rồi còn gì nữa. Tôi tắt TV các anh nhé. – Không chờ mọi người trả lời, cái ri-mốt trong tay ông Nghĩa kêu đánh tách một cái, TV tắt ngấm.
- Cả cái chuyện tam nông cũng không ổn các anh ạ. – ông Chính thêm vào. – Trung Quốc người ta nói tam nông, mình cũng nhai lại theo tam nông. Nhưng bây giờ người ta nói tứ nông rồi – nghĩa là thêm cái mục nông dân vào thành thị kiếm sống. Rồi lúc nào đó mình cũng sẽ nói leo theo là tứ nông!? Trí tuệ Việt Nam chỉ có vậy sao?
- Anh lái xe ôm hôm qua đã tổng kết hộ tôi hai mươi năm tôi lăn lộn trong nông thôn rồi các anh ạ, thực ra chỉ có một vấn đề thôi: Đó là giải quyết vấn đề nông dân như thế nào, để cho họ khỏi là quân chủ khổ trong thời kỳ gọi là công nghiệp hóa, đô thị hóa của nước ta.
- Còn chuyện này mới nguy các anh ạ, Chính phủ một lúc vung tiền ra mua tám, chín tỷ đô-la làm dự trữ, thế là trong vòng chưa đầy hai quý đầu năm lạm phát nước mình vọt lên hai con số, giữa lúc kinh tế cả nước đang phát triển năng động. Chưa bao giờ nước ta có hiện tượng này các anh ạ, kể cả lạm phát phi mã thời kinh tế khủng hoảng trước đổi mới!
- Nghĩa là chính phủ điều hành kinh tế theo kiểu *đánh quả*? – ông Chính hỏi.

- Nhưng câu chuyện vẫn chưa đến hồi kết các anh ạ. – ông Nghĩa nói tiếp - ...Bây giờ là sự đổ vỡ tan hoang của thị trường chứng khoán, bốc hơi mất khoảng gần nửa hay là hai phần ba giá trị các anh ạ!.. Kéo theo hàng loạt doanh nghiệp vừa và nhỏ phá sản, bong bóng thị trường nhà đất nổ tung... Nước ta đang còn chưa biết xoay xở ra sao thì khủng hoảng kinh tế toàn cầu lại đẩy thế giới đi vào một thời kỳ khác mất rồi!
- Thế là may chứ anh Nghĩa. Bao nhiêu tội lỗi tự mình gây nên, các vị lãnh đạo đổ hết cho khủng hoảng kinh tế thế giới, y hệt như cuộc khủng hoảng tài chính tiền tệ năm nào! – tướng về hưu Lê Hải bình luận.
- Vâng, có chuyện ấy. – ông Nghĩa thừa nhận.
- ...

Câu chuyện ngắc ngư.

- Vâng, nói gọn lại là thế này thôi các anh ạ: Quốc gia độc lập rồi, bây giờ tự do dân chủ là thước đo duy nhất sự trung thành của Đảng phục vụ dân tộc, phục vụ đất nước. Thước đo duy nhất, mong các anh nhớ cho, không nói khác được đâu. – ông Nghĩa nêu suy nghĩ của mình.
- Đồng ý. Nhưng chỗ này Đảng quên thì sao? – ông Chính lý sự.
- Không được quên, anh Chính ạ. – ông Nghĩa đáp ngay. - ...Quên là nhảy lên làm vua đấy!
- Thì Đảng bây giờ là vua rồi còn gì nữa? – ông Chính dõn dưng em mình.
- Nói thế oan cho Đảng quá. Chỉ *cái nhân danh Đảng* bây giờ là vua thôi, còn Đảng đích thực bị tóm làm tù binh rồi!.. – ông Lê Hải phân bua.
- Như vậy là chính anh Lê Hải thừa nhận Đảng không tồn tại nữa nhé!
- Sự thật là Đảng bây giờ là tù binh, là công cụ của cái *nhân danh Đảng* mất rồi anh Chính ạ. – giọng tướng Lê Hải dầu rĩ.
- Các anh ơi, nói đến cùng thì phải nói cả dân tộc và Đảng đang bị cái nhân danh Đảng tóm làm tù binh. – ông Nghĩa tiếp tục trình bày suy nghĩ của mình. - ...Tự do dân chủ không những chỉ là quyền của người dân, của dân tộc, mà còn là nguồn của cái vô tận làm nên giàu có văn minh, là nguồn sức mạnh giữ nước đấy!... Một đảng mà dân chủ thì có gì để phản đối!?. Song chuyện này là không thể các anh ạ. Trước kia thì vin vào hoàn cảnh thời chiến. Nhưng đã hơn ba thập kỷ nay trong hòa bình rồi... Đã một đảng là độc quyền, lạm quyền thỏa sức hoành hành và trở thành bản chất của hệ thống, không có cách gì dân chủ được đâu các anh ạ. Tha hóa chỉ là hệ quả, là nguyên nhân phái sinh thôi. Có tổ chức học tập tư tưởng và đạo đức Hồ Chí Minh như kinh thánh cũng không xoay chuyển được đâu. Tất cả chỉ là nguy trang..., hay là tự đánh lừa thôi.

- Điều này thì rõ rồi Nghĩa ơi. Chúng ta đã có lần còn bàn về cả cái nguy cơ của cái đa nguyên hỗn loạn. Xóa cái một đảng này đi thì sợ cái đa nguyên nòi da xáo thịt ập tới ngay lập tức. Chẳng lẽ đành khoanh tay ngồi nhìn con tạo xoay vần hả Nghĩa? – ông Chính hỏi em mình.
- Chẳng xóa thì trước sau cũng sụp đổ, cũng dẫn đến đa nguyên hỗn loạn. Trên thực tế, hiện nay nước ta đã ngày càng bước vào con đường của đa nguyên hỗn loạn rồi!
- Có nói bậy không Nghĩa? – ông Chính ngạc nhiên.
- Sự thật là thế đấy, anh Chính ạ. Chỉ chưa có đủ can đảm nói toạc ra thôi. Sự tồn tại các nhóm lợi ích đầy quyền thế khác nhau, cạnh tranh lẫn nhau, đấu đá nhau, như thế không là đa nguyên thì là cái gì? Song lại phải cùng đứng với nhau trong cái vỏ bọc là dưới sự lãnh đạo thống nhất của một đảng...
- Sao không nói toạc ra đấy chính là cái đa nguyên hỗn loạn trong cái chế độ toàn trị một đảng hả anh Nghĩa? – tướng Lê Hải đặt vấn đề.
- Vâng, sự thật là như thế anh Lê Hải ạ. – ông Nghĩa đáp lại.
- Nghĩa và anh Lê Hải chưa bàn tới lối ra? – ông Chính hỏi.
- Bàn nát nước rồi chứ anh Chính. – tướng Lê Hải trả lời.
- Vâng. Anh Hải và tôi bàn mãi với nhau rồi các anh ạ. – ông Nghĩa trình bày: - ...Tướng Giới Thạch là quân phiệt, Pak Chung Hy là quân phiệt, thế nhưng tại sao hai người này trở thành bà đỡ cho Đài Loan và Hàn Quốc hôm nay? Anh Hải và tôi cứ vặn vẹo nhau mãi chuyện thời hiện đại này liệu nước ta có thể tạo ra một sự chuyển hóa hòa bình được không, từ cái đa nguyên hỗn loạn đang tồn tại trong cái toàn trị sang cái đa nguyên của dân chủ và phát triển, bắt đầu từ tuân thủ luật pháp, quy luật? Còn nói về công việc chuyển hoá hoà bình, lịch sử nước ta đã từng có Trần Thủ Độ các anh ạ. Đây là nhân vật khét tiếng hay là người anh hùng vĩ đại, tùy theo cách nhìn. Song ông ta đã một tay chuyển hóa đất nước từ thời đại nhà Lý lúc suy tàn bước vào thời đại nhà Trần hiển hách mà không cần đến chiến tranh xóa bỏ triều Lý. Lịch sử đã có lối ra như thế, tại sao hiện tại không có lối ra?
- Nghĩa đang tìm đường cho một cuộc cách mạng dân chủ từ trên xuống có phải không? – ông Chính hỏi em mình.
- Muốn nói như thế cũng được các anh ạ. – ông Nghĩa trả lời.
- Đi tìm một Goóc-ba-chốp hay một Y-en-tsin Việt Nam?
- Đại loại là thế. Rất ảo tưởng đến mức hoang tưởng, nhưng làm được thì rất lý tưởng anh Chính ạ! Song tư duy thì phải bày ra tất cả để lựa chọn hay bác bỏ, để thúc đẩy...
- Khoảnh khắc của *ngọn cờ*, của *anh hùng tạo thời thế*? – tướng Lê Hải hỏi.

- Chẳng ai vẽ được đường đi cho lịch sử, các anh ạ. Thực chất tôi đang tìm tòi con đường cải cách triệt để từ trên xuống, một bước đi cao hơn năm 1986, nhưng bây giờ phải nhằm vào cải cách hệ thống chính trị. Đó là chìa khoá giải quyết mọi vấn đề các anh ạ. – ông Nghĩa trả lời.
- Còn hơn cả diễn biến hòa bình? – tướng Lê Hải gần như đang hỏi chính mình.
- Các anh ạ, mấy năm nay tôi cứ đánh vật mãi với cái mô hình Hàn Quốc. Chung quy lại họ có được một nền giáo dục tốt, giữ được đạo đức xã hội, làm ăn cật lực, có được một thể chế chính trị dân chủ bảo đảm thực hiện những điều tốt. Bí quyết Hàn Quốc là bốn yếu tố rõ ràng như vậy, mà sao mấy chục năm nay nước ta lần mò mãi không ra!?
- Nghĩa này, tôi hỏi chú, có bao giờ kẻ đi nô dịch người khác lại tìm được lối ra cho kẻ bị nô dịch không? – ông Chính hỏi em mình.

Câu chuyện lại khựng lại. Thời gian được lấp chỗ trống bằng âm chè mới nghi ngút rót xuống các tách trà. Ông Nghĩa đưa xong các tách trà mới về phía mọi người rồi mới chậm rãi:

- Các anh ạ, để trả lời câu hỏi của anh Chính, tôi xin kể Nguyệt có cách tổng kết rất lạ lùng hơn 30 năm dạy sử của mình, chính tôi cũng bị bất ngờ... - ông Nghĩa thưởng thức chén trà của mình rồi mới nói tiếp: - ...Theo Nguyệt, gần hai thế kỷ nay câu chuyện đau lòng của nước ta luôn luôn là câu chuyện bơ vơ lạc lõng giữa dòng thời cuộc... Thời Gia Long – Tự Đức là bước lỡ nhịp thứ nhất, nước ta lạc vào con đường trở thành thuộc địa, trong khi Nhật Bản từ thời Minh Trị mở đường cho mình đi vào một hướng khác hẳn. Theo Nguyệt, hồi ấy các triều vua đã trối buộc đất nước vào ý thức hệ của quá khứ. Thế giới quan của nhà Nguyễn chỉ là Khổng giáo và Nho giáo. Cái thế giới của Nhà Nguyễn cũng chỉ là Trung Hoa. Nhà Nguyễn tự làm suy yếu đất nước mình trước khi thực dân Pháp có thể ra tay đặt ách đô hộ...
- Thím Nguyệt nhà này thế mà đáo đẽ nhỉ. Nghĩa nói tiếp đi. – ông Chính thán phục em dâu mình.
- Vâng. Theo Nguyệt, cái bơ vơ lần thứ hai của đất nước là mọi cơ hội Cách mạng Tháng Tám tạo ra được đã mau chóng bị chủ nghĩa thực dân cướp trắng. Sự hình thành hai phe cộng sản và đế quốc sau chiến tranh thế giới II đồng thời cũng chia cắt nước ta làm hai phần đối kháng nhau. Cùng một lúc nước ta chịu đựng ba bốn kiếp nạn nhân của thời cuộc: quốc gia bị xâm lược, quốc gia bị chia cắt về hai bên chiến tuyến đối kháng nhau, quốc gia vừa bơ vơ vừa tự giằng xé mình, vừa bị bên ngoài

giăng xé không sao thoát khỏi sự phân ly giữa hai con đường... Năm 1975 đất nước độc lập thống nhất, cơ hội giải phóng đất nước ta khỏi sự giăng xé lẫn nhau giữa các đối thủ lớn được mở ra, song tự ta ta lại lựa chọn tham gia quyết liệt vào sự giăng xé này với niềm tin loài người tất yếu sẽ tiến lên chủ nghĩa xã hội. Ta được ném đủ các thứ đòn trời giăng từ Khmer đỏ đến chiến tranh biên giới phía Bắc mà vẫn không thức tỉnh được sự lựa chọn lầm lẫn của mình... Cuối thập kỷ tám mươi, Liên Xô Đông Âu sụp đổ, Trung Quốc chưa hoàn hồn sau cách mạng văn hóa và vụ Thiên An Môn, cơ hội vô cùng lớn mở ra cho nước ta để từ nay không phải “đi” với người này người nọ, để từ nay tìm đường trở thành ta là chính ta. Nhưng khôn thay cho đất nước, cơ hội này bị chính tay ta chủ động vứt bỏ, để chọn đường “đi” hẳn với Trung Quốc, kẻ đã toan đảo ngược thế cờ đất nước ta sau 30 Tháng Tư 75. Đi như thế, vì trong lòng mong cứu vãn được thế giới xã hội chủ nghĩa chỉ còn lại có bốn người!..

- Xem ra chị Nguyệt bị cái thuyết năm – sáu cuộc chiến tranh trong một cuộc chiến tranh của chúng ta thuyết phục, có phải thế không anh Nghĩa? – tướng Lê Hải hỏi.
- Đúng thế anh Lê Hải ạ. Từ lâu Nguyệt vẫn tán thành quan điểm tổng kết của chúng ta. Nguyệt nói với tôi, trong 4 người này là tính cả cái ông Bắc Triều Tiên đại khùng đại độc tài của các anh, đã từng phản bội các anh trong vấn đề Campuchia!..
- Chị Nguyệt có coi sự lựa chọn cứu chủ nghĩa xã hội này là tấm lòng của chủ nghĩa quốc tế hào hiệp không, thưa anh Nghĩa? – Thạch hỏi.
- Nguyên nhân chính là lo mất chế độ, mất ghế thôi, Thạch ạ. Nhà tôi suy luận thế, vì lúc bấy giờ ngoài chiến tranh biên giới phía Bắc với Trung Quốc, hồi đó có nước nào lăm le đánh ta đâu. Lo đối phó với Trung Quốc chưa xong, còn hơi sức đâu mà lo cứu chủ nghĩa xã hội thế giới! Nhà tôi rất cả quyết điều này.
- Chị Nguyệt quả thực là sắc sảo... - tướng Lê Hải thừa nhận. - ...Không biết bao nhiêu lần chị vẫn nhắc nhở chúng ta cuộc chiến đấu gian khổ nhất của dân tộc ta vẫn còn đang ở phía trước, nhất là từ khi chị Nguyệt thấy tệ nạn tham nhũng nổi lên làm vua khắp cả nước... Chính anh Tám Việt cũng phải thừa nhận chị Nguyệt có lý...
- “Đi” với Trung Quốc như thế chỉ là vì lo mất chế độ thôi, chứ không phải là lo mất nước, nói quá dứt khoát như thế có ổn không Nghĩa?
- Vâng, đằng thẳng ra thì nó đúng là như thế đấy, anh Chính ạ. Khó lý giải khác được. Xin phép nói tiếp. Nguyệt cho rằng từ sau đổi mới 1986 nước ta còn lỡ không biết bao nhiêu cơ hội cụ thể khác nữa, cho nên đất nước làm ăn đầu tắt mặt tối mà vẫn lặn đận như hôm nay. Bởi vì mục đích đích

- thực là chăm chăm lo lo giữ vững định hướng. Nghĩa là trước sau lo khu khu giữ lấy quyền lực, chứ đâu có phải lo cho phát triển đất nước.
- Hôm nay nói thế cũng không được nữa rồi, anh Nghĩa ạ. – tướng Lê Hải xen vào. - ...Bây giờ tệ hơn nhiều, cũng chẳng còn thêm chăm lo giữ vững định hướng nữa. Thực chất chỉ còn lại mỗi chuyện tranh nhau ghế, nhà đất và đô-la thôi, được nguy trang bằng mọi thủ đoạn và ngôn từ!
 - Bây giờ còn thêm chuyện Biển Đông, chuyện siêu cường bá quyền nữa các anh ạ... Nguyệt nhận xét, lúc phải đánh giặc, ta có nhiều bạn, bạn chí cốt nữa, thế và lực đều rất mạnh. Bây giờ là quốc gia độc lập, thật khó mà nói ta có được bạn bè, có được thế và lực như thời xưa. Bây giờ làm ăn buôn bán với cả thế giới, mà làm sao nước ta vẫn cứ bơ vơ lạc lõng thế nào ấy! Và cả lạc hậu nữa. Nhất là lạc hậu so với các giá trị tiên tiến của nhân loại... Có lẽ bơ vơ lạc lõng chủ yếu là do cái lạc hậu này, chứ không phải do ta nghèo. Có lần Nguyệt hỏi thẳng tôi: Hay là Đảng bây giờ chỉ còn biết đến mình và quên mất lợi ích dân tộc rồi? Đã thế, Tàu lúc nó đấm, lúc nó đá, hết chuyện tàu lạ cướp bóc ngư dân ta lại đến chuyện thâm nhập người, thâm nhập tiền và hàng lậu..., thế mà ta vẫn cứ phải ngậm bồ hòn làm ngọt. Lúc nào cũng tụng niệm 16 chữ và 4 tốt, nghe trôi tai không chịu được!..
 - Tôi chịu thím Nguyệt đấy. Lúc còn sống, cậu mợ vẫn khen thím là sâu sắc nhất nhà... Nhưng nghĩa vẫn chưa trả lời câu hỏi của tôi.
 - Kể lẻ ra như thế là Nguyệt đã trả lời thay em rồi anh Chính ạ. Nguyệt kết luận: Sau khi giành lại độc lập thống nhất đất nước, Đảng vứt bỏ ngay vai trò của mình là người lãnh đạo cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, để dần dần trở thành người cai trị đất nước. Lúc đầu là do ý thức hệ xã hội chủ nghĩa, vì lúc đó Đảng thực sự tin rằng đây là con đường đi lên của đất nước. Nhưng rồi sự khủng hoảng của chủ nghĩa xã hội, lại trong tiến trình tha hóa tự thân tất yếu của độc quyền lãnh đạo, nên bây giờ Đảng chỉ còn lại thực chất là hiện thân của chế độ toàn trị, được gói kín bên trong cái vỏ bọc có tên là chủ nghĩa xã hội. Nguyệt lý giải: Sự bế tắc trong cuộc sống, nhất là phải miễn cưỡng chấp nhận nền kinh tế nhiều thành phần và cơ chế kinh tế thị trường, vì thế cái vỏ bọc phải chua thêm cái tên phụ “định hướng xã hội chủ nghĩa”.

Thạch ngời yên. Vốn là người trong “nghề”, mấy chục năm bật ra khỏi Thạch Thất Thạch hiểu cái điều “*chuyển hoá hoà bình*”, “*cách mạng dân chủ từ trên xuống*”... mọi người đang nói tới ở đây là gì, trong bụng nghĩ thầm cái án

người ta định buộc cho Phạm Trung Nghĩa quả thực cũng có cái lý của nó. ...*Các anh ơi, các anh đáng đi Thạch Thất tuốt tuốt luật cả với nhau rồi... Thế này thì còn trăm lần sợ hơn cả bạo loạn, lật đổ!..* Song Thạch vẫn ngồi im nghe tiếp.

- Anh Lê Hải và Nghĩa tin là nước ta cần và sẽ có thể có được một Trần Thủ Độ hiện đại? – ông Chính vẫn phân vân.
- Thật ra đây chỉ là chuyện ngàn đời về quả trứng và con gà thôi các anh ạ. Anh Nghĩa có nghĩ thế không? – tướng Lê Hải đáp lại.
- Nghĩ mãi rồi tôi vẫn phải thừa nhận lịch sử tự vạch đường đi cho mình các anh ạ. Chẳng ai làm thầy bói cho nó được đâu! 70 năm Liên Xô tồn tại ăn chắc đến thế rồi, thế mà lịch sử vẫn ngoặt vào con đường của nó!.. ...Bất ngờ đến mức toàn bộ hệ thống tình báo đồ sộ của Mỹ và phương Tây không mấy may dự báo hay hình dung được sự sụp đổ... Không một phát súng... Dường như chỉ trong nháy mắt!.. – ông Nghĩa tiếp lời tướng Lê Hải.
- Nghĩa là đành phải chờ đến lúc hoàn cảnh đủ chín muồi cho phép một Trần Thủ Độ mới xuất hiện để nắm lấy vận mệnh đất nước, có phải thế không anh Lê Hải?!.. – vẫn ông Chính.
- Thời nào cũng thế, quãng giao thời này bao giờ cũng chứa đầy tai ương cho đất nước, không khoan tay ngồi yên thì phải tìm cách chuyển hoá... – tướng Lê Hải trả lời, không đi thẳng vào câu hỏi.
- Không được các anh ạ. Thừa các anh, có mơ cũng không được ạ. – nghe đến đây Thạch bật nói ngay như một phản xạ tự nhiên. - ...Không được ạ! Nghề nghiệp giúp tôi hiểu đây là chuyện hoàn toàn hoang tưởng. Quyền lực chính trị hiện nay không chấp nhận. Không thể chấp nhận! Người xuất chúng như ông Nguyễn Cơ Thạch chỉ vì cứng đầu một chút với Trung Quốc là phải ra đi. Ông Trần Xuân Bách được thừa nhận là thao lược, nhưng mới chỉ hé mồm nói đến dân chủ đa nguyên là thất sủng. Ông Nguyễn Hộ, đảng viên bậc tiền bối, đã từng xé thẻ đảng viên của mình đòi Đảng phải thực hiện dân chủ của dân, ...chẳng những không ăn thua gì mà còn bị giam lỏng... Trước đó đã có Nguyễn Mạnh Tường, Trần Đức Thảo, Phan Khôi, cánh *nhân văn giai phẩm*... Danh sách này dài lắm các anh ạ. Vụ án Thạch Thất của anh Nghĩa còn sò sò ra đây!.. Các tội như tham nhũng, hủ hóa có thể xí xóa được, thậm chí tội có thể rất nặng cũng có cách xí xóa nếu muốn... Tội để mất đất của lãnh thổ quốc gia cũng có thể bỏ qua được... Nhưng đụng đến chuyên chính của quyền lực thì một sợi tóc cũng không xong. Dân gian đã nói thẳng vào mặt tôi rồi các anh ạ: *Đa thê thì được, đa nguyên thì đừng!..*

Câu chuyện đang căng thẳng, nghiêm trang, mọi người vẫn phải cười phá lên.

- Quả là thế. – ông Nghĩa tán thành ý kiến của Thạch. - ... Vì thế chúng tôi nát óc suy nghĩ về một phương án khả dĩ nhất. Các anh ạ, sự lãng mạn của tôi đi xa tới mức tưởng tượng ra là cả tập thể lãnh đạo Đảng hiện nay cùng nhau một lòng sắm chung vai ông Trần Thủ Độ! Được không?
- Hay là một hoàng hậu Dương Văn Nga? – ông Chính xen vào.
- Cũng là một nhân vật kiệt xuất các anh ạ. – ông Nghĩa đồng tình.
- Quyền lực không làm từ thiện đâu... - ông Lê Hải giải bày - ... Tôi hiểu ý anh Nghĩa là không có một lãnh tụ Trần Thủ Độ, thì cố tạo ra một Trần Thủ Độ tập thể vậy! Tôi cũng cho là quyền lực trong tay những người lãnh đạo hiện nay thừa sức cùng nhau sắm vai Trần Thủ Độ tập thể! Rồi chính cái ông Trần Thủ Độ tập thể này đứng ra làm công việc chuyển hóa đất nước như Trần Thủ Độ lịch sử đã làm cách đây hơn bảy thế kỷ! Được thế có phải là đại phúc cho đất nước không nào!.. Mười mấy ông trong Bộ Chính trị không sắm nổi vai một Trần Thủ Độ hay sao?
- Hay lắm! Và cái việc đầu tiên Trần Thủ Độ tập thể này sẽ làm là thuê Phạm Trung Nghĩa cùng với Lê Hải soạn thảo *Hịch Dân Chủ!* Nghĩa và anh Lê Hải đã mơ tiếp đến đoạn này chưa? – ông Chính châm chọc.

Đến đây tất cả cùng cười!

- Đại loại có thể lãng mạn đến mức ấy các anh ạ. Người để thuê soạn Hịch chắc chắn không thiếu! Tha hồ mà chọn! – ông Nghĩa nói tiếp. – Nhưng... .. Nhưng tập thể lãnh đạo này không đủ trí tuệ và càng không có cái tâm dám cùng nhau đứng ra làm một Trần Thủ Độ tập thể như thế được đâu! Các anh đừng quá lo xa đến việc đi tìm người viết Hịch!
- Nghĩa có dám nói sự bất cập này toát lên cái bản chất của Đảng hiện nay không? – ông Chính hỏi em mình.
- Rất tiếc là không kết luận khác được anh Chính ạ. Trong khi đó, ảo tưởng mong mỗi một cuộc cách mạng dân chủ từ trên xuống như chúng ta đang bàn cũng chỉ là một lối suy nghĩ của kẻ ăn mày thôi! Kẻ ăn mày thảm hại!
- Thế thì còn gì để nói nữa? – ông Chính thốt lên.
- Còn nguyên mọi chuyện để nói chứ anh Chính! Và chính đấy là nỗi khổ của chúng ta. – giọng ông Nghĩa lắng hẳn xuống. - ... *Cái bất cập* ấy đang ngày đêm nuôi dưỡng một đa nguyên hỗn loạn đấy anh Chính ạ! Chẳng lẽ bây giờ em cũng phải bắt chước Phuxich kêu lên: “*Hỡi quốc*

dân đồng bào, hãy cảnh giác!” Hồi còn sống, chú Học cũng lo nhất điều này anh ạ – nên chú đã bị làm cay đắng! Em không nghĩ bây giờ chú được yên nghỉ nơi chín suối!..

- Nhưng mà Nghĩa ơi, Bush đã làm cả một cuộc chiến tranh khổng lồ để ấn vào tay Iraq một chế độ dân chủ trọn vẹn nhưng có được đâu. Trong khi đó ở Tân Cương, Tây Tạng nhà cầm quyền Trung Quốc nửa thế kỷ nay tìm mọi cách xóa bỏ cái bản địa ở đây mà không thành, kể cả những thủ đoạn đồng hóa!.. Vậy lý giải thế nào? – ông Chính đặt lại vấn đề.
- Quả là thế, anh Chính ạ. – ông Nghĩa chấp nhận cách đặt vấn đề của anh mình. - ...Nói như anh thì còn phải kể lên hàng loạt ví dụ khác nữa. Myanmar có nền cộng hòa được 40 năm, thế nhưng chỉ một cuộc đảo chính quân sự là xóa sổ hết cả, để mọc lên một chế độ quân phiệt như hôm nay. Bây giờ Honduras cũng đại thế như thế! Một cuộc đảo chính quân sự³ là lại quẳng đất nước trở về vạch xuất phát. Trước đó nhiều thập kỷ đã có Pinochet ở Chilê. Thái Lan đã hơn bảy chục năm tìm đường đi vào thể chế dân chủ cộng hòa, thế nhưng đảo chính lên đảo chính xuống, cứ trung bình hai hay ba năm một cuộc, nên đến hôm nay vẫn chỉ là một nước đang phát triển, một nền dân chủ dang dở! Vân vân và vân vân... Trong khi đó như các anh thấy đây, tại các nước công nghiệp phát triển, có một cuộc đảo chính nào không? Chính điều này các anh ạ khiến tôi phải tự hỏi: Cái gì tạo nên sự bền vững của thể chế dân chủ ở các quốc gia phát triển này? Đây cũng là câu hỏi đáng đặt ra cho nước ta với tính cách là nước đi sau các anh ạ.
- Anh Nghĩa đã có câu trả lời chưa ạ? – Thạch hỏi.
- Chưa, Thạch ạ. Trước sau tôi mới chỉ nghĩ được là cội gốc của vấn đề là cái văn hóa, cái phát triển làm nền tảng cho cái dân chủ cần tạo ra! Cái dân chủ của trí tuệ, là thể chế... Tôi thừa nhận cái văn hóa là cái tiềm tàng cho cả hay và dở, cho cả xấu và tốt, tùy hoàn cảnh... Như thế càng rõ cái phát triển là cái quyết định, cái có ảnh hưởng lâu dài... Phát triển, nói cụ thể hơn nữa là dân trí và trí tuệ có thể đổi mới được cả văn hoá nữa... Sâu thêm nữa tôi chưa nghĩ được. Tôi còn đi xa tới mức giả thiết lúc này có một sức mạnh siêu nhiên nào đó ấn vào tay nước ta một chính thể dân chủ đa nguyên, câu chuyện chắc gì đã hơn Iraq hay Myanmar? Thậm chí có thể còn tệ hơn, vì quá khứ chiến tranh 3 thế hệ liên tiếp ở nước ta khắc nghiệt lắm... Thù hận chống đối nhau trong lòng còn sâu sắc lắm. Cái lạc hậu đã bị đẩy lùi bao xa đâu? Lại thêm cái ngu dân và mù quáng mấy thập kỷ nay nữa!..

³ Cuộc đảo chính quân sự ngày 28-06-2009.

- Chốt lại, Nghĩa nhận định tình hình hiện nay như thế nào? – ông Chính lộ rõ vẻ sốt ruột.
- Chưa nói đến các di sản khác của văn hóa, của lịch sử những thập kỷ chiến tranh, của nhiều thứ khác nữa..., anh Chính ạ, nước ta với trình độ phát triển như hiện nay có lẽ chưa sẵn sàng cho một chính thể dân chủ như thế!
- Nghĩa là dân mình bị nô dịch như hiện nay là đích đáng có phải không? – ông Chính dõn em mình.
- Đổ hết cho dân thì oan dân quá anh Chính ạ! – ông Nghĩa trả lời.
- Nghĩa muốn lựa chọn con đường của phát triển? ...Hay là đành ...*khác đi khác đến vậy?* Nói thật đi! – ông Chính hỏi tiếp.
- Khó nói quá anh Chính ạ. Chúng ta làm gì có quyền lựa chọn? – mặt ông Nghĩa dài ra. Thấy không ai nói gì, ông nói tiếp: - ...Các nước tìm đường đi lên thường chỉ có hai đối thủ hay là hay trở lực phải chiến thắng thôi, đó là sự lạc hậu của chính mình và các thách thức từ bên ngoài. Riêng nước ta còn có thêm một đối thủ nữa, đó là sự nô dịch do chính mình tự xây dựng nên cho mình, xảy ra trong một bối cảnh lịch sử vô cùng éo le... Đây mới là cái tai ương đích thực cho đất nước ta hôm nay các anh ạ!.. ... Anh Chính ơi, ...chú Học nói đúng đấy... *Cái giá phải trả cho độc lập thống nhất đất nước đắt quá!..*

Phòng khách ngọt ngào trong im lặng. Ông Chính là người đầu tiên nói lại câu chuyện:

- Thật không nói khác được Nghĩa ạ! Đúng là sự nô dịch do chính mình dựng lên cho mình thật!.. Lãnh đạo và cầm quyền thực chất đã tha hóa thành cai trị mất rồi các anh ạ. Song cái ngu dân mới là chất liệu cuối cùng chế biến mối quan hệ cai trị và bị cai trị này thành sự nô dịch! Người ta đang thực hiện ngu dân một cách táo tợn, đến mức nói dối gần như là một lẽ sống!.. Cũng có nghĩa là đang cố tha hoá cả dân tộc để duy trì cái nô dịch này. Không thể nói khác được!..
- Ôi, chẳng lẽ cái giá phải trả cho độc lập thống nhất đất nước đắt đến thế hả các anh ơi?! .. – Thạch rên lên.
- Chịu cụ Hồ nói đúng đấy. Đất nước độc lập mà dân không có tự do thì độc lập làm gì!? – tướng Lê Hải nói thêm vào. – Anh Nghĩa và tôi bàn nát với nhau rồi... Thậm chí chúng tôi cật vấn nhau có phải những người như chúng ta ngồi đây cũng đáng xếp vào loại ngu trung không, nghĩa là cũng là một thứ sản phẩm của ngu dân như chúng ta đang nói tới! Ngu trung ở chỗ chúng ta chưa dám đoạn tuyệt hẳn với quá khứ của chính

chúng ta. Có phải như thế không? Cái nhùng nhằng này cũng góp phần công lao của nó trong việc tạo dựng nên cái nô dịch của hôm nay chứ! Chưa nói đến những đảng viên thành tâm ngu trung các anh ạ. Số này không thể nói là ít đâu, ngay trong chi bộ tôi cũng đã có tới bảy tám lão đồng chí!..

- Ôi trời đất ơi!.. Tất cả các anh ngồi đây đáng bỏ tù hết! Các luận điệu của địch cũng không tệ hại bằng! – Thạch phải kêu lên – vì mức độ nghiêm trọng của vấn đề, vì sợ tai họa mới sẽ giáng tới.
- ...

Gian nhà gần như nghệt thờ.

- Chẳng lẽ dân ta chưa sẵn sàng cho một nền dân chủ như thế?!.. Trời đất ơi, liệu chúng ta có vu oan cho dân tộc mình không hả anh Nghĩa? – trong thâm tâm ông Lê Hải sợ các suy nghĩ chung quanh cái bàn này đi quá xa vào bế tắc.
- ...
- ...

Ông Nghĩa đi pha một đợt cà-phê mới, vừa làm vừa nói:

- Đành là không thể trách dân được, các anh ạ... Nhưng sự yếu hèn của dân mình thì hình như đang gia tăng!?!.. Có phải thế không?
- Nghĩa là sự trả đũa ngày càng khủng khiếp, hay là dân mình vẫn chưa bị trả đũa tới mức? Nói gì mà luẩn quẩn nước đôi thế hả Nghĩa? – ông Chính vắn lại.
- Có lẽ nhân dân ta đang ở trong cái vòng luẩn quẩn này thật đấy anh Chính ạ. – ông Nghĩa trả lời. - ...Anh xem, có nhân dân nước nào hy sinh chiến đấu kiên cường cho độc lập thống nhất đất nước như ở Việt Nam ta không? Thế nhưng ý thức về tự do dân chủ hình như ta lại không bằng Thái Lan, Phi-lip-pin... Càng không thể so được với nhân dân tại các nước như Hàn Quốc, Nhật...
- Tôi cũng nghĩ như anh Nghĩa đấy. – tướng Lê Hải chia sẻ. - ...Có lúc tôi còn lẩm cẩm cho rằng mọi chuyện đến nông nỗi này là do dân mình hiền quá nên cam chịu!.. Thật ra trăm tội chỉ tại cái chính sách ngu dân thâm hiểm quá và sự lũng đoạn tệ hại của quyền lực. Tất cả làm nên đất nước yếu hèn hôm nay các anh ạ.

- Nghĩa và anh Lê Hải có dám đi xa tới mức coi tha hóa và tham nhũng là cái gốc của mọi vấn đề không? – ông Chính hỏi.
- Em chưa đi đến cùng được. Nhưng theo em, chắc chắn kẻ thù số một hiện nay của dân tộc, của đất nước là tham nhũng anh Chính ạ. – ông Nghĩa trả lời. - ...Tham nhũng được hiểu một cách trọn vẹn của khái niệm này...
- Kẻ thù gì của dân tộc mà lại trừu tượng thế hả Nghĩa? Định dựng lên kẻ thù gió, để rồi đâm vào gió, có phải không?
- Đừng quy kết em như thế, anh Chính. Tham nhũng đã chiếm mất Đảng của chúng ta và bây giờ đang kìm kẹp dân tộc ta. Tham nhũng với tính cách như vậy đang ngày đêm tìm cách khoác lên cổ dân tộc ta một ách nô lệ mới... Tham nhũng như thế, đâu có phải là một kẻ thù trừu tượng?.. Nghĩ lại thấy tiếc nhiều điều lắm các anh ạ, hôm nay xin trình làng để các anh tham khảo.

Mọi người nhìn nhau ngỡ ngàng.

- Trời đất, một định nghĩa mới về tham nhũng hả anh Nghĩa? – Thạch kêu lên.
- Đây là cách định nghĩa thể chế của chúng ta hay sao hả Nghĩa? – ông chính hỏi.
- Như thế là suy nghĩ của em và của anh gặp nhau rồi đấy. Nghe em trình làng, em hy vọng sẽ rõ.
- Nhưng mà Phạm Trung Nghĩa trình làng, hay là cái chân gỗ của Phạm Trung Nghĩa trình làng? – ông Lê Hải hỏi, nhìn thẳng vào ông Nghĩa.
- Khổ qua anh Hải ơi, đừng bao giờ coi tôi là hạng người bất mãn! Như thế oan lắm!.. – ông Nghĩa rên lên. - ...Có phải lúc nào tôi cũng xấu như anh nghĩ đâu. Tôi muốn trình làng những điều tôi đã nghiền ngẫm và kết luận.
- Thế thì nghe, của cái chân gỗ thì không nghe! Giao hẹn trước. – Lê Hải dứt khoát.
- Vâng, thưa các anh, chữ “nếu” không tồn tại trong lịch sử, nhưng có thể cho chúng ta bài học. – ông Nghĩa đắn đo.
- Nói toạc ra đi! – tướng Lê Hải sốt ruột.
- Già cóc đế rồi mà vẫn chưa hết cái máu xồn xồn, anh Lê Hải! – ông Chính nói vui.
- Xồn xồn mặc kệ tôi, anh Nghĩa nói đi.
- Vâng, thưa các anh, nếu sau 30 Tháng Tư Đảng ta giương cao ngọn cờ dân tộc và dân chủ, lấy dân tộc và dân chủ làm đích, câu chuyện sẽ ra sao?

- Có nghĩ quân không đẩy anh Nghĩa? – tướng Lê Hải vặn lại.
- Không, anh Hải ạ. Xem xét thật khách quan, sau 30 Tháng Tư là cơ hội tốt nhất để giương cao ngọn cờ dân tộc dân chủ, hoàn thành nốt việc thống nhất dân tộc sau khi đã thống nhất đất nước!..
- Thế thì Đảng này là ông tiên, ông thánh, chứ không phải là người! Trong con mắt chúng ta hồi ấy chính thể Sài Gòn là nguy quân, nguy quyền, là phản động, là đối kháng! Sao lại nói đến chuyện thống nhất dân tộc được hả ông Nghĩa điên!? – tướng Lê Hải bật lại ngay
- Quả là thế. – ông Nghĩa thừa nhận. - ...Nhưng tự khoác vào mình danh hiệu *đội ngũ tiên phong của giai cấp, của dân tộc* là để làm gì hả anh Hải?
- ... - tướng Lê Hải ngần ngừ một lúc: - ...Ừ, ừ... Vặn vẹo như thế thì chịu!
- Khi dân tộc bị chia đôi, thì nửa kia chẳng lẽ không phải là dân tộc mình nữa hay sao hả anh Hải? – ông Nghĩa cảm thấy tướng Lê Hải vẫn chưa thực tâm phục khẩu phục.
- Giở lý ra như vậy thì chịu rồi. Nói tiếp đi! – tướng Lê Hải giục.
- Là người chiến thắng, Đảng ta là người thích hợp nhất mọi mặt để hồi ấy làm nhiệm vụ này, các anh ạ. Ôi, nếu được như thế đất nước chắc sẽ đi sang một ngã khác... Đó còn là nghĩa vụ của người chiến thắng! - đến đây ông Nghĩa tự rơi vào các suy tư của mình.

Chữ “nếu” được đặt ra bất ngờ quá. Mọi người bị hút ngay vào suy nghĩ của ông Nghĩa. Câu chuyện bị gián đoạn.

Ông Chính băn khoăn:

- Lập luận như thế có phi lịch sử không Nghĩa?
- Em biết. Nhưng lịch sử là người thầy, luôn luôn là người thầy...

Ông Chính giục em mình:

- Nói thế thì được. Cứ tạm cất nuôi tiếc sang một bên, nói tiếp đi! ... Vậy là đến bây giờ vẫn chưa hoàn thành nhiệm vụ thống nhất dân tộc?
- Một trăm phần trăm chưa, anh Chính ạ.
- Trời đất ơi anh Nghĩa! Nếu tôi là thủ trưởng trại biệt giam Thạch Thát, thì bây giờ chính tôi sẽ tự mình mang còng số 8 đi bắt anh về! Họ kết án anh hồi đó không oan! – Thạch kêu lên, nhưng vẫn gật đầu đồng tình.

- Một trăm phần trăm chưa xong nhiệm vụ thống nhất dân tộc, các anh ạ, dù đã hơn ba chục năm trôi qua rồi! – ông Nghĩa cả quyết: - ... Trước hết *cái thống nhất dân tộc* mà chúng ta đang hình dung, đang thực thi nói đúng ra chỉ là sự khuất phục nhau thôi: Người thắng khuất phục kẻ thua. Bây giờ lại còn thêm cái chuyện kẻ cầm quyền khuất phục người bị cai trị! Vì thế cho đến hôm nay vẫn chưa có hòa hợp dân tộc.
- Thế còn những phương diện khác? – Lê Hải sốt ruột.
- Vâng, xin cứ từ từ anh Lê Hải. – ông Nghĩa nói tiếp: - ...Câu chuyện lớn thứ hai là chưa có dân chủ cho sự lựa chọn thống nhất của dân tộc về con đường đi lên của đất nước, mọi vấn đề của tương lai đất nước còn bỏ ngỏ!.. Đảng ta một mực khăng khăng độc lập dân tộc gắn với chủ nghĩa xã hội. Rồi cứ thế thẳng tay ộp vào cho dân cho nước.
- Đảng đâu có ộp! – ông Lê Hải bật luôn: - ...Đảng nói là sự lựa chọn của dân tộc.
- Thế còn tệ hơn ộp, anh Lê Hải ạ. – ông Nghĩa đáp lại: - ...Mặc dù đến hôm nay Đảng ta vẫn chưa hình dung được cụ thể chủ nghĩa xã hội là cái gì.., ngoài cái ý thức hệ được coi như kinh thánh... Phe xã hội chủ nghĩa đã đổ từ đời tám oánh nào rồi, nhưng kinh thánh này vẫn mãi mãi bất khả xâm phạm! Vì Đảng muốn quyền lực của mình bất khả xâm phạm. Đảng còn đang xây dựng tiếp tầm nhìn cho xuất thời kỳ quá độ hàng trăm năm! Nghĩa là cho sự tồn tại của chế độ này hàng trăm năm...
- Cắt lưỡi ngay! Cho phép nói hết trước khi cắt! – Lê Hải bình vào.
- Vâng, đổ lên đổ xuống đến mức phải đổi mới, song được vài chục năm bây giờ lại ngựa quen đường cũ các anh ạ.
- Làm sao trở lại được thời bao cấp mà bảo ngựa quen đường cũ hả anh Nghĩa? – Thạch hỏi.
- Đường cũ đây là độc tài, là đảng trị, là những cái đại loại như vậy, là những bước phát triển mới nhất của tham nhũng và toàn trị, Thạch ạ. Bây giờ là nhân danh định hướng xã hội chủ nghĩa, là độc lập dân tộc gắn với chủ nghĩa xã hội, là mọi thứ tù mù có thể... Các anh xem, hơn ba thập kỷ rồi, mà vẫn chưa xây dựng xong được cho đất nước một thiết chế dân chủ!
- Ô hay, đây có phải là mục tiêu đâu mà xong hay chưa xong hả anh Nghĩa? Càng tù mù, sự tồn tại này mới vững chắc chứ ạ! – Thạch kêu lên.
- Vì thế mới chưa có sự đồng thuận dân tộc, cũng có nghĩa là chưa hoàn thành thống nhất dân tộc. Các anh có thừa nhận thế không? Chắc chắn mọi người, kể từ những người cống hiến trọn đời mình cho cách mạng từ những ngày đầu tiên, cho đến những người biết suy nghĩ thuộc các thế hệ

tiếp theo sau này, đều không thể thừa nhận tình trạng thể chế kinh tế, chính trị, xã hội nước ta hiện nay đang có là mục tiêu cách mạng theo đuổi, là sự lựa chọn của họ. Có phải thế không các anh? – ông Nghĩa trình bày.

- ...
- ...
- Tôi thực lòng không biết nên nói thế nào... Đã có lúc tôi tự hỏi mình, bây giờ nhục hơn, hay khi còn là dân nô lệ thời xưa nhục hơn! – ông Chính như nói giữa trời.
- Các anh ạ,.. – giọng ông Nghĩa thấp hẳn xuống khi nghe ông Chính gọi lại quá khứ: - ...Ngay sau 30 Tháng Tư, trong buổi tranh luận với em Lê tôi tại trại cải tạo về con đường phát triển của đất nước, Lê đay nghiến tôi về cái tội tôi bị lừa xuốt đời mà vẫn chưa ngộ ra! Lê nói đi nói lại “...*Đất nước đã thắng cuộc chiến tranh này, nhưng anh chưa thắng được em!*” ...Hồi ấy thoát đầu tôi cho suy nghĩ của Lê là phản động.., đã làm đến đại tá của quân đội Sài Gòn thì ắt càng phản động! Sau tôi nghĩ rằng đó là nhân sinh quan của Lê ...Nhưng hôm nay... - ông Nghĩa phải hít vào ngực một hơi dài như để nén xuống sự chua xót của mình rồi mới nói tiếp được: - ...Vâng, hôm nay phải thừa nhận những hy sinh của đất nước này bị phản bội... Sự nghiệp cách mạng cứu nước là trong sáng, nhưng ngày nay sự nghiệp này đang bị phản bội.
- Nói như thế có nghĩa cho đến hôm nay anh Nghĩa vẫn chưa chấp nhận sự quy kết của anh Lê hồi ấy, có phải thế không anh Nghĩa? – Thạch muốn đi sâu hơn nữa.
- Thạch ạ, Lê nhìn sự vật theo một nhân sinh quan khác hẳn. Nói theo ngôn ngữ *địch – ta* của chúng mình, thì đây là tư duy *chống cộng* của Lê. Nhưng nói về *con đường*, thì phải thừa nhận Lê lựa chọn một thế giới quan của những người bác bỏ chủ nghĩa cộng sản mà chúng ta theo đuổi. Vào nằm trong trại cải tạo rồi mà Lê vẫn dứt khoát không thừa nhận con đường chúng ta đã lựa chọn.
- Nói thế thì anh không có quyền coi *con đường* anh Lê lựa chọn là phản động! Anh có dám sòng phẳng đến cùng như thế không, anh Nghĩa? – Thạch hỏi.

Gian phòng gần như chết lặng vì sức nặng của câu hỏi Thạch đặt ra. Mãi, ông Nghĩa mới nói tiếp được:

- Đúng vậy, Thạch ạ. Thời thế oái oăm đã làm cho cuộc chiến giải phóng đất nước và bị kịch dân tộc lòng quyền vào nhau làm một!.. Với hồi kết

là đất nước ta, dân tộc ta ngày nay đang phải gánh chịu một bi kịch lớn hơn!

- Ôi Nghĩa! Tên đại phản động chính công! Còn ai lên án chủ nghĩa cộng sản quyết liệt như mi nữa không! – tướng Lê Hải ngửa cổ kêu lên giữa nhà. Mọi người bàng hoàng, mở to mắt chăm chăm nhìn ông. Tất cả đều câm khẩu.

Không để ý đến bất kỳ ai chung quanh, tướng Lê Hải cầm ly nước trắng lên uống một ngụm lớn. Sau đó, vẫn cái giọng oang oang quyết liệt, nhưng gần như ông đang nói cho chính mình:

- Nhưng không thể khác được! Hoàn toàn không thể khác được! Năm hay sáu cuộc chiến tranh trong một cuộc chiến tranh kết cục là như thế này đây! Trời đất ơi, năm hay sáu cuộc chiến tranh dẫn tới hôm nay!.. – đến đây ông Lê Hải mới trở lại với mọi người: - Anh Nghĩa ạ, báo cáo tổng kết của chúng ta năm xưa đã đụng chạm tới bi kịch này, nhưng có lẽ hôm nay tất cả chúng ta ngồi đây mới thấy rõ được tầm vóc của nó... Ôi, các anh có nghĩ như vậy không? Tôi xin kính cẩn chịu thua cụ Phạm Trung Học!.. – đến đây giọng ông Lê Hải lạc hẳn đi...
- Vâng. Nói cho đầy đủ, sau 30 Tháng Tư cơ hội lớn nhất cho thống nhất dân tộc đã bị đánh mất. – ông Nghĩa lên tiếng đầu tiên. - ...Chính xác thì có lẽ phải nói: Cả bị phản bội, cả bị cướp đi, và bây giờ là cả bị lừa nữa! Mà thủ phạm là sự tha hóa của quyền lực, là nấc thang phát triển mới của tham nhũng như anh Hải và anh Chính vừa mới nói các anh ạ.
- Nghiêm khắc thì phải nói hồi ấy chúng ta đã quá lý tưởng hóa và mất cảnh giác với tha hóa! Đây là cách nhìn của chúng ta hồi đó về Lê... – ông Chính chia sẻ: - ...Cách mạng giành được thắng lợi rồi, bây giờ người cầm quyền trở nên *yêu mình hơn yêu nước!* Trăm tội do đây mà ra! Sao chuyện của ta bây giờ lại giống cái chuyện hậu cách mạng Pháp 1789 quá đi mất! Chẳng lẽ tha hóa đến mức tự nô dịch là một quy luật, là một quán tính sau cách mạng à?
- Không chỉ có như thế, anh Chính ạ. Chính hậu cách mạng Pháp, tiếp đến là sụp đổ của các nước Liên Xô Đông Âu, rồi đến thực trạng nước ta hiện nay, tất cả những hiện tượng này cho thấy chừng nào chưa xây dựng được một thể chế khiến cho lẽ phải, cho ý chí và sự sáng suốt chiếm được vị thế làm chủ quốc gia thì còn khốn nạn. Ba thập kỷ nay cho thấy rõ rằng không đạo đức cách mạng nào thay được thể chế pháp quyền của nhà nước dân chủ các anh ạ. Cách mạng chỉ làm được cái việc phá bỏ cái cũ mà thôi, nó có thể mở đường cho cái mới các anh ạ. Song tự nó không

xây nên được cái mới. Xây cái mới như thế hầu như và trước hết là nhiệm vụ của phát triển, chỉ có thể là nhiệm vụ của phát triển! Kết luận như thế không biết có thoả đáng không. Nhưng từ thực tiễn lịch sử các nước và nước ta chắc có thể nói thế được.

- Lẽ ra phải xây thể chế dân chủ thì lại đi xây chủ nghĩa làm phương tiện thống trị! Thế thì đừng kêu oan phải sống như thế này nữa! – ông Chính kêu lên.
- Vâng, không oan, anh Chính ạ. Không oan nhưng mà oan!
- Lý sự gì mà dờ hơi thế Nghĩa? – ông Chính có vẻ bực.
- Không oan ở chỗ cái chúng ta đang thiết lập nên mới chỉ là thể chế nhân trị thôi anh Chính ạ! Nhưng mà oan là ở chỗ đây không phải là cái đích chúng ta muốn với tới khi giơ tay tuyên thệ dưới lá cờ Đảng! Ta đã làm thành công cách mạng với nghĩa là phá. Còn tạo dựng nên một thể chế pháp quyền để gìn giữ kỷ cương quốc gia, để sàng lọc, lựa chọn, thử thách phẩm chất và tài năng điều hành đất nước như thế lại là việc của xây, của phát triển. Việc này cách mạng tự nó không tạo ra được, còn chúng ta thì đến hôm nay vẫn chưa xây được!
- Vì tự mình bịt mắt mình, khóa mồm dân mình làm sao mà xây được! Nói thế mới hết nhẽ chứ anh Nghĩa! – ông Lê Hải bổ sung.

Cả gian phòng trầm tư im lặng.

- ...Ôi... Nếu... Vâng trăm sự vì thiếu chữ *nếu*..các anh ạ! Giả thử lựa chọn con đường dân tộc dân chủ như các anh nói!.. Đó có lẽ sẽ là con đường ngắn nhất, hiệu quả nhất để hàn gắn vết thương các cuộc chiến tranh nước ngoài áp đặt lên nước ta, để hàn gắn lại mọi thương đau sâu kín nhất sau bao nhiêu năm nôi da nấu thịt! ...Như thế có lẽ sẽ không có chuyện *thuyền nhân*, không có bao nhiêu chuyện đau lòng khác... - ông Nghĩa tiếc nuối.
- Và cũng không cả vụ án Thạch Thất nữa, phải không anh Nghĩa? – Thạch thông cảm được mọi điều đang nói ra chung quanh cái bàn này.
- Nghĩa ạ, cứ giả định là *nếu* Đảng ta lúc ấy trời cho sáng suốt lựa chọn được như vậy, các nước lớn có để ta yên không? Chú đã tính đến yếu tố này chưa? – ông Chính hỏi.
- Em nghĩ mãi rồi anh Chính ạ. Một mục tiêu dân tộc dân chủ như vậy, sẽ tạo ra một đường lối đối nội khác, sẽ là nền tảng cho một đường lối đối ngoại khác! Mà như thế chính nước ta sẽ đi vào một bàn cờ thế giới khác hẳn rồi, ai đụng đến ta cũng sẽ rất khó. Mà như thế mới thật là độc lập tự chủ các anh ạ! Câu chuyện này không chỉ là chữ "*nếu*" của hôm qua.

Toàn bộ câu chuyện này vẫn còn nguyên vẹn ở phía trước! Trước tiên ta phải là chính ta đã!

- Đành là thế, song cụ thể là các ông Tàu, ông Mỹ, ông Nga lúc đó liệu có cho ta yên thân không? – ông Chính vẫn đặt lại vấn đề.
- Tất nhiên lịch sử không làm lại được. Mọi chuyện về chữ “*nếu*” đặt ra cho quá khứ chỉ là giả định, anh Chính ạ. Để rút ra bài học... – ông Nghĩa suy nghĩ một lúc rồi trả lời. - ...Nhưng xin đừng quên các ông Trung Quốc, Liên Xô... và cả Mỹ nữa, lúc đầu có ai muốn ta đánh Mỹ đâu! Nhưng việc của ta thì ta phải lo, chờ họ muốn rồi ta mới dám lo thì làm sao nên chuyện được?!
- Nói thật lòng, anh Nghĩa có lý đấy. Bây giờ mới ngấm đòn, mới tỉnh ra... Thế có chết người ta không chứ!.. Bây giờ tôi mới ngày càng thấm thía cái giá phải trả cho sự thống nhất dân tộc để muộn! – tướng Lê Hải xuýt xoa.
- Các anh ạ, cho phép tôi đi đến cùng của vấn đề như thế này. – ông Nghĩa uống hết chỗ cà-phê còn lại trong tách của mình rồi mới nói tiếp: - ...Cứ suy nghĩ theo lô-gích, không có sức mạnh từ dân để giữ nước, thì Đảng phải tự giữ lấy bằng bộ máy quyền lực của mình. Nếu vì những vấn đề nội trị phải chịu thêm sức ép bên trong nữa thì càng khôn! Mà như thế sớm muộn sẽ không giữ nổi bờ cõi các anh ạ. Cái yếu trước mặt đối thủ, cộng với cái yếu kém bên trong, hẳn sẽ phải nhượng bộ, không cái này thì cái khác... Khi sức ép quá lớn, muốn tồn tại để giữ khư khư quyền lực, sẽ dễ phải thỏa hiệp phương hại đến lợi ích đất nước. Tôi e rằng đàm phán biên giới trên bộ diễn ra trong tình cảnh này...
- Nghĩa muốn nói giữ chế độ quan trọng hơn giữ quốc gia? – ông Chính vặn lại.
- Vâng, có lẽ là thế. Hình như những người lãnh đạo hiện nay đồng nghĩa việc giữ chế độ với bảo vệ quốc gia, anh Chính ạ. – ông Nghĩa trả lời.
- Như thế là bảo vệ quyền lực chứ đâu có phải quốc gia. Mâu thuẫn nội bộ cứ thế tích tụ thêm mãi cho mà xem... - ông Chính kết luận.
- Vâng, lô-gích của cuộc sống rút gọn lại nó trần trụi như thế đấy các anh ạ. – ông Nghĩa phải dừng lại một lát, vì chính ông cũng cảm thấy những suy nghĩ này dữ dội quá. - ...Vâng, thực trạng đất nước hiện nay có phải như vậy không? Trong khi đó thành quả lớn nhất của kháng chiến là tạo ra khả năng hoàn thành sự nghiệp thống nhất dân tộc, nhưng thành quả này đã bị tước bỏ mất... Về lâu dài đây là điều đáng lo nhất các anh ạ, vì nguồn sức mạnh xây dựng và bảo vệ đất nước là từ đây!... Thực trạng này có lẽ giải thích rõ nhất vì sao một nước đã thắng hai đế quốc to mà đến bây giờ vẫn cứ lẹt bẹt ở thế yếu. Nghĩ mãi rồi, tôi không tìm được lời giải

thích nào xác đáng hơn các anh ạ. Nhất là nước ta đang đội trên đầu cả một cái công xưởng của thế giới với tham vọng siêu cường Đại Hán. Các anh cứ nhìn lên bản đồ mà xem!

- Ôi nói gì mà kinh thế hả Nghĩa? – ông Chính kêu lên.
- Các anh ạ, trong suốt hai thế kỷ vừa qua, sau 30 Tháng Tư lần đầu tiên nước ta có cơ hội thực hiện sự thống nhất dân tộc không thể thiếu được trong thế giới ngày nay. Đất nước thống nhất để làm gì nếu không thực hiện được thống nhất dân tộc? Đấy mới đích thực là cơ hội ngàn năm có một đấy các anh ơi... Do sự nghiệp thống nhất đất nước đem lại các anh ạ! Cứ nghĩ lại mà xem. Năm được cơ hội này, mới sẽ có tất cả trong tương lai...
- Cụ Hồ đã từng hỏi: Nước được độc lập mà dân không có tự do, thì độc lập để làm gì? Song đúng là hậu thế chúng ta hôm nay còn phải tự hỏi: Đất nước thống nhất mà không có thống nhất dân tộc thì sẽ là đất nước như thế nào? Anh Nghĩa ạ, chúng mình phải suy nghĩ tiếp theo hướng này. – tướng Lê Hải đồng tính.
- Vâng. Đúng thế. Giả thử được như vậy, nước ta đâu đến nỗi phải chịu mãi thân phận nước đang phát triển có thu nhập thấp như hôm nay. Các anh có đồng ý như thế không? Trí tuệ và nghị lực của sức mạnh dân tộc thống nhất Việt Nam là nguồn lực vĩ đại lắm các anh ạ, nguồn của cải vô tận!..
- Nghĩa ạ, nhưng mà mấy năm gần đây nhiều tiếng nói trên thế giới thực lòng ca ngợi Việt Nam, chịu ảnh hưởng sâu sắc về một con rồng, con hổ Việt Nam trong một tương lai không xa. Thậm chí có ý kiến coi Việt Nam là mô hình, là lối ra cho Cuba, cho Bắc Triều Tiên!..
- Đấy vẫn là cách họ so ta hôm nay với ta hôm qua thôi anh ạ. So thực thì ít, động viên ta, cho ta lên mây để tranh thủ cảm tình, để họ dễ bề kiếm chác thì nhiều hơn. Các anh cứ nhìn lại xem, cho đến hôm nay nước ta đã có một sản phẩm công nghiệp nào ra hồn chưa!.. Và lại, sự tăng trưởng cao ở thời kỳ phát triển ban đầu cần được trân trọng, nhưng đừng coi đó là sự thần kỳ, nhất là so với điều kiện cho phép và cái giá phải trả, anh Chính ạ. Hơn thế nữa...
- Hơn thế nữa làm sao? Nói tiếp đi. – ông Chính giục.
- Vâng, hơn thế nữa là vân vân và vân vân... - nghĩa là còn rất nhiều vấn đề khác phải xem xét các anh ạ, nhất là từ góc độ người chủ đất nước. – ông Nghĩa dừng lại, vì thấy lúc này cần nói rõ thêm: - ...Thưa các anh, hơn hai mươi năm đổi mới mà không đạt được thành tựu như hiện nay thì chế độ này không còn lý do gì để tồn tại nữa... – do sức ép của bên trong và bên ngoài. Tôi đã nói rồi, còn nhiều mặt. Các anh ạ, xin nhấn mạnh là

còn nhiều mặt phải đánh giá nghiêm túc khi bàn về các thành tựu. ...Đừng gán những thành tựu đạt được vào trí tuệ, tâm huyết, hay là công lao sáng tạo của Đảng, của lãnh đạo hiện nay! Cùng lắm thì nên coi công lao của họ chỉ là sự chấp nhận bất đắc dĩ thực tế khách quan mà thôi. Cụ thể là ở Đại hội VI Đảng đã nhượng bộ và chịu chấp nhận đổi mới! Công lao thực là thuộc về những người đã biết từ sự thúc đẩy của cuộc sống làm nên Đại hội VI. Nói cho sòng phẳng, Đảng hiện nay chỉ là người thừa hưởng thành quả Đại hội VI mà thôi. Hình như từ sau Đại hội VI, những người lãnh đạo của chúng ta không kế thừa được bước đột phá Đại hội VI mở ra, có phải thế không?

Mọi người đều phải cười về nhận xét rầm rôi và phần nào kỳ quặc nữa của ông Nghĩa, riêng ông Lê Hải:

- Nói gì mà lòng vòng thế, anh Nghĩa! Sao không nói toẹt ra như má Sáu Nhơn tôi lúc cụ còn sống: Các vị ấy hết đường rồi nên miễn cưỡng phải đổi mới, chứ làm gì có tự giác với tự nguyện!⁴ Hoặc nói trắng ra như tôi: đòi hỏi của cuộc sống, của nhân dân và sức đấu tranh của những đảng viên tâm huyết mới chỉ đủ sức thuyết phục..., không, phải nói là mới chỉ ép được thế lực nắm quyền tới mức độ như hiện nay thôi! Cứ nhìn vào những quyết định nửa vời vận dụng vào phát triển kinh tế và quản lý đất nước ngày nay thì rõ!
- Vâng, Nghĩa thì lòng vòng, còn anh Lê Hải thì quyết liệt, thật là hai tính cách. – ông Chính nhận xét.
- ...
- ...

Mọi người đều cảm thấy như bị cuộc sống giáng thêm một đòn nữa qua cuộc đàm đạo này. Riêng ông Chính và ông Lê Hải gần như hàng ngày vẫn nói chuyện với Nghĩa, thế nhưng hôm nay cả hai đều phải thừa nhận câu chuyện mang tính quyết liệt mới.

- Thừa các anh, nếu viết giấy trắng mực đen những điều anh Lê Hải và anh Nghĩa vừa nói vào hồ sơ trong vụ án Thạch Thất năm nào, thì anh Nghĩa chắc chắn đã được *y án* rồi... Thật may phước cho anh Nghĩa!.. – Thạch vừa nói vừa thay tách chén cho mọi người.

⁴ Xem thêm Dòng đời, quyển một, tập II, tr. 701-705.

Tất cả đều cười về hai chữ *y án* của Thạch.

- Vâng. Và nếu như thế, hôm nay có mặt ở đây sẽ không phải là đại tá thương binh Phạm Trung Nghĩa đâu ạ. Xin các anh thử hình dung, người ngồi đây sẽ chỉ còn là cái ảnh tên phản quốc Phạm Trung Nghĩa trên bàn thờ họ Phạm! Thật không thể tưởng tượng được các anh ạ!.. – mặt Thạch vừa nhăn nhó, vừa lạnh lùng.

Trong giây lát tiếng cười chết lặng trong cổ mọi người.

- Tôi xin lỗi các anh ạ, - giọng Thạch trầm hẳn xuống: - ...Tôi nghĩ thế, vì vụ án Thạch Thất có lẽ sẽ còn đeo đẳng tôi suốt đời.
- Anh Lê Hải ạ, bây giờ nhìn lại thì thấy như thế. Nhưng chẳng lẽ “chủ nghĩa” chẳng có ý nghĩa gì với tất cả chúng ta ngồi đây hay sao? Nhất là đối với những người như anh, bản cố nông và công nhân chính hiệu, lại vào Đảng từ trước thời Nam tiến⁵. Chúng ta thử cô thật sòng phẳng với mình xem sao. - ông Chính nêu vấn đề mới.
- Có chứ anh Chính. Cái chất cách mạng của chúng ta hình thành từ đây mà, làm sao nói khác được?.. Nó vẫn còn hun đúc bầu nhiệt huyết của chúng ta hôm nay, làm nên con người chúng ta hôm nay... Phải, vì tin vào chủ nghĩa, nên lúc đó chúng ta đã mơ ước thế giới đại đồng. Tin thực lòng! Muốn hay không mấy thập kỷ sau chiến tranh thế giới thứ hai ngọn cờ chủ nghĩa xã hội đã ảnh hưởng tới gần một phần ba nhân loại.
- Sự ấu trĩ của thời đại? – ông Chính hỏi.
- Nói thế to tát quá, tôi chưa đủ trí tuệ để nghĩ tới anh Chính ạ. – ông Lê Hải trả lời: - ...Nó là sự sụp đổ của chủ nghĩa thực dân, là sự tranh giành quyền lực sau chiến tranh thế giới lần thứ hai, là nhiều thứ khác nữa...Tôi chỉ muốn tập trung vào câu chuyện của nước ta. Vậy cái gốc là gì? Đó là ước vọng được giải phóng, ước vọng được tự do, được hạnh phúc. Ở nước ta cái gốc là tinh thần yêu nước, là ý chí giải phóng. Đó là cái chất đã đã làm nên hôm nay. Không mơ ước như thế làm sao dám làm cách mạng, có phải không?
- Vâng, tất cả chúng ta ngồi đây đều thế. – ông Chính đồng tình.
- Còn cái không tưởng là vấp vấp, là tất yếu phải trả giá. Quy luật muôn đời mà! – tướng Lê Hải nói tiếp. - ...Chỉ có điều chúng ta đã sống quá lâu như một *tín đồ*!.. ...Xin lưu ý các anh, hai chữ “tín đồ” là anh Lê

⁵ Cuối 1945, sau khi thực dân Pháp khởi hấn và Nam Bộ đứng lên kháng chiến chống lại, bắt đầu từ 23-09-1945.

tặng anh Nghĩa, nhưng người nhận lại là tôi! Không phải chữ của tôi đặt ra đâu.

- Vâng, Lê quy kết tôi như vậy khi hai anh em tôi tranh luận với nhau về Marx và chủ nghĩa xã hội. Lúc ấy Lê vừa mới bước chân vào trại cải tạo⁶. – ông Nghĩa nói thêm.
- Đối với tôi, “chủ nghĩa” – cái mà anh Nghĩa bây giờ gọi là học thuyết – chỉ còn ngưng đọng lại trong tôi cái tinh thần giải phóng. Tôi không muốn để mất cái chất này, chừng nào tôi còn là Lê Hải. Tôi không sống khác được.
- Nói thật đi, anh có từ cực nọ nhảy sang cực kia không, anh Lê Hải? – ông Chính hỏi thẳng, với mục đích là để nhìn lại chính mình cho rõ.

Ông Lê Hải đắn đo một lúc mới nói được:

- Chưa nói thể được. Tôi cần thêm thời gian để có câu trả lời dứt khoát. Cả cuộc đời mình, tôi bắt đầu chọn chủ nghĩa làm lý tưởng sống của mình, rồi vấp vấp, rồi có không ít kinh nghiệm cay đắng với “chủ nghĩa”, nhất là thời kỳ đang cầm súng và những năm vừa mới bước ra khỏi chiến tranh... Trong chiến tranh giáo điều của chủ nghĩa đồng nghĩa với cái chết, với bại trận, không phải chuyện còn lập trường hay mất lập trường để ba hoa chích choè vớ vẩn với nhau đâu. Càng về sau, nhất là từ khi giải phóng đất nước đến nay, tôi càng được cuộc sống mở mắt: Chủ nghĩa đã trở thành quyền lực, với tính cách này nó đang tiếp tục vứt bỏ cái tinh thần giải phóng! Nó hạn chế tự do tư duy, nó rất đặc dụng là công cụ của nô dịch. Trở thành quyền lực, chính nó bây giờ trở thành chuyện tào lao!.. – ông Lê Hải nói hết ý của mình.

Câu chuyện đầy gay cấn mà mọi người vẫn phải bật cười.

- Hôm nay tôi được nghe anh Lê Hải thành khẩn nói thái độ của mình đối với Mác (Marx), tư tưởng Mác, học thuyết Mác, chủ nghĩa Mác (Marxism). Hiểu như anh Hải là chúng ta có nhiều ông Mác! Anh có dám nói rằng không có cái chất ấy không có Lê Hải hôm nay không? – ông Chính vẫn bám riết.

Lê Hải lại phải suy nghĩ và trầm trù một lúc:

⁶ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập I, tr. 221-256.

- Cái lão Chính hôm nay, trời đánh thánh vật anh đi! Cứ toàn hỏi khó người ta... Tôi đâu có phải là con người của lý luận!
- Anh Chính ơi, anh truy kích anh Lê Hải không đúng chỗ rồi. - ông Nghĩa muốn đi sâu nữa vào câu chuyện đang bàn. - ...Lẽ ra anh phải hỏi: Có phải anh Lê Hải bị thất sủng nên mới quay đầu sám hối và bác bỏ “chủ nghĩa” không? Đặt vấn đề như thế mới vỡ lẽ được các anh ạ.

Mọi người cảm thấy câu hỏi của ông Nghĩa lý thú, ông Chính hưởng ứng ngay:

- Không ngờ hôm nay chúng ta có một cuộc xung tộ. Kính lão đắc thọ, mời anh Lê Hải nói trước đi.
- Không khảo mà xưng hả?... – ông Lê Hải uống xong ngụm nước rồi mới nói tiếp: - ...Thực tình, để cảnh giác với chính mình, tôi đã tự hỏi mình nhiều lần câu hỏi của anh Nghĩa các anh ạ. Tôi nghĩ không có chuyện thất sủng hay sám hối nào ở đây cả. Trước sau tôi vẫn nhìn nhận Marx là thần tượng của ý chí giải phóng, ý chí cách mạng, hôm nay cũng vậy. Sự thật là tôi có đọc gì nhiều về Marx đâu... Chính vì thế nên càng thích cái ý chí giải phóng của Marx, nhất là Marx coi sự phát triển tự do của mỗi người là điều kiện phát triển tự do của mọi người! Muốn giải phóng đích thực thì phải làm như thế. Làm cách mạng, tôi chỉ quan tâm đến điều này...
- Thế còn chủ nghĩa, anh Lê Hải? – ông Chính xen ngang.
- Còn về chủ nghĩa à? Vâng, có thể nói những năm chiến tranh đã dạy tôi không được giáo điều. Sự dũng cảm hay là bản lĩnh suốt cuộc đời người lính trong tôi được nuôi dưỡng bởi ý chí giải phóng này. Nói lại nhé, về đọc, tôi chịu thua xa cái chân gỗ nhà này. – tay tướng Lê Hải chỉ vào cái chân gỗ của ông Nghĩa. - ...Suốt thời gian ở Học viện Quân sự tôi có dịp so sánh Marx với một vài triết gia khác, và tôi càng thấy Marx hợp với nguyện vọng của mình nhất ở điểm giải phóng, dám đặt vấn đề giải phóng... Những chuyện khác của Marx rắc rối và khó hiểu quá... Bây giờ có thể nói chắc chắn, với tinh thần giải phóng như vậy, với lòng yêu nước và sự trung thực, đây chính là động cơ thúc đẩy anh Nghĩa và tôi làm nhiệm vụ nghiên cứu khi được giao cho tổng kết chiến tranh. Lúc ấy cả hai chúng tôi đang được trọng dụng, đâu có bị thất sủng mà phải sám hối, có phải thế không anh Nghĩa? Thậm chí hỏi đó chúng tôi được coi là sắc sảo, nên mới được chọn ra để giao cho nhiệm vụ tổng kết.
- Thừa các anh đúng như vậy ạ. – ông Nghĩa trình bày: - ...Khi bắt tay vào tổng kết chiến tranh, cả hai chúng tôi đều ở đỉnh cao say sưa chiến thắng,

đều được trọng dụng. Khi nhận công tác ở Viện tôi là trung tá, khi bị bạt ra khỏi quân ngũ tôi là đại tá, không thể có chuyện thất sủng ở đây được. Chỉ có một điều là trong nhiệm vụ này ngay lập tức hai chúng tôi vấp phải những sự thật phũ phàng, nhất là vấn đề Campuchia và việc Trung Quốc đánh ta. Thế rồi trong gia đình tôi mất thêm cháu Huệ và cháu Nam. Bên anh Hải thì đại gia đình trong Nam tan tác vì chuyện di tản, rồi những đổ vỡ trong kinh tế cả nước... Anh Hải nói đúng, trong tình hình có bao nhiêu chuyện ngang trái như vậy, nỗi thương dân tộc mình và gia đình mình, và sự trung thực, ý chí bất khuất, đây là những yếu tố đã giác ngộ chúng tôi. Hôm nay có lẽ..., nói ra có thể là không khiêm tốn... ..Vâng, với ý nghĩa nào đó..., đúng là anh Hải và tôi sau đó đã bị thất sủng, chỉ vì yêu nước và trung thực. Nói như thế có lẽ hợp lý hơn là nghĩ rằng hai chúng tôi đã phản bội lại “chủ nghĩa”.

- Ôi!.. – Thạch thốt lên như vậy rồi bỏ lửng, không nói được nữa, trong lòng nặng trĩu: *Ôi, nếu người ngồi trước mặt ta đây bị y án năm nào!..*
- Vâng, đúng là như thế thật. – ông Chính đồng tình: - ...Chuyện đã lâu rồi mà không sao người được mỗi khi nhớ lại. Thật là một chặng đường giác ngộ đầy đau khổ các anh ạ, khi đất nước chuyển sang một thời kỳ mới...
- Thừa các anh, tôi thấy lý lẽ của anh Nghĩa là xác đáng ạ. Chỉ mỗi tội là lịch sử không có chữ **nếu**! Phải chăng đây chính là cái khó của chúng ta hôm nay có phải không ạ? – Thạch hỏi lại.
- Quả thật lịch sử không bao giờ có chữ **nếu**, nhưng có bài học... - ông Nghĩa tiếp tục dòng suy nghĩ của mình: - ...Các anh ạ, nhiều đêm tôi cứ miên man ...**nếu** sau 30 Tháng Tư Đảng ta trở thành Đảng của dân tộc, Đảng Việt Nam như cụ Hồ đã nghĩ, **nếu** cái ý thức hệ chúng ta phải tuyệt đối trung thành là lợi ích quốc gia trên hết – như Đảng ta đã ghi trên lá cờ của mình – ngoài ra không thừa nhận một ý thức hệ nào khác... Nếu...
- Sự giác ngộ muộn màng hay lời ăn năn đầy hả Nghĩ? – ông Chính hỏi.
- Thực tình bây giờ tôi cũng không nhìn thấy cơ hội Đảng như hiện nay có thể vượt qua cái bóng của mình được nữa các anh ạ. – ông Nghĩa tư lự. - ...Nhưng tôi tin vào những người đảng viên một lòng một dạ vì đất nước. Tôi tin rằng số đảng viên này không ít và không chịu khoanh tay ngồi yên. Thế hệ trẻ đã vượt lên chúng ta, đi trước chúng ta các anh ạ... Cháu Vũ đã nói thay chúng ta: Đảng trong tim tôi và Đảng khai trừ tôi là hai đảng khác nhau. Các cháu đã lựa chọn một con đường khác.
- Vậy thưa anh Nghĩa, chúng ta bây giờ là loại đảng viên nào ạ? – Thạch đeo đuổi.
- Trong thâm tâm, không dưới một lần tôi phải tự hỏi mình: Mày có phải là tên cộng sản trở cờ không? Cũng trong thâm tâm tôi tự trả lời cho mình:

Ngàn lần không! Trước sau tôi vẫn là đảng viên của Đảng đã làm nên Cách mạng Tháng Tám và lãnh đạo thành công hai cuộc kháng chiến. Bây giờ tôi phải tiếp tục làm tròn nghĩa vụ đảng viên của một Đảng như thế. Năm này qua năm khác, cái chân gỗ của tôi gần như hàng ngày cảnh cáo tôi: *Không được phản bội một hy sinh nào! Không một mất mát nào được bỏ qua!*⁷

- Vâng, nhưng thưa anh Nghĩa, làm thế nào tách bạch được Đảng như thế với Đảng hiện hữu đang tồn tại? – Thạch hỏi.
- Tôi hy vọng cuộc sống sẽ tự tìm ra lối đi của nó. ..
- ...

Cuộc mạn đàm không hẹn mà đến này chỉ gián đoạn lúc ăn trưa. Cả bốn người đồng ý cùng nhau hý hụi vào bếp để khỏi phải ra nhà hàng, vì ở đây không thể nói năng thoải mái như ở nhà được. Khi bàn đến *làm như thế nào?* để đổi mới Đảng, thì cuộc mạn đàm bế tắc. Ngay cả ý kiến đừng làm gì cả, cứ để mặc cho Đảng tha hóa mãi rồi sẽ tự tan rã nghe chừng cũng không xuôi. Khi bàn đến những người đảng viên chân chính bây giờ phải làm gì, ý kiến càng không thống nhất...

... Vì hèn nhát? Vì không muốn làm con thiêu thân? Vì không thể theo cái thuyết sự nghiệp không thành thì cũng thành danh? Vì lật đổ không thể thay thế được phát triển? Vì nỗi sợ xảy ra cảnh nồi da xáo thịt lần nữa!.. Vì rất nhiều thứ!.. Vì tất cả...

Tín hiệu điện thoại réo liên hồi. Ông Nghĩa không muốn nói chuyện điện thoại với bất kỳ ai lúc này. Tín hiệu điện thoại lại réo, bất đắc dĩ ông Nghĩa chân thấp chân cao chạy lại nhắc máy. Sau đó ông lệch xệch chạy đi vò lấy cái máy tính để lên mạng, bỏ mặc ba người còn lại ngồi lại với nhau. Một lúc sau ông Nghĩa hốt ha hốt hải nhảy lò cò trên sàn nhà:

- Các anh ơi, ông Võ Văn Kiệt mất rồi!
- Tin ở đâu?
- Ai nói?
- Chính xác không?
- Làm gì có chuyện ấy được, ông ấy mới nói chuyện điện thoại với tôi hôm rồi, không thấy nói tới bệnh tật gì cơ mà!.. – tướng Lê Hải nói dứt khoát.

Ông Nghĩa phải ngồi thờ một lúc, lấy lại bình tĩnh rồi mới nói được:

⁷ Dòng đời, quyển hai, tập IV, chương chót.

- Bác sỹ K. gọi điện thoại cho biết tin này. Sau đó tôi lên mạng thấy báo chí nước ngoài đã loan báo. Ông mất lúc ...giờ, ngày..., tại bệnh viện Elisabeth, Singapore, bệnh viêm phổi cấp tính. Tin không thể sai được.
- Sao đột ngột quá như thế?
- ...
- ...

Cả gian nhà rơi vào tĩnh lặng nặng nề.

Mãi ông Lê Hải mới đứng dậy được, đi lại phía bàn thờ nhà ông Nghĩa, thắp một nén nhang rồi khấn:

- Ôi, xin vĩnh biệt anh! Anh Sáu ơi! Anh vừa mới điện thoại cho tôi cơ mà... Chúng ta còn hẹn nhau đi thăm lại chiến khu Đồng Tháp...

Nước mắt cứ tự nó trào ra. Ông Hải đứng nghẹn tắc hồi lâu, không khấn tiếp được nữa. Ông cúi rạp vái ba vái.

Liên sau đó ba ông Chính, Nghĩa, Thạch cùng nhau ra đứng trước bàn thờ. Tất cả kính cẩn vái vong linh ông Kiệt ba vái.

Trở lại nơi ngồi nói chuyện với nhau, cả bốn ông chưa hết bàng hoàng.

- Một người con trung thành của đất nước, của dân tộc đã ra đi!
- Ôi, Người lo nỗi lo của dân tộc!
- Làm sao bây giờ hả các anh, không còn nữa một tiếng nói mạnh mẽ đất nước đang cần!
- Không thể nào tin được các anh ạ, mới khoảng đầu tuần trước tại biệt thự nhà số 6 Hồ Tây anh Võ Văn Kiệt còn thôi thúc bọn tôi: “ *Các anh nói đi, cần gặp ai tôi cũng sẵn sàng. Đi đâu tôi cũng đi! Phải làm tất cả để đổi mới Đảng. Tôi chấp nhận hy sinh đến cùng! Không thể bỏ cuộc được!..*” – ông Nghĩa nghẹn ngào: Thế mà bây giờ... ..Không thể chấp nhận bỏ cuộc được các anh ạ! Không được phép!..
- Chúng ta đang bàn với nhau chưa ra nhẽ người đảng viên chân chính trong vận nước lúc này phải làm gì. Anh Võ Văn Kiệt đã cho chúng ta câu trả lời?
- ...

Sáng hôm sau báo chí nước ngoài đưa tin Tổng thư ký Liên Hiệp Quốc Ban Kymoon gửi điện chia buồn việc nguyên Thủ tướng Võ Văn Kiệt từ trần. Nhân dân trong nước được loan báo chính thức tin này trên báo chí hai ngày sau đó.

Gặp gỡ xong các đầu mối của lãnh đạo Thành phố, *Cường đá* cho Vua lò vôi bay ra Hà Nội báo cáo ông Hai chuyện tai nạn xe chở đá để xử lý dứt điểm, đúng như ông Hai yêu cầu. Bay đi buổi sáng, buổi tối *Vua lò vôi* đã qua điện thoại từ Hà Nội báo cáo về xong việc.

Ông Hai thừa nhận cách giải quyết của *Cường Đá* là hợp lý nhất, đã 3 năm rồi, cho vào quá khứ là thượng sách. Vì ai mà lường hết được chuyện đứt dây động rừng. Tư Vôi so sánh: Vụ xe chở đá dù vô tình hay cố ý vẫn chỉ là một tai nạn, chẳng thấm tháy gì so với vụ Chín Tạ liên quan đến 3 mạng chết và những nghi ngờ dây dưa đến một đường dây buôn bán heroine đến nay chưa ra manh mối... Rồi sẽ còn tình trạng dậu đồ bìm leo nữa, chuyện các nhóm này nhóm nọ chỉ hằm hè cơ hội trị nhau... Trước khi gặp Tư Vôi một ngày, chính ông Hai phải đích thân gọi điện vào nhắc nhở ông phó Ban Khu công nghiệp Thành phố liệu mà thu xếp việc ưu ái giành đất cho họ hàng của mình là Công ty cổ phần Chip Rạng Đông...

“...*Cứ để số mãi ra thế này nhưc tai nhưc óc lắm!..*” - ông Hai diết diết trong điện thoại.

Ông Hai thừa nhận *Cường đá* có lý khi Tư Vôi nhấn mạnh:

- ...Anh Hai nên thông cảm với khó khăn của Thành phố. Còn hàng vạn, hàng vạn việc tồn tại trong các Quận anh Hai ạ. Nào là chuyện cầu Vân Thánh 2, nào là tranh chấp đất đai trong khu đô thị mới Thủ Thiêm, chuyện Hội Phật giáo thống nhất... Bây giờ lại bùng lên vụ *Xi-pi-ai* (CPI¹)... Thành phố quá tải rồi anh Hai ạ. Trung ương cứ ép quá thì Trung ương cho người xuống mà làm! Dưới chịu không thấu đâu. Anh Ba em cân nhắc kỹ lắm rồi... Đừng có mắng tội em là trên bảo dưới không nghe!

¹ Vụ Huỳnh Ngọc Sỹ.

Ông Hai cũng cảm thấy được thuyết phục về những bước đi khác *Cường đá* đã sắp xếp để khóa sổ vụ này. Tư Vôì cũng hứa sẽ sớm chuyển cho ông Hai một văn bản mới của Công an Thành phố tái xác nhận một lần nữa chuyện đã xảy ra là tai nạn, để ông Hai hoàn tất thủ tục trong phạm vi công việc của mình: Trả lời việc Ban Kiểm tra Trung ương hỏi ý kiến...

Thật ra trách nhiệm công tác nhiệm kỳ này của ông Hai là lĩnh vực văn hoá tư tưởng, chẳng liên quan gì đến các vụ án hình sự hay tai nạn giao thông. Nhưng cái lối làm việc cái gì cũng lấy ý kiến tập thể rộng rãi, nên ông Hai cũng bị vương vào, cũng phải bầy tỏ quan điểm. Chết một nỗi riêng ông bây giờ lại có quan hệ khá mật thiết với nhóm *Cường đá*.

- ...*Câu chuyện tai nạn xe chở đá vôi viên chám hết anh Ba ạ!*.. – Tư Vôì cúp máy sau khi đã báo cáo với *Cường đá* đầu đuôi kết quả làm việc với ông Hai.

Sau cú điện thoại từ Hà Nội của Tư Vôì nói trên là các bước đi tiếp theo.

- **C**hào ông Ba, mời ông vào nhà. Chắc có chuyện gì hệ trọng lắm mới được ông Ba tới thăm. – Bảo Vân ra tận cửa mời *Cường đá*.
- Chào chị Út Vân. Cảm ơn chị đã dành thời giờ tiếp tôi. Lâu nay không làm ăn buôn bán gì cả, nên lười đi thăm hỏi những nơi thân quen.
- Vâng, ông Ba hôm nay hạ cố...
- Quả thực có chuyện quá hệ trọng nên tôi nài nỉ gặp chị. – vừa nói, *Cường đá* vừa mở gói hoa trao cho Bảo Vân: - Xin chị vui lòng nhận cho.

Bảo Vân đưa hay tay nhận lọ hoa, ngắm nghía, cố làm bộ mặt vui vẻ kêu lên:

- Hoa *Lẻ một mình!* Ông Ba kiếm đâu được lọ hoa đẹp quá. Xin cảm ơn ông nhiều lắm.
- Được chị Út vui lòng nhận và khen hoa đẹp làm tôi yên tâm.
- Hồng dấm, ông Ba quá lời.
- Hoa tự tôi chọn đấy, phải hiểu người lắm tôi mới chọn được hoa... – *Cường đá* vừa nói vừa đưa mắt nhìn thẳng vào Bảo Vân, lướt từ đầu đến chân, cái nhìn sắc lẹm như muốn lóc hết quần áo trên thân thể Bảo Vân.

Bất giác Bảo Vân cảm thấy như chân mình tự dưng chùng lại, song lại cố chân tĩnh ngay:

- Ông Ba khách sáo quá, chỗ gia đình tôi với bên ông Ba đâu có xa lạ ạ. – Bảo Vân rót nước mời khách, giữ giọng nói cởi mở, đưa cả hai tay cầm ấm chè cho khỏi run đê che giấu phản ứng quyết liệt bên trong của mình.
- ...Mời ông Ba soi nước. – Bảo Vân trở về chỗ ngồi, tự rót nước cho mình rồi nói tiếp: - ...Dạ, bây giờ tôi xin được nghe ông Ba nói.

Cường đá đã cân nhắc mọi điều và chuẩn bị kỹ cho buổi gặp hôm nay, nên vào đề luôn:

- Bạt sạch banh cả núi đá tôi không ngại, thế mà xin gặp chị tôi phải cân nhắc mãi.
- Dạ, ông Ba nói thế chắc phải là chuyện hệ trọng lắm.
- Khi quyết định xin cái hẹn, chị Út nhận lời ngay, như thế để cho tôi nhiều phần rồi.
- Ông Ba muốn gặp ai trong cả nước mà chẳng được ạ? Cả Thành phố ai không biết điều này? Huống chi một phó thường dân như tôi...
- Chị nói đúng, không phải ai tôi cũng gặp. – giọng *Cường đá* đột nhiên trở nên lạnh băng. - ...Tôi đến hôm nay để tạ lỗi với gia đình.
- Tôi chưa biết ông Ba định nói chuyện gì ạ. – Bảo Vân tự nhủ mình phải căng tai căng mắt.
- Thật khó nói quá... - *Cường đá* dịu giọng lại, dẫn đo một lúc: - ...Chuyện tai nạn chiếc xe chở đá đối với anh Quân nhà ta năm nào... Thật vô cùng đau sót chị Út ạ, chúng ta không có cách gì lấy lại được. – *Cường đá* dừng lời, lại nhìn chăm chăm vào Bảo Vân một lát rồi mới nói tiếp: - ... Là chủ doanh nghiệp, con tôi đã có lời nhận lỗi với gia đình... Thật là điều không may... do người lái xe...

Một luồng điện chạy qua người, Bảo Vân tự nhủ mình phải bình tĩnh:

- Vâng, chuyện ấy xảy ra đã ba năm, hôm nay ông Ba nhắc đến chắc phải có lý do?
- Ngoài Hà Nội cho tôi biết, hiện nay gia đình vẫn tiếp tục đòi kiện vụ này tại Trung ương. Đây là lý do hôm nay tôi phải đến tận nhà... - *Cường đá* lại dừng lại, mắt vẫn không rời Bảo Vân.
- Xin ông Ba nói tiếp.

- Con tôi năm ấy đã đến tận gia đình tạ lỗi. Hôm nay tôi đích thân đến tạ lỗi một lần nữa. Chị thấy được chưa? – giọng nói của *Cường đá* lại lạnh băng.
- Thưa ông Ba để làm gì ạ?
- Tôi đề nghị gia đình ta rút vụ kiện này.
- Tôi mong ông Ba để chuyện của luật pháp cho luật pháp có được không ạ? Tôi đâu muốn tạ sự mua việc vào người làm gì ạ.
- Chị Út, người chết không lấy lại được. Tôi mong lấy công việc giữa hai nhà giúp đỡ lẫn nhau bù đắp lại... Dẫu sao cũng đã 3 năm rồi... Chị đừng cố chấp. Hôm nay tôi phải tự đến tạ lỗi, là muốn chấm dứt hẳn chuyện đau buồn này.
- Tôi chắc ông Ba vẫn chưa hiểu ý tôi, có phải không ạ? – Bảo Vân cố từ tốn hỏi lại.
- Hiểu rất rõ. Nhưng tôi muốn câu chuyện kết thúc, và cũng mong chị hiểu ý tôi.
- Vâng..., nhưng...
- Không phải là thiếu suy nghĩ mà tôi phải tự hạ mình làm một việc thực ra không liên quan đến tôi. Chị nghe rõ tôi nói gì chứ? Tôi chưa bao giờ hạ mình như vậy với bất kỳ ai khác.

Thấy Bảo Vân ngồi im, *Cường đá* nói tiếp:

- Còn chị muốn chuyện luật pháp để cho luật pháp thì câu chuyện đã diễn ra đúng như thế. Đã 3 năm rồi...
- Ông Ba biết thế thì còn định gặp tôi làm gì ạ?
- Tôi muốn kết thúc là kết thúc. Cũng mong chị dành thời giờ tâm sức cho công việc mới. Giữa chúng ta...
- ...
- Hai nhà giúp nhau được việc gì có lợi thì càng nên. Tôi muốn chuyện này dừng ở đây, chúng ta nói chuyện khác.

Tay Bảo Vân muốn cầm chén nước lên ném vào mặt *Cường đá*, nhưng kinh nghiệm cuộc sống đã ghìm tay Bảo Vân lại:

- Vâng, xin mời ông Ba... – Bảo Vân uống nước, cố giữ vẻ mặt tự nhiên.
- Hai Điều cho tôi biết chị Út có lô đất ở Đồng Dơi định xây trường đại học, liên doanh với nhóm PH.
- Vâng có như vậy, ông Ba quan tâm? – Bảo Vân nghĩ bụng đám này đúng là ma xó, cái gì trong Thành phố này họ cũng biết.

- Hai Điều rất quan tâm.
- Cậu Hai muốn kinh doanh đa ngành nghề?
- Không phải thế, con tôi cũng muốn góp một tay vào chấn hưng nền giáo dục nước nhà. Hàng ngày tôi vẫn nhắc con tôi không được đua đòi. Mình có điều kiện thì phải quan tâm đến nghĩa vụ chung.
- Cậu Hai muốn tham gia như thế nào ạ?
- Tỳ. Tôi nghĩ nhóm PH nên chủ động đề xuất. Hai Điều làm được việc gì chắc nó rất sẵn lòng. Nhất là còn chuyện mắc tội với gia đình ta... Nhưng tôi xin nói ngay, vấn đề đất đai hiện nay lộn xộn lắm. Cả nước thế, chứ không phải chỉ riêng Thành phố ta. Cần chú ý điểm này. – dứt lời, *Cường đá* đứng dậy, nhìn đồng hồ đeo tay rồi ngừng mặt lên nhìn Bảo Vân: - Tôi có cái hẹn. Một lần nữa cảm ơn chị Út đã không chê hoa tôi biếu tặng.

Câu nói chưa dứt đoạn, *Cường đá* đã đi ra tới cửa phòng khách. Bảo Vân bị động đứng dậy đi theo sau.

- Một lần nữa xin cảm ơn. Chào chị. – *Cường đá* nhìn thẳng mà đi như nói vào chỗ không người, tới cửa xe đậu ngay trong sân nhà Bảo Vân, lúc này y mới quay lại, khẽ cúi đầu chào rồi bước luôn vào trong xe. Người vệ sỹ đã mở sẵn cửa xe từ lúc *Cường đá* bước ra khỏi nhà.
- Xin chào ông Ba. – Bảo Vân chỉ kịp nói với theo như một phản xạ tự nhiên và không thể phản ứng gì khác.

Câu chuyện giữa hai người chưa đầy vài phút đồng hồ, hai tách nước chè vẫn còn bốc hơi...

Bảo Vân đứng lại một mình giữa cửa phòng khách, tiếc thâm đã không ném chén nước. ...*Nó đến tạ lỗi mà nói năng như cha người ta, lại còn ve vãn bằng hoa nữa, đồ đều...*

Bảo Vân cứ đứng yên như thế như tượng đá giữa nhà đến mấy phút, mặt bừng bừng vì giận dữ, tách nước chè trong tay đổ lên lảng trên nền nhà... Cả một ký ức quyết liệt sống lại... Khu đất Đồng Dơi khoảng 24 ha vợ chồng Bảo Vân mua được nằm ngay trên hai trục đường chính đi vào khu Đồng Dơi. *Cường đá* tìm mọi cách *thôn tính* nó để làm khu resort và xây các biệt thự nhỏ phục vụ sân golf Đồng Dơi 124 ha mà *Cường đá* đã đăng ký với Thành phố từ mấy năm nay. Nếu xây trường đại học ở đây, cửa ngõ đi vào sân golf Đồng Dơi coi như bị bít kín. Lúc đầu *Cường đá* xin *chuộc lại* với giá cao gấp đôi giá thị trường hồi ấy, sau đó thuê

bọn đầu gấu gây gỗ làm áp lực... Tất cả đều vô hiệu. Vợ chồng Bảo Vân giữ được đất, nhưng câu chuyện kết thúc với cái giá Quân phải trả mạng sống của mình...

Năm ngày sau, Bảo Vân đọc được trên báo *Kinh tế Sài Gòn* mẩu tin: Thành phố quy hoạch khu vui chơi giải trí và chung cư cao cấp Đồng Dơi ... Nhìn bản đồ minh họa, Bảo Vân hiểu ngay lô đất nhóm PH dự định làm trường đại học lọt thỏm vào giữa. Cùng ngày Bảo Vân nhận được thông báo của của Thành phố chuyên đạt ý kiến của Trung ương: Đã xác minh và chấp nhận kết luận của Công an Thành phố về vụ tai nạn giao thông do chiếc xe chở đá làm chết nạn nhân Lê Quốc Quân ngày... tháng... năm ... tại Bình dương. Ba ngày sau nữa Bảo Vân nhận được tờ *Kinh tế Sài Gòn* cùng số có cái tin quy hoạch nêu trên, do *Cường đá* cho người cầm tay mang đến.

Phiên họp đầu tiên của nhóm PH có Thạch dự được tổ chức tại nhà Vũ trong Thành phố, tất cả chỉ có 5 người: Yên, cặp vợ chồng Vũ – Bích Ngọc, Bảo Vân, và Thạch. Vắng mặt là những người còn lại bên họ Phạm: Tín – con trai ông Phạm Trung Lễ - vì đang bận công việc tài chính ngân hàng ở nước ngoài, Tân – con trai ông Phạm Trung Nghĩa - hiện vẫn dạy học ở Thụy Điển, đang chờ khi nào có trường sẽ mang cả gia đình về sống hẳn trong nước, Khải – con rể ông Phạm Trung Nghĩa - bận dạy học và đang mùa thi học kỳ nên không vào được.

Kỳ họp này có ba việc quan trọng, trong đó dự án trường đại học PH là gai góc nhất, vì liên quan đến chuyện đất đai và giấy phép. Đây cũng là lý do chính lần này nhóm PH họp tại Thành phố. Trong mấy tháng “*thực tập*”, Thạch đã đi đi về về mấy lần để tìm hiểu thêm việc này việc khác, chỗ anh em của Vũ cũng dần dần trở thành nơi thân quen. Trong suốt khoảng thời gian này, mỗi khi có dịp ở nhà, Yên cũng dành khá nhiều thời giờ nói cho Thạch rõ thêm nhiều điều về các hoạt động của nhóm PH. Tuy vậy, ít nhiều Thạch vẫn cảm thấy hồi hộp khi lần đầu tiên dự cuộc họp mặt chính thức với toàn nhóm PH, nhất là với tính cách từ nay trở đi mình cũng là thành viên của nhóm này.

...Phải, trong ta bắt đầu một cuộc đời mới... Từ nay ta sẽ gắn bó sống chết với các em... – một cảm giác khó tả xâm chiếm tâm hồn Thạch.., giữa yêu thương, mến phục, xen lẫn những cảm nghĩ về cam kết và trách nhiệm, sự thôi thúc của ý chí muốn trở lại thử sức một phen trong cuộc sống...

Trước khi họp, Bảo Vân đã thông báo tởm mỷ cho cả nhóm chuyện *Cường đá* và những thông tin khác có liên quan sừu tầm được. Tuy Thạch mới họp lần đầu với cánh phía Nam của nhóm, nhưng mọi người đã hiểu biết nhau khá kỹ và làm quen với nhau nhanh chóng.

Sau thủ tục giới thiệu, Thạch được mời nói:

- Vâng... Xin thưa... Hôm nay, tôi chính thức được coi là tốt nghiệp tập sự. Thật là mừng. – mọi người đều cười. - ...Tôi không biết là may hay không may, việc đầu tiên tôi được tham gia thảo luận thuộc loại việc khó nhất trong nền kinh tế nước ta: Vấn đề đất đai. Tôi sẽ ghi nhớ điều này. Tôi xin có đề một nghị đầu tiên, bây giờ nói ra được chưa ạ?

Tất cả đều đồng ý. Ông Thạch đứng dậy:

- Vâng tôi xin nói, đề nghị của tôi như thế này: Trừ tôi mới đặt chân vào thế hệ 6x, tất cả còn lại ngồi đây đều thế hệ 5x, đang tuổi năng động nhất của đời người. Đối với xã hội, mọi người ngồi đây đều là bà, là ông với vị thế riêng của mình, cũng có nghĩa là có trách nhiệm nhất định... Tôi đề nghị bỏ cách xưng hô chú chú cháu cháu đối với tôi. Xin mọi người đơn giản gọi tôi là anh Thạch, được không ạ?
- Tôi tán thành ngay. – Yên lên tiếng đầu tiên, rồi chủ động đứng dậy bắt tay Thạch: - Vâng, xin chào anh Thạch.

Mọi người đều cười tán thưởng và cũng làm theo Yên. Tất cả đều bắt tay chào Thạch một lần nữa.

- Xin cảm ơn. Xin coi đây là hoàn thành bài tập đầu tiên của tôi đối với trường đại học tương lai của chúng ta. Các thầy giáo của chúng ta cũng sẽ phải thừa với học sinh là các anh các chị, các em, cũng không để cho học sinh xưng con xưng cháu nữa. Việc đơn giản này khó đấy, nhưng nên làm, để học sinh phải tự khẳng định mình khi bước chân vào trường của chúng ta. Hết đề nghị. – Thạch ngồi xuống.

Mọi người đều bất ngờ, cứ ngỡ là sẽ nói chuyện đất đai của trường, song cũng tán thành và đề nghị ông Thạch nói rõ thêm suy nghĩ của mình.

- Chuyện đất đai, nhiều chuyện hệ trọng khác nữa ta sẽ bàn, chắc còn phải bàn đi bàn lại nhiều lần. Tôi đã đọc kỹ dự án mở trường đại học. Phải

nói có nhiều ý tưởng mới tôi chưa từng biết đến, chúng tỏ đề án rất quan tâm sâu sắc mọi quan niệm tiên tiến của thế giới tìm cách vận dụng vào nước ta. Ví dụ đề án nêu yêu cầu phải thực hiện bằng được: *Dạy học có nghĩa trước hết là truyền đạt cho học sinh một khoa học về đọc, về nhận thức, về học... để học cách trở thành con người của chính mình...* Nghĩa là xác định dạy học sinh cách học và mục đích phải đạt được. Kinh nghiệm này của thế giới đáng chú ý lắm, tôi tán thành. Dạy như thế khó đấy. Chứ không đặt vấn đề phải nhồi nhét đủ thứ vào đầu học sinh. Vì thế tôi rất quan tâm đến việc ngay từ đầu cần nhắc nhở học sinh tự khẳng định vị thế của mình. Bước chân vào trường đại học, học sinh là một người lớn rồi! Mà như thế cũng là muộn!.. –Thạch dừng lại cân nhắc thêm rồi nói tiếp: - ...Cũng có thể lâu nay tôi vẫn bị một ý nghĩ ám ảnh: Cách nghĩ, cách sống, phong thái... hình như có nhiều cái ở nước ta vẫn còn trẻ con lắm – một cảm nghĩ thật khó diễn đạt, nói ra không khéo sẽ dễ bị ăn đòn... Sống ở nước ngoài nhiều năm, cảm nghĩ này của tôi càng nặng nề... Do nghèo nàn lạc hậu chăng? Do thói quen hay ...xin lỗi, hay do một dáng dấp văn hóa nào đó chăng...

- Gọi là trẻ con hay là không nghĩ lớn? Ý anh Thạch là thế nào ạ? – Yên hỏi.
- Có lẽ nói như Yên xuôi tai hơn... Vâng, cứ cho là thế..., tôi xin nói tiếp... Mà trẻ con thì dễ tự ty và thường chỉ hay khôn vặt. Trẻ con trẻ con đã đành, tôi thấy nhiều khi người lớn cũng trẻ con, rất trẻ con!.. Hay là tôi nhiễm thói quen nhìn đời qua cuộc sống khắc khổ của mình? Và thực lòng tôi không muốn nước ta trẻ con mãi!

Câu chuyện tự nhiên đung vào một đề tài khó, phần nào ngỡ ngàng. Vũ giờ tay xin phát biểu trước:

- Thưa chú Thạch, xin lỗi, thưa anh Thạch, - tất cả đều cười, - ...Thưa hội nghị, đúng là ngẫu nhiên trong cuộc sống có cái hay khó ngờ. Anh Thạch đã đung vào một vấn đề còn nghiêm trọng hơn cả vấn đề đất đai của trường: Tự ty, khôn vặt, làm sao đất nước ta sớm ra khỏi tình trạng trẻ con mãi! Chỉ nghĩ riêng nghĩ về điều này, dự án trường đại học của chúng ta có thêm một luồng tư duy mới.
- “*Dân hai mươi triệu ai người lớn, nước bốn nghìn năm vẫn trẻ con*”²... Khác chăng là bây giờ dân gần trăm triệu rồi...Anh Thạch ạ. – Yên nhận xét.

² Tân Đà.

- Thật tình suy nghĩ này đến với tôi là sự ngẫu nhiên thôi. Hình như xuất phát từ cách xưng hô rắc rối giữa chúng ta... – Thạch thanh minh.
- Tứ thơ này có thể xây dựng thành những câu hỏi tuyển sinh của trường ta được không? - Yến nêu vấn đề.
- Muốn thành người, quả thật cần tránh tự ty và khôn vặt. Nếu mỗi chúng ta, mỗi học sinh của chúng ta ý thức đầy đủ điều quan trọng này, trường của chúng ta sẽ có một động lực rất khích lệ. Tiếc rằng anh Khái bạn, hôm nay không hợp với chúng ta được. Nhưng chúng ta sẽ lưu ý anh Tân và anh Khái ý tưởng này. Hoan nghênh anh Thạch! – Vũ nói suy nghĩ của mình.
- Suy cho cùng, chăm chăm vào cái tồn tại trước mắt, cái lợi trước mắt... cũng chỉ là tự ty và khôn vặt thôi. Nghĩa là rất trẻ con so với cái thế giới rất người lớn mà nước ta ngày nay dần thân vào. Có lẽ đây là điều nhà cầm quyền khắp nơi trong cả nước từ trên xuống dưới không nhận ra. Cho nên có ý thức hay vô ý thức, họ gây ra không biết là bao nhiêu khó khăn đối với mọi nỗ lực đi lên của người dân, trong đó có dự án trường đại học của chúng ta. Nhẹ lời nhất thì tôi cũng phải đánh giá như vậy. – Yến bộc bạch tâm trạng của mình.
- Tôi thấy nói như Yến cũng chưa ổn lắm. – Thạch nêu suy nghĩ của mình: -...Chế độ chính trị nước ta nếu không tìm hãm thì chí ít cũng tự nó mâu thuẫn với một nền giáo dục mà Đại học PH đang theo đuổi. Nó muốn một nền giáo dục tạo ra con người công cụ để sai khiến, chứ không phải là con người của trí tuệ và tự do. So sánh giáo trình khung của Bộ Giáo dục và Đào tạo áp cho các trường với dự án của Đại học PH, tôi thấy rất rõ sự khác biệt này. Nghĩa là không có chuyện người cầm quyền trẻ con, thực ra là họ không muốn..., lại còn tham quyền và tham tiền nữa!
- Quả là như anh Thạch nhận xét, chế độ chính trị nào thì nền giáo dục ấy. Cho nên chúng ta phải chấp nhận bơi ngược dòng! Dứt khoát không bàn lùi!... - Vũ tán thành ý kiến của Thạch.
- ...

Mọi người cùng nhau soát một lần nữa những ý lớn về lý tưởng của trường, dự thảo lần thứ ba về nội dung và chương trình giảng dạy, các chi phí mới phát sinh..., rồi quay vào thảo luận hai vấn đề nóng bỏng nhất: đất đai dựng trường, công văn chất vấn mới đây nhất của Bộ Giáo dục và đào tạo.

Chuyện đất đai thực sự bế tắc: Quy hoạch khu chung cư cao cấp đã trưng lên báo rồi thì khả năng xin xây dựng trường coi như bị loại trừ. Bảo Văn lưu ý mọi người.

- Có thể là quy hoạch ma không? Trò này vẫn diễn ra. – Yến hỏi.
- Quy hoạch thật hay giả, ma hay không ma không thành vấn đề chị Yến ạ. Việc đưa nó lên báo cũng không khó, chỉ cần một chút “quan hệ” lòng vòng. Không phải ngẫu nhiên *Cường đá* cho người cầm tờ báo đưa đến tận tay Bảo Vân. – Vũ giải thích.
- Anh Vũ nói đúng đấy ạ. – Bảo Vân tiếp lời Vũ: - ...Xin các anh các chị lưu ý điểm này. Bởi vì sự thật là toàn bộ diện tích của Thành phố đã được quy hoạch đi quy hoạch lại nhiều lần qua mỗi triều đại. Thường là hai hoặc trên hai nhiệm kỳ là một triều đại. Quy hoạch như thế có thể nói là đến hôm nay toàn Thành phố không hờ lẩy một mét vuông! Chồng chéo lên nhau phải đến bảy, tám lần. Không thiếu gì trường hợp quy hoạch rồi lại bỏ giữa chừng, triều đại sau bải bỏ quy hoạch triều đại trước, dự án treo nhan nhản. Có quy hoạch cũ rích lại được mang ra sài lại, chủ yếu vì lợi ích nhóm xuất hiện, hoặc vì *không ăn thì đập đổ*, vì ngáng chân nhau, vì muốn đi vào lịch sử, vì nhiều thứ *vân vân* khác nữa... Song hệ quả phổ biến nhất là cả một ma trận các quy hoạch chồng chéo nhau, tùy thời thế mà treo, mà phá, mà sử dụng.
- Nghĩa là mọi khả năng khiếu nại của chúng ta về phương diện pháp lý cầm chắc kết quả số không? – Thạch hỏi.
- Chín mươi phẩy chín chín phần trăm ạ. Chỉ còn lại một con đường “quan hệ”, song không phải lúc nào cũng thành công. Mà có thành công thì vẫn ở tình trạng đứng ngoài khuôn khổ pháp luật hiện hành, nghĩa là rất bấp bênh. – Vũ bổ sung thêm.
- Vậy lồi ra là gì? – Yến hỏi.
- Để cho mafia nắm cổ phần quyết định, hoặc chịu làm quân cờ của quyền lực. *Cường đá* hầu như đã nói thẳng vào mặt tôi như vậy. Hôm nay tôi vẫn còn tiếc không ném tách nước chè vào mặt hắn. Chúng ta không phải là FDI, không phải là quốc doanh, nên khiếu gì cũng dễ bị bắt nạt. – mặt Bảo Vân bưng bưng.
- Giấy phép Bộ đã cho rồi mà vẫn còn hoành hợ về nội dung giảng dạy, có nghĩa là vẫn chưa xuôi đâu, chị Yến ạ. – Bích Ngọc lưu ý.
- Các anh các chị đã xem kỹ báo cáo của Trung Nam hôm ông Vụ phó Vụ đại học mời lên làm việc chưa ạ? – Bảo Vân hỏi.
- Đọc kỹ rồi. Nhưng trường không được tự chủ về nội dung giảng dạy thì nên dẹp ngay từ đầu. Đừng vẩn vương gì cả. Chị Yến có biết trường ở Hội An lách bằng các nào không ạ? – Bích Ngọc, vợ Vũ hỏi.
- Biết, Bích Ngọc ạ. Nhận trọn vẹn số giờ dạy chủ nghĩa Mác – Lênin, lịch sử Đảng và giờ tập quân sự, để giành lấy quyền tự chủ phần nào đó cho

- toàn bộ các chương trình còn lại. Cái gì vương quá thì cho vào phần ngoại khóa, với những tên gọi thật chung chung. Châu Trung Nam cũng đề xuất với chúng ta xem xét có thể lách như vậy được không.
- Có lẽ đây là một thỏa hiệp phải chấp nhận có phải không ạ? Khoản tiền bồi trơn không tính. – Bảo Vân hỏi.
 - Câu chuyện rắc rối hơn thế, Bảo Vân ạ. – Yên trả lời. - ...Mỗi năm hiện nay cha mẹ học sinh chi khoảng hơn một tỷ đôla cho con em mình đi học ở nước ngoài, Nhà nước cũng đang thương lượng liên doanh với nước ngoài mở một hoặc hai trường đại học quốc tế. Chúng ta chưa thể đề ra cho mình mục tiêu xây dựng một trường đại học tinh hoa, nhưng nhất thiết phải là trường có chất lượng cao, nhưng học phí phải ở mức phải chăng. Có như vậy trường mới có lý do ra đời và tồn tại. Phải thừa nhận dự án này là đề tài khó nhất của nhóm chúng ta từ trước đến nay.
 - Thành phố no các đề án trường đại học rồi các anh các chị ạ. Nhưng nếu mang dự án trường cùng với toàn bộ chất xám, nguồn nhân lực và vốn của chúng ta cho không một tỉnh nào đó may ra sẽ được chấp nhận ngay. – Bảo Vân mỉa mai.
 - Có thể họ sẽ nhận hết. Nhưng cái quyền tự chủ mọi mặt của trường họ sẽ trả lại chúng ta Bảo Vân ạ. – Bích Ngọc bình suy nghĩ của Bảo Vân.
 - Có lẽ thế thật. Chị Bích Ngọc chỉ được cái nói đúng. – Bảo Vân đáp lại.

Cuộc họp bế tắc, nhưng mọi người vẫn phải buồn cười.

- Có cách nào lôi đám *Cường đá* vào không? Đi với ma thì phải mặc áo giấy vậy? – Yên nêu câu hỏi.
- Lôi như thế nào chị Yên? – Vũ hỏi.
- Chỉ riêng những chuyện liên quan đến đất đai thôi. Cố nặn óc ra một thỏa hiệp nào đó vậy... Miễn là chúng ta đừng tự biến nốt mình thành ma. – Yên đặt vấn đề.

Không có ý kiến nào đáp lại, mọi người yêu cầu Bảo Vân nói:

- Đành rằng trong làm ăn phải thỏa hiệp. Nhưng đám này uống máu không tanh. Thỏa hiệp hay hợp tác với chúng có nghĩa là chịu để chúng nuốt chửng. Không nuốt được chúng sẽ đạp đổ... – Bảo Vân lại nghĩ đến lọ hoa *lẻ một mình*, “*Tôi phải hiểu người lắm nên mới chọn được hoa...*” - đồ mắt dạy, không còn lời ve vãn và đe dọa nào trắng trợn hơn!.. Bàn tay Bảo Vân vô thức cầm lên tách nước chè rồi lại đặt xuống.
- Nghĩa là hoàn toàn không có khả năng này? Yên cố gạn.

- Hoàn toàn không, chị ạ. – Bảo Vân dứt khoát.
- Chắc chắn như vậy đấy chị Yên ạ. – Vũ tán thành ý kiến em mình.

Yên:

- Còn cách nào khác nữa không? – Yên vẫn gạn hỏi.

Bảo Vân:

- Trước mắt không cho đám *Cường đá* đụng vào lô đất này.

Yên:

- Nghĩa là chúng ta cũng “treo” luôn? Có đủ lực không?
- Mặt trắng cũng “treo”. Không thể phản bội lại anh Quân được các anh các chị ạ! – Bảo Vân cả quyết.
- Đạo lý thì như vậy. Nhưng ráng bình tĩnh thêm một chút xem nào Bảo Vân. – Vũ khuyên em mình.
- Ta lùi thì chúng tiến, đám này không biết thỏa hiệp là gì đâu. *Cường đá* nói thẳng vào mặt em núi đá nó còn phá sạch banh!.. Anh không hiểu lời đe dọa của *Cường đá* à? - Bảo Vân kiên định ý kiến của mình.
- ...

Vấn đề đất xây dựng trường ở Đồng Dơi hoàn toàn bế tắc, còn giấy phép cho mở trường vẫn trong tình trạng nửa vời...

Vốn dự trù cho việc mở trường chưa dùng đến có thể huy động cho những việc kinh doanh khác. Thời gian có thể dùng vào việc chuẩn bị thêm cho thiết kế chương trình các bộ môn và tìm thêm thầy.

Nhưng trì hoãn thế này, khó khăn lớn nhất là làm sao giữ được đội ngũ cán bộ giảng dạy đã mời được. Ban soạn thảo dự án đã tập hợp được một danh sách 51 giảng viên, tất cả đều có trình độ từ thạc sỹ trở lên. Đa phần những người này đang làm việc tại cơ quan nhà nước hoặc đang giảng dạy, trong đó có 18 người vừa mới tự nguyện từ bỏ chức vụ đang làm để ra khỏi biên chế nhà nước. 18 người này là những cán bộ khoa học kỹ thuật có học vị cao và năng lực chuyên môn giỏi, phần thì họ ngán ngẩm thân phận của mình trong cơ quan, phần thì họ được báo cáo nghiên cứu khả thi của Khái về xây dựng trường thuyết phục, họ đã đăng ký vào danh sách của Khái.

- Số 18 người này nằm trong tình hình chung cả nước đang có hàng loạt cán bộ viên chức xin ra ngoài biên chế. Báo chí gọi đó là “hội chứng từ quan”. 18 người này thì không thể chờ được. Có bao nhiêu nơi khác đang

mời chào họ. Làm gì bây giờ để giữ được họ cho trường mình? – Yên vừa nói vừa đưa cho mọi người xem danh sách do Cẩm Liên chuẩn bị cho cuộc họp này.

- ???
- ???
- 18 người chứ không phải một hai người! Trong này thực sự có một số người giỏi, cả nước biết tên... – Vũ rên rĩ.
- Không ai nói trước được dự án mở trường của chúng ta sẽ bị treo đến bao giờ!. – Yên thừa nhận.
- Số trí thức ở nước ngoài nhận lời mời về giảng cho trường có nhiều không Yên? – Thạch hỏi.
- Dạ, mười bộ môn dự kiến cho giai đoạn một là kinh tế, quản trị kinh doanh, thống kê, tài chính ngân hàng, luật thương mại, quan hệ quốc tế, tin học, toán, triết học, ngoại ngữ đều mời được các thầy bên ngoài về thỉnh giảng... - Yên vừa đọc hồ sơ, vừa trình bày. - ...Danh sách các thầy người Việt ở nước ngoài được 14 người, các thầy các quốc tịch khác được 6 người, trong đó có 3 thầy ở Harvard đã làm việc nhiều năm ở Việt Nam. Danh sách này còn có thể bổ sung thêm khi trường đi vào hoạt động. Ngoài ra có một số khóa học theo chuyên đề, trước mắt dự kiến sẽ là: Kinh tế học bất động sản, các loại hình hợp tác kinh tế, vấn đề marketing, kỹ thuật lobby và kiện tụng...
- Có cách gì mời danh sách 18 người tham gia vào quá trình chuẩn bị các môn học vừa nêu không? – Thạch hỏi thêm. - ...Đây là cách vừa nhằm giữ họ cho trường, vừa mua thời gian, vừa tiếp tục công việc chuẩn bị.
- ...
- ...

Ý kiến Thạch làm cho cuộc họp sôi nổi được một lúc, nhưng lại vấp ngay vấn đề tiền: Lấy gì chi trả và cách chi trả?

- Đặt vấn đề đất đai sang một bên, vì giá đất đang biến động chưa tính được, báo cáo nghiên cứu khả thi đã dự trù tổng số vốn huy động cho xây dựng cơ bản, mua sắm trang thiết bị và xây dựng chương trình giảng dạy của trường giai đoạn khởi động ước khoảng ba trăm năm mươi đến bốn trăm tỷ đồng, nghĩa là hòm hòm khoản tiền bỏ ra cho cuộc thi Hoa hậu hoàn vũ 2008 thôi!.. Trong dự trù này, ngoài cháu Trung Nam ăn lương người xây dựng dự án, chưa đặt ra tình huống trợ cấp 18 giảng viên nằm chờ, vì chưa có trường! – Yên giải trình.

Vũ tìm một số số liệu trong báo cáo nghiên cứu khả thi rồi đưa ra ý kiến:

- Lương khởi đầu trung bình cho các giảng viên của trường khoảng 10 - 15 triệu đồng một tháng, tương đương với năm hay sáu trăm đôla, sau khi trường vận hành được một hai năm sẽ thay đổi. Như thế thực ra là không nhiều, gấp khoảng năm, sáu lần lương hiện tại của họ, bằng 10 lần công nhân trong các khu công nghiệp. Tuy nhiên nếu chưa có trường thì chưa thể có lương cho ai cả, kể cả 18 người này.
- Chuyện nhỏ thôi anh Vũ, khoảng 4 tháng lương như thế của giảng viên mới mua nổi một cái vé hạng VIP³ cho chung kết Hoa hậu hoàn vũ mà nhóm PH chịu bố tay? – Bảo Vân châm chọc anh mình.
- Tiền của PH không phải tiền chùa, Bảo Vân ạ. – Vũ nói lại em mình.
- Em biết...
- Nói như em thì chi phí xây dựng toàn bộ khu đất cho hội trường 7500 chỗ ngồi của cuộc thi hoa hậu này cùng với bãi đỗ xe thừa sức cho nhóm PH xây dựng trường... Tất cả mọc lên vùn vện trong vài tháng trời! Song trường của chúng ta lại không phải là công việc chính quyền quan tâm! – Vũ nói thêm.
- Nhưng xin hỏi cả nhà sau Hoa hậu hoàn vũ 2008, đất nước ta được cái gì ạ? – Bích Ngọc đứng hẳn lên mà nói, không đợi câu trả lời. - ...Được cái quảng bá hình ảnh Việt Nam có phải không? Nhưng mà hình ảnh nào? Một Việt Nam quảng cáo hay một Việt Nam đích thực? Với lạm phát trên 20% như hiện nay, với đỉnh công và khiếu kiện đất đai ngày càng nhiều? Với hàng chục vạn học sinh bỏ học mỗi năm, rồi các làng ung thư, làng tự tử, với mỗi năm hàng chục nghìn người thiệt mạng vì tai nạn giao thông, với mỗi năm hàng trăm trẻ nhỏ bị bán lậu ra nước ngoài? Với những cái gì nữa?.. Cứ lôi các báo của ta ra mà xem, không phải tin bịa đặt chống phá cách mạng đâu!.. – Bích Ngọc nói một thôi một hồi, mọi phản cảm về cuộc thi Hoa hậu hoàn vũ 2008 Bích Ngọc cố dồn nén, bây giờ bùng lên.
- Thật ra đây là một việc làm my dân, ngu dân và lừa dân một cách tồi tệ. – Yên thừa nhận. - ...Việc cho phép tổ chức cuộc thi này nói lên trí tuệ, tâm địa và chí hướng của lãnh đạo đất nước này, tôi không thể hiểu khác được. ...Thậm chí còn phải nói là ngu và nhục nữa. Đem tiền bạc công sức ra phục dịch thiên hạ và chuốc lấy sự bất bình của dân. Cuối cùng thì chủ soái cuộc thi là tỷ phú Donald Trump không thèm đến dự giám khảo chung kết, mà để cho con sang làm thay. Thế là tự nhiên mất tiền tôn cái

³ Giá 1 vé này là 1800 USD, giá vào cửa thấp nhất là 200 USD.

thằng nhãi con này lên mà thờ! Ý nghĩa quảng bá hình ảnh Việt Nam biến thành làm rách mặt Việt Nam, nhưng tiền ta chi ra thì không thể thiếu lấy một cent! – Yên chia sẻ ý kiến của Bích Ngọc.

- Chị Yên ơi, quảng bá được gì thì chưa biết, nhưng hình ảnh nhà báo Minh Kiên bị một khách tham dự nói năng thô lỗ và dẫm vỡ mũi trong bữa tiệc chiêu đãi các hoa hậu thì không đẹp tí nào. – Vũ chêm vào.
- Không ngờ phái đẹp ngồi ở đây lại lên tiếng gay gắt nhất về cuộc thi sắc đẹp này. Việt Nam đã đăng ký năm sau sẽ tổ chức nữa đấy. – Thạch lưu ý
- Cứ đợi xem năm sau sẽ là cái gì. – Bích Ngọc chưa chịu yên.
- Xin cả nhà đừng quên báo chí mấy ngày nay đang ca ngợi hết lời về thành công của Việt Nam trong tổ chức cuộc thi này đấy, vị thế của Việt Nam được tôn cao... vân vân và vân vân... Nhưng mà chủ đề của chúng ta là gỡ bí cho đề án trường cơ mà! – Thạch lưu ý mọi người.
- Cái gì cũng nghe báo chí *lè phải* thì có ngày đổ thóc giống ra mà ăn đầy anh Thạch ạ. – Yên vẫn chưa chịu lui. - ...Không phải chỉ ở ta, tại nhiều nước phương Tây cũng không ít ý kiến cho thi hoa hậu là vi phạm nhân quyền, vi phạm bình đẳng nam – nữ, thân thể phụ nữ bị đem ra phơi bày làm vui mắt mọi người!.. Nhưng mà thôi, trở lại công việc của chúng ta.
- ...

Nhóm PH quyết định cứ gửi Thành phố tờ trình nhắc lại đơn xin phép xây dựng trường ở khu Đồng Dơi để kéo dài thế giằng co, mặt khác khẩn trương tìm địa điểm thay thế...

Vấn đề lớn thứ hai do Tín đề xuất từ hai tháng trước, khi thị trường chứng khoán xuống dốc không phanh mỗi ngày: Nên tranh thủ cơ hội này tìm cách mua lại ngân hàng cổ phần Thác Tín đang phá sản. Vì lún quá sâu vào thị trường chứng khoán, Thác Tín đang đứng trước nguy cơ vỡ nợ. Ngoài ra Tín đề nghị PH lưu ý đề phòng những rủi ro đến từ thị trường bất động sản...

Vấn đề lớn thứ ba do Yên đề xuất sau chuyến đi Singapore tháng trước: PH nhận làm tư vấn và dự kiến nếu thuận lợi sẽ tham gia liên doanh với tập đoàn Singapore về dự án “Thành phố xanh Dankra” trên Tây Nguyên. Việc bàn bạc đề tài này hơi trục trặc một chút vì các thông tin của Tín chuyển về: *Tập đoàn Singapore chỉ là cái mũ, trong ruột có nhiều thành phần người Hoa tứ xứ, kể cả người Hoa lục địa, quá trình đàm phán giữa tập đoàn này và địa phương đã kéo dài một số năm rồi...* PH vẫn quyết nhảy vào, thời đại toàn cầu hóa mà, sợ gì!..

Cuối cùng cuộc họp đi tới quyết định: nhóm PH chấp nhận đưa vào kế hoạch triển khai hai dự án mới này.

Vấn đề cuối cùng trong chương trình nghị sự là kiểm điểm tình hình các đơn vị kinh doanh của nhóm PH.

Nóng bỏng nhất là các đơn vị sản xuất xuất khẩu đứng trước tình hình giá thành bị đội lên cao, do lạm phát và giá nguyên liệu tăng nhanh, lại trong tình trạng thiếu điện liên tục nữa. Nhóm PH buộc phải dự tính tình hình loại bỏ một số mặt hàng, cũng có nghĩa sẽ phải sa thải hoặc chuyển nghề một bộ phận công nhân, những người lao động khác...

Toàn những chuyện nhưc đầu, kéo dài cho đến tối khuya...

Sáng hôm sau, trên đường bay ra Hà Nội, Thạch hỏi Yến kỹ hơn vì sao đề án trường đại học mong manh như thế mà Yến và cả nhóm PH vẫn quyết tâm theo đuổi.

- Nhóm PH đắm đuối vào đề án này tại em là chính. Câu chuyện dài lắm anh Thạch ạ. Nói riêng về mình, thì tự em một phần, song cũng do em chịu ảnh hưởng của chú Nghĩa nữa. – Yến trả lời.
- Ảnh hưởng của chú Nghĩa như thế nào?
- Theo chú Nghĩa, cốt lõi của vấn đề là tự giác, là giác ngộ, là tri thức. Nếu dân trí mà như thế này, thì một là quảng đại quần chúng không thể giành lấy cái tốt đẹp nhất về tay mình, hai là dù có trao quyền lực vào tận tay họ thì quyền lực lại cũng sẽ nhanh chóng trở nên tha hóa thối. Làm sao chặt đứt cái vòng luân quần này?
- Anh biết chú Nghĩa tự coi mình là đệ tử của cụ Phan Châu Trinh.
- Chú Nghĩa có một mối quan tâm kỳ lạ. Đồ anh biết.
- Chú Nghĩa quan tâm nhiều vấn đề, làm sao anh đoán được.
- Chú chuyên tâm nghiên cứu tại sao các cuộc cách mạng lớn nhỏ kể từ Cách mạng tư sản Pháp 1789 cho đến nay đều thất bại.
- Nói gì mà lạ thế?
- Vâng, thất bại với nghĩa không đạt được mục đích cao nhất cách mạng đề ra, mục đích cuối cùng!..
- Bây giờ anh hiểu vì sao chú Nghĩa có nhiều nhận xét xác đáng với thời cuộc hiện tại. Theo em Cách mạng Tháng Tám ở nước ta là thành công

hay thất bại? – Thạch cố tình nêu câu hỏi khó để kiểm nghiệm tất cả, mặc dù vừa mới đụng vào đề tài này trong buổi ra mắt các lão gia nhà PH.

- Em đang bị sát hạch có phải không?
- Chủ nhiệm đề án mở trường đại học không thể từ chối một câu hỏi như vậy.
- Nếu vậy câu trả lời đầu tiên sẽ là một câu hỏi ạ.
- Em nói đi.
- Câu hỏi đó là: Anh có đủ sức nghe không?
- Anh sẽ cố gắng. Nhưng phải là câu trả lời của riêng em nhé?
- Vâng. Câu trả lời ngắn thôi ạ: Cả thành công và thất bại.
- Em nói cụ thể xem nào?
- Thành công thì rõ rồi, còn thất bại là món nợ mà Má Sáu Nhơn đã thay mặt họ Huỳnh và ông của em – cụ Phạm Trung Học – thay mặt họ Phạm đang đòi Đảng ta phải trả anh ạ. Món nợ lịch sử của Đảng đối với dân tộc, không có cách gì chối bỏ được đâu.

Thạch đã nghe điều này bao nhiêu lần rồi trong những cuộc đàm đạo với các ông Chính, Nghĩa và Lê Hải trong những ngày vừa qua ở Hà Nội, song vẫn không ngờ được mức độ dứt khoát trong câu trả lời của Yến. Thấy Thạch ngồi im, Yến nói thêm:

- Về nhiều mặt, em còn cảm thấy mình là chủ nợ trực tiếp, mặc dù Đảng đã mang lại cho em rất nhiều. Song về mặt nào đó em cũng là con nợ - vì em cũng là đảng viên. Món nợ này lớn lắm.
- Anh hiểu. Anh phải cảm ơn em về câu trả lời chân thành. – Thạch nắm lấy tay Yến lắc mạnh. - ...Chúng ta cùng một tâm trạng. Về pháp lý vẫn là Đảng của chúng ta cơ mà!..
- Nghĩa là không còn như vậy về mặt đạo lý? – Yến truy lại.
- Thôi, anh đang phỏng vấn em cơ mà!
- Vâng. Khi trí tuệ và quyền lực cùng trên một con đường thì thành công, khi mỗi thứ một ngã thì thất bại. Đây là kết luận em muốn rút ra.
- Về Cách mạng Tháng Tám?
- Vâng.
- Em nói gì mà cô động thế?
- Đơn giản thế này thôi ạ: Sức mạnh và mục tiêu của trí tuệ luôn luôn là giải phóng. Khi quyền lực nhằm vào giải phóng, thì trí tuệ và quyền lực cùng trên một con đường. Khi quyền lực nhằm vào thiết lập vai trò của chính nó thì mâu thuẫn với bản chất giải phóng của trí tuệ, mỗi thứ đi

theo một ngã. Đó là nguyên nhân gây ra những thất bại trong các cuộc cách mạng cho đến nay anh ạ, kể cả trong Cách mạng Tháng Tám.

- Quy luật của cuộc sống chẳng?
- Anh muốn hiểu như thế cũng không sai, đại thể là như vậy.
- Kết luận của em là gì?
- Em chưa có kết luận dứt khoát của mình, vì... với tư cách người đảng viên, em nợ một việc tổng kết. Đúng ra phải nói Đảng hiện nay đang nợ tổng kết. Nợ đối với dân...
- Tổng kết gì vậy?
- Tổng kết những sai lầm đã phạm phải.
- Trời đất ơi, nói gì vậy Yên! – Thạch phải vội che miệng lại vì biết mình nói hơi to, sợ làm phiền những người chung quanh. - ...Không thể có chuyện này đâu!.. Đúng là chú cháu ông Nghĩa!..
- Đảng không làm thì dân sẽ làm, lịch sử sẽ làm, tránh sao được anh?
- Đảng hiện nay không làm nổi chuyện này, chắc chắn thế!
- Nếu khó nghe quá em đề nghị tổng kết vấn đề khác vậy nhé?
- Vấn đề gì vậy?
- Tổng kết con đường từ đảng lãnh đạo trở thành đảng cai trị. Được không?
- Trong đầu em đang có cái gì vậy?
- Tại anh khơi mào. Vì mọi chuyện dính liền với xương máu ruột thịt gia đình em, chứ không phải là chuyện anh em ta ngồi vi vu trên máy bay uống trà như thế này để bàn về nhân tình thế thái.

Thạch lặng người. Câu chuyện vô tình đụng vào những điều Thạch biết và muốn tránh.

- Em không thể nhìn đời bằng con mắt của người bàng quan được. Không thể được.
- ...
- Lịch sử chẳng bao giờ tự nó biến đi anh ạ, cho dù có cố tình cắt bỏ nó. Nhưng sự nguy tạo thì có thể. Không tổng kết thì chỉ có một thứ nguy tạo, một thứ lịch sử tù mù..., để biện minh cho sự tù mù trong hiện tại.
- Quả là thế.
- Nhưng cuộc sống không biết chờ đợi anh ạ. Nó không quan tâm Đảng có tổng kết được hay không!
- ...
- Anh cũng nghĩ thế chứ?
- Anh cũng hiểu như vậy, nhưng...

- Em đang ngồi trên chảo rang, chứ không phải là hiểu hay không hiểu anh ạ. Anh cứ nghĩ lại cuộc họp ngày hôm qua thì rõ.
- Đành là thế, nhưng bất luận thế nào vẫn phải có hướng đi chứ!
- Chính vì thế, trước mắt em chấp nhận kết luận của chú Nghĩa: Cách mạng chỉ tạo ra điều kiện, còn phát triển mới giải quyết được vấn đề.
- Lại chuyện phá và xây... Bây giờ thì anh hiểu rõ hơn ý nguyện mở trường của em. Nhưng lúc nào đó chúng ta sẽ phải quay trở lại vấn đề tổng kết.
- Vâng. Trong nhận xét của chú Nghĩa về Cách mạng Pháp, chú rất quan tâm đến các ý kiến của nhà báo Jean-Paul Marat⁴. Ông này có một luận điểm em tán thành: *Giáo dục nâng cao dân trí nhân dân là đòi hỏi phải có để nhân dân giành được quyền lực về tay mình, cách mạng chỉ tạo thuận lợi thôi..., và nhất là để cho nhân dân không rơi vào những cái bẫy có thể làm hỏng sự nghiệp cách mạng.*
- Anh nghĩ quan điểm này đến nay vẫn còn giá trị.
- Thức tỉnh nhân dân, ông ta nói “*Người ta lớn, bởi vì các anh quỳ xuống!*” Đúng quá, có phải không anh? Ông ta là người cảnh báo không mệt mỏi cho quần chúng biết Cách mạng đã bị phản bội và vì thế ông ta đã bị phe phái khác ám sát, chuyện xảy ra 4 năm sau khi cách mạng đã phá thành công ngục Bastille và đánh đổ thể chế quân chủ.
- Nhưng đây là câu chuyện của nước Pháp năm xưa.
- Vâng, câu chuyện của nước ta bây giờ là nâng cao dân trí để dân giành lấy quyền làm chủ của mình mà cách mạng đã hứa hẹn, nghĩa là để tự mình giành lấy dân chủ. Phát triển là như vậy.
- Phải!.. Giành lấy quyền làm chủ của mình mà Đảng đã hứa hẹn!.. Anh thừa nhận em đã kết luận đúng. – Thạch nắm lấy tay Yên lắc mạnh.
- Em trải nghiệm đủ rồi anh ạ: Mọi thứ dân chủ được bao cấp hay ban cho đều còm cõi, không thể bền vững, thậm chí đa phần là bánh vẽ.
- Lời tuyên chiến của em chống chế độ có phải không? – Thạch cảm thấy tai mình nóng bừng bừng.
- Chưa hết đâu anh Thạch ạ, giữa hai con đường dứt khoát phải chọn một.
- Hai con đường? Chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa tư bản? – Thạch thực tình chưa hiểu Yên nói gì.

Yên suýt bị nghẹn vì phải lấy hai tay ôm chặt lấy miệng, kịp chặn lại tiếng cười quá to sợ làm phiền những người chung quanh:

⁴ 1743-1793

- Không ạ. Giữa chủ nghĩa tư bản dã man và chủ nghĩa tư bản của phát triển.
- Trời đất! – Thạch thốt lên. - ...Làm gì có nghị quyết hay sách vở nào nói nước ta đang đứng trước hai con đường như vậy?
- Nghị quyết nói nhất quán là kiên định con đường định hướng xã hội chủ nghĩa, chống chệch hướng đi lên chủ nghĩa tư bản. Em nói thế đúng với sách chưa anh Thạch?
- Đúng, nói tiếp đi.
- Nhưng cuộc sống lại ngang bướng không tuân thủ Đảng. Nó đi con đường của nó: Cái mà Đảng muốn kiên định giữ lấy thì về thực chất lại là chủ nghĩa tư bản hoang dã, thực ra là tư bản dã man.
- Gọi là tư bản hoang dã có lẽ đúng hơn Yên ạ. Vậy ta có *công thức Nguyễn Thị Bạch Yến: Định hướng xã hội chủ nghĩa + kinh tế quốc doanh là chủ đạo = chủ nghĩa tư bản hoang dã?*
- Anh thuộc bài nhanh đây. – Yên khen.
- Tại thầy giáo giảng dễ hiểu. Em nói tiếp đi.
- Vâng. Cái mà các nghị quyết và quan điểm chính thống đang ra sức chống lại chính là chủ nghĩa tư bản của phát triển. Nó đang làm ra hai phần ba tổng sản phẩm xã hội của cả nước hôm nay đây anh ạ! Nó là sức sống bất diệt và năng động của nền kinh tế nước ta, anh hiểu không? Cái mà Đảng kiên định và đang bảo vệ thực chất chỉ còn lại là cái tư bản hoang dã.
- Em hiểu định hướng xã hội chủ nghĩa là như vậy à?
- Tuỳ anh vắn vẹo. Nhưng em dứt khoát chống lại chủ nghĩa tư bản hoang dã đang diễn ra ở nước ta.
- Em nói chính xác điều cần nói. – Thạch bây giờ mới thừa nhận. - ...Các bậc bô lão nhà ta cũng gọi đây là chủ nghĩa tư bản dã man em ạ. Nhưng theo anh đúng ra nên gọi tư bản *hoang dã*, vì đây là nói về cấp độ phát triển. Nói như thế chuẩn hơn. Còn *dã man* là nói về mức độ xấu xa của nó.
- Gia đình em trả giá cho cái mà Đảng hiện nay tôn lên thành lý tưởng, thành tư tưởng chủ đạo của Đảng, thành sự “**lựa chọn**” của dân tộc như thế là đủ rồi. Chắc còn nhiều gia đình khác cũng nghĩ vậy thôi.
- Làm sao em đi tới được kết luận này?
- Đây là hai chục năm tui em đánh vật với mọi thế lực trong nền kinh tế nước ta anh ạ. Thực ra cho đến nay đổi mới về cơ bản mới chỉ mang tính cơ hội – nghĩa là do hoàn cảnh thúc ép, còn tính tự giác của lãnh đạo hiện nay thấp lắm. Trong thâm tâm họ chỉ coi đổi mới là một loại giải pháp tình thế lớn, chấm hết!

- Nói thế có võ đoán không em?
- Theo em mười phần thì đến bảy tám phần là thế anh ạ, cái tự giác bé lắm. Vì thế đôi mới vừa mới làm xong được nhiệm vụ cấp cứu đất nước thì người ta đã vội tìm cách xiết lại...
- Em nói gì? Vứt cả một hệ tư duy, để xóa bao cấp, để chấp nhận thị trường là quá ít hay sao?
- Em thừa nhận điều này. Đây là công lao to lớn của những người làm nên Đại hội VI anh ạ. Nhưng những người kế tục Đại hội VI đã mau chóng rơi trở lại quán tính cũ.
- Cháu chú Nghĩa có khác! Cái gì cũng quy về quán tính hết! – Thạch đồng tình, nhưng cũng muốn trêu Yên.
- Nếu không phải là quán tính thì anh quy nó về cái gì? Từ mười năm nay cứ tiến được hai bước lại lùi một bước. Cuộc sống ương bướng hé mở ra một hướng đi khác. Lẽ ra phải thúc đẩy nó, nhưng lại sợ mất *định hướng*!
- Có thật thế không Yên? Anh ngờ lắm. Em tin là có nỗi lo mất *định hướng* à? Em tin thế à?.. – giọng nói của Thạch dồn dập. Cả một ký ức về những điều ngang trái Thạch đã trải qua nằm sâu trong tâm khảm bỗng dưng nổi sóng.

Yên chững lại một lúc rồi mới nói tiếp được:

- Nếu nỗi lo này là giả tạo thì càng tệ nữa!.. Có lẽ cả giả và thật anh ạ.
- Nói gì mà nước đôi thế? Em đang nói chuyện với anh chứ có đứng trước diễn đàn nào đâu.

Yên ngần ngừ một lúc, điềm lại rất nhanh những kinh nghiệm của mình rồi mới nói, gần như vẫn vừa nghĩ vừa nói:

- Có lẽ vẫn cứ phải nói cả giả và thật anh ạ... Khó tách bạch quá... Thực sự là có tồn tại nỗi lo này... Trong tư duy nhiều người còn nhiều điều vương vấn lắm, lạc hậu lắm... Song quả thực là đây còn là một loại võ mồm của những người ham quyền lực, của cái đám “*nhân danh*”, cái đám “*nói dzậy mà không phải dzậy*”...
- Nói thế thì anh chịu. – Thạch cảm thấy nhẹ cả người và càng tin vào sự từng trải của Yên. - ...Em nói tiếp chuyện mất định hướng đi!
- Vâng. Anh xem, cái gì cũng nửa doi nửa chuột. Buộc phải thừa nhận kinh tế thị trường, thậm chí đang cầu mong nước này nước nọ thừa nhận kinh tế Việt Nam là kinh tế thị trường, thế nhưng đôi nội lại nhấn mạnh định hướng xã hội chủ nghĩa, tìm mọi cách giữ kinh tế quốc doanh và tập đoàn

kinh tế nhà nước là chủ đạo. Buộc thừa nhận phải xây dựng nhà nước pháp quyền, nhưng dứt khoát phải thêm vào *cái đuôi định hướng xã hội chủ nghĩa*, dứt khoát chống tam quyền phân lập. Cái đuôi thêm vào này lại có quyền quyết định cái đầu: Đảng vẫn đứng trên Hiến pháp, trên Quốc hội, trên tất cả!.. Định hướng là như vậy!..

- Nói thế là lên giá treo cổ được rồi đấy Yên ơi! – Thạch ghé sát vào tai Yên, chỉ muốn giơ tay bịt miệng Yên, nhưng không dám.
- Em nói thế còn là nhẹ đấy. Các lão gia nhà ta còn nói là *cái nhân danh Đảng* đứng trên tất cả cơ, Đảng cũng chỉ là tù binh của nó thôi! Cho nên cơ hội vàng đất nước này có nằm trong tay cũng vô nghĩa thôi anh ạ. Tại các nước khác thì chính phủ này phải đổ ba bốn lần rồi! Giữ vững định hướng và giữ kinh tế quốc doanh là chủ đạo như thế, thực chất chỉ là bảo đảm..., không, không phải..., thực chất chỉ là kéo dài quyền thống trị của *cái nhân danh Đảng* mà thôi.
- Nghĩa là không bảo đảm được, mà chỉ kéo dài thôi?
- Vâng, tài giỏi cũng không thể bảo đảm được anh ạ. Cuộc sống khốc liệt lắm, nhưng kéo dài thêm thì có thể. Ở nước ta chắc sẽ còn khá lê thê đấy.
- Lê thê bao lâu?
- Khó đoán lắm anh ạ, vì ngu dân, vì dây mơ rễ má của hệ thống dằng dịt lắm... Mười năm, mười lăm năm? Một thế hệ? Hai thế hệ... Em không làm thầy bói được.
- Anh thấy em còn quyết liệt hơn cả thế hệ bô lão hai nhà PH!.. Phải chăng hậu sinh khả úy?
- Không phải thế. Bọn em hàng ngày đứng ở đầu sóng ngọn gió, không cần nhờ cậy nhiều lắm đến lý luận cao siêu. Chỉ cần một lô hàng không xuất được, hay một quyết định chậm chạp, tiền không có để trả lương cho công nhân, hàng nhập về không có tiền thanh toán... là bọn em đủ vỡ mặt. Chính thực tế này thôi thúc bọn em nỗ lực góp gió với cả nước làm bão.
- Coi đây là sự đập phá của thế hệ 5 x được không?

Yên phải buồn cười và đắm vào vai Thạch:

- Anh muốn so sánh với sự quậy phá của các thế hệ 7x, 8x nhà ta hay sao? Một suy nghĩ bệnh hoạn, phải nhốt anh vào Thạch Thất!
- Sự khác nhau chỉ là ở chỗ nguồn năng lượng được hướng vào đâu thôi mà... – trong lòng Thạch cảm thấy ấm lên vì hai chữ *nhà ta* của Yên.
- Em hiểu anh muốn trêu em. Nhiều trí thức cứ nằng nặc đòi dân chủ, kinh tế thị trường, nhà nước pháp quyền, xã hội dân sự..., em đồng ý ngay.

Nhưng làm thế nào để có nó? Có nó rồi thì làm sao vận hành được nó, duy trì nó, phát triển nó? Hàng loạt câu hỏi tiếp theo như thế hình như lại ít được quan tâm. Cứ nhìn người dân tham gia giao thông và thực hiện luật đi đường thì sẽ thấy. Cho nên dân trí phải đi đầu. Tự do cũng phải được dẫn dắt bằng trí tuệ - mà ở đây trước hết lại là câu chuyện dân trí.

- Tranh luận với các “lão gia” hôm anh đến nhận việc, chú Nghĩa nói khá kỹ chuyện này. Chú không tán thành cách nghĩ cứ để cho hoang dã tiếp tục tha hóa rồi chế độ tự tan rã. Vì theo chú Nghĩa, như thế sẽ lại ra đời cái kém phát triển mới, còn cái mới chân chính thì lại chưa được chưa được gây mầm, chưa sẵn sàng.
- Cuộc sống đúng như thế đấy anh ạ. Xã hội ta không phải chỉ có tầng lớp cầm quyền tha hóa. Cái gọi là tầng lớp trung lưu mới đang xuất hiện, được gửi gắm nhiều kỳ vọng lắm, nhưng cũng đang thời kỳ rất manh nha.., không ít nét hoang dã... Họ vẫn chỉ là một thiểu số chưa trưởng thành, chưa thể tạo ra một ảnh hưởng quyết định nào đó trong xã hội...
- Tại quốc doanh làm chủ đạo kỹ quá có phải không em?
- Hoàn cảnh đất nước mình thì đúng như vậy anh ạ. Nhưng về phần mình, nhóm này là mới nổi lên, nhìn chung ít học nên thiếu cận. Nhiều người trong số họ giàu lên có lẽ quá nhanh và quá dễ, nhất là nhờ đất đai và quan hệ... Tâm lý đánh quả có lẽ vì thế khá nặng nề anh ạ... Một phần còn là tội lỗi của chế độ nữa. Nhà nước này, xã hội này và nền giáo dục này dấu ấn tâm não họ, khuôn họ thành con người như vậy mà...
- Yên đang nói về tầng lớp tư sản mới?
- Vâng, họ đang có nhiều tên gọi lắm, nghĩa là còn đang trong quá trình hình thành và chưa định hình. Gọi họ là gì cũng được: tư bản đỏ, tư bản thân hữu, tư bản chụp giựt, tư bản đánh quả, tư bản quan hệ, chủ đồn điền mới... tùy theo hoàn cảnh đi lên làm giàu của mỗi người, tùy họ đứng trong hay đứng ngoài quốc doanh, tùy mối quan hệ thân quen trong xã hội... Vân vân...
- Cùng một hệ thống mà ra, sao lại năm cha ba mẹ thế?
- Cái nét chung nhất có lẽ là họ giàu lên rất nhanh anh ạ, nhờ thân thế hay một cơ may nào đó... Tặng cho cái tầng lớp *tả-pí-lù* này cái tên chung là nhóm “**đồng tiền ướt**” có lẽ là hợp lý nhất.
- Nghĩa là thế nào?
- Nghĩa là họ giàu nhanh đến mức tiền in ra vào tay họ chưa kịp ráo mực! Trong khi đó trí tuệ và bản lĩnh của họ không lớn theo kịp.

Thạch cười vì cái tên gọi rất lạ tai này:

- *Nhóm đồng tiền uớt!* Nghe hay đấy! Sao không gọi là “nhóm đồng tiền bản”? Vì trong này có cả đánh quả, cả chụp giựt, buôn vua, buôn quan hệ, thân quen, tham nhũng... cơ mà? Có sạch sẽ gì đâu!
- Gọi như thế cũng đúng, nhưng rất cảm tính anh ạ. E rằng nặng về mặt sát, không lột được cái bản chất chung nhất và không cơ bản nhất trong sự làm giàu của họ anh ạ. Giàu nhanh đến mức tiền in ra còn ướt...
- Em ít nhiều thỏa hiệp với tham nhũng?
- Anh muốn hiểu em như vậy sao?

Thạch thận trọng:

- Anh muốn hiểu đúng suy nghĩ của em.
- Nói về tham nhũng, em không muốn nhìn sự việc từ góc độ đạo đức. – Yên dừng lại để xem Thạch phản ứng thế nào.
- Em muốn nói tham nhũng và đạo đức không liên quan với nhau?

Yến cười:

- Hiển nhiên không đạo đức nào chấp nhận tham nhũng. Nhưng em muốn nhìn từ góc độ thực tế: Cơ chế hay hệ thống đẻ ra tham nhũng thì đạo đức có cao bằng trời cũng không khắc phục được. Do đó chỉ mặt sát nó, nó vẫn còn nguyên. Nhưng nhìn nó dưới góc độ *đồng tiền uớt*, thì may ra sẽ tìm được cách chế ngự nó.
- Em không quan tâm đến khắc phục nó?
- Anh không muốn nhìn nhận tham nhũng cũng là một bản năng hay bản chất của con người sao?

Thạch bị bất ngờ:

- Đành là thế, nhưng...

Yến cười:

- Anh phân vân như vậy là còn duy lý quá đấy, rồi anh sẽ hiểu suy nghĩ của em. Muốn khắc phục tham nhũng thì việc trước tiên là phải chế ngự được nó, khắc phục là bước tiếp theo...
- Nói thế thì anh hiểu.
- Cái bản chất *đồng tiền uớt* này rất đa dạng và không cơ bản anh ạ. Nó khác hẳn với đám đi lên bằng *con đường đồ đồng nát* như bọn em. Chỉ

tiếc là bọn em cho đến ngày hôm nay vẫn là một đám quá nhỏ trong tầng lớp giàu có mới này, ảnh hưởng còn quá hạn chế.

- Trên cơ sở nào mà Yên đánh giá như vậy?
- Số thành đạt nhờ trí tuệ và nghị lực sáng tạo còn ít lắm, chưa đông đảo như mong đợi. Năm ngoái tại Hà Nội có hội thảo bàn về văn hóa doanh nhân Việt Nam thời hội nhập, một chủ đề lớn, có trên 300 doanh nhân từ các miền khắp cả nước về dự. Nhưng số tham luận có chất lượng không đủ đếm trên một bàn tay anh ạ! Hầu hết các tham luận còn lại là xin Nhà nước cái này, mong được ưu đãi cái kia... Thú thực em không ngờ suy nghĩ theo kiểu *xin-cho* và *bao cấp* trong giới doanh nhân còn nặng đến vậy. Nhất là hầu hết những người tham luận không ý thức được chính mình mới là người chủ, người đề xuất ra chính sách, chứ không phải Nhà nước!
- Thế nhà nước làm gì?
- Nhà nước phải là người biết lựa chọn, biến hoá xây dựng những đề xuất ấy thành luật, thành chính sách của nhà nước.
- Đọc một khảo sát trắc nghiệm của Ngân hàng PH, anh thấy trong nhóm “tốp” 500 doanh nhân tỷ lệ tốt nghiệp đại học thấp một cách thảm hại, số biết thạo một ngoại ngữ càng ít.
- Văn hóa nói chung, văn hóa kinh doanh và trình độ học vấn của giới doanh nhân nước ta còn nhiều vấn đề lắm. Nhiều doanh nhân còn kém văn hóa theo đúng nghĩa đen.
- Vậy tầng lớp “*đồng tiền ướt*” là đồ bỏ hay sao?
- Không nói thể được anh ạ. Đội quân ô hợp cũng là một đội quân, là một tồn tại khách quan. Họ được tập hợp và hình thành rất nhanh, bao gồm cả đầu trộm đuôi cướp nữa.
- Ví dụ như nhóm *Cường đá*?
- *Cường đá*, Năm Hồng, Năm Cam... là loại đầu trộm đuôi cướp cao cấp.
- Những tên tuổi như Lã Kim Kim em xếp loại gì?
- Đây là loại có tiếng không có miếng, lịch sử sẽ ghi lại việc họ liều mình cứu chúa hôi của họ.
- Như thế làm sao có thể hy vọng vào họ?
- Em không bi quan như anh. Tầng lớp “đồng tiền ướt” này cũng là diện mạo của khởi đầu quá trình tích tụ tư bản trong điều kiện của nước ta hiện nay chứ?
- Nghĩa là “đồng tiền ướt” vẫn còn chút ít lương tri?
- Em không quan tâm, làm gì có đồng tiền nào có lương tri? Dù ướt hay khô!.. Em chỉ tin vào thể chế. Thể chế tốt hay xấu sẽ góp phần đáng kể

quyết định lương tri tốt, xấu của *đồng tiền wót*, nếu anh tin là tiền có lương tri, anh Thạch ạ.

- Hình như em thực tế đến mức thực dụng?
- Em thực dụng đến mức rất thực tế! Nói như thế đúng hơn. – YẾN cười.
- Nói thế thì chịu rồi!.. – Thạch đưa cả hai tay ôm đầu mình như kẻ chịu hàng phục.
- Chịu miền Nam hay chịu miền Bắc? – Yến trêu Thạch.

Thạch ó ra:

- Anh chưa hiểu.
- Chữ “chịu” anh vừa nói ra là của miền Bắc. Còn “chịu” của miền Nam trong rất nhiều trường hợp là “ung”. Em và Báo Vân vẫn thường trêu nhau trong cái chuyện ô – lọng ấy mà! - Yến rất tự nhiên.
- Nhưng làm gì với đội quân ô hợp xuất sứ từ *nhóm đồng tiền wót* này? – Thạch chưa kịp hiểu câu nói đùa của Yến, vẫn bị cách nhìn của Yến về *đồng tiền wót* cuốn hút.
- Anh có nghĩ là có thể giải tán họ bằng một cuộc cải tạo tư sản lần thứ ba không?
- Làm như thế chắc chắn sẽ tan hoang nền kinh tế một lần nữa.
- Và chế độ cũng sẽ sụp luôn?
- Có thể lắm. Anh không biết...
- Điều chắc chắn sẽ là một trận cướp bóc mới hỗn quân hỗn quan, với một nền độc tài mới sẽ nổi lên...
- Chú Nghĩa lý giải điều này rất thuyết phục. – Thạch thừa nhận.
- Em tán thành. Những kịch bản như vậy chỉ làm cho đất nước tụt hậu thêm. Chắc bây giờ anh hiểu rõ hơn sự lựa chọn của em?
- Với tính cách là người chống chế độ một cách triệt để nhất, đúng không?
- Nghĩa là...? – Yến hỏi lại.
- Là chống chế độ không phải với nghĩa chống đối, mà với ý nghĩa em đi tới một sự lựa chọn khác hẳn để thay thế nó!
- Đúng. Em đang tìm một sự lựa chọn khác hẳn. - Yến thừa nhận.
- Đang có một luồng ý kiến tả khuynh quy chụp rất mạnh đấy. Em đừng quên điều này.
- Em biết, vừa thật vừa giả!.. Mẹ Chính em đi họp chi bộ khu phố về kể cho em nghe nhiều chuyện kỳ cục đại loại như thế. Lại cũng nhân danh giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa!..

- Nhưng chuyện cán bộ phải kê khai tài sản còn chưa làm được thì nói gì đến cải tạo tư sản đợt ba hả em? Như vậy với đội quân ô hợp “đồng tiền ướm” này, lối ra cho đất nước theo em là gì?
- Vũ và em thảo luận mãi với nhau chuyện này rồi anh ạ. Con đường tối ưu là phải bằng mọi cách đào luyện đội quân ô hợp nước ta đang có trong tay này thành một đội quân tinh nhuệ mà đất nước đang rất cần.
- Làm được không?
- Khả năng này rất hiện thực, với nghĩa là hiện thực hơn mọi kịch bản khác, ít trả giá hơn mọi kịch bản khác, nhưng con đường dài hơn, gian khổ hơn.
- Bằng cách nào?
- Trước hết phải tự mình tạo ra luật chơi anh ạ, làm cho Nhà nước chỉ là người chấp thuận thôi.
- Làm được không?
- Biết nghĩ và biết hiệp đồng với nhau thì dần dần sẽ làm được. Từng bước một anh ạ. Đã có một vài việc thành công. Ví dụ Luật Doanh nghiệp bây giờ đã phải thừa nhận khá nhiều quyền của doanh nghiệp và doanh nhân rồi! Đây là một bước. Bước tiếp là việc thực hiện Luật. Sắp tới mọi việc cứ phải làm tiếp như thế anh ạ. Không thể chỉ một bề cúi đầu *xin - cho*.
- Xúi giục doanh nhân làm loạn à?
- Không. Một khi doanh nhân ý thức được mình là người chủ đất nước, là người làm ra chính sách đáp ứng yêu cầu kinh doanh của họ, họ sẽ có ý thức đòi quyền của mình. Họ sẽ nên người. Đây là con đường tự đào tạo, tự hình thành tính cách doanh nhân của mình. Chỉ có như vậy, dần dà họ sẽ trở thành một đội quân tinh nhuệ anh ạ. Chỉ có như vậy họ mới có thể tham gia đội ngũ tiên phong mở đường chấn hưng đất nước.
- Em đáng bị khai trừ khỏi Đảng rồi. Giai cấp tiên phong và đội tiên phong chiến đấu của Đảng được đồng chí Yên đặt ở đâu?
- Anh thích thì cứ nâng niu, cứ giữ lấy. Cuộc sống đất nước không cần những thứ anh thích.

Cả hai người đều cười vì câu chuyện dẫn đến tình huống này.

- Nói đến thế mà em vẫn không xin ra khỏi Đảng?
- Không bao giờ, anh Thạch! – câu trả lời cứ như tự bật ra từ trong tâm khảm. Yên ngồi cao hẳn lên, quay mặt về phía Thạch rồi mới nói tiếp: - ...Điều này nung nấu em hàng chục năm nay rồi...
- Nghĩa là...

- Hoặc là Đảng hiện nay khai trừ em, hoặc là những người đảng viên trung thành với đất nước hãy cùng nhau đứng lên làm lại, xây dựng lại Đảng này.
- Sao lại rối rắm như vậy? Chưa dứt khoát trong tư tưởng à? – Thạch ngạc nhiên.
- Anh vẫn hiểu không đúng em.
- ... - Thạch chớp mắt lia lia.
- Đối với cái gọi là **đảng hiện nay, đảng hôm nay** thì phải đoạn tuyệt, nhưng sự nghiệp của đất nước thì phải kế thừa anh ạ. Em không chấp nhận Đảng hiện nay cướp đi những hy sinh của gia đình em⁵. Còn bao nhiêu người đã ngã xuống bên kia chiến tuyến của chúng ta, trong đó có cả họ hàng ruột thịt của em... Tất cả đều là xương máu của dân tộc mình... Em không muốn phản bội những điều em đã tuyên thệ: Sống vì đất nước này, chết vì đất nước này... Anh Thạch ơi, vì đất nước này...
- ...

Thạch bắt giác nắm lấy tay Yến, lâng lâng cảm giác khâm phục và kính phục... Song một luồng khí lạnh sắc lập tức ập tới, Thạch rùng mình, hai mắt nhắm nghiền... Dĩ vãng câu chuyện Thạch Thất sống lại trong ký ức...

...Hai chục năm đi lang thang khắp nơi, hàng ngày tiếp xúc với đủ các loại người của xã hội trong đục hỗn tạp, Thạch nhận ra điều quan trọng là tham gia trực tiếp vào sự vận động của đất nước ở khắp mọi nơi vẫn còn nhiều, cũng có thể là rất nhiều đảng viên tâm huyết. Trong môi trường kinh tế, trong biên chế nhà nước, trong hoạt động xã hội..., Thạch đều tìm thấy những đảng viên như thế. Song họ có cái nét chung là yếm thế, không có hay không còn tiếng nói quyết định trong môi trường họ sống. Thạch hiểu rằng chế độ này cho đến hôm nay chưa sụp đổ, Đảng cho đến nay còn đứng được trên đôi chân mọt ruỗng của mình, những đòi hỏi mới

⁵ **Những tổn thất trong gia đình họ Phạm:** Gia đình nhà giáo cụ Phạm Trung Tuyên có 5 người con, theo thứ tự là Phạm Trung Chính, nguyên đại tá (thương binh) Phạm Trung Nghĩa, nguyên đại tá quân đội Sài Gòn Phạm Trung Lễ, Phạm Thị Hoài, và Phạm Trung Minh, tất cả đều có gia đình riêng, con cháu 5 gia đình thế hệ thứ hai này họ Phạm đều trưởng thành. Bị xé lẻ ngay từ khi mới bắt đầu kháng chiến chống Pháp. Gia đình Phạm Trung Lễ và gia đình Phạm Thị Hoài sống ở trong Nam, sau 30-04-1975 sang định cư ở Mỹ. Gia đình Kỹ sư tổng giám đốc Phạm Trung Chính có con trai là đại úy Phạm Trung Nam – chồng của Yến, hy sinh tại chiến trường Campuchia. Gia đình đại tá QĐNDVN Phạm Trung Nghĩa có chính ông Nghĩa là thương binh tại mặt trận Quảng Trị. Gia đình kỹ sư điện tử Phạm Trung Minh, gồm 2 vợ chồng và hai con, tất cả 4 người này bị trận bom B52 của Mỹ ném xuống Khâm Thiên giết chết ngày 18-12-1972. Gia đình đại tá quân đội Sài Gòn Phạm Trung Lễ, có con gái là Phạm Thị Huệ bị hải tặc giết trong khi di tản. Yến còn có người chú họ (con cụ Phạm Trung Học), thiếu tá quân đội Sài Gòn, chết tại Bảo Lộc... (Xem **Dòng đời**).

của đất nước còn được đáp ứng hoặc chấp nhận ở mức độ nào đó.., một phần rất quyết định nhờ số đảng viên tâm huyết này. Sự trì trệ và tha hóa trong Đảng đang gia tăng cũng có thể nhận rõ qua ảnh hưởng của những đảng viên này đang bị thu hẹp dần. Đó là xu thế đang diễn ra trong Đảng. Tuy nhiên, có một nét đáng chú ý là dù ở vùng xuôi hay vùng ngược, nông thôn hay thành thị, đi đến đâu Thạch cũng thấy hầu như các đảng viên có trình độ chính trị và văn hóa đều vẫn giữ được bản lĩnh và phẩm chất của mình, trên nền tảng trung thành với lợi ích của đất nước.

Song cuộc sống không chỉ có thế, dư luận hàng ngày cũng dội vào tai Thạch quyết liệt: Phải khép tội những đảng viên tâm huyết này vào loại tòng phạm kéo dài sự tồn tại của chế độ chính trị hiện nay! *Nếu không phải là kẻ tòng phạm, kẻ làm chất độn cho cái hệ thống đang rệu rã, thì cũng là những con chim mồi!..* Luồng suy nghĩ này nhúc buốt nhất vào dịp Đại hội X vừa qua, khi xuất hiện trên diễn đàn báo chí hàng nghìn, hàng vạn ý kiến tâm huyết đòi phải xây dựng lại Đảng. Càng đi, Thạch càng thầm mong ước sao cho xu thế đang diễn tiến hiện nay trong Đảng sớm đảo ngược tình thế đất nước, song cũng càng thấy rõ hơn mong muốn này chỉ là ảo tưởng! Sự sụp đổ có lẽ là không tránh khỏi, nhưng tình hình đúng như Yên nói, còn lê thê lắm... Nhìn thấy mười mười trước mắt mà đành bó tay sao?!.. Hôm nay tiếp xúc trực tiếp với Yên, Thạch lại được thêm một dẫn chứng sống đầy sức thuyết phục cho bao nhiêu suy nghĩ ngổn ngang, trái chiều nhau của mình, về thực trạng hiện nay của Đảng, về đất nước... Trong thâm tâm Thạch tự thú mình đi trước Yên cả một quãng đường đời, nhưng vẫn không có được cái nhìn quyết liệt và không dám dấn thân như Yên...

- Ôi, lúc nào em cũng bướng như thế này hả Yên? – Thạch thốt lên.
- Hơn mười năm tuổi quân rèn luyện cho em đấy.
- Nhưng anh thì chỉ được nghe nói đến đại úy dược sỹ thạc sỹ quân y thoái ngũ, chưa đến nổi đào ngũ!..
- Họ chưa kịp chụp lên đầu em hai chữ *đào ngũ* thôi, làm được chắc họ không tha đâu.
- Nâng đội quân ô hợp chúng ta đang có trong tay lên thành đội quân tinh nhuệ! Anh tâm phục khẩu phục ý tưởng này. Nhưng có làm được không?!..
- Chính suy nghĩ này tạo thêm động lực thôi thúc em phải mở trường anh ạ. Em chọn việc từ chỗ đứng của mình... Không thể giang hai tay ôm cả bầu trời được anh Thạch ạ!
- Nói thế có nghĩa mọi người tâm huyết khác cũng phải từ chỗ đứng của mình lựa chọn việc phải làm vì đất nước?

- Vâng, em nghĩ vậy. Cải cách chính trị đi đôi với phát triển là sự vận động tối ưu nhất đất nước ta phải có trong giai đoạn này anh ạ. Nhưng...
- Nhưng hiện nay vẫn chỉ là mong ước? Có phải em nghĩ thế không?
- Rất tiếc là như vậy anh ạ. Cải cách tự nó cũng là một phần của phát triển, còn cách mạng chỉ đập phá thôi. Mà đất nước này bị đập phá như thế là quá đủ rồi.
- Quá đủ?
- Đúng thế anh ạ. Những người có chức có quyền hiện nay không ý thức được nhiệm vụ cải cách này, họ đang trốn tránh nhiệm vụ này. Vì thế trong đề án đại học PH em rất chú trọng phần đào tạo ngắn hạn theo yêu cầu của học viên, chủ yếu nhằm vào số các doanh nhân đang tác nghiệp muốn tự nâng cao mình. Em muốn bọn em phải nhanh chóng trở thành số đông, càng đông càng tốt...
- Ai chuẩn bị phần này?
- Do nhóm PH đặc trách anh ạ. Phần này không giao cho ai khác được, các thầy chỉ phụ trợ thôi. Bởi vì nhóm PH phải tự tổng kết chính mình và một số trường hợp điển hình khác, tốt và xấu của Việt Nam.
- Nét độc đáo nhất của nhóm PH là gì?
- Muốn hiểu được, phải nhìn lại cả một giai đoạn lịch sử đấy, nếu em có quyền nói như vậy! Không ngẫu nhiên chút nào đâu.
- Em cứ nói đi. – Thạch khản khản.
- Thoạt đầu là Bà Sáu Nhon bắt bốn anh em Vũ năm sáu năm liền ngày đêm xay đậu làm sữa chua bỏ các nhà hàng trong Thành phố - để kiếm sống, để học thêm, và đặc biệt quan trọng là để hiểu môi trường kinh tế nơi mình sống. Năm sáu năm như thế anh ạ chứ không phải ít!
- Phải là người có gan.
- Anh thử tưởng tượng xem, trong những năm trước đổi mới, một bà đại tư sản có học thức như bà Sáu Nhon, phải có một tầm nhìn và nghị lực như thế nào mới dám quyết đoán tới mức bắt cả bốn đứa cháu nội mình đã tốt nghiệp đại học ở miền Bắc xã hội chủ nghĩa vào Nam để lựa chọn con đường này.
- Khi theo bố mẹ vào sống trong Nam, cả bốn anh em Vũ lúc ấy đều thất nghiệp hay sao?
- Hồi ấy có chuyện giảm biên chế, nên xin việc ở đâu cũng khó anh ạ. Song cái chính là bà Sáu Nhon quyết chọn con đường khác cho các cháu mình.
- Gan bà Sáu Nhon to vậy?
- Vũ kể cho bọn em là bà Sáu Nhon đã nhìn thấy nhiều chuyện qua việc cải tạo tư sản. Bà bắt các cháu mình kiếm sống bằng nghề làm sữa chua.

Kết quả trong những năm này là mỗi người đều có thêm hai bằng đại học nữa, đây là đại học Luật và đại học ngoại ngữ. Riêng ngoại ngữ của Vũ có thể nói là siêu. Chính bà nội Sáu Nhơn mới là người hình thành nhân cách doanh nhân của bốn anh chị em Vũ sau này anh ạ, kể cả văn hóa kinh doanh và đức tính không chịu khuất phục những điều sai trái. Chứ không phải bố mẹ là ông bà Hai Phong⁶. Hai bác là những đảng viên chân chính, nhưng hiền ời là hiền...

- Có.., anh có biết sơ sơ về ông bà Hai Phong.
- Anh tính xem chỉ riêng bốn anh em nhà này đã 12 cái bằng đại học rồi, mà vì học cho mình, nên đây là những bằng thực. Nhưng ý chí và nghị lực của họ.., em nghĩ không có loại bằng nào cấp cho họ được anh ạ. Họ không phải xấu hổ với bà nội mình. Khi bắt đầu có đổi mới, bốn anh em Vũ mới được bà nội cho bung ra lập các xưởng sản xuất của mình, bắt đầu từ thu gom các hàng đồ đồng nát.
- Ông Tám Việt tặng cho cái tên *con đường đồ đồng nát* là hoàn toàn chính xác. – Thạch nhớ lại. - ...Thế còn họ Phạm?
- Em thì do hoàn cảnh đưa đẩy. Viện quân y K8 hỏi ấy cho em đi học thêm cái bằng thạc sỹ về dược ở Anh và Thụy Điển để nâng cao tay nghề, mục đích là em sẽ về làm giám đốc bộ phận dược của Viện. Học xong về, đúng lúc bắt đầu đổi mới, em đề nghị giải thể bộ phận này để chuyên môn hóa nó, vì cho rằng trong thời bình không thể duy trì kiểu quân đội làm kinh tế và tự túc.
- Sao lúc đó em không nói luôn là trong thời bình quân đội chỉ có nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc và không được làm chính trị?
- Hồi ấy chưa nghĩ tới được mức ấy anh ạ. Giả sử có nghĩ được mà nói thế thì chắc em lại tặng thêm nhân khẩu cho trại biệt giam Thạch Thất của anh thôi!
- Tính thời sự của câu chuyện này vẫn còn nguyên vẹn đấy em ạ.
- Đúng thế, chính trị cao nhất và duy nhất của quân đội ta là bảo vệ vững chắc Tổ quốc! Không được hơn, không được kém. Em kể tiếp chuyện K8: Ý kiến của em bị bác, em tự nguyện xin xuất ngũ. Nguyện vọng được chấp thuận khá nhanh, với những lời phi báng nặng nề. Em gửi con cho bà nội, lặn lội khắp nơi đi xin việc⁷. Thoạt đầu là giúp được Vĩnh Phúc liên doanh với nước ngoài mở xí nghiệp dược, rồi tiến tới em có được xí nghiệp dược riêng của mình, dưới dạng góp vốn, bây giờ chuyên

⁶ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập II, trang 528... và trang 695...

⁷ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập II, trang 611..., và trang 723... .

thành công ty cổ phần. Nhưng cuộc đời có những cái duyên bất ngờ anh ạ, không định mà thành.

- Là như thế nào?
- Khi xí nghiệp cơ khí của Vũ bị cánh Chín Tạ cướp mất đất, phải di dời đi nơi khác, bốn anh em Vũ đứng trước nguy cơ mất nghiệp. Vợ Vũ là Bích Ngọc đã có lúc bị tạm giam. Bác Lê Hải cho bọn em biết, thế là bọn em tìm cách cứu nhau và cứu được. Sau này cánh anh em Vũ đã hùn vốn với em mở xí nghiệp được. Ngân hàng PH bây giờ chủ yếu là của hai dòng họ này. Phạm Trung Tín, con chú Lễ em, là một chuyên gia tuyệt vời về tài chính ngân hàng, là linh hồn của ngân hàng PH anh ạ. Vừa qua không có Tín thì Ngân hàng PH có lẽ cũng chìm ngấm trong thị trường chứng khoán rồi.
- Vì sao Ngân hàng PH không để Tín trực tiếp làm giám đốc? Hôm nay anh mới tiện hỏi.
- Tín vẫn bị Nhà nước đối xử là Việt kiều anh ạ, nên cách phòng xa tốt nhất mọi chuyện là tụi em phải để Tín phải đứng ngoài, chỉ giữ vai cố vấn thôi.
- Trong tình hình này, vừa *tiến* vừa *thủ* như thế có lẽ cũng phải... – Thạch thừa nhận.
- Nhưng Kim, vợ Tín hiện là phó giám đốc điều hành ngân hàng PH, đảm đương hết mọi chuyện. Trên thực tế Kim là CEO loại xuất sắc đấy. Vì thế em và Vũ không phải mó tay vào việc gì. Cuộc sống đúng là có con đường riêng của mình, không theo cái trận tuyến ý thức hệ nào cả, có phải không anh? ...Nói theo ngôn ngữ chính trị của sự việc: Con gái liệt sỹ Việt Cộng đẹp đôi với con trai đại tá Ngụy. Gia đình Tín - Kim rất hạnh phúc anh ạ.
- Anh hy vọng chú Nghĩa phần nào được an ủi về người liệt sỹ đã cứu mình⁸. Anh quên chưa hỏi thăm vợ chồng Kim Tín bây giờ mấy con rồi?
- Một gái một trai anh ạ. Con gái lớn đã vào đại học rồi!
- Ôi thời gian!.. – Thạch thắt ruột, liên tưởng đến những biến cố lớn trong gia đình mình.
- Nếu trường đại học mở được, cánh họ Phạm trong nhóm PH sẽ có thêm đủ cả bốn con trai gái dâu rể của chú thím Nghĩa nữa, đây thực sự là bốn cái đầu đáng nể trong hàng ngũ trí thức hiện nay.
- Em tính cả Linda vợ Tân?
- Sao lại không? Anh vẫn còn máu phân biệt chủng tộc hả?
- Không phải thế. Anh nghĩ tới một tập hợp điển hình và rất mở.

⁸ Xem thêm: *Dòng đời*, quyển một, tập II, tr. 622...

- Có thể nói như vậy được anh ạ.
- Nghe em kể, anh càng ước ao những khát vọng của nhóm PH thành hiện thực. Đúng là phải làm mọi việc góp phần hình thành một đội quân tinh nhuệ... Nhóm PH tự nhận về mình một sứ mệnh không thể khác được...
- Bọn em luôn ấp ủ ý thức *chuyên nghề, chuyên nghiệp*. Có khá nhiều sách báo và tài liệu tham khảo của ta và của nước ngoài rất bổ ích cho phần việc này. Góp gió với cả nước làm bão là như vậy đấy anh ạ.
- *Chuyên nghề, chuyên nghiệp!* Anh hiểu, anh rất hiểu ý nguyện của Yên.
- Tuy nhiên, thép luyện ra phải đổ vào khuôn mới có thể hữu dụng được anh ạ. Đội quân tinh nhuệ cũng chỉ có thể phát huy trong thể chế kinh tế thị trường, nhà nước pháp quyền và xã hội dân sự mà thôi. Cho nên muốn đưa đất nước đi lên có chạy đang trời cũng không lẫn tránh được việc thiết lập một thể chế như vậy. Thể chế này giả hiệu thì không đội quân tinh nhuệ nào có thể thiện chiến được, may ra thì chỉ thiện chiến ăn thịt nhau thôi! Chỉ tiếc là Đảng hiện nay không có khả năng thấy hay không muốn thấy đòi hỏi tất yếu này...
- Sao em cứ hay nhấn mạnh đến *Đảng hiện nay* vậy?
- Anh không thích thì gọi là *Đảng hôm nay* vậy!
- Không, không phải thế. Anh muốn hỏi sự nhấn mạnh của em trong tên gọi về Đảng.
- Lúc này em đã chẳng nói là phải sớm tổng kết con đường tự đảng lãnh đạo trở thành đảng cai trị, có phải không? Thấm thoát em đã gần một phần ba thế kỷ đứng trong hàng ngũ Đảng rồi đấy, không còn là trẻ con nữa đâu!.. Vì vậy những người lãnh đạo và Ban Tuyên giáo không thể tùy tiện nói ngược nói xuôi với tụi em thế nào cũng được. *Đảng hiện nay* hay là *cái nhân danh Đảng* nhiều khi chỉ là một thôi! Thật đáng buồn...
- Làm sao em có thể nhận xét như vậy?
- Không phải nói đâu xa xôi. Anh cứ nhìn lại Đại hội X gần đây nhất sẽ thấy. Trong Đảng, ngoài Đảng lúc bấy giờ có biết bao nhiêu ý kiến xây dựng. Kết quả cuối cùng thế nào? – giọng nói của Yên có phần bực bội.
- Em đang trút giận lên đâu anh?
- Không có đâu. Cuộc bầu cử Quốc hội khóa XII sau đó, rồi việc xây nhà Quốc hội mới, việc mở rộng Thủ đô..., tất cả càng cho thấy đất nước đã hội nhập toàn diện rồi... Đất nước bây giờ phải đối chọi với cả thế giới, thế mà những người lãnh đạo Đảng vẫn còn duy ý chí, coi thường dân, coi thường trí tuệ một cách quá đáng! Chỉ quan tâm đến mỗi lợi riêng của mình là quyền lực và tiền!..
- Em không nghĩ là Đảng như thế chỉ quan tâm đến cái đế chế riêng của mình hay sao?

- Không!
- Em nói cái gì?
- Dứt khoát không!
- Sao em dám cả quyết như vậy?
- Những người này thất học, đầu óc họ không với tới được tầm nghĩ để chế!
- Ác khẩu như thế sẽ bị quy kết là mạt sát đấy! – Thạch muốn hiểu thấu đáo suy nghĩ của Yên.
- Không ác khẩu đâu anh Thạch. Em nghĩ thật như thế về họ đấy. Họ thất học là vì học giả, được đào tạo ra từ một hệ thống học giả. Dậy cái gì trong hệ thống này nếu không lỗi thời thì cũng là của giả. Từ khi bắt tay vào xây dựng đề án Đại học PH, em càng chú ý tới cái lò luyện người của hệ thống chính trị nước ta.
- Em phê phán xã hội cả bằng con mắt sư phạm?
- Chuyện này em học được ở thím Nguyệt anh ạ. Khác hẳn với các bậc tiền bối của họ, bây giờ người nắm quyền lực chỉ có lòng tham... Họ còn có gì nữa?.. Phải, họ còn có sự u mê và nỗi sợ dẫn dắt lòng tham quyền lực của họ. Chỗ này họ kém xa đám lãnh đạo của Tàu anh ạ!
- Em nói rõ hơn xem nào.
- Nếu có mưu đồ vương đế gì thì đã không chịu hèn, càng không bắt cả nước cùng hèn theo họ như thế này! Thái độ của họ đối với Trung Quốc kể từ khi phe xã hội chủ nghĩa sụp đổ là hèn! Bắt đầu tự hội nghị Thành Đô...

Thạch rùng người, ghé sát vào tai Yên:

- Nói khế thôi em!
- Vâng. Lãnh đạo Trung Quốc dù là gì gì đi nữa, nhưng họ còn đề ra được cái *chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc*, còn trương lên được cái *thuyết 3 đại diện*⁹. Cái toàn trị bên trong và cái Đại Hán hướng ra bên ngoài được giấu diếm kín đáo trong cái vỏ bọc này! Một cách xử lý thông minh quỷ quyết đến ghê sợ anh ạ!.. Những thứ này cho phép Trung Quốc làm gì cũng được, kể cả cuộc chiến tranh tháng 2-1979 và cách hành xử của họ hiện nay trên Biển Đông... Thế còn lãnh đạo ta đề ra được cái gì cho nước ta ngoài cái khẩu hiệu “*Giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa!*” hả anh?..

⁹ Do Đặng Tiểu Bình đề xướng: ĐCSTQ đại diện cho lực lượng sản xuất tiên tiến nhất, đại diện cho lợi ích của đại đa số nhân dân Trung Quốc, đại diện cho văn hóa tiên tiến của Trung Quốc.

- Nguyên do của lãnh đạo ta?
- Em nghĩ mãi rồi, sự nô dịch của ý thức hệ cùng với lòng tham quyền lực đã bịt mắt họ và làm nên cái hèn cái ngu của họ! Trí tuệ là một thứ gì đó xa lạ đối với họ anh ạ, thậm chí còn bị coi là thuốc độc, là thù địch...
- Em quyết liệt quá... Nếu là lãnh đạo, em sẽ đề ra cái gì cho đất nước mình?
- Em chưa bao giờ nghĩ đến chuyện này.
- Ô hay, em phải có điều gì đó làm cơ sở cho sự phê phán của mình chứ! Chẳng lẽ cứ nói bừa lấy được thôi à? – Thạch chủ tâm truy đuổi đến cùng suy nghĩ của Yên.
- Anh đề ra câu hỏi hay đấy. Khi thăm vấn chú Nghĩa ở Thạch Thất anh có hay vắn vẹo như thế không?
- Không chơi trò đánh trống lảng. – Thạch cười.

Yên ngẫm nghĩ một lúc:

- Trước sau em vẫn tán thành “Không gì quý hơn độc lập tự do!” Chỉ một câu này, và hiệu triệu được cả nước đứng lên thực hiện được điều này, chỉ riêng như thế đủ làm nên một Hồ Chí Minh anh ạ. Lãnh tụ và lãnh đạo là như vậy. Người Việt Nam nào không muốn đất nước có độc lập và người dân có tự do?
- Giỏi lắm! Anh thừa nhận em có lý. – Thạch nắm lấy tay Yên, tán thưởng.
- Bây giờ sự khác nhau quyết định nhất so với lúc Đảng còn làm cách mạng có lẽ ở chỗ: Ngày nay trong Đảng ý chí và trí tuệ chịu đầu hàng trước tha hóa và quyền lực anh ạ. Dân chủ bị bóp chết ngay từ trong Đảng.
- Vì thế đường còn dài lắm?..
- Em không quan tâm lắm đến đường dài đường ngắn. Nhưng là lực lượng chính trị lãnh đạo đất nước, mà một mặt thì nhu nhược đối với tha hóa, chịu để quyền lực lũng đoạn, mặt khác lại để cho tất yếu khách quan của cuộc sống cứ lôi đi xềnh xệch. Thử hỏi như thế đất nước sẽ đi về đâu?
- Thôi, vách có tai em ạ, chúng ta nói chuyện khác đi. Có khả năng đề án mở trường thất bại không?
- Không loại trừ anh ạ. Hàng ngày em phải nhìn thẳng vào khả năng này. Song mở được trường sẽ là một bước đột phá đầy hy vọng. Nó sẽ là một trong những điểm hội tụ của những khát vọng lớn lao.
- Em có đủ tự tin không?
- Không quyết đi, càng không bao giờ tới đích. Em đang dự phòng hai địa điểm khác. Nhưng địa điểm mới chỉ là một mối lo thôi.

- Có nhằm vào Thạch Thất không? Anh biết tại đây đất đai còn rộng lắm.
- Đây bây giờ cũng là Thủ đô rồi... Đô thị Thạch Thất... Nhưng coi chừng... Không cẩn thận có khi cả hai chúng mình bị tóm vào trại Thạch Thất của anh đây!..
- ...

Chú ý, chú ý máy bay của chúng ta sắp hạ cánh, xin mời quý khách dựng thẳng ghế và cài dây an toàn...

Cả Yên và Thạch đều có cảm nghĩ chuyến bay này đến Hà Nội rất nhanh...

Khi ai về nhà này, Thạch mới có thể định thần nghĩ lại toàn bộ câu chuyện đã trao đổi với Yên trong chuyến bay. Thạch không sao hiểu nổi một người phụ nữ có vẻ đẹp duyên dáng hiền lành mà mọi suy nghĩ, ý tưởng lúc thì như thép như lửa, lúc táo bạo một cách lạnh lùng...

...Giữa hai con đường phải chọn lấy một - chủ nghĩa tư bản hoang dã và chủ nghĩa tư bản của phát triển! Phải biến đội quân ô hợp “đồng tiền ướt” thành đội quân tinh nhuệ của đất nước... Ôi Yên!..

Bất giác Thạch cười về sự chậm hiểu của chính mình: *...Chịu miền Bắc hay chịu miền Nam!..*

Hai Điều cay cú bị nhóm Năm Hồng tẩy chay, không cho tham gia tài trợ bữa tiệc tổng kết và tiễn biệt các thí sinh quốc tế tham gia cuộc thi Hoa hậu hoàn vũ. Người trong Ban tổ chức được giao nhiệm vụ đến tận nơi trả lời: Góp tiền thì bao nhiêu cũng được, còn nêu tên trong danh sách các nhà tài trợ thì chỉ nêu đầy đủ họ tên của Hai Điều thôi, không thể nêu cả tên xí nghiệp hay công ty của Hai Điều được. Người này giải thích: Ghi bất kỳ tên một xí nghiệp hay công ty nào của Hai Điều thì trong Thành phố này ai cũng biết ngay đó là tiền của *Trùm xe vua* mà báo chí đã một thời lên án, như vậy không ổn lắm! Sau đó họ con cho người nói riêng vào tai Điều: Tai tiếng *Trùm xe vua* từ sau cái vụ xe chở đá đâm chết Quân trở thành bia miệng mất rồi, rất khó tẩy sạch, mong thông cảm... Ngoài chợ, miệng đời tàn nhẫn hơn ngàn vạn lần: ...Suốt ngày gạch đá cát sỏi mà cũng màng tới hoàn vũ với hoa hậu!..

Chúng nó cố tình cầm cửa chống mình rồi!.. Nhưng chỉ ghi trần trụi là Nguyễn Văn Điều trong một danh sách tài trợ dài dằng dặc thì thiên hạ biết mình là cha cũng chú kiết nào! Mất tiền mà chỉ ghi được như thế thì mất làm đếch gì!..

- Dù mẹ, tiền của tao thì tụi bay không chê! – Hai Điều chửi đồng như vậy. Cầm lên trong tay thông báo của Ban tổ chức, Hai Điều đọc được cùng một nội dung khước từ đều, nhưng lời lẽ hoàn toàn lịch sự.
- Đã bảo mà, anh chưa với lên tầm cao ấy được đâu! – vợ Hai Điều ngửa mồm bình thêm

Song câu chuyện chưa dừng ở đây. Hai Điều sôi tiết khi con trai Năm Hồng cho tay chân đến nói tận mặt:

- Nói cho mà biết, đĩa mà đòi đeo chân hạc! Cái tên *Cường đá* đừng bao giờ mơ đứng cạnh cái tên Năm Hồng. Còn Hai Điều muốn bị tao đâm vỡ mồm mũi như thằng nhà báo Minh Kiên thì bảo nó cứ vác mặt đến đây!

Hai Điều đã đọc trên báo *Nông Nghiệp & Nông thôn* chuyện nhà báo này bị đâm gậy rặng ngay trước mặt các hoa hậu và quan khách nước trong nước ngoài,. Hai Điều hiểu sức nặng của lời đe dọa này.

...*Ông sẽ cho xe vua nghiền tan xác cả nhà chúng mà!*.. – Hai Điều chửi thề.

Đám quân sư của Hai Điều mách chiêu độc: Tổ chức đêm *Giao lưu đăng quang áo dài Việt Nam*.

Như chết đuối vớ được cọc, Hai Điều vồ lấy ngay.

Quả thực cứ bàn đến việc chi tiền thì có đề tài và được chấp thuận dễ ợt. Tìm người tổ chức cũng rất dễ! Có tới 3 nhóm xin đăng cai đêm giao lưu, Hai Điều phải nhờ cả nhà động não để lựa chọn. Cuối cùng, nghe theo phân tích của bố dượng, Hai Điều chắm: Nhà Văn hóa Thành phố.

Nhà tài trợ duy nhất cho đêm giao lưu này là doanh gia Nguyễn Văn Điều, không kèm theo chức danh hay giới thiệu dài dòng gì cả. Hai Điều quyết định từ nay xác lập thương hiệu mới.

- Có thể chứ! Một mình Hai Điều này làm vua một sân chơi cho tụi bay coi! Thiên hạ rồi sẽ biết ta là ai!..

Tham gia giao lưu gồm các hoa hậu Việt Nam đã tham gia bình chọn của Hoa hậu hoàn vũ, một số nhà tạo mốt, các nhà báo, ngoài ra còn có một số nhà báo và doanh nhân nước ngoài. Danh nghĩa Nhà Văn hóa Thành phố khá thuận lợi cho công việc lễ tân và mời mọc, đã thế lại rất oách nữa... Nội dung chủ yếu là giới thiệu thời trang và biểu diễn áo dài nên vô thưởng vô phạt về mặt chính trị, song lại được các nhà tạo mốt hăng hái tham gia để tranh thủ cơ hội quảng bá không mất tiền. Có ba ca sỹ nổi tiếng – hai nữ một nam – được ký “show” đến trình diễn một số bài lại chọn lọc của Trịnh công Sơn. Ban Tổ chức muốn tạo không khí văn hóa sinh động cho đêm giao lưu, đương nhiên với thù lao hậu hĩnh. Nhà Văn hóa Thành phố chọn được một người điều khiển chương trình có tên tuổi, giao cho nhiệm vụ đặc biệt là khéo léo đề cao gia thế *Cường đá* – trong đó Hai Điều là nhân vật trung tâm. Về phía quan chức nhà nước, Nhà Văn hóa Thành phố cũng cời được Phó giám đốc Sở Văn hóa tới dự. Cái sáng tạo của buổi giao lưu này là sân khấu chỉ dành chỗ cho ban nhạc, còn sân khấu dành cho biểu diễn thời trang, nơi

giao lưu là khoảng trống giữa sân, rất linh hoạt và sống động. Cử tọa ngồi chung quanh theo bàn có đánh số, cách sắp đặt rất thuận lợi cho khách giao tiếp với nhau.

Đêm *Giao lưu đấng quang áo dài Việt Nam* chỉ có giấy mời cho khách được chọn lọc, không bán vé.

Bảo Vân nhận được một giấy mời như thế, loại dành cho VIP.

Sau khi đọc kỹ giấy mời, Bảo Vân xé luôn và ném vào sọt rác.

- *Cha người mời ta chưa chắc ta đã đi, mà người lại dám mời ta!..*

Trong sự giận dữ như thế, Bảo Vân gọi điện thoại cho Vũ và cho Yến, cái chính là để san sẻ bớt sự bực dọc của mình.

- Không được Bảo Vân ơi, em phải đi dự - đầu dây bên kia Yến trả lời.
- Không có chuyện này đâu, chị đừng bắt ép em.
- Nghe chị đi, em phải đi dự, mà dự cho “ngon” vào!
- Cho “ngon” là thế nào?
- Còn bao nhiêu thời gian nữa?
- Khoảng một tuần nữa... - Bảo Vân lục lại trí nhớ. - ...Nói chính xác là 8 ngày nữa.
- Tốt rồi.
- Cái gì tốt mới được chứ?
- Anh Thạch sẽ vào cùng đi dự với em.
- Để làm gì cơ chứ?
- Em và anh Thạch phải là hoàng hậu và ông vua trong buổi giao lưu này để bọn họ mở mắt ra. Cho *Cường đá* một đòn. Chịu không?

Bặm môi suy nghĩ giây lát, cuối cùng Bảo Vân trả lời:

- Chịu.
- Kiểm cho anh Thạch một giấy mời VIP nhé.
- Vì sao?
- Vua không thể đi với hoàng hậu bằng giấy mời thường được.
- Có lý.
- Cố moi cho được lý do tổ chức buổi giao lưu này nhé.
- Để làm gì hả chị?
- Để đóng vai hoàng hậu và nhà vua thật đạt.

- Hiểu.
- Nhớ nhen, hoàng hậu phải cho ngon! – Yến cố tình nói theo giọng miền Nam.
- Được. Đóng vai hoàng hậu thiệt có chịu không?.. Chị thật tinh quái.
- ... - đầu dây bên kia ngắc ngư.

Ngay sau đó cô thư ký của Bảo Vân thu xếp việc giấy mời cho *vua*. Trong buổi chiều cùng ngày giấy mời *vua* đã đến văn phòng của Bảo Vân.

Sự mẫn cán này của Hai Diệu nói lên nhiều điều. Bà Yến này thật là quái đản!.. – Bảo Vân khâm phục trong lòng, bấm điện thoại cho Yến về cái giấy mời VIP Thạch.

Ngay buổi tối, Yến mời Thạch đến ăn cơm ở nhà mình để bàn việc cụ thể. Ông bà Chính đã thu xếp bữa ăn chỉ có hai người để họ vừa ăn vừa làm việc, vì cả hai đều rất bận.

Khi Thạch đến hơi sớm, Yến chưa xong giờ tập thể dục, nên phải chờ. Bà Chính tiếp Thạch.

Sau mấy câu nói băng quơ gần như không có chủ đề, rót xong cho Thạch tách nước chè, bà Chính hỏi:

- Thế nào. Có bận lắm không *ông cố vấn*?
- Dạ...
- Chị nghe nói *ông cố vấn* mất chức rồi. – Tai Thạch ù lên, không phải vì chuyện mất chức, cũng chưa biết là mất chức gì, mà là lần đầu tiên trong đời thấy bà Chính xưng chị với mình.
- Dạ... - Thạch thực sự lúng túng.
- Chị được nhóm PH thông báo là đã tước mất chức *chú Thạch* rồi, chỉ để lại cho em cái chức *anh Thạch* thôi.
- Dạ em... - tai Thạch nóng lên, mặt bừng bừng nhưng Thạch không biết có đỏ hay không.
- Yến đã kể lại cuộc họp trong đó, việc mất chức của em được cả nhà ngoài này chấp nhận.
- ... - Thạch thực sự loáng choáng.
- Xưng hô trong ngôn ngữ Việt ta khó thật. – bà Chính tỏ ra thông cảm.

- Em thừa nhận, nhưng ...em xin chị đổi đề tài đi... - câu này Thạch buột nói ra theo bản năng, vì quá lúng túng.

Bà Chính cười:

- Chị hiểu và thông cảm.
- ???...- Thạch.
- Có thể hình dung một chàng trai Thạch Thất khắc khổ, lý lợm giữa sống và chết đến là vậy mà cũng lúng túng như hôm nay được không nhỉ! – bà Chính vẫn cười một cách độ lượng và thông cảm.
- Sao chị không nói ngay là một chàng trai Thạch Thất mặt sắt đen xì... cho em dễ thừa...
- Anh Thạch nói sai rồi, lẽ ra anh phải nói là mặt sắt đen xì mà vẫn đỏ như gấc mới đúng chứ ạ. – Yên vừa bước tới, hất làn tóc vẫn còn hơi ướt ra phía sau và nói xen ngay vào chỗ Thạch đang ấp úng, trên khuôn mặt một nụ cười rất tự tin.

Bà Chính quay ra nhìn Yên, cười một cách hóm hỉnh:

- Con đã giúp anh Thạch nói ra điều khó nói!
- Trời đất, hôm nay em hiểu thế nào là thế mạnh của phái nữ! – Thạch lúng búng trả lời bà Chính.
- Dù sao cũng vẫn là dạng chậm hiểu. – bà Chính cười nhìn cả hai người rồi nói tiếp: - ...Thôi, hai anh em đi ăn cơm và bàn công việc đi. – bà Chính đứng dậy, tự tay lại mở cửa phòng ăn rồi đi ra.

Chờ cho bà Chính đi khuất hẳn, Thạch mới định thần được:

- Em chỉ có cái tài móc tim người ta ra mà nói!
- Em giúp anh nói ra một câu mà anh ấp úng mãi không nói ra được còn gì nữa? Thế mà không được một lời cảm ơn.
- Thôi, anh chịu rồi. Chịu miền Nam đấy, thế có phải cảm ơn nữa không? – Thạch đã đủ bình tĩnh trêu lại.
- Việc nào đi việc nấy.
- Thôi được, cho anh nợ. Em mời anh đến ăn cơm cơ mà?
- Không phải thế. Hôm nay em mời anh lên ngôi *vua*.
- ???
- Anh vẫn chưa nghe ra à. Em mời anh vào đóng vai *ông vua* cho Bảo Vân làm hoàng hậu.

- Em nói gì? Đóng vai vua cho hoàng hậu Bảo Vân?
- ...
- Vào Sài Gòn?
- Vâng.
- Để làm gì?
- Em muốn tát vỡ mặt nhóm *Cường đá*.
- Bằng cách nào?

Yến thuật lại cuộc điện thoại với Bảo Vân rồi kết luận:

- Biến buổi giao lưu này thành của ta, và cho *Cường đá* biết chúng ta là ai, anh ạ.
- Để giữ đất Đồng Dơi?
- Chuyện này tính sau. Trước mắt làm cho đối phương hoảng loạn cái đã.
- Ý kiến này không tồi. Nhưng bằng cách nào?
- Anh và Bảo Vân phải xuất hiện đúng với tư thế vua và hoàng hậu trong buổi giao lưu đăng quang áo dài này. Còn như thế nào mới là vua và hoàng hậu thì anh và Bảo Vân phải tự nghĩ lấy. Hồ sơ về *Cường đá* ngân hàng PH chuẩn bị cho anh đầy đủ rồi.

Suy nghĩ một lúc, Thạch gật đầu:

- Hiểu. Vai diễn này lý thú đây.
- Anh dành cho em trọn vẹn hai giờ buổi sáng mai được không?

Thạch bấm điện thoại của mình xem lại lịch làm việc rồi trả lời Yến:

- Tốt nhất cho anh là từ 9 giờ đến 11 giờ.
- Anh chờ em một chút. – Yến gọi điện cho Cẩm Liên xem có thể thu xếp một số việc Yến yêu cầu không, rồi nói chuyện tiếp với Thạch: - ...Nói chung em vẫn chưa nghĩ ra cách gì trị được nhóm *Cường đá*, song không thể không đá bọn chúng một cái. Đây chính là cơ hội.
- Ăn cơm thế này mà phải nghĩ đến *Cường đá* thì mất ngon.
- Đây cũng là cái nghiệp của chúng ta mà. Gợi ý của anh về địa điểm Thạch Thất cũng đang được cân nhắc, em đã cho người lên đó điều tra cụ thể. Nhưng lên đô thị mất rồi, đất ở đây bây giờ đắt hơn vàng.
- Chúng ta chịu khoanh tay ngồi yên?.. Đã có lần em giảng cho anh nghe: Có thua cũng phải thua một cách thuyết phục. Tư duy ấy bây giờ đâu rồi?

Điền thoại của Cẩm Liên trả lời. Nghe xong Yến nói với Thạch:

- Vâng, rồi anh sẽ biết. Ngày mai từ 9 giờ đến 11 giờ anh đi với em nhé.
- Đi đâu?
- Em sẽ dựng anh thành *ông vua*. Còn anh thì phải tự nghĩ mình làm *vua* như thế nào.
- ??? – Thạch nhìn Yến chăm chăm vì chưa hiểu.
- Em sẽ đưa anh đi những cửa hàng một sịn nhất, do các nghệ nhân nổi tiếng trực tiếp may đo cho anh. Cẩm Liên đã bố trí xong rồi. Em không lấy quá hai giờ của anh đâu.

Thạch lắc đầu và cười:

- Anh cứ nghĩ là thời nay hết vua bù nhìn rồi!
- Anh phải làm vua thật, chứ có ai khiến anh làm vua bù nhìn đâu. Vua thật mà vẫn là bù nhìn mới khó anh ạ. Bây giờ chúng ta phải để tâm vào thưởng thức mẹ Chính em hôm nay chiêu đãi anh em mình những gì... - Yến mời Thạch sang phòng ăn, rồi tự tay rót rượu cho Thạch và cho mình.

Câu chuyện giữa hai người bây giờ mới chuyển hướng vào các món ăn và những chuyện khác trên đời. Suốt bữa ăn, Thạch luôn luôn là người bị dẫn chuyện.

...

Khách đến dự buổi giao lưu *Đăng quang áo dài Việt Nam* đã ngồi gần kín hết tất cả các bàn của phòng Grand Ballroom với 500 chỗ ngồi. Riêng bàn VIP số 1 chỉ còn thiếu Bảo Vân và một khách lạ nữa mà họ hàng nhà *Cường đá* chịu chết chưa biết là ai. Niềm vui lớn là số khách ngoại quốc đông bất ngờ, có đến vài chục người, phần đông là các nhà báo và doanh nhân đang sống và làm việc tại Thành phố. Song đây cũng là nỗi lo lớn của *Cường đá*, vì chương trình mà dở, họ bỏ về giữa chừng sẽ mất hay. Đã thế quá giờ rồi mà vẫn chưa khai mạc được, thật là bất tiện.

- Sao, cái tên VIP này là ai? Con là chủ nhà đứng ra mời mà cũng không biết hả? – *Cường đá* hỏi Hai Điều.
- Con không biết thật. Chỉ thấy thư ký nói là Bảo Vân sẽ đến dự, nếu có khách VIP của Bảo Vân đi tháp tùng.

- Lại còn thế nữa? Bảo Vân là bà Chủ tịch nước hay sao mà phải có người tháp tùng, mà lại là VIP tháp tùng? – *Cường đá* bắt đầu thấy bức, vì đã quá giờ khai mạc tới mười lăm phút rồi.
- Ta cố chờ thêm vài phút nữa, ba. Vì MC đã nói trên loa tên của Bảo Vân rồi. – Hai Điều năn nỉ.
- Nó không đến thì càng dở! – *Cường đá* làu bàu.
- ...

Bỗng nhiên có tiếng xì xào lạ, rồi sự im lặng như một làn gió từ lối đi chính lan dần vào trong hội trường:

Một đôi nam nữ thông dong bước vào, hai người phục vụ khách sạn đi trước trình trọng mở đường cho họ..

Hai người đi tới đâu sự im lặng trên các bộ mặt ngơ ngác lan theo tới đó. Tất cả giương to mắt ra nhìn.

Nữ là Bảo Vân, trong bộ áo dài may bằng gấm vàng hoàng bào, tà áo sau quét dài trên mặt đất, hai ống tay cắt lửng nhưng loe ra ở dưới rất đẹp, càng tôn thêm vẻ đẹp hai cánh tay dài và thon thả mang găng trắng nuột của Bảo Vân. Chiếc khăn voan trắng mỏng tang trên vai phấp phới theo bước đi gợi ra hình ảnh Bảo Vân đi tới đâu ánh sáng theo tới đó. Tóc Bảo Vân búi cao đen mượt, đầu đội khăn gấm vàng như của Nam phương Hoàng hậu, đôi bông kim cương lóng lánh hai bên tai, cổ đeo chiếc kiềng bạc trạm rồng. Bảo Vân đi đôi hài cao gót đính các hạt cườm vàng và đỏ, thêu hình con phượng... Với khuôn mặt trang điểm nhã nhặn, rất đường nét một cách trang nghiêm, Bảo Vân nhìn thẳng hơi ngừng lên một chút, khiến cho những bước đi như toát lên một quyền uy nào đó. Giới doanh nhân có mặt tại hội trường có khá nhiều người quen biết Bảo Vân, song chính những người này càng trầm trồ ngạc nhiên hơn, vì chưa bao giờ họ thấy Bảo Vân đẹp như hôm nay, quý phái như hôm nay.

Nam là Thạch, dong dỏng cao trong bộ complet đũi trắng cao cổ nhiều khuy, cắt theo kiểu hiện đại. Đôi mắt kính trắng thanh tú trên khuôn mặt của một người từng trải. Thạch mang nơ đen, tóc cắt cua cao đứng càng tăng thêm vẻ đẹp rắn rỏi của một nam tử trí thức, chân mang dây bostine trắng, tay đi găng trắng, nhưng chỉ mang bên trái và cầm trong tay chiếc găng bên phải, bàn tay phải để trần.

Bảo Vân trong tay phải chiếc ví gấm vàng nhỏ nhắn rất đẹp, cách cầm ví rất đài các, tay trái khoác tay Thạch, cả hai tài tử giai nhân này lẫm liệt bước đến bàn VIP số 1 theo hướng dẫn của người điều khiển chương trình.

Vợ chồng *Cường đá*, vợ chồng Vua lò vôi, vợ chồng Trùm xe vua, Phó giám đốc Sở Văn hóa, vợ chồng Chủ nhiệm Nhà Văn hóa Thành phố, tất cả đều trong quần áo và phấn son nhiều màu sắc, lấp lóe ánh vàng và ánh bạch kim, mùi nước hoa đậm đặc. Không ai bảo ai, tất cả đều đứng dậy như người máy, do một sức mạnh vô hình nào đó của sự ngạc nhiên điều khiển. Riêng *Cường đá* lúc đầu lưỡng lự chưa định đứng lên, nhưng không hiểu tại sao cũng đứng lên như một cái máy tự động.

Bảo Vân nhìn thẳng vào *Cường đá*.

Như bị thôi miên, *Cường đá* là người lên tiếng trước tiên:

- Xin chào chị Út Vân, cảm ơn chị đã nhận lời mời của chúng tôi. – *Cường đá* giơ cả hai tay ra bắt tay Bảo Vân.
- Cảm ơn gia đình nhà đã có lời mời chúng tôi, xin trân trọng giới thiệu các quý vị đây là quý ông Nguyễn Thạch, cố vấn của tôi. – Bảo Vân hơi nghiêng đầu trịnh trọng giới thiệu Thạch với mọi người. Mấy từ “cố vấn của tôi” làm cho mắt mọi người càng giãn nữa ra...
- Rất hân hạnh. Xin chào... - Thạch nói trước, chủ động bắt tay từng người. – Cho phép tôi một lần nữa cảm ơn nhã ý của các quý vị.
- ... - chỉ có những cái đầu cúi rạp đáp lại, vẫn chưa ai nói được câu gì.

Bắt tay mọi người hết lượt, Thạch kéo ghế mời Bảo Vân ngồi vào chỗ của mình, vừa mời vừa giúp Bảo Vân nâng tà áo sau rất điệu dàng. Ổn định chỗ ngồi, sửa sửa xiêm áo một chút, đặt ví lên bàn, lúc này Bảo Vân mới từ từ rút găng tay ra để bên cạnh chiếc ví. Bảo Vân làm động tác tháo găng rất thông thả, không quan tâm đến thời gian, ngậm lưu ý mọi người vào việc này, một cử chỉ rất bề trên và trịch thượng một cách kín đáo.

- ... - vẫn chưa ai nói được câu gì.
- Tôi hy vọng buổi giao lưu *Đăng quang áo dài Việt Nam* tôi nay sẽ có nhiều ý nghĩa đối với Thành phố ta. – Thạch chủ động khơi chuyện cho mọi người đỡ lúng túng.
- Ông Thạch nói thế là hiểu rất rõ ý nguyện của chúng tôi. Xin đa tạ. – *Cường đá* lúc này mới tìm được ý đề bắt nhời. – Đây là sáng kiến và nỗ

lực của Hai Điều, con trai tôi, cũng là tương lai của tôi... Lúc nào tôi lúc nào cũng nhắc nhở con tôi phải quan tâm đến sự nghiệp chung, đến cộng đồng.

- Em Hai Điều vâng lời ba như thế là tốt lắm. Em sẽ còn tiến xa nữa. – Bảo Vân nói thông thả để tỏ ra là bậc bề trên của Hai Điều.

Cường đá đứng dậy trân trọng giới thiệu ông phó giám đốc Sở, vợ chồng ông chủ nhiệm Nhà Văn hóa Thành phố với Bảo Vân và Thạch. Các câu thăm hỏi xã giao trao đi đổi lại nhanh chóng. Không khí xa lạ không còn nữa.

Hai Điều lúc này mới vẫy tay làm hiệu cho người điều khiển chương trình bắt đầu.

Sau bài nhạc mở đầu đình tai, *Cường đá* được mời lên phát biểu khai mạc, đọc nguyên văn một bài ngắn do ai đó viết sẵn, nội dung chính là ca ngợi cái duyên dáng của áo dài Việt Nam. Bài văn quá chải chuốt so với cái giọng oang oang như lệnh võ của *Cường đá*. Cái giọng có âm lực tưởng chừng như bở cả đá ấy vốn dĩ rất cần thiết trên những mỏ đá ngày xưa, nhưng bây giờ ở đây thoát nghe rất oai, càng nghe lại hóa ra hơi cứng cứng và cuối cùng là càng thô. Khi chuyển sang phần kết, *Cường đá* nghỉ hơi dài, đã có một vài tiếng vỗ tay lộp bộp. May mà *Cường đá* kịp đọc tiếp luôn... Câu cuối cùng là: “...*Xin kính chúc các quý vị mạnh khỏe lý tưởng... ..Của chúng ta là cống hiến! ...Xin cảm ơn!*” , rồi *Cường đá* tự vỗ tay trước. Cuối cùng bài nói cũng được kết thúc trong vỗ tay, rồi đột nhiên tiếng vỗ tay ầm ầm lên như pháo ran cả hội trường. Có tiếng nhại theo: “*Của chúng ta là cống hiến!..*” “*Của chúng ta là cống hiến!*”...Kê liên, tiếng nhại theo biến ngay thành các đợt sóng “*Dô dô dô! Của chúng ta là cống hiến!*” “*Dô dô dô! Của chúng ta là cống hiến!*”.. – không khí cử tọa vui vẻ nhộn nhịp khác thường.

Em bé lên tặng hoa *Cường đá*...

Câu cuối cùng trong bài nói của *Cường đá* thực ra là “...*Xin kính chúc các quý vị mạnh khỏe. – xuống dòng – Lý tưởng của chúng ta là cống hiến!.. Xin cảm ơn...*”

Tiếp theo là phần của các ca sỹ. Việc lựa chọn những bài hát của Trịnh Công Sơn hoàn toàn phù hợp với không khí cởi mở chan hòa của đêm giao lưu. Người dự có cảm giác mọi ưu lo trong đời sống hàng ngày đã được cất đi đâu đó hoặc vợi bớt. Nhìn đâu trong hội trường lớn cũng chỉ thấy các nụ cười, các khóe mắt trêu nhau, tìm nhau, trên các làn môi..., đan xen trong những câu chuyện râm ran...

Phần này kết thúc rất thành công với bài ***Hãy yêu nhau đi...*** Sóng vỗ tay dạt dào hai ba lần, ca sỹ phải ra hát thêm một lần nữa, rồi kết thúc hẳn để chuyển sang phần khác.

Hội trường trở lại yên lặng trong không khí hân hoan, vui vẻ. Trên sân khấu ban nhạc 999 cử bài ***Danub xanh*** cho viện chuyển đoạn, khách ở nhiều bàn cũng đứng đưa dập đầu theo các làn sóng từng lớp, từng lớp, tạo ra từ nhịp nhạc.

Giữa lúc đó Thạch đứng dậy cúi đầu mời Yên và giơ tay cho Yên khoác vào, cả hai bước ra sàn nhảy giữa hội trường. Tay trái Thạch cầm lấy góc vạt áo dài sau lên tay, hai người quện vào nhau như một bông hoa.

Cả hai như bay như lượn trong điệu valse của ***Danub xanh***, thu hút tất cả các con mắt trong hội trường. Chưa bao giờ họ được thấy một cặp khiêu vũ rất quý phái trong trang phục và kiểu cách đi đứng, rất điệu nghệ trong các bước lả lướt, các bước cách điệu, các vòng quay ngược chiều bất ngờ một cách ngoạn mục...

Tiếng nhạc dứt. Tiếng vỗ tay âm âm. Thạch để tay lên ngực cúi chào cảm ơn Bảo Vân, Bảo Vân hai tay cầm hai bên vạt áo khẽ nghiêng đầu đáp lễ lại Thạch.

Chờ tiếng vỗ tay dứt hẳn, Thạch cầm lấy micrô:

- Kính thưa quý bà quý ông, được quý chủ tôn vinh là khách mời đặc biệt của buổi giao lưu hôm nay, xin cho phép tôi gửi đến quý bà quý ông lời chào thân mến. Kính chúc quý bà quý ông an khang.

Tiếng vỗ tay ran lên. Chờ tiếng vỗ tay chấm dứt, Thạch quay sang hỏi Bảo Vân:

- Would you like to say some words to our foreign guesses?
- Sure, I will.

Bảo Vân đón lấy micrô từ tay Thạch:

- Ladies and Gentlmen, allow me to take this opportunity to say helo to every one being here today. I do hope our get-together today would give to *ao dai* a new mark in enriching the vietnamese beauty. I thank the host so much for the invitation and wish all of you the best. Good luck!¹.

¹ - Em có muốn nói với các khách ngoại quốc của chúng ta vài lời không?

Trong tiếng vỗ tay kéo dài kèm theo sự trầm trồ, Thạch đưa tay cho Bảo Vân khoác để dẫn về chỗ ngồi. Về đến nơi, cả bàn đều đứng dậy bắt tay Bảo Vân và Thạch, mào đầu là ông chủ nhiệm Nhà Văn hóa Thành phố, mọi người làm theo. Lời cảm ơn, lời khen không dứt. Người MC số 1 chạy một mạch từ trên sân khấu chỗ ban nhạc xuống:

- Trời ơi, cô chú cứ như là...là... ... Mà sao phát âm tiếng Anh của cô chuẩn thế!.. Vốn từ chết tiệt của tôi đi đâu hết thế này, tìm mãi không ra từ xứng đáng! Cô chú xứng đáng là... là... Vua và Hoàng hậu...
- Thì cứ gọi là hoàng hậu và nhà vua cho dễ gọi! – Thạch lờ lờ vì quen miệng trêu chọc Bảo Vân cả sáng nay khi hai người tập khiêu vũ với nhau.
- Ôi chú nói đúng qua, gọi cô chú là hoàng hậu và nhà vua là từ xứng đáng nhất trong buổi giao lưu hôm nay! Đẹp tuyệt trần đời! Cháu chưa bao giờ được vinh dự có cô chú trong buổi mình làm MC như hôm nay. – dứt lời người MC số 1 cả hai tay bắt tay cảm ơn Bảo Vân và Thạch.

Ông chủ nhiệm Nhà Văn hóa Thành phố vỗ tay nói vui:

- Nhiệt liệt hoan nghênh hoàng hậu và nhà vua của chúng ta.

Tất cả đều vỗ tay theo và hưởng ứng lời hoan nghênh này rồi mới ngồi xuống, câu chuyện trên bàn bắt đầu một cách tự nhiên và không dứt.

Nào là lời khen điệu khiêu vũ, nào là lời bình về phong cách khiêu vũ, quần áo, nhạc... Vài ba khách nước ngoài, rồi có đến hơn một chục, rồi hai chục... lại đứng vây quanh chung quanh bàn VIP 1 để bắt chuyện với Bảo Vân và Thạch. Vài nhà báo Việt Nam cũng tham gia. Bảo Vân và Thạch phải đứng dạy tiếp chuyện. Tiếng Anh lưu loát và tính cởi mở của hai người thực sự có sức hút nam châm kỳ lạ đối với họ.

Hai Điều nhanh trí gọi người phục vụ khách sạn kéo mấy bàn lại xếp thành một bàn lớn để có đủ chỗ ngồi cho mọi người, gọi người phục vụ mang đồ uống

- Có chứ.

- Thưa các quý bà quý ông, xin cho phép tôi nhân cơ hội này gửi lời chào đến tất cả. Tôi hy vọng cuộc họp mặt của chúng ta hôm nay tại đây sẽ đem lại cho *áo dài* một dấu ấn mới làm giàu vẻ đẹp Việt Nam. Tôi chân thành cảm ơn chủ nhà về lời mời chúng tôi đến dự, và xin chúc tất cả các quý bà quý ông những điều tốt đẹp nhất. Chúc may mắn!

tới, gọi người MC số 2 xuống làm phiên dịch, vì ngoài hoàng hậu và nhà vua ra không mấy người nói được tiếng Anh.

Hội trường tự nhiên có hai hoạt động song song. Hoạt động chính là biểu diễn thời trang và thưởng thức. Hoạt động phụ không có trong chương trình nhưng không kém phần quan trọng là cuộc tọa đàm chung quanh cái bàn VIP số 1 mở rộng, trong đó *hoàng hậu* và *nhà vua* là hai ngôi sao nổi bật.

Câu chuyện thời trang áo dài trên bàn VIP số 1 diễn ra chỉ được một lúc, sớm chuyển sang những đề tài kinh tế đang nóng hổi. Khách nước ngoài rất muốn được nghe ý kiến của *hoàng hậu* và *nhà vua* về triển vọng của lạm phát hai con số, về tình hình thanh khoản của các ngân hàng thương mại, tình hình thị trường bất động sản, thị trường chứng khoán, tình hình đình công, tình hình thiếu điện... Có lẽ kinh tế cả nước ta có bao nhiêu vấn đề cần quan tâm thì khách nước ngoài ngồi đây đều đưa hết lên bàn. Vài khách nước ngoài trước đây đã có mối liên hệ với Bảo Vân trên thị trường đất đai, nên câu chuyện mau chóng trở nên rôm rả. *Hoàng Hậu* và *nhà vua* cùng trả lời, cùng thảo luận trực tiếp về những ý kiến, những nhận định của khách. Người MC số 2 dịch xuôi theo cho phía không nói tiếng Anh nghe, nhưng không kịp. Anh ta chuyển sang cách ngồi nghe rồi tóm tắt ý chính từng phần, phía không nói tiếng Anh cuối cùng cũng thủng câu chuyện và theo dõi được mạch lạc. Nhưng họ chỉ ngồi nghe, vì không có gì để nói, hơn nữa toàn vấn đề khó, phần nào cũng thiếu tự tin...

Đôi lúc để cho sinh động, Bảo Vân hoặc Thạch lại gặt một vài câu hỏi đơn giản và cụ thể về phía *Cường đá*, người MC số 2 dịch lại, song câu hỏi thường quay trở lại *hoàng hậu* và *nhà vua*.

Khách nước ngoài có ấn tượng sâu sắc về những ý kiến thẳng thắn của *hoàng hậu* và *nhà vua*, và họ bớt bi quan so với những đồn đại mà họ thu nhận được. Họ cảm thấy những lý lẽ của *hoàng hậu* và *nhà vua* về khả năng vượt qua khủng hoảng kinh tế của Việt Nam khá thuyết phục, với điều kiện quản lý vĩ mô được siết chặt đúng hướng. Họ cũng lưu ý phía Việt Nam cần thận trọng đối những tác động khó lường từ tình hình giá cả và lạm phát đang tăng nhanh trên thị trường thế giới.

- Những ý kiến của quý bà và quý ông đối với chúng tôi có giá trị không kém một cuộc họp báo chính thức của Thành phố, nhưng thực chất hơn...

- một vị khách nước ngoài nhận xét, ông ta là phó thư ký AmCham² ở Thành phố
- Rất hiếm khi chúng tôi có một cuộc nói chuyện cởi mở và thẳng thắn với giới doanh nhân Việt Nam như vậy.
- ...

Vào lúc thuận tiện, Thạch nói chuyện thẳng với *Cường đá*:

- Ông Ba nên đa dạng hóa phương thức kinh doanh và hợp tác. Cách làm như hiện nay chưa ổn lắm đâu.
- Ông Thạch nói sao ạ? – vì quá đột ngột, *Cường đá* chưa hiểu gì cả
- Ông so sánh thử xem, Năm Hồng có hàng trăm hecta đất đai từ Bắc vào Nam, hết khu du lịch này đến khu du lịch khác khắp miền Trung và trong này, dăm ba nhà máy may mặc xuất khẩu, là chủ chi xịn của cuộc thi hoa hậu Hoàn Vũ, các mối liên hệ rộng khắp... Còn *Cường đá* có cái gì? Nên tỉnh táo nhìn lại mình một chút ông Ba ạ. – Thạch ra đòn thứ nhất.
- ... - *Cường đá* điếng người, im lặng. Cái cách Thạch nói năng đầy xách mé càng làm cho *Cường đá* bối rối.
- Hơn nữa ông Hai nhà ta chưa phải là nhân vật tiền hô hậu ủng đâu, nhiệm kỳ này đã xuống cấp phó rồi, nhiệm kỳ tới này chưa biết thế nào. Mà như thế ông Ba không thể một chọi một với cánh Năm Hồng được. Đây chỉ là một ví dụ... – Thạch ra đòn thứ hai, mặt tỉnh queo.
- Vâng, bây giờ tôi hiểu ý ông nói gì. – *Cường đá* ngộ ra.
- ... - Thạch ghé sát vào tai *Cường đá* nói điều gì đó hệ trọng, chỉ có *Cường đá* nghe được, hiểu nhanh, đầu gật gật... rồi quay ra cầm lấy cốc rượu đưa về phía *Cường đá*: - ...Chúc sự làm quen của chúng ta hôm nay!
- Xin lấy làm rất hân hạnh. Rất hân hạnh!.. - *Cường đá* hơi luống cuống, nói xong rồi mới kịp nâng cốc rượu của mình lên để chạm cốc với Thạch.

Ngay sau đó Thạch lại tiếp tục câu chuyện với khách nước ngoài. Thịnh thoàng mới lại tiếp tục câu chuyện với *Cường đá*.

Nhìn đồng hồ, thấy được hai phần ba chương trình rồi, Thạch nói người phục vụ khách sạn mời nhạc trưởng và MC số 1 đến gặp. Một lát sau cả hai đều có mặt.

² Phòng Thương mại Mỹ.

- Cô chú có yêu cầu gì ạ? – chàng thanh niên MC số 1 hỏi.
- Có bài nhạc nào dành riêng cho hai chúng tôi không? – Thạch hỏi.
- Một dạ khúc *tango* được không ạ? – nhạc trưởng nhanh nhẩu.
- ... Không ổn. – Thạch trả lời.
- Hay là một dạ khúc cho điệu nhảy *Cha-cha*?
- Toàn là những thứ nhạc không phải cho hoàng hậu và nhà vua! – Thạch cười.

Nhạc trưởng bí, MC số 1 sáng dạ hơn, chuyên quả bóng về phía Thạch:

- Chú có gợi ý gì không ạ?
- Một điệu valse cho nhà vua... Ví dụ *The Emperor Waltz* của Strauss được không? – Thạch hỏi.
- Ô, *Der Kaiser Waltz*? Xong ngay! – mắt nhạc trưởng sáng lên.
- OK! – Thạch đồng ý.

Hai người nhanh nhẩu về chỗ. Thạch sai một người phục vụ khách sạn mang một chai vang đắt tiền để nguyên mang lên tặng dàn nhạc.

Một lúc sau người MC số 1 bước ra sân khấu:

- Thưa các quý vị, bây giờ đến giờ phút đỉnh cao của đêm giao lưu hôm nay. Ban nhạc 999 xin có một món quà đặc biệt kính tặng *hoàng hậu* và *nhà vua* của đêm *Đăng quang áo dài Việt Nam: The Emperor Waltz*, composed by Johannes Strauss! Xin mời!..

Tiếng vỗ tay ran lên.

Trong khúc dạo đầu của bản nhạc, Thạch trình trọng dẫn Bảo Vân ra sàn nhảy. Hai người khiêu vũ điệu valse dành cho cung đình trong các yến tiệc nhà vua ở châu Âu.

Thay vì một bên là các công hầu bá tước, một bên là các phu nhân xếp thành hai hàng, mỗi bên khiêu vũ trong hàng của mình, lúc bước lên, lúc bước xuống nhịp nhàng, lúc các phu nhân khụy chân chuyển làn múa, lúc các phu nhân một tay nhắc xiêm áo xoay quanh điểm trụ là bàn tay của phu quân giơ cao... Nhưng ở đây, trong hội trường này, mỗi hàng chỉ có một người, một là Thạch, một là Bảo Vân. Song cách biểu diễn và các bước đi của hai người vẫn cho phép cử tọa hình

dung được đây là cuộc khiêu vũ của hai hàng quý tộc vũ công – một hàng nam và một hàng nữ - trong cung đình. Thỉnh thoảng một đợt vỗ tay ran lên vào lúc chuyển làn mà mọi người có thể dễ dàng nhận ra khi hai bên chào nhau để chuyển sang một làn vũ khúc khác.

Khi điệu nhạc kết thúc, Thạch và Bảo Vân đứng đối diện nhau. Thạch tay phải để lên ngực, tay trái đưa thẳng ra phía sau, còn Bảo Vân hai tay nâng tà áo, chân trái khụy xuống phía sau, cả hai cúi xuống thấp chào nhau trong tiếng vỗ tay kéo dài. Lúc này hai người mới quay ra chào cử tọa.

Tiếng vỗ tay vẫn chưa ngớt, họ chào nhau lần thứ hai, rồi lần thứ ba. Lúc này Thạch đưa tay trái cầm lấy micrô, rồi để cho Bảo Vân khoác tay phải đứng cạnh, cả hai tay trong tay quay về phía cử tọa cùng cúi chào lần nữa. Tiếng vỗ tay lại ran lên.

Thạch một mình bước lên một bước, để Bảo Vân đứng lại phía sau một chút:

- Thưa quý bà quý ông, xin cho phép chúng tôi chân thành cảm ơn sự nhiệt thành hiếm có của quý bà quý ông dành cho hai chúng tôi trong đêm văn hóa đặc biệt như thế này. Cho phép tôi được tự giới thiệu: Tôi là Nguyễn Thạch. Nghề nghiệp của tôi là đi mọi nơi trên thế giới này mà tôi có thể đến được, nhặt nhạnh mọi điều hay dở để chia sẻ với trong nước qua phương tiện báo chí. Trong đời tôi không ngờ lại có một ngẫu nhiên may mắn lần thứ hai: Bà Bảo Vân đây, một doanh nhân có tên tuổi của Thành phố, giám đốc công ty trách nhiệm hữu hạn Bảo Vân, mời tôi về làm cố vấn cho công ty. Tôi hy vọng trong công việc mới này tôi sẽ có dịp học hỏi các vị, vì sự thịnh vượng của chúng ta và của Thành phố. Xin chúc tất cả các quý vị hạnh phúc và thành công. Xin trân trọng cảm ơn sự quan tâm của quý vị. Xin kính chào tạm biệt. – Thạch cúi thấp khá lâu chào mọi người. – chờ cho tiếng vỗ tay dứt, Thạch nói tiếp: - Hai chúng tôi đã phân công nhau, bây giờ tôi xin mời bà Bảo Vân nói đôi lời với các vị khách nước ngoài. – Thạch lui xuống mấy bước trịnh trọng dẫn Bảo Vân đi lên phía trước rồi trao micrô.

Bảo Vân cầm lấy micrô, nghiêng đầu cảm ơn Thạch, đứng yên một lát mới nói:

- Now I have to do my duty with pleasure, but I do it with a little bit of regret. Ladies and gentlemen, the time has come and that is the truth.

Frankly speaking, the Queen and the King of the promotion ceremony today for AO DAI don't have any police escort like a real royal House usually does. (có tiếng cười nổi lên). So to avoid the famous traffic jam of our beloved city it is time for both of us to say good bye to you. But I strongly believe we all together have shared a wonderful event tonight in this hall for strengthening our mutual understanding and cooperation. I do hope after all, there will be more suggestions or initiatives among ourselves that would gather all of us together here again in this hall or somewhere else. In that sense we hope we will see you again very soon. So many thanks for sharing time with us. We will miss you so much. Bye! Bye!³.. – Bảo Vân cúi xuống trong tiếng vỗ tay, chỗ này chỗ kia nổi lên tiếng gọi đầy luyến tiếc.

Bảo Vân và Thạch quay lại bàn VIP số 1 ân cần chào mọi người rồi ra về theo lối đi giữa hội trường. Tiếng nhạc và tiếng vỗ tay tiễn đưa hai người. Bảo Vân và Thạch khoác tay nhau, vừa đi thỉnh thoảng vừa cúi đầu chào mọi người...

...*Đẹp đôi quá ta!*
 ...*Trông rất ngon kìa!*
 ...*Số dzách! Số dzách!*

Những tiếng như thế hai bên lối đi như rót vào tai mọi người.

Ngồi vào trong xe, chờ cho xe lăn bánh, Bảo Vân mới bắt tay Thạch:

- We have done a good job.
- Yes. Perfect!⁴ That is perfect!
- Bài nhạc The Emperor Waltz anh đưa ra thế mà đặc dụng đây, nói thế nào nhỉ: *Đúng như kế hoạch!* – Bảo Vân khen.

³ Bây giờ tôi rất vui được làm phần việc của mình, nhưng với ít nhiều luyến tiếc. Thưa quý bà quý ông, sự thật là bây giờ đã đến giờ... Xin nói thật hoàng hậu và nhà vua của buổi tôn vinh áo dài hôm nay không có cảnh sát đi hộ tống như hoàng hậu và nhà vua thật vẫn thường có. (có tiếng cười). Để tránh nạn kẹt xe nổi tiếng của Thành phố chúng ta, đã đến lúc chúng tôi phải nói lời tạm biệt với các ban. Nhưng tôi tin rằng chúng ta tối nay tại hội trường này, đã cùng nhau chia sẻ một sự kiện tuyệt vời làm tăng thêm sự hiểu biết lẫn nhau và sự hợp tác giữa chúng ta. Vì vậy tôi hy vọng sau đây sẽ sớm có những đề nghị hoặc sáng kiến lại tập hợp chúng ta tại đây hay tại một nơi nào khác. Một lần nữa xin cảm ơn sự quan tâm của quý vị. Chúng tôi rất nhớ các quý vị. Tạm biệt!

⁴ - Chúng ta đã làm tốt công việc.

- Thật hoàn hảo! Thật hoàn hảo!

- Đây là nhờ vào vốn liếng mười mấy năm lang thang ở nước ngoài em ạ. Có những đêm nhớ nhà không ngủ được, mở FM nghe nhạc tới sáng, chán thì lại bật tivi xem opera.
- Phải cảm ơn mạng *youtube* nữa chứ! Không xem video clip điệu múa Der Kaiser Walze em không múa nổi bài này đâu.
- Yên dặn anh phải sử dụng thông thạo vi tính và internet thật chí lý.
- Ngày nay đó là tiêu chuẩn để được coi là thoát nạn mù chữ đấy anh ạ! *Cường đá* ngồi cạnh anh hôm nay sao nhũn nhặn thế!
- ...
- ...

Khi đêm đăng quang áo dài Việt Nam bé mạc, mọi người ra về hết, riêng đám nhà *Cường đá* còn ngồi lại với nhau hồi lâu trong một phòng khách nhỏ của khách sạn. Bây giờ họ mới thực sự nghĩ đến ăn uống vì đói và mệt, với mọi tâm trạng chen lẫn nhau.

Mọi người đều thừa nhận Bảo Vân và Thạch đã làm cho đêm Đăng quang sinh động và có tầm văn hóa khác hẳn so với những buổi tổ chức như thế này trong Thành phố. Một thành công lớn cho Hai Điều.

Mọi người cũng thừa nhận Bảo Vân và Thạch là một cặp hoàng hậu và nhà vua thực sự của đêm Đăng quang.

- Cái thằng cha Thạch này ở cái lỗ nẻ nào chui lên vậy!? – *Cường đá* vẫn chưa hết ngạc nhiên.
- Dính vào cái đám tiếng Anh oéo oéo này mệt đấy anh Ba! Bọn mình cứ ngồi trơ thổ địa! – Tư Vôi nói suy nghĩ của mình.
- Con thấy lời cảnh báo của cái nhà ông Thạch về cánh Năm Hồng có lý đấy Ba. – Hai Điều lo thực sự.
- ... - *Cường đá* ngồi im suy nghĩ.
- Sao tay Thạch lại biết cả ông Hai nhà mình nhỉ? Ba nghe có nhầm không ba?
- Nhầm thế đếch nào được! Nó còn nói rõ ông Hai nhà mình chưa phải là loại tiền hô hậu ủng, kẻ vanh vách các chuyện! – *Cường đá* khẳng định.
- Mấy cha nội của cánh Năm Hồng đều loại tiền hô hậu ủng hả ba?
- ...

Không rõ vì điều hòa trong phòng chạy quá cỡ hay là vì câu chuyện của Thạch, Cường đã phải kéo cổ áo lên vì cảm thấy ớn lạnh như người phải cảm, miệng lầm bầm: *...Một chọi một! ...Ông Hai nhà ta đang... Sao nó biết hết tội mọi góc ngách thế?..*

- Ba ơi, ba hôm nay coi bộ mệt sao mà thờ thần vậy? – Hai Điều lo lắng vì thấy bố dựng mình mất hẳn cái khí phách hàng ngày.
- ... - *Cường* đã nghe thấy con hỏi mà vẫn như điếc. Trong đầu quá bận rộn với điều Thạch ghé nói sát vào tai: *“...Ông Hai nhà ta đang...”*

Ngày hôm sau, và nhiều ngày nữa hai họ Phạm - Huỳnh được nhiều trận cười vỡ bụng với nhau, ở nhà và trên đường điện thoại Bắc Nam.

Bảo Vân gửi cho Yên qua đường bưu điện phát chuyển nhanh mấy tờ báo trong Sài Gòn giật tít: *“Hoàng hậu và nhà vua dự dạ hội đăng quang áo dài Việt Nam”*... kèm theo mấy dòng chữ:

...Tiền bạc phân miêng, ái tình sòng phẳng! Mỗi giờ lao động của em là 500 USD, các giờ thử áo và giờ tập vũ công cộng là 48 giờ; nhóm PH thanh toán cho em đầy đủ nghen, thưa Bà Chủ tịch. Mọi chi phí khác Bảo Vân biểu không!!!

Yên cầm lấy điện thoại, gõ email cho Bảo Vân: *Hi. Đã trả công cả một ông vua mà còn đòi tiền nữa! Mắc quá hèm! Yên.*

Trong Thành phố, nhà tạo mốt Sĩ Hùng bắt đầu lãng-xê mốt áo dài Bảo Vân, khăn và hài Bảo Vân, đồ trang sức Bảo Vân ... mà chính nhà tạo mốt này đã mất gần trọn vẹn sáu ngày để chuẩn bị cho Bảo Vân dự đêm giao lưu đăng quang áo dài.

Gia săng đột ngột tăng một bước lên 36%, đạt mức 19 nghìn đồng/lít, nguyên nhân chính được nói là ngân sách Chính phủ bù lỗ chịu không thấu để giữ nguyên mức giá như ba tháng trước đây, với hy vọng góp phần kiềm chế tâm lý dao động thời lạm phát. Đã thế càng ghìm giá, lượng săng leo qua rừng núi hoặc lợi ruộng vượt sông xuất lậu sang các nước lân cận ngày càng lớn. Tại nhiều nơi người ta còn bỏ cả việc làm trong xí nghiệp hay cơ quan để đi buôn lậu săng qua biên giới. Vật giá trong đời sống hàng ngày cũng leo thang theo, cứ lương mười đồng trong tay sức mua chỉ còn bấy so với cách đây sáu tháng. Trên báo chí tin tức công nhân đình công trong các xí nghiệp liên doanh với nước ngoài ngày càng liên tiếp, nơi thì hàng bảy tám trăm, nơi thì hàng nghìn công nhân. Một số nhà đầu tư Đài Loan, Hàn Quốc đã phải lên tiếng đề nghị chính quyền sở tại can thiệp giúp. Tình hình lan dần sang các xí nghiệp tư nhân. Đời sống công nhân trong hầu hết các loại doanh nghiệp khác gay go không kém.

Bàn bạc với nhau qua mạng, nhóm PH quyết định thực hiện ngay biện pháp phụ cấp đồng loạt 100.000 đồng/tháng/người cho công nhân trong các xí nghiệp sản xuất của mình, riêng bộ phận hành chính chưa được hưởng sự hỗ trợ này. Đây là quyết định đầy khó khăn, chỉ có thể thực hiện được thông qua cắt giảm rất nhiều thứ, song trước hết là tăng thêm các biện pháp tiết kiệm và cải tiến sự vận hành xí nghiệp. Ban lãnh đạo PH cũng nhất trí với nhau trên mạng kế hoạch 4 điểm cho tình hình khẩn cấp hiện nay: Rà soát tình hình thực hiện các hợp đồng ký kết với nước ngoài để tháo gỡ, kiến nghị những biện pháp tương hỗ trong nội bộ tập đoàn PH, chuẩn bị những biện pháp dự phòng tiếp theo, công khai minh bạch giải thích cho toàn thể cộng đồng cán bộ công nhân viên của mình các hoạt động đối phó với lạm phát. Trên tất cả là thực hiện tính toán chi ly công khai mọi việc của từng người trong từng phân xưởng, để mỗi công nhân tự đánh giá được xem bản thân mình có thể làm gì góp phần tạo ra được khoản phụ cấp này cho chính bản thân mình và đồng nghiệp.

Sau gần một giờ ngồi trước màn hình vi tính, Yến đưa hai tay xoa mạnh lên mặt hồi lâu rồi mới đứng dậy. Bây giờ mới có thời giờ nghĩ đến nhức đầu và đau

cổ. Yên đi một vài bước dài trong phòng làm việc, vặn mình, xoay vai, xoay cổ rồi đứng lại thở hít sâu một lúc.

Cầm Liên mang lại cho Yên cốc nước cam:

- Cháu cứ nghĩ là mọi việc đã chuẩn bị kỹ rồi, các Sếp chỉ ngồi lại với nhau mười mười lăm phút trên mạng là xong, thế mà... Cũng may các Sếp họp vào giờ tan tầm, nên mạng thông suốt.
- Tình hình khó hơn chúng ta lường em ạ, nhất là khi bàn đến khả năng hậu thuẫn của Ngân hàng PH cho các xí nghiệp trong tập đoàn.
- Các Sếp quyết định PH chỉ ưu đãi cung ứng vốn, không ưu đãi điều kiện là tinh táo đấy ạ.
- Xiết như vậy cũng gay go lắm đấy cháu ạ, các xí nghiệp có lẽ chỉ còn một con đường là nhân dịp này xấp xếp lại chính mình để sống sót và tìm đường đi tiếp thôi... Cam hôm nay mua được ở đâu thế, nước cam ngon quá. – Yên uống thêm một ngụm nữa rồi mới đặt cốc xuống bàn.
- Cam mẹ cháu chọn đấy ạ.
- Nói hộ Sếp gửi lời cảm ơn mẹ cháu nhé. Cháu bận gì thì cứ về trước đi, cửa đã có bảo vệ. Sếp còn dở mấy việc.
- Cháu sẽ chờ, đằng nào cháu cũng phải mail báo cáo tóm tắt những quyết định vừa rồi của các Sếp cho chú Thạch ạ. Lúc các Sếp họp, chú Thạch còn đang lặn lội trong rừng với khách, tối hẳn mới kịp trở về khách sạn.
- Các ý tưởng về dự án Dankra ngày càng rõ dần. Khi hoàn tất dự án này chú Thạch có lẽ sẽ trở thành người Tây Nguyên. Hay là ngược lại..?
- Sếp băn khoăn điều gì ạ?
- Còn rất nhiều khó khăn chưa lường hết được. Thậm chí còn có thể là dự án ma! Có quá nhiều lợi ích khác nhau tranh chấp!
- Vâng, có lẽ vì thế chú Thạch đi đã gần ba tháng rồi mà công việc cứ như là mới khởi động ạ. Mà trước đó họ đã đàm phán với nhau mấy năm rồi...
- À quên, chuẩn bị cho hội nghị thượng đỉnh APEC sắp tới ở Sidney đến đâu rồi?
- Thừa Sếp vẫn theo ý Sếp là hai khả năng, Sếp đi dự hoặc từ chối ạ. Nhưng cháu thấy khó.
- Có chuyện gì vậy?
- Ban tổ chức Hội nghị mail nhắc trả lời dứt khoát để họ gửi giấy mời chính thức đích danh. Ban tổ chức Hội nghị, chứ không phải Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam đâu Sếp ạ.
- Bao giờ phải trả lời?

- Thừa Sếp hết tuần sau ạ.
- Thôi được, đầu tuần tới nhắc Sếp có quyết định cuối cùng.
- ...

Cầm Liên ghi chép các việc được sếp của mình dặn tiếp...

Khi Yến lên xe về nhà, thành phố đã lên đèn. Những hôm bận như thế này yến thường ăn cơm một mình, vì không thể bỏ buổi tập hàng ngày và cũng không muốn ông bà Chính phải chờ cơm.

Trên đường về, Yến nhận được điện thoại của Trung Nam xin gặp mẹ tối nay, nhưng Trung Nam không thể về kịp cùng ăn cơm với Yến được.

- Con ăn cơm với mẹ lúc nào mà không được ạ. Nhưng tối nay có lẽ phải quãng 9 giờ con mới tới chỗ mẹ được ạ. – Trung Nam khẩn khoản.
- Hình như hai tuần nay rồi con không về ăn cơm với mẹ, đúng không?
- Đúng là hồi này con ăn cơm với ông bà nhiều hơn với mẹ, nhưng ngày nào con không điện thoại cho mẹ ạ?
- Tùy chàng trai thượng đế của mẹ vậy. Không đến nỗi quên mẹ là được rồi!
- Con cảm ơn mẹ ạ.
- ...

...Ôi khi người ta đang yêu, nhất là ở tuổi Trung Nam. Cả bầu trời trái đất này chỉ dành riêng cho hai người mà thôi... Mình đã một thời như thế! – Yến thốt lên trong lòng và mỉm cười với chính mình.

Trong mấy tuần vừa qua, đã bận chết người mà Yến vẫn phải dành khá nhiều thời giờ cho Lan, người giúp việc của mình: Mới tình đầu của Lan mới chớm nở nhưng đang đi tới đổ vỡ. Lan cố tỏ ra bình thường bề ngoài, nhưng hai con mắt húp lên thì không giấu ai được - vì khóc thầm hay khóc lúc ngồi một mình. Chính hai con mắt sung húp ấy mách bảo Yến:

- Có chuyện gì mà mặt mày ủ dột vậy Lan?
- ... - Lan òa lên khóc. Nức nở mãi không nói.

Yến phải dỗ dành, mãi Lan mới trả lời được:

- Con... Con xin phép cô cho con về quê sống với mẹ ạ.

- Có chuyện gì con? Lành dữ thế nào?

Lan không nói nổi thành lời, trong tiếng nấc lên cứ một mực xin về quê. Yển phải chờ đến hôm sau. Dĩ nhiên mãi cuối cùng Lan cũng nói ra được: Người yêu đòi phải xin được việc làm ở chỗ Yển, hoặc phải cưới ngay. Mấy tháng nay anh ta cứ nằng nặc đòi như vậy, thậm chí còn nói dứt khoát: Nếu không thể thì cắt đứt luôn!

- Có lẽ tại anh ấy biết con là con gái nhà quê, không nơi nương tựa, nên càng làm già!..
- ... - Yển chỉ lắng nghe.

Giá mà đứng trước mặt mình, anh chàng này đáng được ăn mấy cái tát tai...

Yển không nói gì, mà chỉ gạn hỏi Lan nói hết suy nghĩ của mình. Nhưng trước sau Lan chỉ có một lời cầu xin về quê sống với mẹ.

Lại phải mất hai hôm nữa:

- Con hiểu được anh ấy đặt vấn đề như vậy là không thực lòng yêu con rồi.
- Giả thử cô cho anh ấy một việc làm ở chỗ cô, con thấy thế nào?
- Không! Cô đừng cho ạ! Cô đừng cho gì một con người như thế ạ!
- ... - Yển lặng thinh.
- Con cũng dứt khoát không xin ạ! – Lan kiên quyết.
- Nhưng giả thử để giữ con ở lại với cô, cô sẽ chấp nhận đơn xin việc của anh ta?
- Không! Đừng ạ! Nếu thế con càng phải về quê ạ!
- Thế thì có chuyện gì phải khóc? Phải về quê?
- Dạ...
- ...
- Dạ...
- Dạ là thế nào? Con có sao không? Nói thật đi! – Yển nhìn thẳng vào mắt Lan.
- Không ạ. Con không làm sao ạ.
- Nếu con tin cô, con không được giấu cô bất cứ điều gì.
- Thưa cô, con không làm sao thật ạ.
- Thật không? Con...
- Thật ạ. Cô phải tin con.
- Thế thì cười lên, chẳng có chuyện gì phải khóc! – Yển nhẹ cả người.

Câu nói của Yến làm cho Lan cũng phải gượng cười, nhưng Lan vẫn một mực:

- Xin cô cho con về quê ạ... .. Vì... .. vì con yêu anh ấy quá. Nhưng càng nghĩ, con lại càng thấy không thể yêu một con người như thế được ạ...
- ... -
- ...Con sợ không bỏ về quê, con sẽ đầu hàng những đòi hỏi bất lương của anh ấy...
- Nếu anh ấy cũng về quê tìm con thì sao?
- ...
- ...
- Con... không biết ạ.
- Nếu con đủ can đảm chối bỏ một con người như thế, con phải thực hiện sự can đảm ấy ngay bây giờ, tại đây, chứ không chạy trốn về quê!
- ...
- ...

Mấy hôm nay đã thấy Lan tươi tỉnh trở lại, song Yến cũng chưa muốn hỏi thêm về chuyện này, vì chỉ e là mình can thiệp quá sâu vào đời riêng của Lan.

- ...Lan ơi, con chỉ thực sự có tình yêu khi yêu con cảm thấy mình tự do. Thiếu nó, tình yêu sẽ chỉ là sự nô lệ mù quáng con ạ...
- ... – tay trong tay, Lan ngược nhìn Yến nhưng không nói được gì.
- Nhưng muốn có tự do con phải dám lựa chọn quyết định của mình. – Yến khuyên giải thêm.
- mấy năm sống với cô, con hiểu cô muốn nói với con điều gì.
- ... - Yến không nói gì thêm, chỉ vuốt ve Lan như đang tìm cách hỗ trợ cho con gái mình trong khúc đường đời như thế này.

Nếu cần thiết, Yến có thể cho Lan một vài lời khuyên, song nghĩ vẫn còn quá sớm.

...Tuổi trẻ ngày nay phức tạp là thế đấy... – Yến tự nói với mình như vậy, trong đầu đoán già đoán non xem tối nay Trung Nam sẽ thừa chuyện gì mà khẩn khoản xin gặp đến vậy.

Yến biết Trung Nam và bà nội đang giấu diếm Yến chuyện gì đó mà chưa tiện hỏi. Mấy lần Yến hỏi ướm ướm xa xa về chuyện người yêu của Trung Nam thì cả hai bà cháu đều tìm cách đánh trống lảng. Trước sau hai bà cháu đều một cách trả lời: *Xin để cho mọi việc theo đúng thời gian đặt ra...*

- Tình yêu lớn, bí mật lớn chẳng?
- Trung Nam đã mấy lần nói với mẹ là xin để cho mọi việc đi theo đúng thời gian mà con...
- Vâng ạ. Tình yêu lớn, bí mật lớn, hai bà cháu càng âm mưu lớn ạ! – Yến không còn biết nói thế nào khác với bà Chính.

Hôm nay chắc là đã *đúng thời gian!*.. Yến tự nói với mình như vậy, một niềm vui lớn của hồi hộp, của chờ đợi, của hạnh phúc ập đến.

...Nam không còn nữa, song những gì Yến ước ao cho Trung Nam có thể nói là hầu như Yến toại nguyện. Cũng có nghĩa là Nam cũng có thể toại nguyện...

Song cũng cho đến hôm nay, chưa một lần nào Trung Nam chính thức thừa chuyện với mẹ về Vi Thanh, kể từ cái hôm cả nhà đi nghe đêm ca nhạc Văn Cao – Trịnh Công Sơn năm nào...

...Một ngày nào đó Vi Thanh sẽ là con dâu của mẹ??? Hay là con còn cô gái nào khác nữa? những cô gái nào khác nữa??? – đã bao nhiêu lần Yến tự hỏi mình như thế, nhưng vẫn kiên trì chờ đợi Trung Nam nói ra...

Trước mặt mẹ, Trung Nam thường chỉ chia sẻ sự khâm phục, mến mộ của mình đối với giọng hát hay và rất đa dạng, được ngoài đời khi thì tặng cho biệt danh là một Khánh Vân mới, một Tân Nhân mới, khi thì gọi Vi Thanh là “*Lê Dung của Hà Nội!*”... Đôi lúc Yến cũng thấy Trung Nam nhắc tên cô này cô kia. Song bản năng làm mẹ sớm cho Yến thấy càng ngày Vi Thanh càng trở thành nhân vật trung tâm trong tâm trí con mình...

Đôi ba lần Yến ướm hỏi con về gia đình Vi Thanh, được biết: lại cũng gia đình con một. Đã lo càng thêm lo. Bố mẹ Vi Thanh là nhà giáo dạy cấp 3 trường Chu Văn An, người Hà Nội gốc, vừa mới nghỉ hưu. Trung Nam không nói gì hơn, mà Yến thấy cũng chưa tiện hỏi.

Về sau này, đi xa hơn được một chút, Trung Nam kể cho mẹ nghe về những hoạt động xã hội của Vi Thanh. Báo chí cũng có nhiều lời khen, có bài dành cho Vi

Thanh danh hiệu “*cô gái hát rong của tình thương*”. Chính Yên cũng có ấn tượng sâu sắc khi qua tivi và báo chí thấy Vi Thanh lúc xuất hiện ở Trường Sa, lúc ở các vùng biên giới heo hút phía Bắc của Tổ quốc, lúc thấy Vi Thanh biểu diễn trong các làng ung thư, các vùng quê nhiễm chất độc màu da cam, tại các trại cai nghiện, trại phong... và đôi ba lần cả trong trại giam các tù nhân lâu năm... Trong những tháng gần đây Trung Nam thường xuyên gửi báo hoặc email cho mẹ hầu như không sót một hoạt động, một cuộc biểu diễn nào như thế của Vi Thanh trên khắp mọi miền của đất nước...

Đôi lúc lòng trống trải nghĩ về con, Yên thú nhận phải vất vả lắm mới xoa ra được khỏi đầu sự hành hạ bao phen của những từ ngữ như “xương ca vô loài”, “hoa cho mọi người”..., của tâm trạng bất trắc và nhiều hoài nghi khác nữa. Những điều biết về Vi Thanh như vậy làm vơi đi phần nào nỗi lo không xác định được trong tâm trí Yên.

Nhưng Yên chờ đợi mãi điều Yên muốn nghe từ con mà đến nay vẫn chưa thấy. Có chăng là khoảng một năm trở lại đây Trung Nam ngày càng có nhiều chuyến đi xa có vẻ khác thường, tuy có xin phép mẹ, có lần cho mẹ biết là mời Vi Thanh đi cùng..., nhưng toàn với những lý do rất chung chung. Có những chuyến đi Trung Nam kết hợp với công việc đang được giao.

Ăn cơm trước kêng? Tuần trăng mật đi trước?.. Ôi, tuổi trẻ làm sao mà biết chờ đợi? Có núi cao nào không muốn trèo qua? Có chân trời nào mà không muốn bước tới?!.. Yên tự cảm thấy thẹn với chính mình về những ý nghĩ nghi ngờ con, song ngay sau đó trong lòng lại tự xin tha thứ cho tâm trạng như vậy của người làm mẹ.

Đôi ba lần Yên ướm hỏi con mình, trước sau vẫn chỉ được một “*luận điệu*”: *...Xin để cho mọi việc đúng với thời gian đặt ra ạ!* – Yên kể lại với bà Chính như thế - vừa cười vừa nói, với ít nhiều hơi hướng trách móc cả hai bà cháu.

Mẹ nào mà không hồi hộp, chờ đợi, lo lắng về con dâu tương lai của mình! Nhất là trong hoàn cảnh một mẹ một con như Yên! Điều duy nhất làm vơi nỗi lo lắng và chờ đợi này là Yên thấy Vi Thanh và Trung Nam có lẽ hợp nhau về cách sống cởi mở, ưa thích các hoạt động xã hội. Đây cũng là một đặc tính nổi trội của Trung Nam trong các năm còn là học sinh, dù là trong nước hay trong thời gian học đại học ở nước ngoài.

Con là niềm tự hào của chúng ta, anh ạ!.. – Yên tự nói với mình như thế không biết bao nhiêu lần.

Từ ngày lọt lòng mẹ, Trung Nam chưa biết mặt bố. Lúc Trung Nam bắt đầu biết ăn bột, nghĩa là khoảng bảy tám tháng tuổi, thì có giấy báo tử của bố từ chiến trường Siemriệp gửi về. Lúc gần bốn tuổi, Trung Nam lần đầu tiên được tiếp xúc với bố mình, song đó là lúc Trung Nam trong tay mẹ, đầu chít khăn tang, được mẹ dắt đi lẩm chằm theo sau linh cữu của bố từ chiến trường Campuchia trở về, để đưa bố về nơi an nghỉ cuối cùng...¹

Nghĩ đến con, nghĩ đến chồng, nghĩ đến chặng đường mấy chục năm qua, nước mắt tự đâu đó cứ trào ra, giữa niềm vui về sự trưởng thành của Trung Nam, về tình yêu và hạnh phúc Trung Nam đang vươn tới. Giờ phút này Yên thực tình không sao hiểu rõ được mình đang khóc, hay đang vui, về con, về chính mình, về sự toại nguyện đã đạt được, về những hứa hẹn trong tương lai...

Nhiều lúc Yên cảm thấy mình không có thời giờ để thở, vì chưa xong việc này, việc khác đã ập tới. Thế mà bây giờ, sau buổi tập, sau bữa cơm tối, thời gian chờ con đến hình như vẫn đang dài vô tận.

Yên hết đi đi lại lại rồi quay về nằm dài trên ghế sofa phòng khách, vừa nghe nhạc, vừa thư giãn, nhưng cái chính là để bớt hồi hộp. Yên nghĩ sẽ nghe, và chỉ nghe con nói chứ không hỏi... Còn niềm hạnh phúc nào lớn hơn khi được nghe con mình bộc bạch về tình yêu!.. Tất cả những điều hay - dở - trái - thuận của thanh niên Yên thấy được trong cuộc sống đời nay hình như chỉ càng tăng thêm sự hồi hộp và niềm tự hào trong những phút chờ đợi này. Nhất là Yên tin rằng Yên rất hiểu con mình. Yên rất tin vào sự trưởng thành con mình và tự hào về điều này...

Phạm Trung Trung Nam được rèn luyện ý chí tự lập và ý thức quan sát từ rất sớm. Khi còn rất bé Trung Nam đã được mẹ tập cho thói quen chơi xong đồ chơi phải cất vào đúng chỗ, khi ăn cơm phải tự đi lấy bát lấy thìa, ăn xong phải tự mang bát để vào bồn rửa... Khó nhất là tập cho Nam có thói quen giờ nào làm đúng việc nấy, định trước các trò chơi hay các việc sẽ làm. Bà Chính hiểu cách dạy con của Yên và thực ra là bà mẹ thứ hai của Trung Nam, nhất là trong những năm Yên đi học và thực tập ở nước ngoài. Song Yên ảnh hưởng đối với Trung Nam nhiều nhất kể từ những năm Trung Nam học đại học, học cao học và thực tập ở nước ngoài, nhất là tính cởi mở, ý chí quyết đoán.

¹ Xem thêm *Dòng đời*, quyển một, tập I, trang 399-408; tập II, trang 609-612.

Trung Nam chuyên sâu vào vấn đề quản trị và phát triển nguồn nhân lực. Vì vậy ngay sau khi xong bằng thạc sỹ, nhóm PH đồng ý tuyển Trung Nam làm thành viên thường trực trong Ban sáng lập trường đại học của nhóm PH, trực tiếp làm trợ lý cho chú Khái trong quá trình xây dựng trường. Từ hai năm nay nhiệm vụ chính của Trung Nam là đi khảo sát một số trường đại học trong nước và trên thế giới để rút ra những kết luận hoặc quyết định cần thiết cho tổ chức và quản lý trường đại học của nhóm PH trong tương lai. Ngoài ra Trung Nam đi sâu vào vấn đề phát triển nguồn nhân lực, tuy nhiên dự định sẽ làm Ph. D về đề tài này tạm thời phải hoãn lại... Do công việc được giao như vậy, thời giờ hai mẹ con Yên được sống với nhau thật hiếm hoi.

Bây giờ Trung Nam lại có thêm Vi Thanh, có lẽ từ hai năm rồi, hoặc có thể hơn... Yên kiên trì chờ đợi con sẽ tự nói lên với mình tình yêu và hạnh phúc con tìm được trên đời này. Ôi có gì đáng chờ đợi hơn, hạnh phúc hơn, kiêu hãnh hơn khi được nghe từ con mình nói lên những lời như thế!..

Đã phải chờ thì kiên tâm chờ vậy... - Yên tự nhủ với mình như thế và cô tự tin như thế. Nhưng bồn chồn thì vẫn bồn chồn... Nhất là từ hơn một năm nay lúc nào cũng thấy Trung Nam như thiếu thời giờ, như đang tất bật với điều gì đó...

- Thời gian dành cho mẹ ngày càng vơi đi Trung Nam nhỉ? – Yên phải cố vừa nói vừa cười để làm nhẹ câu nói.
- Ấy chết. Sao mẹ lại nói thế. – Trung Nam luống cuống.
- Mẹ thấy hai mắt con hình như trũng hơn mọi khi... Hình như hơi gầy đi một chút thì phải...
- Trung Nam của mẹ lúc nào cũng thế thôi ạ...
- Phải rồi... Thế nào hôm nay con cũng sẽ lại tặng mẹ một lời khát cho mà xem...
- Mẹ đúng là bà chủ ngân hàng ạ, không bao giờ mẹ quên con nợ ạ!..
- Bệnh nghề nghiệp của mẹ mà.
- Con xin mẹ để cho mọi việc đúng thời gian đề ra...
- !!! ???

Yên ướm xa ướm gần mãi với con mình... Lần nào đại thể cũng chỉ được có vậy thôi...

Cho đến giờ phút này vẫn là sự chờ đợi... Minh sinh ra là để chờ đợi?... Bao nhiêu thời gian khắc khoải chờ Nam từ mặt trận ... Rồi đến cái tin hãi hùng... Đến

cái ngày hai mẹ con Yến sục sùi dặt tay nhau đi sau cái xe chở hài cốt của Nam đưa từ Campuchia về, trên phủ lá cờ tổ quốc...

- Con chào mẹ ạ!
- Mẹ chờ con mãi!... - giọng nói của Yến ít nhiều phảng phất trách móc hay hờn dỗi gì đó.
- Con xin lỗi mẹ, nếu con nghe lời mẹ đi tắc-xi, chắc mẹ còn phải chờ con lâu nữa ạ. Giờ này mà vẫn tắc đường không tưởng tượng được ạ.
- Trời đất ơi, con đi xe ôm?
- Không ạ, con từ chỗ Vi Thanh, nên con lấy xe máy của Vi Thanh đi ngay cho kịp giờ hẹn với mẹ ạ!
- Trời đất!.. Con có mang mũ bảo hiểm không?
- Có ạ, em Lan đã cất dùm con rồi.
- Sao con không lấy xe nhà mà đi?
- Mẹ ơi, tắc đường đối với xe nhà hay tắc-xi có khác gì nhau đâu?

Yến lại ngấm nhìn Trung Nam sát tận mặt, rờ nắn con, cứ như thể đang xem Trung Nam có còn nguyên vẹn hay bị sây sát gì không.

- Tội thế này mà đi xe máy nguy hiểm lắm con ạ. Con có đói không?
- Con biết thế nào con cũng được mẹ chiêu đãi mà!
- Con thích ăn gì, mẹ cũng có. Thượng đế của mẹ ạ! – Yến vừa nói vừa ôm lấy Trung Nam. - ...Mẹ thấy con hồi này hơi gầy đi và rám đen?
- ...

Lan bung vào trên khay một đĩa mì sào hải sản. Yến ra tửu rượu tự tay rót cho con một ly vang đỏ:

- Hôm nay mẹ vào bếp tự tay sào mì thết con đấy, vì mẹ biết con thích gì.
- Mẹ lúc nào cũng là nhất. Con cảm ơn mẹ.
- Bây giờ con ngồi thưởng thức món ăn mẹ chuẩn bị. Mẹ muốn tận mắt nhìn xem con mẹ ăn ngon như thế nào.
- Dạ.... Vâng...
- Còn thời giờ mà, chưa nói chuyện gì vội, được không?
- Dạ... dạ...
- Mẹ không giữ con ngủ lại đây đâu, đừng lo.

Trung Nam ngồi vào bàn, gần như một người máy, vẻ tự nhiên một cách gắng gượng khi mới đến tan biến quá nhanh. Sự ngập ngừng, lưỡng lự suốt bao

ngày nay lại ập đến. Bao nhiêu điều định nói với mẹ đổ lên đổ xuống. Nhất là từ hai ngày nay Trung Nam vẫn chưa sao quyết định được nên mở đầu câu chuyện thưa với mẹ từ đâu...

- Mẹ ạ, thời gian không còn nhiều... - Trung Nam đã ngồi vào bàn mà vẫn chưa cầm được đũa bát lên.
- Mẹ biết. Mẹ muốn ngắm nhìn xem con mẹ ăn uống như thế nào. – Yên nhắc lại.
- Con chúc sức khỏe mẹ. - bị mẹ giục, Trung Nam hấp tấp nâng ly rượu lên như người máy, sau đó lấy thìa xẻ mỳ vào bát, một ý nghĩ khác lại ập tới, Trung Nam ăn vội như nuốt, hình như không nghĩ gì đến thức ăn, mà chỉ là để có thời giờ suy nghĩ thêm chút nữa trước khi nói.
- Mẹ nghĩ con đang rất đói. – Yên lựa lời.
- Vâng ạ... - Trung Nam dụi dè.
- ... - Yên sợ con ăn quá vội, nên đứng dậy đi loanh quanh trong phòng, lòng bồn khoăn, vì cảm thấy ở con điều gì khác. Trung Nam xưa nay vẫn ăn uống một cách thông dong ngon lành, có thói quen vừa ăn vừa bình thức ăn để thưởng thức... Nhưng hôm nay...

Trong đầu, Yên cũng tự hỏi mình nhiều câu hỏi, phần nào tự trách móc mình quá bận và quan tâm đến con ít quá, nhất là trong lúc con đang đến với tình yêu. Câu chuyện của Lan làm cho tâm trạng này của Yên thêm nặng nề.

Yên lại ngồi chỗ bàn làm việc của mình, làm mấy việc lật vạt, chủ yếu để cho Trung Nam có thời gian.

- Hôm nay mẹ sẽ có quà đặc biệt cho con.
- Vâng ạ.
- Nhưng phải ăn xong mẹ mới thưởng!
- Mẹ cứ làm như con đang là học sinh mẫu giáo.
- Lúc nào mà con không phải là học sinh mẫu giáo của mẹ?
- Con biết... - Trung Nam vừa nhai vừa nói - : ...Bây giờ con có thể nói mẹ sào mỳ ngon quá!.. – Trung Nam đã dần dần lấy lại được tự chủ.
- Cảm ơn anh bạn trẻ... - Yên lại ngồi trên sofa, gần như nói băng quơ chỉ để cho chính mình nghe.

Ăn xong, Trung Nam uống hết ly rượu rồi lại ngồi cạnh mẹ:

- Bây giờ mẹ thưởng cho học sinh mẫu giáo của mẹ quà gì ạ?
- ... - Yên đưa cho Nam một phong bì, nhưng không nói gì.

- Văn hóa phong bì bây giờ cũng thịnh hành trong nhà ta ạ? – Trung Nam đưa hai tay ra nhận.
- ... - Yên âu yếm nhìn con, nhưng vẫn không nói gì.
- Nhưng không hải là phiếu bé ngoan, có phải không ạ?
- ... - Yên chỉ cười.
- Phong bì này nặng hay nhẹ hả mẹ? – Trung Nam nhắc nhắc như đang cân chiếc phong bì trong tay.
- Mẹ tin là đủ nặng cho con.
- Con mở nhé?
- Quà mẹ tặng con mà.

Trung Nam mở phong bì ra, bên trong là một tờ giấy trắng khổ A4, trên mặt giấy là hình vẽ bút chì màu đỏ một quả tim, có một mũi tên xuyên qua, bên dưới là dòng chữ: *Live your Love!* . Dưới nữa là một hàng chữ nhỏ hơn: *To those who are falling in love.* Yên vừa mới vẽ xong ảnh này cách đây vài phút trong lúc Trung Nam đang ăn.

Trung Nam ôm lấy mẹ:

- Mẹ làm con can đảm hẳn lên.
- Bây giờ mẹ nghe con nói.
- Trước hết con phải xin mẹ can đảm. Thật can đảm mẹ nhé.
- ...

Yên nhắm mắt lại, ghì con vào lòng, nhưng chưa dám trả lời. ... *Vì sao lại có chuyện rào trước đón sau kỹ càng thế này?..* Cuộc đời đầy dạn mang lại cho Yên một linh tính, nhắc nhủ Yên biết phải sẵn sàng với tất cả... Với tất cả...

Cuối cùng Yên mắt nhắm nghiền, mãi mới nói được rất khẽ vào tai con mình:

- Mẹ nghe đây. Con nói đi.
- Thừa mẹ, chúng con thật sự không còn nhiều thời gian ạ.

Yên có cảm giác như cả bầu trời sụp đổ rất nhanh. Ngày nay có biết bao nhiêu mối nguy từ bệnh tật hiểm nghèo, từ tệ nạn xã hội đang bằng trăm nghìn con đường sẵn sàng cướp sống cướp chín cuộc sống của tuổi trẻ, nhất là tuổi trẻ đang yêu. Là mẹ, là người có ý thức sâu sắc đối với xã hội mình đang sống, trong tâm trí

Yến hàng loạt giả định đau sót loang loáng vụt tới - về những điều chỉ một hai giây nữa tự Trung Nam sẽ nói ra với mình...

Vẫn ôm con trong lòng, tự dưng Yến cảm thấy hai tay mình tê dại cứng lại. Yến lấy hết nghị lực, cố thì thào vào tai con, mắt vẫn nhắm nghiền:

- Trung Nam ơi, mẹ van con... Mẹ sẵn sàng...
- Vâng. Con... Con cảm ơn mẹ. Can đảm lên mẹ nhé. ...Mẹ ạ, thực sự hai chúng con không còn nhiều thời gian ạ.
- Nói tiếp đi con. – Yến không dám mở mắt ra.
- Không tính bằng năm được nữa mẹ ạ... Chỉ còn tính được bằng tuần bằng tháng thôi mẹ ạ! –

Yến bật khóc, nhưng vẫn cố kìm hãm chính mình trong những tiếng khóc nghẹn ngào.

- Trời ơi các con tôi!.. Cái gì? Con nói cái gì? – Yến rít lên, tiếng hét chết nghẹn trong cổ họng.

Điều khó khăn nhất Trung Nam đã nói ra được.

- Vì Thanh bị bệnh hiểm nghèo bất khả kháng mẹ ạ! Và...
- Trời đất ơi! Đừng nói nữa! Mẹ xin con,... – Yến kêu lên rồi lấy một tay bịt miệng Trung Nam lại vì không còn tinh thần nghe tiếp. Yến không khóc thành tiếng được, nhưng nước mắt giàn giụa.

Như một bản năng, khi Trung Nam nói tiếp, Yến buông con ra, lấy tay tự bịt chặt hai tai mình. Hình như trên đời này không có bà mẹ nào đủ can đảm nghe bản án tử hình về các con mình từ chính miệng con mình nói ra!..

Trung Nam gỡ tay mẹ ra, cũng nước mắt vòng quanh:

- Mẹ hứa với con đi. Mẹ cũng phải can đảm lên. Bác sỹ đã khẳng định dứt khoát thể rồi mẹ ạ.
- Trời ơi... Các con tôi!.. Ôi trời ơi... - Yến rên rỉ qua vai con.

Trung Nam ôm mẹ hồi lâu, chờ cho mẹ hết thỗn thức, Trung Nam gỡ tay mẹ ra, đứng dậy lấy cho mẹ cốc nước.

- Hãy tha lỗi cho mẹ... - uống xong ngụm nước, Yên thờ thần.
- Chúng ta không ai có lỗi ở đây mẹ ạ!
- Tha lỗi cho mẹ... - đôi mắt Yên lác hờn, lời nói thều thào không ra hơi..
- Con chỉ xin mẹ can đảm lên! Hai chúng con chấp nhận hết mẹ ạ. – Trung Nam tự gạt nước mắt cho mình.

Điện thoại di động của Trung Nam réo.

- Chắc Vi Thanh đấy ạ. Con xin lỗi mẹ.

Nghe xong Trung Nam quay lại nói với mẹ:

- Vi Thanh thấy muộn, lo cho con nên gọi thôi. Vi Thanh gửi lời chào mẹ ạ.
- Đừng để Vi Thanh một mình lúc này, từng giây từng phút một!..
- Vâng. Nhưng mẹ hứa với con can đảm nhé.
- Mẹ hứa. Cần nói gì với mẹ nữa, con nói nốt đi. Sáng sớm mai mẹ sẽ đến nhà Vi Thanh.

Trung Nam đưa cho mẹ uống ngụm nước nữa rồi kể vắn tắt.

Chính Vi Thanh không thể ngờ được mình có bệnh. Hơn nữa là người rất có ý chí, ngoài học tập, công việc, nghề nghiệp, Vi Thanh tự đề ra cho mình kỷ luật sắt trong việc rèn luyện thể lực. Càng hát những bài khó, càng đòi hỏi phải có thể lực tốt làm nền. Bất luận nắng mưa thế nào, bất luận giờ nào có thể thực hiện được, mỗi ngày Vi Thanh phải chạy bộ đủ bốn mươi phút đến một giờ trên đường Hồ Tây cạnh khu mình ở, như là hàng ngày sống thì phải thở, phải ăn vậy. Một tuần hai lần, Vi Thanh còn là vận động viên nghiệp dư môn quần vợt, có tay bạt trái đáng nể. Ngoài ra còn tập khí công, tập thái cực quyền, thiền... Khoảng từ hơn một năm nay Vi Thanh thấy xuất hiện triệu chứng mỏi mệt, nhưng kiểm tra sức khỏe không thấy gì. Sau đó, trong mấy lần có việc đi nước ngoài, Trung Nam mời Vi Thanh đi cùng, chủ yếu ghé qua Singapore để kiểm tra sức khỏe. Như một linh tính nào đó mạch bảo, Trung Nam một mình lặn lội các trang về y học trên mạng, gặp mọi bác sỹ Trung Nam có thể gặp được, trong nước, ngoài nước... Song vẫn không thấy phát hiện ra triệu chứng gì đáng lo ngại, ngoài việc Trung Nam thấy cái mệt của Vi Thanh không bình thường. Có thể do Vi Thanh làm việc quá sức?.. Cách đây hơn một tháng, Trung Nam đưa Vi Thanh đi Singapore kiểm tra định kỳ theo lời khuyên của bác sỹ, nhưng lần này bác sỹ điều trị giữ lại không cho về, Trung Nam đành về một mình để thu xếp tiền nong và thời gian. Cho đến giờ phút

này cả hai vẫn giữ bí mật mọi nỗi lo lắng về bệnh tật. Sau bốn tuần điều trị, bệnh viện điện thoại cho Trung Nam thu xếp đón Vi Thanh về, với kết luận chẩn đoán dứt khoát: Vi Thanh mắc một dạng đặc biệt của căn bệnh ung thư tuyến tụy - pancreatic cancer, giai đoạn cuối – thời gian còn lại của Vi Thanh chỉ có thể tính bằng tuần, bằng tháng. Đặc điểm của căn bệnh này là khi phát hiện ra được thì đã quá muộn. Kết luận này có sự tham gia cùng chẩn đoán qua mạng của các bác sỹ trường Đại học Y khoa Madison (Mỹ). Chiều hôm qua Trung Nam đưa Vi Thanh về đến Hà Nội.

- Tinh thần Vi Thanh thế nào con?
- Vi Thanh rất vững vàng mẹ ạ. Con thật không thể tưởng tượng nổi. Vẫn giữ được phong thái như người không có bệnh.
- Có bị sút cân không con?
- Nhìn bề ngoài con không thấy thay đổi gì mẹ ạ. Gần hai tuần qua trong bệnh viện, Vi Thanh dành hết thời giờ và sức lực tự tìm hiểu căn bệnh của mình trên mạng.
- Không còn một cơ may nào về chẩn đoán nhầm hả con?
- Dứt khoát không ạ, thậm chí bác sỹ còn nói ở giai đoạn cuối bệnh có thể diễn biến rất nhanh.
- Vi Thanh nói gì với con?
- Lần này, khi nhìn thấy con mở cửa phòng bước vào, Vi Thanh nhảy tót từ giường bệnh xuống đất rồi đi một đường quyền, vẫn thoăn thoắt như khi nào. Sau đó Vi Thanh mới chạy lại ôm lấy con và nói nhẹ nhàng: Anh xem, em chỉ là người có bệnh, chứ không ốm! Có lẽ chủ yếu là để giữ cho con can đảm ...
- Trời đất ơi Vi Thanh!.. Bây giờ hai con định làm gì?
- Con xin mẹ cho con tạm giao mọi việc con đang làm cho chú Khái ạ. Vi Thanh đã chuẩn bị xong chương trình biểu diễn cuối cùng của mình, lần này với mục đích liên kết mọi người cùng nhau chống ung thư!
- Ôi con tôi!..
- Từ giường bệnh của mình, Vi Thanh đã liên hệ được với các hội, những người chống ung thư ở Mỹ, Tây Âu, Nhật và Ấn Độ cho việc thành lập hội của Việt Nam mẹ ạ. Vi Thanh hy vọng còn đủ thời gian hoàn thành mong ước này.
- Con phải giúp Vi Thanh thực hiện bằng được khát vọng này!
- Ôi, con cảm ơn mẹ.

Bây giờ lại chính là Yên đứng dậy giục con về:

- Từng giờ từng phút của Vi Thanh bây giờ là vô giá. Can đảm lên con. Về đi! Về ngay đi, đừng để Vi Thanh chờ... – vừa nói Yến vừa tự gạt nước mắt cho mình.
- Xin mẹ hãy tin con.
- Hãy xứng đáng là con trai của mẹ, của dòng họ Phạm! Mẹ sẽ làm tất cả những gì mẹ làm được vì hai con.
- ...

Tiền con ra về, Yến ngồi ngay vào bàn mail cho Thạch mọi chi tiết về chuyện dữ.

Ôi.., nếu có anh Thạch ở đây, ta sẽ khóc, khóc thật nhiều cho vợi bớt nỗi đau này...

Hôm sau, Yến đến nhà Vi Thanh rất sớm.

Người mở cửa đón Yến là Vi Thanh và Trung Nam. Yến ôm trầm lấy hai con mình:

- Ôi các con tôi! – Yến nói như mếu, nước mắt tự nó trào ra.
- Mời chị vào trong nhà. – Mẹ Vi Thanh, sau đó là cả bố Vi Thanh cùng ra đón Yến.
- Xin chào anh chị. Xin cảm ơn anh chị...

Yến buông Trung Nam ra, ôm riết lấy Vi Thanh, ngắm nghía sát tận mặt. Đây là lần đầu tiên Yến giáp mặt với người con gái mà ngày đêm Yến khắc khoải lo nghĩ, mỗi khi nghĩ đến con trai mình. Yến cảm thấy từ thân thể thon chắc của Vi Thanh một làn hơi ấm tỏa sang, đôi mắt Vi Thanh rất sáng và đáng yêu. Đôi mắt ấy đang nói lên tất cả, và hình như Yến cũng hiểu tất cả.

Yến nhìn sâu vào trong mắt Vi Thanh:

- Ôi con của mẹ! Con nói đúng. Con không ốm! Tất cả chúng ta cùng nhau can đảm, con nhé!
- Con cảm ơn mẹ. - một nụ cười rạng rỡ trên khuôn mặt Vi Thanh, những giọt nước mắt không gì sai khiến nổi lăn trên má...

Khi vào đến trong nhà, Yến là người nói trước:

- Việc đầu tiên là tôi phải xin lỗi anh chị,. Mẹ xin lỗi con, Vi Thanh ạ. Mọi chuyện diễn ra bất ngờ quá. ...Tôi tự trách mình đến quá chậm với hai con chúng ta...
- Không phải thế đâu, chị Yến ạ. Là cha mẹ, hàng ngày chúng tôi sống cùng với hai cháu, được hai cháu chia sẻ mọi chuyện, thế mà riêng chuyện của Vi Thanh cả hai chúng tôi cũng chỉ biết trước chị có mấy tiếng đồng hồ thôi ạ, từ tối hôm qua ạ... – mẹ Vi Thanh giải bày.
- Tại hai chúng con, mẹ Yến ạ. – Vi Thanh tiếp lời mẹ mình. - ...Anh Trung Nam và con đã cùng nhau đề ra phương châm: *Xin để mọi việc đúng thời gian đặt ra...* Hai chúng con định ninh việc chúng con sẽ thừa đúng với thời gian đặt ra là ngày cưới của hai chúng con ạ. Chúng con đã chọn ngày và chuẩn bị xong hết mọi việc, cả bản nhạc nhà thờ lúc lễ đón dâu nữa... - Vi Thanh phải cố gắng một chút để không rơi vào một thoáng buồn nào: - ...Thế nhưng việc khác xảy ra nhanh hơn chúng con mẹ Yến ạ..., đúng thời gian đặt ra..., nhưng là thời gian của định mệnh ạ... Cả hai chúng con đều bất ngờ... Bây giờ là thời gian hai chúng con muốn xin thừa với mẹ Yến và cậu mợ một việc khác ạ.

Bố mẹ Vi Thanh và Yến nhìn nhau. Cả ba người lớn đều không hiểu chuyện gì.

- Dạ, chuyện hai chúng con xin thừa là thế này ạ. – Trung Nam mở máy tính sách tay ra để trình bày: - Hai chúng con đã lên xong chương trình đi biểu diễn và vận động chống ung thư tại 8 địa điểm trong cả nước ạ, chủ yếu tại những nơi bệnh này đang có xu hướng lan rộng ạ. ...Chúng con định lập hội...
- Các con định tới các làng ung thư? – bố Vi Thanh hỏi.
- Vâng ạ. - Trung Nam trình bày. - ...Có thể là làng, là huyện, và cả khu phố nữa ạ. Chúng con sẽ bắt đầu từ Phú Thọ, rồi Hà Tây, Thanh Hóa, Nghệ An, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Phú Yên, Bình Thuận, và đợt một này sẽ kết thúc tại Thành Phố Hồ Chí Minh. Đợt vận động này chủ yếu tập trung vào kêu gọi gìn giữ môi trường, phổ biến những kiến thức sơ yếu cho người dân, động viên bệnh nhân có ý thức chăm sóc thể lực và tinh thần. Có sức và lạc quan để đối mặt với bệnh quan trọng lắm ạ. Chúng con dự kiến tất cả 4 tuần ạ. Sau chuyến đi này tụi con sẽ tính tiếp.
- Có ai tham gia cùng với các con không? – vẫn bố Vi Thanh.

- Dạ có một bác sỹ ở bệnh viện 354 và một bác sỹ ở khoa u – bướu trường Đại học Y ạ. Cả hai là bạn học cũ của con hồi phổ thông ạ. Ngoài ra có hai sinh viên năm thứ tư của trường này tình nguyện tham gia. Hai bạn trẻ này đồng thời làm nhạc công cho con cậu ạ. – Vi Thanh nói thêm.
- Con xin thưa... Toàn bộ công việc con vừa trình bày là thành quả đầu tiên của Vi Thanh trên giường bệnh tại Singapore đây ạ. Hai bác sỹ bạn Vi Thanh đã hỗ trợ rất tích cực.
- Cậu mợ ạ, hai anh bạn sinh viên của đoàn thật tuyệt vời. Làm việc với họ qua mạng để lên chương trình cho chuyến đi này con có cảm tưởng đây là hai con người vạn năng. Có ngoại ngữ, giỏi nhạc, có tài tổ chức... Nhất là rất dân thân, vui tính, yêu đời...
- Hai chàng trai này xung phong nhận vai MC cho đoàn trong xuất chuyến đi ạ. Thật là tuyệt vời! – Trung Nam nói thêm.
- Ôi thế hệ trẻ của chúng ta!.. – ngồi nghe, Yến thốt lên, chỉ muốn giang tay ôm lấy hai con mình.
- Hai con thu xếp hợp lý quá. – bố Vi Thanh miệng nói, tay gạt nước mắt. - ...Bao giờ hai con bắt đầu.
- Tụi con 11 giờ tối mai tập kết, sáng sớm ngày kia khởi hành ạ. – Trung Nam trả lời.
- Thế tối mai chúng ta liên hoan tiễn các con nhé? – bố Vi Thanh hỏi.
- Xin cậu miễn cho chúng con được không ạ? – Vi Thanh xen vào ngay. – Tối mai hai chúng con thưởng cho nhau đi uống cà-phê Highland trước khi tập kết.
- Mấy tuần qua chúng con chịu đựng nhiều căng thẳng quá. Chúng con muốn thư giãn một chút trước chuyến đi dài ngày ạ. – Trung Nam nói thêm.
- Thưa mẹ Yến và cậu mợ, con bây giờ phải tiết kiệm từng giờ ạ. Đây là công việc của cả đời người, nhưng bây giờ con phải dồn nén lại phần đầu thực hiện trong vài tháng, có thể chỉ vài tuần...
- ...
- ...

Mọi người lúc này đều ngồi yên nhìn Vi Thanh, vì chỉ muốn để Vi Thanh nói, muốn nghe Vi Thanh nói, những tiếng nói họ biết sẽ không còn được nghe nhiều nữa...

- Con muốn góp phần làm cho tình thương phải là giọng hát hay nhất. Giọng hát cao nhất trong cuộc đời này!.. Vâng, có thể chỉ vài tuần... Ai

nói trước được... .. Vâng, cho một tình thương như thế, một cội nguồn gắn bó dân tộc ta, gắn bó đất nước ta... - Vi Thanh giải bày.

- ... - bố Vi Thanh không biết nói gì, chỉ lắc đầu, trong lòng không muốn tin những điều con mình nói là thật: *Có thể chỉ vài tuần...*

Trong khi đó hai bà mẹ ngồi yên, nắm chặt tay nhau, chịu đựng. Nước mắt chạy quanh, hai bà mẹ cảm thấy mỗi câu nói của Vi Thanh như một mũi giáo xóc vào tim mình: ... *Có thể chỉ vài tuần...*

Trung Nam hiểu tâm trạng các bậc cha mẹ mình, nhưng áp lực của thời gian không cho phép sự chần chừ nào:

- Sáng hôm qua tụi con đã hoàn thành trang web <http://www.tinhthuong.com> (trang web *Tình thương*). Tính đến 12 giờ đêm qua đã có 32 địa chỉ trong nước và 79 địa chỉ nước ngoài vào trang này của chúng con với nhiều lời nhắn, lời cổ vũ rất cảm động ạ. Trong vòng một ngày chúng con đã có 9 hiệp hội nước ngoài nhận kết nghĩa. - Trung Nam đưa máy tính cho hai mẹ và bố Vi Thanh xem trang web.
- Có hiệp hội nào trong nước không con? – bố Vi Thanh.
- Dạ, trong nước chưa thấy ạ.
- Thế các con lập hội như thế này có phải xin phép Nhà nước không?

Cả Vi Thanh và Trung Nam đều ngỡ ngàng, Trung Nam là người lên tiếng trước:

- Thưa cậu, cả nước có hàng nghìn hội các loại rồi, mà Luật về hiệp hội vẫn chưa có ạ. Tại các nước việc lập hội là chuyện của người dân, miễn là hoạt động trong khuôn khổ của Hiến pháp.
- Nhưng con cũng không thấy quy định nào cấm ạ. – Vi Thanh thêm vào.
- Cậu thấy ở ta không có gì rõ ràng ràng mạch đâu. Nên lúc nào muốn đề thì đề, muốn cấm thì cấm. Hai con chú ý điều này.
- Vâng ạ. Nội nhật hôm nay chúng con sẽ loan báo hết cho các báo in và báo điện tử trong nước, các hội và hiệp hội bạn ở nước ngoài chương trình hoạt động 4 tuần tới của chúng con. Sau đó chúng con sẽ tính tiếp. Hai cậu sinh viên tình nguyện trường Y làm việc hiệu quả như một tòa soạn hoàn chỉnh ạ. Con phục quá... - Trung Nam nói tiếp.
- Ôi tuổi trẻ của các con tôi! – Yên thốt lên, vừa đau xót cho số phận hai con mình, vừa thấy trang web dấy lên một điều gì đó vô cùng cao cả, một

triển vọng đầy hy vọng... Yến lấy khăn tay thấm nước mắt rồi di chuột máy vi tính, quan sát trang web rất kỹ.

Biểu tượng trên trang web là vòng tay lớn ôm lấy bầu trời xanh thẳm toát lên niềm hy vọng bao la... Bên dưới biểu tượng là hai dòng chữ Việt, Anh: *Hãy đứng lên cùng nhau chống ung thư!*

...

Nhận được mail của Yến ngay trong đêm Trung Nam báo tin dữ, Thạch cố thu xếp mọi việc để sớm trở về Hà Nội. Thế nhưng phải mất gần một tuần Thạch mới giải được mọi việc, vì đang thời kỳ cùng với bên đối tác Singapore khảo sát địa điểm và xác lập các dữ liệu cho dự án Thành phố Dranka, nằm bên cạnh hồ Suối Vàng... trên Tây Nguyên. Công việc đang xuất hiện những diễn biến phức tạp và có nhiều nghi vấn. Đây là đề án PH được tỉnh mời tham gia với tính cách là liên danh với tỉnh. Tuy vậy, ngày nào Thạch cũng điện thoại cho Trung Nam và Yến, với hy vọng xan xẻ phần nào gánh nặng trên trời rơi xuống này.

Cũng trong những ngày này lần đầu tiên Thạch nói chuyện với Vi Thanh, trong đầu không sao hình dung nổi sức sống hồn nhiên và giọng nói nhí nhảnh ấy - một con người chứa chan hy vọng vào cuộc sống, song lại đang từng ngày, từng ngày với tất cả ý thức sâu sắc của mình bước tới lưỡi hái của thần chết.

- ...

- Chú Thạch ạ, cháu tin là chúng cháu sẽ thành công. Thành công ngoài mong đợi cho mà xem!.. Nhưng chú ơi, anh Trung Nam trêu cháu nhiều hơn là giúp cháu!

- Lại còn thế nữa hả Vi Thanh? Chú mách mẹ Yến gọi Trung Nam về nhé?

- Ấy chết, không được ạ.

- Thế sao lại mách chú?

- Trung Nam đang đứng đây. Cháu phải dọa thế cho Trung Nam sợ ạ!... – tiếp đó là một chuỗi cười giòn tan, có tiếng cười của Trung Nam hòa theo...

- ...

Mẫu chuyện ngắn ngủi ấy trên điện thoại tự nó cứ lặp đi lặp lại trong tâm trí Thạch không biết bao nhiêu lần, gieo vào đầu óc Thạch trăm ngàn triết lý về con người, về thời gian, về cuộc đời, về các giá trị và lý tưởng sống...

...**N**ghe Yên thuật lại đầu đuôi chi tiết mọi chuyện, Thạch suy nghĩ miên man hồi lâu, mãi mới nói được:

- Thực lòng nghị lực và ý chí của tuổi trẻ vượt sức tưởng tượng của chúng ta, Yên ạ.
- Bố mẹ Vi Thanh và em rất muốn đi cùng với hai con. Nhưng cả Vi Thanh và Trung Nam đều khoanh tay quỳ xuống, nhất mực can ngăn anh ạ.
- Anh tán thành sự quyết đoán này của tuổi trẻ.
- Hiển nhiên hai con đã lớn hơn, đã vượt ra ngoài cái bóng của thế hệ chúng ta!
- Có lẽ đây là điều an ủi...
- Không, phải nói là điều hạnh phúc cao cả nhất hai con mang lại cho em anh ạ... Còn hơn cả sự hãnh diện. Mấy ngày nay em chết nhiều lần rồi nhưng vẫn sống lại là nhờ vào suy nghĩ này!..
- Anh nghĩ là anh hiểu được tâm trạng em... – trong đầu óc Thạch cả quãng đời của Yên một mình chèo chống nuôi con và xây dựng sự nghiệp cuộn cuộn nổi lên. Trước khi về với PH Thạch đã biết khá rõ về Yên qua gia đình ông Phạm Trung Nghĩa, nhưng cho đến khi gia nhập nhóm PH Thạch mới thật hiểu thêm can trường của người phụ nữ này.
- Trời ơi, ngay đêm hôm Trung Nam báo tin dữ, mail cho anh xong em muốn có anh ở đây để khóc hết nước mắt cho nhẹ bớt đi!..
- Anh rất ít khóc, gần như không biết khóc... Nhưng có lẽ em hiểu được những giọt nước mắt chảy vào trong...
- Em hiểu... Anh... Hôm nay em thấy khá hơn rồi. – Yên nắm lấy tay Thạch hồi lâu như tỏ lời cảm ơn.
- Hai bạn trẻ của chúng ta chịu chấp nhận sự giúp đỡ như vậy của PH cho cuộc hành trình quyết liệt này là ân huệ lớn đối với chúng ta rồi Yên ạ. Đừng đòi hỏi gì hơn nữa.
- Vâng. Đây là điều kiện em đặt ra để chấp nhận cho hai con đi một mình. Em đã cử một nhân viên giỏi của PH đi cùng đoàn xuất chuyến đi này. Nhân viên này được giao toàn quyền lo toan mọi việc tiền nong và kỹ thuật.
- Anh đã xem hết trên mạng các video clip về các hoạt động của đoàn ở Phú Thọ, ở Thái Bình. Vi Thanh hát rất hay đã đành, nhưng các hoạt động giao lưu của đoàn với các địa phương cũng rất ấn tượng. Anh không

- ngờ... Nhất là buổi biểu diễn nào cũng có đến hàng trăm người dự, hàng trăm câu hỏi, rồi biến thành các cuộc thảo luận...
- Sáng nay Trung Nam điện thoại cho em buổi biểu diễn và giao lưu cuối cùng đêm qua ở Thái Bình có gần hai nghìn người dự anh ạ, chủ yếu là thanh niên. Thật bất ngờ quá...
 - Anh có theo dõi, thấy rất nhiều người mang theo cờ. Đeo băng đỏ trên đầu nữa... Cứ như là các cổ động viên bóng đá vậy! Nhưng anh không tưởng tượng được có nhiều người tham gia đến thế. Theo lịch, hôm nay đoàn đi Thanh Hóa phải không em?
 - Vâng. Sau hoạt động ở Thanh Hóa, đoàn sẽ nghỉ lại đây một ngày, chặng nghỉ đầu tiên anh ạ. Lượng thông tin đoàn mang đến cho các địa phương thật đa dạng và phong phú. Có nhiều đối thoại cho thấy sau khi tham dự người dân có vẻ vững tâm hơn trước... Em muốn vào Thanh với hai con quá, nhưng lại nghĩ mình phải giữ đúng cam kết với hai con...
 - Chúng ta thăm hai con trên mạng vậy! Anh thấy các hoạt động của đoàn đăng tải hàng ngày trên *clip.vnn.vn*, trên *YouTube* có lượng người xem tăng vọt em ạ, từ vài trăm, bây giờ ngày nào cũng là 4 chữ số (*hàng nghìn*). Chắc sẽ còn tăng.
 - Vâng.
 - Nhiều lúc anh cứ nghĩ chính mình được cô vũ!
 - Đúng thế anh ạ. Em cảm thấy như được hai con ban cho luồng sinh khí mới trong cuộc sống ngọt ngào này.
 - Nhiều ý kiến, nhiều phản hồi thật cảm động em ạ. Anh hiểu thêm thế nào là khi người dân được thông tin và tự tin.
 - Vâng. Ước gì đâu đâu người dân mình cũng có thông tin và tự tin như thế, về tất cả mọi mặt trong cuộc sống...
 - Đúng vậy em ạ. Không chỉ có câu chuyện phòng chống ung thư. Anh cảm thấy một ý thức mới, một cuộc sống mới như đang mạnh nha... Đang bắt đầu thức tỉnh...
 - Anh ạ, Trung Nam sáng nay kêu trời kêu đất với em. Cả hai con đều không biết nên làm thế nào xin khát rất nhiều nơi mời đoàn đến ngoài chương trình. Khó nhất là từ chối nhiều người làm tình nguyện viên đi theo đoàn!.. Mọi người khao khát lắm...
 - Phần thưởng xứng đáng cho hai con em ạ.
 - Bây giờ em thực sự tin. Chắc chắn trong những ngày này Vi Thanh không nghĩ đến bệnh tật của mình nữa. Vi Thanh đang được sống hết mình. Có phải thế không anh?
 - ...
 - Không may may chịu khuất phục bất cứ điều gì...

- ...
- Em không thể tưởng tượng được Vi Thanh có thể giành lấy cuộc sống còn lại gần gũi của mình một cách hiên ngang như vậy... Ôi!.. Còn hạnh phúc nào lớn hơn nữa đối với con tôi... Vi Thanh ơi!.. – Yên như đang nói gần như chỉ cho mình, giọng nói lạch lạch đại đại.., mắt ngược nhìn về nơi xa xăm, ...như đang tìm tôi hai con mình đâu đó cuối chân trời...
- ... – Thạch ngồi yên, thậm chí gần như nín thở, chỉ sợ làm đứt dòng suy nghĩ của Yên.
- Đến lúc này em mới hết sợ anh ạ...
- ... – hai môi Thạch mím chặt, trong lòng tê tái.
- Bây giờ em dám chấp nhận tất cả. Tất cả!.. – tay Yên nắm lại, nhẹ nhẹ đập trên mặt bàn như muốn cố định lời nói của mình.
- Ôi Yên... Anh sẽ mãi mãi đứng bên em... – câu nói tự nó thốt ra từ lồng ngực. Chính Thạch cũng không biết mình đã nói như vậy.
- Anh...

Mắt trong mắt, mãi Thạch mới thốt lên được:

- Trời đất!.. Chẳng lẽ em sinh ra trên đời chỉ là để chịu đựng mọi thử thách!?..
- ...

*C*àng đến gần ngày “chung kết” chuyển ra quân đầu tiên của *Tinh thương.com* (<http://www.tinhthuong.com>), dân cư mạng ở Sài Gòn càng xôn xang. Ngày đêm họ như không ăn không ngủ. Đây là một Sài Gòn đầy nhiệt huyết trong cái Sài Gòn mênh mông và náo nhiệt không ngừng nghỉ. Hai MC của đoàn thay nhau ngồi mạng 24 giờ trên 24 giờ, lúc nào bí quá họ kéo bất kỳ ai đứng quanh thay thế một lát. Mạng điện thoại 3G bây giờ thật quả là lợi hại...

Dân cư mạng ở Sài Gòn gọi buổi giao lưu sắp diễn ra này là trận *chung kết*. Không biết cái sáng kiến đầy hơi hướng bóng đá này từ đâu ra và của ai, nhưng dân cư mạng Sài Gòn đang làm mọi việc cho buổi giao lưu này y như là chuẩn bị cho chung kết bóng đá thật.

Kể ra cũng xứng đáng gọi buổi giao lưu này là *chung kết*, vì nó là buổi cuối cùng và cũng là đỉnh cao của đợt ra quân đầu tiên của *tinhthuong.com* cách đây sáu tuần lễ. Lúc đầu chỉ dự kiến bốn tuần. *tinhthuong.com* xuất phát từ Thủ đô Thăng Long. Đi lên Quê Tổ Hùng Vương làm lễ tuyên thệ với tổ tiên, rồi lần lượt là các chặng đường Nam tiến nối tiếp nhau khắp chiều dài đất nước... Khi bước chân về tới Thành phố Hồ Chí Minh, *tinhthuong.com* đã giao lưu được với 11 tỉnh thành, tất cả cộng lại có đến hàng vạn người tham dự...

Các “fan” của Vi Thanh và của *tinhthuong.com* là một bộ phận của phong trào những người hâm mộ bóng đá tại Sài Gòn. Cho nên chỉ trong vòng vài tuần, sức hấp dẫn của các “fan” này đã chinh phục được hầu như toàn thể cộng đồng dân cư mạng ở Thành phố. Mặt khác, các buổi giao lưu vận động phòng chống ung thư của *tinhthuong.com* càng đi vào phía Nam càng thức tỉnh sự chú ý và háo hức của họ. Hầu hết những người tham gia *chung kết* của *tinhthuong.com* vốn không quen biết nhau, nhưng các thông tin, tri thức, kiến thức, các lời tâm sự, các lời kêu gọi...qua internet và mobilefone tạo ra cho họ sự đồng cảm đồng lòng đến kỳ lạ. Nhiều lúc họ cảm thấy như đang ở bên nhau, đang đối thoại trực diện với nhau, nắm tay nhau, càng khao khát gặp mặt nhau... Chẳng mô hình, cũng chẳng có đội

ngũ nào cả, song thông tin trên sóng mạng giống như bàn tay vô hình gom những con người khắp mọi phương trời này thành một khối, hướng tim óc của họ về một hướng... Các thành viên facebook, twitter tham gia vào *chung kết* tăng lên từng ngày, có thể gọi là cấp số nhân...

Trên hết cả là dân cư mạng ở Sài Gòn cảm thấy như họ đang khám phá ra một điều gì đó mới mẻ, đang dắt tay nhau cùng đi về một vùng trời mới... *Tình thương.com* không chỉ có kêu gọi, chia sẻ, tâm sự, mà còn đánh thức, thôi thúc, tay nói các vòng tay, là sự bùng nổ của chính mỗi người... Từ Bắc vào Nam...

Trên mạng, khoảng từ hai tuần nay, các “fan” của Vi Thanh tại Thành phố Hồ Chí Minh đã cùng với Trung Nam thiết kế xong chương trình giao lưu của *chung kết*. Họ làm việc ngày đêm. Nhiều “fan” đi về tận các trường trung học và đại học, các phường quận, xí nghiệp, các chùa, nhà thờ... Điều bất ngờ lớn nhất là họ tranh thủ được sự hậu thuẫn của Thành Đoàn. Nhờ vậy chuyện khó nhất là khâu địa điểm tổ chức và các vấn đề cụ thể liên quan đến an ninh trật tự được giải quyết mỹ mãn. *Chung kết* có thể chọn địa điểm cho mình là quảng trường Nhà Hát Lớn Thành Phố, hay là sân vận động của Quận 7, Thành Đoàn sẵn sàng lo trọn vẹn các thủ tục. Thật là còn hơn cả hạn hán gặp mưa rào!.. Bàn đi tính lại mãi, Trung Nam và các “fan” chọn phương án hai cho chắc ăn. Lý lẽ rất đơn giản: Người tham gia có thể đồng hoặc có thể vắng, song an toàn là trên hết. Việc lớn việc nhỏ cái gì *tinhtuong.com* cũng phải tính toán, dự trù gấp đôi gấp ba so với đòi hỏi thực tế...

- ...
- Thành đoàn lúc này rất được việc có phải không anh? – Vi Thanh hỏi người yêu của mình với cái nháy mắt rất tinh nghịch.
- Họ đang bí đề tài hoạt động mà. Lại được chúng ta làm công không!
- Cái sáng kiến của 2 MC là phải túm lấy Thành đoàn thật lấu cá!
- Tương kế tựu kế mà, tất cả vì Vi Thanh!...
- Nói thế em sẽ khai trừ anh khỏi đoàn đây!
- ...

Câu chuyện giữa hai người rúc rích trong tiếng cười.

Mọi chuyện bây giờ chỉ còn phụ thuộc khả năng tỏa sáng của *tinhtuong.com* và kết quả hoạt động của các “fan”.

Việc duy nhất các “fan” đến giờ phút này vẫn chưa sao thực hiện được là loan báo chính thức buổi *chung kết* trên các phương tiện báo chí và truyền thông

chính thống. Việc này cần lắm, không chỉ vì lo đêm *chung kết* sẽ có thể lẻ tẻ, nhạt nhẽo, vì thành công ở những nơi khác không hẳn sẽ thành công ở Sài Gòn. Quan trọng hơn nữa đây còn là thước đo nhiều thứ phải đo đếm, lượng ước được – trước hết là đo phản ứng của những người cầm quyền.

Thước đo cho nhiều thứ khác nữa...

Trung Nam cũng đôi ba lần bộc bạch nỗi lo này với mẹ và chú Thạch. Trước sau mẹ Trung Nam chỉ có một câu trả lời duy nhất: “*Cứ nhìn về phía trước con ạ! Đừng ngoảnh lại!*” Bên chỗ chú thím Huỳnh Thái Vũ – Bích Ngọc và chỗ cô Huỳnh Bảo Vân cháu ông Lê Hải cũng đều khuyên Trung Nam như vậy. Mang tiếng là dân Thành phố, song các cô chú họ Huỳnh cũng không sao có được thông tin gì rõ ràng hơn, mà chỉ nhắc thêm: “*Họ đã dè dặt như vậy, mọi việc lại càng phải cẩn tắc các cháu ạ...*”

Các “fan” đã lo lại càng lo. Các “fan” tới tập điện thoại hoặc *email* giục giã Trung Nam bằng mọi cách tiếp xúc với giới có chức có quyền...

Đành tăng thêm tần suất sử dụng mạng để thay thế mọi thiếu hụt của báo giấy. Dưới mọi dạng. Email, clip..., blog, facebook, twitter, điện thoại, nhắn tin... và cả truyền miệng nữa. Các “fan” cũng tìm mọi cách xoay ống ngấm vào các báo và tạp chí lẻ của mấy hội doanh nhân..., nhưng toàn là báo tuần, báo tháng và báo quý..., và cũng phải chờ kết quả... Trên không ít các đường phố Sài Gòn người ta còn thấy chỗ này chỗ khác các áp-phích về buổi *chung kết*, đủ các kích cỡ màu sắc... Cái thì giống như quảng cáo bàn hàng đại hạ giá. Cái thì sệt “gu” tiếp thị của mấy công ty thương mại. Cái thì giống như quảng cáo của một đoàn xiếc hay nghệ thuật nào đó... Nghĩa là nghiệp dư hết chỗ nói, song hầu như được người qua đường rất chú ý, có thể vì tên tuổi Vy Thanh đang như ngôi sao lấp lánh.

Liên tục bốn ngày trước buổi *chung kết*, *tinhtuong.com* cuối cùng cũng tranh thủ gặp được ba tờ báo lớn nhất của Sài Gòn, đó cũng là các tờ báo thuộc loại lớn nhất của cả nước. Bên cạnh việc giao tiếp với trường Đại học Y, trường Cao đẳng Kỹ thuật, trường Đại học Tổng hợp, Khu công nghiệp Linh Trung, Khu chế xuất Tân Thuận..., *tinhtuong.com* còn tới được một số phường, quận... Đỉnh cao trong những ngày này là *tinhtuong.com* được đại diện của Thành Đoàn tiếp chính thức, có khá nhiều phóng viên cùng dự. Các phù hiệu cho thấy có cả VTV1, VTV9, VTVHCM, các báo lớn của cả nước... Các máy video, mobile các máy thu tiếng... làm việc hết công suất. Thành phần hùng hậu đủ hết ráo, ghi ghi chép chép

rào rào, chớp ảnh lóe lóe... Lời lẽ trong buổi tiếp dành cho đoàn rất ân cần, khích lệ...

Một thành công sớm nhỏ khác nữa là các cô chú họ Huỳnh đã giúp các “fan” liên hệ được với một số doanh nhân nhóm *Sài Gòn tiếp thị*. Nhóm này nhận in một vụn tờ rơi giới thiệu *tinhtuong.com* và hứa vận động đồng đảo các doanh nhân tham gia đêm *chung kết*.

Riêng tại khu chế xuất Tân Thuận *tinhtuong.com* có hẳn một buổi giao lưu ngắn 30 phút với công nhân khi tan tầm ca 2, ngay trên công viên của khu chế xuất. Sau khi nghe Trung Nam nói tóm tắt về *tinhtuong.com* và nghe Vi Thanh hát *Bài ca hy vọng* là đã quá 5 giờ chiều. Buổi giao lưu không thể kéo dài thêm, nhưng nhiều người cứ nán nã mãi...

Từng giờ, từng giờ, buổi *chung kết* đang đến gần. Các “fan” và Trung Nam mỗi tai mỗi mắt theo dõi động tĩnh trên báo chí in, báo chí mạng của nhà nước...

Song cho đến ngày cuối cùng, tất cả vẫn im re. Cái Thành phố đồ sộ này hầu như chẳng hay biết gì về cuộc họp mặt với 3 tờ báo lớn, với Thành Đoàn...

Trên các báo chí chính thống, tỉnh không có lấy một chữ con con nào về *chung kết*.

Bao nhiêu lo lắng chũu ngực.

Mọi người trong *tinhtuong.com* đoán non đoán già...

Trong khi đó trên các kênh TV và mọi báo chí ngày đêm vẫn rần rần các tin, các bài về thi hoa hậu, về lễ hội...

- Chắc lại cái trò *wait and see*? – một “fan” bình luận.
- Nhưng mà *wait and see* cái con khỉ gì mới được chứ? – một ý kiến vắn lại.
- Nhờ *tinhtuong.com* làm chính trị thì sao?
- Ô hay, thế hành trình suốt từ Bắc vào đây công khai ráo trội trên mạng chưa đủ dọn dẹp hết nghi ngờ à?
- Hay là họ sợ cái chuyện *vẽ đường cho hươu chạy*?
- Hươu nào? Đường nào?

- Ôi giới, ai mà hiểu thấu được cái đầu Tào Tháo của mấy nội làm an ninh, làm tổ chức!..
- Tính sao đây?
- Không tính toán gì hết. Không *chính chị chính em* gì cả! Nói là làm!
- Đúng! Không được run! Chẳng lẽ Thành Phố mang tên Bác mà lại thua các tỉnh à?
- ...
- ...

Trung Nam chỉ ngồi nghe. ...*Nhìn về phía trước! Không ngoảnh lại đằng sau!*.. Trung Nam chẳng nói thêm được điều gì. Đến nước này trong đầu cũng chẳng nặn ra được điều gì đáng nói để đem ra bàn, ruột gan cứ như lửa đốt...

- ...Cứ y trang như trong chương trình!.. Nói là làm!.. Nhìn thẳng về phía trước!.. – Trung Nam lăm bằm như một cái máy nói, nhưng thật ra là đang tự lên dây cót cho mình.
- ...
- ...

Sáu giờ chiều. Tuy đã vào cuối tháng mười hai, nhưng trời Thành phố lúc này vẫn còn sáng lạ thường. Người người như kiến lục tục kéo nhau về sân vận động Quân khu 7. Càng về sau càng đông. Bãi đỗ xe được lấp đầy nhanh chóng. Chỗ này chỗ khác có những tốp người ăn mặc đồng phục theo màu khác nhau của các nhóm fan bóng đá. Các tốp này đầu chít khăn, hoặc đeo ruy-băng trên người, đủ các màu sắc. Nhiều tốp đem theo cờ xúy, biểu ngữ, trống, chũm chọe, loa điện... Ngoài cờ đỏ sao vàng như rừng, người ta còn thấy tua tủa các cờ và phướn của các hội làng, cờ các chùa và các nhà thờ... Có một số biểu ngữ được viết rất đẹp và có tính nghệ thuật: “Vi Thanh tiến lên!.. *“tinhtuong.com* muôn năm!””, “I love Vi Thanh!”, “We love Vi Thanh!.. Có biểu ngữ không chữ mà chỉ có hình trái tim đỏ chói in nổi lên trên logo của *tinhtuong.com*...

Lời và nhạc của các bài hát trong hai cuộc kháng chiến được phát đi qua dàn nhạc điện tử từ sân khấu sao lúc này có một âm hưởng hào hùng, lời cuốn thiết tha đến lạ lùng. Ai cũng cảm thấy dường như chính mình đang lâng lâng bay cao, hay là đang được tiếng nhạc dắt đi...

Đồng hồ từ phía chuông nhà thờ ngay bên cạnh sân vận động điểm 7 giờ. Người người đã đứng kín gần hết lòng sân cỏ.

Chung kết dự định khai mạc đúng giờ, nhưng các dòng người như nước vẫn tiếp tục kéo vào sân vận động. Trung Nam quyết định chờ thêm mười mười lăm phút nữa, cử nhạc lấp chỗ trống. Ban tổ chức khá thông minh, lựa chọn được toàn những bài nhạc tạo không khí sôi nổi. Không khí phấn chấn trên sân cỏ khiến Trung Nam quyết định phải làm tốt hơn nữa phần mở đầu bằng các video clips và power points.

Có một tốp mặc đồng phục trắng, đầu chít băng đỏ, đông tới khoảng trên một trăm người. Hầu hết đều rất trẻ, tốp đi đầu mang biểu ngữ “Sinh Viên đại học Tổng hợp”. Khi tiến gần đến cổng sân vận động, đoàn này xếp thành hàng ngay ngắn, vừa đi vừa đồng ca bài *Dậy mà đi!* dưới sự dẫn đường của một ngọn cờ đỏ sao vàng rất to và một cây ghi-ta điện có gắn loa... Khi đoàn này vào đến bên trong sân vận động, toàn thể biển người trong sân đồng thanh hát theo.

...Dậy mà đi, dậy mà đi
 Ai chiến thắng không hề chiến bại
 Ai nên khôn không khôn một lần
 Dậy mà đi, dậy mà đi
 Dậy mà đi hỡi đồng bào ơi...
 Dậy mà đi hỡi đồng bào ơi!...

Dàn nhạc điện tử của sân khấu lập tức chuyển làn cảm chịch cho bài hát. Cả sân cỏ ào ạt sóng lớn...

Lời hát và không khí hào hùng làm nức lòng mọi người. Bài hát được hát đi hát lại vài lần rồi mới dừng...

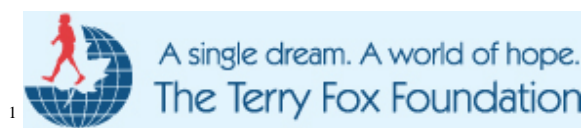
Đặt chân vào sân vận động, ngay lập tức mọi người hầu như bị cái sân khấu hoành tráng hớp hồn. Khá rộng, trang trí rất chuyên nghiệp, như thường thấy tại các buổi biểu diễn ngoài trời của các ban nhạc Pop lớn ở châu Âu, ở Mỹ... Dàn âm thanh, dàn đèn hiện đại..., tất cả được điều khiển rất điêu luyện. Hai bên sân khấu là hai *phông* lớn cho đèn chiếu các video clips và power points. Khán giả được liên tục giới thiệu về lịch sử ra đời của *tinhtuong.com*, về thân thế và sự nghiệp nghệ thuật của Vi Thanh... Một số đoạn video clip giới thiệu những ngày Vi Thanh sống và chữa bệnh tại bệnh viện Elisabeth ở Singapore... Thoạt đầu khán giả ngỡ ngàng,

vì không tìm thấy bệnh nhân đầu cả, chẳng thấy ai ốm yếu hay có dáng dấp có thể coi là con bệnh. Nhưng rồi khán giả cũng nhận ra, bệnh nhân lại là chính nhân vật sôi nổi nhất trong các video clips này... Các cuộc đối thoại giữa Vi Thanh và hiệp hội Terry Fox¹, một số emails và đối thoại qua webcam Vi Thanh trao đổi với bà Jay Pausch - vợ của giáo sư quá cố Randy Pausch²... – tất cả được chuyển đạt lại bằng cả hai ngôn ngữ Việt, Anh...

Đôi lúc trên sân cỏ chết lặng. Đó là lúc trên màn chiếu, hình ảnh Terry Fox đổ ngã trên đường chạy việt dã, mồ hôi đầm đìa, cái chân giả bê bết máu văng ra vệ đường, nhưng Terry Fox tay chống đất cố đứng dậy. Ông lò cò tìm chân giả buộc vào rồi chạy tiếp... Về gần đích, Terry Fox ngã xống xoài, ông cố bò tiếp tới đích rồi nằm yên bất tỉnh...

Cũng có lúc sân cỏ rộ lên tiếng cười và những tiếng thốt lên trầm trồ thán phục khi mọi người thấy Randy Pausch đang giảng **Bài giảng cuối cùng** bỗng dừng lại. Ông làm động tác thể dục tay chống đất, thậm chí có lúc chống lên chống xuống bỏ một tay. Sau đó Randy Pausch đứng dậy xoa hai tay vào nhau, vừa cười vừa nói với mọi người:

- Các bạn thấy chưa, tôi có bệnh, chứ không yếu. Tôi dám thi đua với các bạn động tác thể dục này. – tiếng cười và tiếng vỗ tay của cử tọa vang lên
- ...Tôi chỉ muốn chứng minh với các bạn: Một khi các con bài đã chia, chúng ta không thể thay đổi được nữa, nhưng rõ ràng chúng ta có thể thay đổi cách chơi bài!..³

¹ Terry Fox 1928 – 1981, Canada, vận động viên điền kinh, bị cưa một chân do bệnh ung thư xương. Ông là người sáng lập cuộc chạy việt dã mang tên là *Marathon of Hope* để quyên tiền cho việc nghiên cứu điều trị bệnh ung thư. Chỉ còn lại một chân (phải chạy điền dã với một chân giả) và với nghị lực phi thường, ông đã thực hiện xuất sắc ý tưởng này cho đến hơi thở cuối cùng. Phong trào *Marathon of Hope* ngày nay lan rộng ra nhiều nước, kể cả Việt Nam.

² Randy Pausch, giáo sư khoa máy vi tính, đại học Carnegie Mellon, 1960 – 2008. Ông bị ung thư tuyến tụy. Khi phát hiện được, bệnh đã đi vào giai đoạn cuối, thời gian còn lại cho Pausch để sống chỉ được tính bằng tháng. Với thời gian còn lại ít ỏi này, Pausch đã mang tất cả nghị lực và trí tuệ làm mọi việc có thể cống hiến cho đời và cho gia đình, nhất là cho các con mình. Trên hết, Pausch đã để lại cho đời tấm gương sống của một con người dám phấn đấu cho mơ ước của mình, kể cả trong quãng thời gian ngắn ngủi còn lại sau khi lâm trọng bệnh. Tìm xem “**Bài giảng cuối cùng**”, Randy Pausch & Jeffrey Zaslos, Nhà Xuất bản Trẻ, 10-2009.

³ Tìm xem “**Bài Giảng cuối cùng**”, sách đã dẫn và video clip “**The last Lecture**”.

Tiếng vỗ tay vang đên của cử tọa trên màn chiếu hình hòa vào tiếng vỗ tay rào rào hồi lâu của cử tọa trên sân cỏ...

Tiếng vỗ tay ngừng hẳn khi Jay Pausch xuất hiện trên màn chiếu hình, bà nói:

- Với tôi, với các con tôi, Randy vẫn luôn luôn ở bên cạnh. Tôi hy vọng các bạn Việt Nam cũng cảm thấy Randy đang đồng hành cùng các bạn!..

Sóng vỗ tay lại nổi lên.

Các video clips về hành trình của *tinhtuong.com* từ Bắc vào Nam cũng đôi ba lần bị ngắt quãng vì các tràng vỗ tay. Nhất là khi video clip chiếu đoạn giao lưu của *tinhtuong.com* tại thành phố Phan Thiết / Bình Thuận. Người ta thấy một chiếc xe lăn được đẩy ra giữa sân khấu, nhưng nhìn mãi mới thấy người. Đó là Lê Công Hùng, 42 tuổi, tổng giám đốc công ty phần mềm Vietsoft. Qua một số lần xuất hiện trên tivi, anh được dân gian khắp nơi trong cả nước tặng cho cái tên “Hùng anh hùng”, vì hiếm thấy một người khuyết tật nào có thể phấn đấu kiên cường với tật nguyên và thành đạt lớn như vậy. Song mọi người vô cùng cảm kích về tấm lòng bác ái và các hoạt động từ thiện của anh. *Hùng anh hùng* có khuôn mặt và giọng nói đúng tuổi như người bình thường, chỉ có thân thể anh bị một chứng bệnh còi xương kỳ lạ làm biến dạng hoàn toàn từ lúc anh lên 5 tuổi. Anh lọt thỏm trong cái xe lăn được chế tạo đặc biệt cho riêng mình, cánh tay ngắn ngụi khua khua cái micro lên chào mọi người, anh không cúi đầu được:

- ...Theo dõi trên mạng, tôi được *tinhtuong.com* cổ vũ mạnh mẽ. Tôi tự hỏi mình có thể liên kết hiệp hội những người khuyết tật Bông Sen Vàng do tôi lập ra với *tinhtuong.com* được không? Từ thu nhập của công ty mình, bảy năm qua tôi đã đào tạo miễn phí cho 117 em thành nhân viên kỹ thuật phần mềm... Nhưng dù sao đây cũng mới chỉ là những cố gắng riêng lẻ. Nếu liên kết lại, chúng ta chắc chắn sẽ còn làm được nhiều việc hơn thế! Tại diễn đàn này, tôi trân trọng đề nghị kết nghĩa giữa Bông Sen Vàng và *tinhtuong.com*! – tiếng vỗ tay của cử tọa trên màn chiếu dấy lên tiếng vỗ tay trên sân cỏ. - Công ty phần mềm Vietsoft xin đứng ra lập quỹ từ thiện và sẽ đi quyên tiền cho phòng ngừa và chống ung thư. Vietsoft xin góp ngay một trăm triệu đồng để khởi đầu việc lập quỹ này... .. Nhân dịp này Bông Sen Vàng xin tặng *tinhtuong.com* khẩu hiệu “Tình thương chiến thắng!”

Lê Công Hùng giơ micro lên hô to khẩu hiệu mình trao tặng. Cử tọa hưởng ứng nhiệt thành...

- “Tình thương -” – tiếng của Hùng lạnh lạnh trong loa.
- “Chiến thắng! Chiến thắng! Chiến thắng!” – tiếng hô vang của cử tọa dội lại.
- “Tình thương - ”
- “Chiến thắng! Chiến thắng! Chiến thắng!”
- “Tình thương - ”
- “Chiến thắng! Chiến thắng! Chiến thắng!”
- ...
- ...

Khán giả trên sân cỏ cũng hô theo...

Từ cánh gà bên trái sân khấu, Vi Thanh và Trung Nam chăm chú theo dõi không khí của cử tọa. Hai người xuýt xoa, vì rơi vào hết ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác.

- Rõ ràng những mặt tốt đẹp nhất của văn hóa nhạc Pop, văn hóa bóng đá đã thổi bùng nhiệt huyết của giới trẻ đất nước ta em ạ.
- Thời đại của hội nhập và internet mà anh!.. Mở cửa là đúng! Miễn là chọn được hướng đi đúng...
- Ôi, một khi mỗi người ý thức được chính mình!..
- Nhất là ý thức hành động tập thể của họ anh ạ!..
- ...
- ...

Nhưng rồi không khí nhiệt thành và sự hưởng ứng đồng loạt rất mạnh mẽ của cử tọa vượt xa mọi suy nghĩ của họ. Cả hai đều lặng đi, đứng yên. Vi Thanh gục đầu vào vai Trung Nam, nước mắt giàn giụa...

Những giọt nước mắt của hạnh phúc!...

Phan Thiết đã là đỉnh cao mới, đỉnh cao thứ ba của cuộc hành trình này... Nhưng hôm nay, tại Thành phố... ..*Ôi!.. Rất xứng đáng đêm nay là đêm chung kết!... Rất xứng đáng!..* – Trung Nam ôm hôn Vi Thanh nồng cháy...

MC của buổi *chung kết* bước tới, hai tay lôi hai người ra khỏi sự ngây ngất:

- Phần chính thức bắt đầu được rồi!
- Nhất trí! – Trung Nam đáp lại. Trong khi đó Vi Thanh lấy tay gỡ lại đầu tóc một chút. Nhưng cả hai vẫn đứng yên tại chỗ.
- ...

MC quay ra ngay lập tức.

...

...

Sau phần mở đầu của MC, đến tiết mục xuất hiện của Vi Thanh với tư cách là người sáng lập *tinhtuong.com*.

Trang phục giản dị theo kiểu thể thao, không *make up*, micro trong tay, Vi Thanh bước những bước dài ra sân khấu, nhanh nhẹn, mắt hãy còn đỏ hoe, nhưng trên khuôn mặt không thể có nụ cười nào tươi hơn, rạng rỡ hơn!..

...Dậy mà đi, dậy mà đi
Ai chiến thắng không hề chiến bại
Ai nên khôn không khôn một lần
Dậy mà đi, dậy mà đi
Dậy mà đi hỡi đồng bào ơi...

Dậy mà đi hỡi đồng bào ơi!..

Chỉ cần thấy Vi Thanh xuất hiện, sấm vỗ tay đã vang lên rồi. Từng hồi. Từng hồi... giữa muôn vàn tiếng hò reo...

Đèn, nhạc, giọng hát của Vi Thanh, tình yêu, tình thương, khát khao được gửi gắm, được cống hiến, khát khao được cho được nhận, ước mong tìm được đến nhau, sự hòa đồng của mọi trái tim.., và biết bao điều cao quý khác nữa...

Làn sóng hàng nghìn cánh tay nhấp nhô theo nhịp hát của Vi Thanh.

Làn sóng hàng nghìn cánh tay khoác vai nhau lúc cao lúc thấp theo cánh tay điều khiển của Vi Thanh...

Tất cả quyện vào nhau làm nên không khí tung bừng và thắm đậm sự gắn kết giữa người với người... Bầu trời trên sân cỏ lúc này bừng sáng hẳn lên ánh sáng chan hòa tình người.

Dậy mà đi, dậy mà đi
 Dậy mà đi hỡi đồng bào ơi...
 Dậy mà đi hỡi đồng bào ơi!..

Có lúc Vi Thanh đổi “tông”, đưa giọng hát lên cao vút, réo rắt. Lúc xuống trầm rất thấp, như muốn làm vỡ con tim. Có lúc Vi Thanh chuyển làn, hát cao hơn hẳn một bát độ, đưa tâm hồn của sự hoà đồng vút lên cao... Người người như đang được giọng hát quyện lại với nhau thành một khối. Lúc Vi Thanh như đang tha thiết nói với mọi người, chia sẻ tâm tình với từng người, kêu gọi, thôi thúc...

Trời đất trên sân cỏ chuyển động mạnh khi Vi Thanh làm hiệu tất cả cùng đồng ca. Nhiều người vừa hát vừa nắm cả hai tay lại làm nhịp. Có người phanh áo như muốn xé toang lồng ngực để hát. Có nhóm vừa khoác vai nhau hát, vừa giậm chân theo nhịp như đang bước theo tiếng gọi thiêng liêng của tâm hồn mình...

- Xin cảm ơn. Xin chân thành cảm ơn... – Vi Thanh kết thúc phần đồng ca bài ***Dậy mà đi***.

Trong giây lát sân cỏ bỗng trở nên im phắc, thi thoảng mới có một vài tiếng lạo xạo điện phát ra từ dàn loa.

Vi Thanh dừng một lúc rồi cúi rạp chào mọi người. Cử tọa đáp lại bằng một đợt vỗ tay kéo dài.

- Vi Thanh xin kính chào tất cả các quý vị và các anh các chị. Sự tham gia của các quý vị và các bạn tại buổi *Chung kết* hôm nay là phần thưởng cao quý nhất của cuộc đời này dành cho Vi Thanh. ...Không thể có lời nào xứng đáng nói lên lòng biết ơn của Vi Thanh... .. Có đến hàng ngàn lần... Vâng, xin thưa là hàng ngàn lần... .. Chắc chắn là đã hàng ngàn lần Vi Thanh đứng trước các khán giả của mình... Nhưng hôm nay là lần đầu tiên trong đời... Lần đầu tiên trong đời Vi Thanh được khóc những giọt nước mắt của hạnh phúc... Vâng... Vi Thanh đã được khóc như thế trước khi ra chào khán giả tại đây trong buổi *Chung kết* tối nay... Vi Thanh biết mọi thách thức mình phải đối mặt, song không một giây phút nào Vi Thanh mất hy vọng... Dù chỉ còn một hơi thở, Vi Thanh hứa cũng sẽ giữ đến cùng niềm hy vọng này, sẽ cố xứng đáng đến cùng với cái tên “*cô gái hát rong của tình thương*” các bạn đã dành cho... ..Trước khi chuyển sang phần giao lưu 1 trong chương trình, xin

cho phép Vi Thanh được chia sẻ niềm hy vọng với toàn thể quý vị và các bạn bằng *Bài Ca Hy Vọng*...

Vi Thanh lùi vài bước về giữa sân khấu, cúi chào một lần nữa, rồi bước lên. Chờ cho tiếng vỗ tay dứt, Vi Thanh cất cao giọng.

Từng đôi chim bay đi tiếng ca rộn ràng
 Cánh chim xao xuyên gió mùa xuân
 Gửi lời chim yêu thương tới Miền Nam quê hương
 Nhấn rằng ta ngày đêm mong nhớ
 Ước mơ , những mùa xuân bóng dáng , tương lai
 Đường ta đi lên xây đời trong hoa thơm có mùa xuân nào đẹp bằng

Về tương lai , ngày quê hương
 Màu xanh áo mới chứa chan niềm tin
 Đường ta đi lên xây đắp về tương lai
 Đàn chim bay cùng ta cất cánh
 Kìa ánh sáng chân trời mới đang bừng chiếu
 Bốn phương gió , mưa , buồn thương và mây mù xé tan ...

...
 ...

Thật khó mà nói đây là tiếng hát từ trái tim Vi Thanh hay là tiếng cuộc đời vẫy gọi. ...Là dòng suối tươi mát giữa sa mạc cuộc đời, hay là mọi đồ vỡ trong đời đang cô đọng lại thành lời tha thiết... Dịu xoa, nhắc nhở, thôi thúc... Hãy đứng dậy... Đứng dậy!.. Tất cả là tình thương, là niềm tin... Không còn phân biệt nữa giữa người hát và người nghe hát... Chỉ còn lời ca lay động không trung, sự trào dâng niềm khát khao yêu thương và mong mọi được yêu thương...

Vi Thanh chào đáp lễ mãi, nhưng cuối cùng phải hát lại một lần nữa rồi mới được bước hẳn vào hậu trường để nhường sân khấu cho phần giao lưu I.

...
 ...

Trong vòng mười lăm phút, tiến sỹ bác sỹ khoa u bướu của đoàn *tinhtuong.com* thuyết trình ngắn gọn bằng các hình ảnh qua power point. Nội dung chính là giải thích những điều căn bản nhất về ung thư, cách phòng chống, thái độ bệnh nhân nên lựa chọn khi phải đối mặt với bệnh. Sau đó ông giới thiệu thêm mười phút nữa về hoạt động của *tinhtuong.com* với tính cách là người vận động phong trào, hoạt động tương trợ, hoạt động tư vấn. Ông kết thúc phần thuyết

trình bằng lời kêu gọi mọi người tham gia vào hoạt động của *tinhtuong.com*, sau đó dành thời giờ cho *câu hỏi - trả lời*.

Hàng loạt cánh tay giơ lên, nhưng chỉ năm cánh tay được lựa chọn một cách ngẫu nhiên. MC của đoàn được kinh nghiệm các buổi giao lưu trước *rèn luyện* nên điều khiển phần này rất hiệu quả.

Trong 5 người được mời nêu câu hỏi, có 3 người tập trung hỏi thêm về mối liên quan giữa các nguyên nhân chính của ung thư là di truyền (gen), môi trường, tình trạng dinh dưỡng và phong cách sống. Hai người còn lại rất tâm đắc về các khả năng phong phú cho phòng chống bệnh, họ hỏi sâu thêm về tầm quan trọng của rèn luyện thể trạng và tâm trạng khi phải đối mặt với bệnh...

Tiếp theo là phần đồng ca của ban nhạc Pop *Trăng non* của Đại học Tổng Hợp. Đây là đơn vị có đội hình rầm rộ nhất khi tiến vào sân cỏ với bài hát *Dậy mà đi* trước giờ khai mạc. Toàn là nghiệp dư, nhưng cả phần hát và phần nhạc có tính chuyên nghiệp cao đến ngạc nhiên, nhất là các người biểu diễn đều trẻ, tự nhiên, sôi nổi.

I have a dream, a song to sing
 To help me cope with anything
 If you see the wonder of a fairy tale
 You can take the future even if you fail
 I believe in angels
 Something good in everything I see
 I believe in angels
 When I know the time is right for me
 I'll cross the stream - I have a dream
 ...
 ...

Trong tiếng vỗ tay theo nhịp của tất cả mọi người tham dự, rất nhiều người hát theo, có chỗ hát thành bè...

Đến bài *Happy New Year* không khí còn nhộn nhịp, trẻ trung hơn. Trong ánh đèn pha chiếu đi chiếu lại xuống cử tọa chỉ thấy ngời lên những nụ cười. Phần thì bài hát quá quen thuộc, phần thì không khí chào đón năm mới đã bắt đầu, lại thêm lời dịch tiếng Việt trên hai màn chiếu càng làm cho mọi người muốn quyện lại với nhau thành một khối, nhiều người nắm tay nhau cùng hát theo...

No more champagne
 And the fireworks are through
 Here we are, me and you
 Feeling lost and feeling blue
 It's the end of the party
 And the morning seems so grey
 So unlike yesterday
 Now's the time for us to say...
 Happy new year
 Happy new year
 May we all have a vision now and then
 Of a world where every neighbour is a friend
 Happy new year
 Happy new year
 May we all have our hopes, our will to try
 If we don't we might as well lay down and die
 You and I

...
 ...

Ngồi cùng nhau sau cánh gà trên sân khấu nhìn ra cử tọa, Trung Nam nắm chặt tay Vi Thanh, không sao cầm lòng được. Mắt chăm chăm vào sân cỏ, chốc chốc Trung Nam lại thốt lên với Vi Thanh:

- ...*Ôi đất nước ta!.. Có đáng phải nghèo hèn mãi không?*
- *Làm gì giữ lấy khí thế này cho đất nước?..*
- *Ôi các bạn đã làm nên một sự kiện... Phải gọi đây là một sự kiện...*
- ...

Phần giao lưu II.

Một sự ngẫu nhiên thích thú: Bốn nhân vật tham gia đàm thoại trước cử tọa trên sân cỏ đều là nữ: nghệ sỹ Vi Thanh, nhà kinh tế Phạm Chi Lan, doanh nhân Tạ Thị Ngọc Thảo và nhà văn Bích Ngân. Chủ đề là ***Đổi mặt với định mệnh***. Không MC, không chủ tịch hay người điều hành đàm thoại.

Trước các đối thoại của mình trên sân khấu và trước cử tọa trên sân cỏ, Vi Thanh thuật lại cảm nghĩ của mình khi nhận được chẩn đoán cuối cùng của bệnh viện, dự định về những công việc sẽ hoàn thành...

Nhà kinh tế Phạm Chi Lan nêu câu hỏi đầu tiên:

- Chị Vi Thanh ạ, điều gì làm chị sợ hãi nhất khi phải chấp nhận chẩn đoán cuối cùng của các bác sỹ?
- Thưa các chị, xin thú thật, ngay sau khi được báo về kết quả cuối cùng của chẩn đoán, Vi Thanh cố gạn hỏi thêm mấy câu – với tâm trạng tuyệt vọng... Lúc ấy Vi Thanh nằm bất động, nhưng trong đầu thì cứ như là

đang vung tay vung chân, gào thét... Trong thâm tâm Vi Thanh biết là mình đang giãy giụa như người chết đuối, cổ khua khoắc đến cùng trong nước... Ngay trong lúc ấy trong Vi Thanh vẫn leo lét một hy vọng, nhiều khi rất mãnh liệt, có thể nói là rất ngoan cố nữa... Vi Thanh gạn hỏi mãi chính mình, xem có còn gì để bầu vùi được không... Vi Thanh bắt đầu hỏi thầy thuốc... Có lẽ phải đến bảy tám câu hỏi... Mặc dù lúc ấy Vi Thanh vẫn đủ tỉnh táo để hiểu đây là những câu hỏi vô vọng... Vi Thanh nhất mực yêu cầu bác sỹ không được nói dối... Khi bác sỹ nói với Vy Thanh: *“Tất cả chỉ còn là vấn đề bao nhiêu tuần, bao nhiêu tháng nữa... Nói thế chị hiểu chứ ạ?...”*... ..Vâng, nghe xong câu này, ngay lập tức Vi Thanh hẫng đi trong giây lát, nằm trên giường bệnh mà cứ nghĩ là mình rơi thỏm đi đâu đấy... – có thể đây là cảm giác choáng, không biết là bao nhiêu lâu, một vài giây hay một vài phút!.. Sau đó Vi Thanh thấy chân tay mình bủn rủn., toàn thân như đang tan ra... Vi Thanh nhớ rất rõ cảm giác này... .. Cái hẫng ấy, cái cảm giác rơi thỏm ấy, rồi đến cái cảm giác mình đang tan ra ấy không sao tả được các chị ạ... Có thể cái lúc vô tri vô giác trong giây lát ấy là đỉnh cao tốt độ của sợ hãi, bất chấp mọi sự chuẩn bị trước đó của Vi Thanh các chị ạ... ..

- Sau cái giây phút bị hẫng đi như thế, chị còn thấy sợ nữa không ạ? – Bích Ngân nắm lấy tay Vi Thanh trong khi hỏi.
- Chị Bích Ngân ơi, lúc nào cũng thấy sợ, nghĩ đến nỗi buồn là sợ chị ạ... Lúc ấy Vi Thanh rất sợ khóc. Nhất là khóc trước mặt mọi người... nhiều lúc cần răng lại để không khóc các chị ạ... Ngay tức khắc Vi Thanh tự nhủ mình không bao giờ được khóc vì buồn... Không bao giờ!.. Vì chỉ cần rơi một giọt nước mắt thôi về số phận, mọi nghị lực đối mặt với bệnh tật, mọi dự định công việc phải làm có lẽ sẽ tiêu tan hết... Vi Thanh hít vào thật sâu, gồng mình lên, nghiêng răng nghiêng lợi, nhắc nhủ mình không bao giờ được buồn... Chấp nhận tất cả, nhưng không được buồn... .. Ôi, làm sao nói được tâm trạng Vi Thanh khi phải chuẩn bị cho mình mọi thứ để bước vào cuộc hành trình đang từng ngày, từng giờ dẫn mình tới sự chia tay cuối cùng với cuộc đời này... Lần cuối cùng, với tất cả!.. – Vi Thanh nói nhưng mắt gần như nhắm lại xa xăm, không nhìn ai cả -Các chị biết không, vào bệnh viện được một tuần, ngay khi các bác sỹ đổi cách cho Vi Thanh uống thuốc và chuyền thuốc, Vi Thanh hiểu ngay mình đang ở thời kỳ cao điểm của phương thức hóa trị (chemotherapy). Các bác sỹ rất ngạc nhiên vì thấy Vi Thanh lúc ấy rất bình tĩnh. Thực ra cả tuần trước đó Vi Thanh đã lên mạng tìm hiểu căn bệnh mình đang chiến đấu chống lại nó., với biết bao nhiêu hy vọng vô căn cứ... Nghe xong, cuối cùng Vi Thanh nói với thầy thuốc, hình như

không một chút run rẩy: Điều trị thế nào cũng chấp thuận, sẵn sàng dành cho các thầy thuốc sự tuân thủ tuyệt đối, nhưng bằng mọi giá xin các thầy thuốc giữ lại cho Vi Thanh mái tóc... Bác sỹ trưởng khoa cả hai tay nâng tay Vi Thanh lên, nhẹ nhàng: “*Vâng. Nguyên vọng của chị đối với chúng tôi là mệnh lệnh!*” ... Ngay lập tức, Vi Thanh hiểu lời nói ôn tồn và cử chỉ ân cần ấy mách bảo: Định mệnh đã an bài rồi... Song cũng ngay từ khi nghe câu nói đó, tự nhiên trong Vi Thanh nổi dậy một ý chí chống kháng quyết liệt... Chính từ giây phút lạ lùng này, Vi Thanh bắt đầu thôi không nghĩ đến bệnh của mình nữa, mà chỉ nghĩ, nói cho đúng hơn là chỉ tính toán, mình sẽ làm gì là tốt nhất với thời gian còn lại của mình... Có lẽ nhờ vậy cái sợ biến đi đâu mất... Vâng, có thể nói, từ giây phút ấy trở đi, kẻ thù của Vi Thanh không còn là bệnh tật nữa, mà là tính keo kiệt của thời gian! Các chị ạ, cả tuần lễ trước cái ngày *lĩnh án* đó, Vi Thanh còn cho phép mình có lúc nghỉ ngơi, vui đùa với những ánh nắng lọt vào phòng bệnh, lúc thưởng thức âm nhạc, hoặc chạy nhảy ngoài vườn khi đến giờ đi dạo... Còn từ cái hôm *lĩnh án* trở đi... trong đầu Vi Thanh chỉ nóng bỏng các tính toán, các phương án, những việc dự định làm... Cái đầu và hai tay hầu như ngày đêm đào bới trên internet... Thậm chí đôi lúc quên hẳn là mình có bệnh...

- Chị Vi Thanh ạ, xin chị cho biết điều gì thôi thúc chị đến mức khiến chị quên là mình có bệnh và chuyển sự quan tâm của mình sang một hướng khác? – chị Phạm Chi Lan hỏi.
- Chuyện buồn cười lắm các chị ạ. Vi Thanh xin thừa thế này: Người đầu tiên đến với Vi Thanh ngay sau khi định mệnh đã phán quyết, không phải là anh Trung Nam đâu...

Trên sân cỏ lao xao vọng lên:

- Ô hay, Vi Thanh còn có một ý trung nhân khác?
- Có xảy ra chiến tranh tay đôi tay ba không?
- Ai đó?
- Bật mí đi Vi Thanh...

...

Tiếng cười rộn rã giữa bốn người trên sân khấu và trong cử tọa dưới sân cỏ. Thêm nhiều câu hỏi vui nữa vọng lên...

- ...

- ...

- Các chị ạ, mọi người thân yêu của Vi Thanh lúc ấy đều đang ở xa. Vi Thanh cũng chưa kịp tử nhủ mình điều gì... Nhưng lúc ấy xa xa đâu đó có tiếng ai vọng lại... Đó chính là Randy Pausch. Mấy hôm trước đó Vi Thanh đã xem đi xem lại video clip về Randy Pausch: “...*Bức tường chắn ngang đường đời của bạn đã được đặt ra... Hoặc là bạn tìm cách trèo qua nó, hoặc bạn đành chịu chết dưới chân nó, chẳng có sự lựa chọn nào khác đâu...*”Ba tuần lễ còn lại ở bệnh viện cho việc hoàn tất đợt hóa chất trị liệu cuối cùng, là ba tuần lễ Vi Thanh làm việc cật lực. Không còn nữa những khoảnh khắc vui đùa với bóng nắng nhảy múa trong phòng. Không còn nữa những lúc tung tăng ngoài vườn đầy hoa lá. Thậm chí không có cả những giây phút tung tăng trong đầu... Nhưng Vi Thanh không bỏ một buổi tập thể dục nào. Vi Thanh không thiền nữa, nhưng mỗi ngày vẫn đi đủ 24 đường quyền dưỡng tâm... Mọi việc trong cuộc sống hàng ngày vẫn theo đúng trình tự, và chính xác như một chiếc đồng hồ... Nhiều lúc Vi Thanh nôn nao choáng váng vì thuốc... Nhưng cứ khi bác sỹ và y tá rời khỏi phòng, Vy Thanh lại với lấy cái laptop của mình... Có lúc mệt quá ngủ thiếp đi, tay ôm cái laptop trên ngực... Buổi *chung kết* hôm nay bắt đầu hình thành từ những ngày đêm đầu óc nóng ran như thế.., để thu xếp mọi chuyện...
- Chị Vi Thanh ạ, chị có thể kể cho chúng tôi và cho toàn thể cử tọa ở đây nghe vì sao chị lại lựa chọn con đường *tinhtuong.com* được không ạ? – doanh nhân Tạ Thị Ngọc Thảo hỏi.
- Vâng. Các chị ạ, trước hết... có lẽ có thể nói sự lựa chọn này của Vi Thanh là trời cho! Có lẽ đúng như vậy thật ạ... ..Từ tám bé, Vi Thanh đã được mọi người yêu và Vi Thanh cũng rất yêu mọi người. Tự nhiên nó như vậy... Khi trở thành *cô gái hát rong*., Vi Thanh càng cảm nhận được điều này như hơi thở hàng ngày của mình. Những ngày quyết liệt nằm ở Singapore, ngoài sự thôi thúc của Randy Pausch, trong tâm trí Vi Thanh còn có sự thôi thúc của những ánh mắt, những nụ cười không bao giờ xa đời Vi Thanh trên đường đời này... ..Chắc chắn Vi Thanh sẽ mãi mãi mang theo những ánh mắt ấy, những nụ cười ấy cùng với mình về thế giới bên kia... Vi Thanh không mảy may nghi ngờ điều này... Đây là những ánh mắt và nụ cười của các em nhỏ, các bệnh nhân mọi lứa tuổi tại các trại phong ở Sóc Sơn, Quỳnh Lập, Văn Môn... Vi Thanh đã nhiều lần về hát tại các trại này, với mong muốn đem lại cho mọi người tại đây giây phút lạc quan, yêu đời. Vi Thanh đã tới hát tại các trại giam các phạm nhân trọng tội, các trại phục hồi nhân phẩm ở khắp ba miền Bắc Trung Nam... Trong thâm tâm Vi Thanh mong rằng những khán giả của những hoàn cảnh đặc biệt này có thể cảm nhận được là họ không bị

ruộng bỏ, họ vẫn được chăm sóc... Cánh cửa dẫn tới con đường của cuộc sống hoàn lương vẫn luôn rộng mở đối với họ... Vi Thanh đã đi hát như thế nhiều lần trên các vùng miền núi xa lắc xa lơ, vận động cho nếp sống văn minh và sinh đẻ có kế hoạch. Trong ba bốn năm gần đây, hầu như Tết năm nào Vi Thanh cũng ra ăn Tết cùng với các chiến sỹ Trường Sa... Có thể nói ở đâu Vi Thanh cũng nhận được thương yêu vô bờ bến... Gọi đây là phần thưởng, là vốn liếng quý nhất của cuộc đời dành cho Vi Thanh chắc không sai... ..Bây giờ đối mặt với bức tường định mệnh, Vi Thanh chỉ có một sự lựa chọn duy nhất: Phải trèo qua nó, đúng như Randy Pausch thách thức!.. ..Cuối cùng Vi Thanh thấy thời gian còn lại của mình ít hay nhiều cũng không quan trọng nữa, vì nó cũng được ấn định rồi... Tất cả chỉ còn lại câu hỏi: Dùng nó như thế nào?.. Vi Thanh thấy, việc Terry Fox làm được, việc Randy Pausch làm được, không lý gì Vi Thanh không làm được! Cái vốn quý nhất, cũng là sức mạnh lớn nhất cuộc đời dành cho Vi Thanh là tình thương bao la... Đây là sức mạnh vô địch cuộc đời tặng cho Vi Thanh...

- Càng nghe chị nói, Bích Ngân càng cảm phục chị, chị Vi Thanh ạ. Ôi, một khi yêu thương đã trở thành hơi thở hàng ngày của chị!.. Bích Ngân có thể hình dung được đây chính là cuộc sống, là sức sống, là ý nghĩa cuộc sống của chị. Xin chị cho biết điều gì là đẹp nhất, đáng mong ước nhất trong cuộc đời đối với chị?
- Vâng, đúng là yêu thương đã trở thành hơi thở hàng ngày của tôi, là sự tồn tại của chính tôi các chị ạ. Nhiều lúc tôi hát mà không nghĩ là mình hát, mà nghĩ rằng mình đang giải bày, đang chia sẻ, đang được chia sẻ... Nhiều lúc tôi cảm nhận được sự rung động của người nghe nhiều hơn là ý thức được mình đang hát... Hình như trong tôi niềm khát khao được giải bày, được chia sẻ không bao giờ cạn... Cả những lúc tôi chạy bộ một mình trên đường trong giờ tập thể dục cũng vậy các chị ạ, tôi luôn luôn trò chuyện với ai đó, với những nỗi niềm nào đó trong tâm trí mình... – Vi Thanh ngồi ngay hẳn người lên, nhấp một ngụm nước, dừng lại một lúc rồi mới nói tiếp: - ...Có một hình ảnh sống đi sống lại trong tôi không biết bao nhiêu lần, nhất là những ngày gần đây... Các chị ạ, tôi đã nói chuyện với hình ảnh đó không biết bao nhiêu lần... Ngay tại giờ phút này, đang ngồi nói chuyện với các chị ngay tại đây cũng thế.., và chắc sẽ mãi mãi như thế... Đó là các em bị tật nguyền về mắt tại trường khiếm thị Nguyễn Đình Chiểu các chị ạ... Chuyện lâu rồi, các em ấy mời tôi đến dạy hát... ..Các chị ạ, ánh sáng tự nhiên không bao giờ đến với các em đó nữa... Mãi mãi không bao giờ nữa... Nhưng khi các em học xong bài hát, và khi các em cùng tôi đồng ca... Đó là bài *Mùa xuân đầu tiên..*,

của cô nhạc sỹ Văn Cao ...Ôi nét mặt hân hoan khi ấy của các em.., nụ cười khi ấy của các em sẽ mãi mãi không bao giờ tắt trong tâm trí tôi các chị ạ. ...Có thể nói niềm hân hoan đó, nụ cười đó chính là ánh sáng tâm hồn của mỗi em... Thật không gì hạnh phúc hơn khi chính tâm hồn mình cảm nhận được ánh sáng bên trong đó của mỗi trái tim các chị ạ!.. Được sống trong ánh sáng đó, được ánh sáng đó sưởi ấm lòng mình trên đường đời mình đang đi... Ôi ai biết được những con mắt nhìn đời bằng tâm hồn đang hát ấy đang khát khao điều gì?!....Các chị ạ, trong những ngày ở bệnh viện, vật lộn với bệnh tật... Trong những lúc chống trả sự hành hạ của thuốc men... Cả trong những lúc đầu óc tôi rối bời vì biết bao nhiêu thách đố phải lựa chọn, phải quyết định..., tâm hồn ấy..., và cả ánh sáng từ mỗi trái tim ấy giữ cho tôi khỏi ngã lòng... .. Vâng, nhất là trong những lúc tôi nghĩ đến anh Trung Nam, trong những lúc ruột gan tôi thắt lại..., Tôi biết Anh Trung Nam sẽ phải cùng tôi đối mặt với tất cả, phải cùng tôi chịu đựng định mệnh tôi mang vác... Trong những lúc như thế, tâm hồn ấy, ánh sáng ấy đã xoa dịu nỗi xót xa trong lòng tôi... ..Tôi không tội nghiệp cho anh Trung Nam, nhưng xót thương cho cả hai chúng tôi... Ôi biết bao nhiêu dự kiến tốt đẹp của hai chúng tôi... từ nay sẽ vĩnh viễn ở phía trước!.. Phía trước mãi mãi... - Vi Thanh nhấp ngụm nước rồi ngả người ra phía sau, như để lấy sức: - ... Các chị ạ, thiên bẩm như mọi phụ nữ khác, tôi khát khao làm mẹ lắm. Mấy năm nay anh Trung Nam và tôi đã bàn đi bàn lại với nhau, nếu là con gái đầu lòng sẽ đặt tên là Tâm Thanh, nếu là con trai sẽ đặt tên Trung Hiếu... Nhưng bây giờ mọi ước mơ vĩnh viễn là phía trước! Hoàn toàn vĩnh viễn phía trước!.. Vâng, tôi đã trải qua nhiều giây phút sụp đổ, tưởng chừng không sao gượng dậy được!.. Tôi không che giấu điều này.Trong những giây phút ấy, cái hố đen của định mệnh đã nuốt chửng tôi. Thế rồi cũng trong những giây phút ấy, chính cái ánh sáng của tâm hồn ấy đã đưa tôi ra khỏi bóng tối. Lời ca của các em khiếm thị vang lên trong tâm trí tôi, nụ cười của các em an ủi tôi... Tất cả đã dìu dắt tôi, nâng đỡ tôi đứng dậy... Đôi lần tôi tìm cách an ủi anh Trung Nam, nhưng chưa kịp nói, anh đã lấy ngón tay chặn môi tôi – trong con mắt anh là cái nhìn đăm đăm, sâu thẳm, và hình như cả lời van xin tôi đừng nói!.. – Vi Thanh lại dùng lại uống nước, tay vuốt ngực.. : - ...Thế nhưng có một lần... Vâng duy nhất có một lần các chị ạ... Lúc ấy hai chúng tôi đang sắp xếp lại quần áo và đồ dùng trong phòng cho gọn ghẽ để ra sân bay về nước, bỗng dung anh Trung Nam đột ngột nói giữa nhà, gần như bất thình. Giọng nói của anh lạch lạch thế nào ấy. Anh nói một mình, chẳng ăn nhập đâu vào đâu cả: “...Chúng ta không có thời giờ cho đau buồn em ạ! Ôi Vi Thanh!..

Anh yêu em vô cùng...” ...Trời đất ơi, câu nói cứ như tự đâu đâu rơi xuống ấy!.. Đứng giữa trời mà nói các chị ạ!.. Ôi... Trung Nam yêu quý của tôi!.. Lúc ấy tôi định chạy lại ôm chầm lấy anh, song tôi chết khựng. Chân tay tôi cứng đơ, người tôi như bị chôn chặt xuống đất... Các chị ạ... Nhưng trong lòng, ...trong lòng tôi hiểu được tất cả... Ngực tôi lúc ấy như muốn vỡ, tim tôi như ứa máu...Chị Bích Ngân ạ, chị hỏi tôi điều gì đẹp nhất, điều gì đáng mong ước nhất trong cuộc đời ư? ...Chị Bích Ngân ạ, đó là tôi yêu, và tôi nhận được tình yêu đẹp nhất trên đời này!..

Tiếng vỗ tay của cử tọa rào rào, lắng xuống rồi lại rào rào, lắng xuống rồi lại rào... Cả ba người giao lưu cùng giang tay ôm lấy Vi Thanh...

Chờ cho tiếng vỗ tay dứt, chị Phạm Chi Lan đứng lên hướng về phía cử tọa. Như đã bàn với nhau trước, chị là người nói lời kết đầu tiên:

- Xin cảm ơn chị Vi Thanh! Vô cùng cảm ơn chị Vi Thanh!.. Chị đã cho chúng tôi một tấm gương lớn, một ý chí sắt đá! Vâng, mỗi con người riêng lẻ chúng ta không thể làm nên lịch sử. Nhưng nếu mỗi người chúng ta cùng nhau góp phần nhỏ bé của mình cho cùng một chí hướng, tạo ra được những kết quả dù vô cùng nhỏ nhất chung cho một mục đích!.. Chính điều này đang dậy chúng ta góp gió thành bão chị ạ. Nhất định một ngày nào đó chúng ta sẽ làm nên thành công lớn, như *tinhtuong.com* hôm nay đã mang lại cho chúng ta minh chứng đầu tiên! Tôi cầu mong tất cả chúng ta hãy nắm tay nhau, bền gan vững chí cùng đồng hành với *tinhtuong.com*!

Tiếng vỗ tay hoan hô của tọa vang lên hào hùng.

- Thừa chị Vi Thanh, thừa tất cả các quý vị và các bạn, chị Vi Thanh hôm nay đã mang lại cho chúng ta niềm tin mãnh liệt vào yêu thương... – doanh nhân Tạ Thị Ngọc Thảo chậm rãi. - ...Chị Vi Thanh đã chứng minh yêu thương chẳng có gì uy hiếp được. Yêu thương đã làm nên con người chị Vi Thanh. Không thể nói khác được! Các bạn ạ, bản thân tôi là Phật tử, tôi tin vào lời Phật dậy “đời người chỉ dài bằng một hơi thở”. Theo tôi, đó chính là lời nhắc nhở chúng ta phải biết trân trọng cuộc sống của mình và cố gắng sao cho sống có ý nghĩa. Chị Vi Thanh cho chúng ta tấm gương sáng, dù trong hoàn cảnh khắc nghiệt như thế nào, vẫn có thể sống có ý nghĩa và làm đẹp cho đời. Yêu thương của chị Vi Thanh đã kết nối vòng tay của tất cả chúng ta hôm nay. Cho dù hôm nay chúng ta chưa

thể chiến thắng ác bệnh ung thư, nhưng chúng ta đang dám đối mặt với nó. Xiết tay nhau, chúng ta sẽ có thể đẩy lùi nó! Cảm ơn chị Vi Thanh nhiều lắm! Tôi thực sự khát khao nếu cuộc đời này chỉ có yêu thương!..

Tiếng vỗ tay quện trong tiếng reo hò hoan hô những lời nói từ trái tim. Đến lượt nữ văn sỹ Trịnh Bích Ngân tâm sự:

-Được sống trong buổi giao lưu với chị Vi Thanh hôm nay, lại trong không khí tràn đầy yêu thương của *Chung kết*, tôi cảm thấy trên sa mạc của đường đời mình đang đi, đến đây, trong buổi *Chung kết* này, bỗng dưng gặp được dòng suối trong mát!.. ... Các anh các chị ạ... .. Ai hiểu được nỗi đau của người cầm bút trước cảnh nhiều nhưng của đời sống đất nước hôm nay!.. Ai? Ai? Ai hiểu được?.. – nhà văn Bích Ngân mãi không nói được vì nghẹn ngào: -Các anh các chị ạ, ngôn ngữ của chúng ta đã đặt cho mọi nhiều nhưng tha hóa này cái tên chung là **tiêu cực**... Song trong cuộc sống của đất nước hôm nay, cũng là cuộc sống của chính chúng ta, cái cụm từ hai chữ **tiêu cực** này không còn đủ sức mang vác trên vai nó biết bao nhiêu hiện tượng tham nhũng, suy đồi đang ngày đêm diễn ra trong xã hội nước ta, dày vò mỗi chúng ta... Đã bao lần tôi cảm thấy mình hèn quá, yếu đuối quá... Tôi cảm thấy cả dân tộc ta bị làm nhục... .. – trời đất trên sân cỏ bỗng dưng im phắc từ lúc nào không biết, chỉ còn lại tiếng của Bích Ngân da diết trong không trung... – Vâng, nhiều lúc tôi đã thất vọng, vô cùng thất vọng, đến mức đầu hàng các anh các chị ạ... Đã nhiều lần tôi giơ cao cả hai tay xin hàng trong thâm tâm mình... trước cuộc sống như nhóp đến nghẹt thở, không còn thấy nơi nào để chạy trốn... Có lúc tôi như phát điên, muốn vùng chạy ra đường, muốn kêu tướng lên giữa thanh thiên bạch nhật: ...*Các ông các bà ơi! Đồng bào ơi!*.. *Dân tộc ta thế hệ này qua thế hệ khác đã đổ ra bao nhiêu xương máu có phải là để đổi lấy cuộc sống như hôm nay không?!*.. Nghĩ cháy bỏng trong đầu thế thôi, nhưng tôi không dám làm gì cả các anh các chị ạ. Tôi thu mình lại... Tôi hoàn toàn đơn độc – giữa biết bao nhiêu người cũng sợ hãi và hoàn toàn đơn độc như tôi..!Các anh các chị ạ, con tôi học dở lắm, cháu rất mãi chơi... Nhưng cô giáo dạy con tôi hai ba lượt đến tận nhà, hỏi đi hỏi lại tôi có cần cho cháu học thêm và nâng điểm không, đừng để cháu lưu ban, tội nghiệp..! ...Tôi ngần ngại, cô giáo thúc giục: Cả nước làm như vậy, sao chị lại đại thế! Thế có chết tôi không chứ!.. Các anh các chị ạ, cuối cùng thì tôi cũng đành phải đồng lõa với cô giáo, đành chịu để cho cái sợ sai khiến mình. Thế là tự mình tôi cũng lỗi chính con mình can dự vào sự trí trá, mà nó

đã làm gì nên tội!.. Nghĩa là cuối cùng tôi cũng đầu hàng. Tôi biện bạch cho mình: ...*Phải rồi, vì cả nước làm thế, để riêng con mình bị lưu ban tội nghiệp lắm!*.. ...Các anh các chị ạ, chuyện xảy ra năm học trước, thế mà đến hôm nay tôi vẫn tiếp tục bị lương tâm cắn rứt: Tự tôi đã tiếp tay cho cái xấu gây ra một vết hằn trí trá trong tâm hồn non trẻ của chính con mình! Biết là thế mà đành cam chịu đồng lõa các anh các chị ạ! Tôi chưa biết sẽ phải gột rửa cho con mình tì vết này như thế nào... Phải chăng vì thế hàng ngày cái giả dối, cả bao nhiêu cái ác nữa, cứ thế trở thành cái đương nhiên, cái ngang nhiên..., đến mức xã hội nước ta ngày nay hình như không còn sức đề kháng nữa. Hình như không còn một cái tốt nào có thể nguyên vẹn! Có phải như thế không hả trời đất!.. ... Bên cơ quan chồng tôi cũng thế: Thủ trưởng cơ quan của chồng tôi loanh quanh thế nào có được một lúc hai bằng đại học mà chẳng thấy ông ấy cấp sách đến trường lấy một ngày. It lâu sau đó lại được phong giáo sư nữa!.. Đòi tặng cho ông cái tên *Mr Giáo-sư-lớp-4*. Nhưng trên danh thiếp và trong danh sách của nhà nước, kể cả trong phái đoàn của Chính phủ khi đi nước ngoài, *Mr Giáo-sư-lớp-4* đàng đàng chính chính là Giáo sư, Tổng biên tập, Chủ tịch Hội đồng khoa học Khoa báo chí... Càng xiết báo chí vào lễ phải, uy thế *Mr Giáo-sư-lớp-4* càng lên cao. Đã có lúc ông ta vặc thẳng với chồng tôi: ...*Lúc nào cũng dân chủ dân chiếc! Dân chủ là cái quái gì? Dân nào? Chủ nào? Dân là ai? Chủ là ai? Toàn chuyện vớ vẩn!*.. Chồng tôi bức xúc, cả nhà tôi bức xúc theo... Nhưng nhìn ra ngoài xã hội thì những chuyện như thế lại là bình thường, là đương nhiên, ...thậm chí là tất nhiên... Trong khi đó Trung Quốc hàng ngày gây ra biết bao nhiêu chuyện xấu xa chống nước ta, nhưng báo chí chính thống của ta đều cố tránh né. Khi nào cùng lắm phải nêu lên thì báo chí dùng thứ ngôn ngữ lạ hoắc, nào là tàu lạ xua đuổi tàu đánh cá của ta, nào là tiền giả được in từ bên ngoài tuồn vào từ biên giới phía Bắc, nào là rau quả củ nhập vào từ phía Bắc có hàm lượng các hóa chất độc hại quá mức cho phép nhiều lần, vân vân và vân vân... Chuyện xảy ra hàng ngày như thế nhiều lắm các anh các chị ạ... Nhưng cứ mỗi khi tôi cố viết ra rạch ròi mọi chuyện đúng sai, thì lại được nhắc nhở phải giữ đại cục... Thật là ê chề quá thể... Thế là cả hai vợ chồng tôi, không ai bảo ai, đành tự bắt mình thực hiện *ba không* vậy – nghĩa là *không biết, không nghe, không thấy!*.. ...

Đột nhiên có tiếng nói rất to trên sân cỏ vọng lên:

- Thừa các chị, tôi là Nguyễn Thị Kim Cúc, là mẹ của hai con đang là học sinh cấp 3. Hôm nay tôi theo hai con mình đến đây dự buổi *Chung kết*

giao lưu của *tinhtuong.com*. Bản thân tôi cũng là giáo viên cấp 3, dạy phân giáo dục công dân tại trường Trung học phổ thông Nguyễn Trãi. Xin thưa, những điều các chị vừa nói giúp tôi lúc này tìm lại được sự can đảm của chính mình, và đồng thời cũng ray rứt tôi khôn xiết. Xin cho phép tôi nhân đây được hỏi chị Bích Ngân, cũng là người cầm bút, chị nghĩ gì về tình trạng chúng ta ngày đêm cứ phải giả đui, giả câm, giả điếc mãi như vậy? Chị Bích Ngân ạ, hàng ngày, cầm bút soạn bài dạy các học trò của mình về đạo đức công dân, chính tôi nhiều lúc phải tự trói buộc mình như thế để khỏi bị phê phán là xóa bỏ giáo án. Khi kết thúc bất kỳ một giờ lên lớp nào, tôi chỉ còn mỗi cách là cách khuyên các học trò của mình: Sách vở thì dạy như thế các em ạ, nhưng các em phải tự nhìn nhận sự việc bằng con mắt của chính mình!.. Cuối tiết học nào tôi cũng đành phải nhấn nhẹ học trò của mình như thế, cứ như thể là một cái máy ghi âm, chị Bích Ngân ạ.

Tiếng vỗ tay trên sân cỏ hưởng ứng ran lên.

- Xin cảm ơn sự thông cảm và chia sẻ của chị Cúc. – Bích Ngân trả lời. – ...Vâng, thưa các anh các chị, ...mãi cho đến hôm nay, trước mặt các anh các chị, tôi mới dám mạnh dạn tự hỏi mình, cũng hỏi luôn các anh các chị: Tại sao tất cả mỗi chúng ta cứ đành rên rỉ, đành chịu tự mình riêng lẻ sống mãi trong nỗi sợ hãi này, tự mình riêng lẻ trói buộc mãi thân phận mình trong sự đơn độc này? ...Thưa thốt với các anh các chị như vậy, nhưng thật lòng đến giờ phút này tôi vẫn còn run lẩy các anh các chị ạ... Vẫn còn sợ lắm, chị Cúc ạ... Vừa sợ, vừa uất ức, vừa tủi nhục... Tôi không giấu diếm các anh các chị, nhiều lúc tôi cảm thấy cứ như là chính mình bị cưỡng hiếp! Tôi phải tự hạ nhục chính mình, để mới có thể sống giả đui, giả câm, giả điếc như thế này được. Càng thấy nhiều, càng hiểu nhiều, thì lại càng phải cố đánh mất mình như thế, để có viết gì thì cũng chỉ là mon men đến gần sự thật, hoặc thậm chí bắt mình phải nhắm mắt trước sự thật... Không còn nơi nào để chạy trốn nữa, thì chỉ còn một đường nhắm mắt trước sự thật. Tôi tự an ủi, hay nói cho đúng hơn là tự đánh lừa chính mình: *Thà là như thế còn hơn là xuyên tạc đen thành trắng, tô vẽ cái ác thành cái thiện...* Là con người ai phải có cái để sống, cũng là người mẹ phải kiếm sống nuôi con như chị Cúc, tôi làm sao sống khác được!?. Song càng ngày tôi càng thấm thía rằng trên đời này có lẽ không gì nhục hơn đối với người cầm bút là phải tự chối bỏ cả chính mình như thế - chỉ để tồn tại, chỉ để sống sót các anh các chị ạ!.. Vâng, ở buổi *Chung kết* hôm nay, lần đầu tiên tôi mừng tượng được, lần đầu tiên

tôi chạm vào được câu trả lời các anh các chị ạ... Vâng, hiểu thêm về ung thư, tôi hiểu thêm phải biết cùng nhau không sợ cái ác! Cảm ơn chị Vi Thanh, cảm ơn tất cả các anh các chị có mặt tại đây hôm nay đã mang lại cho tôi sự can đảm này!.. Ôi lạy trời, tôi đã bớt sợ... Bây giờ tôi đã chạm vào được câu trả lời!.. Thưa các anh các chị, chúng ta phải biết cùng nhau không sợ cái ác!.. – những câu cuối cùng Bích Ngân nói trong nước mắt...

Trong tiếng vỗ tay vang lên như sấm rền, cả bốn phụ nữ trên sân khấu đứng dậy khoác tay nhau và cùng nhau cúi chào cử tọa kết thúc phần giao lưu này. Có lúc Vi Thanh buông tay ra để lau những giọt nước mắt đang ngấn trên má Bích Ngân và chính trên má mình... Cả bốn người phải chào đi chào lại nhiều lượt để cảm ơn sự nhiệt thành của cử tọa. Cuối cùng chỉ còn một mình Vi Thanh đứng lại, hai tay ôm ngực:

- Thưa tất cả các anh các chị... Xin cảm ơn tất cả các anh các chị. Vi Thanh không có lời nào nói nổi niềm hạnh phúc lớn lao các anh các chị hôm nay ban tặng cho Vi Thanh. Vi Thanh tin tưởng rằng tình yêu sẽ thắng mọi sợ hãi! Vi Thanh không tìm được lời nào nói lên niềm tin và lòng biết ơn của mình. Xin cho Vi Thanh giải bày tấm lòng của mình đối với toàn thể cộng đồng dân tộc Việt Nam xiết nỗi yêu thương của chúng ta qua hát tặng các quý vị và các anh các chị...

*...Rồi dặt dìu mùa xuân theo én về
Mùa bình thường mùa vui nay đã về
mùa xuân mơ ước ấy đang đến đầu tiên
Vời khói bay trên sông, gà đang gáy trưa bên sông
một trưa nắng cho bao tâm hồn.
Rồi dặt dìu mùa xuân theo én về
Người mẹ nhìn đàn con nay đã về
Mùa xuân mơ ước ấy đang đến đầu tiên
Nước mắt trên vai anh, giọt sười ẩm đôi vai anh
Niềm vui phút giây như đang long lanh.
ôi giờ phút yêu quê hương làm sao trong xuân vui đầu tiên.
ôi giờ phút trong tay anh đầu tiên một cuộc đời êm ấm.
Từ đây người biết quê người
Từ đây người biết thương người
Từ đây người biết yêu người....⁴*

...

⁴ “Mùa xuân đầu tiên” – Văn Cao

Từ dưới cử tọa trên sân cỏ, một phụ nữ dáng người thon thả, vận áo T-shirt trắng, quần Jean xanh, đi giày thể dục thể thao, nhanh nhẹn bước lên sân khấu: Ca sỹ Mỹ Linh.

Cả Vi Thanh và Mỹ Linh cùng chia nhau microfon hát tiếp bài *Mùa xuân đầu tiên*. Một màn trình diễn song ca hoàn toàn ngẫu hứng của hai giọng hát tuyệt vời cho một bài hát tuyệt vời. Hai người lúc thay nhau hát bè, hát đuổi, lúc độc tấu, lúc hát đệm cho nhau trong hòa tấu guitare dây “fantasy” và rất ngẫu hứng làm nhạc đệm – do một sinh viên năm thứ tư Đại học Y, thành viên của *tinhtuong.com* biểu diễn. Không biết do bài hát tuyệt vời, do tâm hồn người nghe, hay do sự điều luyện của những tài năng này, hay là do tất cả, *Mùa xuân đầu tiên* chưa bao giờ và cũng chưa thấy ở đâu được hát lên hay đến thế, rung động lòng người đến thế... *Từ đây người biết yêu người... Từ đây người biết thương người...* Tay cầm tay, từng trái tim rộn ràng, nao nức, sân cỏ dạt dào sóng yêu thương.

Bài hát dứt, tiếng vỗ tay mãi không dứt.

Chờ mãi, Mỹ Linh phải mấy lần giơ mi-crô lên xin nói rồi mới nói được:

- Xin chào chị Vi Thanh. Xin chào tất cả các anh các chị. Mỹ Linh từ sân bay đi thẳng tới đây. May quá là còn kịp nghe phần giao lưu của chị Vi Thanh. Từ một tuần nay Mỹ Linh theo dõi đều đặn trên mạng *cuộc hành quân* này của *tinhtuong.com*. Mỹ Linh rất muốn *chia lửa* cùng với chị Vi Thanh, song ngặt vì Mỹ Linh đang bị trói vào nhiều việc không dứt ra được. Mỹ Linh quyết tham gia *Chung kết* này và đã hứa với chị như vậy trên mạng. Suýt nữa thì Mỹ Linh lỡ hẹn. Chị Vi Thanh ạ, cảm ơn chị nhiều lắm! Tiếng hát của chị, ý chí của chị, và trên hết cả là trái tim đầy yêu thương của chị, đem lại cho Mỹ Linh sức sống mới, niềm hy vọng mới. Chừng nào còn hơi thở, Mỹ Linh nguyện sẽ đem tiếng hát của chị, ý nguyện của chị đi khắp thế gian này! Xin cho phép Mỹ Linh hát tặng chị Vi Thanh điều chị Vi Thanh hằng mong ước nhất...

*Em sẽ là mùa xuân của Mẹ
Em sẽ là màu nắng của cha
Em đến trường học bao điều lạ
Môi mỉm cười là những nụ hoa*

*Trang sách hồng nằm mơ màng ngủ
Em gối đầu trên những dòng thơ
Em thấy mình là hoa hồng nhỏ
Bay giữa trời làm mát ngày qua.*

*Trời mênh mông đất hiền hòa
Bàn chân em đi nhẹ nhẹ
Đưa em vào tình người bao la
Cây có vườn bầy chim làm tổ
Sông có nguồn như suối chảy ra
Tìm mỗi người là quê nhà nhỏ
Tình nồng thắm như mặt trời xa... ..⁵*

Vi Thanh nắm lấy tay Mỹ Linh cùng song ca... Ôi tiếng hát tràn đầy hy vọng và yêu thương, của một người mẹ và một người khát khao làm mẹ...

Hết bài hát, phân giao lưu II bây giờ mới thực sự kết thúc.

Đêm *Chung kết* chuyển sang liên hoan văn nghệ.

Đây là phần ban tổ chức *tinhtuong.com* phải thương lượng nhiều nhất cho việc tổ chức đêm *Chung kết*, gần hai tuần lễ dằng dãi. Lý do là số các nhóm văn nghệ nghiệp dư đăng ký tham gia đêm *Chung kết* này quá đông. Mail đi mail lại với nhau mãi, cuối cùng cũng thu xếp được ổn thỏa. Các nhóm nghiệp dư sẵn sàng chịu mọi phí tổn, miễn là được tham gia biểu diễn. Đáp lại nhiệt tình này, ban tổ chức *Chung kết* thông báo sẽ lo toàn bộ khâu sân khấu biểu diễn đáp ứng cao nhất mọi yêu cầu kỹ thuật, không lấy bất kỳ chi phí nào, nhưng đổi lại là cho phép ban tổ chức quyền lựa chọn, bởi vì thời gian biểu diễn có hạn. Đề nghị này của ban tổ chức được chấp thuận.

Phần trình diễn đầu tiên là biểu diễn *tân bóng nghệ thuật* do tập đoàn CLEAR tài trợ và tổ chức, 10 danh thủ đã thắng cuộc trong mấy cuộc chung kết *tân bóng nghệ thuật* tham gia biểu diễn các tiết mục cá nhân hoặc đồng diễn. Phần tiếp theo là các nhóm “steen – dances” (Điệu nhảy xì-tin) đủ mặt các anh tài Bắc Trung Nam, nhất là số danh thủ tham gia điệu nhảy khó và đòi hỏi thể lực rất cao này là nữ đông hơn hẳn so với các cuộc thi đã diễn ra trong năm. Các nhóm “xì-tin” được mời biểu diễn tại đêm *Chung kết* này là: 7xCrew, Big love Kul, Candy Crew, Cun Cun, Fantastic, Holly Step... Tất cả đều là nghiệp dư.

⁵ “*Em là bông hồng nhỏ*” – Trịnh Công Sơn

Cả hai phần biểu diễn trên mới được du nhập vào nước ta khoảng năm sáu năm nay, song phải nói là tuổi trẻ Việt Nam thật tuyệt vời. Khán giả lúc như nín thở, lúc reo hò vỗ tay như điên cuồng, để tán thưởng, để hưởng ứng..., vì hầu hết các động tác nghệ thuật đều rất lạ và rất điêu luyện đến khó ngờ. Sự tham gia của ba ban nhạc rock từ Thành phố Hồ Chí Minh, Bình Dương và Đồng Nai càng làm cho không khí biểu diễn của hai phần này tung bừng hẳn lên. Người biểu diễn và cử tọa đều chung nhau một sức sống hùng hực, một tinh thần lạc quan rạng rỡ trên các khuôn mặt sáng ngời...

Kết thúc phần giao lưu văn nghệ, cũng là phần chót của đêm *Chung kết*, doanh nhân Huỳnh Thái Vũ, được MC giới thiệu là thành viên của nhóm PH lên phát biểu bế mạc.

- Thưa các anh các chị, nói lời bế mạc lúc này và lời cảm ơn lẽ ra là nhiệm vụ của anh Phạm Trung Trung Nam, đồng sáng lập viên của *tinhtuong.com* và cũng là đồng tác giả của đêm *Chung kết* hôm nay. Nhưng trước đây nửa giờ, ca sỹ Vi Thanh cảm thấy khó chịu đột ngột và khó thở. Ngay lập tức chúng tôi đã liên hệ qua điện thoại và xin ý kiến tư vấn của bác sỹ trưởng khoa tại bệnh viện Elisabeth ở Singapore, người trước đây đã trực tiếp phụ trách điều trị cho Vi Thanh. Theo lời khuyên của bác sỹ trưởng khoa, ngay tức khắc anh Trung Nam đã đưa ca sỹ Vi Thanh vào bệnh viện Chợ Rẫy. Nếu kịp, bệnh nhân sẽ được đưa đi Singapore ngay trong đêm nay...

Toàn sân cỏ lao xao như vỡ chợ một lúc rồi chết lặng.

- Thưa các anh các chị, - doanh nhân Huỳnh Thái Vũ nói tiếp - ...Xin các anh các chị cùng nhau tay nắm tay cầu mong cho Vi Thanh những điều tốt lành nhất!

Mọi người nắm tay nhau giơ lên cao, cả sân cỏ im phắc. Chờ một lúc, Huỳnh Thái Vũ nói tiếp:

- Xin cảm ơn các anh các chị. Thay mặt *tinhtuong.com*, tôi chân thành cảm ơn sự tham gia nhiệt thành của tất cả các anh các chị, cảm ơn sự giúp đỡ của tất cả các cá nhân và tổ chức đã góp phần vào thành công của đêm *Chung kết* này. Trang web *tinhtuong.com* là địa chỉ liên lạc, là ngôi nhà chung của tất cả chúng ta. Xin hãy làm tất cả để *tinhtuong.com* là nơi nuôi dưỡng các ý tưởng, là nơi phát đi hiệu lệnh hành động chung

của tất cả chúng ta, với tinh thần “*mỗi người vì mọi người, mọi người vì mỗi người!*”⁶... Thừa các anh các chị, tình yêu và ý chí của Vi Thanh sẽ sống mãi!.. Chúng ta sẽ luôn luôn và mãi mãi cùng nhau không sợ cái ác!..

Cử tọa vỗ tay, reo hò, quuyến luyến. Mọi người lần lượt ra về trong tiếng đồng ca, vừa hào hùng, vừa thiết tha... Nhiều người lau nước mắt... Có những tiếng khóc vỡ òa lên, nức nở... Những tiếng đồng ca tự phát râm ran khắp sân cỏ, ngực từng người như muốn vỡ ra...

Dậy mà đi, dậy mà đi hỡi đồng bào ơi... Dậy mà đi...

... ..

Đúng 3 tuần lễ sau đêm Chung kết, Vi Thanh qua đời tại Hà Nội.

Cả Hà Nội, có lẽ đúng hơn là cả nước xót thương tiễn đưa người con thân yêu của mình về nơi an nghỉ cuối cùng. Không ai đếm xuể các vòng hoa chung và riêng mang các địa danh các tỉnh, các thành phố khác nhau khắp nơi trong cả nước. Tất cả kết thành một dòng suối hoa trắng muốt.. Xe tang về tới nhà hỏa táng Hoàn Vũ ở Văn Điển mà dòng xe dòng người đưa tang mới chỉ vừa ra khỏi thành phố...

Lúc này báo chí cả nước mới nói đến *tinhtuong.com*. Thoạt đầu chỉ là những hàng tin về người nữ ca sỹ Vi Thanh từ trần, một số hoạt động xã hội của Vi Thanh... Rồi hai ba ngày sau, cứ như nước vỡ bờ... Dồn dập đến cả tuần lễ những bài viết dài, những phóng sự dài, về thân thế và cuộc đời Vi Thanh, về cuộc chiến không khoan nhượng của Vi Thanh chống lại bệnh tật của mình, về sự ra đời và các hoạt động của *tinhtuong.com*, về cuộc hành quân đầu tiên của *tinhtuong.com*, về sự hưởng ứng đến hết mình, đến cuồng nhiệt của tuổi trẻ khắp cả ba miền đất nước, về *đêm chung kết*...

Đâu đâu tuổi trẻ cũng sôi nổi về *tinhtuong.com*, ngòi đâu cũng hết lời về hành quân của *tinhtuong.com*... Có những bài phỏng vấn dài dành cho hai bác sỹ và 2 MC đã tham gia cuộc hành quân đầu tiên và cũng là cuộc hành quân duy nhất của *tinhtuong.com*, mấy buổi giao lưu trực tuyến trên báo mạng của họ... Dòng

⁶ Nói theo Alexandre Dumas – 3 người lính ngự lâm.

chữ “**Tất cả hãy cùng nhau không sợ cái ác!**” nổi bật trên hầu hết các trang blogs, twitters, facebook...

Riêng về báo chí, còn có thể coi đây là một *hiện tượng báo chí*. Hiếm có khi nào báo chí có được những ngày sôi nổi, sinh động, đầy sức sống như vậy. Cả một tuần lễ dư thừa không có tình trạng khô khan tẻ nhạt của chuyện thường ngày, cũng không thấy các tin tiêu cực sặc mùi hình sự. Cả một tuần lễ dư thừa báo chí mang lại biết bao nhiêu háo hức, khâm phục và hy vọng cho người đọc về Vi Thanh và về *tinhtuong.com*. Đọc xong số báo này, lại nóng lòng nóng ruột mong mỗi số tiếp theo... Cả một tuần lễ dư thừa một không khí sống, tình yêu cuộc sống... Sự nhiệt thành vì cuộc sống được đẩy lên. Những lời cổ vũ, những tiếng nói mạnh mẽ... “**Tất cả hãy cùng nhau không sợ cái ác!**”...

Đợt sóng báo chí này đột ngột tắt ngấm ngay ở đỉnh cao của nó. Còn hơn cả một bức tường lửa chặn lại, đến nỗi người đọc có cảm giác hình như có một cái kéo vô hình đột nhiên cắt ngang tất cả.., cứ như là không hề có hiện tượng *tinhtuong.com!*..

Người ta liên hệ đến hôm nào báo chí cả nước đồng loạt, rầm rầm lên tiếng phản đối việc bắt giam hai nhà báo đi tiên phong trong việc phanh phui vụ PMU18, lời lẽ không thể nào mạnh hơn. Cái rầm rầm rộ rộ ấy rầm rầm được đúng 24 tiếng đồng hồ!.. Hôm sau tắt ngấm... Lần này cũng tắt ngấm như thế...

Nhưng cuộc sống của *tinhtuong.com* trên các blog, các trang web riêng, facebook, trên mạng nói chung bây giờ mới bắt đầu... Một trang web mới xuất hiện với cái tên *daymadi.com*... Video clip *Đêm Chung kết* được mang tựa đề ***Đậy mà đi!***.. do một nhóm các fan ở Sài Gòn in ra. Mục đích chính là để biểu làm vốn cho các hội mới được thành lập. Nhóm các fan này phần lớn là các doanh nhân trẻ. Theo Luật Báo chí, video clip này không được phép bán.

Hôm nay là 49 ngày – ngày mất của Vi Thanh.

Người thanh niên hoạt bát, đẹp trai, cao lớn Phạm Trung Trung Nam hôm nào giờ đây chỉ còn như một cành cây liêu xiêu, khô héo, không nói không rằng. Hai môi lúc nào cũng như mím chặt... Có những lúc Trung Nam hầu như không ăn uống gì hai ba ngày trời, không muốn tiếp xúc với ai... Từ sau khi tang lễ, Trung Nam chưa ra khỏi nhà...

Công việc nườm nượp trên mạng của *tinhtuong.com* Yên quyết định giao cho Lan ngồi trực và tạm làm thay. Lan được cái sáng dạ, nên sau vài ngày đã kiêm thêm được phận sự mới này, thỉnh thoảng có điều gì vượt ra ngoài sự hiểu biết của mình mới phải hỏi Yên. Nhìn vào gương can đảm của Vi Thanh, Lan cười thật to, nhưng cười trong đầu, và chỉ có mình biết:

- Từ nay anh bạn không thể bắt nạt tôi được nữa! Không bao giờ!.. – Lan tự nói với mình như vậy về cái anh người yêu quá quắt mà Lan đã quyết chia tay.

Công việc chính của Trung Nam tạm thời chú Khái phải ôm lấy. Riêng Yên phải đảo lại chương trình làm việc của mình, cắt hẳn mọi chuyến đi xa khỏi Hà Nội để có thể ở bên con trong những ngày khó khăn này. Nhiều việc Thạch phải gánh đỡ cho Yên, có việc Cẩm Liên phải đi thay Yên với tính cách là đại diện. Ông bà Chính gần như ngày đêm không rời Trung Nam trong phòng. Nhiều lần Yên phải giục ông bà đi nghỉ. Ông bà Nghĩa, ông bà Lê Hải không ngày nào không ghé qua. Sau giờ làm việc còn có cả gia đình Loan, gia đình Khái... Ai ai cũng lo Trung Nam ốm nặng, cầu mong cho Trung Nam sớm gượng dậy được...

- ...
- Em không ngờ cái sốc này lớn quá đối với Trung Nam. – Yên chia sẻ với Thạch. - ...Con vừa bị ốm nữa anh ạ. Bây giờ em mới hiểu hết...
- Tự tin và ý chí tự lập của Trung Nam quả thực là bất ngờ lớn đối với anh.

- Cả đôi với em nữa anh ạ. Trước không nói làm gì, nhưng khoảng hơn một năm trở lại đây, không lần nào gặp con em không khơi chuyện Vi Thanh... Mong sao hai con sớm thành thân... Nhưng hỏi gì Trung Nam vẫn cứ một mực xin khát ...*Xin mẹ cho chúng con thời gian!..* – Yên lại bật khóc... - ...Đôi lần em còn nói ...*Mẹ ấn định ngày cưới cho hai con nhé?..* Nhưng Trung... Nam... cứ... van... xin... em... chờ... - tiếng nói của Yên, đứt đoạn, rồi nghẹn hẳn trong tiếng khóc...
- ... - Thạch không biết nói gì lúc này. Hai bàn tay ôm chặt hai bàn tay Yên, trong lòng mong sao có thể gánh hết mọi gánh nặng cho Yên.
- Ít nhất là hơn một năm nay Trung Nam một mình đánh vật với thần chết. Con làm mọi việc để cứu Vi Thanh mà không được anh ạ. Mấy tháng cuối cùng, gần như Trung Nam quên ăn quên ngủ...
- Bây giờ thì anh hiểu vì sao ngay sau khi lễ tang kết thúc, Trung Nam khẩn khoản nhờ anh đi ra xe đưa về nhà... Từ đó ngã gục như người không hồn, không nói không rằng...
- Một hai ngày sau con nói với em ...*Con hết sức rồi mẹ ạ... Con đã có hết sức... Sau đó con một mực xin em để con ở một mình... Có lúc con nắm lấy tay em khẩn khoản: ...Con xin mẹ!..*
- Hy vọng bác sỹ chẩn đoán đúng em ạ, Trung Nam chỉ suy sụp và mất sức thôi. Con cháu họ Phạm không biết đầu hàng là gì đâu. – Thạch cố tìm một câu cho Yên khuây khoả.
- Mấy tuần cuối cùng em và con sống trong bệnh viện với Vi Thanh, em mới dần dần biết được tất cả...
- Vi Thanh và Trung Nam hoàn toàn xứng đôi với nhau. Một mối tình trong sáng quá, đẹp quá... Là niềm tự hào của chúng ta...
- Vài hôm nay con đã chịu ăn uống đúng bữa. Gần như bình thường, nhưng còn ăn ít lắm anh ạ, vẫn kêu mệt...
- Em cũng gây xộc hấn đi.
- Chúng ta không ai được ốm lúc này...
- ...

Hôm nay 49 ngày Vi Thanh, nhưng Trung Nam vẫn chưa ra khỏi nhà được. Trung Nam cũng chưa muốn đi đâu cả. Bác sỹ cũng khuyên Trung Nam tiếp tục nghỉ ngơi, còn phải chờ cả thể trạng tinh thần phục hồi nữa...

Yên và Thạch thắp hương cho Vi Thanh ở nhà rồi cùng đi đến nhà bố mẹ Vi Thanh để thắp hương cho Vi Thanh.

Tết đang đến gần. Nhà ông bà Chính đã bắt đầu có tiếng nói cười. Trung Nam mấy ngày nay đã đi đi lại lại trong nhà, cời mở với mọi người. Không đến nỗi lê lét, nhưng bước đi liêu siêu một chút, giọng nói còn yếu ớt.

Trung Nam muốn trở lại công việc, vì đã nằm bẹp mất gần hai tháng rồi. Chỉ còn vài ngày nữa là Tết, Yển nhất định không cho con bắt tay vào việc vội.

- Sau Tết sẽ hay con ạ. Chúng ta sẽ lại làm việc như trâu như bò. Chỉ sợ con không kham nổi thôi.
- Mẹ yên tâm. Con khoẻ thực rồi mà.
- Con mỗi bữa vẫn chưa ăn đủ hai bát cơm như thường lệ. Con trai như thế là không được.
- Cái gì mẹ cũng có thước đo riêng của mẹ. Con chịu đấy! Con khoẻ thực đây mà... – Trung Nam ôm lấy mẹ, cố xiết thật mạnh để chứng tỏ sức khoẻ của mình.
- Vẫn chưa đủ hai bát cơm! – Yển vừa cười, vừa vuốt tóc con mình.
- Không cho con đi làm, con xin mẹ một việc khác nhé?
- Con nói đi. - mắt Yển sáng hẳn lên, vì thấy con bắt đầu vui vui, không còn cái lầm lỳ mấy tuần qua nữa.
- Con chỉ sợ mẹ từ chối... - Trung Nam ngần ngừ.
- Chúng ta cùng nhau lên sao Hoà nhé? Con muốn thế?
- Mẹ đoán mò giỏi quá, nhưng hơi sai. Dù sao cũng chịu mẹ là giỏi...
- Sai thế nào hả con?
- Con không muốn mẹ và con đi xa như thế đâu ạ.
- Thế lên mặt trăng vậy?
- Con định xin mẹ năm nay không ăn Tết ở nhà...

Chưa nghe hết câu, trong đầu Yên đã biết bao nhiêu đoán già đoán non. Song Yên vẫn chờ con nói rõ ra. *...Nếu năm nay Trung Nam định ăn Tết ở nhà bố mẹ Vi Thanh thì cũng hợp đạo lý thôi, và cũng nên như thế nữa... Tội nghiệp cho anh chị ấy quá!..* – trong bụng Yên nghĩ như vậy.

- Con muốn mẹ lên Sapa ăn Tết với con. Chỉ hai mẹ con mình thôi ạ... Được không hả mẹ?..
- ???
- Con muốn xa Hà Nội lúc này...

Rất nhanh, một cảm nghĩ loáng choáng trong đầu Yên. *...Trời đất ơi con tôi!..* Song Yên định thần lại ngay:

- Con muốn đi tới đầu trời cuối đất nào mẹ cũng đưa con đi... - trong lòng Yên bỗng dội lên câu nói với Nam ngày xưa đêm tân hôn. *...Em sẽ lưng địu con, tay xách bút, tay xách giá vẽ, cùng anh đi khắp gầm trời cuối đất... để anh vẽ những bức tranh cho đời...¹* Bất giác Yên nhắm nghiền hai mắt lại, chờ đợi.
- Con cảm ơn mẹ...
- ...

Lục cục mắt một ngày, chuyến đi Sapa được chuẩn bị xong. Việc xin phép ông bà Chính cho hai mẹ con Yên được ăn Tết một mình trên Sapa được chấp thuận dễ dàng, vì Trung Nam trong những ngày này đúng là thượng đế của cả nhà! Cả Lan và Cẩm Liên cũng không được đi theo. Hai mẹ con Yên lên Sapa bằng tàu hoả và xe đò, không dùng xe nhà. Việc duy nhất Cẩm Linh được tham gia là xách xếp lịch đi, lịch về, nơi ở... theo đúng yêu cầu của Trung Nam. Các gia đình họ Phạm, ông bà Lê Hải và cả Thạch nữa, ai cũng bất ngờ về đề nghị của Trung Nam song đều thông cảm. Mọi người chỉ lo một mình hai mẹ con Yên liệu có xoay sở nổi mọi việc không. Yên động viên mọi người:

- Đại úy bộ đội Cụ Hồ giải ngũ bây giờ trở lại chiến trường ạ. Xin cả nhà yên tâm!

Mọi người chỉ còn biết cười.

¹ Xem “Dòng đời”.

...

Chúc Tết trước nhà bố mẹ Vi Thanh xong, hai mẹ con Yến đi thẳng ra ga Hàng Cỏ. Bước đến kè ga để lên tàu, hai mẹ con đã thấy đầy đủ cả nhà đứng sẵn để tiễn. Gần như không thiếu một ai – chỉ trừ Loan và Mai lúc này phải ở nhà chuẩn bị Tết và đang sắm vai đầu bếp cho bữa cỗ tất niên.

Thấy vậy, gần đến trước mặt mọi người Trung Nam gỡ tay mẹ ra, không để cho mẹ đi nữa. Sau đó Trung Nam cố bước đi từng bước dài đến trước mặt ông bà mình và mọi người, hai tay chắp lại trước ngực, đầu cúi rạp xuống lạy, sau đó đứng dậy:

- Sang năm mới, cháu xin chúc ông bà Lê Hải, ông bà Chính của cháu, ông bà Nghĩa, bác Thạch, các chú, chị Cẩm Liên và tất cả các em một năm mới mạnh khỏe, hạnh phúc ạ! Xin chúc mừng năm mới ạ!..

Mọi người đều rất vui và bất ngờ. Tất cả đều chúc lại. Bà Chính chạy ra ôm lấy cháu mình:

- Anh chàng này ăn gian! Còn hai ngày nữa mới đến Tết của người ta cơ mà! – hai bà cháu ôm nhau cười rúc rích.

Mọi người cùng cười theo, càng vui vì hôm nay mới thấy Nam cười to.

Cuộc tiễn đưa hoá thành buổi chúc Tết.

- Nếu có rượu, có bánh chưng ở đây, thì đúng là năm nay chúng ta ăn Tết tại Nhà Ga! – ông Chính trong lòng rất mừng, vì thấy Trung Nam đã hoạt bát trở lại.
- Thím trông Trung Nam hôm nay *bụi đời* quá... Áo blu-dông bạt này, quần jean sờn này, giày bố hần hoi! Ghê thật...Chỉ còn thiếu cái mũ cao-bồi... - bà Nghĩa nói xong quay ra phía Yến: - ...Còn trông mẹ Yến giống cái gì nhỉ? ...A phải rồi, giống cái mụ bán bánh mì trên tàu! Áo bông xanh, giày vải thể kia là đích thị bán bánh mì, chỉ còn thiếu khăn mặt chút lên đầu!..

- Giả nghèo giả khổ thế nào mà quần áo cái gì cũng mới toanh! – bà Hậu phụ hoạ thêm vào.
- Thạch thấy không, người đẹp mặc cái gì vào người cũng đẹp. – ông Lê Hải vừa nói vừa lôi Thạch xềnh xệch ra đứng giữa mọi người, gần như là đứng trước Yến...
- ...
- ...

Tiếng cười và tiếng pha trò trêu nhau ròn tan. Tiêu điểm bị trêu là hai mẹ con Yến.

Tiếng còi tàu rúc lần thứ hai. Tiếng còi của người điều hành kè ga...

Lúc này Yến và Trung Nam mới bắt tay chia tay mọi người. Thạch là người Yến bắt tay sau cùng, cũng là vô tình thôi, cũng có thể Thạch loanh quanh thế nào lại tụt vào chỗ cuối cùng. Song mọi người đều thấy cái bắt tay của Yến dành cho Thạch là dài nhất. Cả hai tay Yến cầm lấy tay Thạch, có phần lưu luyến, hai người còn nói với nhau mấy câu gì nữa...

...Chờ cho con tàu đã bỏ hẳn mọi người ở lại phía sau, Yến và Trung Nam mới thôi không vẫy nữa, quay vào trong khoang sửa sang chỗ ngủ của mình. Sau đó Nam lại ngồi bên cạnh mẹ, hai tay nắm lấy tay mẹ, mãi Trung Nam mới nói được:

- Mẹ ơi..., con cảm ơn mẹ vô cùng.
- Ôi con của mẹ... Lâu lắm rồi bây giờ mới lại có được mấy ngày dành riêng cho mẹ con ta!.. Chỉ riêng cho hai mẹ con ta thôi, con nhỉ!..
- Vâng... Những ngày này chỉ riêng cho hai mẹ con chúng ta mẹ ạ...
- ...
- Mẹ có biết con lo điều gì nhất khi con xin mẹ đi Sapa không?
- Con lo mẹ không nhận lời?
- Con biết ngay là mẹ chỉ có thể đoán sai mà!
- Sai thế nào?
- Mẹ có thông minh thêm một trăm lần cũng không đoán được đâu.
- Mẹ chịu. Con nói cho mẹ biết đi.
- Con chỉ sợ mẹ không dám đi theo kiểu *bụi đời* thế này thôi. Đây là điều con lo nhất.

- ...
- Thím Nghĩa sắc sảo vô cùng mẹ ạ. Con chịu đấy. Thím bình quần áo mà cứ như là nhìn vào trong tim con mà nói!..
- ... - càng nghe con nói Yến lại càng cảm thấy ý nghĩa chuyến đi này đối với con.
- Mẹ tha lỗi cho con. Con ích kỷ quá có phải không mẹ?
- ...
- Vì con mà mẹ phải phiêu lưu như thế này! Con chỉ sợ lời cầu xin của con quá sức của mẹ.
- Bây giờ mẹ đang ngồi bên con trên tàu đi Sapa rồi còn gì nữa. Mẹ có làm sao đâu?
- Vâng, con biết. Con chịu ơn mẹ nhiều lắm. Mẹ chưa bao giờ từ chối con điều gì cả...
- Ôi Trung Nam, mẹ còn sống vì ai nữa!?!..
- Vâng. Thưa mẹ, hôm nay con xin mẹ đi cùng với con đoạn đường Vi Thanh và con cùng đi với nhau cách đây hai năm... Có lẽ hơn hai năm?.. Đoạn đường đầu tiên dẫn đến tình yêu của chúng con!..
- ...
- Chúng con đưa nhau đi... Trên tuyến đường này... Cũng rất bụi đời như thế này mẹ ạ... Đơn giản vì Vi Thanh nổi tiếng quá, mà chúng con thì không muốn bị quấy rầy trong những giờ phút riêng tư thiêng liêng của mình... Ôi, chuyến đi sinh thành tình yêu của chúng con... Chúng con cố tình lem luốc một chút, cả đầu tóc bù xù nữa mẹ ạ...
- ...
- Hôm nay con đi tiễn tình yêu của mình sang năm mới...
- ...

Trung Nam gục vào lòng mẹ, rồi bật khóc nức nở.

Từ lúc Vi Thanh tỉnh dậy lần cuối cùng, tay với lấy tay Trung Nam nói lời cuối cùng “*Em yêu anh... Tình thương...*” rồi nhắm mắt ra đi vĩnh viễn. Kể từ lúc ấy Trung Nam như khô sặt lại. Hai môi mím chặt. Không biết nói. Không nước mắt. Khuôn mặt không hồn chỉ còn lại tĩnh thoảng những tiếng nấc... Rồi những ngày tháng như cầm hẫng... Cho đến giờ đây...

Giờ đây Trung Nam khóc nức nở. Trung Nam được khóc một mình trong lòng mẹ tiếng khóc dành cho Vi Thanh... Chỉ có một mình mẹ mình nghe thấy... Trong con tàu ầm ầm lao đi trong đêm...

Ôm con trong lòng, nước mắt Yến giàn giụa...

Sáng mừng một Tết, hai mẹ con Yến thuê một cái tắc-xi đi lên Công Trời.

Điều bất ngờ lớn đối với mẹ con Yến là ngày này mà khách thập phương đến thăm khá đông. Tại vì địa danh này nổi tiếng, đi chiêm ngưỡng cảnh đẹp, hay là rủ nhau đi lấy may đầu năm?..

Lúc còn ở Sapa, hai mẹ con Yến thấy bầu trời còn đậm mù sương. Nhìn đâu đâu cũng một màu trắng bạc bao la. Cả thế giới như chìm sâu trong biển sương mù. Trên đường đi có lúc từng vầng mây trắng còn lướt qua trước mặt. Nhưng khi hai mẹ con Yến lên đến nơi trời sáng bừng, cao vút. Ngẩng mặt lên là cả bầu trời xanh biếc, không một gợn mây, cái rét cũng đậm hơn. Sương mù và mây trắng bao lấy khắp các thung lũng và chân núi, đôi lúc gợi ra cảm giác các dãy núi khắp chung quanh mọc lên từ một đại dương mây trắng mênh mông. Ánh nắng ban mai rục rỡ cả một phương trời...

- Trời đẹp quá và chiều lòng chúng ta mẹ ạ! – Trung Nam reo lên.
Hai mẹ con khoác tay nhau đi theo ngã đường lên Thác Bạc.

Yến không trả lời con ngay, hai mắt lim dim nhắm lại, chân vô thức bước đi theo bước đi của con. Từng lúc Yến tận hưởng từng hơi thở rất sâu, như người chưa bao giờ được thở như thế. Cái lạnh khô trong lành theo không khí hít vào cơ thể đi tới đâu biết tới đó, như là đến từng vi ti huyết quản. Một cảm giác thư giãn hoàn toàn, không thể có trong ngôn ngữ, đầu óc nhẹ tênh như đang sống trong môi trường không trọng lượng, không một ray rút hay u sầu nào còn đọng lại trong tâm tư ...

Hai ngày vừa qua ở Sapa Trung Nam đã thuật lại cho mẹ nghe bước đường gian truân hay đúng hơn là những ngày tháng đẹp nhất của Trung Nam trong mối tình đầu tiên này. Nói đúng hơn là sau hai ngày qua Trung

Nam đã lấy lại được chính mình, sau sự suy sụp tưởng như không đứng lên được.

Hai ngày qua, Yến mới thực sự biết được con mình đã đi qua những chặng đường nào, trong lòng càng tin rằng không bậc cha mẹ nào có thể dậy đủ cho con mình biết phải làm gì trước mỗi thách thức cuộc sống đặt ra, mà chỉ có thể hướng con mình theo những gương hay giá trị tốt đẹp nào đó để tự mình định đoạt số phận của mình. Có lẽ Trung Nam hiểu được tình yêu của bố mẹ, hiểu sâu sắc được chính mẹ của mình, đã nương tựa vào đấy tìm ra cho mình lẽ sống và phong cách sống. Có lẽ những điều Trung Nam trân trọng, những điều Trung Nam khao khát hình thành từ đây...

- Thực sự con yêu tất cả những gì Vi Thanh có mẹ ạ. Con không thể nói được rành rọt con yêu Vi Thanh là vì cái gì. Yêu lạ lùng mẹ ạ. Bắt đầu từ việc con bị hớp hồn. Lần đầu tiên con nghe Vi Thanh hát, và lập tức con hiểu ngay không phải là Vi Thanh hát, mà là đang chia sẻ, đang giải bày... Vi Thanh hát với tất cả tâm hồn của mình... Con cảm nhận được ngay khi lần đầu tiên nghe Vi Thanh hát mẹ ạ... Con tự hào là riêng con khám phá ra điều này... Có tình yêu nào không bắt đầu từ khám phá hả mẹ?... Sự khám phá ra điều cao cả chắc chắn là khởi đầu tốt đẹp cho một tình yêu cao cả, có phải thế không mẹ?..
- ... - Yến chỉ ngồi nghe, vì sợ làm gián đoạn dòng tâm sự của con.
- Nghĩ lại, có lẽ con giống mẹ điếm này... - trong đầu Trung Nam nghĩ đến bức tranh đầu tiên bố tặng mẹ mà giờ đây vẫn đang treo trong phòng khách của Yến.
- ... - Yến muốn cốc yêu lên đầu con mấy cái, nhưng cắn răng lại cố ngồi yên, cố không cười. Yến định ôm chặt con vào lòng, ôm con thật ra riết lúc này, nhưng vẫn ngồi yên.
- Càng về sau con càng hiểu, không phải Vi Thanh hát, mà là cống hiến mình cho đời... Cái tâm của Vi Thanh, tình yêu của Vi Thanh dành cho cuộc sống vĩ đại quá mẹ ạ... Giữa lúc cuộc đời này biết bao điều ngang trái... Đúng là bông sen rục rở trên cuộc đời bùn lầy này!.. Và... Và... Mẹ ơi, Vi Thanh dành cho con trọn vẹn cả tình yêu ấy!..
- Mẹ thừa nhận con có lý... Bông sen rục rở trên cuộc đời bùn lầy này!..
- Nhiều lúc những việc làm của Vi Thanh, những buổi biểu diễn của Vi Thanh..., trong nhà tù, nơi làng bệnh... cứ như là Vi Thanh đang

tuyên chiến, không, phải nói là Vi Thanh đang chiến đấu chống cái ác, chống cái đau khổ, đang hà hơi tiếp sức cho hy vọng mẹ ạ... Con đã đi theo một số buổi biểu diễn như thế của Vi Thanh. Chính con cũng cảm thấy Vi Thanh mang lại cho con sự can đảm mới, niềm hy vọng mới...

- ...
- Có đôi lúc con như phát điên! Phát điên thật mẹ ạ...
- ... - ngực Yên thót lại, song vẫn cố bám bụng ngồi yên.
- Vâng, làm sao không điên được hả mẹ!.. Trong khi Vi Thanh đúng là dành dụm, chắt chiu từng hơi thở của mình cho tiếng hát an ủi những đau thương trong đời, cố mang lại từng hy vọng nhỏ nhoi trong cuộc đời cực nhọc này... Thì cuộc sống thực lại xảy ra bao nhiêu cái ác xấu xa, ngang nhiên trà đạp lên bao điều tốt đẹp... Nữ văn sỹ Bích Ngân nói đúng đấy, đến nỗi không còn một cái tốt nào trong cuộc đời này còn nguyên vẹn... Đến nỗi không còn một nơi nào để chạy trốn cái ác, cái xấu, mẹ ạ!.. Để tồn tại, để sống sót, chỉ còn cách phải đánh mất chính mình!..
- Ôi hai con tôi!.. – Yên không ngồi yên được nữa, ôm riết lấy con mình, xót xa...
- Đúng là bông sen rục rở của con trong cuộc đời bùn lầy này đấy mẹ ạ...
- ...
- Mẹ ơi...
- Con nói đi.
- Mẹ có tin tình yêu chân chính là người thầy dạy chân chính không?
- Con nói cho mẹ nghe điều con tin đi!
- Vâng. Chính Vi Thanh mách con điều này mẹ ạ... Có lần Vi Thanh tâm sự với con là mỗi chúng ta làm sao chống lại được mọi ngang trái trên đời này. Vi Thanh thừa nhận là khó lắm mẹ ạ. Nhưng nếu mỗi chúng ta xả thân vì cái tốt, bằng tất cả cái tốt và cái mạnh riêng của mỗi người, thì từng người đều làm được, rồi mọi người sẽ làm được..., sẽ cùng nhau làm được...
- *Tinhthuong.com* ra đời từ đây chẳng?
- Con có thể nói ý chí vì cái tốt như vậy hai chúng con hun đúc cho nhau. Nhưng *tinhthuong.com* thì đúng là ý chí, là sáng kiến của riêng Vi Thanh khi phải mặt đối mặt với định mệnh mẹ ạ.
- Theo con, vì sao Vi Thanh có sự lựa chọn như vậy? – Yên hỏi.
- Đến bây giờ con vẫn chưa có câu trả lời nào dứt khoát mẹ ạ. Con vẫn còn phải nghĩ tiếp về điều này. – Trung Nam nắm lấy tay mẹ

như để cầu xin tiếp viện lời giải đáp. - ...Có lẽ bản chất của Vi Thanh là như thế, hay nói cho đúng hơn sống vì yêu thương thì mới có thể sống được như thế mẹ ạ. Có lần Vi Thanh tâm sự với con, trong yêu thương Vi Thanh cảm thấy mình là người tự do nhất hay là người tìm được tự do của chính mình mẹ ạ. Phải mấy năm sống cùng với Vi Thanh con mới dần dần hiểu được, và con vô cùng tự hào về điều này. Vi Thanh có lần nói với con tự do trước hết và bao giờ cũng là sự khẳng định được cái tôi của chính mình, và Vi Thanh tìm được cho mình sự khẳng định ấy trong yêu thương.

- Chúng ta không còn Vi Thanh, nhưng chúng ta được an ủi: Vi Thanh là người hạnh phúc. Có thể nói như vậy được không con?
- Đúng thế, mẹ ạ. Hôm *Chung kết* giao lưu, chính Vi Thanh đã tự mình nói ra như thế: Vi Thanh yêu và được yêu. Hạnh phúc lớn nhất của con người, có phải thế không mẹ?
- Ôi, chính mẹ bây giờ cũng ngày càng hiểu thêm *tinhtuong.com* sẽ có ý nghĩa như thế nào đối với cuộc đời này!...
- Và con nguyện mãi mãi sẽ làm tròn nhiệm vụ cổ động viên nhiệt tình nhất của *tinhtuong.com* mẹ ạ! Dứt khoát con không cho ai tranh chức nhất này.
- Kể cả mẹ hả con?
- Mẹ có nhất cũng phải nhường con mẹ ạ!
- ...
- ...

Trong đêm khuya tịch mịch của Sapa câu chuyện giữa hai mẹ con Yến càng về sáng càng vui dần lên.

Hai ngày qua, Trung Nam hiểu sâu sắc Vi Thanh không còn nữa, nhưng Vi Thanh để lại cho Trung Nam bông sen rực rỡ trong tim mình. Chính cảm nhận chắc chắn này đang giúp Trung Nam lấy lại chính mình, đang cổ vũ Trung Nam bước vào những ngày mới.

...

...Hôm nay, sáng mùng một Tết, tại Cổng Trời, Trung Nam dìu mẹ đi những bước đi vô thức, dưới bầu trời xanh thăm bao la, không một gợn mây... Hai mẹ con, một là con người đã lấy lại được mình, với những bước đi vững chãi. Một là người đang lằng lằng đi trong trạng thái trút hết được mọi ưu tư, không trọng lượng...

- Đây là những giờ phút đích thực dành riêng cho hai mẹ con ta, của một mình hai mẹ con ta... Có phải thế không mẹ?..

Đi dạo ngắm trời ngắm núi trùng trùng điệp điệp như đi trong cảnh bông lai. Núi mây, mây núi. Văng vẳng tiếng chim cú cu gáy xen giữa tiếng các loài chim rừng khác. Từng đợt gió lạnh ngọt thoảng tới như không ngừng đem về sự tinh khiết mới cho núi rừng. Xa rồi mọi ồn ào. Xa rồi mọi thách thức, đua ganh, chen chúc... Không khí ở đây nhẹ, hay là con người ở đây đã hoá với thiên nhiên làm một và trở nên nhẹ bổng... Khi lên tới đỉnh cao nhất, Trung Nam dẫn mẹ đi thăm một số nơi rất đẹp trong một triền núi ở Cổng Trời mà Vi Thanh và Trung Nam trước đây đã khám phá ra. Lối vào là một con đường mòn ít người để ý tới. Song tách các lùm cây, đi ven qua mấy dãy trúc đại mảnh khảnh cao vút, một loại trúc chỉ mọc ở độ cao trên một nghìn mét, đường mòn lúc lên dốc dựng đứng, lúc xuống dốc mất hút, quanh co những mỏm núi đá xanh um lau sậy. Sau gần một giờ, đường mòn dẫn đến một vạt rừng bạt ngàn những cây ngân hạnh khoẻ khoắn, thân to, tán rộng. Trên đầu các tán cây, cành khô đã bắt đầu nảy các chồi xanh, trong khi đó mặt đất bao la một màu vàng xẫm các lá rụng. Khi đi tới ven rừng, bầu trời xanh áp tới trước mặt, rừng tụt xuống sâu thẳm dưới chân. Xa xa là các dãy núi đang rượt đuổi nhau. Một vài ngọn núi như đang nô đùa, phát lên những giải lụa trắng. Tại đây, con người đứng giữa trời và đất.

- Ôi Trung Nam, chỗ này gọi là Cổng Trời mới đúng con ạ! – Yên thốt lên, cả hai tay ôm ngực.
- ...
- ...
- ...

Không thêm một tiếng nói nào nữa. Chỉ có tiếng gió nhẹ reo lên xào xạc giữa các tán cây, thi thoảng một cành cây khô rơi rãng rãc, vài tiếng chim xa xa...

- Thành tích của chúng con đây mẹ ạ.
- ... - Yên nắm lấy tay con bóp mạnh, như để ban thưởng, như để kìm hãm chính sự ngạc nhiên của mình. Yên không sao phân biệt được trong lòng mình là sự choáng ngợp trước thiên nhiên hùng vĩ nơi đây hay chợt cảm nhận được một nét đẹp mới trong tình yêu của hai con mình.

- Ôi, chắc mẹ không tin đâu... Chúng con rủ nhau đến chỗ này nhiều lần mẹ ạ. Hai chúng con đã ngồi bên nhau ở đây hàng giờ, lúc trời sáng, lúc hoàng hôn... Ngắm trời ngắm đất không biết chán. Cả trời và đất chỉ có mỗi mình Vi Thanh và con...
- Hai con đã có những ngày đáng sống...
- ...
- ...

Trung Nam chọn cho mẹ và cho mình một chỗ ngồi có thể duỗi chân cho thoải mái. Hai mẹ con tay trong tay, yên lặng, để cho trời đất nói tiếng nói của mình.

Trước khi từ biệt *Cổng Trời* riêng của mình, Trung Nam chủ động cầm tay mẹ lên:

- Con xin mẹ điều này được không mẹ?
- Sao phải ướm thế?
- Mẹ trả lời con đã mẹ!..
- Có bao giờ mẹ keo kiệt với con không?
- Mẹ khôn quá, mẹ vẫn tránh...
- Mẹ không bao giờ từ chối con một điều gì cả. Nói thế được chưa?
- Vâng. Thế coi như là mẹ đã hứa rồi nhé.
- Được, mẹ hứa.
- Ôi... Hoan hô mẹ! Thế là mẹ đã hứa rồi!

Yến cười. Chờ đợi. Mãi không thấy con nói gì, Yến giục:

- Thượng đế của mẹ bây giờ xin điều gì?
- Mẹ ạ... Con ... Con... Con xin mẹ mời bác Thạch về sống với mẹ!

Yến không còn biết trời bay mất hút lên cao hay núi lặn hết xuống biển... Hai gò má đỏ ửng.

- ...
- Ôi mẹ, mẹ hứa với con rồi mà!
- ...
- Kìa, mẹ trả lời con đi ạ.
- ...
- ...

- ...

Mãi Yên mới nói được:

- Loài người trở lại thời kỳ mẫu hệ từ bao giờ thế con?!..
- Mẹ vẫn trốn trả lời con... Thế mà mẹ đã hứa...
- ...
- Con chờ mẹ trả lời đây ạ... Nếu không con sẽ ngồi đây mãi...
- Ôi Trung Nam!.. Con cho mẹ thời gian, được không?
- ...
- Mẹ xin lại con đúng điều Vi Thanh và con đã xin mẹ trước đây!
Con cũng phải công bằng với mẹ chứ!
- ...
- ...

Sáng mừng hai Tết hai mẹ con Yên đi xe đò về Lào Cai, bắt tàu về Hà Nội. Bây giờ không phải là hình ảnh một bà mẹ dìu con đi như hôm nào ở ga Hàng Cỏ. Bây giờ là một chàng trai dìu một bà mẹ đang đi những bước vô thức của phân vân, đắn đo, nhẹ bồng...

Trên tàu, chưa về tới Yên Bái mà câu chuyện giữa hai mẹ con ngày càng chặt công việc làm ăn.

- Có lẽ nên thôi dự án trường đại học đi mẹ ạ. Nghĩ mãi, hôm nay con mới chỉ dám thưa với mẹ.
- Nản lòng rồi sao, chàng trai?
- Không ạ. Có lẽ về điểm này con thực dụng hơn mẹ ạ.
- Có chắc thế không con?
- Con đã kể mẹ nghe chuyện ông Vụ phó chiêu đãi con bằng tiền người khác rồi mà.
- Đúng là đến nay nhóm PH chúng ta chưa làm sao xin gặp được một người nào tử tế của Bộ này!
- Chắc gì Bộ này đã có để mà gặp hả mẹ?
- Vụ phó hạ cố chiêu đãi con là chuyện bất bình thường hoàn toàn bình thường. Nhưng chỉ là cái trò vật thôi con ạ.

- Con biết. Anh anh em em với con ngọt sớt, nhưng cái chính là để ông ta có dịp khoe với con ông chủ chi bữa tiệc hôm đó đã chịu mua bao nhiêu “quan hệ” cho dự án trường đại học của ông ấy. Lại để cho chính từ mồm ông chủ chi nói ra chuyện *đi đêm*¹ này mới cao thủ mẹ ạ.
- Giữ sạch chân sạch tay.., và sạch mồm nữa, thì phải làm thế chứ con.
- Những “quan hệ” ấy, nếu chúng ta muốn mua, hoàn toàn mua được mẹ ạ. Tay mình rất *sạch* luôn. Họ đã ướm giá hết với con rồi. Nhưng con cam đoan với mẹ ông vụ phó này chưa hết võ đâu. Tiệc chưa tan mà ông ta đã đe trước, nửa nạc nửa mỡ: *Tớ hết lòng với các dự án mở trường đại học. Nhưng nói trước nhé, đừng đến ổn định chính trị là tớ thua đấy!*
- Con ơi, quyền trong tay, muốn xoay thế nào mà chẳng được. Con trông mong ở sự thành thật của họ à?
- Nhưng con không muốn PH chi tiền kiêu như vậy. Thà đem biểu không cho người nghèo còn hơn!
- Con cũng phải nghĩ đến lợi ích người được đi học chứ? Cái gì mà chẳng phải trả giá hả con?
- Con làm một con tính khác, mẹ ạ. Mẹ thử quy mọi tiêu phí thời gian và sức lực PH bỏ ra ròng rã 3 năm nay bằng tiền, các “quan hệ” phải mua, rồi cộng thêm vào toàn bộ đầu tư sẽ bỏ ra, cộng thêm những rủi ro mới sẽ có quy ra tiền, rồi so với kết quả đạt được. Đây là chưa nói đất của cô Bảo Vân ở Đồng Dơi có lẽ sẽ mất về tay ba Tàu mẹ ạ. Chúng nó đang lobby dữ dằn quá và có thể thắng lắm. Cái đám Silver Club Tàu sệt đã thắng được ở Đà Nẵng, thì cái đám mò vào Đồng Dơi, Cần Giờ, và nhiều nơi khác nữa cũng có thể thắng.
- ... – Yên ngồi im, nhưng các con tính và bao nhiêu lẽ thiệt hơn nóng ran trong đầu.
- Chúng nhiều tiền lắm, nên ta khó trụ lại được mẹ ạ.
- Con dám chắc thế?
- Trong gần hai năm vừa qua sục sạo trên mạng giúp Vi Thanh, con tình cờ chộp được trang “Finance Watch” thuộc nhóm tình báo chiến lược “RAND” mẹ ạ. Hoá ra nhiều nhà đầu tư quốc tịch khác nhau có công ty mẹ là các tập đoàn xuyên quốc gia nổi tiếng, nhưng tiền của họ lại đến từ Hongkong, trong đó một lượng đáng

¹ Trong chơi tam cúc.

kể đến từ Trung Quốc đại lục mẹ ạ. Chắc chắn tiền của những đám Skyline, Silver Club, khu chế xuất Sài Gòn... có nguồn tiền này mẹ ạ. Dòng tiền này đầu tư gắn với mua. Bây giờ con thực sự tin những đánh giá của Tín về nguồn gốc các luồng tiền đăng ký đổ vào dự án Dankra mẹ ạ.

- Con dám chắc như vậy?
- Nó mua bất kể cái gì mua được mẹ ạ, kể cả chính quyền. Ở châu Phi, châu Mỹ Latinh nó mua cực kỳ trắng trợn. Vì thế con dự báo cô Bảo Vân sẽ thua ở Đồng Dơi. Cũng có nghĩa là PH thua. Vì dòng tiền này chỉ quan tâm đến mua. Nó không hề quan tâm đến đầu tư mẹ ạ!
- Con nên cho bác Thạch biết thêm những chi tiết về chuyện này để bổ sung thêm các thông tin của Tín. Phải đề phòng tối đa mọi sơ suất, nhất là công việc ở Dranka. Tuy nhiên theo mẹ, điều quyết định là phải làm thế nào dòng tiền dù từ đâu vào ta đi nữa cũng chỉ được vận động trong khuôn khổ của pháp luật. Không thể, không làm được, và cũng không cần chặn xuất xứ của dòng tiền con ạ. Điều này là vô phương! Nhưng biết nó từ đâu đến để hiểu thêm bản chất sự việc, nhất là bắt nó vận hành trong khuôn khổ của luật pháp..., thì lại rất cần con ạ.
- Nhưng pháp luật của ta vừa còn nhiều lỗ hổng, vừa thực thi kém. Mẹ thử phân tích ký kết hợp tác và kết nghĩa vừa qua giữa Tổng cục Thuế và Petro Vietnam mà xem, chẳng có nhà nước pháp quyền nào làm ăn như vậy cả. Đây là sự câu kết trắng trợn đến mức ngang nhiên trà đạp lên công luận mẹ ạ. Hồi học ở Cambridge, con đã gặp một số *case studies* y hệt kiểu ký kết kết nghĩa này.
- Mẹ hiểu.
- So sánh mạnh yếu mỗi bên như thế, ta nên chuyển phương án, có thêm phương án phụ, hoặc có thêm phương án thay thế. Không thể ngoan cố, mẹ ạ.
- Con phê phán mẹ thế à?
- Con xin lỗi, không thể ngoan cường với bất kỳ giá nào! Nói thế được không ạ?

Yến cười và cốc nhẹ vào đầu con:

- Giỏi chống chế! Gan các nhóm Silver Club, Sky Line... to thế cơ hả con?

- Thời gian cho thấy trong làm ăn, các đại gia thường chuẩn bị sẵn cả Lê Lai nữa mẹ ạ. Khi có sự cố thì Lê Lai lên sân khấu, thế là vỡ kịch hạ màn an toàn. An toàn mọi bề luôn, kể cả cho cá nhân người đại diện nước chủ nhà! Thế mới kinh khủng chứ, không thể tưởng tượng được mẹ ạ. Có võ này, các đại gia còn sợ cái gì mà không dám làm hả mẹ?
- ... – YẾN rơi vào suy nghĩ lao lung. Giữa hai mẹ con chỉ có tiếng đoàn tàu xịch xịch, đều đều..., mãi Yến mới nói được: - ... Mẹ không thể thất hứa... Thất hứa với ý tưởng của mình, với các em học sinh, với những trí thức đã sẵn sàng tham gia dự án này, với các bạn bè quốc tế... Không thể như thế được con ạ... Kiểu gì cũng phải góp phần mình khai phá con đường dân trí. Nhưng mẹ đồng ý với con, lúc này phải ráo riết hơn phương án phụ, tìm thêm phương án phụ mới... Đúng là phải ráo riết phòng xa... Mẹ khoán việc này cho con được không?
- Mẹ khoán cho chú Thạch hay cho cả nhóm lãnh đạo PH đi. Con xin đóng vai phụ thôi.
- Con có lý, nhưng không được bàn chùn!...
- Bàn chùn một cách thuyết phục thì mẹ phải chịu chứ ạ?
- Anh chàng này gớm nhỉ.
- Con là đệ tử trung thành của triết lý PH mẹ ạ! Chính mẹ là tác giả của triết lý thuyết phục cơ mà! Thắng thuyết phục, thua thuyết phục, quyết cái gì cũng phải được thuyết phục...
- ???
- ...
- ...

Thời gian như bị ai ăn cắp, vì nó không biết sinh sôi nảy nở, trong khi đó việc thì cứ tự nó đẻ ra, chẳng cần phải ai xui bảo. Nhất là những việc không ai ngờ tới... Gần một nửa năm nay công trường cao ốc Skyline ngày đêm chạy thi với thời gian, cố mở hết tốc độ để hoàn thiện phần thô trước mùa mưa. Điều này quan trọng lắm, vào những ngày cao điểm dồn hết lực như thế này, cứ một ngày công trường chậm tiến độ và nhàn rồi sẽ thiệt hại mất khoảng 120– 150 triệu đồng, do hàng loạt máy móc và thiết bị nằm chơi, lương công nhân, lãi xuất ngân hàng, tiền thuê đất mở đường tránh tạm cho trục giao thông Trần Hưng Đạo và ty tử các thứ chi phí không tên khác. Hoặc giả không phải chi gì, nếu phải thi công một ngày trong mùa mưa có khi sẽ đắt gấp đôi, thậm chí có những việc không thể thi công trong mưa...

Nhưng đùng một cái xảy ra sự cố lún cát làm cho các dãy nhà dân và cơ quan chung quanh công trường Skyline sụt lún siêu vẹo. Tường của nhiều nhà bị xé chéo, gạch vữa nứt vỡ rơi lả tả. Một vài căn nhà nghiêng hẳn có thể thấy rõ bằng mắt thường, ai nhìn thấy cũng phát hoảng... Giới chuyên môn hai ba đường ý kiến. Người thì bảo nằm sâu dưới địa tầng I nơi công trường Skyline là túi cát khổng lồ. Kẻ nói Skyline đụng phải túi bùn đang di động...

Cứu! Phải bằng mọi cách CỨU!

Ban quản trị Skyline họp liên miên tìm cách cứu. Vừa cãi nhau, vừa cứu. Không cứu nhanh, mà để trở thành phản ứng của dân thì cái xảy nảy cái ung, sẽ không biết đường nào mà lần. Vì chưa có sự cố này Thành phố đã quá tải rồi, nói cho đúng hơn là gần như vỡ tung. Hàng ngày dồn dập biết bao nhiêu chuyện: tắc đường, tai nạn giao thông, ngập lụt, bụi, chỗ nào cũng công trường, lại còn chuyện thời tiết tự dung nóng gắt, mất điện bây giờ không cần lịch, cháy xưởng, cháy nhà... Không sự cố này thì sự cố khác, Thành phố cứ như một bãi lớn lũng nhùng những bong bóng, ngày đêm lụp bụp nổ khắp nơi.

Trong những ngày khốn đốn này của công trường, Hai Điều là một ông tướng.

Là thành viên trẻ nhất của hội đồng quản trị Skyline, cũng là ông chủ góp vốn bự nhất, Hai Điều còn mạnh hơn nhiều thành viên khác ở chỗ miệng nói tay làm được, và hầu như nói việc nào là làm được việc nấy. Cả một bề dày kinh nghiệm *trùm xe vua* của vôi cát, xi măng, sắt thép, kiến thức về xây dựng có được từ học lỏm, xem lỏm nhưng rất độc đáo... Hai Điều đọc các bản thiết kế vanh vách, khẩu khí ngôn ngữ thì cứ chan chát như búa, chòong, mỏ-lết... Đầu đội mũ bảo hiểm lao động, tay bộ đàm, chân nện giày bốt đóng đinh, nhảy lên nhảy xuống trên công trường thoăn thoắt.., phải nói Hai Điều còn nhanh hơn khi...

Trên công trường Skyline, Hai Điều đi đến đâu, công việc ở đó chạy âm âm. Nếu công trường có chuyện hạch sách gì đó từ phía chính quyền, phải *làm việc* với địa phương, từ cái anh loèn quèn nhất là hộ tịch viên, cho đến cán bộ này nọ của phường, quận.., lác đác của cả Sở nữa.., Hai Điều giải quyết ngon lành. Cái chính là Hai Điều đã nhẵn mặt những người này, lại đi đúng *đường lối* nữa, nên *làm việc* trơn chu. Riêng trong tháng vừa qua, công trường xảy ra 6 vụ tai nạn lao động nghiêm trọng, làm chết 2 người, bị thương không cần tính. Hộ tịch viên và người của Phòng Lao động và Thương binh xã hội Quận tha hồ tới tấp về *làm việc*. Hai Điều lo ớn hết. Báo chí cũng bị bịt kín, im re. Trên công trường, trông thấy Hai Điều từ xa, công nhân nhắc nhau phải chú ý, khó một sai sót kỹ thuật nào có thể lọt được mắt Hai Điều, bị xẻo lương hay mất thưởng dễ như chơi. Chuyện sứt lún khiến hai tuần nay cán bộ Phòng Xây dựng của Quận xuống thăm công trường liên tục, cũng có nghĩa Hai Điều phải *làm việc* liên tục, không một ai trong Hội đồng quản trị có thể thế chân được Hai Điều trong công tác *ngoại giao* này...

- ...Đồ đây, thằng nào trong cái đám lãnh đạo Skyline này nắm được *đường lối* bằng tao? - ...Hai Điều tự đắc nói thầm với mình trong bụng.

Riêng cái sức khoẻ chịu đựng mưa nắng dầu dãi trên công trường thì Hai Điều ăn đứt mọi thành viên lãnh đạo cái cơ ngơi này.

Trong Hội đồng quản trị Skyline, Hai Điều luôn luôn được tâng bốc lên mây xanh.

Chủ tịch hội đồng quản trị, cái lão người Tây để tóc búi tó, tiếng Việt nói như ranh:

- Ông Hai Điều đã có chức *trùm xe vua* rồi, bây giờ chúng tôi xin suy tôn ông lên làm *vua công trường*, ông có nhận không?
- Thế hả?

- Skyline cảm ơn ông nhiều lắm! Phải ghi công hàng đầu cho ông. Nhất là trong những ngày chống lún này!
- Công trường này cũng là công trường của tôi mà! – mặt Hai Điều tỉnh bơ.
- ...
- ...

Hôm nay cũng thế, với tất cả hào hứng của kẻ đắc thắng, Hai Điều kể lại cho bố dựng *Cường đá* những chuyện xảy ra trên công trường. Hai Điều thao thao bất tuyệt về vai trò không thể thiếu được của mình trong việc giữ đúng tiến độ thi công của Skyline, khí thế tả xung hữu đột của mình... Lần nào cũng vậy, Hai Điều kết thúc *bản báo cáo thành tích* của mình bằng mấy câu thăm dò:

- Ba xem, vào trận mới biết nhau. Cái đám Hội đồng quản trị ăn nhằm gì hả ba? Con nắm tù được hết trời rồi.
- ... - khác với mọi lần, bây giờ *Cường đá* chỉ ngồi nghe, không hỏi, không trả lời.
- Bây giờ có thể hê tuốt bọn này đi hết, Ba? Một mình con làm được mà Ba? ...Kể cả các mối liên hệ...
- ...
- Chỉ còn mỗi cái tiếng Anh ẻo ẻo là con ghét độc. Học nó chẳng vào. Con sẽ thay thế bằng thằng phiên dịch.
- ...
- Hê bọn chúng đi hết được không ba? Con không muốn dưới quyền đứa nào cả.
- Sao? Định cướp chính quyền à? – lúc này *Cường đá* mới mở miệng.
- Con muốn làm Chủ tịch Hội đồng quản trị. Về mọi mặt con đều hơn chúng... Con chỉ thua cái lão Tây búi tóc tiếng Anh và cái chuyện viết lách của nó thôi!
- Mấy bằng đại học mà vẫn dở hả?
- Câu chuyện nằm đâu chỗ đó. Mỗi người chỉ mạnh cái thế mạnh mình có thôi chứ.
- Hê bằng cách nào?
- Rắn hoặc mềm? Ba ưng cách nào?
- Nói thử coi.
- Rắn thì kiếm mấy cái chỉ thị của Thành phố, bắt đình chỉ dài dài cái chơi. Rồi tính... Nhân thế bây giờ đang có chuyện sụt lún, hạch sách chuyện thi công an toàn, dễ ợt!.. Mềm thì con bỏ việc đi đánh golf với ba mấy

hôm, cách gì chúng nó cũng phải cho người đi kiếm con về... Được không ba?

- ...
- Ba không ưng sao? Con còn nhiều võ khác.
- ...
- Nói đi ba. Con không thích có đũa ngồi lên đầu mình.
- Tính ngang tàng của con thì được... Nhưng vẫn là tính nước một! Tính trước mũi... Không quá được cái mũi...
- ???
- ...

Cường đá bỏ mặc cho Hai Điều ngồi chờ, đứng dậy rời nhà kính, đi ra vườn... Vừa đi vừa bật lửa châm thuốc.

- Coi bộ ba có điều gì không vui? – Hai Điều tọt xong ngum cà phê đá rồi vội chạy theo bố dưỡng *Cường đá*.
- Ba đang tính chuyện khác.
- Ba bảo con phải giao hẳn *đoàn xe vua* cho vợ con để sang làm việc ở Skyline cơ mà?
- Được bao lâu rồi nhỉ?
- Cỡ một năm rồi Ba.
- Thế là nhanh đấy.
- Vâng, có con, tiến độ Skyline thuộc loại nhanh nhất so với mọi nơi khác trong Thành phố đấy ba ạ. Nó được cả một đội quân *xe vua* hiệp đồng, nên không nơi đâu chạy kịp bằng.
- Không, ba nói con tiến bộ nhanh, chứ không phải công trường.
- Bộ trời hạn sắp mưa rào sao mà ba khen con dữ vậy?
- Nếu hê được, con sẽ được gì?
- Con sẽ là *vua công trường*, nghĩa là chủ tịch Hội đồng quản trị. Cái lão Tây búi tóc thực ra đã thừa nhận con là *vua công trường* rồi.
- ...
- ...
- Vợ con quản được *đoàn xe vua* chưa?
- Ngon lành rồi ba ạ.
- ...
- ???
- ...

Cường đá không nói không rằng, lững thững bước một, Hai Điều theo sau.

- Lại đây. – *Cường đá* ngồi xuống một cái ghế ở vườn hoa dưới gốc cây dừa, chỉ chỗ cho Hai Điều ngồi cạnh. - ...Ba đang tính chuyện khác. - ...Bây giờ đến lượt vợ con phải làm việc của con.
- Ba nói sao?
- Con vừa là ông chủ, vừa là cai thầu, vừa là cai đầu dài khoảng một năm ở Skyline rồi phải không?
- Vâng. Tính đúng, là một năm thiếu 12 hay 13 ngày gì đó.
- Thế là đủ rồi. Vua công trường cũng chỉ là ông vua bé.
- Ba có *chiến lược* lớn hơn? – bệnh sính danh từ của Hai Điều lại có dịp chui ra.
- Cái gì con sợ nhất?
- Cái tiếng Anh ẻo ẻo, con nói rồi Ba.
- Con phải học bằng được cái đó!
- Thôi đi. Con xin ba.
- Dọa thế mà đã sợ hả?
- ...???
- Nghe này, con phải bỏ nghề con đang làm đi. Bỏ nghĩa là không làm, chứ không phải vứt đi. Nghề của con rất cần cho con nữa là khác.
- Nhưng cái tiếng Anh ẻo ẻo thì con xin hàng.
- Con phải học.
- Gần ba năm nay ba đã bắt con học đại học kinh tế và lấy thêm cái bằng thạc sỹ quản trị kinh doanh rồi... Thế mà vẫn còn chưa đủ sao? Bằng con đem về là bằng thiệt, học thiệt!
- Chưa là gì cả.
- Trong cái học này có quá nhiều cái dỏm, cái lỗi thời, ba còn lạ gì nữa!
- Cái đó không phải tại lỗi người học.
- Nhưng mà đoàn *xe vua* của con không cần hai cái bằng này. Công việc kinh doanh địa ốc của con lại càng không cần!
- Cơm không ăn, gạo còn đầy. Lo gì!
- Nhưng mà tất cả những thứ con học được mấy năm rồi nắm không hết trong lòng bàn tay... Hầu như chẳng dùng vào được việc gì cả. Kém xa những gì con học được trong đời.
- ... - *Cường đá* ngồi yên.
- Ủng sức con quá mà ba!
- Ba nói lại, nghề mới của con là học. Bây giờ là đi học! - nét mặt *Cường đá* nghiêm hẳn lên.
- Chui cha ông thiên ông địa ơi, nhà mình có thiếu ăn nữa đâu mà con phải đi học hả ba?
- Làm thế là đủ rồi.

- Học có làm ra tiền đâu mà gọi là nghề được hả ba?
- Cái đó còn tùy.
- Ba lựa lựa kiêu gì mà lại lựa đúng cái mặt con yếu nhất, ghét nhất!
- Ta không có điều kiện buôn vua thì ta nghĩ cách nặn ra vua, bắt đầu từ việc con phải chọn nghề học.
- Ba nói gì con không hiểu. – mắt Hai Điều trố lên.
- Rồi khác hiểu.
- ???
- Ba đã bàn với ông Hai. Ba nghĩ kỹ rồi. Tuyển con vào danh sách đi học lớp chính trị trung cấp một năm! Học tập trung tại trường.
- Học gì mà dữ thế ba? Công việc bỏ cho ai?
- Cái ghế của con trong Hội đồng quản trị Skyline sẽ được chuyển sang cho vợ con. Ba đã thu xếp rồi.
- Trời đất! Toàn chuyện áp đặt!
- ... - mặt Cường đá nghiêm hẳn lại, môi mím chặt.
- Ấy chết... Không!.. Ý con muốn nói là toàn chuyện bắt ngờ!
- Gọi là một năm, nhưng thật ra con học khoảng tám, chín tháng thôi... - lúc này mặt Cường đá mới dịu lại. - ...Nếu tính những ngày tập trung tại trường thì còn ngắn hơn nhiều.
- Con không phải đảng viên, học chính trị sao được?
- Ông Hai và ba tính hết rồi, Đoàn Thanh niên sẽ gửi con đi học. Hồ sơ đăng ký cho con đi học cũng xong rồi. ...Thuộc diện bồi dưỡng cốt cán cán bộ Đoàn.
- Con không hiểu... Để làm gì hả ba?
- Con có một năm, phải học bằng xong khoá chính trị này. Phải phấn đấu được kết nạp Đảng, phải lấy bằng được cái bằng tiếng Anh ỏ ỏ mà con rất ghét!
- Chui cha!.. Chịu không nổi đâu ba! Con nói rồi nhà mình đâu có thiếu tiền! Cần gì học?
- Tiền không thiếu, nhưng chưa đủ quyền!
- Thế ba chẳng nói là tiền mua hết được mọi thứ là gì? Có tiền mới là quyết định!
- Quả thực là con chưa nhìn quá cái mũi... Là tính cờ nước một.
- Con nói lại y si triết lý của ba về tiền mà. Và con thấy nó đúng!
- Có thêm quyền nữa, tiền trong tay sẽ nặng hơn, sẽ mua được nhiều hơn.
- ...
- Con không hiểu điều này à?.. Bây giờ mới vào cuộc là hơi chậm, nhưng không sao...
- *Quý thời gian* của con rất dài mà ba?

- Không dài đâu. Con chỉ có hai năm cho việc này. Một năm học và một năm chiến đấu. Ông Hai trừ tính thời gian như thế cũng tạm ổn.
- Con là *vua* nhưng còn trẻ lắm, lo gì ba!
- Nói cho mà biết, việc này chỉ có hai năm, liệu mà lo. Nếu lỡ, phải chờ thêm 5 năm nữa là 7 năm. Hoặc lỡ tàu suốt đời luôn! Hiểu chưa?
- Tính gì mà xa vậy. Đã là *vua* rồi mà vẫn còn phải tính dữ thế!..
- Nói rồi, mới chỉ là *vua bé* thôi! Quên cái *đoàn xe vua* mắc dịch của con đi! Báo chí vẫn tiếp tục chửi đây.
- Không! Cái tiếng Anh ẻo ẻo con dứt khoát trả lại cho ba và ông Hai. Còn lại ba bắt con học gì cũng được. Làm gì cũng được!.. Nhưng mà... tại sao cứ phải đi học? Chẳng lẽ không còn cách nào khác học hả ba? – Hai Điều mặc cả.
- Đừng cuống lên thế. Cái khoản tiếng Anh vào đầu được chữ nào hay chữ ấy, chuyện này không quan trọng. Cái chính là có cái chứng chỉ theo học tiếng Anh là được rồi.
- Ba và ông Hai quá độc tài. Ba chục tuổi đầu rồi mà còn bắt con người ta đi học!
- Không phải thế... - *Cường đá* bắt đầu quay sang động viên. - ...Lỗi tại con, chứ không phải tại ông Hai và ba.
- Lại còn thế nữa.
- Nói thật, vì một năm qua ở Skyline con tiến bộ rất nhanh. Ba không ngờ đấy. Chỉ còn hai chuyện thôi, một là cái tiếng Anh ẻo ẻo thì con biết rồi. Chuyện thứ hai là con nói năng vẫn còn nặng ngôn ngữ của cái thứ dân gạch vôi đá xi-măng sắt thép quá. Sửa được không?
- Vậy nghề của ba bây giờ là đi phát hiện nhân tài?
- Đi phát hiện nhân tài một nửa thôi, nửa còn lại phải có trường đào tạo, chính quy hẳn hoi... Rồi còn phải có nhãn mác, phải đánh bóng mạ kền nữa...
- Sao ông Hai và ba lại khoái cái nghề chỉ tay năm ngón đến thế nhỉ?
- Nghe đây, ba chủ động nêu chuyện này với ông Hai. Ông tán thành ngay. Mọi việc đã an bài, không bàn ra bàn vào nữa.
- Ba nói gì ạ? Mọi việc xong xuôi rồi?
- Tuần sau lớp học bắt đầu khai giảng.
- Ôi cha mẹ ơi!.. Độc tài hơn cả phát xít!
- ...
- ...

Thế là mọi chuyện an bài thật rồi!...

Bớ cái cuộc đời! Đ... mẹ... Không có gì chán bằng cái học!...

Hai Điều chửi thề như thế không biết bao nhiêu lần khi ngồi một mình!

Không thể nói Hai Điều học dốt, mặc dù toàn bộ câu chuyện tốt nghiệp cấp II và cấp III phổ thông trung học cái chính là nhờ mua điểm. Gần như bẩm sinh: Hai Điều ghét học. Chỉ có thể thôi.

...Hay là tại từ bé Hai Điều đã được bố mẹ đẻ và bố dượng nhồi vào đầu: *Tiền mới làm ra tất cả, có tiền mua tiền cũng được...*

Hai Điều rất được nuông chiều. Cái gì Hai Điều không làm được ở trường, là bố mẹ mua, hoặc thuê học trò hay người khác làm hộ. Là chủ mỏ đá, nhiều tiền, cho đến khi phá sản, bố mẹ Hai Điều đi chơi đâu là tha con đi theo đấy, bất kể là ngày đi học hay nghỉ, thậm chí chưa có lấy một lần xin phép nhà trường.

- Có mà tiêu hết đời cái mỏ đá này cũng không hết tiền, việc gì phải học, có phải không con? – bố đẻ Hai Điều thường hay nựng con như vậy khi muốn dụ con bỏ học đi chơi với mình, tay khua khua chỉ lên dãy núi trước mặt.

Nếu bị nhà trường trách móc, mẹ Hai Điều lại đến xin lỗi. Có đêm Hai Điều ngồi chầu rìa bố mẹ chơi tổ tôm đến sáng luôn, hôm sau ngủ, bỏ học. Ở cái vùng chó ăn đá gà ăn sỏi này trẻ con bỏ học là chuyện bình thường. Trong cái cảnh chung ấy, Hai Điều bỏ học chẳng thành vấn đề... Mới hết cấp I mà Hai Điều đã thuộc lầu hết quân cỡ bài tổ tôm mà Hai Điều phải gang cả hai bàn tay mới cầm xuể. Hết cấp II đã có lúc cầm bài hộ mẹ khi mẹ bận chuyện gì đó phải đi đâu một lúc. Đôi ba lần Hai Điều ù hăn hoi, mọi người ngạc nhiên, bố mẹ Hai Điều càng thích chí... Đến khi có bố dượng, Hai Điều được nuông chiều tiếp..., có thể vì bố dượng phải lấy lòng mẹ, có thể vì Cường đá rất mạnh khỏe nhưng ác một nỗi trời không cho có khả năng đẻ giống...

Hết cấp III ở trường huyện, dù là với điểm mua, bằng tốt nghiệp mua, Hai Điều xin bố dượng và mẹ được một món tiền đủ mua nguyên hần một con chó đã làm lông và thui sạch sẽ, rượu sâm banh, ba hộp bia, các thức cần thiết khác, làm một bữa tiệc chiêu đãi các bạn thân học cùng lớp.

Cả một buổi chiều, đủ mặt hai mươi ba trai và gái là bạn cùng lớp của Hai Điều, hì hụi nấu nướng nướng. Riêng cái chuyện mọi người được mời không vắng một ai, cũng đủ nói lên mối quan hệ và uy tín của Hai Điều đối với bạn bè. Cả một tầng nhà dưới cứ như cái chợ vỡ, khác chẳng là chỉ toàn những tiếng trêu chọc nhau và tiếng nói cười vui vẻ. Bếp núc gần xong, bố dượng của Hai Điều còn mang đến cho một chai whisky bự và một con lợn sữa quay đến bốn năm ký. Cuối cùng là một bữa tiệc thịnh soạn, bày biện khá đẹp mắt, thức ăn phong phú, có thể nói là biết nấu nướng, ngoại trừ một số đĩa thịt bày hơi thô, chỉ thua những lời lẽ trong bữa tiệc còn thô tục hơn mà thôi, đôi khi khá sỗ sàng. Những đợt sóng “Dô dô dô!” như muốn nổ tung cả gian nhà, các lon bia vút vút lên trời...

Cao điểm của bữa tiệc là lúc Hai Điều đứng giữa nhà, đề nghị mọi người yên lặng, rồi nổ sâm-banh – không phải để uống, mà để tưới lên mọi người!.. Tiếng cười như nắc nẻ, tiếng reo hò có lúc như rú lên, nhất là mỗi khi những tia rượu tưới lên các mái tóc con gái... Hai Điều làm đúng những động tác của người đua ô-tô thắng cuộc như vẫn thường thấy trên tivi, người rướn rướn về phía trước, các tia sâm-banh vọt lên tung tóe... Cuối cùng mọi người chuyền tay nhau uống thẳng từ chai số sâm-banh còn lại cho đến hết. Lúc này Hai Điều mới đồng dục:

- Các bạn ạ, sáng nay tớ vừa mới thắp hương trên bàn thờ làm lễ đốt sách!
- Cái gì? Cái gì?
- ???...
- Tớ không phải là Tân Thủy Hoàng, nhưng đốt sách để quyết tâm từ nay sống là để kiếm tiền, dứt khoát không thêm học!

Các tiếng vỗ tay rào rào. Xen vào là những tiếng reo hò... “Đúng thế! Quá đúng... Phá cho sướng!”... “Nhất thằng Điều!”... “Đù mẹ... Thằng Điều là số dzách!”..

- Các cậu ngồi đây, đũa nào muốn lên đại học, lên cái gì nữa cứ lên! Có giỏi thì chấp nhận thi đua với tớ... Đù mẹ, ...xem thằng nào giàu hơn thằng nào! Thằng nào sướng hơn? Kể từ ngày hôm nay!.. Tớ thề đấy!..
- ...

... **e** ái lời thề ấy hôm nào đã hơn một chục năm rồi.

Chính cái lời thề ấy đã thôi thúc người học trò nghịch ngợm và hay bỏ học Nguyễn Văn Điều từ một anh chớ cát thuê làm nên *ông vua* của cả một *đoàn xe vua*... Đắt đá cát sỏi xi-măng sắt thép dọc ngang bốn phương trời...

Sau cái *bữa tiệc vào đời* hôm ấy, Hai Điều đặt cho buổi liên hoan chia tay bạn bè cái tên như vậy, cuộc chiến bắt đầu...

Bây giờ Hai Điều hì hụi ngồi viết lại lý lịch của mình, chuẩn bị đi học lớp chính trị trung cấp - thuộc diện cốt cán của Đoàn Thanh niên, chế độ đào tạo đặc cách.

Thoạt đầu vào đời, *Cường đá* cấp vốn liếng cho Hai Điều là khoản học phí đi học lái xe tải, một cái xe ben cũ kỹ, và một ít lung vốn ban đầu đủ mua một đén hai xe cát trên bãi.

- Thế này là quá sang so với hồi ba lập nghiệp rồi nghen! Hồi đó ba chỉ có hai bàn tay trắng.
- Con đã đốt sách để ăn thề lập nghiệp rồi ba.
- Được. Còn một điều răn, làm sai chém liền đó.
- Con xin nghe.
- Làm ra tiền thì hoàn toàn có quyền hưởng mọi điều sung sướng, bất kể cái gì, trừ hai cái: cờ bạc và nghiện hút! Rõ chưa.
- Ba yên tâm.
- Nói lại lần nữa cho nhớ: Sai chém liền, rõ chưa?
- Xin tuân lệnh! – Hai Điều còn quỳ một chân xuống, hai tay chắp lại dâng lên cao khỏi đầu, điệu bộ bắt chước như trong hát tuồng, vừa nói vừa cười, nửa nghiêm trang, nửa pha trò. Làm mọi người chung quanh đều cười...

Sau này, cái lời răn như dao chém đá ấy của *Cường đá* trở thành chuẩn mực sống của Hai Điều. Lúc cao hứng, Hai Điều nói với bạn bè: ...Tao không đi tu, nhưng nhất định sẽ làm *Hoà thượng thích đủ thứ* cho chúng mày xem, trừ cờ bạc và tiên nâu.

Hai Điều bỏ cái máu mê tổ tôm không khó lắm, đơn giản là vì làm ăn hái ra tiền, song lao động cực nhọc, rất cần ngủ, nhiều lúc việc nhiều quá không đủ thời giờ để ngủ. Tự tay xúc cát, tự tay lái xe, làm việc như trâu lặn, nên một vốn bảy tám lời, chứ không phải một vốn bốn lời! Lại có thêm những lời cổ vắn đích đáng của *Cường đá* nữa, ngay trong năm đầu tiên một xe ben tòng tọc của Hai Điều đã trở thành 3 xe ngon lành, rủ thêm được hai bạn cùng học vào lái xe cho mình. Khi

tậu được cái xe ben thứ 5, Hai Điều cưới vợ, sau khi đã “thử” năm hay sáu cô gái gì đó. Từ đây Hai Điều thôi không trực tiếp lái xe nữa, suốt ngày lăn la trên mọi công trường, tâm trí dồn hết vào công việc xây dựng và khát vọng sở hữu những xe siêu trường siêu trọng chuyên dụng cho chở vật liệu xây dựng. Từ năm thứ 5 đoàn *xe vua* bắt đầu hình thành, lúc đầu chỉ là 3 chiếc... Sài Gòn và khắp vùng đồng bằng sông Đồng Nai xây dựng như điên, đoàn *xe vua* của Hai Điều lớn lên như điên. Cái chất ông chủ trong Hai Điều cũng lớn lên như điên – trừ cái tiếng Anh ẻo ẻo và công việc viết lách. Bù lại, sự tháo vát, đầu óc thực tế và những kinh nghiệm thực hành trên công trường Hai Điều học lỏm được, chưa hẳn kỹ sư xây dựng nào cũng qua mặt được Hai Điều, nhất là một khi đụng chạm đến những xe chuyên dụng như máy xúc, máy ủi, cần cẩu, máy tời, những công nghệ cơ khí và công nghệ thi công có liên quan... Thêm cái khẩu khí có được từ cuộc đời ở mỏ đá, được tôi luyện trên các khai trường cát, Hai Điều có được cái ngôn ngữ như búa chòong mỏ-lết, nên chỗ này chỗ khác đã thừa nhận *miệng Hai Điều có thép!* – với cả nghĩa bóng và nghĩa đen... *...Tổ cha chúng mày chú, ý tưởng thì chúng mày còn phải học ông. Chỉ có cái ông không cần phí thời giờ bôi bôi vẽ vẽ lên giấy như chúng mày thôi...* Có lúc Hai Điều đã to tiếng như vậy trong khi tranh cãi với mấy chàng kỹ sư xây dựng về các vấn đề mắ múi chưa có giải pháp trong bản thiết kế. Những kỹ sư này cùng chạc tuổi như Hai Điều.

Đoàn *xe vua* dần dần trở thành một đội quân cơ giới ngành xây dựng...

Nói theo ngôn ngữ cách mạng *một ngày bằng hai mươi năm* có lẽ cũng phần nào đúng với Hai Điều. Cứ lấy cái lóng ngóng, cái hiểu biết quá sách vở của mấy anh kỹ sư nọ làm đơn vị đo lường, thì có lẽ Hai Điều đạt chuẩn này thật. Bởi vì những anh kỹ sư này có học cho đến lúc chết cũng không thể có được cái tố chất tháo vát, tài xử lý tại chỗ như Hai Điều. Những thứ này nhà trường không dạy, mà chỉ có kinh nghiệm. Mà muốn có kinh nghiệm thì phải làm việc như cướp, phải có con mắt cú vọ..., những thứ này nhà trường cũng không có nốt để mà dạy các học trò của mình. Kỹ sư làm thuê ăn lương nên càng khó đạt những chuẩn ấy. Riêng cái tố chất ông chủ, thì các kỹ sư này chịu đút, không thể đang lặn lưng trên công trường làm công ăn lương mà lại mơ ước những thứ to lớn đâu đâu cho mình, vì công trường không có sự gắn bó như là của riêng mình. Và lại cái *tố chất Hai Điều* có lẽ cũng một phần do trời cho nữa, tự mình đã ghét học ngay từ bé, không phải vì dốt hay nghèo, mà có thể vì bướng, vì thích khác người. Nói được, làm được, thích lao thẳng vào cái đích mình muốn: làm cái việc hái ra tiền...

Hai Điều giàu nhanh như điên, có lẽ còn vì mang được cái tính quyết liệt ở mỏ đá vào việc giành giật các khai trường cát sỏi, và thị trường bán cát sỏi..., nghĩa là tính quyết đoán rất cao khi đã thấy mục tiêu. Từ khi có *đoàn xe vua*, trong nhiều

phi vụ gần như Hai Điều là thượng đế, chứ không phải khách hàng. Nếu phi vụ béo bở nào đó không rơi vào tay mình thì tìm cách gây sức ép, khống chế, bằng mọi cách..., kể cả gây ra tai nạn giao thông nghiêm trọng nếu cần... *Xe vua* âm âm đi lẩn đường, tranh bãi, nhiều lúc ngang nhiên chiếm chỗ, vì sau lưng đã có tay trong hậu thuẫn... Cái tài *làm việc* và đi đúng *đường lối* của Hai Điều để ứng phó với chính quyền thuộc loại siêu, vì cánh *Cường đá*, Tư Vôì quan hệ rộng, còn bản thân Hai Điều đã nhả mặt các đối tác, tiền lót tay không thành vấn đề...

Hai Điều trả lương cho lái xe và công nhân cao hơn mọi nơi, song ai cũng phải làm việc như điên, ốm đau lười thôi mất việc liền. Đơn giản vì trong xây dựng, thời gian và tốc độ rất quan trọng, lại phải rất quyết đoán nữa. Không thiếu lúc thương trường là chiến trường trong ngành xây dựng đúng với cả nghĩa đen, nghĩa là tranh chấp không khoan nhượng, có cả mùi thuốc súng, án mạng. Vì vậy Hai Điều rất rảnh với các lái xe của mình. Có lần một lái xe vừa bị ăn tát vừa bị mắng cái tội về chậm, không theo kịp nhóm:

- Tao như vừa làm vừa cướp, để chúng mày lúc nào cũng có cát mà chửi, thế mà dềnh dàng vậy hả? Tổ cha mày!.. – tiếp theo là một cái mỏ-lết bay ngay vào ống chân người lái xe về trễ này. Hôm sau người này mất việc.

Lý lịch đoàn xe vua đến nay có 6 án mạng với cái tên trong biên bản là tai nạn giao thông nghiêm trọng. Quân, chồng của Bảo Vân là nạn nhân thứ tư, nghĩa là sau Quân còn hai người nữa... Song Quân không liên quan gì đến *xe vua*, mà chẳng qua chết oan, vì *xe vua* không biết nhẹ tay thôi. *Cường đá* từ lâu đã nắm toàn bộ khu Đồng Dơi cho một dự án bụi và còn hấp dẫn hơn cả Skyline, dự kiến làm một sân golf hiện đại nhất Đông Nam Á. Song chậm chân so với vợ chồng Bảo Vân, nên *Cường đá* không chiếm được trọn vẹn vùng này. Thuyết phục vợ chồng Bảo Vân nhượng lại phần cửa ngõ của Đồng Dơi thế nào cũng không được, cho đầu gấu đánh nhau với dân làng tại chỗ mãi cũng không xong, *Cường đá* sai Hai Điều cho người cảnh cáo trực tiếp vợ chồng nhà này.

- Chỉ cảnh cáo! Nghĩa là va quệt hông xe, có thể trầy chợt hay thương tích thân thể chút chút thôi ghen! – *Cường đá* lệnh cho Hai Điều rành rọt như vậy.

Hai Điều không có thù oán gì với Quân, bổ dưỡng giao nhiệm vụ thì làm thôi. Vì thế Hai Điều triển khai việc này rất thận trọng, lựa chọn địa hình nắm chắc phần thắng trong tay, trực tiếp bàn với hai bạn thân của mình lên kế hoạch, rồi giao cho một lái xe nữa bố trí, thực hiện. Có nghiên cứu địa bàn và thực tập trước hẳn

hoi. Được cái thời buổi điện thoại di động này liên lạc với nhau cực dễ, kế hoạch dự định sao, lúc thực hiện diễn ra y trang vậy.

Nhưng cái mà kế hoạch sơ xuất, nói cho đúng hơn là cái không thể ngờ tới: *xe vua* trọng tải 20 tấn chỉ biết táng thôi, làm sao mà hôn nhẹ được...

Bây giờ, đoàn *xe vua* đã lên năm tuổi, hậu cần của đoàn quân cơ giới xây dựng, cũng do Hai Điều làm chủ....

...Đang hình thành một binh chủng cơ giới hiện đại của công nghiệp xây dựng thì ...*bỗng dưng ở đâu ra cái ý tưởng mắc dịch, bắt con người ta đi học!..* – Hai Điều lầu bầu như thế một mình, trong đầu oán trách bố dượng và ông Hai. ...*Cái nghề xây dựng lớn như thế ăn mới đã... Lãi bậm của nghề đã dành, thầu khoán đời nào chẳng thế!.. Quan trọng hơn nhiều là còn ăn được cả đất nữa, ăn nhiều đất!..*

Nhờ nghề, Hai Điều đã có được kha khá đất, tính bằng héc-ta, chứ không phải bằng mét vuông... Đất trong tay Hai Điều hệ số lời thường là *lũy thừa n...* – Hai Điều khoe với bạn như vậy. Đoàn *xe vua* và đội quân cơ giới xây dựng hôm nay lớn như điên ra đời chủ yếu từ đất. Chỉ cần bán đi đôi ba mảnh đất kiếm được trong những cơ hội này.., đúng là mua tiên cũng được.... ...*Thế mà lại bắt con người ta đi học!..*

- ...*Nhưng có lẽ ba nói đúng, mình mới chỉ là vua bé thôi. Trong tay một mỏ bự tài sản thế này mà không có thể lực cũng nguy... Mình giàu lên nhanh quá, cái khôn của mình lớn không kịp, thanh thế lại càng không kịp... Với lại dù sao mình cũng là cột trụ tương lai của cả cái tổ chầy Cường đá nhà ta...*

Ngồi viết lý lịch để hoàn tất hồ sơ nhập học, Hai Điều ngộ ra đôi điều mới lạ từ cái việc bố dượng lại bắt đi học. Cái sợ học trong Hai Điều bỗng dưng trở thành ý chí quyết đoán cho việc lại đi học, quyết liệt chẳng thua kém gì cái việc đốt sách năm nào để bước vào đời...

Nguyễn Văn Điều, đoàn viên Thanh Niên..., cán bộ quận đoàn quận... Thành phần xuất thân: công nhân. Trình độ văn hoá: Đại học kinh tế, thạc sỹ quản trị kinh doanh; Chủ nhiệm hợp tác xã vận tải vật liệu xây dựng... Hoạt động quần chúng: Bảo vệ môi trường, phòng chống HIV-AIDS và tệ nạn ma tuý...

Tin ông Tám Việt đột quy và mất tại bệnh viện Chợ Rẫy lan đi rất nhanh trong Thành phố. Từ lâu, người chiến sỹ lão thành cách mạng này là một biểu tượng, là niềm tin cho những gì tốt đẹp Thành phố này có được. Tại các chợ, trên bến xe, trong các quán nước và vào sâu trong các hẻm, trong các cơ quan trên địa bàn Thành phố, đâu đâu cũng râm ran nỗi thương tiếc: ...*Lại vắng thêm một tiếng nói cương trực của chính nghĩa!*..

Chuyện xảy ra lần này là ông Tám đang trên đường đến Thành uỷ thì đột quy. Đây là đột quy lần thứ ba. Người sỹ quan hộ vệ và lái xe của ông ngay lập tức đưa ông vào bệnh viện. Vì không phải lần đầu tiên, nên họ rất có kinh nghiệm. Đến cửa bệnh viện, ông Tám được bế ra khỏi xe, rồi được đặt nằm lên cáng, đẩy thẳng đến phòng cấp cứu, rất chuyên nghiệp. Nhưng lần này kẻ thua cuộc là các bác sỹ.

Sau khi các bác sỹ cấp cứu chịu bó tay, ông Tám Việt được chuyển sang phòng bên, để chờ người nhà đến vĩnh biệt. Trong lúc làm vệ sinh phòng cấp cứu, người hộ lý nhặt được một phong thư dưới đất, mở ra đọc: Đây là lá thư thứ 5 của ông Tám đòi Thành uỷ phải can thiệp làm rõ vụ án mạng giết chết Lê Quốc Quân do xe vua gây ra. Lần này ông muốn trao tận tay cho người có trách nhiệm trong Thành uỷ. Người hộ lý nộp thư này cho Ban giám đốc bệnh viện xử lý.

Trong gia đình, từ lâu vợ con ông Tám và người trong nhà đã khuyên can ông Tám nên để cho các cơ quan chức năng và những cán bộ có trách nhiệm tiếp tục xử lý vụ việc này... Ông dấn thân cho lẽ phải như thế là đủ rồi, tuổi thì cao, bệnh tật lại như vậy...

- Bà ạ, tôi còn sống một giờ, một giờ tôi không bỏ việc này. Có lẽ đây là công việc cuối cùng của tôi... Tôi phải trả món nợ riêng của mình với bà má Sáu Nhơn, bà ạ... Bà má Sáu đã tìm được gia đình người cứu mạng tôi, nhưng quan trọng hơn nữa, bà đã mở mắt cho tôi nhiều điều...¹ - ông Tám từ tốn nói cho vợ mình hiểu.
- ...

Đang giờ học, Hai Điều nhận được tin nhắn của bố dượng: *Tan học tạt về nhà ngay.* Hai Điều huỷ một cuộc nhậu đã bố trí từ tuần trước. Chuông nhà trường

¹ Xem "Dòng đời" quyển một, tập 2, trang 531...

reo, ra khỏi trường Hai Điều lái xe về thẳng nhà. Trong đầu không sao đoán được ở nhà có chuyện gì.

Bước vào nhà kính, bố dựng và Tư Vôi đã chờ sẵn:

- Con chào Ba, con chào chú Tư. Có việc gì mà gọi con về gấp vậy. Lại có cả sâm-banh thế kia! – Hai Điều mồm chào, tay chỉ vào chai rượu và mấy cái ly đã bày sẵn.
- Gọi về chạm cốc khai mạc chiến dịch mới! – *Cường đá* đáp lại.
- ??? – Hai Điều vẫn chưa thủng điều gì.
- Tấn công mạnh hướng Đồng Dơi! – *Cường đá* cầm chai rượu lên, vắn vắn cái đai dây thép, mắt nhìn vào chai rượu, đến lúc này vẫn chưa ngó tới Hai Điều.

Bốp! – nút rượu bật lên trần nhà, các con mắt nhìn theo. Ngón tay cái của *Cường đá* đã kịp bít chặt lấy miệng chai, rất điệu nghệ, không một giọt rượu nào ra ngoài. Sau đó chỉ thấy hơi sâm-banh trong chai bay lên...

- Thời gian bây giờ tính bằng giây! Đừng để trâu chậm uống nước đục! – *Cường đá* nói, tụt tay rót rượu ra các ly. Vẫn chưa ngó đến mặt Hai Điều.
- Tám Việt chết rồi. Chuyện kiện cáo chấm dứt, chúng ta phải khởi động nhanh! – Tư Vôi giải thích cho Hai Điều.
- Hèn gì!.. – Hai Điều nghĩ thế nào lại bỏ lửng câu định nói.
- Chúc mừng! – *Cường đá* nâng cốc lên, Tư Vôi và Hai Điều làm theo. Lúc này *Cường đá* mới ngấm nghĩa đến Hai Điều.
- Anh Ba giỏi quá nè. Hôm rồi về Tám Việt, anh Ba nói: Cái gì chúng ta chưa làm được thì trời sẽ làm giúp! Bây giờ đúng y sì vậy! Ngoẻo hẳn rảnh rồi, hết cả kiện với cáo! - Tư Vôi hào hứng.
- Ông mới chết hả ba? Trong trường chẳng ai để ý... Cũng chẳng thấy thông báo.
- Hai hôm nay rồi. Chuyện ngoẻo của ông già về vườn, trường thông báo làm gì? Chỉ có ngoài đường phố là râm ran thôi. – Tư Vôi bình.
- Vì thế ba mới gọi con về gấp. Tư nói nghe, xem chuyện quy hoạch của Thành phố bây giờ đến đâu rồi.
- Dư luận về sân golf rác tai quá, dứt khoát bị bác rồi. Bây giờ ưu tiên một là chung cư cao cấp toàn bộ khu Đồng Dơi anh Ba ạ.
- Thế thì bự lắm đấy... - *Cường đá* thủng thỉnh, mắt nhìn đâu đâu.
- Vâng. Sẽ là một Phú Mỹ Hưng mới, một Ciputra mới..., có thể còn lớn hơn... Đây là ý kiến từ Thành uỷ. Song bên sở Kế hoạch và Đầu tư lại

muốn là khu an dưỡng, trường đại học, trung tâm nghiên cứu khoa học công nghệ...

- Có cả trường đại học của nhóm PH, cánh Bảo Vân?
- Đúng vậy, anh Ba.
- Tay nào ở Sở đưa ra ý kiến này?
- Giám đốc Sở.
- Nghĩa là Bảo Vân đã chạy được tới Sở?
- Không loại trừ, anh Ba. Bên Thành uỷ không thấy nói gì đến trường đại học. Như vậy chắc chắn là thành uỷ chỉ có phương án chung cư cao cấp thôi.
- Ở trong trường con cũng nghe loáng thoáng như chú Tư nói, Ba ạ. Máy tay do Thành uỷ cử đi học cho con biết như vậy.

Cả ba người lục lọi, sàng lọc mọi thông tin để tìm xem điều gì là dễ xảy ra nhất. Hai Điều không ngờ những câu chuyện kiểu *thông tấn xã vỉa hè* trong trường mình học đôi khi cũng có ích hoặc loé ra một vài gợi ý gì đó, nhất là những mẩu chuyện liên quan đến xu thế thị trường. Hai Điều nghĩ rằng những chuyện loại *buôn dưa, loại thông tấn xã vỉa hè* như thế này đôi khi chẳng khác gì một bài giảng kinh tế thiết thực chứ không phải lý thuyết, nhất là cái hôm nghe một học viên tán vớ nhau trong một bữa nhậu do Hai Điều chủ sự. Người này giải thích khá rõ sự đổ vỡ của thị trường tài chính thế giới, rồi liên hệ với nước ta tại sao giá vàng và giá địa ốc lên, trong khi thị trường chứng khoán sụt thê thảm. Cũng từ bữa này, Hai Điều chủ trương tổ chức những bữa nhậu như thế, chọn người và chọn câu chuyện hăng hái mà tổ chức nhậu, đúng với câu nói ngàn đời *ngưu tầm ngưu, mã tầm mã...* Có tươi mát từ A đến Z luôn, nếu đã đến mức hầu vớ nhau hoặc là hạng người có máu mặt...

- Lãi xuất ngất ngưỡng, tiền Việt mất giá ùng ùng, làm ăn gì cũng chẳng lại, tiền chẳng chui vào bất động sản và vàng thì còn chạy đi đâu?!
- Đúng thế, trong vòng chưa đầy hai năm nay mười đồng trong túi bây giờ chỉ còn giá trị bằng bảy đồng! Cứ như là bị ăn cắp!
- ...
- ...

Ý kiến sôi nổi ồn ào. Bàn nhậu chỉ có mấy người mà cứ như cái chợ vỡ. Hai Điều cao hứng đứng hẳn lên, vai bìa ngang mặt:

- Cái học không phải là học thế này mới thực sự là có giá trị! Học các bài giảng ăn thua mẹ gì! Bỏ xa các thông tin in-te-nét! Đô đô đô!..

- Chú Hai mày nói sai rồi! – một học viên lớn tuổi hơn bắt bẻ Hai Điều: - ...Chúng ta mới thực sự là những cái in-te-nê-t bằng thịt! Tin thiệt hẳn hoi, nhạy bén tức thì!.. *In-te-nê-t* thịt này mới là *dô địch*!.. Đô đô đô!..
- Các người anh em... - Hai Điều xách mé: - ...Nói thực lòng nhé, trong cơ chế này, thằng nào chết cứ cho chết! Còn loại như cánh ta ngồi đây, chỉ có đui què mẽ sứt mới chịu nghèo có phải không? Tóc tai lành lặn thế này mà nhà cửa không nổi lấy vài cái, xe nọ xe kia không được vài chiếc, quần quanh cái chuyện *com –phở phở - com* thì cũng chỉ là cái đồ giẻ rách, đáng quăng cho chó nhá thôi! Hai Điều này nói phăng ra như thế đấy! Chịu không?.. – giọng Hai Điều bắt đầu ngà ngà...
- *Com* thì bỏ ống một nơi, nhưng *phở* phải dăm ba chồn, nói thế mới đủ chứ Hai!..
- Ái là ái, tình là tình, phải cho phân miêng, tiền bạc sòng phẳng, không cần giấu giấu diêm diêm! Chứ thập thò *com com phở phở*... thì cũng vẫn chỉ là một thằng hèn!.. – giọng Hai Điều cứ như là chém đá.
- ???
- ???
- ...

Giữa những âm thanh như pháo ran nòng nặc bia rượu, đôi lúc có nhiều thông tin quan trọng. Hai Điều đã kết thân được với vài người, uôm uôm được một vài người nữa, đình bụng sẽ mời về..., để sai khiến...

Kết nghĩa anh em giữa Hai Điều và tổng giám đốc Tổng công ty quốc doanh VINACONS ra đời từ một trong các bữa nhậu như thế. Cả hai đều gặp may. Hai Điều thì như điều gặp gió, vì muốn có không gian tung hoành mới. Tổng VINACONS như chó ngáp phải ruồi, vì đang bên bờ vực thẳm, cần có tiếp sức mới... VINACONS có trong tay bao nhiêu thứ vợ ra của, đất đai, quyền kinh doanh, các giấy ưu tiên... Nhưng “tổng” này làm ăn chia chác nhau với nhau thế nào mà cuối cùng lỗ lớn, nói thất thoát lớn có lẽ đúng hơn. Hai Điều thực sự bị hớp hồn khi biết VINACONS có 17 công ty con rải đều cả ba miền Bắc, Trung, Nam, bụng bảo dạ: *Đây mới là trời đất của ta!*..

Không kể một vài ngoại lệ, phân đông “bạn mới” kiếm được trong khóa học này sần sần tuổi với Hai Điều, tất cả đều đại học hay thạc sỹ, tiến sỹ gì đó, thật giả không biết, thâm niên công tác kha khá... Qua những mối thân quen này, các đường dây làm ăn mới dần dần hình thành. Văn hoá theo bằng cấp thì Hai Điều chẳng phải loại thua kém ai, bằng thật hẳn hoi, mặc dù không trong biên chế nhà nước, nhưng xét về chịu chơi thì đúng Hai Điều là số *dzách* của toàn khoá học. Cứ nhìn Hai Điều sáng sáng lái chiếc Rolls Royce Phantom đánh số 29 bóng loáng đi

học, chiều lái về, không ít học viên bị ngợp, thèm khát... – đúng là giàu sụ, miệng nói được, tay làm được, khẩu khí ngang tàng...

Các buổi nhậu bồi tiếp thêm uy thế cho Hai Điều...

Ba bố con anh em nhà *Cường đá* bàn gặt nhất chuyện làm thế nào để không cho cánh tay của bọn Năm Hồng có thể với tới phá đám các dự án vùng Đồng Dơi. Cái đám nhà này hôm nào đã doạ cho Hai Điều ăn đám vỡ mũi về cái chuyện muốn tổ chức một buổi chiêu đãi các hoa hậu hoàn vũ quốc tế...

- Ông Hai nhà mình thì không thể đọ được với ô dù của đám Năm Hồng rồi. Đó là cái chắc. – Tư Vôi nhắc lại ý kiến của Thạch nói vào tai *Cường đá* trong buổi liên hoan đăng quang áo dài Việt Nam hôm nào.
- Con thấy đúng đây, ý kiến của bên Thành uỷ hay bên Sở thắng không thành vấn đề, bên nào ta cũng hứng sẵn rồi. Ta chỉ còn chưa biết cánh Năm Hồng dở rỏi gì thôi.
- ...

Cao thủ như *Cường đá* mà cứ đụng đến cánh Năm Hồng là bí. Không phải chờ đến hôm nay *Cường đá* mới nghĩ đến chuyện này, mà phải kể từ cái đêm đăng quang áo dài Việt Nam. Không nghĩ đến thì thôi, nghĩ đến nhiều khi mất ăn mất ngủ..., nhất là mấy câu di tai của Thạch đêm dạ hội đăng quang áo dài...

- *Cánh Năm Hồng có thể bắt ông Hai của ông làm tù binh đấy, đã bỏ ra kha khá nhiều “quan hệ”...*

Trong buổi tối hôm đó, Thạch di tai *Cường đá* đôi điều nghe lạnh cả người. Thạch còn dựa vào những dữ liệu Ngân hàng PH khai thác được, kể ra cho *Cường đá* nghe một số dẫn chứng cánh Năm Hồng đã tiếp cận ông Hai như thế nào và việc chính cánh Năm Hồng yêu cầu Thành uỷ gác chuyện duyệt golf Đồng Dơi của *Cường đá* lại. Thạch kể thêm một số “phi vụ” của bà Hai được cánh Năm Hồng đỡ đầu, “quan hệ” nào cũng phải tính ở mức tiền tỷ... Mọi chuyện nói có sách mách có chứng, hai năm rở mười, không tin không được... *Cường đá* giữ trong bụng những thông tin này, dứt khoát chưa cho Tư Vôi và Hai Điều biết vội.

Năm Hồng có hai lợi thế mà *Cường đá* không có: Ô dù có thể hơn, lại thêm nguồn tiền rất mạnh từ ngoài. Riêng tiền trong tay của cánh Vietfund có dây mơ rễ má với Năm Hồng đã lên tới hàng trăm triệu đô, nguồn gốc chỉ có trời biết... Còn nếu so sánh đầu óc, mưu mô, tính quyết đoán..., chưa biết mèo nào cắn mỉu nào.

Thực ra Năm Hồng còn một lợi thế nữa là có nhiều đường dây trên cao, trong khi đó *Cường đá* còn phải dựa nhiều vào thân quen. Đường dây khắp nơi có nghĩa là thông tin từ khắp nơi, đến được khắp mọi chỗ cần đến... Còn thân quen thì chỉ mỗ cò việc một thôi, chưa đụng được vào “đường dây”, cũng có nghĩa là chưa đụng được vào các chính sách lúc còn trong trứng... *Cường đá* hiểu được chuyện này, nhưng cho đến nay vẫn chưa có cơ hội tạo dựng. ...*Vận may chưa đến, chỉ khôn ngoan thôi không lại được!*.. Đang trong tâm trạng cay cú, bỗng dung *Cường đá* lại thấy cánh Năm Hồng lôi được cả một đồng nhân vật tai to mặt lớn đứng ra tổ chức thi hoa hậu hoàn vũ. Báo chí tha hồ chửi, mặc! *Cường đá* thừa nhận cuộc thi này là một sáng kiến lợi hại, các đôi chân dài này sẽ đi vào những con đường không đi được, khởi đầu cho biết bao nhiêu chuyện khác không cần trình tự khởi đầu... Việc thi hoa hậu đã khó với dư luận rồi. Báo chí rầm rầm chửi nữa, chửi mãi, nhưng nước đổ lá môn! Đã thế khi bế mạc, quan chức cao cấp đến dự đen ngòm như kiến tha mồi. ...*Trời đất, sự ngang nhiên này táo tợn quá! Rõ ràng phải có một thế lực ghê gớm nào đó đứng sau cánh Năm Hồng?.. Hay là chỉ do cánh Năm Hồng có đội ngũ quân sự giỏi, đa dạng, có chất xám, bày đặt ra được đủ mọi thứ?..* Ngày đêm *Cường đá* mất ăn mất ngủ...

Trong thâm tâm *Cường đá* thừa nhận: mưu mô có, quan hệ có – có thể là chưa đủ, nhưng chưa bao giờ mình có quân sự. Không rõ vì *cái tổ chấy* nhà mình văn hoá thấp, hay là phong cách đi lên của *cái tổ chấy* này là chỉ quan tâm đến cái võ đánh thẳng, dứt điểm thẳng, cho nên đến nay chưa nghĩ tới, chưa thấu tóm được người đáng thấu tóm... *Hay là ta chưa có đầu óc với tới được cái giới người có thể vờ làm quân sự?..* Càng nghĩ, *Cường đá* càng thấy cái lỗ hồng này lớn quá, quyết định phải thay đổi chiến lược... *Ta bắt Hai Điều bỏ hết mọi thứ để đi học chính trị là đúng!..*

- Chuyện chặn bàn tay cánh Năm Hồng sẽ nghĩ tiếp. Chưa nghĩ được thì bỏ đây cái đã. Đừng cố đám ăn xôi, mất thời giờ nghen. Các phương án của Sở hay của Thành uỷ đều ủng hộ, cố nhảy vô sớm... Giao cho Tư việc này. Được không?
- Được, anh Ba.
- Động tĩnh gì báo liền nghen.
- Vâng.
- Hai đang đi học cứ học tiếp. Nhưng ngay từ bây giờ phải chuẩn bị tìm cách tranh thủ nhóm PH.
- Chui cha! Ba nói cái gì ạ?
- Có điếc đâu mà phải hỏi lại.
- Đánh thẳng vào các công ty quốc doanh, xong ngay, con không sợ. Nhưng húc vào cái đám PH này... Chúng nó toàn bọn đi học Tây học Mỹ

về! Đấu trí với tụi nó không xong, ba ạ. Mà cũng không ăn nhằm gì. Chuyển sang đấu võ, xong ngay!

- Khoan!.. Cố tranh thủ hợp tác... Sau đó thôn tính!.. Học chính trị trung cấp mà không làm nổi việc này thì đổ com cho chó ăn. – *Cường đá* bắn lên.
- ... - Hai Điều biết là không được bàn lùi.
- Cháu còn mấy tháng nữa mới học xong, nghĩa là còn mấy tháng nữa để chuẩn bị cơ mà, đừng lo. – *Tư Vô* động viên.
- Quyết như thế nhé? Còn lẩn tẩn gì nữa không? – *Cường đá* hỏi?
- Chúc sức khoẻ anh Ba! – *Tư Vô* nâng cốc, coi như tuân lệnh.
- Con chúc sức khoẻ ba, chúc sức khoẻ chú *Tư*! – Hai Điều làm theo như cái máy, chưa sao bình tĩnh lại được.

Cuộc họp bất thường của cái *tổ chấy* kết thúc.

- Kể nghe coi học hành thế nào? – giọng *Cường đá* trở về bình thường.
- Chuyện học hành quan trọng gì đâu ba.
- Vậy hả? Nói nghe coi.
- Con bắt mỗi được nhiều đường dây mới, qua các học viên. Tuần vừa qua con vừa mới thôn tính xong được hai công ty mới. Một làm cung ứng sắt thép, một làm cán thép, cả hai đều quốc doanh. Thế là trong tay con đến bây giờ là 5 *chú bé ngoan* rồi!
- Đang mùa cổ phần hóa, việc này là đương nhiên, có gì mà khoe! Đâu phải chờ đến khi đi học mới làm được?..
- ??? – Hai Điều nhăn mặt vì ngỡ ngàng.
- Ba hỏi lại, việc học hành thế nào?

Mất cả hý hửng, Hai Điều đành phải trả lời vào câu hỏi:

- Dễ hơn học văn hoá mà ba. Cái gì cũng theo đáp án có sẵn... Mà môn mào con cũng có đáp án có sẵn. Cái đầu để làm việc khác.
- Có khôn lên được tý nào không?
- Nói thiệt ba à, nếu không vì các chỉ tiêu ba giao, học thế này phí thời gian và tiền của! Nếu không thì...
- Liệu có đạt được các chỉ tiêu ba giao không?
- Các chỉ tiêu ấy chẳng ăn nhằm gì! Con nghĩ là được!
- Thế mà còn lo phí thời gian và tiền của?
- Con có cảm tưởng học viên giỏi hơn giảng viên.
- Chuyện gì mà ngược đời thế?

- Giảng viên chỉ có giáo trình với đáp án thôi, cuộc sống thực họ thua học viên xa. Đã thế khi họp tổ giảng viên nói hết như đáp án, nhưng bước chân ra khỏi phòng họp là ngôn ngữ lại sệt ngoài đời như học viên.
- ...
- ...
- Hai này,
- Dạ...
- Đã rõ cái lão Thạch từ lỗ nẻ nào chui lên chưa?
- Chưa ba ạ. Con có đề ý chuyện này. Gọi gọi ra, mọi người đều nói: Một cái tên lạ hoắc, vô danh tiểu tốt!
- Lão ta sống ở Hà Nội, đâu có ở trong này, phải không Hai? – Tư Vôi hỏi.
- Con cũng nghĩ thế.
- Thôi được, tìm cách tiếp cận dần nhóm PH đi là vừa, nhân lúc đi học thế này có thời giờ.
- ??? – Hai Điều mắt giương to nhìn bố dựng một mực ép chuyện PH. Hai Điều định nói lại điều gì đó, nhưng hàm cứng đơ, trong bụng rất ngạc nhiên thấy bố dựng không thèm hỏi một câu về chiến tích *thôn tính* mới của mình.
- ...

Phải nói tại lớp học này Hai Điều thắng đậm trong mùa “*cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước*”. Trời đất run rủi thế nào mà *trùm xe vua* vớ bở một dịp may hiếm có: Đúng vào năm học này, lệnh đẩy mạnh *cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước* được thực hiện tất bật với tất cả năng lượng và nhiệt tình các giám đốc quốc doanh có thể có được. Một số giám đốc hoặc những người có chận trong lãnh đạo các doanh nghiệp nhà nước đang theo học lớp chính trị trung cấp này và Hai Điều đã móc nối được với nhau làm những “áp-phe” động trời cho riêng mình. Gần như trong tay họ có chiếc gậy thần: Sau khi đã ngã giá với nhau, một vị giám đốc chỉ cần hô “Biến!”, thế là doanh nghiệp nhà nước trở thành doanh nghiệp cổ phần hóa, công ty cổ phần... Hầu hết Hai Điều đều nắm tỷ lệ cổ phần áp đảo trong các phi vụ này. Toàn bộ đất đai hoặc không tính được, hoặc được hóa giá như cho, có những nơi là đất địa. Nhưng cái nhãn mác doanh nghiệp nhà nước và những ưu đãi chế độ chính sách được nhà nước ban cho vẫn được phép ở lại nguyên vẹn với chủ mới. Trao đi đổi lại với nhau như thế, với tính cách là cổ đông bự nhất, Hai Điều có trong tay ảnh hưởng chi phối trên thực tế 5 doanh nghiệp nhà nước đã cổ phần hóa. Có những hôm Hai Điều và những học viên có liên quan phải xin phép nghỉ học với lý do có việc đột suất để xúc tiến những phi vụ này.

Trong tương lai ta sẽ rất bận vì những *mục tiêu* này đây! Đất đai của những *chú bé ngoan* này mới là cái làm ta thích nhất!.. – Hai Điều tay gõ gõ trên vô-lăng,

miệng tự nói với mình như vậy trên đường lái xe từ trường học về nhà mình, trong lòng đầy tự mãn.

Lớp học kết thúc, ít lâu sau Hai Điều được kết nạp đảng tại chi bộ ông tổng giám đốc VINACONS, vì thành tích học tập xuất sắc và vì có nhiều đóng góp cho VINACONS. Theo nguyên tắc tổ chức, nhà trường không kết nạp đảng viên, vì đây là nhiệm vụ chức năng của các tổ chức cơ sở Đảng. Một tổ đảng trong một công ty của VINACONS đã gửi Hai Điều về sinh hoạt đối tượng kết nạp Đảng của chi bộ Văn phòng VINACONS, lý do là Hai Điều chiếm được một chân trong Hội đồng quản trị của công ty này, leo lên từ chức chủ tịch hội đồng quản trị một công ty con con đã cổ phần hóa 100% trong VINACONS.

Ông Hai lần này có lý do đi họp để ở lại Thành phố một tuần liền, ngay trong cái nhà nghỉ thực ra từ lâu đã là nhà của chính mình. Ngôi nhà xinh xinh, hai tầng, khiêm tốn, có ga-ra và một tý teo vườn, rất tiện cho một hộ 4-5 người. Nhà ở một góc khuất, gần sông, cảnh quan có thể nói là nơi thanh bình. Sổ đỏ ngôi nhà này đứng tên cúng cơm của ông Hai, do cha mẹ đặt cho hễ hoi, không phải cái tên chính thức ông có trong lý lịch. Còn mọi người thì cứ đinh ninh đây là một trong những căn nhà khách của cái *tổ chấy Cường đá*, cụ thể là của Tư Vôi, vì thấy Tư Vôi đi đi lại lại, ra ra vào vào ngôi nhà này nhiều nhất, chăm chăm chút chút từng ly từng tý một. Người coi ngôi nhà này được gọi gọn lỏn là cô Năm, giòn giòn cỡ năm chục gì đó. *Năm* là thế nào? Không rõ lắm... Không đẹp lắm, nhưng dễ thương... Thực ra cũng dễ coi, tầm tầm nhưng béo lẳn, gọn gàng, khoẻ khoắn. Dáng dấp lanh lẹn, nói năng mềm tai.

Cô Năm là quản gia của ngôi nhà này, được Tư Vôi đưa về từ lúc bắt đầu trang bị nội thất, lúc ấy kết hợp coi thợ luôn thể, vì mọi thứ toàn đồ xịn. Không ai biết cô Năm từ đâu đến. Nhưng cô được giao mọi việc tin cẩn như vậy, ắt phải là họ hàng dây mơ rễ má gì đó với cái *tổ chấy Cường đá*. Hơn nữa đám thợ và hàng xóm hồi ấy thường thấy cô xung em với Cường đá và Tư Vôi, xung cô với Hai Điều...

Danh chính ngôn thuận cô Năm bây giờ là họ hàng với nhà *Cường đá*...

Hôm Tư Vôi giao sổ đỏ cho ông Hai xong – chỉ có hai người với nhau thôi, Tư Vôi dẫn ông Hai xuống nhà dưới giới thiệu với cô Năm:

- Đây là cô Năm, quản gia của chú ạ. Mọi việc đâu vào đấy hết rồi, chú khỏi lo. – đoạn Tư Vôi quay sang cô Năm: - ...Đây là chú Hai, cũng giao cho cô quản luôn!
- ... - ông Hai thoáng thấy mình khó ăn khó nói, hai tai tự nhiên giật rần rần.

- Chào chú ạ... - câu chào lúng búng, phần nào hơi ngượng nghịu nữa...

Ngày qua ngày lại...

Mỗi lần ra ra vào vào Thành phố, ông Hai nghỉ ở đây là chính, một Bình Châu chứ mười Bình Châu bây giờ ông cũng chẳng thiết. Ở đây cơm ngon canh ngọt, độc táo chứ không phải tiêu táo! Được chiều chuộng hết ý, lại chỉ có hai người... Cái lúng búng của cô Năm thành chuyên xa xưa rồi. Bây giờ là sự thân thiết, phải nói là sự chăm sóc, cả quần quýt nữa...

- Cần gì anh Hai cứ nói hết, em lo được mà!.. – giọng cô Năm ngọt lịm.

Chuyện bắt đầu từ lúc cô Năm dần dà đánh bạo nói vui:

- Em được giao nhiệm vụ nặng nề quá. Người của anh Hai là của quý của quốc gia mà!..
- Thế em có thích quản lý cái của quý của quốc gia không?
- Nhiệm vụ được giao mà...
- ...

Câu chuyện huyền thuyên đến đây lịm dần, chỉ còn lại những tiếng cười rúc rích, rồi biến dần thành những tiếng rên, những tràng rên kéo dài, mau dần, mau dần..., có lúc biến thành những âm thanh vừa rên vừa rú...

Sau mấy ngày họp hành, hôm nay ông Hai thực sự có được khoản thời giờ ông mong ước: Tĩnh tâm sắp xếp lại cuộc đời giai đoạn chót. Vốn là người từng nhiều năm làm công tác nội bộ, công tác tổ chức và cán bộ, luôn ở vị trí chỉ đạo, nên bệnh nghề nghiệp ngấm sâu vào cả đời sống riêng của ông: ...*Cuộc sống có tổ chức bao giờ cũng hơn cái kiểu khác đi khác đến!..*

Hết nhiệm kỳ này, ông Hai trù tính nghỉ công việc đang giữ, cũng sẽ là nghỉ hưu luôn. *Lộc bất hướng tận mà!..* Gần bước vào cái tuổi cổ lai hi, lẽ ra nên nghỉ từ nhiệm kỳ trước để sống cho riêng mình chứ, nhưng tổ chức cứ *cơ cấu* mình mãi thế này. Biết làm thế nào! ...*Nhưng mà thôi, mình làm việc bên Đảng chứ có phải bên chính quyền đâu mà áp dụng luật công chức với nghỉ hưu... Đảng viên là phục vụ suốt đời, vả lại sức khoẻ mình còn ngon lắm, chưa nói đến kinh nghiệm thâm niên...* – ông Hai chống chế với mình, cứ như là để tự thanh minh hay trang trải với

chính mình. Ông nắm bàn tay lại, làm một vài động tác co tay trên bàn, rồi dùng bàn tay khác chém chém nhẹ nhẹ vào cái bắp thịt nổi lên trên cánh tay... *Đúng, còn ngon lành lắm!..* Ngón tay chỏ ông gõ gõ lên trán: ...*Còn cái trong đầu này là một tài sản vô giá của Đảng, của quốc gia! Không chê vào đâu được!..*

Cái quá trình công tác Đảng của ông đã biến ông trở thành nhà chính trị hay là cán bộ Đảng chuyên nghiệp. Sự tín nhiệm của tổ chức giao cho ông biết bao nhiêu việc khó, khiến ông trở thành người lĩnh vực nào cũng chuyên. Lúc là bí thư tỉnh uỷ, lúc là bộ trưởng, lúc là Trưởng Ban, còn uỷ viên Trung ương thì kinh qua mấy khoá rồi. Xấp xếp vào đâu ông cũng mãn được hết. Khoá hiện thời ông không ở trong Trung ương nữa, nhưng giữ vai Phó Ban, chuyên về lĩnh vực phần hồn của con người... Ông Hai hoàn toàn vừa lòng với diễn tiến như vậy trong sự nghiệp của mình, vì ông có ý thức tổ chức cao và có đầu óc thực tế. Nhiều người thuộc lứa đàn em của ông ngày nay leo cao hơn nhiều, có người đã leo tới bậc đi đến đầu tiên hô hậu ủng đến đây, xe ò e ò e dẫn đường, xe chóp chóp đèn khoá đuôi... Thịnh thoảng bị bà vợ day nghiến, vì thấy chồng mình thấp kém thiệt thòi đủ mọi đường so với các bậc đàn em, ông Hai đứng đĩnh:

- Con người ta nên biết thế nào là *đủ là đủ*. Như thế có phải thông dong hơn không? Tội gì mà cứ phải thân làm tội đời vì bon chen.
- Rõ ràng là lý sự của cái anh bất tài. – bà vợ quăng lại luôn.
- ...

Kiểu đối thoại như thế giữa vợ chồng ông không đến nỗi ngày nào cũng có, thật ra phải nói là rất thưa thớt, nhưng ác một nỗi là toàn xảy ra vào lúc hiểm nghèo. Đó thường là khi thì ông Hai phải cản mã bà trong một phi vụ buôn bán gì đó. Hoặc là khi bà nhờ ông *chạy* cho một việc, nhưng ông từ chối... Đây là chưa nói đến những lời đồn ông chưa biết thật giả thế nào.

Tự nhiên đâu đó có lời di vào tai ông: “*Chị nhà có đến hai biệt thự tại khu Thịnh Hào Nam, thiên hạ nói là do nhờ anh chạy đất!*” Hôm ấy ông gần như phát điên, quyết truy kích bà cho ra nhẽ. Kết quả bà chẳng nói có, cũng chẳng nói không. Khi ông dồn bà hết đường quanh co, bà liền dít cong tón, hai chân thay nhau tung lên trời, hai tay bóp bóp xĩa vào mặt ông, từng tràng súng liên thanh chất chúa từ cái mồm vừa hồng hộc, vừa ngoang ngoác:

- Hai hay ba nhà nếu bỏ tiền ra mua thì có làm sao không hả? Há?.. Có gì là không chính đáng hả? Há? Há?.. Thế thủ trưởng của ông có nhà nhà nước cấp cho chu toàn rồi, bây giờ leo cao thêm được cấp không hẳn cả một cái biệt thự nữa trước đây là nhà công vụ... Sở đồ có người mang

đến nhà dâng tận tay hăn hoi!.. Như thế là chính đáng hả? Hả... Hả?.. Ông chạy hay không chạy thì tự ông phải biết chứ, sao lại về nhà hoạnh hoè vợ con hả?.. Hả? Hả?..

Đạn liên thanh của xạ thủ số một trúng mục tiêu tức khắc. Ông Hai ngã gục trên bàn. Cái thầy ma ông Hai hoàn toàn bất động. Nhưng từng tràng liên thanh vẫn tiếp tục nã vào ông xối xả, cái thầy ma ông Hai bật bật...

Một lần ông đi chơi phố để thư giãn, cũng là để có dịp gần đời một chút, nhân thể thay pin cái đồng hồ đeo tay. Ông tạt vào một cửa hiệu đồng hồ sang trọng ở phố Hàng Đào. Ông đứng trước mặt người chủ tiệm đến hai ba phút mà không được tiếp, anh ta đang mải tranh cãi với quân gia của mình về đoàn xe tắc-xi CTCP vừa mới ra đời ở Hà Nội. Người thì nói chủ sở hữu của nó là cái mù xyz, kẻ cãi lại cái mù này chỉ là một cỗ đồng bự thôi, chủ sở hữu chính là một mù khác cơ... Anh ta chứng minh rạch ròi nguồn tiền bà này từ đâu đến, góp vốn bao nhiêu, họ tên tuổi, lý lịch trích ngang... Nghe tên vợ mình cứ được nhắc đi nhắc lại trong cuộc tranh cãi như thế, lại còn nói rành rọt học ở đâu, học hàm học vị ra làm sao, thế mới chết người ta chứ!.. Thời ngày xưa học kiến trúc ở Hungary bà này làm những chuyện gì, lúc đầu là bồ của ai, sau mê ai... Nữ tiến sỹ kiến trúc sư học Hungary cả nước đâu có mấy người!.. Ông Hai từng lúc chết khựng, rồi lại chết khựng... Cuộc tranh cãi chấm dứt, người chủ tiệm hỏi khách hàng là ông Hai muốn gì. Hỏi đến lần thứ ba, thứ tư gì đó, ông Hai mới tỉnh ra là mình đang ở đâu...

Chẳng sui chẳng khiến, giai thoại nối theo giai thoại về vợ mình cứ lờn vờn trong đầu... Nhưng lúc này ông Hai muốn gạt phăng đi hết, muốn đầu óc mình thật sạch bong, để hôm nay thật tĩnh tâm xấp xếp đoạn chót con đường đời của mình... Ông hít thở thật sâu, uống từng ngụm nước lớn...

...Không phải là để hạ cánh an toàn, mình có làm gì đâu để mà phải nghĩ đến chuyện an toàn hay không an toàn. Tận tụy gần hết đời người cho cách mạng, cho đất nước như thế là đủ rồi, đã đến lúc phải nghĩ đến chính mình chứ... - ông Hai tự phân bua.

Ông Hai luôn luôn tự cho mình là người biết điều, nghĩa là không tham cả chức lẫn quyền. Đối với ông lúc nào nhiệm vụ cũng là trên hết. Tổ chức và chung quanh thấy rõ điều này. Chưa bao giờ thấy ông nài nỉ tổ chức hay cấp trên điều gì, mà thường là tổ chức phân công việc gì là ông nhận, nhận nhiệt tình, hoàn thành đến nơi đến chốn. Ông nghĩ, tổ chức giao nhiệm vụ là đã có cân nhắc, việc của ông là thừa hành tốt, cố đạt kết quả tốt nhất!.. Ông không hề toan tính thiệt hơn... Cả những chuyện riêng tư, việc học hành và công tác của con cái.., ông không chủ

động xin xỏ cái gì bao giờ. Được cái là quan hệ tốt với mọi người, nên những người làm tổ chức và làm chế độ không bao giờ để ông thiệt. Con cháu, họ hàng hay ai đó, nếu được tổ chức biết đích xác là người thân của ông Hai, thì nhờ vả gì cũng được tổ chức giúp đỡ chu đáo... Mọi chuyện nhà cửa, xe cộ, người phục vụ, các tiêu chuẩn khác ông Hai được đãi ngộ, đến kỳ lên lương..., nhất nhất đều được tổ chức thực hiện rất chu đáo. Ông cũng chưa một lần tự mình chạy hộ ai hay đỡ đầu ai trong bất kỳ một *ap-phe* nào, nhiều lúc còn chủ động tránh nó, vì không muốn dấy vào cái bản – ông xác định dứt khoát như vậy. Thậm chí trong thâm tâm ông rất tự hào vì thấy mình trong sạch, thanh thoi hơn nhiều người, không bao giờ để mình phải rơi vào cảnh ăn ngủ không yên... Khỏi anh tai to mặt lớn cứ có chuông điện thoại reo trong nhà là giật mình thon thót. Những loại cán bộ này sợ cấp trên của họ đã đành, họ sợ cả cấp dưới, trước hết sợ ngay chính vợ con mình – điện thoại gọi về nhà là rách việc lắm... - nghĩ đến đây ông Hai yên tâm là chưa bao giờ và cũng sẽ không bao giờ cho cô Năm số điện thoại cố định của mình ngoài Hà Nội... Và lại phòng xa thế thôi, thời đại điện thoại di động này, thiếu gì cách...

Trong giờ phút tĩnh tâm thế này, ông cảm ơn trời đất đã cho mình cái tính quán triệt, tính tổ chức, tính không bon chen và cái ý thức biết *đủ là đủ*... Những phẩm chất ấy đã làm nên thân thế và sự nghiệp của ông, con đường công danh xuôi xẻ của ông. Nhìn vào các cuộc đấu đá nhau trước mỗi cuộc bầu bán, ông còn tự hào mình là người có nhiều bạn nhất, lần nào cũng nằm trong danh sách đề cử đầu tiên và khi bầu là trúng liền.

...Bây giờ mình là người thanh thản! Cái thanh thản không gì mua được!..

Ông Hai tự cho mình là người có đầu óc phê phán. *...Rõ ràng ta không phải là người siêu quần xuất chúng, nhưng cái tính quán triệt, ý thức tổ chức, tinh thần trách nhiệm đã khiến ta xuất sắc hơn nhiều người, có được cái tín nhiệm, cái uy tín ta đang có...* Ông hiểu mình như thế, và hầu như lúc nào cũng phấn đấu như thế, giữ mình như thế.

...Nếu không có lời đồn này, lời đồn nọ về cái mụ hàng cá nhà mình này, mình có thể hoàn toàn yên tâm... Đã sống với đời, làm đầy đủ nghĩa vụ với đời, chẳng có gì mà phải nghĩ đến hạ cánh an toàn hay không an toàn!.. Những anh phải luôn lọt để leo cao chắc gì đã có được cái cảm giác thanh thản này của ta? Chắc gì đã hạnh phúc hơn ta?.. Cuộc đời sẽ đẹp biết bao, ổn thỏa biết bao, nếu ai cũng có tinh thần quán triệt, có ý thức tổ chức như ta vậy!?.. Đây chính là cái vốn quý nhất ta có mà khối kẻ không có... - trong người ông Hai lằng lằng ít nhiều thoải mái, những ngôi sao huân chương cao quý ông được ban tặng lấp lánh trong đầu...

...Chỉ có cái mụ hàng cá nhà mình là quá quắt!.. – đùng phải ý nghĩ này, dòng tư duy về con đường công danh của ông Hai đến đây lại đứt phụt! Lựu đạn, liên thanh đầu đó lại ùng đoàng chí chát... ...Người có học hẳn hoi, chẳng gì cũng tiến sỹ này nọ, đang được đề nghị phong phó giáo sư, thế mà chua ngoa đến mức con mẹ bán cá đầu chợ nhà mình có lẽ còn phải gọi bằng chị!.. Không biết là dùng mỡ rồi nên biến chất, hay là bây giờ mới bộc lộ bản chất?!.. Hàng mấy chục năm nay đối tượng công tác của mình là con người... Mình đã tìm hiểu, đánh giá hàng trăm hàng nghìn con người, sắp xếp hướng đi của họ, định đoạt công việc và vận mệnh của họ.., vì công tác cán bộ trước hết là công tác con người... Gần như chỉ nhìn mặt họ một lần, nói với họ vài câu chuyện, mình đã đọc được tâm địa họ... Thế mà mấy chục năm ngủ cùng một giường với vợ, đến hôm nay vẫn không sao hiểu được vợ là người thế nào! Thế là cái quái gì! Chẳng lẽ cái thế giới đàn bà... Không!.. Không phải thế giới đàn bà, mà là cái thế giới vợ... Phải, chẳng lẽ cái thế giới vợ bí ẩn đến thế hay sao?!.. Khi mới cưới nhau, ai cũng khen trai anh hùng gặp gái thuyền duyên. Thế mà... ùng ùng đoàng... Thậm chí đã có lần chiến sự căng thẳng đến mức bà Hai khoá cửa phòng không cho ông vào ngủ, ông phải quay ra đặt mình lên cái sô-pha...

Nghĩ đến đây, ông Hai đứng dậy gọi cô Năm có cái gì mang ra cho ông nuốt trôi cái căng thẳng nóng bỏng trong đầu. Uống mấy ngụm nước lớn không ăn thua gì...

Cô Năm bung ra bát chè mận thêu nấu nước dứa mát lạnh.

Ông Hai ăn ngon lành, cô Năm ngồi bên cạnh chăm sóc cho ông ăn, còn phe phẩy cái quạt giấy nữa...

- Ôi chè ngon quá! Mát quá. Cái bực bội trôi mát hẳn.
- Em cảm ơn.
- Tôi mới là người phải cảm ơn em. Cứ như là tôi chưa bao giờ được ăn bát chè ngon như thế.
- ...
- ...

Hai người còn trao đổi với nhau vài câu nữa, cô Năm mới đứng dậy bung bát đĩa xuống nhà, ông Hai tiễn theo xuống nhà dưới một lúc, quán quít nâng niu nhau một lúc lâu lâu, rồi mới lại quay lên tiếp tục làm việc.

Được bát chè mát lạnh từ trong mát ra tiếp sức, cùng với thần kinh phấn chấn, tinh thần ông Hai trở lại trạng thái thoải mái. Ông trở về cái thế thăng bằng đến mức gần như là đứng đỉnh..., cái thăng bằng mà ông vốn có hàng ngày sau mỗi khi tinh thần và thể xác đều thư giãn... Lúc này ông càng tự tin cái đúng, cái tốt thuộc về ông. Ở cương vị mình, ông biết quá nhiều chuyện này nọ chón cung đình. Trong thâm tâm ông không thể đồng tình, ông lên án. Chính vì thế ông càng trân trọng cái đúng, cái tốt của mình. Ông đã nói tại nhiều cuộc họp nội bộ: *Hư đồn thế này mà không biết đóng cửa bảo nhau sẽ có ngày mất hết. Thế chế, pháp luật vừa là không có đủ, vừa là có cũng như không! Thậm chí nhiều người trong các anh không thuộc cái đã có luật nữa, không vận dụng được... Thử hỏi, nếu không đóng cửa nghiêm khắc rắn đe nhau sẽ ra sao? ...Sẽ có ngày dân lật thuyền đấy, các anh ạ! Các anh sẽ không còn lấy cái quần đùi mà mặc! Các anh có biết không?.. Lần ấy suýt nữa ông nhắc đến cái tên Ceausescu¹, nhưng may còn kịp thời phan lại...*

Nhiều người thừa nhận là ông bốp chát, thẳng tính, nhưng không vì trù dập xia xối cá nhân nào, mà chỉ vì lo toan cho sự nghiệp chung... Trong đầu ông luôn luôn trách móc họ là những người không biết cái *biết đủ là đủ... Làm người thiếu cái biết này nguy hiểm lắm, còn tệ hơn cả ngựa mất cương, tệ hơn cả con vật các bạn ạ...* - ông Hai thường nghĩ cho mình như vậy, và đôi lúc cũng nói thẳng ra thế với mọi người chung quanh.

Một lần vào ngày giữa tuần, ông nhớ rõ lắm. Đệ tử của ông mời ông và vài khách nữa đi ăn đặc sản cây hương ở Đá Cheo. Xe biển trắng biển hay xanh của khách mời bị vớt lại hết. Đã thế chủ sự còn bồi dưỡng cho mỗi lái xe của khách một tờ bạc 100 nghìn rồi bảo họ biển. Chuyện này làm ông Hai vừa vững tâm, vừa chột dạ: Nghĩa là nếu có xảy ra chuyện gì bậy bạ sẽ không ai biết., nhưng chắc chắn phải có chuyện bậy bạ gì đây nên mới có chuyện chu đáo thế này với cả các lái xe. *...Được, để xem các anh giờ trò gì!* - ông Hai nghĩ bụng như vậy...

Tất cả chủ và khách leo lên một xe van Mercedes xịn, biển trắng, đã chực sẵn. Sau hơn một giờ bon bon qua đồng quê, đồi núi, xe ngoặt vào một con đường quanh co đẹp như trong tranh. *“Đường dự thi đường đẹp nhất quốc gia”* - chủ sự giải thích cho ông Hai và các khách khác lịch sử ra đời của nó và tại sao con đường này được đặt tên như vậy. *...Người ta đồn rằng con đường này đoạt giải nhất!..* Một lát sau chủ sự chỉ cho mọi người xem một biệt thự kiểu Thụy Sĩ nằm một mình trên sườn đồi thoải thoải bao la chạy thẳng xuống bờ sông. Thật là..., sơn thủy hữu tình... Nói là đẹp như trong các tranh vẽ chắc cũng đẹp đến ngàn này thôi!..

¹ Nicolae Ceausescu, nguyên là tổng bí thư Đảng Lao Động và là nguyên thủ Rumani, bị xử tử ngày 25-12-1989 khi chính quyền sụp đổ.

“*Các anh ạ, nhà của cựu đức vua đây!*” – chủ sự giải thích. Ông Hai thấy mình loáng choáng trong người... Bao nhiêu đồn đại tới tai ông lâu nay ông cứ cho rằng đây là ác ý của những kẻ chống đối chế độ, nào ngờ... Rõ ràng đây là đường thật, nhà thật, đồi núi thật, chạy thoai thoải xuống mé sông hẳn hoi y như lời đồn đại, có hai lần hàng rào dây thép gai bao quanh nữa... Mặt ông Hai dán chặt vào cửa kính xe, tay ông Hai dầm dẫm nhẹ lên thành xe, miệng ông Hai lẩm bẩm...

...Xe van xịn còn đưa khách ngao du đồi núi quanh co một lúc nữa mới đến cái quán đặc sản cây hương. Chưa qua hết cái choáng này, ông Hai bị ngay cái choáng khác. Gọi là quán, nhưng cái gì ở đây cũng xịn bậc nhất, chẳng hợp với cái tên “quán” một tý nào, ...hay là cái tên “quán” mới đích thực xứng đáng với nó: rất đồng quê, rất lãng mạn, nhưng cũng rất hiện đại... Cả đời người bôn ba ông chưa thấy đâu xịn như ở đây... Nhà gỗ, mái cọ, thanh nhả vô kể nhưng lại rất cầu kỳ, xây cất trạm trở nên thơ đến mức diêu nghệ. Cánh cửa, xà nhà, kèo cột, xống nhà..., bất kể nhìn vào đâu, mỗi thứ là một tác phẩm nghệ thuật. Bốn chung quanh là màn tre ngà và tường kính di động, tất cả có thể đẩy ra đẩy vào, để bớt nắng, để thoáng mát, để chạy điều hoà khi cần thiết... Tất cả được bố trí rất tinh vi nên vẫn giữ nguyên được cái vẻ đẹp đồng nội... Bàn mây óng vàng, mặt kính pha lê trong suốt. Ghế mây nệm trắng bong, viền đỏ thanh cảnh một cách vương giả. Các ly pha lê, các bộ dao đĩa bạc cầu kỳ, bát đĩa sứ trắng muốt... Tất cả được bày biện sang trọng đến bất ngờ... Người phục vụ ai nấy đều trẻ măng, áo quần chỉnh tề – con gái thì đẹp như tiên sa, con trai thì cao ráo lịch thiệp... Rượu ngon, đặc sản cao lương mỹ vị... Nhưng nếm cái gì, nhấp nhấp cái gì, ông Hai cũng thấy đắng đắng. Cái chính là vì choáng. Cái choáng từ quan sát bốn bề tăng thêm cái choáng trên đầu lưỡi... Có lúc ông không biết mình đang ăn gì, uống gì... Lờ lẽ, cử chỉ trên bàn tiệc, giữa khách ẩm thực với nhau, giữa khách ẩm thực và các cô tiên phục vụ ở cái thế giới không thế giới này... Tất cả thi nhau làm cho ông Hai choáng mãi, choáng nữa, choáng đến tận hai bên thái dương, có lúc cả hai tai lại giật giật... Ông không thể ngờ được tất cả những gì mình đang thấy ở đây, sống ở đây... Ông càng không thể ngờ được cuộc sống vì nó mà ông suốt đời xả thân chiến đấu lại sản sinh ra một cái thế giới không thế giới như thế này, nó chẳng đúng với những gì ông hình dung, chẳng đúng với tất cả những gì ông hằng tâm tâm niệm niệm... Ăn uống cái gì vào chỉ thấy lưỡi ngày càng đắng... Có lúc ông Hai thầm mong sao tai mình điếc và mắt mình thông manh, lưỡi mình rộp bong, để để khỏi nghe cái không muốn nghe, để khỏi nhìn cái không muốn nhìn, để cho bớt đắng những thứ mình đang nuốt trên lưỡi...

Khi tiệc tàn, thực đơn chuyển đến tiết mục cà-phê sữa nóng tráng miệng, ông Hai hoa cả mắt: bộ tách đĩa sứ uống cà-phê dành cho mỗi người đẹp tuyệt trần, màu men xứ trắng nuốt long lanh như ngọc, bên cạnh là cái cùi đĩa bạc xinh xinh

trạm trở hình tiên nữ vô cùng tao nhã... Một người hầu trai cao ráo bảnh bao trình trọng rót cà-phê lần lượt cho từng người. Mùi cà-phê ngào ngạt ông chưa hề thấy bao giờ. Thực đơn ghi rõ là cà phê chồn đặc sản... Vốn dĩ uống cà-phê hàng ngày, ông biết cái mùi này chẳng phải là Trung Nguyên, cũng chẳng phải cà phê Nhân, mà là thứ cà-phê gì thơm thơm lạ lùng lắm, hấp dẫn lắm... Ông Hai còn đang chưa kịp định thần, thì một phụ nữ bước ra, đúng là đẹp đến mòn con mắt... Người phụ nữ ăn mặc kiêu thôn dã nâu sồng, nhưng được cách điệu vô cùng sang trọng. Cả bàn tiệc im lặng. Người phụ nữ bình thản vạch cái yếm đào của mình lên, lấy tay nhẹ nhàng bóp vú mình tia các tia sữa trắng vào từng tách cà phê... Cả bàn tiệc chết ngắc, tất cả các cái mồm đều há hốc vì ngạc nhiên, để hết cả răng lợi ra ngoài... Cứ thế, người phụ nữ tia tia các tia sữa của mình lần lượt vào từng tách cà-phê của từng người... Tất cả thực khách đột nhiên hóa thạch thành các ông phỗng, chỉ còn các con mắt của họ cử động, đảo đi đảo lại, lúc đuổi theo cái vú, lúc theo mấy ngón tay trắng nõn của người phụ nữ đang nặn nặn cái vú, lúc đuổi theo các tia sữa trắng trắng tia tia xuống từng tách cà-phê... Ông Hai tay cứng đơ trên đùi, tự cầu mình mấy lần mà chẳng thấy cảm giác gì cả... Đến khi người phụ nữ ra khỏi phòng tiệc, cái thế giới không thể giới nỏ tung, nó ồn ỹ gấp bội, thô tục gấp bội... Cá biệt một hai cái mồm vẫn còn không sao ngậm lại được... Riêng ông Hai cảm thấy cột sống mình như bị một cột sắt nào đó nẹp cứng lại, ông không sao cựa quậy được, tự cầu mình mấy cái nữa cũng chẳng ăn thua gì...

Tiệc xong, họ dựng ông Hai đứng lên, dắt ông đi qua một miệt vườn xum xuê: Một biệt thự lớn sang trọng hiện ra trước mặt, có lẽ ông chưa thấy ngay cả ở Hà Nội... Ông Hai còn đang ngỡ ngàng, các cô tiên áo mỏng như giấy và tỏa ra mùi thơm ngây ngất đã bước ra, mỗi người nhận lấy một khách.

- Mời anh Hai thương thức chút thời gian của thế giới bỗng lai! – chủ sự ân cần dúi tay ông Hai vào tay cô tiên đứng trước mặt ông.
- Ói chết! – ông Hai dụi tay lại như bị điện giật, rồi đưa cả hai tay ôm lấy ngực trái. - ...Nguy rồi! Nguy rồi! Truy tim! Hôm nay uống nhiều quá... Quên không mang thuốc phòng!
- Chết! Chết! Chuyện gì thế này!?! – một bạn nhậu đứng cạnh ông Hai hốt hoảng kêu lên.
- Cho mình một cái xe chở gấp về Hà Nội, nếu không sẽ không kịp!.. Ói! Ói!.. – mặt ông Hai nhăn nhó, khó lời lẽ nào tả xiết...

Ý muốn của ông Hai là mệnh lệnh, ngay tức khắc được thi hành. Chỉ mất vài phút, ông Hai đã ngồi yên vị trong xe, hai tay vẫn ôm ngực, cái mặt vẫn nhăn nhó... Mọi người chúc ông mau bình phục. Nhưng cơn đau tim nặng ông bịa ra chỉ cho

phép ông gật gật cái mặt nhăn nhó để đáp lại, không cho phép ông trả lời, tay vẫn còn đang ôm ngực nên cũng không vẫy vẫy từ biệt được...

Xe vừa đi khuất, tiếng cười nói nổ ran, cứ như là thác nước thủy điện sông Đà ầm ầm đổ thẳng vào khu vườn Đá Cheo này...

Vì “đang lên cơn đau tim cấp tính”, nên ông Hai cũng đành tay giữ ngực, mồm ngậm chặt không nói năng gì. Đồi ba lần người lái xe ướm lời hỏi thăm, ông đều nhăn nhó và tảng lờ không nghe không thấy. Phải đóng kịch một mình trong cái xe thên thang suốt dọc đường về đến tận Hà Nội, đầu óc ông Hai chặt cứng những câu hỏi không sao trả lời được.

...Cha mẹ ơi, thế hệ con em mình do chính mình chung tay góp sức đào tạo nên để kế tục sự nghiệp của Đảng, của Cách mạng là như thế này ư? Lên đến cỡ này, có đũa nào mà lại không kinh qua toàn bộ cái hệ thống chọn lựa, đào tạo đã được thử thách từ thế hệ này sang thế hệ khác, cái hệ thống đã được rèn luyện từ giai đoạn cách mạng này đến giai đoạn cách mạng khác! Mình chạy theo không kịp thời đại, hay là toàn bộ cái đội ngũ kế thừa này hư hỏng trác táng hết chỗ nói rồi!?!.. Có sách vở nào, nghị quyết nào hay trường Đảng nào dạy chúng mày như vậy đâu hả!? Thật là quá thế!.. Lúc nào Đảng chẳng nói công tác giáo dục chính trị tư tưởng là quan trọng nhất, cán bộ là khâu quyết định!.. Có lúc nào Đảng lơ là nhiệm vụ này đâu!?!.. Nhưng sao cuối cùng lại cho ra cái thành phẩm như thế này? Chỗ nào cũng vậy!... Cả một đời người làm công tác cán bộ, công tác tuyên huấn..., mà sao mình không thể hiểu được những chuyện hôm nay mình chứng kiến, hôm nay mình là nạn nhân!?!.. Mà chúng lấy tiền ở đâu ra để ăn chơi dữ dâm thế! Loáng thoáng nghe nói cái ổ này chưa là cái đình gì!..

Các câu hỏi trong đầu đưa ông Hai về đến nhà lúc nào không biết...

Từ bữa ấy ông Hai mất thêm một số bạn.

Ông thừa nhận thời thế đã thay đổi nhiều quá rồi, không thể lấy cái khuôn vàng thước ngọc thời xưa của mình áp dụng cho bây giờ... *Nhưng không biết cái biết đủ là đủ là đưa nhau đến thảm họa đấy!..* - ông Hai tự bào chữa cho cái tụt hậu của mình so với các đàn em.

- Tôi mà tham làm giàu như anh, có lẽ tôi giàu gấp bốn lần anh rồi. Vì tôi có điều kiện tham những hơn anh gấp nhiều nhiều lần, nếu tôi muốn!.. Phải biết thế nào là *đủ là đủ* chứ. Anh xem ai cũng chỉ nghĩ đến mình thì còn ra cái thế thống gì nữa? Hay là đất nước nhiều nhưng thế này loại

người như anh vẫn chưa thấy là đủ? - có lần ông Hai đã cho đệ tử ruột của mình một bài học như thế.

Cả đời công tác, ông tích lũy được rất nhiều mối thân quen, nghĩa là ông có nhiều bạn bè, đồng chí và đồng đội. Kể cả rơi vãi đi nhiều vì cái tính giữ gìn của ông, song số còn lại vẫn là nhiều. ...Hoàn toàn trong trắng, hoàn toàn chí công vô tư, lại không thù vật ai – ông tự tâm tâm niệm niệm thế... Mối thân quen duy nhất ít nhiều có chuyện nhờ vả lẫn nhau là mối quan hệ của ông với gia đình *Cường Đá*.

Chuyện bắt đầu khá lâu rồi và hoàn toàn tình cờ. Bữa ấy ông điều tra một vụ tiêu cực của một cán bộ có liên quan tới đất đai ở Thành phố, các cơ quan chức năng – từ kiểm tra Trung ương đến bên công an, bên an ninh lặn lội một vài năm rồi mà vẫn chưa sao xác minh được ra ngô ra khoai. Một cán bộ cơ sở của Thành phố, vốn là đệ tử của ông giới thiệu với ông cánh *Cường đá*:

- Anh cứ khai thác *cái tổ chấy* này của Thành phố, mọi chuyện sẽ rõ.

Quả là thế. Sau có vài tháng, những thông tin của nhóm *Cường đá* cung cấp, được các bên chuyên trách nghiên cứu, xác minh..., được công nhận là có giá trị. Nhờ thế xử lý thành công được vụ việc nghiêm trọng này: tóm được đúng thủ phạm và minh oan được một lão thành trung thực vốn ngày xưa đã giáo dục ông và đã kết nạp ông Đảng, phục hồi danh dự một chi bộ... Giúp xong, nhóm *Cường đá* không đòi trả ơn, cũng không thấy nhờ vả điều gì. Sau đó *cái tổ chấy* còn giúp ông Hai có nhiều thông tin khác mà ông yêu cầu... Tất cả đều hoàn hảo. Có lúc ông Hai phải thốt lên: *Đúng là không gì bằng tai mắt nhân dân!..*

Thế rồi một ngày xảy ra một vụ việc lớn ở Thành phố: Một nhóm doanh nhân người Việt và một nhóm doanh nhân người Hoa – không rõ là Hoa nào, lục địa hay Đài Loan... – cùng tranh chấp đầu tư lô đất B304 ở gần Thủ Thiêm, rộng 47 ha, cách cầu Thủ Thiêm đang xây khoảng mười lăm hai mươi cây số đường chim bay về phía Bắc. Lãnh đạo Thành phố bàn mãi mà chưa ngã ngũ nên phân cho ai. Người cán bộ cơ sở Thành phố chạy ra tận Hà Nội nài nỉ ông Hai:

- Anh nên có lời nhắn vào, hễ mà điều kiện chào mời thầu như nhau thì nên ưu tiên cho nhóm doanh nhân người Việt đầu tư. Nhiều anh trong lãnh đạo Thành phố vốn là đệ tử của anh. Lời khuyên của anh sẽ tác dụng lắm.
- Đúng quá, đấu thầu ngang nhau thì phải dành cho người Việt là phải lẽ rồi, quốc gia nào cũng phải làm thế! - ông Hai nói suy nghĩ của mình và đáp ứng đề nghị của người cán bộ cơ sở Thành phố.

Câu nói băng quơ giữa trời nhẹ như lông hồng của ông Hai được ném lên bàn cân. Kết quả đám người Việt trúng thầu. Trong cái đám người Việt ấy có thành viên chủ chốt là *cái tổ chấy Cường đá*.

Sự thân quen bắt đầu từ chữ tín như vậy. *Cái tổ chấy* thắng đậm trong *áp-phe* lô đất B304, nên đã quyết định lại quả cho ông Hai ngôi nhà xinh xinh mà bây giờ ông đang ngồi để lý sự với mình và lý sự với đời.

Có thể nhờ sự thông minh hay sự yếu đuối của ông Hai, có thể do tài thuyết phục của nhóm *Cường đá*, đàm đạo mãi hai bên đi đến kết quả cuối cùng: Cái nhà lại quả này có sổ đỏ mang tên cúng cơm của ông. Nhận sổ đã gần một năm rồi, bây giờ đã quen cái nhà mới này như là nhà của mình rồi, thế mà nhiều đêm ông Hai vẫn bị mất ngủ, vì những câu hỏi không đâu vào đâu. Có lúc ông tự chất vấn mình:

- *Thế có phải là tham những không nhỉ? Cường đá trích tài sản của chính nó ra để tạ ơn..., không phải để vận động mình nói theo lẽ phải... Tạ ơn như thế làm sao gọi là tham những được... Quà biếu mà...*

Lần nào cũng thế, cứ một câu hỏi soi mói lương tâm như thế bật ra, ngay lập tức hàng trăm ý kiến khác vung lên trong đầu ông Hai chống lại, bào chữa cho ông, bào chữa thẳng lợi áp đảo. Đơn giản là ông có làm ăn hay dính dáng đến phi vụ nào đâu! Ông cũng chẳng có quyền hành gì về cái lô đất B304!.. Thế thì làm sao mà tham những được? Ty tỷ các lập luận vững chắc khác... Đây chỉ là sự trả ơn thôi... Ai mà chẳng có quyền tặng quà!..

- *Mình có ô dù cho nhóm Cường đá làm chuyện gì bậy bạ không? Có bị cái tổ chấy này lợi dụng không?*

Sự day dứt này bị chính ông bác bỏ một cách dễ ợt. ...*Ngay vợ mình cũng đừng hòng nhờ vả mình lấy một phi vụ nào, chứ đừng nói người ngoài...*

Chỉ còn lại mỗi chuyện vụ tai nạn giao thông Lê Quốc Quân có tin đồn là trở thành án mạng, thì chính ông là người đầu tiên đòi hỏi nhóm *Cường đá* phải cùng với chính quyền địa phương xử lý dứt điểm, để cho khổ chủ khỏi kêu oan ra đến tận Trung ương. ...*Hay là sự kiên quyết của mình như thế vẫn chưa thể coi là đủ? ...Nghĩ đến chỗ này ông phân vân một chút trong lương tâm: Ông không biết nguyên nhân thực vụ tai nạn hay vụ trọng án này là gì, đến bây giờ cũng vậy; hơn nữa đây cũng không phải là phận sự của ông. Tiếng kêu oan ra đến tận Hà Nội, ông nghe được, và theo tiếng gọi của lương tâm, ông đã tự mình nhắc nhở Cường đá...*

Nhưng ông thừa nhận ông đã bị Tư Vôì thuyết phục: Thành phố quá tải và thậm chí có thể vỡ tung vì các vụ việc và các sự cố, nên để cho Thành phố dồn sức vào những việc quyết định cuộc sống của cả Thành phố!.. Thế là ông thôi, không tiếp tục cần nhân nhóm *Cường đá* nữa... ..

...Mà như thế cũng là vượt quá phận sự mình phải làm rồi, có phải không?! Mình chỉ nghe thấy như thế, rồi ngửa ngáy chỗ mồm vào như thế, giục chúng nó phải xử lý dứt điểm... – ông Hai tự lý giải trong đầu mình. ...Nhưng mà ta đã không chủ động thôi thúc đến cùng các cơ quan chức năng của Thành phố?!.. Thôi đi, lán sân người khác thế là quá nhiều rồi!.. – cứ như thế, ông Hai lưỡng lự tranh cãi với ông Hai lý sự, không có hồi kết...

Còn cái chuyện Hai Điều đi học chính trị à?.. Đây là sáng kiến của *Cường đá*. Xin đi học chính trị thì chỉ có từ tốt trở lên, *Cường đá* đề nghị ông nói giúp nhà trường vài câu, ông sẵn lòng ngay. *...Thời buổi này làm gì có ai sốt sắng và tình nguyện đi học chính trị như thế! Lẽ ra thời thế nhiều nhưong thế này phải bắt tất cả mọi người chăm chỉ trau dồi đạo đức chính trị, phải học chính trị thường xuyên, càng nhiều càng tốt!.. – ông Hai cảm thấy yên tâm, vì không gì có thể bứt rứt mình...*

...Nhìn ta, rồi lại nhìn ra nhiều người, ở ta không thể có chỗ cho khái niệm hạ cánh an toàn được, vì mình làm gì có đỉnh điểm cao nào, hoành hành gì mà phải hạ cánh an toàn... Quyền lực không màng, giàu có không tham, của cải làm ăn phi pháp không có!.. Không có cái gì cả! Thế thì hạ cánh từ đâu? Việc gì phải hạ cánh!.. Vài năm nữa mình sẽ bước vào cuộc đời nghỉ hưu một cách thanh thản, an nhàn... Giá mà biết chút thơ ca thì chuẩn bị bình rượu túi thơ cho cuộc đời này đây mai đó là vừa đấy!.. Đi xa xa cái mụ hàng cá nhà mình một chút... Họ cứ bảo là người Việt ai cũng biết làm thơ, nhưng chắc đây là chuyện phóng đại thôi..., mình viết ra cho nó có văn còn khó, nói gì đến thơ!.. Nhưng mình sẽ đúc kết cuộc đời... Về đất nước... Về con người...

Đáng đúc kết lắm! Đất nước này nhiều đau thương lắm, nhiều gian truân lắm... Đất nước này hôm nay đang ở đâu trong cái thế giới này nhỉ? đang được gì, mất gì?.. Mình có làm nổi việc đúc kết này không? Các Đại hội Đảng đã tổng kết rồi, các nghị quyết, văn kiện đã phân tích hết nhẽ rồi... Trí tuệ tập thể sáng suốt... Đành rằng còn chuyện này chuyện nọ, không có chân lý nào là tuyệt đối hay mỹ mãn cả... Nhưng chẳng lẽ mình lại đi làm cái việc xét lại à? Làm sao mà bằng trí tuệ tập thể được! Thôi, tốt hơn vẫn là quán triệt. Nhất thiết phải quán triệt! Mỗi người một ý sẽ loạn! Rồi sụp đổ như các nước Liên Xô Đông Âu hàng loạt thì bỏ mẹ cả lũ với nhau!.. Quán triệt mới là đức tính ưu việt của mình, quán triệt mà làm

rõ thêm được điều gì ta sẽ kiến nghị điều chỉnh, bổ sung!.. Quán triệt mới là cái điều đất nước này cần... Quán triệt mới là sở trường của ta... – ông Hai đẩy cái suy nghĩ tổng kết cuộc đời, tổng kết đất nước lên tầm cao của quán triệt...

Đã đến lúc phải sắp xếp đoạn chót đường đời của mình rồi..., để sống cho đáng sống quỹ thời gian hữu hạn này, để không bị động lúng túng theo ông bà lên ngôi bàn thờ thờ thường thức chuối xanh và ngắm con gà nó khoả thân!.. Phải tổng kết lại chính mình, trước khi bước vào đoạn đường đời còn quý hơn vàng này... Bây giờ mới là đoạn đường đời của riêng mình, là lúc mình sống cho mình... Cộng sản hay mác-xít đến mấy đi nữa cũng có quyền hưởng thụ thú vui tuổi già chứ... Mình có nhiều cái để nhìn ngắm lại lắm, để sắp xếp cho ra sắp xếp, cho không phí cái đoạn đường chót chỉ có một lần này...

...Ôi, khi nào ta vào cái thời khắc “hai năm mươi”, anh nào phải đảm nhận cái nhiệm vụ viết diếu văn cho ta sẽ là méo mặt đấy... Phải tha hồ mà lặn lội tìm hồ sơ lưu trữ 4 -5 cơ quan may ra mới viết được. Bao nhiêu đoạn trường ta đã kinh qua, bao nhiêu chức vụ ta đã nắm giữ... - dù có kể ra cho đủ cũng chỉ mới nói được tên các đầu việc là cùng thôi, còn nội dung gian lao của nó, tâm quan trọng của nó, ý nghĩa của nó đối với đời... Ôi giấy bút nào diễn đạt được! Riêng cái khoản diếu văn phải liệt kê ra cho hết huân chương, kỷ niệm chương, bằng khen... đủ làm người nghe đứng mỗi chân rồi! Đừng có mà bõn!.. Còn những cái lạc khoản muốn để cho đúng đắn trên các vòng hoa viếng ta cũng không đơn giản đâu... Phải, khi ta đã tới cái khoảnh khắc “hai năm mươi”, người đời sẽ vô cùng bận rộn. Nhưng lúc đã là người thiên cổ rồi, ta đâu còn quan tâm đến những thứ bận rộn ấy! Mọi điều đúng, sai trong ma ché cười trách chỉ là những chuyện vặt vãnh, người thiên cổ như ta sẽ không thèm chấp... Tuy vậy, với tư cách người thiên cổ, ta vẫn phải cảnh báo những người sống... Tinh thần trách nhiệm của ta nhắc ta phải cảnh báo các người: Ma chay phúng diếu là chuyện dành cho người sống! Chứ không phải cho ta! Các người phải nắm lòng điều này! Đừng thấy ta đã là người thiên cổ rồi mà các người có thể tự cho phép mình lơ là tác trách. Người sống này sẽ nhận xét, soi mói người sống kia, từng ly từng tý một, từ cái chuyện ta được chôn cất ở đâu, khu A hay khu B?... ai là người đến đọc diếu văn cho ta, thành phần ban tang lễ... Các người cứ liệu hồn đấy!.. Tất cả những thứ đó là đều dành cho người sống, hiểu chưa?... Hãy rờng tai lên mà nghe: Ta đéch cần những thứ đó! Người thiên cổ đéch nào cần những thứ đó? Nhưng người sống như các người đang đứng chung quanh linh cữu của ta lại sống không thể thiếu những thứ đó! Một trăm phần trăm những thứ đó là dành cho các người sống! Để biết ai là ai, về phe cánh nào, so bì nhau, để đánh giá nhau, chiếu tướng nhau..., cả để sát phạt nhau sau này nếu cần!.. Để nhiều thứ khác nữa!.. Chớ có thấy ta đã là người thiên cổ mà cho phép mình

khinh suất đấy nhé! Người sống các người sẽ bắt nhau trả giá cái tội khinh xuất ấy đấy, còn người thiên cổ như ta chẳng lợi chẳng thiệt gì, hiểu chưa?!

...Là người thiên cổ, ta thừa biết những kẻ đến viếng ta thắp hương khấn vái điều gì, mồm làm bầm cái gì, nhưng trong đầu lại nghĩ cái gì... Có kẻ còn sụt sùi lăm chằm lau nước mắt, lại còn ghé cái môi to bự góm ghiếc vào hôn lên cái tấm kính quan tài để nhìn vào tận mặt ta nữa... Nhưng bụng các người nghĩ gì, ta biết thừa... Người thiên cổ có cái công năng tuyệt hảo là đọc được hết những ý nghĩ trong đầu những người sống đến viếng. Người sống các người đã biết đến bí mật này của tạo hoá chưa? Tỷ dụ như có kẻ lúc ta còn sống đã muốn ăn gỏi ta, thế mà đến thắp hương viếng ta tay lại chấp cao hơn mọi người, vái ta lưng cúi gầy gập, vái xong còn rút khăn tay chấm chấm cái mắt, lau lau cái mũi sụt sùi!.. Nhưng những ý nghĩ trong đầu nó làm sao chạy thoát được ta!? Nói thật với các người nhé, lúc còn sống ta đã thấy cảnh vợ khóc ma chồng khi khách đến viếng còn hơn là khóc cha chết... Thảm thiết lắm, thế mà con đẻ ra toàn giống cái ông hàng xóm – nghĩa là giống cái ông cùng cơ quan, cùng phòng hay là cấp trên gì đó!.. Chẳng cần phải chờ đến lúc thành người thiên cổ ta mới có thiên bẩm hiểu được điều này!

...Đúng, một khi ta đã đi tới cái thời khắc “hai năm mươi” mọi sự đời sẽ đều là vô nghĩa. Thế mới biết không có gì khắc nghiệt hơn thời gian, vì chẳng có gì vượt qua được nó! Đã thuộc về thiên cổ là hết! Tốt xấu sang hèn đều như nhau tuốt!.. Cho nên lúc còn đang hai chân đứng trên đời này, ta rất trân trọng những gì ta đã làm nên trong cuộc đời này... Song than ôi, thời gian cũng đang làm phai mờ đi rất nhiều những gì ta đã thành đạt, những gì ta có... Bao nhiêu thử thách hiểm nghèo ta đã chiến thắng ư? Bây giờ ta thấy chúng cũng tầm thường quá... Bao nhiêu giây phút ngát ngây của những lúc thăng hoa ư? Phải, đã có lúc gần như cứ hai ba năm lên một bậc lương, được giao trọng trách hiếm hoi, những lời như khen cởi mở tấm lòng, huân chương bằng khen hàng tếp... giờ đây ta thấy chúng cũng chỉ là những đồ tầm phào! Ta sắp sửa bỏ tất cả mọi thứ đó ra phía sau rồi... Thực ra đang chuẩn bị như thế này mọi việc cho nghỉ hưu là ta đang lục cục khuôn vác, quăng ném những thứ đó ra đằng sau rồi. Còn nghĩa lý gì đâu!.. Quá trình công tác hiển hách, thành tích, huân chương... tất cả đối với ta bây giờ đang lui dần vào quá khứ, đang ngày một thêm vô nghĩa, chính ta cũng không thèm đoái hoài đến nữa... Ngay cả những gì ta tôn thờ là lý tưởng, là những giá trị cao quý về triết lý sống, về đất nước và con người, về gia đình và xã hội, về tất cả..., mọi sự thiêng liêng này hình như không còn được nguyên vẹn như cũ... - vì ta đã trở nên chai sạn? vì vạn vật thay đổi? ...và cách nhìn của ta cũng thay đổi? hay vì sinh lực đang chuyển biến dần thành tàn lực?.. Ai mà biết được!.. Hay là vì ta ngày càng khôn ngoan hơn, sảo quyết hơn, nghĩa là đời này bây giờ định dụ dỗ, đánh lừa hay hấp dẫn ta cái gì cũng đều khó hơn trước? Ngày xưa hẳn là không như vậy... Mọi

thứ đang lùi dần về quá khứ... Cái còn lại đang sống với ta bây giờ chỉ là cái hiện hữu nhỏ nhoi chung quanh ta, đang chung sống cùng với ta, và ta đang sống ở trong nó. Chỉ còn lại có thể thôi...

...Đôi lúc ta có cảm tưởng rõ rệt đến nỗi toàn thân lạnh buốt: Đời này vắng ta cũng chẳng thay đổi hay mất mát gì! Đời này chẳng liên quan hay dòm ngó gì đến ta cả... Mà như thế có nghĩa ta cũng chẳng có gì liên quan đến đời!.. Nghĩa là đời bây giờ có ta cũng như không? Không lẽ ta chẳng có gì để lại cho đời bây giờ và cho đời mai sau?.. Ôi, sao đang lúc còn sung mãn sức khoẻ và quyền lực, ta lại quên khuấy không nghĩ đến cái chuyện phải có một cái bia sống để đời nhỉ? Phải để lại cái gì đó cho đời bây giờ và đời mai sau, cũng có nghĩa là ta giữ cho ta sự vinh danh của đời bây giờ và đời mai sau!.. Sao ta có thể lơ đãng đến thế được! Một công trình gì đó xuyên thời gian! Một tư tưởng hay một tác phẩm gì đó lưu truyền hậu thế! Bây giờ quá muộn rồi... Ô hay, chẳng lẽ ta đang đi dần đến cái kết cục này một cách vô ý thức đến thế được hay sao? Chết thật, đồng trang cùng lứa với ta, cả bao nhiêu đứa đàn em của ta nữa, chúng đều khôn hơn ta trong cái chuyện này... Đứa thì một khu công nghiệp cho tỉnh quê nó, đứa thì một nhà máy lớn, đứa hạng bét cũng là một con đường hay một cái chùa cho làng nó, giữ mãi danh thơm nó về sau... Ở đoạn chót của đường đời này ta còn lại cái gì giữ được? để rồi một ngày nào đó ta sẽ ra đi không còn vết tích? vào sự lãng quên vĩnh viễn không một lời nào đoái hoài tới?.. Cho đến giờ này, đúng là chỉ có cái hiện hữu nhỏ nhoi chung quanh ta còn là cái thế giới liên quan đến ta, là còn thuộc về ta, cho đến khi... Ôi chuyện cái bia sống! Sao ta lại có thể vô tâm đến thế! Không lấy lại được nữa rồi, chậm quá rồi!..

...Cái gì đang sống với ta bây giờ là hiện hữu nhất nhỉ? Nếu lấy cái-hiện-hữu-sống-với-ta, lấy cái-là-của-ta làm thước đo, thì giờ đây ta còn gì nhiều đâu? Thực ra là chẳng còn gì đáng kể, không phải vì ta mất hay đánh mất cái này cái nọ, mà chỉ vì cái gì ta có được cũng thấy ngày càng kém ý nghĩa đối với ta mất rồi... Bao giờ chẳng thế, cả những gì ta háo hức nhất, quý nhất, có được rồi, mãi cũng sẽ chán! Làm gì có sự vĩnh cửu! Đấy toàn là những chuyện hoang tưởng hay bịa đặt của con người... Có những thứ ta đã thực sự buông xuôi, không thèm nuôi tiếc hay đoái hoài đến nữa... Có những thứ ngày càng trở nên tầm phào đến mức không gọi lên được trong ta một sự quan tâm nào... Có những thứ ta muốn quên, quên đến mức không bao giờ có thể còn nhớ lại được nữa!.. Cuộc đời xế chiều, đoạn chót đường đời của ta chẳng lẽ buồn tênh như vậy sao? Ta còn cái hiện hữu gì đang sống với ta?...

- ...Ngôi nhà lại quả và cô Năm quản gia!

Một tiếng nói đâu đó trả lời ông Hai.

...Ôi đúng! Đây thực sự là cái hiện hữu nhỏ nhoi đang sống với ta ở chặng đường chót của ta trên đời này! Chính đây mới là cái thực sự là-của-ta lúc này! Làm sao mà sống được trong sự chân không không có tí tẹo tèo tèo nào cái là-của-ta? Làm gì có sự sống nào trong cái chân không đó! Mọi thứ khác trên đời này bây giờ ta có thể quên hết!

Đùng đoàng! Đùng đoàng đoàng đoàng!..

Ngay tức khắc súng liên thanh và lựu đạn của bà Hai biến ông Hai thành tử sỹ. Cái thây ma ông Hai sóng soài giữa nhà, máu me ruột gan lung tung be bét khắp nơi. Nhạc *Hồn tử sỹ* nổi lên vĩnh biệt người chiến sỹ cộng sản ông Hai...

...Hồn ma ông Hai hiện lên, lúc chói với trên cao, lúc lượn quanh trên mặt đất, bay lên đầu tử nháy múa trên đó, uốn lượn quanh co chán rồi tuồn ra đằng sau cái gương... Cuối cùng hồn ma ông Hai nhập vào cái thây ma ông Hai sóng soài dưới đất, vực ông dậy thành ông Hai người đời...

...Ngồi tư lự hồi lâu như thế, xấp xếp lại đoạn đường chót của đời mình, ông hai bỗng giật mình: *...Bỏ mẹ, ngày mai phải bay ra Hà Nội rồi! Một tuần lễ mà cứ như một chớp mắt!*

Bát chè màn thầu đã ăn xong từ lâu, nhưng vị ngọt mát vẫn còn dư vị đậm trong cổ. Ông Hai lại ngồi yên một mình. Ông lắc đầu *...Cái thế giới này ngu nhĩ!.. Văn minh hiện đại là thế mà vẫn chưa làm nổi cái áo chống đạn chống được cái thứ đùng đoàng của con mụ hàng cá nhà mình!..*

...Ngày mai phải ra sân bay mất rồi!..

...

Nhận được thư đề nghị của Hội đồng quản trị Sky Line do thành viên Nguyễn Văn Điều ký tên, Yên quyết định cử con mình đi gặp. Trước khi đi đến quyết định này, nhóm PH phải trả lời với nhau hàng loạt câu hỏi.

Nguyễn Văn Điều là Hai Điều, thủ phạm gây ra cái chết của chồng mình, điều này Bảo Vân hoàn toàn không nghi ngờ. Hiềm một nỗi Toà án Thành phố đã có kết luận cuối cùng sau khi phúc thẩm, Sở giao thông một lần nữa công bố trên báo chí các kết quả điều tra vụ tai nạn giao thông này làm căn cứ cho việc phúc thẩm. Vụ tai nạn giao thông dẫn đến cái chết của Lê Quốc Quân vĩnh viễn đi vào quá khứ. Đây là kết quả mấy năm dồng Bảo Vân kiện lên kiện xuống. Cái xôn xao của Thành phố về việc ông Tám Việt chết trên đường đến Thành uỷ chống lại kết quả phúc thẩm này chỉ làm cho lòng người thêm ngao ngán một lúc nào đó, chứ không xoay chuyển được cái kết luận của phúc thẩm.

Hai Điều là thành viên Hội đồng quản trị Skyline. Điều này cũng có thể lý giải được. Nhưng thư kiến nghị lại vô cùng lập lờ, ai hiểu thế nào cũng được: Đây là kiến nghị riêng của Hai Điều, hay là Hai Điều nhân danh Skyline? Hay là Hai Điều có sự uỷ thác của Skyline?

Điều nhóm PH không coi là quan trọng lắm, nhưng không thể bỏ qua: trong thư, cũng như tẩm danh thiệp gửi kèm đề rõ *Thạc sỹ quản trị kinh doanh Nguyễn Văn Điều*.

Vân vân...

Nhưng quan trọng hơn cả, Hai Điều xin gặp như thế để làm gì? Cái *tổ chấy* này mưu mô gì? Lại xin ra tận Hà Nội để gặp?!.. Nhóm PH đặt ra nhiều giả thiết. Thư chỉ nói: *Xin thiết lập quan hệ...*

Y hẹn, Trung Nam đến khách sạn Daiwoo đúng giờ. Mới bước chân vào sảnh, Trung Nam đã thấy có người lại chào và giơ tay bắt:

- Xin lỗi, anh là anh Trung Nam?
- Vâng. Tôi là Trung Nam.
- Rất hân hạnh được gặp anh. Tôi là Nguyễn Văn Điều, thành viên Hội đồng quản trị Skyline.
- Tôi cũng rất hân hạnh. Sao anh nhận ngay ra tôi vậy?
- Con mắt của điều hâu trên thương trường! – Hai Điều cố tình nói cộc lốc.
- ...Nếu anh không cảm phiền, xin mời anh lên phòng tôi. Chúng ta bàn công việc ở đây yên tĩnh hơn dưới này.
- Hoàn toàn tùy anh.
- ...

Hai Điều dẫn Trung Nam ra cầu thang máy, vừa đi vừa nói mấy câu chuyện xã giao, tự tay bấm nút, lên tới nơi tự tay mở cửa phòng, mời Trung Nam vào trước, cố tỏ ra rất ân cần.

Đây là một phòng suite của Daiwoo, phòng khách rất sang trọng, hoàn toàn cách ly với phòng ngủ.

- Anh Điều sài sang quá!/? Trung Nam khen.
- Skyline chỉ theo tiêu chuẩn làm việc của thành viên Hội đồng quản trị, anh Trung Nam ạ. Nghe nói phòng suite này đã từng đón 3 nguyên thủ quốc gia đến thăm nước ta.
- Tiêu chuẩn Skyline, tội gì không sài có phải không anh Điều? – Trung Nam nói vui.
- ...
- ...

Câu chuyện mở đầu giữa hai người trẻ, cùng lứa tuổi rất tự nhiên. Từ một phòng bên khác trong suite này một phụ nữ trẻ bước ra, ăn vận lịch sự đúng với phong cách *business* hiện đại: complet váy đen, sơ-mi trắng, nơ đen... Hai Điều đứng dậy trình trọng:

- Xin giới thiệu với anh Trung Nam, đây là thạc sỹ luật sư Đàm Kiều Oanh. Chị là trợ lý về luật pháp của tôi trong Hội đồng quản trị Skyline.
- ...

Khách chủ chào hỏi nhau thêm vài câu chuyện xã giao nữa, người trợ lý nói với khách:

- Tôi nhận ra anh ngay, anh Trung Nam ạ, vì tôi đã xem video-clip *tinhtuong.com*. Tôi vô cùng ngưỡng mộ chị Vi Thanh, một phụ nữ có trái tim nhân hậu và có ý chí thép.
- Xin cảm ơn chị.
- Tôi ngồi làm việc ở phòng bên. Hai anh cần giúp đỡ gì, xin cứ gọi. – Kiều Oanh chào tạm biệt hai người, nói năng, cử chỉ rất chừng chặc.

Chỉ còn lại hai người, sau vài câu giải thích lý do xin cuộc gặp này, Hai Điều bàn thẳng vào việc:

- Chúng tôi xin được bù đắp lại quá khứ bằng hợp tác. Chúng tôi rất muốn dự án trường đại học của PH trở thành hiện thực, ngay trên mảnh đất mà chú Quân và cô Út Vân đã chuẩn bị. Tôi nghĩ đây cũng là cách bên gia đình chúng tôi đền đáp lại chú Quân. Chúng tôi biết chú Quân sống chết với khu đất này vì trường đại học của PH.

Trung Nam nghĩ thầm ...*Như thế là cả nhà đã đoán đúng...*, cân nhắc thêm vài ý nữa rồi mới trả lời:

- Nhưng mà ông Ba nhà ta đã thông báo chính thức với cô Út Vân là Thành phố có quy hoạch khác cho khu vực này, có phải thế không ạ?
- Vâng.
- Biết như thế mà anh vẫn đề nghị hợp tác?
- Anh Trung Nam ạ, đây chính là lý do chúng tôi đề nghị hợp tác. Đơn giản là PH không có cách gì chống lại quy hoạch của Thành phố, nhưng hợp tác với nhau, may ra hai bên chúng ta có thể xoay chuyển được tình hình. Tôi cũng chỉ dám nói là may ra thôi... Anh biết rồi đấy, bên chúng tôi không từ một cố gắng nào...
- Nghĩa là anh cũng chưa thật tin hợp tác sẽ thành công?
- Năm mươi năm mươi!
- Như thế anh có lạc quan quá không?
- Đã có phi vụ chỉ một phần được, chín phần thua, thế mà tôi vẫn lao vào và thắng. Nhưng ở đây... còn có chuyện đền đáp.
- Xin cảm ơn thiện chí. Nhưng quy hoạch đã an bài rồi.
- Còn nước còn tát.
- Bên anh định hợp tác với danh nghĩa nào ạ?
- Hoàn toàn do bên PH lựa chọn anh ạ. Hoặc là Skyline hợp tác với PH, trong trường hợp này tôi sẽ là đại diện trực tiếp của Skyline. Hoặc là tôi thay mặt phía gia đình chúng tôi, trực tiếp tôi đứng tên hợp tác với PH. Phương án nào cũng OK.

- Giả thiết rằng chúng tôi lựa chọn phương án hợp tác với Skyline, còn ai có tư cách pháp nhân đại diện cho Skyline, đây là việc của Skyline theo thủ tục pháp lý hiện hành. Tôi không quan tâm người đại diện cụ thể nào...
- Chúng tôi đã chuẩn bị đúng như anh nói. Với Skyline chúng tôi đã thu xếp với nhau như vậy, và đã có quyết định chính thức bằng văn bản của Hội đồng Quản trị. Vì thế trong thư kiến nghị gửi PH tôi đã ký rõ chức danh của mình.
- Tôi ghi nhận bên phía anh có sự chuẩn bị chu đáo.
- Cảm ơn anh Trung Nam. Đây là cả một câu chuyện dài dòng.
- Anh có thể nói rõ hơn không?
- Ba tôi đã phải thân chinh đi thương lượng với tất cả các bên, mặc dù từ nhiều năm nay ba tôi đã nghỉ hẳn.
- Ông nhà có trách nhiệm nặng nề với gia đình. Tôi thừa nhận như vậy. Anh có thể kể rõ sự hình thành quyết định hợp tác được không?
- Trước hết về Skyline. Tập đoàn của họ không mất một xu vốn nào cho đề tài hợp tác này, mà phía chúng tôi cũng không muốn để họ dây máu ăn phần. Nhưng họ phải bỏ ra thương hiệu và danh nghĩa của họ để tham gia. Lợi thu về là thương hiệu và uy tín của họ sẽ được nhân lên - nếu hợp tác kết quả. Hơn nữa đây còn là nghĩa vụ xã hội tại chỗ của họ, nghĩa vụ cộng đồng tốt nhất, với tư cách là nhà đầu tư nước ngoài đẳng nào họ cũng phải làm, mà không phải bỏ tiền túi của mình ra! Cũng không phải gánh chịu rủi ro gì.
- Tôi thừa nhận Skyline tính toán chu đáo.
- Tranh cãi với nhau mãi mới được như thế đấy anh ạ. Về phía Thành phố, Tôi biết PH đã có đơn gửi Sở Xây dựng xin xây dựng trường đại học tại khu Đồng Dơi, Sở Giáo dục và Đào tạo có thể tán thành nếu... Tôi chưa biết chữ *nếu* này là loại xe gì, chở những điều kiện gì, trọng tải bao nhiêu!.. – ngón tay chỉ Hai Điều gõ gõ xuống bàn, như thể bắt nhịp cho câu nói của mình.
- Nhưng chắc chắn là không có chuyện xe không tải, phải không anh Điều?
- Một trăm phân trăm là vậy. Chúng tôi đang mặc cả.
- Có giá chưa anh Điều?
- Tôi nghĩ phải xử lý khoảng chừng 10 *quan hệ* gì đó...
- Xã hội nước ta có đơn vị đo lường mới hả? – Trung Nam chủ ý dừng lại, thăm dò... Nhưng Hai Điều vẫn ngồi yên. Trung Nam nói tiếp: - ...Chúng ta phân công nhau thế nào nhỉ?
- Cái gì cũng trọn gói là tiện nhất.
- Cụ thể?

- Tôi đề nghị chia làm 3 gói, PH đã có hai gói rồi là đất và đề án thành lập trường, nghĩa là cả xây dựng. Phía tôi nhận lo trọn gói là các quan hệ còn lại.
- Anh định nói các thứ giấy phép các loại cho xây dựng trường?
- Chính xác.
- Tôi thấy phía gia đình nhà ta rất hào phóng đấy. Nhưng không biết anh Điều đã cân nhắc kỹ chưa... - Trung Nam bỏ lửng câu nói.
- Anh còn băn khoăn điều gì nữa?
- Nhiều điều băn khoăn, anh Hai Điều ạ. Quan hệ để lo liệu các loại giấy phép cần thiết mà PH chưa có là một khái niệm vô hình hoặc hữu hình. Nhưng dù thế nào, đây là một khái niệm bất hợp pháp và rất “cao su”. Anh dám mạo hiểm?
- Tôi sinh ra là để thử sức mình mà, anh Trung Nam!
- Tôi không can thiệp vào chuyện phiêu lưu của anh. Mọi việc cần làm theo con đường chính quy để xin được cấp giấy phép các loại, nhóm PH đã làm đầy đủ từ nhiều năm nay. Chuyện lằng nhằng còn lại là sự quan liêu tham nhũng. Anh Hai Điều muốn dùng tiền mua đứt sự lằng nhằng này?
- Phải cả tiền và quyền mới mua được, anh Trung Nam ạ. “*Quan hệ*” định nghĩa thẳng thừng ra là như vậy!
- Ngôn ngữ của anh Hai Điều chuẩn xác tuyệt vời. Cả thái độ bất chấp tính cao su của việc mua bán này!
- Có thể tốn nhiều tiền. Có thể tốn ít hơn. Đắt đai vốn là chuyên môn của tôi, anh Trung Nam ạ.

Trung Nam cân nhắc một lúc rồi quyết định chốt lại:

- Chuyện tiền nong có lẽ như thế là gọn. Nhưng còn vấn đề luật, anh Hai Điều?

Hai Điều cảm thấy có cái gì xương xương chỗ này nên rất thận trọng. Đăm chiêu một lúc, Hai Điều thấy không thể hấp tấp được:

- Phải, luật bao giờ cũng là gốc gác của mọi vấn đề. Chúng tôi đã chuẩn bị kỹ chuyện này. Tôi muốn tham khảo thêm ý kiến trợ lý của tôi trước khi nói ý kiến của mình. – không để Trung Nam trả lời, Hai điều bấm ngay điện thoại di động mời thạc sỹ luật Đàm Kiều Oanh sang.
- ...
- ...

- Xin mời chị ngồi. Tôi muốn được nghe ý kiến của chị những vấn đề gì cần quan tâm về Luật trong hợp tác với PH. Nhân thể có anh Trung Nam ở đây, chúng ta trao đổi luôn. – Hai Điều đề nghị.
- Vâng, chắc anh Hai đã trình bày với anh Trung Nam về phân công nghĩa vụ mỗi bên rồi, có phải không ạ?
- Vâng, có 3 gói, anh Điều đề nghị công thức 2+1 chị ạ. Anh Điều nhận gói 3. – Trung Nam đáp lại.
- Khi chuẩn bị, chúng tôi đã tính kỹ, cho đây là công thức đơn giản và giảm thiểu hết mức các quy định ràng buộc nghĩa vụ mỗi bên cho đỡ rối rắm.
- Theo tôi hiểu, nhận về mình trọn gói số 3, phía anh Hai Điều muốn thiết kế sự hợp tác này theo tinh thần thực hiện một nghĩa vụ nào đó đối với cộng đồng. Có phải thế không chị? – Trung Nam muốn gò vào ý này.
- Anh muốn hiểu như vậy cũng không sai. - Kiều Oanh trả lời.
- Vậy đây là bình luận của tôi chứ không phải là chủ ý của hành động? – Trung Nam muốn dồn đến cùng để làm rõ trắng đen.
- Anh có quyền bình luận, cũng như anh Hai Điều có quyền theo đuổi chủ ý của mình. – giọng của luật sư lạnh tanh, chẳng phù hợp với khuôn mặt hiền hậu của chị ta chút nào.
- Xin được nghe thêm ý kiến của chị điều gì cần lưu ý cho sự hợp tác này. – Trung Nam đề nghị.
- Vâng, còn lại hai vấn đề lớn tôi đã lưu ý anh Hai Điều. Một là vấn đề sở hữu, theo Điều lệ thành lập trường: Mọi đóng góp thành lập trường dưới dạng tài sản cố định, vốn (capital), tài sản trí tuệ, cũng như mọi tài sản vô hình khác đều thuộc quyền sở hữu của trường kể từ ngày thành lập, do Ban Giám hiệu thay mặt nhà trường đứng tên chủ sở hữu và trực tiếp quản lý. Hai là Ban Giám hiệu giữ quyền tự chủ hoàn toàn về chương trình giảng dạy và mọi hoạt động của trường. Tôi hiểu Điều lệ của trường PH như thế có đúng không ạ?
- Cảm ơn chị Kiều Oanh, đúng ạ. Nói đơn giản thế này anh Điều ạ,... – Trung Nam giải thích thêm: - ... Theo nguyên tắc hoạt động không vụ lợi của trường như ghi trong Điều lệ, hai điều chị Kiều Oanh vừa nêu lên có nghĩa là tất cả những gì PH và sau này có thể thêm Skyline nữa hoặc là một ai đó có gì đóng góp cho việc thành lập trường, sẽ hoàn toàn thuộc sở hữu của trường và không được hưởng bất kỳ quyền lợi gì từ sự đóng góp này.
- Anh định nói là *mất không* mọi thứ *cúng dường* vào trường chứ gì? Tôi dùng từ *cúng dường* để nói phần đóng góp của mình, dùng từ *mất không* để nói không hưởng phần lợi nhuận nào. Diễn giải như vậy đúng hay sai? – ngôn ngữ hàng ngày của Hai Điều vùng dậy.

- Anh Điều diễn đạt dễ hiểu và cực chuẩn luôn. – Trung Nam trả lời.
- Xưa nay tôi vẫn thích nói toạc móng heo.
- Xin anh nói toạc luôn suy nghĩ của mình về hai điểm chị Kiều Oanh vừa mới trình bày.
- ... - ...*Tổ cha mày, đến giờ ông mới xénh có một câu mà mày đóp liền hả?* – câu chửi bật lên trong đầu này khiến Hai Điều không trả lời ngay được.

Trung Nam lấp chỗ trống:

- Có lẽ chị Kiều Oanh đã tư vấn cho anh Điều điều tôi vừa mới lưu ý?
- Tôi được trả lương để làm việc này mà! Tuy nhiên, lựa chọn gì là quyền của anh Hai Điều. Dù sao làm như PH là trái với mọi điều luật hiện hành đang áp dụng cho các trường đại học dân lập đấy, trong đó nói rõ vấn đề cổ phần hóa!
- Có luật nào bắt buộc các trường đại học dân lập phải cổ phần hóa không, chị Oanh?
- Không. Đến nay chưa có luật nào bắt buộc như vậy. Nhưng quyết định của Chính phủ về các trường đại học dân lập thì ghi rõ vấn đề cổ phần hóa.
- PH hiểu rất rõ chuyện này chị Oanh ạ. Tôi muốn gọi đó là những quy định dành cho các trường *đại học tư thực*... Xin lỗi chị Oanh, luật pháp viết như thế là thương mại hóa giáo dục đại học...
- Coi bộ anh không hiểu thế nào là kiên định kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa? -- Kiều Oanh thủng thỉnh hỏi lại.
- Thực lòng tôi không hiểu câu hỏi của chị. – Trung Nam không ngần ngại nói ra suy nghĩ của mình.
- Thương mại hóa hay không thương mại hóa – không quan trọng, anh Trung Nam ạ. Điều quyết định là luật phản ánh được định hướng, được ý chí của người làm luật!
- Luật sư giải thích như thế thì tôi chịu! Trường Đại học PH của chúng tôi là loại trường *đại học nghĩa thực*, nghĩa là hoạt động theo *nguyên tắc không vì mục đích lợi nhuận*, mọi sở hữu của trường hoàn toàn thuộc về trường – do một hội đồng của trường được bầu ra làm đại diện cho trường để quản lý. Nói rõ hơn nữa: Cái gì đã góp vào cho trường là hoàn toàn thuộc sở hữu của trường. Cho nên chúng tôi không chấp nhận cổ phần hóa, với mục đích chỉ vì phục vụ giáo dục và khoa học. Nhà trường giành cho mình mọi quyền chủ động để thực hiện mục đích này.

- Tôi hiểu chứ. Trong thâm tâm tôi tán thành. Đại học nghĩa thực dưới hình thức một sở hữu xã hội! Ý tưởng không tồi!.. Rất hay là khác! PH còn *xã hội chủ nghĩa* hơn cả *định hướng* của nhà nước đấy!

Mọi người đều cười.

Hai Điều đã lấy lại được bình tĩnh và đủ thời giờ nhớ lại các phương án ở nhà đã được duyệt:

- Chúng tôi đã tính hết cả hai chuyện *cúng đường* và *mất không*! Câu trả lời như thế có rõ không anh Trung Nam?
- Vẫn chưa rõ lắm anh Điều ạ. – Trung Nam điềm đạm trả lời.
- Định giao giá mới hay sao? Anh bạn? – kèm theo câu trả lời này Hai Điều cười một tràng dài với nhiều ý nghĩa.
- Anh Điều ạ, anh đã đặt giá thành 3 gói rồi, lại còn khẳng định hai chuyện *cúng đường* và *mất không* để làm rõ cái giá. Là người đàm phán với anh, tôi ước gì trong tương lai mình sẽ gặp các đối tác dễ chịu như vậy trong các cuộc đàm phán khác. – Trung Nam từ tốn.
- Thế còn gì chưa rõ anh Trung Nam?
- Còn một điều duy nhất thôi anh Điều ạ: Phía Skyline thực hiện sự *mất không* này của mình như thế nào? – Xin lỗi, tôi dùng lại nguyên văn hai từ anh nói ra.
- Được. Tôi chốt lại thế này: Chúng ta đã thoả thuận cái giá. Sẽ bàn tiếp việc thực hiện cái giá. Kết luận như thế có được không? – Hai Điều tính toán rất nhanh mọi tình huống trong đầu, muốn dừng tại điểm này, nên chủ động gói cuộc đàm phán lại.
- Nhất trí.
- Thế là khôn ngoan đấy! Mọi chuyện muốn *đi đúng đường lối* thì phải đi với tôi! Không tài nào khác được đâu...
- Anh Điều tự tin quá!
- À.., nếu không thì *quan hệ* kiểu gì cũng hun hút đi vào đường cụt thôi!.. – Hai Điều cố ý nhấn mạnh hai từ “quan hệ”.
- Hiểu... Vậy *cúng đường* như thế, Hai Điều sắt đá sẽ chinh phục được mục tiêu nào?
- Anh Trung Nam đi quá đà rồi. Không ai trong đàm phán lúc này lại đi hỏi mục tiêu của đối phương cả.
- Không, tôi muốn coi anh là đối tác.
- Nghe diu diu đã rồi ta!.. Nhìn nhận đối phương làm đối tác có nghĩa là mục tiêu đã bước đầu bị chinh phục rồi đấy!
- ???... - một luồng khí lạnh đầu đó tạt vào người Trung Nam.

Thấy Trung Nam không nói gì, Hai Điều đắc thắng:

- Nói thế này cho anh lo luôn một thể, tôi có thói quen, khi bắt tay vào việc, có nghĩa là đã thực hiện xong năm mươi phần trăm mục tiêu rồi... Đây là suy tính, trù liệu mọi thứ... Tôi gọi đây là kinh tế trí thức của Hai Điều.
- ???
- ...

Tối hôm đó Trung Nam mời hai người khách Sài Gòn dùng cơm tại nhà hàng *Đình Làng* ở nhà Thủy Tạ trên bờ hồ Hoàn Kiếm, cái chính là nhà hàng này ít nhiều đậm tính chất dân gian, khá bình dân, tuy rằng hơi ồn ào một chút. Hai Điều nhận lời. Kiều Oanh kiêu lỗi vì phải trở vào Thành phố ngay trong buổi tối.

Bữa ăn chỉ có hai người. câu chuyện trên bàn ăn mau chóng vượt ra khỏi không khí “đàm phán”.

- Anh có thứ ngôn ngữ rất thú vị. – Trung Nam sởi lời.
- Chịu khó sống với choòng đá, sắt thép, bê-tông.., anh sẽ học được nhanh thôi mà.
- Tôi nghe nói anh Điều là người rất quyết đoán và vì thế thành công lớn. Nhất là qua mấy bài báo gần đây về các gương mặt doanh nhân trẻ, anh là nhân vật nổi bật nhất.
- Bỏ ngoài tai chuyện báo chí đi, tin vào họ thì đồ thóc giống ra mà ăn. Báo chí sẵn tôi còn hơn đi săn ếch trời mưa...
- Ôi!.. Tôi nghe nói anh là học viên Học viện Chính trị Quốc gia...
- Chuyện ấy không liên quan. Ngồi trước mắt anh bây giờ là ông chủ Nguyễn Văn Điều...
- Tôi biết.
- Nhưng... Nhưng chuyện có thật là tôi tự chuốc lấy vào mình một cuộc ganh đua do tôi đặt ra cho mình, anh Trung Nam ạ.
- Sao lại có chuyện ganh đua một mình được hả anh Điều?
- Người đời nô lệ vào triết lý mọi con đường thành công phải đi qua các dãy ghế của nhà trường. Tôi dứt khoát bác bỏ niềm tin mù quáng này.
- Thế mà bây giờ anh lại muốn đề án trường đại học PH thành công?
- Trường đại học PH là chuyện của đời, còn bác bỏ triết lý mù quáng này là chuyện của tôi. Nói thế không có nghĩa là tôi không học hay chống lại việc học. Tôi chưa qua một trường đại học xây dựng nào, song tôi bóp

mũi để ọt mấy cậu kỹ sư xây dựng tại công trường của tôi. Toàn trò trẻ con. Giáo trình đại học kinh tế tôi học khoảng một năm. Giáo trình thạc sỹ quản trị kinh doanh tôi học có lẽ không đến một năm, nhiều kinh nghiệm tôi có được từ thực tế còn tốt hơn các bài giảng! Bây giờ là hai bằng thật hẳn hoi.

- Anh thông minh xuất chúng?
- Không nói thể được. Người ta đã lên cung trăng, lên sao Hỏa, còn mình cứ đặng thẳng học lần lượt năm này đến năm khác thì đi ăn xin là không oan.
- Anh học tất?
- Không nói thể được. Học như tôi học, tiết kiệm được ít nhất sáu, bảy năm. Vì tôi có cả một cái trường học to lớn trong đời sống thực, không một học sinh hay thầy giáo nào của các anh có thể so sánh được. Việc gì tôi phải chui vào trường của các anh!
- Có lẽ anh có lý.
- ... - Hai Điều chỉ ngồi nghe, chăm chú tìm hiểu thái độ của Trung Nam.
- Anh có gò mình vào một chuẩn mực hay nguyên tắc nào không?

Hai Điều ngẫm nghĩ một lúc:

- Có chứ, hình như làm gì, nghĩ gì tôi đều có một cái gì đó định hướng cho mình, rồi cứ thế mà làm.
- Anh nói cụ thể ra đi.
- Chuẩn mực của tôi có lẽ là thế này: Làm như cướp, học với con mắt cú vọ, chơi như phá luôn!
- Tôi thừa nhận anh có cá tính. Xin chúc mừng. – Trung Nam chúc rượu.
- Anh Trung Nam biết không, trong khoảng hai năm, tối tối và ngày nghỉ cấp sách đi học theo kiểu của tôi như vậy để lấy về hai cái bằng - vì ba tôi bắt tôi phải có bằng được hai cái bằng này - tôi thừa nhận những điều mình đã lượm lặt được trong cuộc sống nay được hệ thống hoá lại tốt hơn, giúp tôi cách nhìn ít nhiều có phương pháp hơn. Chỉ có thể thôi. Hai cái bằng chỉ mang lại cho tôi vồn vẹn cái cách nhìn này thôi. Nhưng xin nhớ cho: Không phải là do nhà trường dạy đâu nhé! Tôi dựa vào bài và những điều tôi biết, rồi tự đúc kết lấy. Tôi học theo cách riêng của mình!
- Các thầy không làm được việc này hả anh?
- Các thầy dạy chạy nhiều quá! Còn dạy nhiều cái sai nữa! Cái trường của anh rồi cũng thế cho mà xem. Tôi không chụp mũ đâu!
- Lời cảnh báo của anh hoàn toàn đúng chỗ. Kết quả học anh đạt được như thế mà vẫn còn kêu ít hả anh Điều?
- Thời gian đối với tôi là vàng, công sức tôi bỏ ra còn đắt hơn vàng!

- Anh không quá đề cao mình chứ?
- Mỗi năm tiền lương và lãi chia cho chức danh của tôi tham gia các Hội đồng quản trị cộng lại khoảng bốn, năm tỷ. Anh thử chia cho số ngày làm việc của tôi trong một năm xem nào! Phần kinh doanh của riêng tôi không tính, mà phần này mới là thu nhập chính!
- Anh hái tiền bằng cả hai tay? - Trung Nam muốn tìm một hình ảnh, nhưng chưa nghĩ ra được cái gì đắt ý lắm.
- Không. Cái đầu và tính quyết đoán của tôi làm việc này. Sau đó các ngân hàng chuyển khoản về, không cần dùng đến tay. – Hai Điều đáp lại với dụng ý nói lỡm.
- Với con mắt cú vọ, và theo cái phương thức làm việc như cướp mà anh vừa mới giảng cho tôi nghe? – Trung Nam giữ được bình tĩnh.
- Mục tiêu! Tất cả chỉ có mục tiêu! Anh hiểu chưa. Còn biện pháp là gì, chấp nhận hết! Cho nên làm gì tôi cũng so đo làm cái này hay cái kia lợi hơn? Không có chuyện không tính toán đâu.
- Nghe anh kể, tôi phải thừa nhận anh đã khai thác tốt nhất cái mạnh của mình và những điều kiện anh có trong tay. Đặc biệt là cách anh lựa chọn học rất ấn tượng đối với tôi.
- Khi đi học chính trị, tôi lại càng thấy nhiều chuyện tào lao. Học đường lối chính sách, nhưng lại hiểu thủ đoạn chính trị!
- Trường dạy cả thủ đoạn chính trị hả anh Điều?
- Cái đó trường không thể dạy được, nhưng cách học ở trường lại gợi mở cho học viên học và làm điều này! Dù thế nào đi nữa, trường làm sao thủ đoạn bằng bọn doanh nhân chúng tôi được!

Trung Nam phá lên cười:

- Anh thuộc loại siêu tinh quái. Chưa thấy ai tổng kết việc học xúc tích như anh... Và tôi thừa nhận anh đúng!. Chúc mừng!.. – Trung Nam chạm cốc.
- Cảm ơn.
- Doanh nhân có hạng như anh mà cũng đi học chính trị ạ?
- Học chính trị trung cấp chính quy hẳn hoi, chứ không phải học dỏm đâu!
- Ôi, như thế anh Điều còn là đảng viên nữa?
- Mục tiêu! Anh không bao giờ nghĩ đến chuyện vào Đảng hả anh Trung Nam?
- ...???
- Ngồi nói chuyện với tôi cả buổi rồi mà chẳng thấy anh khôn lên chút nào! – Hai Điều cười khoái trá.
- Tôi là dân doanh mà, anh Điều còn lạ gì nữa!

- Đại học PH có sẵn lòng mời tôi làm giảng viên về kinh doanh không?
- Chắc chắn bộ môn kinh tế sẽ có những lớp ngoại khoá phải mời những doanh nhân có kinh nghiệm hoặc thành đạt như anh đến giảng dạy.
- Càng sống, tôi càng tin cuộc sống có nhiều con đường cho mỗi người...
- Đúng. Tôi chúa có cái máu phá lệ. Thích thử sức mình. Tốt, xấu, thiện, ác... không phải là điều tôi quan tâm. Hình như lúc đầu chỉ là một thách đố bằng quơ nào đó... Đây là khi tôi làm lễ đốt sách...
- Sao? Ngồi trước mặt tôi là một Tần Thuỷ Hoàng gốc Việt?
- Xong phổ thông, tôi đốt sách để quyết đi thẳng vào việc làm ra tiền... Và thách những thằng có học làm được như tôi... Sống riết như vậy, bây giờ trở thành cái tính thích thử sức mình, một triết lý sống. Vậy thôi.
- Anh có xem hợp tác với PH về trường đại học là một *game* mới cho cái cá tính này của anh không?
- Khởi bàn! Chắc chắn như vậy.
- Máu của nhà thám hiểm?
- Nói thẳng ra, đây là một mục tiêu ngon lành!
- ... - Trung Nam sững người, không nói được gì.
- ...
- Ngôn ngữ của anh đi nhanh hơn suy nghĩ của tôi. Sao anh không gọi thẳng Đại học PH là con mồi?
- Con mồi hấp dẫn là khác! – Hai Điều đáp liền. - ...Anh Trung Nam này, hỏi chiều chúng ta đã bàn với nhau về cái chuyện *cúng đường* và *mất không* rồi, có phải không?.. Đã mở lòng nhau rồi, bây giờ nói thực nhé, những chuyện vặt ấy không phải là điều tôi quan tâm! Hai Điều này không úp úp mở mở đâu!

Trung Nam rùng mình, trong lòng thừa nhận đối tác ngỗ ngược này có thể nuốt chửng mình:

- Đúng là nhà thám hiểm có con mắt cú vọ!

Hai Điều cười khoái trá:

- Chính xác! Thương! – Hai Điều chạm cốc: - Làm bạn với nhau được không?
- Lại một *game* mới nữa?
- Tôi muốn thử sức PH.

Trung Nam ngần ngừ một lúc:

- Thêm một *mục tiêu* nữa?
- Tại sao không?

Trung Nam mãi mới nói:

- Chấp nhận! Mặc dù cuộc đọ sức này khá chênh lệch.
- Nói gì?.. Xoàng thế! Chưa đánh đã hàng!
- Anh đã là ông chủ giàu nổi tiếng, còn tôi đến giờ này vẫn sống do mẹ trả lương!.. Nhưng... Chấp nhận cuộc đấu! Được chưa? – Trung Nam chúc rượu đáp lễ.
- Chơi được. Anh phỏng vấn tôi khá nhiều rồi, bây giờ đến lượt tôi chứ?
- Xin mời anh. – Trung Nam trong lòng thừa nhận cái lối nói chuyện thẳng thừng này thật hiếm có.
- Xin hỏi luôn, anh thấy tôi khác anh ở chỗ nào?
- Câu hỏi hay đấy anh Điều ạ. Khác hoàn toàn. – Trung Nam không thể không cười: - ...Anh xem nhé, anh vào đời theo con đường tự chọn với một thách đố quyết liệt, do chính mình đặt ra. Tôi vào đời theo con đường mẹ tôi vẽ ra, và tôi cảm thấy được thuyết phục, nghĩa là tôi cũng muốn chọn như thế. Sự khác biệt thứ hai là anh có trong tay các thứ để nói anh đã đạt mục tiêu cho những gì anh đề ra. Còn tôi chưa có gì nhiều để nói được với mình như vậy.
- Nghĩa là con đường của tôi đã có kết quả. Con đường của anh thì chưa rõ lắm. So như vậy cũng có nghĩa là tôi đang tạm thắng, anh đang tạm thua? Có phải thế không?
- Được. Tạm thời đến giờ phút này, theo như cách anh nhìn.
- Tôi có hỏi chị trợ lý của tôi nghĩ gì về anh. Chị ấy trả lời tinh queo: Quá khờ và quá hiền cho cuộc sống đương đại.
- Uở! Chị ấy biết gì về tôi mà nhận xét như vậy?
- Kiều Oanh xục xạo trên mạng.
- Nghĩa là tôi chưa đủ *gầu*, và dễ bị ăn thịt?
- Còn lâu mới được xét là *gầu*! Nhưng bị ăn thịt chắc hơi khó, vì cái bóng bà mẹ anh quá lớn.
- ... - Phạm Trung Trung Nam ngồi nghe, cổ tỏ ra điềm đạm mà hai tai vẫn đỏ rần rần.
- Tôi nói thế này anh đừng giận, mỗi người trên đời có con đường riêng của mình, tính cách của nó hình thành trên con đường đó. Con đường của tôi là con đường của người chủ. Con đường của anh là con đường của người làm công ăn lương, người làm thuê. Có lẽ đây mới là sự khác biệt cơ bản giữa hai chúng ta.

- Tôi khâm phục sự thẳng thắn đến ngạo mạn của anh. – Trung Nam lúc này hai tai đỏ rần lên rồi trắng bọt ra, nhưng vẫn giữ được bình tĩnh. - ...Như thế chúng ta nói chuyện với nhau dễ hơn, cuộc nói chuyện giữa hai tính cách.
- Tôi cũng khâm phục lòng vị tha và sự tận tụy của anh đối với mục đích anh theo đuổi. Đây là tôi nhận xét như vậy thôi. Nhưng dứt khoát tôi không đi con đường của anh. Không bao giờ! Tôi không cần mục đích, tôi chỉ cần mục tiêu. Sau mỗi mục tiêu đạt được tôi cần mục tiêu khác. Vì thế tôi không bao giờ cũ! Cũng có nghĩa tôi không quay nhìn lại phía sau.
- Có bao giờ anh nghĩ mục tiêu định chọn là vì gì không?
- Luôn luôn là như thế chứ! Và luôn luôn là một! Nhưng là một mà vẫn thay đổi. Thay đổi thường xuyên, có khi rất quyết liệt.
- Như thế mà anh gọi là mục tiêu không hàm chứa mục đích?
- Nói thế này cho anh dễ hiểu: Lúc đầu là tôi muốn giàu có. Tiền là quyền năng bất khả chiến bại mà! Bây giờ cũng thế, nhưng bây giờ chủ yếu tôi muốn thử sức, sự hấp dẫn của tiền dần dần tụt xuống hàng thứ hai. Cái không thay đổi ở đây là lúc nào tôi cũng muốn khẳng định được mình trong mỗi mục tiêu tôi lựa chọn! Anh chọn mục đích thì không thể vì mình được, chẳng khác đi tu là mấy!.. Cho nên anh không thể là trung tâm của sự lựa chọn của chính anh được.
- Anh không có thất bại?
- Có chứ. Có lúc thất bại rất nặng là khác. Quyết liệt hai chục năm là thế mà đến hôm nay nhóm của ba tôi vẫn chỉ thuộc loại tầm tầm thôi!.. – Hai Điều nói đến đây trong lòng đục phải cánh Năm Hồng. - ...Tôi đang lơ mơ nhận ra, chỉ quyết liệt không thôi chưa đủ... Này... Tại sao anh lại phải lựa chọn mục đích?

Trung Nam phải suy nghĩ kỹ, vì hình như chính mình cũng chưa bao giờ đục chạm đến câu hỏi loại này:

- Có lẽ... truyền thống gia đình, hay là bối cảnh nơi tôi sinh ra tạo ra cho tôi sự lựa chọn như vậy. Đương nhiên, chẳng có sự lựa chọn nào là hoàn hảo cả. Sự hoàn hảo hay không hoàn hảo chỉ đến cùng với kết quả mình đạt được mà thôi. Tôi tin thế.
- Đúng vậy, lựa chọn bao giờ cũng chỉ tối ưu là cùng thôi. Cái phiêu lưu hay rủi ro nhất cũng có khi là cái tối ưu nhất.
- Anh thì lựa chọn cuộc chơi. Tôi thì lựa chọn thiết kế sân chơi. Trong trường hợp của chúng ta, tôi định nghĩa mục tiêu và mục đích như vậy.
- Anh định nói chúng ta đều cần đến nhau?

- Hiểu theo nghĩa tích cực của hợp tác dự án trường đại học PH thì nên như vậy. Chỉ ít sự hợp tác của chúng ta sẽ có thể hoàn hảo hơn.
- Anh thuyết khách khá lắm, không dài dòng. Ít nhất chúng ta cũng nói chuyện được với nhau như những người thẳng thắn. Tôi quý trọng anh điều này... Xin hỏi thật lòng nhé: Lòng vị tha và sự tận tụy của anh là do sự yếu đuối hay do đức tin tôn giáo tạo nên?

Trung Nam lại phải cân nhắc rất kỹ, vì cũng muốn nhân cơ hội này xác định lại chính mình. Mãi một lúc sau:

- Tôi cũng muốn trả lời rất thẳng thắn. Cả hai giả định của anh đều không đúng đối với tôi.
- Anh thuyết phục tôi đi!
- Yếu đuối với nghĩa là... là... không dám giữ lấy cho mình điều mình trân trọng, điều mình tin, không tự bảo vệ được mình, không dám bảo vệ điều mình cho là phải... Tôi nghĩ tôi không có sự yếu đuối này, mặc dù tôi không bao giờ chấp nhận bạo lực, tôi cũng không có chí hướng ứng xử bằng bạo lực... Tuy nhiên tôi không có đức tin tôn giáo, thậm chí có thể nói tôi chưa có đức tin đạt được tới mức như một đức tin tôn giáo... Tôi còn phải phấn đấu để có được như thế... Nhưng đúng là tôi có niềm tin. Ví dụ trong câu chuyện của chúng ta: Tôi có niềm tin phải góp tay với đời tạo ra cái sân chơi chung của mọi người, cho mọi người... Coi đó là hướng đi của mình.
- Nói như anh, đức tin, hay là đức tin như tôn giáo vẫn còn quá cao xa đối với anh?
- *Yes and No!* Nói thế nào với anh nhỉ? – Trung Nam bật ra như một phản ứng tự nhiên, nhưng phải xấp xếp lại một chút các suy nghĩ của mình - ...Đức tin tôn giáo như là một lý tưởng sống thì quá cao xa đối với tôi thật, anh Điều ạ... Chưa chắc tôi đã theo nổi hoặc muốn đi tới... Đơn giản vì tôi vẫn đang đứng ở dưới đất, sống trong cuộc sống của trần thế. Cũng có thể một ngày nào đó, trong hoàn cảnh nào đó, tôi sẽ tin hay bị hấp dẫn bởi đức tin ấy... Ai mà nói trước được? Nhưng hiện giờ thì không. Đúng ra là phải nói hiện giờ thì chưa!
- Thế anh đích thực là gì?
- Chính tôi hả?
- Tôi đang hỏi về anh.
- Điều tôi nói được ngay bây giờ, với tất cả niềm tin vững chắc: Tôi nghĩ rằng sự khao khát dẫn dắt cuộc sống của chúng ta cuối cùng vẫn là chân, thiện, mỹ. Nếu sự khao khát này trong cuộc đời đạt được tới mức độ như một đức tin tôn giáo... Ôi như thế thì còn gì bằng!

Hai Điều tư lự một lúc:

- ...Một niềm tin như một đức tin tôn giáo?!
- ...
- Ô la la!.. Anh có đi quá xa không?
- ???
- Anh thử hình dung xem, cuộc sống ai ai cũng cứ vị tha và tận tụy như anh, đâu còn đất cho cái *tôi* thể hiện? cho cái *tôi* rèn luyện, dụng võ?
- Suy nghĩ này của anh không phải hoàn toàn vô lý. – Trung Nam thăm dò.
- Không có cái *tôi* này cuộc sống sẽ là cái gì?.. Mà như thế cuộc sống sẽ buồn tẻ, chán ngắt đến nhường nào!.. Và chính anh cũng đã thú nhận rồi, anh vẫn cứ phải đứng ở trên mặt đất này kia mà!.. Có phải thế không?..
- Anh nói tiếp đi!
- Chính nhờ sự khao khát cái *tôi* này, cuộc sống mới sinh động và đáng sống. Có như thế, mới từ một thằng con trai chân không đến đất, cật không đến trời ở một khu mỏ đá, làm nên một Nguyễn Văn Điều như đang ngồi trước mặt anh!.. Anh không thấy điều này à!.. Nguyễn Văn Điều đứng trên mặt đất là như thế...
- Vâng! Cho đến bây giờ là như vậy.
- Sống như anh là đang giết chết cái *tôi*!.. Là *đang chết!* Thử thách cái *tôi* mới là sống! Không có thử thách *cái tôi*, là không có *sống*... Thậm chí nếu vứt bỏ nó, sẽ chỉ còn lại sự tồn tại thảm mà hại thôi!.. – Hai Điều đột nhiên hưng phấn.

Trung Nam trong đầu định hỏi Hai Điều “*Anh chấp nhận cả giết chết người khác để thử thách cái tôi của mình?*”, nhưng lại muốn tiếp tục câu chuyện để hiểu rõ con người này, nên nêu ra một câu hỏi khác:

- Vì thử thách cái *tôi* mới là sống, nên anh lựa chọn *mục tiêu*, có phải không?
- Chính xác!
- Anh có năng khiếu bẩm sinh về ngôn từ.
- Vâng hả?
- Anh phân biệt thật rạch ròi mục tiêu và mục đích! Tôi không ngờ...
- Đơn giản là vì tôi luôn luôn loại bỏ mục đích để không bao giờ chệch mục tiêu!
- Anh thực dụng hết chỗ nói!
- Cả đời mình anh chưa bao giờ cầm đến cái cuốc cái xẻng có phải không?
- Trong cuộc đời anh, có quyết định nào anh không vì *mục tiêu* không?

- Để tính số đã, nhiều cái bí mật lắm! Lúc nào rồi rã sẽ trả lời thật chuẩn!

Câu trả lời của Hai Điều làm cho hai người phải buồn cười.

- Hôm nay mỗi chúng ta tuổi đều tăng gấp đôi! Nghĩa là đều già thêm mất khoảng ba chục tuổi!
- Sao vậy?
- Vì chỉ có người già lê lét không làm gì được nữa mới ngồi triết lý dông dài như chúng ta. Nhưng tôi thừa nhận hiếm khi gặp được người khẳng định cái *tôi* của mình quyết liệt như anh!
- Sống là thử thách cái *tôi* mà! Để xem giữa hai ta ai sẽ thắng tiếp!
- ...
- ...

Sau khi nghe con thuật lại tất cả câu chuyện với Nguyễn Văn Điều, Yên thừa nhận con mình còn quá hiền thực so với cuộc đời thô ráp này. Nghĩa là so với mọi chuyện ngoài đời phải đối mặt, Trung Nam còn phải tự rèn luyện nhiều... Điều duy nhất làm Yên yên tâm là trước một đối thoại như vậy Trung Nam không chạy trốn. Đồng thời, trong lòng thừa nhận giới trẻ có cách tiếp cận riêng và ngôn ngữ riêng trong giao tiếp với nhau, cả về hai phía: bốp chát, trực diện, không mầu mè, đối nghịch nhau nhưng không hiếm phần chân thật! Hay thật...

Điều cả hai mẹ con Yên thống nhất được với nhau là nhóm *Cường đá* đề nghị hợp tác – nói theo ngôn ngữ của cuộc đối thoại này – là vì *mục tiêu*, chứ không phải *mục đích*! Lại còn sẵn sàng *mất không* mọi thứ phải bỏ ra nữa cho hợp tác! Hai Điều không thêm giấu diếm khẳng định đã ăn gỏi Đại học PH được một nửa...

PH mất thêm hai cuộc họp nữa mới đi đến được cái thư trả lời chính thức cho Nguyễn Văn Điều. Thư do Trung Nam ký, không đụng gì đến Skyline...

Câu chuyện là thế này: Thảo luận ròng rã hai cuộc họp liên tiếp, ý kiến vẫn không tập trung được vào một quyết định nào dứt khoát, bởi vì quyết định thế nào đi nữa cái giá phải trả vẫn có thể sẽ rất lớn; nhưng nếu không chấp nhận đề nghị hợp tác của *cái tổ chấy Cường đá* thì chỉ còn đường khai tử dự án trường đại học... Đã hơn ba năm châu chực đủ kiểu rồi, đã chạy được hàng mớ giấy phép các loại từ phường trở lên rồi... Nhưng bây giờ tắc nghẽn ở hai cái giấy phép chốt: một là sự phê duyệt cuối cùng từ Bộ Giáo dục và Đào tạo, một là cái giấy phép xây trường từ Sở Xây dựng của Thành phố! Nơi nào cũng hứa hươu hứa vượn, ướm đi ướm lại

mãi, nhưng chờ thì cứ chờ, đưa bao nhiêu *quan hệ* đều hun hút như đổ nước vào lỗ nẻ...

Nhất quyết không để cho cái chết của chồng mình trở nên vô nghĩa, Bảo Vân đề xuất ý kiến sẽ công hiến và gánh chịu mọi chi phí hợp thức toàn bộ khu đất hơn hai chục hecta Đồng Dơi cho trường, miễn sao có được giấy phép xây dựng. Bảo Vân thiết tha:

- Xin cả nhà hiểu cho, vì ngay từ đầu nhóm PH chúng ta đã xác định bằng mọi cách phải đóng góp vào sự nghiệp chấn hưng dân trí. Với tinh thần đó anh Quân đã sống chết giành bằng được khu đất này cho việc xây dựng trường. Tôi quyết đánh bằng được. Mong chúng ta vì anh Quân, giữ vững tinh thần này...
- ...

Vấn đề triển khai việc xây dựng và mọi chi phí khác Ngân hàng PH đã sẵn sàng. Toàn bộ kế hoạch triển khai, từ nguồn nhân lực quản lý, nguồn nhân lực giảng dạy, chương trình, kế hoạch mua sắm... được rà đi soát lại mấy lần rồi... Có thể nói mọi việc đã đâu vào đấy từ mấy năm nay rồi... Khái đã viết một số bài báo chê trách tình trạng *hành là chính* của Bộ, của Sở, vạch ra bao sự khất lãn... Nhưng báo chí “lề phải” lược bỏ hầu hết những điểm cốt lõi, vì cho là “*quá nhạy cảm...*”. Bạn bè của Khái và một số người sẵn sàng về giảng dạy tại trường này gợi ý Khái nên gửi cho các báo mạng “lề trái” vậy. Nhưng Khái lắc đầu:

- Không ăn thua. Đăng như thế có khác gì ta viết cho ta xem, làm sao thấu được đến trời?
- Ô hay, gọi người đọc “lề trái” là ta, báo “lề trái” là báo ta, thế thì báo “lề phải” và người đọc của nó là địch tuốt hả?
- ... - Khái bí không trả lời được.
- ...

Tại cuộc họp thứ hai Yên rất quyết liệt:

- Tôi hoàn toàn tán thành ý kiến của Bảo Vân, đây không phải là một dự án kinh tế, mà là một nghĩa vụ chúng ta đã cam kết. Chỉ còn lại vấn đề là tính xem chúng ta có thể chấp nhận hy sinh đến đâu. Xin bàn kỹ ý này. – Yên cố tìm ra sự thống nhất tối thiểu có thể.
- Thừa mẹ, thừa bác Thạch và các cô chú, Hai Điều đã nói trắng ra mục tiêu có nghĩa là chỉ để thôn tính! Đề nghị hợp tác của Hai Điều hoàn toàn không vì mục đích của dự án. – Trung Nam xin nói lần cuối cùng. - ...

Nhóm *Cường đá* muốn bắt bí tình trạng bế tắc của dự án, có nghĩa là hợp tác mà dự án không thành cũng phá, mà thành cũng sẽ phá. Điều quan trọng hơn nữa là chúng ta không nhận hợp tác cũng phá. Vậy theo con vấn đề không còn là chuyện hợp tác với nhóm này nữa. Vấn đề là loại bỏ sự phá hoại này như thế nào.

- ...
- ...

Gian phòng ngột ngạt như không có không khí. Cuộc họp thứ hai đi vào bế tắc hoàn toàn. Mọi người đề nghị cố vấn Thạch phát biểu.

Thạch chết đứng.

Mọi chuyện đã bàn nát nước rồi. Đã thế giữa hai cuộc họp Thạch cũng đã bàn đi bàn lại với Yến mà cũng chưa ngã ngũ. Bây giờ nói gì? Cân nhắc một lần nữa mọi điều phải cân nhắc, cuối cùng Thạch đành phải nói:

- Thừa tất cả các em, trong cuộc đời trận mạc của tôi trên một chiến trường mờ mờ ảo ảo và bất định, đôi ba lần tôi cũng đứng trước tình thế lưỡng lự, không biết nên quyết thế nào. Sai lầm có thể phải trả giá bằng tính mạng và sự nghiệp. Cuối cùng, dù đúng hay sai thì vẫn phải quyết, phải lựa chọn, không thể dè dặt được... Với ý thức, nếu không may là sự lựa chọn sai lầm, thì chúng ta cũng phải sẵn sàng trả giá một cách kiên cường nhất. Không còn cách nào khác! Xin cho phép tôi chia sẻ kinh nghiệm này. Tôi xin đề nghị chúng ta giao cho Yến toàn quyền quyết định! Tất cả chúng ta sẽ đứng đằng sau quyết định của Yến!
- ...
- ...

Vài ba ý kiến hưởng ứng nữa, cuối cùng Yến đứng lên nhận trách nhiệm này.

Việc giao cho Yến có tiếng nói cuối cùng về dự án trường đại học cũng có sự hợp lý của nó, phần vì việc gì của nhóm PH cũng phải có một người chịu trách nhiệm toàn diện, phần vì Yến là người đề xuất ý tưởng và thiết kế dự án, cũng một phần thiết thực nữa Ngân hàng PH là người tài trợ chính và lâu dài của dự án này.

Ba ngày sau, kết quả của hai cuộc họp nói trên là cái thư do Trung Nam ký, gửi thẳng cho Hai Điều. Nội dung thư nhận lời hợp tác, nhưng nói rõ hợp tác với nhóm gia đình Hai Điều, chứ không phải với Skyline.

Yên giải thích cho Trung Nam:

- Con ạ, về chuyện tiền bạc, Hai Điều có thể tốn nhiều tiền, có thể tốn ít tiền, hoặc thậm chí không tốn xu nào cho cái gói “quan hệ” mà hắn đã nhận lời với con. Vì nhóm *Cường đá* có nhiều cái để trao đổi lấy mảnh giấy phép lâm. Chuyện ma ăn cỗ ấy mình không thể biết được đâu... Nhưng chỉ riêng việc PH chúng ta phải nhận liên danh với đám này đứng tên xin thành lập khu đô thị vệ tinh Đồng Dơi, đám này đã ăn đậm rồi con ạ.
- Bây giờ thì con hiểu Hai Điều đã nói gì với con. ...Đã thắng đứt một nửa!..
- ...
- ...

Ông Hai chân ướt chân ráo về đến Hà Nội thì ngập đầu với các tin tức và bài trên báo chí về vụ Nguyễn Trường Tô, vụ Nguyễn Ngọc Ân¹, và biết bao nhiêu chuyện khác nữa...

Khi lên máy bay rời Sài Gòn ông còn chưa thấy động tĩnh gì ghê gớm lắm, có thể tuần vừa qua ông bận bịu một chút những chuyện riêng tư. Từ sân bay ông đến thẳng cơ quan, mới gần 9 giờ sáng, nhưng trực ban và các Vụ, các phòng có liên quan đã đặt sẵn trên bàn làm việc của ông hết tập này đến tập khác các hồ sơ, báo cáo, bài báo về các vụ việc... Từng tệp, từng tệp nằm như cá xấp lớp kín hẳn một góc bàn... Một vài tập còn dính theo các mẫu giấy vàng, với các dòng chữ “Đề nghị cho ý kiến gấp!”, “Xin xử lý gấp!”... Một số tập trên đầu còn lộ ra các dấu triện đỏ hình vuông...

Đó là các bản tin nội bộ, các báo cáo của các Ban, ngành.., tất cả lộn nhào vào nhau thành một mớ hỗn tạp, hoa cả mắt.

¹ Nguyễn Trường Tô: Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Giang, báo chí đưa tin ông này phạm tội mua dâm và cưỡng dâm nữ sinh vị thành niên, mọi việc vào thời điểm này sự việc đang còn chờ xác minh và kết luận các cơ quan điều tra hình sự; Nguyễn Ngọc Ân: đầu tiến sỹ Mỹ mà không biết tiếng Anh, báo chí nói thực chất đây là việc mua bằng rơm với giá 17000 USD.

Mấy ngày qua trong Thành phố, ông Hai đã đọc nhiều báo cáo liên quan đến các vụ việc này, nhưng chỉ đọc lướt phớt, vì những ngày này tâm trạng bị phân tán. Bây giờ ông nhận thấy nếu để hình thành một đợt dư luận báo chí và dư luận nhân dân sôi nổi về các vụ tai tiếng này thì nguy quá...

Một ghi chú của trực ban nằm trên tập báo cáo ghi rõ: *Làn sóng dư luận hiện nay mới chỉ bắt đầu mà đã xông xáo cả nước, cứ thế này cao điểm của nó sẽ có thể cuốn phăng đi nhiều thứ...*

Ông Hai vợ tất cả những tài liệu trên bàn, cái thì đóng dấu “Khẩn”, cái thì đóng dấu “Mật”, xấp xấp lại thành một tập dày cộp. Ông bắt đầu lật từng trang giấy.

...Trước thêm Đại hội Đảng toàn quốc “quả bom sex mang tên Nguyễn Trường Tô” có thể làm nổ tung nhiều thứ quan trọng khác trong phạm vi cả nước, vì còn nhiều vụ tai khác tiếng nghiêm trọng không kém...

...Vụ mua dâm và cưỡng dâm các nữ sinh ở Hà Giang là biểu hiện tột cùng của đồi bại. Một thầy Hiệu trưởng cưỡng dâm nữ sinh vị thành niên rồi dâng các cháu cho quan thầy. Một Bí thư Đoàn, làm ma cô dắt gái cho đồng chí cấp trên. Một Chủ tịch tỉnh nhiều năm trác táng sa đọa, giao cấu với trẻ con vẫn ngang nhiên điều hành chính quyền và đăng đàn thuyết giáo. Một công an ép cung, dựng án giả. Một tòa án gài luật sư và những bản án buộc tội hai cháu gái bị nạn! Chỉ nhờ sức ép của báo chí công luận, hai bản án oan mới bị hủy bỏ...

... Vụ bằng tiến sỹ dỏm của Nguyễn Ngọc Ân là đòn đánh thẳng vào tất cả những gì mà đợt học tập hai năm tám gương và đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh cô gậy dựng nên!..

...Đổ vỡ của Vinashin gây thiệt hại khoảng 80 nghìn tỷ đồng (4 tỷ đô-la), nghĩa là gấp 4 lần gói kích cầu năm 2009 dùng để cứu nền kinh tế cả nước, chưa kể nợ của các tập đoàn khác cộng lại khoảng gần hai nghìn tỷ nữa... Các quả bom thép của nền kinh tế điện, thép, xây dựng... cũng có nhiều bê bối tệ hại... Tổng giám đốc x... bị cách chức... Các lực lượng thù địch đang ra sức khai thác tình hình này để tấn công chế độ...

...Sau khi bị dư luận cả nước phê phán không thể chống đỡ, lãnh đạo Thủ đô Hà Nội đành phải bãi bỏ kế hoạch làm 5 cống chào cho 1000 năm Thăng Long. Chủ tịch Thủ đô đưa ra sáng kiến đào hầm chứa nước cho Hà Nội chống lụt...

...Một bà chủ tập đoàn địa ốc xin được đúc quả tim vàng nguyên khối nhét vào tượng Thánh Gióng đang làm trò cười cho thiên hạ...

...Các tội ác hình sự man rợ chưa từng có ngày càng nhiều, từ việc chặt đầu gọt tay người yêu...

...Rút dao đâm chết người chỉ vì va quệt xe máy...

...Bác sỹ đang cấp cứu bệnh nhân bị các hung thủ đánh chết ngất ngay giữa ban ngày mà không một ai dám can ngăn...

...Đình rải khắp đường gây tai nạn giao thông chết người mà công an bó tay...

...Dư luận nhân dân đang xôn xao việc Bộ Y tế sẽ tăng từ 7 đến 10 lần hàng loạt các dịch vụ trong bệnh viện...

...Quốc hội bất bình trước việc người thay mặt Chính phủ giải thích nhất thiết phải làm đường sắt cao tốc... - bên cạnh là tấm ảnh một bé gái đeo mình lên dây cáp vượt sông KôPô (Kontum) để đi học...

...
...

Càng đọc các báo cáo thu thập tình hình, đính kèm không biết cơ man nào các mẫu báo cáo, ông Hai càng sa sầm mặt mày. Các tội ác, các con số, những lời đay nghiến, những lời oán thán..., tất cả thi nhau nhảy ra khỏi các trang giấy điều cợt trước mắt ông, sỉ vả đấm tát ông...

- Cả lũ quản lý báo chí chúng mày là đồ ăn hại! Gác công báo chí mà để cho phóng viên viết lách như vậy hả!??

Ông Hai chửi vào không khí, hai tay lật tiếp, lật tiếp các trang giấy... Lật đến mẫu báo cáo có cái ảnh hai cháu nữ sinh Hằng và Thuý trong vụ bị cưỡng dâm ở Hà Giang, tay bị còng số 8, công an xóc nách hai bên áp tải ra công đường cho toà xử tội, ông Hai không tin vào mắt mình nữa... Người trong ảnh nhảy ra giấy dựa, đưa cả hai tay bị còng đập vào mặt ông túi bụi... Ông Hai nhắm nghiền mắt lại, thở sâu một lúc, rồi mới dám giở tiếp các trang khác...

...
...

...Nếu hôm nay không nghiêm trị bọn có chức có quyền bắt lương như Nguyễn Trường Tô thì rất có thể ngày mai con cháu tôi và con cháu các vị sẽ thành nạn nhân của quyền lực hắc ám đang hoành hành trên đất nước!

...Tôi sẽ đòi đến cùng công lý cho các cháu gái bị hại, trước hết tôi tuyên bố ly khai ĐCSVN để biểu thị thái độ dứt khoát của mình!.

...Tôi kêu gọi những vị có chức quyền: Nếu các vị không hành động ngay lập tức để cứu các em nhỏ bị cưỡng dâm thì dù với bất kể biện minh nào, các vị sẽ không còn đủ tư cách để nói về đạo đức với bất một kỳ ai.....

Ông Hai càng đọc càng hoa mắt. Ông tạm nghỉ, rồi thốt lên với chính mình:

- Thế này thì bỏ mẹ đến nơi thật rồi! Chuyện bê-xít Tây Nguyên bị phản đối chưa dẹp xong đã vỡ lở chuyện cho Trung Quốc thuê mấy trăm nghìn héc-ta rừng... Bây giờ lại những chuyện đồ đốn như thế này!.. – ông Hai lấy cả hai tay quật mớ báo cáo và bản tin xuống bàn, vò đầu bứt tai.

Ông thở hắt hắt một lúc, lại cầm mớ giấy báo cáo và tài liệu lên tay, lại đọc tiếp.

...Các thế lực thù địch đang ra sức khoét sâu việc Quốc hội không thông qua dự án đường sắt cao tốc của Chính phủ, đã kích tạp chí về nhân quyền của nước ta vừa mới ra mắt bạn đọc... Báo chí cả nước phải kiên định lập trường và phản công quyết liệt những hành động thù nghịch này...

...Báo chí cần làm rõ không có chuyện Quốc hội bác dự án đường sắt cao tốc của Chính phủ, mà phải nói theo tinh thần giải thích của Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc: đây chỉ là chuyện tạm dừng để Chính phủ chuẩn bị tốt hơn và sẽ trình tiếp ra Quốc hội vào thời gian thích hợp... ...Phải đập tan những luận điệu chia rẽ Quốc hội với Chính phủ...

...Các ban ngành cần quán triệt phát biểu của Trưởng ban chỉ đạo về nhân quyền của Chính phủ: Tạp chí Nhân Quyền ra đời chính thức tạo thêm kênh thông tin chủ lực nhằm phổ biến chính sách của Đảng, Pháp luật của Nhà nước về nhân quyền; giúp cho đồng bào ta ở trong nước cũng như nước ngoài và cộng đồng quốc tế hiểu rõ việc đảm bảo quyền con người là bản chất của chế độ ta, đồng thời góp phần phê phán những nhận thức lệch lạc và đấu tranh không khoan nhượng với biểu hiện sai trái, thù địch về vấn đề nhân quyền ở Việt Nam...

... Các thế lực thù địch đang ra sức tấn công bài báo của Thủ tướng về phát triển bền vững. Bọn này đang dựa vào những khó khăn của các tập đoàn kinh tế nhà nước xuyên tạc sự điều hành của Thủ tướng và của Chính phủ... Cần đập tan những luận điệu này...

... Thư ngỏ của luật sư Trần Đình Triển chất vấn có hay không việc ra lệnh cho báo chí dừng lại không được nêu tiếp vụ Nguyễn Trường Tô nữa... Các thế lực thù địch đang ra sức khai thác thư ngỏ này bôi xấu chế độ ta...

...
...
...

Ông Hai phân vân lẩm bẫm một mình. Cuối cùng ông lại quăng mớ giấy xuống bàn. Tình hình rối ren, chỉ thị công việc ngập đầu... .. *Ôi, giá mà lúc này ta ba đầu sáu tay!..*

Ông đứng dậy, đi đi lại lại trong phòng, mở toang các cửa sổ vì cảm thấy không thở được. Ông toan gọi trực ban và các trợ lý đến báo cáo miệng cho ông nghe để khỏi mệt óc đọc tiếp. Nhưng bán tín bán nghi về tinh thần trách nhiệm của các cán bộ giúp việc mình trong những vấn đề nhạy cảm như thế này, tự ông Hai lại kéo chính ông trở về bàn làm việc: *...Bọn này hay có cái thói lựa theo ý cấp trên mà báo cáo, không tin chúng được... Phải tự đọc, tự đánh giá... Tin chúng sẽ chết oan có ngày!...*

Ông lật lật tiếp các trang giấy.

...

Đọc xong tất cả các tập giấy trên bàn, ông Hai bỡ phờ bước sang phòng bên, hạ lệnh khẩn cấp họp Ban. Các chỉ thị của trên nói rõ rồi, phải bằng mọi giá chặn đứng các làn sóng nguy hiểm này.

Cuộc họp diễn ra xuôn xẻ, chóng vánh, vì chỉ bàn một chuyện duy nhất là khẩn trương thực hiện chỉ thị của trên với tinh thần quán triệt cao nhất. Mồm nói, tay viết, điện thoại và công văn điện tử tới tấp đi bốn phương... Thời đại tin học có khác, cứ như là Tuyên huấn của 64 tỉnh thành cùng dự cuộc họp khẩn trương này, do ông Hai trực tiếp điều khiển. Cùng ngày, lập tức mọi việc đã được triển khai... Tính quán triệt của ông Hai và sự khẩn cấp của toàn bộ máy mang lại hiệu quả vượt xa bất kể một hệ thống skype hiện đại nào đang có trên thế giới này.

...

Vài ngày sau, ông Hai lấy lại được sự cân bằng thanh thần như ông vốn có. Ngày ngày giờ các trang báo ông thấy sạch bong không còn những cái tên gọi Nguyễn Trường Tô, Sầm Đức sương, Hà Giang... Tại cơ quan, bàn làm việc của ông bỗng dung bằng phẳng, thênh thang, vì vắng bóng các tệp tin nội bộ và các báo cáo đóng dấu “khân” hay dấu “mật”...

- Có thể chứ! Các đồng chí ạ, tất cả đã trở về lẽ phải! Hôm nay là sang ngày thứ ba rồi!.. – ông Hai gần như reo lên trong khi họp giao ban, tay cầm tờ báo khua lên trước mặt mọi người trong cuộc họp để chứng minh.
- ...Sạch bong! Sạch bong!.. Các đồng chí thấy không!?..
- Đồng chí Hai đã ra tay đôn đốc thì dứt khoát lập lại được trật tự! Xin có lời chúc mừng. – Trưởng Ban khen ông Hai.
- Vấn đề là quán triệt các đồng chí ạ! Đại hội Đảng sắp đến rồi, không thể để dậu đổ bìm leo được! – ông Hai hào hứng
- ...

Không khí buổi họp sơ kết của Ban về đợt ra quân trấn an tư tưởng và dư luận rất hào hứng.

...

Ông Hai về Hà Nội được ba ngày rồi bà Hai mới về. Bà đi dã ngoại với đồng nghiệp và sinh viên của mình. Mấy ngày nay ông Hai cứ tiếc thắm mãi, biết thế này ở đồn với cô Năm trong Thành phố thêm một hai ngày nữa, song nghĩ đến đợt ra quân vừa qua ông thấy nếu thiếu mình thì rất bất tiện, thậm chí có thể rách việc nữa. ...*Tiếc lắm, nhưng chờ dịp khác vậy!* – ông Hai chép miệng, trong đầu ông cô Năm lúc này sao mà xinh xinh bé nhỏ khác thường, rúc rích, thủ thủ, thủ thủ...

Ngay trong bữa cơm tối đầu tiên ở nhà với bà Hai, ông Hai bị đồn liên tục:

- Ngày nào bọn tôi cũng mua báo và lên mạng, theo dõi xem các ông xử lý vụ Nguyễn Trường Tô thế nào. Câu chuyện đang xôn xao cả nước như thế, bỗng dung sạch bong! Cả báo giấy lẫn báo mạng! Từ Tuổi Trẻ, Thanh Niên, VN Express, đến VietnamNet, Lao Động, Đại Đoàn Kết...

Tất ngấm hết, tịnh không có lấy một chữ. Cứ như thể không hề xảy ra vụ này!

- Đúng là sạch bong, chứ còn gì nữa!
- ??? – hai mắt bà Hai trố lên.
- Bà không biết đẩy thôi, xuýt nữa thì loạn to!
- Sao? Chính ông làm cho sạch bong à? Chính ông dẹp loạn à? – bà Hai dòn dập.
- Đương nhiên tôi là chỉ huy!
- Nghĩa là chính ông tự tay bắt các báo phải câm miệng hả?
- Phải quán triệt tinh thần chỉ đạo của trên, bà không hiểu à? Giữ ổn định là hàng đầu! Phải cương quyết lắm mới yên được đấy.
- Đồ phát sít! Yên là thế nào?
- Đừng xôn xôn lên thế, vách có tai... Lợi dụng vụ này nói xấu chế độ thì không được, nhất là Đại hội Đảng đang đến gần!
- À ra thế. Các ông định xử kín?
- Bà là người chế độ nào mà cứ dòn tôi như thế nhỉ? Có còn thẻ đảng viên không đấy?
- Sao, đảng viên thì phải im lặng, phải đồng loã với tội ác này à? Lập trường gì mà lạ thế?
- Bà hiểu nhầm tôi rồi. Im lặng, xử lý nội bộ với nhau, không để con sâu làm rầu nồi canh, càng không được để lợi dụng chuyện này chống phá chế độ!

Bà Hai buông cả đĩa lẫn bát xuống bàn, ngã người ra phía sau cười ngặt nghẽo:

- Ôi đức cha tuyên giáo thân mến của nhà tôi ơi, cả làng tuyên giáo của các ông nữa, hiểu chưa! Suy nghĩ gì mà bệnh hoạn thế!

Ông Hai đang gấp giờ miếng trứng đúc thịt định đưa lên miệng cũng phải bỏ vào bát, dừng lại:

- Chết thật rồi! Bà nói hết như luận điệu địch! Đúng là diễn biến hoà bình vào đến từng nhà một thật rồi!

Bà Hai chẳng những không bắt bẻ ông, mà còn rũ cả người ra mà cười, cả hai tay hết vỗ đùi lại vỗ vỗ trên mặt bàn:

- Tôi bao giờ chẳng là địch của ông! Thật là nhầm lẫn địch ta hết chỗ nói!

Đến đây chính ông Hai cũng phải phì cười, nhưng rồi vẫn gắng gượng nói:

- Tôi nói nghiêm túc đấy. Luận điệu địch cũng chỉ quyết liệt đến như bà là cùng thôi.
- Ô hay, tôi đã nói gì đâu mà quyết liệt với không quyết liệt nhỉ?
- Thái độ của bà đã nói rõ ra như thế rồi còn gì nữa!

Bà Hai lại cười một tràng dài nữa rồi cắt nghĩa cho ông Hai:

- Tôi không có cái thói chõ mồm vào công việc của người khác đâu, nhưng phải nói cho ông tỉnh ra, bàn dân thiên hạ chửi các vụ này đến nhưc óc ông ạ. Mà đúng là chửi chế độ thật đấy! Chỗ này thì ông không sai.
- Họ chửi thế nào hả bà? – trong lòng ông Hai thực sự muốn nghe.
- Ngay trong trường tôi thôi, cả thầy giáo và sinh viên đều cho rằng tội cưỡng dâm, hiếp dâm hay mua dâm con gái vị thành niên là tội hình sự rất nặng đấy, nặng nhất có thể tù chung thân hoặc xử tử. Việc bắt báo chí câm lặng trong vụ này có thể khęp tội đồng loã đấy!
- Thôi chết thật, một trăm phần trăm mắc phải luận điệu địch!
- Chế độ mà chống đỡ vụ này là chế độ vô đạo đức đấy!
- Bà nói gì mà cứ như cái lưỡi thằng luật sư họ Trần đang nói!
- Luật sư nào? Nó nói cái gì mà ông lại buộc vào tôi thế?
- Có một luật sư tên là Trần Đăng Chiến, công khai đòi kiện lệnh cấm báo chí nói về vụ Nguyễn Trường Tô. Đúng sệt từng câu từng chữ như bà vừa nói!
- Thế có chuyện cấm đoán này thật à? Ông cho kiện như vậy là chống chế độ à?
- Khổ quá, đây không phải là chuyện có hay không có, không phải là chuyện đúng hay sai. Đây là chuyện bảo vệ cả chế độ! Cù Huy Hà Vũ đã đâm đơn kiện Thủ tướng chuyện bô-xít rồi. Nay thêm thằng Trần Đăng Chiến nữa. Để cho để số mãi ra như thế này sẽ có lúc kiện cả Tổng bí thư, cả Chủ tịch nước, rồi kiện cả chế độ thật đấy! Bà không hiểu thế là loạn đến nơi rồi à?
- Nói như ông, bảo vệ chế độ thì phải bảo vệ cả mọi tội lỗi như bản hả? Có phải ông định nói thế không?
- Sao bà mất lập trường thế? Đảng viên mà không quan tâm đến bảo vệ chế độ thì còn làm gì nữa? Các lực lượng thù địch đang lợi dụng những người mất lập trường như bà!
- Ông mới mất lập trường, chứ không phải tôi.
- Trí thức các bà phức tạp lắm, chỉ được cái bắt bẻ cong queo!

- Thôi được, ông thử chinh đốn lập trường cho tôi xem nào. Cảm đoán như thế không là tội bao che thì gọi là tội gì? Lại còn dùng quyền lực để cảm đoán thì tội càng nặng! Ông hiểu không? – bà Hai oang oang.
- Tôi lạy bà, tôi lạy bà. Khe khẽ một tý, oang oang thế này hàng xóm họ biết đấy.
- Tôi nói trong nhà tôi, có cái gì mà sợ! – bà Hai càng oang oang hơn. - ...Báo chí còn nói là ở Hà Giang không chỉ có Nguyễn Trường Tô và Sâm Đức Sung mà còn nhiều kẻ tai to mặt lớn khác như thế, cả nước không chỉ có một Hà Giang!..
- Bà ơi, đây là chuyện báo chí, một phần thật, chín phần thổi phồng, bóp méo, tào lao! Tất cả chỉ để câu khách... Bà chẳng hiểu gì cả!
- Chính những người như ông mới chẳng hiểu gì cả! Dối trá như ông mới là người đang tự tay mình thủ tiêu chế độ, đừng có mà vu oan giá họa người khác! – bà hai xồn xồn, đôi đũa xĩa xĩa thẳng vào phía mặt ông Hai.

Ông Hai giật thót người, đến mức phải đặt bát đũa xuống bàn, buột miệng:

- Ôi, tôi nói dối bà cái gì?
- Nói dối cái gì ông phải tự biết chứ!
- ... - Trong đầu ông Hai vun vút những suy nghĩ liên hệ đến cô Năm...
- Mắc mớ gì mà cái mặt ông cứ ghệt dài mãi ra thế? – đôi đũa trong tay bà Hai lại xĩa xĩa, ông Hai ngả người lúi mõi, lúi mõi ra phía sau.
- ???
- Nói dối đã thành bản chất rồi!
- ??? – ông Hai có cảm tưởng đôi đũa của bà Hai xĩa thủng tim mình, người ông cứng đờ, miệng há hốc.
- Càng bung bít, chế độ này càng chóng chết, ông hiểu chưa! Đừng có mà bõn!..
- ... - đến lúc này khi hiểu được bà Hai nói ai, ông Hai mới thở phào nhẹ nhõm. Tiếng thở phào khá to, trong bụng mừng thầm là chẳng có điều gì ám chỉ đến chuyện cô Năm. Bà Hai không hề hay biết gì đến nỗi lo này của ông. ...*Thật hú vía!*.. - nghĩ thế trong bụng, nhưng ông Hai vẫn ngồi im.
- Thôi nói chuyện khác đi! Trong bữa cơm đụng vào chuyện này ăn mất ngon!..
- ... - ông Hai vẫn thận trọng ngồi im.
- Chuyện đi công tác của ông vào Thành phố có chuyện gì vui kể cho nghe đi. – bà Hai giục.

Ông Hai gần như chết nghẹn một lúc, vì bà Hai chuyển đề tài nhanh quá, lại đúng vào chỗ hiểm... Mãi ông Hai mới lúng búng:

- Chuyên đi công tác thường kỳ ấy mà! Trong ấy cũng nhiều chuyện đấu đá lộn xộn lắm...
- Cả nước này ở đâu mà không thể? Nhất là Đại hội lại đang đến gần!.. Nó thành quy luật rồi...
- ...
- ...

Mãi, cuối cùng thì bữa cơm cũng trở về không khí bình thường như mọi bữa cơm tối hàng ngày trong gia đình.

Bà Hai mới đi về, mệt, nên bỏ buổi xem tivi thường lệ sau bữa cơm tối. Chỉ còn một mình ông Hai ngồi xem tập tiếp theo bộ phim nhiều tập của Trung Quốc về Tần Thủy Hoàng.

Hết phim, ông Hai vào đi ngủ thì thấy bà Hai đang say sưa kéo gỗ. Ông dón đến lên nằm cạnh vợ, dón đến đập một cái chăn khác, vì sợ ảnh hưởng đến giấc ngủ của vợ. Tiếng ngáy to và đều đều của vợ làm ông mãi không chợp mắt được.

...Người đâu mà vô tư thế! Đúng là ăn đấy, ngủ đấy!.. – ông Hai nghĩ về bà Hai như vậy. Dù sao trong lòng ông cũng mừng mừng là ông thoát nạn trong bữa cơm tối nay, thoát nạn đến hai ba lần, và đến giờ phút này vẫn là an toàn... *...Phải giữ an toàn tuyệt đối!..* – ông Hai tự nhủ với mình như vậy, trong đầu nhớ lại hết mọi chuyện với cô Năm để cố át đi tiếng ngáy của bà Hai... Ông cũng chẳng cần nhớ tới chuyện chăn gối lần cuối cùng với bà Hai là bao giờ nữa, hình như đã lâu lắm rồi thì phải... *Nhớ lại cái của nợ ấy làm gì!..*

Dần dần cô Năm đưa ông vào giấc ngủ của biết bao nhiêu ký ức kỳ lạ trong một thế giới mới lạ.

...Ông say sưa. Ông lại sống con người của chính ông. Ông đang sống với cái thế giới hiện hữu nhỏ còn lại *là-của-ông* trong đoạn chót của đường đời.

...Ông bay bổng trên chín tầng mây. Ông nô đùa reo cười như những đứa trẻ đang thoả chí nô đùa. Ông hò la rầm rĩ cả bầu trời. Ông nhảy múa, có lúc chỉ một cái căng chân mà ông đã thấy mình vút lên cao. Ông rướn lên gào rú vì sướng. Càng rướn càng sướng, ông càng gào lên...

...Có lúc ông sà xuống thấp, chỉ quấy người một cái, ông đã là sát mặt đất. Ông liệng đi liệng lại khắp nơi khám phá thế giới, chân ông đập, tay ông lần lần bóp bóp... Ở dưới đất mà ông vẫn cảm thấy mình bồng bênh trên trời!.. Biết bao điều mới lạ! Lâng lâng đến bần rùn cả người...

...Sóng dập mưa dồn. Ông gọi tên ông trong sóng lớn. Ông gọi đích thực cái tên cúng cơm cha mẹ đặt cho chứ không phải cái tên trong lí lịch. Sóng càng to, ông càng gọi to hơn xem chính mình có nghe được cái tên cúng cơm của mình không. Chỉ với cái tên ấy ông mới cảm thấy được mình thật là chính mình! Ông gào tên cô Năm vì sợ. Càng sợ ông càng rú giật lên ...*Này, này... Ôi, ôi... Ôi Năm ơi! Năm ơi!..*

...Sóng gió nổi lên to nữa, ông càng rướn lên gào to hơn nữa tên mình, tên cô Năm... Ông thấy rõ những tiếng gọi của mình không sóng gió nào át được... Sóng gió ào ào, nhưng ông Hai gầm lên còn dữ dội hơn, rú lên to hơn... Ông quyết tâm át hết mọi tiếng sóng...

...

Bóp! Bóp! Bóp!

Bà Hai liên tiếp tát vào má trái rồi tát vào má phải ông. Bà Hai lật chăn ra, kéo áo lay ngực ông...

- Tỉnh lại đi! Tỉnh lại đi! Ông mê cái gì mà ghê thế!
- Ướ.. ớ.. ớ..

Bà Hai tát vào hai bên má ông mấy cái nữa, nhưng nhẹ tay hơn nhiều so với mấy cái tát ban đầu.

- Ướ... ớ... Bà... bà làm gì tôi thế này? – bây giờ ông Hai đã tỉnh hẳn.
- Ông mê cái gì mà gào rú dữ thế?
- Tôi ngủ mê hả bà?
- Tôi chưa bao giờ thấy ông ngủ mê dữ dội như vậy, gào rú rợn cả người.
- Gào rú à? Tôi gào nói những gì hả bà? – ông Hai hỏi lại cho chắc ăn.
- Ông ới ới cái gì đó. Có mà trời biết! Làm người ta hết hồn...
- ... - ông Hai nhẹ hẳn người, song vẫn chưa thật yên tâm.
- Hồi này tim mạch ông có làm sao không? Chuyển đi Nam vừa rồi lại nhậu nhẹt quá nhiều có phải không?
- Tôi vẫn đi kiểm tra sức khoẻ định kỳ đều đặn mà...

- Mỡ trong máu cao thế mà hồi này tôi thấy ông ăn nhiều thịt quá. Rượu uống cũng nhiều nữa...
- Bà yên tâm... Thôi ngủ tiếp đi. Mai tôi sẽ đi khám bệnh ngay lập tức...
- ...
- ...

Sớm hôm sau, trong bữa sáng tại phòng ăn, ông Hai nhâm nhi tách cà-phê sau khi đã ăn xong bát phở ngon lành do người giúp việc mua về. Ông ăn nóng giời và ăn nhanh hơn bà Hai, nên có thời giờ ngồi ngắm bà ăn. Chốc chốc lại nâng tách cà-phê lên, uống từng ngụm rất nhỏ, cái chính là để ngắm thật kỹ bà Hai qua miệng tách cà-phê, trong lòng bụng bảo dạ ...*Mới chưa đầy hai ngày mà ta đã phải bốn, năm lần thoát hiểm! Ôi cái đoạn chót của đường đời này của mình té ra lại nhiều chông gai đến vậy à?!.. Ta đang sắp xếp lại đoạn đường chót này của cuộc đời mình hay là ta đang bị một cái gì đó lôi đi tuồn tuột trên chặng đường cuối cùng này!.. Lạy trời, chiến trường đến giờ này vẫn đang im tiếng súng...*

Nhạc chuông điện thoại di động của ông Hai bỗng nổi lên. Ông Hai thất sắc, vội nhào mình ra vồ lấy cái điện thoại. Cái bàn bị xô đi một chút, bát phở của bà Hai sóng sánh. Ông Hai chưa kịp nói gì bà Hai dùng đũa:

- Chuyện lạ đó đây. Lần đầu tiên tôi thấy ông có điện thoại di động vào giờ này.

Bản thân ông Hai cũng ngạc nhiên, vì số điện thoại này ông chỉ cho rất ít người, trong đó có cô Năm, lại gọi vào cái giờ rất sớm như thế này. Ông toan đi sang phòng bên cho dễ nói chuyện, nhưng lại sợ bà Hai nghi ngờ, nên hai chân cứ như chôn xuống đất.

- Ha lô. Ai đấy? Cả nhà đang ăn sáng sao mà đã gọi sớm thế. – câu nói của ông Hai ngụ ý chung quanh ông còn có nhiều người.
- Chào anh Hai, em đây, Ba Cường đây. *Cường đá* ấy mà... – đầu dây bên kia.
- Chào. Có chuyện gì gấp không?
- Anh phải thu xếp vào trong này ngay. Gấp lắm mà anh.
- Tôi có kế hoạch kín cả tháng rồi.
- Chuyện vô cùng quan trọng anh ạ, không thể thiếu anh được.
- Tìm người khác, giải pháp khác đi. Lúc này tôi không thể đi đâu được. – ông Hai tuy không biết *Cường đá* định nêu chuyện gì, nhưng cứ gạt phăng đi như thể dễ bề thoái thác.

- Anh không vào được thì bẻ trời đấy. Cô Năm cũng nhăn rõ như thế.
- ... - mặt ông Hai trắng nhợt.
- Anh quyết định ngày đi, càng sớm càng tốt.
- Thôi được, tôi đến cơ quan bàn công việc rồi sẽ gọi lại.
- Dứt khoát trong sáng nay anh gọi lại cho em được không?
- Được. – ông Hai chủ động cúp máy, nhưng trong lòng như lửa đốt, ông chợt nhớ ra: *...Bỏ mẹ rồi, thằng Ba Cường có cả số điện thoại cố định của mình ở nhà và ở cơ quan!.. Thật là sơ xuất chết người!..*

Ông Hai dứt điện thoại di động vào túi áo, nói bâng quơ một mình, thật ra là để tung hoả mù:

- Đúng là cái điện thoại di động chết tiệt! Ăn sáng cũng không yên thân!
- Mit-stơ Hai không gì thay thế được! Lại có chiến dịch mới phải không? - bà Hai nói diều.
- Đúng, lại có việc đột xuất. Tôi lại phải trở vào Thành phố, càng sớm càng tốt.
- Bao giờ ông đi.
- Sáng nay tôi lên cơ quan rồi sẽ liệu, có lẽ ngày mai hay ngày kia.
- ...
- ...

Chưa đầy 48 giờ đồng hồ, cái cú điện thoại chết tiệt lúc ăn sáng ấy đã đưa ông Hai trở lại vào Thành phố - tự ông Hai cũng không sao phân biệt được: *Mình đang bị Ba Cường dắt mũi hay là đang đi theo tiếng gọi có vẻ như hăm dọa của cô Năm!?!..* Ngay lập tức tính tự ái của ông bào chữa cho ông: *...Lực hấp dẫn của cô Năm lớn quá đây thôi! Làm gì có chuyện dắt mũi...* Nhưng cái tính cảnh giác của ông vẫn nhắc nhở: *...Hình như Ba Cường đang được đằng chân lân đằng đầu, phải coi chừng!..*

Tại ngôi nhà xinh xinh *là-của-ông* bên ven sông Sài Gòn, Ba Cường vào thẳng vấn đề:

- Anh Hai ạ, bằng mọi giá anh phải ủng hộ dự án trường đại học PH xây trên đất của Bảo Vân. Đây là cách tốt nhất xoá đi vĩnh viễn sự thù hận vì cái chết của tay Quân và làm yên lòng phe cánh còn lại của bà má Sáu Nhơn.

- Chuyện này vẫn còn dữ dội đến vậy à?
- Chính anh đã quyết liệt giục bọn em phải giải quyết cho êm đẹp chuyện này.
- Tôi không quên...
- Anh Hai ạ, mọi chuyện đã êm êm rồi, cái thư của ông Tám Việt trước khi chết lại làm cho nó nổ tung. Ông ta dọa kiện cả Thành uỷ. Toàn Thành phố biết cái thư này!
- ... - ông Hai tính toán các bước đi, nên vẫn ngồi im
- Thật ra ý kiến của lãnh đạo Thành phố tán thành xây dựng trường khá mạnh, vì các trường đại học của Thành phố đang quá tải. Chỉ có một nhóm trong Thành uỷ có lợi ích khác nên còn đang nói ra nói vào thôi. Chính lúc này anh phải lên tiếng! Vì sự nghiệp giáo dục anh ạ!
- Đi nói với ai?
- Bất kỳ ai trong Thành uỷ anh ạ. Lúc này nhấn mạnh tầm quan trọng của giáo dục là đúng sách nhất! Anh chỉ cần nhấn mạnh giáo dục là quốc sách hàng đầu của Đảng là đủ!
- Ừ, nhưng mà nói với ai?
- Em đã bố trí xong những người anh cần nói trong bữa cơm tối nay. Chúng ta còn khoảng một tiếng đồng hồ để chuẩn bị anh ạ.
- ...???
- Trong bữa cơm tối nay anh cố đánh bật hộ em mọi quan điểm nặng về kinh doanh giải trí, sân golf, coi nhẹ các vấn đề trọng đại như giáo dục, coi nhẹ các vấn đề của phúc lợi dân sinh... Cái thói này trong Thành phố tệ lắm anh ạ.
- Chỉ cần nêu quan điểm chung chung thôi, có được không? – ông Hai ướm hỏi.
- Nêu quan điểm xong rồi, anh phải nói thẳng vào trường đại học của Bảo Vân chứ! Nếu không lại tởm vào không khí mát. Phải nhắc đến công lao của bà má Sáu Nhơn nữa anh ạ. Phải nhấn mạnh uống nước nhớ nguồn...
- ???...
- Anh quên mất chuyện phải trang trải dứt điểm cái vụ thằng Quân à?
- ...
- ...

Càng nghe Ba Cường nói, ông Hai càng cảm thấy chính mình cũng được thuyết phục, nhất là những điểm *Cường đá* phê phán nhiều người trong Thành uỷ để cho cánh Năm Hồng dấy dậy, hết sân golf lại đến nhà giải trí kiểu Đà Nẵng đang bị Chính phủ đình chỉ, rồi lại thi hoa hậu, lại lễ hội... Ông Hai vốn dĩ ác cảm với cái vụ con rể Năm Hồng đấm vỡ mũi nhà báo trong cuộc thi hoa hậu năm nào, nên trong thâm tâm cũng muốn hạn chế sự hoành hành của nhóm này...

- Liệu Skyline có thể trở thành nhà giải trí kiểu Đà Nẵng không?
- Anh yên tâm. Em không bao giờ để cho Thành phố mang tên Bác có sòng bạc và nhà chứa trá hình đâu. Không bao giờ!..
- ???

Cường đá nói liền một mạch nửa giờ đồng hồ những điểm ông Hai cần nã pháo, nhất là tình trạng Thành phố làm ăn kém hiệu quả, nhiều vụ bê bối, để cho vấn đề văn hoá giáo dục xuống cấp, lơ là vấn đề đảng tính... Những thông tin Đàm Kiều Oanh và Hai Điều thu thập được từ dự án của trường đại học PH qua miệng *Cường đá* trở thành những quan điểm yêu nước và tiến bộ khó tưởng tượng nổi. Ngồi nghe, có lúc ông Hai nghĩ bụng ... *Có thể tuyển thẳng cha này vào làm chân rết cho Ban được đấy, mọi yếu kém của Thành uỷ và biết bao nhiêu vấn đề quan trọng khác hẳn cứ kể ra vanh vách, có lớp có lang hẳn hoi...Thằng cha này quả là thám nhuần đường lối, hơn đứt mấy cái thằng giáo vụ trong Ban...*

Ông Hai chỉ còn mười lăm phút đi rửa mặt và thay quần áo để đi dự bữa tiệc tối do *Cường đá* xắp xếp.

Tại bữa tiệc đông đủ các khách được mời, những ý cần nói của *Cường đá* qua mồm ông Hai có một sức nặng đáng kể, được trình bày không thể chê vào đâu được... Rồi đến những chủ trương chính sách lớn của lãnh đạo Đảng và Nhà nước...

...Thuyết phục nhất là khi ông Hai phê phán lãnh đạo Thành phố coi nhẹ vấn đề giáo dục thanh niên, quá thiên về đáp ứng những đòi hỏi của giới kinh doanh. Khi đề cập đến dự án trường đại học của nhóm PH, ông Hai nhấn mạnh đây là dự án của những hậu duệ của những gia đình có công với cách mạng, của những người kế tiếp tinh thần và sự nghiệp khuyến học của Phan Châu Trinh, là con đường đi lên hiện đại và văn minh của đất nước... Thành phố mang tên Bác phải đi đầu trong lĩnh vực giáo dục đại học... Các sân golf và nhà giải trí không đưa Thành phố ta đi lên được đâu... Thành phố đừng làm trái tinh thần chủ đạo này của Trung ương!..

- ...Đù mẹ, tự dung ông Hai xông vào đây nhắc nhở những chuyện này là không đùa được rồi! – một khách âm thực dĩ vào tai người ngồi cạnh.
- Thôi chuyện! Cứ thế mà làm, đừng bàn đi bàn lại nữa!..
- ...

Xong việc, ông Hai nán ở lại ngôi nhà xinh xinh ven sông *là-của-ông* một ngày nữa. Khi ông bay ra Hà Nội, Cường đá tiền ông với cái tin sốt dẻo: Việc cấp phép xây trường đại học PH trên đất của Bảo Vân đã đi tới hồi kết có hậu.

- Còn nhanh hơn điện?
- Ý kiến của anh hôm rồi còn hơn cả mệnh lệnh!
- Tôi nói quốc sách của Đảng chứ có ra chỉ thị nào đâu?
- Nói thế mới ăn tiền anh Hai ạ! Khi ra Hà Nội, mong anh nói thêm vài câu với bên Bộ Giáo dục và Đào tạo về trường đại học PH. Câu chuyện ở đây cũng xong đến chín phần mười rồi. Cứ dựa vào quốc sách mà nói anh ạ. – *Cường đá* nói vào tai ông Hai khi tiền ông ra khỏi phòng VIP của sân bay.

Mọi chuyện cứ như là một dòng sông bị nghẽn, nay bất ngờ được khai thông. Việc trường đại học PH được cấp phép xây dựng tại Đồng Dơi khiến cho lãnh đạo Thành phố nghiêng hẳn về phía phát triển khu Đồng Dơi cho mục đích phục vụ dân sinh: 112 hec-ta dự án sân golf bị trì hoãn từ gần chục năm nay của *Cường đá* bây giờ được phê duyệt trở thành khu dân cư mới. Lãnh đạo Thành phố được điềm với dân chúng, đám hành chính sự nghiệp được hưởng các khoản lợi quả. Riêng *cái tổ chấy Cường đá* thắng đậm, rất đậm. Người ta không đo các mét vuông mặt bằng đất ở đây bằng *chỉ* nữa, mà đo bằng *cây, nhiều cây...* Công quỹ quốc gia được hưởng cái khoản tiền còm cõi có cái tên là *chuyển quyền sử dụng* đất theo khung thấp nhất dành cho loại đất hoang hoá và cái tiền chước bạ cũng mỏng dính tương ứng.

Câu chuyện diễn ra nhanh quá, cánh Năm Hồng chưa kịp đánh hơi. Khi mọi chuyện đã lên mặt báo, lời trách móc của cánh Năm Hồng lập tức bay vào Thành phố, địa chỉ đến là Sở Kế hoạch Đầu tư..., nhưng mọi chuyện đã an bài.

Một cú đòn vót của cánh Năm Hồng là điều khoản ghi trong giấy cấp phép xây dựng khu dân cư Đồng Dơi viết rất chặt chẽ: *...Hạn trong ๓ năm không triển khai xây dựng sẽ bị thu hồi giấy phép, trong ๓ năm phải hoàn thành toàn bộ dự án...*

- Mẹ cha chúng mày, tao không thấy cái giấy cấp phép nào viết cho công trình dân sinh lại chặt đến thế! – *Cường đá* chửi thề như vậy trong cuộc họp bộ ba của *cái tổ chấy*, một tay cầm cái giấy phép, tay kia dí dí vào dòng chữ được đánh dấu màu vàng giơ ra cho Tư Vôì và Hai Điều xem.
- Nhóm này vin cố chống các dự án treo mà anh Ba! Chắc chắn là cánh Năm Hồng chơi khăm bọn mình rồi. – Tư Vôì góp ý. - ...Em đã chào mời cánh Vietfund và mấy ngân hàng của bọn này tham gia vào dự án của chúng ta để chúng khỏi phá đám, nhưng bọn này được lệnh sài lặc hết anh Ba ạ.
- Khởi cần chú Tư. Quên Năm Hồng đi! – Hai Điều tham gia ý kiến.

- Ta huy động cánh ta, đủ lực không Hai? – *Cường đá* hỏi con mình.
- Dư sức mà ba. Con đã bàn xong hết rồi, Tổng công ty VINACONS sẽ đứng tên tổng thầu, như thế là hoàn toàn vui vẻ về mặt nhà nước, đúng phúc tinh thần quốc doanh là chủ đạo. Các công ty khác con nắm trong tay, chúng đều như hổ đói cả lũ. Cứ có công trình là có tiền, ta còn thu được thêm nhiều tiền nữa là khác! Không cần tự mình xuất vốn ra đâu!
- Bán ló toàn bộ mặt bằng năm tầng chuỗi cái đã. Lấy vốn đánh ngay các trận mới. Các khâu còn lại quăng cho tổng thầu để chúng nó tranh nhau. Ta bắt đầu lên ngôi vua từ đây! – *Cường đá* một tay chạm cốc, một tay đấm nhẹ vào vai Tư Vôi và Hai Điều, miệng hô: - Dô!
- Bán hết mặt bằng mới chỉ là đánh quả chính vụ thôi ba! Còn các dịch vụ tiếp theo nữa mới hái ra tiền ba ạ! Chuyến này ăn đậm! – Hai Điều cung ly.
- Chỉ được cái nói đúng! – Tư Vôi cung lại hai người.
- ...
- ...

Cái giá của nhóm PH phải trả cho giấy phép xây dựng trường đại học gồm hai phần. Một là chấp nhận đứng chung đơn với nhóm *Cường đá* xin phép Thành phố cho phát triển khu dân cư Đồng Dơi. Hai là với lý do cắt đầu thừa đuôi theo và để quy hoạch trường cho vuông vắn tròn 20 héc-ta. Điều này có nghĩa Bảo Vân phải lại quả cho mọi công việc chạy giấy phép xây dựng trường 2,75 héc-ta từ lô đất của mình. Nhóm PH kết luận: ...*Có chạy đằng trời chúng mình vẫn không thoát khỏi cái công thức 10%*.

- 2,75 héc-ta là hơn 10% chứ! – Bảo Vân cãi lại.
- Cứ gọi là “xêm xêm” 10% cho dễ nói, em ạ. – Vũ an ủi em mình.

Ngoài ra Hai Điều giữ đúng cam kết “2+1” trong hợp tác dự án này với PH, nghĩa là không đòi thêm một khoản chi phí nào:

- Anh Trung Nam thấy chưa? Hai Điều này đã nói một là một, hai là hai có phải không?
- Anh Điều vẫn coi hợp tác trường đại học PH là *mục tiêu* chứ?
- Không thay đổi! Quan tâm đến *mục đích* là chuyện của riêng anh thôi. – Hai điều cố tình nhắc lại như vậy để khẳng định quyết tâm của mình.

Nhóm PH biết việc đứng chung đơn với nhóm *Cường đá* là góp phần quan trọng giúp cho *cái tổ chấy* này có các lý lẽ chính đáng biến đất sân golf của nó nằm chờ bao nhiêu năm nay chưa được duyệt thành kho vàng khổng lồ. Thật mơ cũng chẳng được. Riêng Yên còn phải thú nhận trong đầu “võ” của đám *Cường đá* siêu quá. ...*Nhưng thà là như thế mà mình được việc còn hơn là toàn bộ mọi công việc chuẩn bị cho xây dựng trường đại học cứ nằm đắp chiếu hết năm này đến năm khác... Tự nhiên mình trở thành lính đánh thuê cho bọn chúng! Thôi, đi với ma thì phải mặc áo giấy vậy, chạy đâu cho thoát!!!..* – Yên trình bày như vậy với mọi người trong nhóm.

Trung Nam vốn là người phản đối quyết liệt nhất việc hợp tác với *cái tổ chấy Cường đá*, bây giờ cũng phải thừa nhận sự nhượng bộ của mẹ và của cả nhóm PH là có cái lý của nó, dù là còn âm ức trong lòng. Và lại là khu dân cư dù sao vẫn còn hơn sân golf!.. Nhưng nhóm PH cũng thấy ngại ngại, vì chưa một lúc nào Hai Điều từ bỏ quyết tâm *mục tiêu* của mình!

- Phải chấp nhận thôi, con ạ. Giành thắng lợi từng bước vậy. Có gan thì phải như thế. – Yên động viên con trai mình.

Vài hôm sau cái giấy phép xây dựng của Sở cho PH là cái giấy phép của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Trung Nam là người trực tiếp khởi động toàn bộ mọi công việc. Lại thêm một nhân nhượng chiến thuật nữa của nhóm PH: Cái gọi là *Hợp tác xã vật liệu xây dựng* của Hai Điều được nhóm PH chọn làm bên B bao thầu trọn gói công việc xây dựng trường. Hợp tác xã của *đoàn xe vua* này bây giờ do vợ Hai Điều trực tiếp điều hành, tung hoành dọc ngang còn bề thế hơn khi do Hai Điều chỉ huy, nó sẽ là quân chủ lực của cả khu đô thị mới Đồng Dơi. Cái tên “Hợp tác xã” bé tý teo của nó nghe rất định hướng xã hội chủ nghĩa, nhưng che phủ cả một đội quân xây dựng đa binh chủng đủ các khâu từ A đến Z. Còn Hai Điều dưới sự điều dắt của bố dựng tập trung 100% thời giờ cho mưu cầu đại sự. Những điều Trung Nam được Hai Điều *dạy cho* trong buổi tiếp xúc đầu tiên bây giờ cực kỳ bổ ích. Trung Nam thẳng thắn thừa nhận như vậy với chính mình và với mẹ. Anh chàng thư sinh mặt hoa da phấn này bây giờ đi biệt biệt khỏi Hà Nội, ngày một đen thui nắng bụi công trường, cũng miệng nói tay làm trên công trường như ai, tất cả như chỉ để cướp lại khoảng thời gian đã mất, vì PH đã phải chờ đợi quá lâu. Duy nhất chỉ có cái ngôn ngữ thô thể gần như con gái của Trung Nam là không thay đổi. Đội quân đa binh chủng của *đoàn xe vua* từ lâu đã trở thành một tập đoàn thiện chiến loại số *dzách* trong họ hàng ngành xây dựng, làm đủ mọi khâu: thiết kế, thi công, cung ứng vật tư và các dịch vụ..., nghĩa là tất các các khâu cho đến khi *chìa khóa*

*trao tay!*¹ So về mặt khối lượng giá trị xây dựng với toàn bộ các công trình của khu dân cư mới Đồng Dơi do *cái tổ chấy Cường đá* nắm trong tay thì trường đại học PH này chỉ là cái gấu áo của cả cái áo...

Công việc hàng ngày của *tinhtuong.com* của Trung Nam bây giờ phần lớn do Lan đảm nhiệm. Ngoài việc trên công trường, Trung Nam chỉ còn thời giờ cho những giao dịch quốc tế, chủ yếu là trên mạng. Rất nhiều việc Trung Nam giao hẳn cho Lan làm...

Từ gần hai năm nay Yên đã tìm một người giúp việc khác để Lan có thể tập trung hoàn toàn thời giờ cho những việc quan trọng, kể cả một số việc sự vụ liên quan đến dự án trường đại học PH do Trung Nam phụ trách. Yên còn giao cho Trung Nam việc dạy Lan học tiếng Anh, tự làm dần những công việc giao dịch khó hơn. Lan học nhanh, đạt được nhiều tiến bộ đáng kể. Trong công việc, từng bước, từng bước, khi có điều kiện Yên hàng ngày cố gắng nói tiếng Anh với Lan. Sự tiến bộ của Lan trong học tập và trong công việc làm Yên ngỡ ngàng. Có lúc Yên thốt lên vì thán phục. Rõ ràng những việc Lan đang làm và kết quả thu được một cán bộ cấp chuyên viên tốt nghiệp đại học có chân trong biên chế nhà nước nhiều năm chưa chắc đã làm nổi. Riêng về mặt tín nhiệm của những địa chỉ giao dịch với Lan, Yên thấy không có gì phải chê trách. Không biết bao nhiêu lần, mỗi khi nghĩ về Lan, Yên lại tự nhủ mình ...*Thời gian được đo bằng ý chí sẽ cho một giá trị khác... Làm thế nào để cả thế hệ trẻ của nước ta có ý chí như thế! Trời đất, tiếc cho dân tộc ta, cho thế hệ trẻ đất nước ta quá thế!.. Yên hiểu ...Được tự do sống hết mình cho ước vọng của mình sẽ có thể làm nên kỳ tích! ... Ôi chính ta cũng đang hàng ngày hàng giờ mong ước như thế, muốn được sống như thế!..*

- Bạn đến tối mày tối mũi, chúng ta vẫn phải tiếp tục sự nghiệp của Vi Thanh, con ạ. – Yên nói với Lan như vậy.
- Mẹ Yên cho con tạm dừng học hàm thụ đại học để con tập trung vào học tiếng Anh có được không ạ? Việc này đối với con cấp bách quá mẹ ạ. Vì công việc của anh Trung Nam nhiều quá, con phải tự làm lấy, có hỏi cũng không kịp mẹ ạ. – Lan nêu suy nghĩ của mình.
- Con còn mấy học kỳ nữa thì tốt nghiệp nhỉ?
- Dạ bốn học kỳ ạ.
- Ngoại ngữ là phải học suốt đời. Tiếng Anh của con bây giờ không đến nổi tòi lăm... Con đã suy nghĩ kỹ chưa?

¹ Công trình trường đại học PH được nhóm Hai Điều đầu thầu theo phương thức “turnkey – project” – “chìa khóa trao tay”.

- Con định bây giờ cáng đáng hấn công việc của *tinhtuong.com* và một số việc cụ thể khác để anh Trung Nam tập trung vào công việc của trường, nhất là trong thời kỳ ban đầu khẩn trương như thế này. Sau đó con quay lại học tiếp cũng được ạ. Học ngay trường của nhà mình thôi, không phải đi đâu cả mẹ ạ.

Yến cân nhắc một lúc, nhưng chưa vào thẳng câu chuyện:

- Con đánh giá cuộc họp toàn quốc lần thứ hai vừa qua của *tinhtuong.com* như thế nào?
- Một bước tiến lớn mẹ ạ, *tinhtuong.com* ngày càng mang tính chuyên nghiệp hơn. Cuộc họp đã bầu được Ban trị sự hầu hết là các giáo sư bác sỹ đúng chuyên môn. Giáo sư tiến sỹ chủ nhiệm là một thành viên trong Hiệp hội nghiên cứu ung thư thế giới. Văn phòng *tinhtuong.com* đặt tại Khoa U-bướu trường Đại học Y là hợp lý. Nhiệm vụ chính của anh Trung Nam bây giờ là chỉ là một thành viên trong ban cố vấn về công tác phong trào. Con nghĩ đây là sự phân công của những người có năng lực. Con chỉ hơi lo...
- Con lo chuyện gì?
- Con nghĩ anh Trung Nam đã làm đúng theo lời khuyên của bác Thạch là *tinhtuong.com* không được làm chính trị, làm thế là bị xóa sổ ngay tức khắc đấy. Bác Thạch dặn đi dặn lại chính trị cao nhất là *tinhtuong.com* thực hiện được nhiệm vụ liên kết lại chống ung thư.
- Mẹ nghĩ *tinhtuong.com* đang làm được như thế.
- Con được phân công gác mạng cho phần việc của anh Trung Nam, con cũng cố làm đúng như vậy. Đền bây giờ chưa xảy ra sự cố gì trên mạng mẹ ạ. Nhưng tại cuộc họp toàn quốc vừa rồi, khi bầu Ban trị sự, tự nhiên có người đứng lên giới thiệu 2 đảng viên, một là đảng ủy viên trường Đại học y, một là đảng ủy viên Khoa U bướu. Cả hai ông này là giảng viên chính trị, chứ không làm nghề Y mẹ ạ.
- Quản và nhuộm! – Yến buột mồm nói ra như một phản sạ tự nhiên. - ...Hai người này có trùng cử không?
- Dạ có ạ. Chính một trong hai người này nêu ý kiến *tinhtuong.com* cần xin làm thành viên của Mặt trận của thành phố (Mặt trận Tổ quốc Việt Nam của Thủ đô). Nhiều người ngần ngại, nhưng anh Trung Nam tán thành và nhờ ngay người đó thu xếp việc này.
- Việc này đã xong chưa?
- Còn đang thu xếp ạ.
- Mẹ thấy Trung Nam làm thế là phải. Thế con lo điều gì?

- Con lo *tinhtuong.com* sẽ bị quản chặt và dễ bị phá. Chỉ cần một vài thành viên hay một vài cái mail khiêu khích nào đó là xóa sổ được *tinhtuong.com* dễ như chơi mẹ ạ. Con đọc trên mạng thấy tin một ông tướng công an khoe đã phá được khoảng 300 websites phản động... Nhỡ ra một ngày nào đó *tinhtuong.com* cũng bị liệt vào danh sách này thì chết!..
- Thế thì chỉ còn cách đừng lúc nào quên lời khuyên của bác Thạch thôi con ạ. Đến bây giờ *tinhtuong.com* vẫn tồn tại, có nghĩa là nó chưa bị khai đao!
- Anh Trung Nam có kinh nghiệm trong chuyện này mẹ ạ. Cũng chỉ có cách ấy thôi. Được đến đâu hay đến đấy vậy.
- Mẹ nhắc lại, con nhớ không một lúc nào được quên góp ý của bác Thạch.
- Vâng ạ.
- Bây giờ mẹ có chuyện muốn nói với con, được không?
- Con xin nghe ạ.

Lại thêm giây lát chân chừ nữa, cuối cùng Yên nói:

- Chuyện là thế này Lan ạ... - Yên thận trọng: - ...Thực ra đề nghị tạm nghỉ học của con đã giúp mẹ một việc rất lớn, mẹ cứ dẫn đo mãi. Trung Nam bây giờ phải gắn bó với trường, không thể đi đi về về được nữa. Cả gia đình chú Khái cô Mai bây giờ cũng đã phải chuyển vào ở hẳn trong đó rồi, để điều hành công việc của trường. Mẹ muốn cũng con vào hẳn trong Nam thay mẹ đỡ một tay cho Trung Nam và vợ chồng chú Khái. Được không?
- ...
- Như thế có được không Lan? Con phải làm chỗ dựa cho Trung Nam và gia đình chú Khái.
- Con có làm nổi việc mẹ định giao không ạ?
- Làm nổi không à? Ai cũng phải làm một lúc hai ba việc con ạ. – Yên ôm lấy Lan: - ...Có đánh đổi ba, bốn cán bộ nhà nước lấy con, mẹ cũng không đổi!
- Con “đắt” đến thế hả mẹ? Mẹ nói thực đấy chứ ạ?
- Mẹ chưa bao giờ cho con *đi tàu bay* cả, có phải không?
- Dạ, đúng ạ, mẹ chưa bao giờ cho con bay ra khỏi Hà Nội ạ!

Yên cốc vào đầu Lan:

- Cô bé này của tôi khá lắm! Mẹ muốn nói thế này, ý chí của con thì mẹ không có gì phải nói thêm cả. Còn công việc cái gì chưa làm được con sẽ học. Mẹ nghĩ con học không tồi. Nhưng chắc chắn con sẽ rất bận.
- Nhưng mẹ định giao cho con việc gì ạ?
- Con là một văn phòng riêng của cô chú Khái và Trung Nam, là sân sau của cả 3 người này trong công việc của họ, được không?
- Nghĩa là...?
- Thế này Lan ạ, cần một con mắt tinh táo đứng ngoài để giúp cô chú Khái và Trung Nam theo dõi xít xao tất cả các công việc của trường, không bỏ sót hay để sơ xuất bất cứ việc gì. Chức năng của cái văn phòng riêng này là như vậy. Mẹ giao việc như thế có rõ không?
- Con hiểu ạ. Nhưng mẹ tin con sẽ làm được việc mẹ giao chứ ạ?
- Mẹ đã bàn kỹ việc này với cô chú Khái và Trung Nam rồi. Cô chú và Trung Nam sẽ giúp con.
- Con cảm ơn mẹ. Con sẽ cố... – Lan ghì chặt lấy Yến, nước mắt chạy quanh.
- ...
- ...
- Chẳng có ai làm như trường mình cả mẹ ạ. Tất cả các thầy cô giáo ra công trường hết! Chỉ có các bậc phụ lão ở nhà thôi!
- Nói thế nào nhỉ?.. Chú Khái bây giờ phải tập trung lo gấp việc chiêu tập các giáo viên, giảng viên. Cô Mai được giao hẳn phụ trách việc chiêu sinh. Cả nhà xông ra tiền tuyền!.. Đành phải thế Lan ạ, tiến độ xây dựng phải nhanh, nhưng không được ẩu, một mình Trung Nam kiểm soát không xuể được.
- Có thể cứ dựa vào cam kết trong hợp đồng của bên B được không mẹ?
- Dĩ nhiên là phải thế rồi, nhưng ở đây liên quan đến an toàn tính mạng của sinh viên và tiếng tăm của trường, nên vẫn cứ phải tự mình đích thân kiểm tra tất cả Lan ạ.
- Ôi, nếu thế cam kết không còn mấy ý nghĩa!
- Con đừng quên là bên B của chúng ta lúc nào cũng muốn thôn tính chúng ta!
- Bao giờ lại đến cái thời nói một là một, hai là hai hả mẹ? Ở quê con ngày xưa là thế, nhưng bây giờ cũng thành chuyện ngày xưa mất rồi.
- Đôi lúc mẹ cũng cảm thấy nản quá. Mình muốn làm cái gì tốt đã khó rồi, thậm chí muốn sống cho tử tế cũng khó. Thực lòng mẹ đâu có muốn hợp tác với cái đám nhà *Cường đá*.
- Qua sông thì phải lụy đò, mẹ ạ.
- Con cũng nghĩ được như vậy à?
- Anh Trung Nam và con tranh luận mãi với nhau về quyết định của mẹ.

- Mẹ biết.
- Nhưng anh Trung Nam chưa tâm phục khẩu phục ngay đâu ạ. Kể cả sau khi nhà mình đã có mấy cái giấy phép cuối cùng trong tay.
- Đúng, Trung Nam vẫn còn âm ức lắm. Đây là cái tốt và cũng là điểm yếu của Trung Nam. Mẹ hoàn toàn không muốn Trung Nam có cái tinh táo vừa lý lợm, vừa tanh tưởi như Hai Điều, nhưng muốn Trung Nam cũng phải biết hy sinh chính mình một chút.
- Ý mẹ muốn nói phải vứt bỏ mình một chút? – Lan ngạc nhiên.
- Hoàn toàn không phải thế. Nhưng con đã có một câu nói đúng: Có lúc phải biết thế nào là *muốn qua sông phải lụy đò*. Không có gì là đồng nghĩa với vứt bỏ chính mình cả!.. Nhưng cần biết có lúc phải nén mình xuống!..
- Vâng, bây giờ con hiểu ý mẹ
- Con đường nào cũng có tai nạn và sự cô riêng của nó con ạ, dù là con đường tốt nhất! Vậy thì đừng cầu toàn... Như thế lại càng phải có bản lĩnh...
- Con hiểu mẹ định nói gì, nhưng không thể một lúc anh Trung Nam và con có thể nghĩ ngay được như mẹ ạ.
- Phải, các con cần thời gian, nhiều thời gian! Mẹ đâu có muốn đứng chung tên với cái nhóm *Cường đá* trong cái đơn xin lập khu dân cư Đồng Dơi!?
- Mẹ đừng buồn. Trong việc này cô Bảo Vân hoàn toàn đứng về phía mẹ. Vì cô Bảo Vân, bác Thạch, các cô chú khác đều cho đây là cách duy nhất toại nguyện chú Quân.
- Thà mẹ ký một cái séc mất vài chục tỷ cho việc chạy chọt giấy tờ, còn hơn là phải liên danh cùng với cái đám đã tự tay giết chú Quân, rồi cùng ký vào cái đơn chung như vậy. Nhưng thực quả mẹ không còn cách nào khác!.. Mẹ bứt rứt lắm...
- Con hiểu được. Trên báo chí và trên mạng người ta đưa tin Tổng công ty xây dựng VINACONS là chủ đầu tư khu dân cư Đồng Dơi, trong danh sách các đơn vị kinh tế tham gia xây dựng khu này có tên nhóm PH nhà mình.
- Con thấy chưa! Cái thương hiệu PH là đồ trang sức đẹp nhất cho VINACONS đấy! Làm như thế mà họ không thèm hỏi mình lấy một câu!
- Cái tổng công ty quốc doanh VINACONS không biết bỗng dưng ở đâu nhẩy vào nhanh quá mẹ ạ. Lên mặt báo rồi con mới biết.
- Mẹ cũng không biết. Đất sân golf là của *Cường đá*, bây giờ thành đô thị... Vậy chỉ có thể do *Cường đá* đạo diễn thôi. Họ siêu quá.

- Giấy phép thì Sở cấp, về pháp nhân thì tổng công ty nhà nước đứng tổng thầu. Con thấy họ sắp xếp tài thật, chẳng thấy mặt mũi *cái tổ chấy* ở đâu cả. Thật là tài quá mẹ ạ.
- Lan ạ, mẹ không đi đạo, nhưng ký vào cái đơn chung này với nhóm *Cường đá*, lần đầu tiên trong đời mẹ cảm nhận được sâu sắc thế nào là bán linh hồn cho quỷ dữ!
- Ôi mẹ!..
- Đúng là cái gì cũng phải trả giá.
- Thôi mẹ ơi... Mẹ ký vào cái đơn chung bày tỏ nguyện vọng xin lập khu dân cư, chứ mẹ có ký tên liên doanh với nhóm *Cường đá* đâu mà phải nghĩ ngợi thế hả mẹ!?
- Không nói thế được con ạ. Cô Bảo Vân, mẹ và tất cả những người ký vào cái đơn chung này thực ra là đã giúp nhóm *Cường đá* và chính quyền *diễn* vụ này rất đẹp con ạ: Hợp lý, hợp tình, hợp pháp và đúng đường lối chính sách, quốc doanh là chủ đạo nữa... Tất cả không thể chê vào đâu được! Chúng nó siêu quá. Mẹ thừa nhận mẹ thua trong chuyện này.
- Con thấy cứ làm ăn theo kiểu *diễn* như thế này thì luật pháp, thanh tra, kiểm tra sẽ bị bịt mắt ngay từ đầu mẹ ạ!
- Lúc nào con ghi lại cho mẹ xem, chỉ riêng trong tầm nhìn thuộc công việc của con thôi, cuộc sống đất nước ta có bao nhiêu vụ *diễn* như vậy! Vào đời, con phải hiểu bằng được những chuyện *diễn* này con ạ.
- Con sẽ làm theo mẹ.
- Nhiều lúc mẹ muốn điên cái đầu. Dự án xin lập trường đại học của chúng ta thì bị vùi dập hết chỗ nói, trong khi đó Đại học thuộc trường điểm quốc gia lại đi liên doanh với đại học rôm của Mỹ. Giới trí thức người Việt ở nước ngoài đang xé toạc vụ này.
- Đại học nhà nước của ta bị lừa hả mẹ?
- Không biết! Bị lừa? Hay là cả bên A bên B cùng nhau chung tay lừa nhà nước mình? Mẹ chịu... Chỉ biết là bây giờ cả người nhà nước và người của trường này đang ra sức thanh minh trước dư luận sự hợp tác này không phải là rôm.
- Lại còn thế nữa!
- Con phải ghi sổ hết, để rút ra các bài học cho mình.
- Trời ơi, hợp tác trong kinh tế ta có bao nhiêu chuyện bị lừa rồi. Bây giờ hợp tác giáo dục cũng bị lừa, đã thế còn quay ra lừa lại dân nữa để giấu chuyện! Thế thì hãi quá mẹ ạ!
- Chú Tân mail về cho mẹ biết, bói cả ngày trên mạng không tìm thấy một đề tài khoa học nào của cái trường rôm này. Chú đến tận nơi xem thì thấy trường ấy là một căn hộ chung cư, thư viện của trường còn nhỏ và ít sách hơn thư viện của chú Tân!

- Ở nước ta có chuyện gì là không lừa dân nữa hả mẹ?

Câu hỏi của Lan làm Yến chết lịm. Mãi một lúc:

- Con hỏi khó quá! – Yến lắc đầu.
- Toàn chuyện lừa lọc như thế, thì bây giờ con tin vào được cái gì hả mẹ?

Ngẫm nghĩ một lúc, Yến lắc đầu:

- Mẹ chịu. Dễ hơn là mỗi chúng ta nên tự hỏi phải làm sao không bị lừa. Hỏi như thế may ra còn trả lời được con ạ.
- Mẹ có biết con đang nghĩ gì lúc này không ạ?
- Lại một câu hỏi khó nữa. Mẹ chịu.
- Con nghĩ thế này mẹ ạ, được mẹ giảng giải con càng hiểu cuộc đời này. Nhưng càng hiểu con càng sợ mẹ ạ, nhiều chuyện khiếp quá. Con nói thực lòng. – Lan liên tưởng lại bao nhiêu chuyện cam go ở quê, rồi đến chuyện bị người yêu lừa, những chuyện cả nhà đang lo đối phó với nhóm *Cường đá...*
- Đấy chính là điều con phải vượt qua. Xét ra con còn mềm yếu hơn Trung Nam nhiều. Con nên nhớ điều này!
- Vâng ạ. Nghe anh Trung Nam thuật lại chuyện đấu khẩu với Hai Điều mà con thấy lạnh cả người. Chính con nghe chuyện mà cứ nghĩ Hai Điều sẽ ăn sống nuốt tươi anh Trung Nam nhà mình.
- Sống với sói, có lúc con cũng phải nhe răng ra với sói. Nhất là đừng bao giờ để nó đớp trước!
- Con sẽ cố.
- Vào trong ấy, coi như là bây giờ con mới vào đời, sẽ phải tự tay mình bòn chải tất cả. Về mặt nào đó còn phải đứng mũi chịu sào nữa con ạ. Tập cho quen dần đi.
- Vất vả thì con không sợ mẹ ạ, con chỉ sợ đuối tầm thôi.
- Mẹ chỉ giao nhiệm vụ thôi, dứt khoát không cầm tay chỉ việc đâu. Mẹ nghĩ con đã quan sát được khá nhiều rồi. Bây giờ Trung Nam và con phải tự lo lấy.
- Con hiểu ạ, bây giờ con không được dựa dẫm nữa. Con sẽ cố tự tin.
- Ngoài việc là văn phòng riêng của cô Mai chú Khái và Trung Nam, con phải quản một ngôi nhà khá to, tương lai sẽ là trụ sở chính của trường. Ngôi nhà này là do Ngân hàng PH mua lại của cô Bảo Vân. Từ nhà trụ sở này đến địa điểm của trường gần 10 cây số, nên vất vả đấy con ạ. Trung Nam đang cần con vào gấp để giúp một tay trong việc trang bị nội thất

cho ngôi nhà này. Nhớ mang theo chứng minh thư nhân dân và bằng lái xe máy đi nhé, đừng quên hai thứ này.

- Vâng ạ.

Câu chuyện đến đây, Yên đứng dậy, đi lại phía bàn làm việc lấy một túi đeo khá đẹp, bên trong là một gói được bọc gói cẩn thận. Yên ngắm nghía cái túi một lần nữa rồi đưa cho Lan:

- Con mở ra đi, mẹ tặng con.

Lan tay run run mở ra: Một laptop “Lenovo” và một điện thoại ipad “Galaxy”. Cả hai thứ rất thuận tiện cho khai thác mạng internet. Đã thế bây giờ lại có đường truyền 3G, ở đâu cũng có sóng.

- Công cụ làm việc mới của con đấy. Dù con ở nhà, tại trụ sở làm việc, trên công trường, hoặc thậm chí cả lúc đi chợ, mẹ hình dung con luôn đem theo mình cả một văn phòng di động, và sẽ phải lên mạng nhiều đấy!

Lan ôm chầm lấy mẹ Yên:

- Ôi, con cảm ơn mẹ.
- Chắc con tưởng tượng được con sẽ bận như thế nào.
- Dạ, nhưng không thể bận bằng mẹ được ạ. Vất vả thế nào con cũng chịu được. Con chỉ rất lo thôi.
- Mẹ thông cảm. Con sẽ ổn thôi... Con có thể thu xếp về quê chào mẹ con trước khi đi không con?
- Vâng con xin phép mẹ.
- Con thu xếp thứ bảy tới này đi Sài Gòn được không?
- Hôm nay là thứ hai, con còn năm ngày nữa...
- Con dành hẳn hai ngày về quê đi, mẹ sẽ bảo xe của Ngân hàng PH đưa con về. Như thế có gấp quá không? Chuyến này con sẽ ở trong Sài Gòn khá lâu đấy.
- Cảm ơn mẹ. Con nghĩ được ạ. Mẹ lo cho con chu đáo quá, thế mà con vẫn run mẹ ạ...

Yên cầm tay Lan lên:

- Mẹ hiểu được tâm trạng con lúc này... Con biết không Khi anh Trung Nam con lên ba tuổi, cũng là lúc mẹ học xong và xin giải ngũ, có cái bằng thạc sỹ trong tay mà đành thất nghiệp con ạ. Mà thạc sỹ hồi đó hiếm

lắm. Thế là phải gửi Trung Nam cho bà, ba-lô trên vai, mẹ ngửa tay đi khắp miền Bắc xin việc. May là lúc ấy mới mở cửa đổi mới, nên rồi cũng tìm được việc đúng với sở trường của mình. Nhưng mẹ bị phá kinh lắm, có lúc kẻ xấu huy động được cả làng ra, lăm lăm tay dao tay gậy đòi phá xí nghiệp liên doanh của mẹ. Mẹ còn nhớ rõ lúc ấy mẹ run lắm, nhưng mẹ không chạy trốn. Mẹ trèo lên nóc xe, đứng giữa trời thuyết phục họ... Nghĩa là mẹ cũng nhe răng giơ vuốt ra với họ, và mẹ thắng! Bây giờ con có mẹ, có Trung Nam, cô Mai chú Khái và cả nhà đứng bên cạnh, có gì mà lo hả Lan?

Lan nghe, hai mắt có lúc nhắm nghiền, hai tay nắm chặt lấy tay Yến, một lúc sau mới đáp lại:

- Vâng, mẹ nói đúng. Con không có lý do gì để không thành công cả.
- Thôi, chúng ta nói chuyện khác đi.
- Mẹ ạ, hóa ra cho đến bây giờ cái thế giới của *tinhtuong.com* là thế giới trong lành nhất mà con biết.., đáng sống nhất trên đời này mẹ ạ! Chỉ tiếc rằng nó là thế giới ảo!..
- Không ảo đâu... Đây chính là linh hồn trong sáng cái thế giới thực này còn giữ được cho mình đấy con ạ. Nó là bất khả xâm phạm. Một ngày nào đó nó sẽ là sức mạnh vật chất rất khiếp đảm cho mà xem...
- Vâng, nhưng cả mẹ và con đều không biết được cái ngày ấy là bao giờ...
- Nhưng bây giờ là cả con cũng ra tiền tuyến!.. Có phải thế không?
- ...
- ...

...Tôi hôm tiễn Lan tại ga Hàng Cỏ, đoàn tàu chuyển bánh và bị hút dần vào bóng tối. Lan đưa tay ra vẫy mãi, vẫy mãi mẹ Yến. Đoàn tàu đã khuất hẳn, nhưng Yến vẫn đứng yên tại chỗ...

...Đất nước ta có chuyện gì là không lừa dân nữa hả mẹ? Còn cái gì trong cuộc sống này con có thể tin được ạ? ...Ôi đất nước tôi!..

Câu hỏi của Lan hôm nào cứ như lưỡi dao cứa đi cứa lại trên da thịt Yến. Một cái rùng người gợn như nghệt thờ, ngay tức khắc là một sự bồn chồn, toàn thân rời rã. Yến có cảm nghĩ mình đang ngã khụy trên kè ga, bầu trời tối đen trên đầu ập xuống...

...Ôi ta đang gửi các con ta vào nơi chúng có lúc sẽ phải nhe răng ra với sói!..

Thạch sốt cao mấy ngày nay, hình như bệnh tái phát, nhưng cứ nấn ná không chịu vào viện trở lại. Có thể do chấn thương bên trong khi ngã xuống vực chưa thực sự khỏi hẳn... Và lại bác sỹ hàng ngày đến thăm bệnh tại nhà cũng cho biết nếu có biểu hiện đau khác thường sẽ đưa Thạch vào viện ngay.

Không phải sự vất vả trong núi rừng Tây Nguyên, mà là cuộc vật lộn tay ba chỉ có thắng hoặc thua giữa một bên đơn độc là Thạch – với tính cách nhà tư vấn PH, chống lại hai bên kia: một là nhóm đại diện lãnh đạo địa phương - với tính cách là chủ nhà, một bên nữa là nhóm đại diện các công ty người Hoa - với tính cách là chủ dự án thành phố xanh Dankra. Cuộc đấu vật này đã vắt kiệt sức của Thạch trong vòng mấy tháng trời... Và cuối cùng là cái ngã xuống vực... Về mặt nào đó, cả hai nhóm này đều là “ông chủ” của Thạch, vì họ thỏa thuận cùng nhau thuê công ty dịch vụ Luật của nhóm PH làm tư vấn để cho khách quan và công bằng - mà Thạch là người được cử ra trực tiếp đảm nhận nhiệm vụ này.

Chủ phía ta có các quan chức địa phương đủ các cấp xã, huyện, tỉnh, lúc thì họ tất cả cùng một ý, lúc thì mỗi cấp một ý.

Cái giống nhau của tất cả các cấp quan chức địa phương này là thích *chén* với cả nghĩa đen và nghĩa bóng. Bàn việc chưa xong có thể gác lại, song nếu lịch có tiệc chiêu đãi thì ưu tiên đi dự chiêu đãi trước, sau đó một số người thực hiện những thứ hẹn ngầm nhau *sau chiêu đãi*... Cuộc họp nào không kết thúc bằng đánh chén – dù là dưới dạng cơm thân mật, hay dưới dạng chiêu đãi của một nhà tài trợ nào đó, thì kết thúc bằng phong bì. Có điều là lịch chiêu đãi của các nhà tài trợ gạt đi không hết. Nói cho đúng là các nhà tài trợ muốn nhờ vào các buổi chiêu đãi để làm quen, bắt mối, để chiêm phần trước cho công việc kinh doanh của mình trong dự án này. Thói đời mật ít ruồi nhiều, nên ai cũng phải lo đặt một cục gạch xếp hàng xí chỗ trước như những năm thời bao cấp trước đây..., có người còn đặt hai ba cửa... Chí ít cũng là tạo ra mối thân quen.

Đánh chén với nghĩa bóng có nội dung hoàn toàn khác. Đó là chuyện ma ăn cỗ. Tuy nhiên, cảm nhận được loại cỗ ma này không khó, nhưng nhận dạng nó đầu cua tai nheo ra sao thì hầu như không thể... Có nhiều vấn đề cụ thể thuộc dự án bàn tới bàn lui tới mức ký tất được rồi, ví dụ khoanh địa giới cấm mốc, giá đền bù..., nhưng chỉ sau khi nghỉ giải lao, uống cà-phê..., lại xuất hiện một cái ba-ri-e mới chắn ngang. Cái thứ ý kiến chắn ngang ấy chỉ có ma mới biết chúng từ đâu tới, nên phải có cỗ ma để đàm phán cách xử lý nó... Tiệc và phong bì không là cái đình gì so với các thứ đem ra mời mọc nhau trong loại cỗ ma này. Nét độc đáo của cỗ ma là mọi thứ đều có thể đem ra mặc cả, trao đổi: một quan hệ, một cuộc đánh đổi, một cái “ghế”, một cuộc làm tình, một bất kể một cái gì nữa..., thậm chí một cái bằng giả...

Cái giống nhau nữa của các đối tác bên phía chủ nhà là hỏi đến dữ liệu gì, ai nấy hầu như đều sà lắc không biết, hoặc xin khất để cho các chuyên viên sẽ về mở kho dữ liệu trả lời sau..., dù đây là những dữ liệu rất đơn giản, như lượng mưa hàng năm, thời điểm và tần xuất các vụ mưa lớn..., có bao nhiêu sắc tộc và số lượng từng sắc tộc trong cộng đồng các dân tộc ít người tại địa bàn này, sự biến động dân cư qua các thời kỳ và các năm... Nhiều lúc Thạch phải tự hỏi thầm trong bụng: *Chẳng hiểu cái đám người ăn lương này nắm quyền thay mặt chính quyền dù là bên nhà nước hay bên Đảng để đi đàm phán họ làm cái gì cho hết ngày mà khi được hỏi đến cái gì cũng trả lời không biết...*

Chủ bên phía khách nước ngoài là một nhóm người Hoa hỗn hợp từ Hongkong, Đài Loan và Quảng Châu. Họ đại diện cho nhà đầu tư của dự án Dankra. Tất cả bọn họ giống nhau ở chỗ khôn như chấy, rất chịu khó ghi chép và thu thập tài liệu. Họ có biệt tài vẽ ra những hình ảnh tuyệt đẹp và các con số cho cả vùng Dankra – nào là một “Davos”¹ Đông Nam Á trong tương lai, một đô thị xanh với hàng nghìn việc làm có chất lượng lao động cao cho dân cư khắp cả vùng gần 20 cây số vuông này, phục vụ các trung tâm nghiên cứu khoa học... Các trung tâm tài chính tiền tệ khu vực Đông Nam Á sẽ đến mở trụ sở nơi đây... Lực hút các ngành dịch vụ của tất cả các địa phương chung quanh... Các số liệu giả định, các “power points” trình chiếu, với những bức ảnh gây cảm giác choáng ngợp về các đô thị mới mọc ở Hạ lưu Châu Giang, ở Dubai...² Tất cả thi nhau gây ấn tượng cho các buổi thuyết trình của họ. Đáng ngạc nhiên là họ đào không biết ở đâu ra khá nhiều số liệu về Dankra mà chính các quan chức và chuyên viên địa phương cũng không có. Thỉnh thoảng họ lại làm phía ta chết ngắc khi đối chiếu với số liệu họ

¹ Davos, Thụy Sĩ, một thị trấn cao nhất châu Âu (khoảng 1500 m so với mặt biển), nằm trên dãy núi Alpes, là một trung tâm các hội nghị quốc tế, nổi tiếng là “Diễn đàn kinh tế thế giới” (World Economic Forum – Davos), trung tâm du lịch và thể thao (môn trượt tuyết)...

² Trung Quốc, Vương Quốc Ả Rập Thống Nhất...

có... Một lần họ kể vanh vách lịch sử dân cư vùng này, nêu rõ số liệu biến động qua các thời kỳ của từng tộc các dân tộc ít người như K'Ho, Mạ, Chil, Nùng... Một lần khác họ đưa ra số liệu thống kê tần xuất các vụ mưa lớn các tỉnh Tây Nguyên trong suốt thế kỷ vừa qua, có nguồn gốc truy cập từ NASA (Mỹ)... Phía ta cứ há hốc mồm trợn mắt ra ngồi nghe, thỉnh thoảng lại có tiếng trầm trở lên rất to, vì ngạc nhiên... Đôi lúc, khi hiện lên hình chiếu thành phố Davos, Châu Giang, Hongkong... ông này bà nọ kêu lên một cách tự nhiên như chỗ không người, thật ra là để khoe với mọi người... *...Trung tâm hội nghị quốc tế này to lắm, hiện đại lắm, mình đến rồi! Vùng này nhiều tuyết lắm... Thành phố này của Trung Quốc đẹp như Paris... Cây cầu Hạ Châu Giang này dài nhất thế giới đấy, tôi đến tận nơi tham quan rồi...* Thoạt đầu Thạch thấy rất chướng tai, nhưng nghe riết rồi cũng quen đi, trong bụng lắc đầu hoài... Phía người nước ngoài thân nhiên như không, nhưng trong bụng họ nghĩ gì thì không biết...

Thế nhưng mỗi lần phía ta đưa ra những đề nghị cụ thể như quy hoạch chi tiết, kế hoạch kinh doanh và tiến độ, vốn cam kết, tiền đặt cọc..., họ đáp lại bằng những câu hỏi còn khó hơn dành cho phía ta, ví dụ như về cam kết giải tỏa mặt bằng một số điểm dân cư đông, giá đền bù, giá thuê đất so với các nước chung quanh... Lại đến lượt họ làm cho phía ta chết ngắc. Cài trò mèo chuột vờn nhau này kéo dài hàng năm rồi mà vẫn không chán. Phía đối tác kiên nhẫn dai như địa đới, còn phía ta cứ bị dắt mũi mãi, hết cuộc vờn này đến cuộc vờn khác, muốn chấm dứt cũng không được. Mỗi lần phía ta dồn được đối tác đến một cam kết cụ thể phải quyết định, đối tác lại đưa ra những câu hỏi mới khó hơn, ta lại bị dồn vào cuộc vờn mới.

- Các ngài dám có đáp án rõ ràng cung cấp điện và nước, có tiến độ xây dựng đường, chúng tôi Ok ngay! Có thể quy hoạch của chúng tôi mới theo sát được thực tế chứ? Chúng tôi không thể nhập khẩu được những thứ phía các ngài phải làm này cho dự án, có phải thế không?
- ???
- Các ngài thừa biết, chính các ngài cũng không thích quy hoạch vẽ trên giấy cơ mà, đúng không? – phía đối tác phản kích.
- ...
- ...

Phía ta tiếp tục cứng lưỡi.

Trong lòng Thạch thực sự khâm phục cái đám người Hoa ma mãnh này sao mà lắm chiêu đến thế!.. *Chúng mày có vốn thời gian lớn đến vậy để câu giờ hay sao?..* – Thạch tự hỏi mình như thế không biết bao nhiêu lần.

Chính Thạch cũng bao phen luẩn quẩn trong cái ma trận do phía đối tác đặt ra. Thạch hết *mobile fone* lại *mail* đi *mail* về kêu gọi các cái đầu chai sạn trong nhóm PH hỗ trợ, nhưng mọi câu trả lời có được cũng không làm cho Thạch thông minh hơn được bao nhiêu.

...Duy nhất cái thông tin do Tín cung cấp về dòng chảy của vốn của phía đối tác tại châu Phi, châu Úc, Mỹ latinh.., khiến cho Thạch cảm nhận được lò mờ hình như có một tia chớp nào đó đã vụt lóe lên mà Thạch đã bỏ qua không để ý tới, thậm chí cũng chẳng hiểu rõ cái tia chớp lò mờ này mang lại cho mình thông điệp gì.., mãi sau này...

...Bất giác Thạch nghĩ đến cặp vợ chồng Tín – Kim thuộc thế hệ thứ ba nhà họ Phạm. Trong thâm tâm không dưới một lần Thạch coi cuộc hôn nhân Tín - Kim là biểu tượng sức sống bất diệt của hòa hợp dân tộc. Tín là con trai duy nhất của đại tá Quân đội Sài Gòn Phạm Trung Lễ - thuộc thế hệ hai nhà họ Phạm. Tín thuộc loại chuyên gia hàng đầu của Mỹ trên thị trường tiền tệ thế giới, hiện vẫn mang quốc tịch Mỹ. Đại tá Lễ hiện đang sống tại San Jose. Cách nhau nửa vòng trái đất, nhưng bốn anh em con gia đình ông bà giáo Phạm Trung Tuyên – thế hệ hai nhà họ Phạm hiện nay – vẫn chỉ có một cội. Hàng năm các gia đình của bốn anh em các ông bà Chính, Nghĩa, Lễ và Hoài vẫn tụ tập với nhau vào ngày giỗ bố mẹ. Tín, con ông Lễ, có người chị gái là Huệ đã bị hải tặc giết trên biển trong khi tìm đường đi di tản sau năm 1975... Kim, vợ Tín, hiện là quyền Tổng giám đốc ngân hàng PH. Bố Kim là kỹ sư giảng viên khoa cơ khí Đại học Bách Khoa, đi thẳng từ ghế nhà trường đến chiến trường Quảng Trị trong chiến dịch Mậu Thân 1968, bố Kim đã hy sinh sau khi cứu được thiếu tá Phạm Trung Nghĩa... Hạnh phúc và sự thành đạt của gia đình bé nhỏ Tín – Kim này như là một giọt nước mát nhỏ, cùng với biết bao nhiêu nỗ lực khác của cả nước đang góp phần xoa dịu dần dần nỗi đau dân tộc³... - Thạch nghĩ trong đầu như vậy.

Đùng một cái, dự án khai thác bô-xít tại Tân Rai làm lễ động thổ.

Đùng một cái, nhóm đối tác người Hoa về dự án Dankra chủ động quay sang phá ngang:

³ Xem tiểu thuyết "Dòng đời". Sách đã dẫn.

- Khai thác bô-xít không thể sống chung với thành phố xanh Dankra!
- Sao các ngài lại nói thế được? – Thạch vặn lại.
- Ô... Cái ông Thạch không có kiến thức lố...
- Bô-xít Tân Rai cũng là của người Hoa các ông cơ mà!
- Cái người Hoa này với người Hoa chúng tôi ở đây là các nhóm khác nhau lố...
- ???
- Ô... ô... Cái ông Thạch không có trình độ hiểu được cái này lố... Bây giờ có thêm vấn đề môi trường sinh thái lố... - một thành viên nhóm đối tác đã bập bẹ được vài câu tiếng Việt. Ngôn từ lủng cà lủng củng, nhưng nội dung câu nói thì đâu ra đây. Những người này rõ ràng đã mọc rễ ở đây trong quá trình đàm phán.
- Xóa sổ dự án nhé? - Thạch gặng lại, cổ diêm đạm mà mặt cứ nóng bừng bừng, hai bàn tay nắm chặt lại giấu trong túi quần để kìm nén sự giận dữ.
- Tùy..., nhưng không cần thiết lố...
- Tùy là thế nào?
- Giao rừng cả gói đi, không liên doanh. Có lãi cùng chia nhau lố...
- Tại sao cả gói thì được, nhưng liên doanh không được?
- Để không phải tính toán gì, cho không một cái đầu lố... Có bô-xít vấn đề môi trường Dankra sẽ khác nhiều lố...
- ...

Thạch hiểu ra sức ép mới. Ngay lập tức nội bộ ta bỗng chia thành hai phe, cứ như thể có một bàn tay nào đó sắp xếp sẵn: đồng ý và phản đối.

Phe đồng ý: - Cho họ làm trọn gói thế càng đỡ mệt, chỉ cần đến năm kiểm tra tài khoản tiền lãi đổ vào ngân sách tỉnh là xong. Tình hình như hiện nay, sớm muộn đảng nào rừng cũng sẽ bị phá sạch cơ mà!..

Phe phản đối: Không được! Thế là cho thuê rừng và mất chủ quyền!.. Cần thì xóa dự án!.. - Thạch dựa vào các thông tin Tín cung cấp để chủ xướng lập luận này, nhưng thiếu số một cách thâm hại. Thạch mấy lần gặp riêng lãnh đạo tỉnh đề đạt: Nhân dịp đối tác trở cờ như thế này xóa sổ dự án luôn, cần tận dụng cơ hội quan trọng này, vì đối tác có quá nhiều ý đồ đáng ngờ. Tất cả ý kiến của Thạch tởm đi đâu không biết, chẳng thấy hỏi âm gì cả...

Bế tắc, Thạch bỏ đàm phán đi biệt tăm hai tuần liền để mò tin tức, toàn dùng xe đò, taxi, xe ôm..., bắt kể ngày đêm, lặn lội tất cả các tỉnh trên Tây Nguyên và hầu hết các tỉnh quan trọng của Lào và Campuchia, nhất là Viên-chăn, Phnompenh, các tỉnh của hai nước bạn giáp ranh với nước ta... Khi trở về, ý kiến

phản đối của Thạch đầy sức thuyết phục, nhưng vẫn là thiểu số trong phía ta. Thạch đành cố tìm gặp một số một số người trong lãnh đạo tinh thuyết phục tiếp, bay ra bay vào Hà Nội – Sài Gòn để chuyển tải tiếp những suy nghĩ của mình tới một số nhân vật có tiếng tăm, tìm đến một số vị tướng lĩnh cũ, trong đó có tướng Lê Hải...

Cuối cùng may quá: Trung ương quyết định xóa sổ dự án này, với lý do nó đã trở thành dự án treo. Thật ra việc cho Trung Quốc thuê rừng 50 năm tại nhiều địa bàn quan trọng khác đang làm rúng động dư luận cả nước, ...*sau cái bê-xít Tân Rai và Nhân Cơ mà còn cho Trung Quốc thuê thêm vùng Dankra nữa thì mất chính trị to!..*

Cuộc đàm phán chấm dứt bằng cái ngã bất ngờ của Thạch xuống vực sâu...

Trong lúc còn đang đàm phán với giới đại học ở Helsinki, Yến đã nhận được tin Thạch bị tai nạn. Song đường xa, công việc đang dở dang, Yến đành mail cho vợ chồng Vũ và Bảo Vân lo việc cứu chữa cho Thạch. Hơn nữa vợ chồng Vũ và Bảo Vân cũng cho Yến biết Thạch vẫn lành lặn, chỉ bị chấn thương bên trong, may là không đến mức quá nguy hiểm, có thể sớm bình phục, mọi người đều khuyên Yến tiếp tục mọi việc cho xong để khỏi đi đi về về. Ruột gan như lửa đốt, Yến cắn răng tiếp tục công việc.

Khi Yến về đến nhà, Thạch đã được chuyển ra Hà Nội gần 10 hôm. Từ sân bay Yến đi thẳng đến nhà ở của Thạch trong khu Ciputra, nhưng “giữ bí mật”, không báo trước.

Mấy hôm nay khi nghe thấy tiếng khách bấm chuông, Thạch không để cho người giúp việc ra mở cửa mà tự mình đi làm lấy, vì lòng dạ bồn chồn, đoán già đoán non Yến sắp về đến nơi rồi.

Lần này, khi mở cửa ra, Thạch sững sờ. Phía trước là người ôm bó hoa hồng rực rỡ, che kín cả mặt, đứng yên không nhúc nhích...

Biết là Yến trêu mình, Thạch định chạy lại, mà hai chân cứ như trôn xuống đất. Mãi Thạch mới nói được, gần như van xin:

- Thôi, cho anh xem mặt nào!..
- ... - Yến vẫn đứng im, không thấy mặt đâu cả.
- Nhận cả hoa và nhận cả em, như thế có được không?

Lúc này Yến mới nghiêng bó hoa sang một bên, Thạch chạy lại. Hai người ôm chầm lấy nhau da diết.

- Ôi!.. Em cứ lo là mất anh rồi!..
- ... - vòng tay xiết vòng tay, Thạch chỉ có cái nhìn thăm thăm trong mắt Yến.
- Trong người còn đau nữa không anh?.. - Hai tay Yến ốp lên má, lên trán
- Thạch: - Hình như anh hãy còn hơi sốt...
- ...
- ...
- Từ khi ngã xuống vực, anh chỉ nghĩ về em... Hình như lúc nào cũng nghĩ về em...
- ... - chỉ có cặp mắt của Yến trả lời.
- Nằm trên giường bệnh càng có nhiều thời giờ nghĩ về em... Nhiều lúc cảm thấy em như đang ở bên cạnh...
- Ôi... Anh không thể tưởng tượng được em nóng ruột như thế nào... Chỉ muốn bước một bước về được đến nhà...
- Yến!.. - nụ hôn cháy bỏng trên môi hai người...
- ...

Từ ngoài sảnh bước vào trong phòng có vài bước chân, nhưng hình như hai người này có lẽ phải dùng đến cả thể kỹ! Cuối cùng, Yến là người nói trước:

- Chúng ta cứ đứng ôm nhau mãi thế này thì hoa héo mất. Nhà có lọ cắm hoa nào đẹp không anh?
- Thôi chết! Cả hai chúng ta đều phải xin lỗi hoa vậy... Anh cũng không biết nhà có lọ cắm hoa hay không... Để anh đi tìm... - lúc này hai người mới rời nhau. Thạch luống cuống chạy tìm khắp nhà...

Yến sửa lại mái tóc rồi bấm điện thoại bảo lái xe mang quà vào cho Thạch.

Từ khi bắt đầu giữ chức chủ tịch nhóm PH, cách đây có lẽ cũng gần hai chục năm rồi, Yến cắt bỏ “cái đuôi ngựa” và để tóc xõa quá vai như bây giờ, vì cho rằng trẻ trung quá mọi người dễ bắt nạt. Và lại, mỗi tuổi nó đuôi xuân đi, kiểu tóc này bây giờ hoàn toàn phù hợp với tuổi cũng như cương vị của Yến trên thương trường và trong xã hội. Song vốn là người đẹp, nên Yến để tóc kiểu gì trông cũng đẹp. Bây giờ là cái đẹp của quý bà đoan trang, nên nã, phúc hậu... Đôi mắt tròn hơi sâu một chút sau cặp kính trắng, vốn là cái đẹp trời cho và bố mẹ cho của Yến...

Khuôn mặt trái soan của Yên đã bắt đầu thoáng dấu ấn của thời gian ở đuôi mắt, song vẫn giữ nguyên cho Yên một nét sáng dịu dàng, thông tuệ. Yên vẫn giữ được cho mình dáng vóc thon thả, lanh lẹ của một người luyện tập thân thể nghiêm khắc để luôn luôn đứng vững cả về thể chất và tinh thần... Trong khi Yên rỡ bó hoa, Thạch cuối cùng cũng tìm được sau góc tủ một bình cắm hoa Bát Tràng cũ kỹ, đưa vào nhà tắm kỳ cọ vôi vôi vàng vàng, đổ nước vào, rồi bê ra đặt lên bàn:

- Hôm nay bình hoa này đỡ tủi thân, vì cứ bị bỏ xó mốc meo mãi trong góc tường.
- Anh thừa nhận một mái nhà thiếu bàn tay phụ nữ vẫn chưa phải là mái nhà?
- Vâng... Hôm nay anh thú tội...

Yên dừng tay sửa bình hoa, quay lại phía Thạch:

- Anh có đáng bị phạt không?
- Em phạt thế nào anh cũng xin nhận.
- Em phạt không cho anh nói nữa! – nụ hôn da diết của Yên bồng trên môi Thạch.
- ...
- ...

Thạch loáng choáng suýt ngã, cứ như thể đất thụt đầu mắt dưới chân mình, mãi mới thốt lên được:

- Yên ơi, em đẹp quá! Sao yêu em vô chừng...

Mắt nhìn mãi vào trong mắt...

- ...
- ...

Nhà có người mà bỗng dưng lặng phắc, chẳng nghe thấy tiếng nói năng gì, chỉ có những cành hoa đang nằm trên bàn và ở trong bình như đang rúc rích với nhau, thi nhau ngắm hai người hôn nhau...

- Hoa đang ghen hai chúng mình kia kìa... Chúng mình tệ quá phải không anh?..

Lúc này Thạch mới buông Yến ra, ngắm nghía như thể chưa thấy Yến bao giờ:

- Cho anh ngắm nhìn em như thể này hàng ngày, hàng giờ, năm này qua năm khác được không?
- Anh có nhin ăn nhin thờ năm này qua năm khác được không?
- Để ngắm em thì chắc chắn là được!
- Ôi, anh *lỳ* của em mà cũng đa tình nhỉ... - đột nhiên Yến gọi Thạch bằng cái tên Yến đã tặng cho Thạch trong buổi giỗ ông bà nội của Nam năm nào. Hôm ấy, sau buổi đầu tiên biết Thạch, Yến đã nói với mẹ Chính nhận xét của mình về Thạch. Sau đó bà Chính đã kể lại cho Thạch nghe. Từ bữa đó trong gia đình họ Phạm tặng thêm cho Thạch cái tên mới này: *Chàng lỳ*. Gần như một bản năng, lúc này lúc khác dong duỗi một mình dẫu đó trên đường đời, trong thâm tâm mình Yến vẫn gọi Thạch bằng cái tên như thế.
- Anh bây giờ có nhắm mắt lại vẫn ngắm nhìn được thấy em, lại còn so sánh em với nhiều người đẹp anh thấy trên đời này nữa...
- Anh *lỳ* của em còn đào hoa nữa nhỉ?.. Bây giờ em cắm nốt bình hoa, anh kể cho em nghe những người đẹp khác của anh nữa, được không? – Yến gỡ tay Thạch ra và quay trở lại với bình hoa.

Nụ cười rạng rỡ trên khuôn mặt Thạch:

- Ôi, danh sách người đẹp anh trong đầu dài lắm, em cắm xong mười bình hoa chưa chắc anh đã kể hết được đâu...
- Anh nói em nghe vài cái tên xem nào.
- Đẹp đến thế nào đi nữa, dứt khoát anh không để em tham dự thi hoa hậu các quý bà đâu...
- Vì em vẫn còn xấu?
- Không phải. Em không phải là để xuất hiện những nơi khoe khoang như thế.
- *Chàng lỳ* của em còn có thêm cả tính ích kỷ nữa? – lúc này Yến vừa sửa bình hoa vừa hỏi, không nhìn vào Thạch. Hai tay xoay bình hoa hết hướng này sang hướng khác.
- Anh bảo vệ tính ích kỷ này của mình.
- Thế là anh vi phạm nhân quyền của em đấy nhé. Nhưng em vẫn muốn nghe vài cái tên... - Yến dừng tay, nhìn Thạch chăm chăm.

- Anh thấy ở em một chút Condolezza Rice, một chút Sarah Palin...⁴
- Ôi, sao lại có sự so sánh kỳ lạ như vậy? – Yên thực sự ngạc nhiên. -
- Ở em còn có cả cái đẹp của một chính khách... - Thạch nói, nhưng mắt lim dim nơi đâu.
- Anh... Anh đã gặp hai người này?
- Nhiều lúc nghĩ về em, tự nhiên anh cứ nhớ đến hình ảnh tổng thống Mỹ John F. Kennedy đứng trên nóc ô-tô diễn thuyết ở Tây Berlin năm nào⁵, hôm đó anh cũng đang ở đây... Em cũng từng đứng trên nóc ô-tô như thế, khi ở Vĩnh Phúc...
- Thế con hai nữ chính khách Mỹ?
- Anh chưa hề gặp họ, nhưng thật sự họ gây ấn tượng mạnh mẽ đối với anh... Họ đẹp đã đành, tài hoa nữa, nhưng quả thật là sắc sảo... Nói về con người, anh thừa nhận đứng đầu nền ngoại giao Mỹ thời George Bush thật không đơn giản...
- Bà Rice biết chơi piano, nhưng em thì không.
- Nhưng em là chủ, là linh hồn của phòng tranh Phạm Trung Nam bây giờ đã nổi tiếng trong làng hội họa trong nước và thế giới.
- Thế còn anh mê bà Palin điếm gì?
- Những ngày nằm dưỡng bệnh vừa qua, anh đọc xong cuốn *America by Heart* em tặng sinh nhật anh năm ngoái... Anh hiểu thêm những khía cạnh mới về tình yêu nước Mỹ của người Mỹ, hiểu sâu sắc hơn về cái nhìn thẳng thắn của người Mỹ, về chính họ, cái mạnh, cái yếu, cái đúng, cái sai... Sự giác ngộ của chính họ về vị thế đất nước họ... Thực sự anh tìm thấy ở họ mối liên kết mạnh mẽ giữa yêu nước và tự do...
- Sự liên kết giữa yêu nước và tự do? – Yên trau mày lại vì ngạc nhiên.
- Đúng hơn anh phải nói họ yêu nước với tính cách là con người tự do.
- Đây chính là đầu mối của mọi câu chuyện, anh ạ. – Yên bập vào ngay.
- Vâng. Nhất là tự do của từng con người... Giữa tự do và sự trung thực... Theo cách nói của em, anh phải nói đây là sự trung thực của con người tự do.
- Phải, sự kết hợp hài hòa của tình yêu và sự thật, anh ạ. Tình yêu của con người tự do thì phải như vậy. Anh ạ, em vốn dĩ thành kiến với hành động theo kiểu “phong trào”. Trong thời bình, càng không thể yêu nước theo kiểu “phong trào”.
- Anh cứ tự hỏi mình mãi: Cái gì giúp được một nước sinh sau đẻ muộn như nước Mỹ tạo ra được sự liên kết giữa yêu nước và tự do như vậy?

⁴ C. Rice: Ngoại trưởng Mỹ thời tổng thống Bush junior; Sarah Palin: Người liên danh với McCain tranh cử với liên danh Obama – Biden.

⁵ Tây Berlin – 26-06-1963.

Cái gì tạo ra được nước Mỹ như ngày nay... Anh hiểu thêm nguồn gốc sức mạnh của họ... Bắt nguồn từ tự do...

- Anh có dám nghĩ rằng đất nước ta đang rất cần phải có một thể chế luôn luôn thích nghi và vượt được lên trên mọi biến đổi, luôn tạo ra sự biến đổi, có khả năng làm cho giá trị về tổ quốc và giá trị về tự do hợp nhất làm một, cùng phát triển?
- Anh thú nhận, trong anh đây là sự giác ngộ muộn màng... Và bây giờ là khát vọng...
- Em hiểu. Phải trung thực với chính mình trước đã anh ạ. Chính em cũng trải nghiệm như vậy.
- Hình như trong nhiều trang sách của mình, Palin cố khám phá chính đất nước mình, muốn tìm hiểu xem cái gì tạo ra mối liên kết kỳ diệu này, muốn đào sâu nó tới tận văn hóa... Đọc Palin, anh liên hệ rất nhiều đến những suy nghĩ của em, đến những điều hai chúng ta đã nói với nhau trong những tháng năm qua... Kể từ hôm hai chúng ta lần đầu tiên nói chuyện với nhau., suốt cả chuyến bay Sài Gòn – Hà Nội...

Yến cười phá lên vì vui, giang tay ôm diết lấy Thạch:

- Ôi, *chàng lý* của em có tài nịnh phụ nữ thuộc đẳng cấp siêu của các loại siêu!
- ...

Lại những tiếng cười giòn tan...

Không biết câu chuyện nuôi cái hôn, hay cái hôn nuôi câu chuyện, lúc đứng, lúc ngồi, hai người cứ huyền thuyên với nhau như thế, hết chuyện này đến chuyện khác, hết đề tài này đến đề tài khác. Huyền thuyên không đầu không đuôi, huyền thuyên nối đuôi chuyện này với đầu chuyện kia, có lẽ cho đến vô tận...

- Ngày mai em cho anh đi làm nhé?
- Không được. Anh phải chờ lệnh em.
- ???
- Thấy em oai chưa?!..
- Bắt anh nằm bẹp dí mãi một chỗ thế này sao?
- PH không lụn bại vì anh nghĩ thêm mấy hôm đâu. Còn em thì chưa muốn vội xa anh.
- Trong khi cả nhà ra tiền tuyến mà anh lại ăn không ngồi rồi như thế này...
- Anh không thay đổi được lệnh của em đâu.

- Vừa mới gặp nhau mà đã hắc xì dầu thế... - khó đoán biết được qua giọng nói của Thạch là dối vờ hay dối thật.
- Hàng ngày em sẽ đến ăn cơm tối với anh, cho đến khi anh khỏe hẳn. Chịu chưa?
- Thế thì chịu.
- *Chịu* miền Bắc hay *chịu* miền Nam?.. – Yên cố nói dài ra thành chữ *chi-iệu*... cho giống giọng miền Nam.
- Dứt khoát *chi-iệu*... miền Nam! – Thạch cố bắt chước nói kì được chữ “chịu”, trong đầu nhớ lại những chuyện trêu chọc của Yên chung quanh chữ “chịu”, nhất là những khi có mặt Bảo Vân...
- ...
- ...

Lại những tiếng cười, những nụ hôn...

Trong bữa cơm tối Thạch kể lại tỷ mỉ cho Yên nghe chuyện mình bị đẩy ngã xuống vực ngay sau khi dự án Dankra tan vỡ.

- Anh còn nguyên vẹn thế này là phúc của hai chúng ta rất lớn, có phải không? – Yên thở phào nhẹ nhõm.
- Đúng là rất may em ạ. Anh kịp túm lấy tay đưa đẩy anh xuống vực, thế là cả hai cùng ngã theo...
- Anh có nghĩ phản ứng của anh là phản xạ còn dư lại của nghề sỹ quan tình báo không?
- Sự luyện tập trong quân ngũ quả không thừa em ạ. Cậu này là văn thư của Ủy ban huyện. Anh ta chỉ là người ghi chép, làm báo cáo..., không phải là thành viên đàm phán... Nhưng khi chuyển sang vòng đàm phán mới về cho thuê rừng, cậu ta đột nhiên to mồm nhất. Nhiều người có vẻ kiêng kiếng cậu ta, thế mới lạ....
- Hiện tượng bảo hoàng hơn vua?
- Anh không nghĩ thế. Có thể đấy là một cái loa của ai đó không ra mặt.
- Anh có sợ mình méo mó nghề nghiệp không?
- Khi đại diện của tỉnh nói việc cho thuê khu rừng này phải được trên phê duyệt, cậu ta át đi: “*Chuyên nhỏ! Việc này để em lo!*”... Thế là thế nào? Ngay lập tức anh chú ý quan sát cậu ta hàng tháng trời... Nhưng màn kịch và miếng võ cậu ta đẩy anh xuống vực lại dở quá, nên cậu ta mới bị anh túm lấy tay và ngã theo.
- Cả hai người đều không chết là quá may!

- Nhưng anh đoán cậu ta có sống thì cũng tàn phế. Vì lưng cậu ta va mạnh vào một mỏm đá, hai chân không cử động được nữa, chắc cột sống bị chấn thương nặng. Tay phải cậu ta cũng liệt, có lẽ bị gãy. Anh nhớ rõ lắm, khi anh tỉnh dậy, trời dưới thung lũng đã gần tối rồi mà chẳng thấy ai xuống cứu. Anh đoán là mình nằm dưới vực sâu này ba bốn tiếng đồng hồ rồi... Anh cố bò được tới chỗ anh ta. Một lúc sau anh nhồm dậy được, song mãi không sao đứng lên được, mỗi cử động cứ bị tức thở từ bên trong, hôm sau thậm chí anh thở mạnh cũng đau... Cứ đau mãi như thế cho đến hôm ra viện... Bác sỹ bảo là anh chỉ bị chấn thương mạnh, chứ không bị thương, không bị chảy máu bên trong...
- Nghĩa là anh vẫn chưa đủ tiêu chuẩn làm thương binh?
- Như một bản năng, khi trời gần tối hẳn, thân thể bắt đầu cựa quậy được, anh nghe theo tiếng dên đi đâu đó vọng lại và bò được tới chỗ cậu ta. Ngay lập tức anh muốn đâm cậu ta chết luôn. Trong người đau thế mà vẫn sôi lên vì giận. Song cũng như một bản năng khác, anh gắng hỏi tại sao cậu ta lại đẩy anh xuống vực.
- Cậu ta trả lời thế nào hả anh?
- Cậu ta trước sau chỉ một mực là nói ra hay không nói ra đằng nào cậu ta cũng chết. Hết!..
- Cậu ta không van nài cầu cứu gì cả ạ?
- Tuyệt nhiên không! Anh hiểu ngay cậu ta nói ra như thế là hoàn toàn tỉnh táo và có lý do. Anh mừng tượng được mình đang đối mặt với chuyện gì... Anh lết đi lết lại cố đặt đầu cậu ta ghéch lên cao cho cậu ta dễ nằm, dấn đi dấn lại cậu ta chịu khó nằm yên một chỗ để cho người đến cứu dễ tìm. Nhưng cậu ta cứ như người điếc, chỉ có hai con mắt đờ đẫn trả lời. Không dặn dò, không thềm một câu cảm ơn... Thu xếp xong chỗ nằm cho cậu ta thì trời tối hẳn. Không đèn đóm, không điện thoại, anh cứ men theo triền rừng lần mò dần lên. Cũng may là lặn lội hàng tháng trời tại vùng này, nên anh nắm được địa hình... Đến gần nửa đêm anh cũng bò lên được tới mặt đường cái, xa nơi anh ngã có lẽ hàng cây số.
- Chúng ta phải tìm hiểu cho ra chuyện này anh ạ. Tái diễn một kịch bản giết Quân?
- Chín phần mười có lẽ là như vậy, song anh chưa muốn kết luận quá vội vã... Trước khi ra viện, anh đến thăm cậu ta ở phòng cấp cứu. Nhưng cậu ta sốt li bì, không nói không rằng... Bác sỹ nói cậu ta bị hôn mê mấy ngày nay rồi...
- ...
- ...

Tuy là vào mùa Giáng Sinh, nhưng trời biển Nha Trang đẹp lạ lùng, trong khi đó ngoài Bắc rét đậm và sương mù mịt trời vì gió mùa Đông Bắc.

- Ôi, anh có cảm tưởng như vừa mới ở trong bóng tối bay ra ánh sáng.
- ... - Yên thích nghe Thạch nói hơn là mình nói.
- Trong nắng ấm thế này Nha Trang càng đẹp em ạ. – Thạch dắt tay Yên, cứ như là vừa đi vừa chạy nhảy. Cả hai đều chân đất, mặc quần áo tắm, họ tung tăng nô đùa với nhau trên bãi cát như hai đứa con nít.
- Thánh nhân đãi kẻ khù khờ hai chúng mình... Có phải thế không em?
- ... - cả hai tay Yên nắm lấy cánh tay Thạch để cho hai người đi sát nhau hơn nữa.
- Hàng chục năm nay, bây giờ anh mới lại được ra biển, lại đi bên cạnh người đẹp như thế này!
- Chúng mình đáng được thưởng như thế này, có phải không anh?
- ...
- ...

Thật ra Thạch cứ như là người bị Yên lôi đi trên bãi biển nhiều hơn là Thạch chủ động bước đi...

Lúc này mặt trời đã lên khỏi ngọn núi. Nắng vàng càng làm cho biển bao la xanh thẳm trước mặt hai người. Qua ống nhòm, phía bên trái họ là Hòn Tre, điểm vài đốm đỏ, đây là các tòa nhà của khu du lịch Vinpearl. Phía dưới nữa là Hòn Muối, Hòn Mun... Nhìn xa xa sang hai bên là các dãy núi xanh lam đang từ đất liền vươn là ra mặt biển. Tùy theo góc nhìn, các dãy núi này lúc giống như một pho tượng Phật Thích Ca vĩ đại nhập Niết Bàn, lúc như một nàng tiên khổng lồ nằm hứng nắng dưới trời... Thỉnh thoảng gió biển quăng xuống những đụn mây trắng muốt, các dãy núi biến hóa thành các hình thù khác nhau, tha hồ cho trí tưởng tượng của hai người vẽ ra, lúc là con gà mẹ với một đàn gà con, lúc như một con cá voi lưng lửng từ ngoài biển sa vào đất liền... Trên đảo chỉ có hai người, lúc họ thì nhau mô tả sự cảm nhận của mình về cả thế giới tự nhiên chung quanh, lúc

họ ngồi yên trên cát lắng nghe biển và gió thì thào với nhau chuyện vĩnh cửu..., lúc họ lại thi nhau ai chạy nhanh hơn trên cát, đuổi bắt nhau, lúc thi nhau ai tìm được các vỏ ốc đẹp nhất... Thả mình bồng bềnh trên biển, chui vào sóng, boi, lặn, đắp tượng cát, ném nhau bằng cát, rồi lại bắn nước vào nhau, thi nhau đuổi sóng...

Cả vũ trụ lúc này chỉ có thể giới tự nhiên và mỗi hai người này, không có bất kể một thứ gì thuộc về cái xã hội của loài người, cũng không có bất kể một nhận thức gì khác thuộc về chính họ hay dính dáng với họ với tính cách là thành viên của cái xã hội có người... Lúc này chỉ có chính hai người, họ cảm nhận được thiên nhiên, nên ý thức được về chính mình. Đó cũng là những khoảnh khắc họ giành tất cả ý thức có được về mình để cảm nhận lấy thiên nhiên mà sự hào hiệp của một đấng siêu nhiên nào đó đang ban tặng cho họ...

Ngoài ra, không có bất kể một thứ gì khác, một ý thức gì khác... Đỉnh cao hài hòa của *sắc – không, không – sắc*... Lần đầu tiên kể từ khi có ý thức làm người họ cảm nhận được cái diễm phúc lớn lao khi ý niệm được sự hài hòa này... Mỗi bước đi là một bước nhẹ bồng như bay... Mỗi tiếng cười là một lần họ vút lên cao...

Đúng hai ngày, sau khi từ chặng bay Helsinki – Hà Nội đi thẳng từ sân bay đến thăm Thạch, Yên quyết định đưa Thạch đi nghỉ ở Nha Trang. Bản thân Yên cảm thấy chính mình cũng phải làm cái gì đó cho đầu óc mình có thể rỗng hết mọi ưu tư và chùng lại, cho hơi thở của mình có thể quên đi mọi hồi hải để trở lại nhịp điệu bình thường... Yên giao hết mọi việc lại cho Kim, vợ của Tín. Lúc này Kim đã chính thức là tổng giám đốc ngân hàng cổ phần PH, đồng thời cũng là thành viên lãnh đạo của nhóm PH đang tiếp tục tránh né cái tên tập đoàn. Không phải ai khác, chính Thạch đã tặng cho PH cái tên “tập đoàn chui”.

Yên thuyết phục được Thạch đi nghỉ Nha Trang với Yên một tuần.

Yên lựa chọn Hòn Mura, một đảo nhỏ xíu chung quanh một nhóm đảo, cái lớn nhất là Hòn Tre, rồi đến Hòn Mun, Hòn Muối... Hòn Mura là đảo nhỏ nhất của nhóm đảo này và cũng là xa đất liền nhất. Hòn Mura nhỏ đến nỗi hầu như không có tên trên các bản đồ thông thường mua tại các hiệu sách. Người ta kể rằng xa xưa, vào một ngày tốt lành, một nàng tiên trên cao xanh tím tấp nhớ nhà dưới dương thế, đã rơi lệ xuống đây đọng lại thành Hòn Mura. Tại đây chỉ có một hộ duy nhất sống trên đảo, làm nghề chài lưới. Bãi cát của Hòn Mura cũng rất nhỏ, nhưng bao quanh đảo, nên khiến người ta có thể chạy hàng giờ và có cảm giác nó dài vô tận... Thi thoảng, cũng có khách du lịch đến thuê túp lều của hộ ngư dân này.

Người thuê bây giờ là Yên và Thạch.

Khi đến Nha Trang, Yên và Thạch mất cả buổi sáng đi mua đủ mọi thứ cho cuộc sống của hai người khoảng mười hôm, kể cả một bếp ga mini và các bình ga, xăng dầu, rau quả tươi, các bình nước ngọt, bình ắc-quy, mua bản đồ và một số thứ khác nữa..., tất cả theo một danh mục đã được viết ra tỷ mỉ từ ngoài Hà Nội... Rồi mượn taxi khuân khuân vác vác, chất tất cả lên một ca-nô thuê của công ty dịch vụ du lịch Nha Trang. Rồi lại mất thêm mười mười lăm phút nữa nghe hướng dẫn viên đường biển, sau đó hai người tự lái ca-nô ra đảo này.

Có khách, vợ chồng chúa đảo Hòn Mura lại vào sống với con cái và bố mẹ trên đất liền mấy hôm, Hòn Mura và toàn bộ cơ ngơi được tạm trao lại cho Thạch và Yên, kể cả mấy cái cần câu và một cái lưới nhỏ để đánh cá... Khi trao chìa khóa “kho” sẵn dự trữ cho Yên, chúa đảo chỉ dặn đi dặn lại đừng quên cho con Mực của họ ăn hàng ngày, và phải nhớ: khi có sóng cả hai người nhất thiết không được đi biển. Chúa đảo đi khuất, chỉ còn lại một mình hai người, Yên nhìn trời, nhìn đất, rồi nhìn Thạch:

- Bây giờ chỉ có hai cái điện thoại di động làm cầu nối giữa chúng ta và dương thế! Lạy trời cho nó không reo chuông!..

Hai ngày đầu trên đảo, cả hai lúc nào cũng lâng lâng như đang bay, kể cả trong khi ngủ, hay đang chạy trên cát biển...

- Ôi, chúng ta bây giờ đúng là hai đứa trẻ, được tự mình sống là trẻ con!.. – Yên thốt lên.
- Đúng vậy em ạ. Chúng ta lúc này là hai đứa trẻ...
- ...
- ...

Họ nô đùa hết trên bãi lại dưới biển. Lúc hò hét thi với sóng, lúc cùng nhau chui đầu vào sóng... Chán đi câu thì lại dùng ca-nô đi vòng quanh đảo. Có lúc ăn xong thì ngủ ngay trên bãi biển, cười nói, ăn đầy, ngủ đầy...

Sang ngày thứ ba, hai người đều dậy sớm.

Người dậy trước là Thạch. Giữa biển, trời rạng sáng rất sớm. Thạch đun nước, pha cà-phê, chuẩn bị bữa ăn sáng. Mọi việc xong xuôi, nhưng Yên vẫn còn ngủ...

Đây là lần đầu tiên Thạch được ngồi ngắm nhìn Yên trong giấc ngủ. Một sự bình yên, thanh thản chưa bao giờ Thạch được thấy... Nhiều lúc Thạch như muốn nín thở, hình như chỉ sợ chính hơi thở của mình sẽ đánh thức Yên, trong lòng thỉnh thoảng chỉ dám khe khẽ thốt lên: *...Trời đất ơi, em đẹp quá! Thánh thiện quá... Còn thiếu sự đau khổ nào, gian truân nào con người này không phải trải qua... Nhưng Yên bây giờ vẫn là Yên... Thánh thiện, bình yên, thanh thản... ..*

- *...Ôi cái đẹp vĩnh cửu! Bất diệt! Bất khả xâm phạm!..* – Thạch thốt lên trong lòng, nhớ lại tất cả những gì Yên kể về cuộc đời mình, về những lúc Yên hai tay buông xuôi muốn cam chịu khuất phục mọi thử thách của số phận, lúc Yên muốn chính mình là một thanh kiếm chém hết mọi ngang trái trên đời này...

Chuyện nóng bỏng gần đây nhất là Yên nuốt nhục chịu chấp nhận nhóm PH ký kết hợp tác với nhóm *Cường đá* khu Đồng Dơi để cứu dự án trường đại học PH... Thạch hiểu rất rõ khát vọng của Yên về theo đuổi lý tưởng *khai dân trí, chấn dân khí, hậu dân sinh* của hào kiệt Phan Châu Trinh, hoài bão của Yên muốn tìm đường chuyển hóa “*nhóm đồng tiền uớt*”, sự dẫn thân của Yên trên con đường chung tay với cả nước muốn đẩy nhanh sự lớn mạnh của tầng lớp trung lưu và doanh nhân mới mà đất nước đang rất cần... Không biết bao nhiêu lần Thạch tự hỏi Yên lấy ở đâu ra trí tuệ và nghị lực để lựa chọn và vạch ra cho mình con đường đời như vậy. Có lẽ chính vì bản thân Yên và gia đình họ Phạm này mất mát quá nhiều trên con đường đầy đau khổ của đất nước? Vì Yên dám mở mắt quan sát, tiếp cận với cả thế giới bên ngoài? Vì khát vọng muốn làm người tự do của chính Yên?.. Nghe Yên tâm sự, nhiều lúc Thạch có cảm tưởng trong mọi gian truân thử thách Yên đang đối mặt, có lẽ cuộc chiến quyết liệt nhất của Yên trên đời này... đây là cuộc chiến chống lại cái tha hóa của cái gọi là nhân danh “Đảng” hiện nay...

...Khi giơ tay tuyên thệ gia nhập Đảng, em thề chiến đấu vì độc lập tự do hạnh phúc của tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội, vì tất cả những gì tốt đẹp nhất cho nhân dân mình, vì những gì mà họ Phạm em đã chịu đựng mọi hy sinh ... Song em không nghĩ chủ nghĩa xã hội hay định hướng xã hội chủ nghĩa mà lại như thế này... Tất cả những hy sinh mất mát của dân tộc mình, trong đó có gia đình họ tộc của em, kể cả ở hai phía anh ạ, không phải là để đánh đổi lấy sự quy phục cái nhân danh “Đảng” như hôm nay, đánh đổi lấy tình trạng đất nước èo uột, lệ thuộc và bị xâm phạm ê chề như thế này... Em nhất quyết đòi lại anh ạ, theo cách riêng của mình... Chí ít, em phải tự nói được với mình em không thuộc về cái “nhân danh đảng” ấy... Em oán trách sự phản bội đã đành, song em cũng vô cùng đau lòng về tình trạng thấp kém nhân dân mình hiện đang còn phải chịu đựng, về bị

kịch nối tiếp bi kịch ập đến với dân tộc mình suốt cả thế kỷ vừa qua đến nay mà vẫn chưa dứt...

...

...

Ôi, làm sao hiểu được sự dân thân của Yên trên con đường đau khổ của dân tộc hôm nay trong cuộc đấu tranh giữa một bên là sự hoành hành của chủ nghĩa tư bản hoang dã, một bên là sự phát triển của dân chủ và học hỏi mà Yên đã quyết tâm theo đuổi!.. Có thể nói là một sự dân thân quyết liệt đến mức không đội trời chung... Con người của tất cả những gì kiên định và quyết liệt ấy hôm nay là một nàng tiên giáng thế, đang hiện hòa trong giấc ngủ bình an trước mặt Thạch... Không biết bàn tay nào xấp đặt và mang lại cho Thạch những giây phút có một không hai này, hay đây chính là điều kỳ diệu của cuộc sống!.. Chưa bao giờ Thạch cảm nhận được tình yêu cuộc sống trong lòng mình chứa chan như bây giờ... *Ôi... Lý tưởng của Yên, cái đẹp của Yên, tất cả chỉ là một!..* – Thạch thốt lên trong lòng.

- Ôi cà-phê thơm quá... - Yên tựa mình, vươn vai, nhưng hai mắt chưa mở.
- Em... ... - chính Thạch mới là người choàng dậy khỏi dòng suy tư của mình.
- Mặt trời mọc chưa anh? Hôm nay chúng ta rủ nhau đi đón mặt trời mà.
- Đúng, hôm qua tiễn mặt trời đi ngủ rồi, chúng ta bàn với nhau sớm nay đón mặt trời dậy. Ăn sáng xong có lẽ mặt trời sẽ lấp ló khỏi biển...
- Ôi, thế thì phải nhanh lên! – Yên vùng dậy, xúc miệng đánh răng rất nhanh, nhưng không rửa mặt vì phải tiết kiệm nước ngọt. Khi đưa cốc cà-phê lên miệng, Yên còn hít hít ngửi ngửi hương thơm của nó rồi mới nhắm nháp từng ngụm nhỏ, cả hai bàn tay ôm lấy cốc cà-phê để thưởng thức cả cái ấm của nó lan tỏa ra...
- ...
- Thường cho người pha cà-phê điệu nghệ!.. – một nụ hôn bay đến trên môi Thạch.
- Anh sẽ tập làm giỏi nhiều việc để luôn luôn được lĩnh thưởng!
- Em ước ao đêm nào cũng ngủ được thanh thản bình yên như thế này... Trên đảo này, mỗi một ngày thức dậy, em lại là một con người mới anh ạ...
- Giấc ngủ hồi sinh?..
- Em khát khao sự lẩn trốn anh ạ!..
- !!!...
- ...

Túp lều của chúa đảo Hòn Mura đón một ngày mới đến với tiếng cười nói rúc rích. Một vài tia nắng vàng yếu ớt đầu tiên đã bắt đầu chòn vờn làm quen với ánh sáng xanh xanh dịu dịu của cái đèn dầu cao áp được vặn lại rất nhỏ...

Khi hai người ra ngồi bên nhau bên bờ biển, các tia nắng dài bắt đầu thi nhau kéo mặt trời ló lên khỏi cái nền xanh thẫm. Lúc đầu chỉ là các tia nắng dài từ cái nền xanh thẫm vút vút lên đủ các chiều. Các tia nắng ấy ngày càng nhiều và càng mạnh, cứ như thể có một bàn tay siêu nhiên đang xòe một cái quạt khổng lồ của ánh sáng trên mặt biển. Cái quạt ánh sáng ấy cứ lớn mãi lên... Dần dần một viền nhỏ của vàng dương ló lên khỏi cái nền xanh thẫm. Cái viền nhỏ ấy cứ sáng dần, đủ các màu sắc kỳ lạ, ngày càng lớn mãi lên. Cái nền xanh thẫm của biển bỗng dung như được dát vàng sáng chói. Màu vàng long lanh ấy ngày càng rộng mãi ra, lan đến nhanh phía hai người đang ngồi... Tiếng gió và tiếng sóng biển đều đều từng đợt cứ như là những tiếng reo hò đón chào ... Rồi cả một vàng dương lớn lấp lệt nhô dần lên trên mặt biển...

Không ai bảo ai, Yến và Thạch đều lặng yên trước cảnh đẹp hùng vĩ của tự nhiên cho khởi đầu một ngày mới, trong một không khí trang nghiêm đến thiêng liêng.

Càng lên cao khỏi cái nền xanh thẫm mênh mông, mặt trời càng sáng dần lên. Lúc này, Yến và Thạch mới quay lại nhìn nhau, ôm lấy nhau, rồi cùng nhau đưa tay ra chào đón mặt trời. Khi mặt trời lên cao khỏi mặt biển, phủ ánh hào quang của nó sáng lòa trên khắp biển, một ngày rực rỡ bắt đầu. Thạch nắm lấy hai bàn tay Yến rồi quỳ xuống dưới chân Yến:

- Yến, cho anh lúc này nói lên điều thiêng liêng nhất của đời mình: Anh yêu em vô cùng!
- Ôi anh Thạch!
- Anh ước nguyện được sống bên em trọn đời!

Cả hai bàn tay Yến ôm lấy mặt Thạch:

- Ôi anh Thạch của em! Mãi mãi là của em!

Lúc này con người và vũ trụ giao hòa, cùng nhau bắt đầu một cuộc sống mới.

...

...

... **S**au khi để xong hành lý xách tay lên khoang, tắt điện thoại di động, ổn định chỗ ngồi và cài dây an toàn, để cho tinh thần thoải mái một lúc, Yến nắm lấy tay Thạch:

- Một tuần lễ tuyệt diệu phải không anh?
- Cứ như thể là hai chúng mình trốn đi đâu mất tích khỏi nơi trần thế này!
- Đúng là bảy ngày chỉ thuộc riêng về chúng ta Ạ. Em phải cảm ơn anh đã giữ đúng lời hứa.
- Em còn xứng đáng hơn thế...
- Trước khi đi nghỉ, em nhờ Cẩm Liên dặn kỹ mọi người: Chỉ khi nào trời sập mới được gọi vào mobile cho biết.
- Nghĩa là trời vẫn còn thương chúng mình, có phải không em?..
- Vâng, thật tuyệt diệu Ạ! ...Bảy ngày không điện thoại, không tin nhắn, không meo – mung (email) gì hết, không internet!
- Bảy ngày hoàn toàn chỉ của riêng hai đứa chúng mình...
- ...
- ...

Tiếng thông báo của nữ tiếp viên hàng không vừa dứt, máy bay chuyển bánh ngày càng nhanh rồi vút lên cao, cao mãi... Tay trong tay, Thạch ghé sát vào tai Yến:

- Chặng đường chiến đấu mới của chúng ta bắt đầu em Ạ...
- Việc đầu tiên bây giờ là em phải xua đuổi khát khao muốn chạy trốn... Anh có hiểu điều này không? - Yến xiết chặt lấy bàn tay Thạch.
- Anh hiểu...
- ...

Ehân ướt chân ráo về đến nhà, Thạch nhận được tin báo từ Lâm Đồng: Người cán bộ văn thư cùng ngã với Thạch xuống vực đã chết, nguyên nhân được thông báo là do chấn thương cột sống quá nặng, bệnh viện đã hết lòng cứu chữa nhưng không qua khỏi được... Cùng với tin này là tập tài liệu dày cộp do Cẩm Liên sưu tầm: Dư luận cả nước đang rộ lên những ý kiến quyết liệt phản đối việc

cho Trung Quốc vào khai thác bô-xít ở Tây Nguyên – vùng chiến lược rất nhạy cảm của quốc gia. Sự có mặt của hơn một nghìn người Trung Quốc trên 2 công trường xây dựng nhà máy sơ chế quặng bô-xít thành alumina ở Tân Rai (Lâm Đồng) và Nhân Cơ (Đắk Nông) càng làm cho tình hình nóng lên. Hình như đây là lần đầu tiên xuất hiện một sự phản kháng mạnh mẽ như thế trong dư luận nhân dân khắp cả nước...

Thạch đề đạt với nhóm PH để cho mình trở lại Tây Nguyên, đi sâu vào chuyện bô-xít...

Ngày ngày hôm sau, Thạch bay vào Pleiku...

...
...

Hết tập I